

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

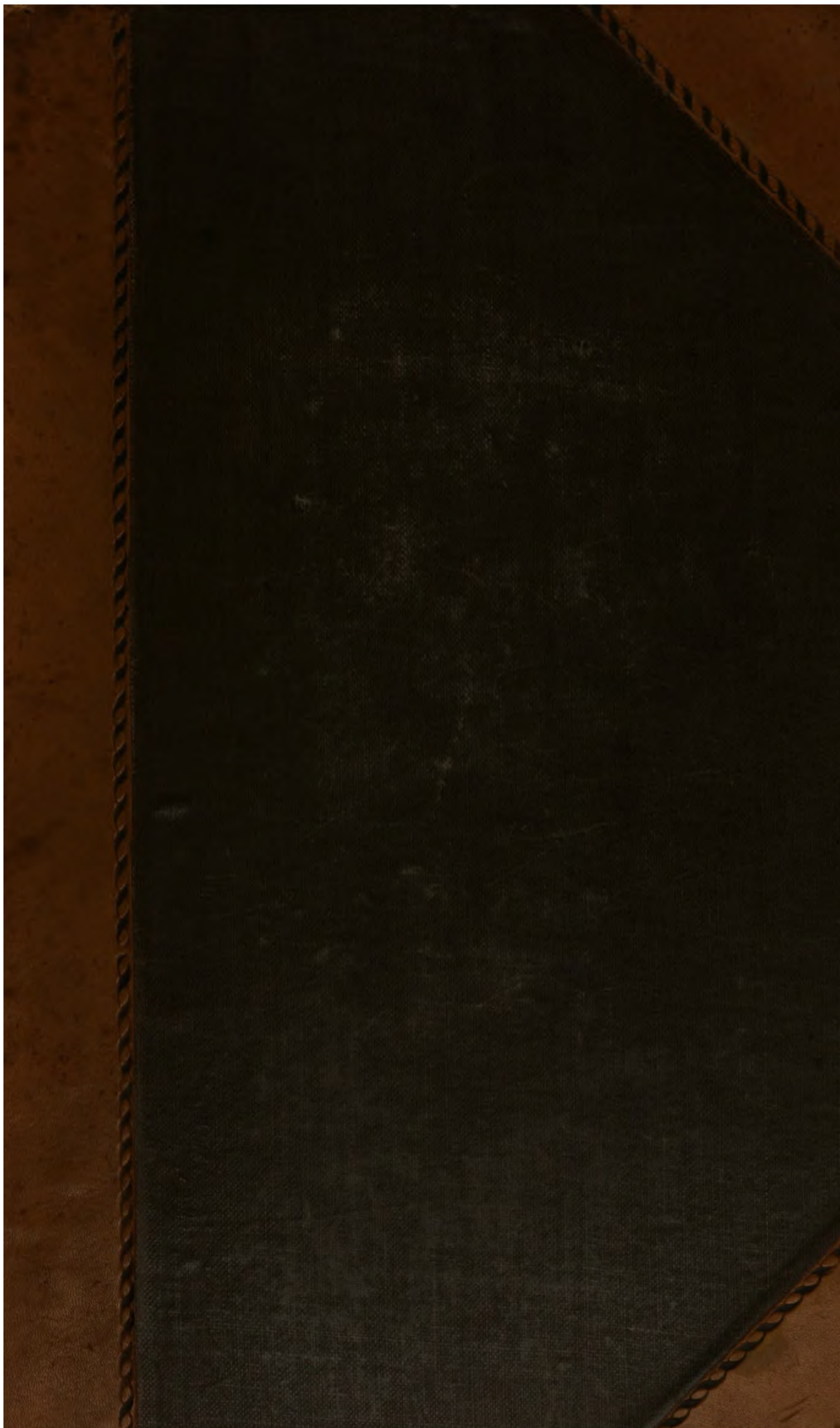
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

Mason.
M. 2.

—

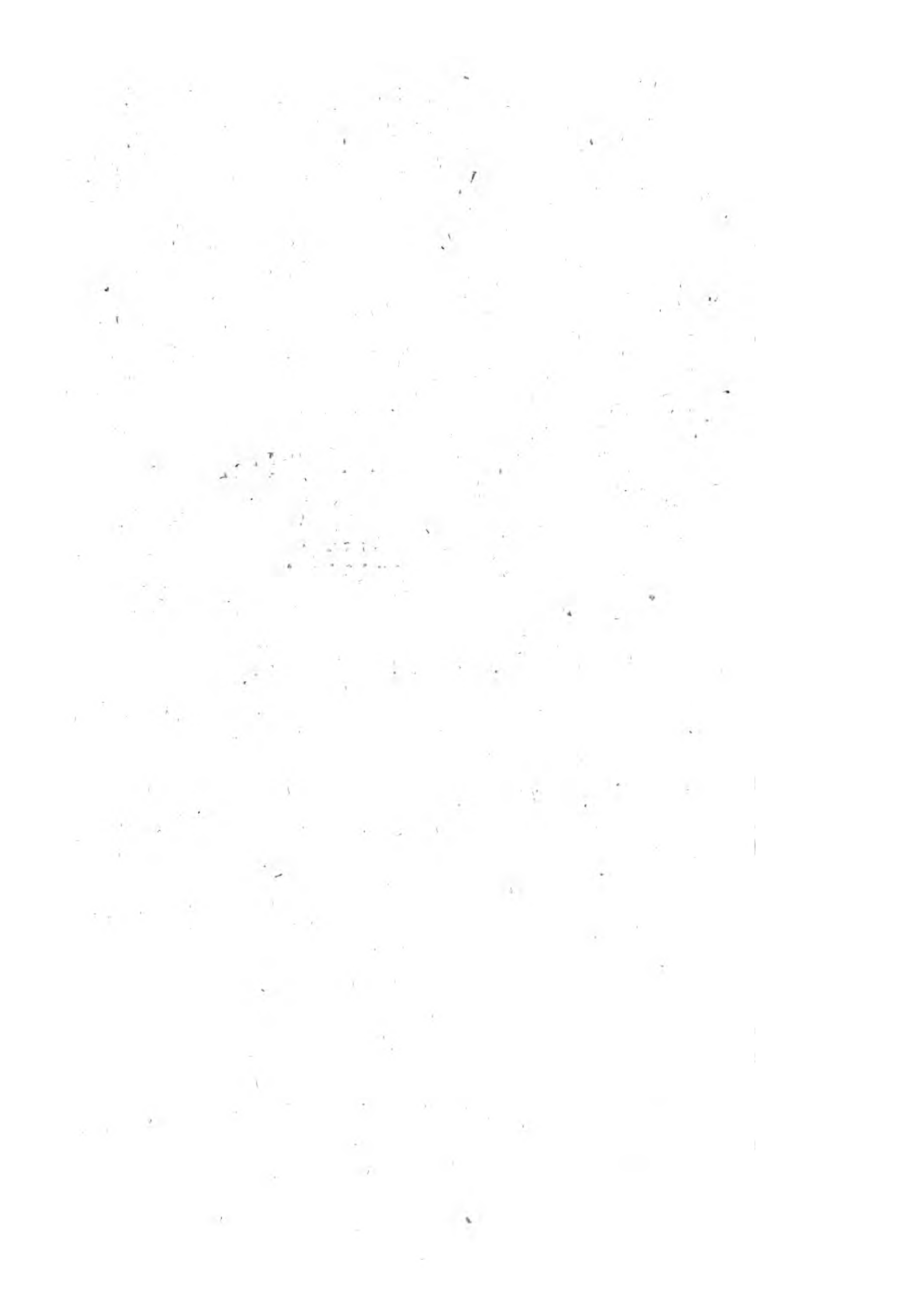
1

1

—

FORNALDAR SÖGUR
NORDRLANDA.

ANNAT BINDI.

FORNALDAR SÖGUR NORDRLANDA

EPTIR

GÖMLUM HÁNDRITUM

UTGEFNAR

AF

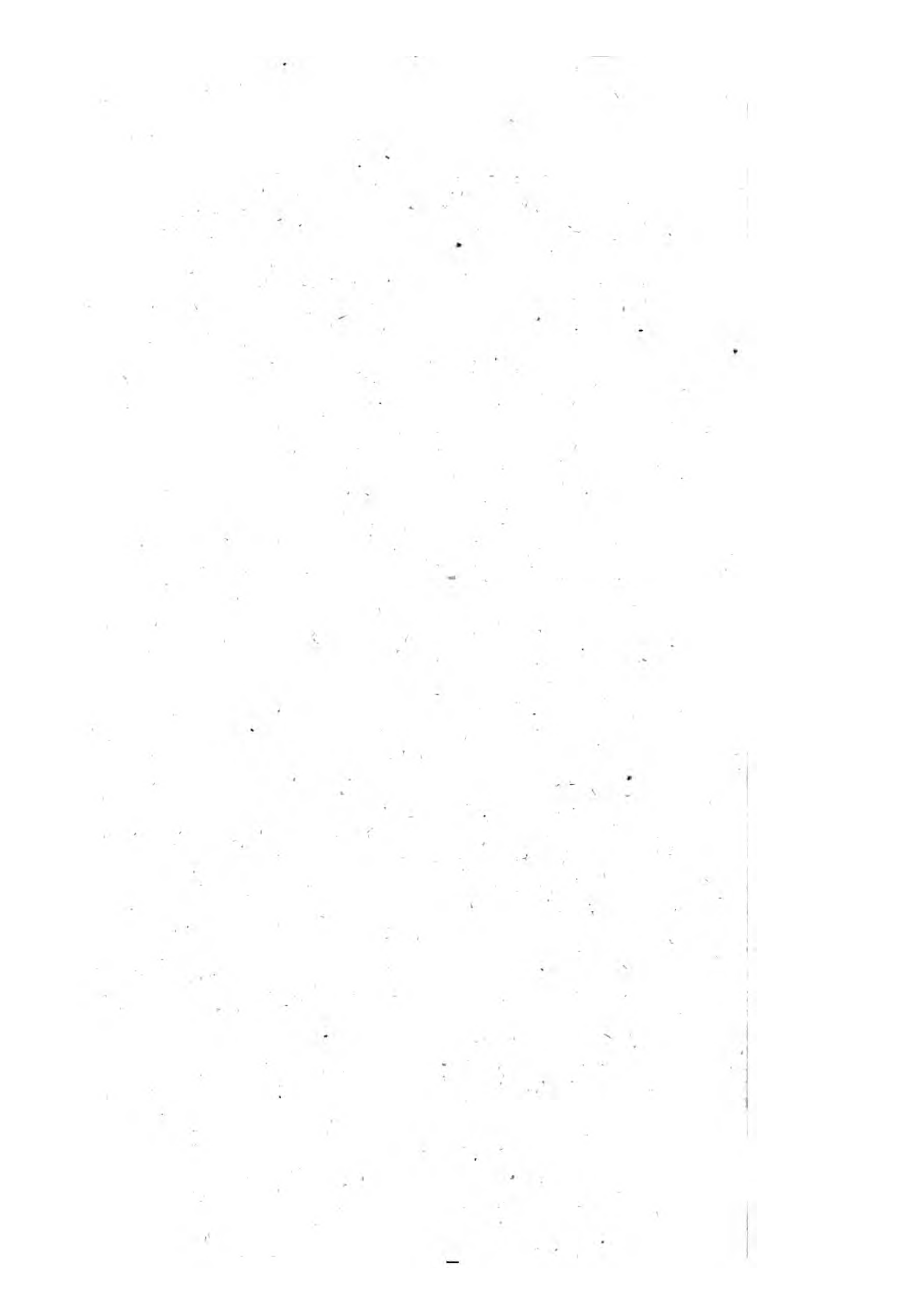

C. C. RAFN.

ANNAT BINDI.

KAUPMANNAHÖFN 1829.

PRENTADAR Í ENNI POPPSKU PRENTSMIDJU.

FORMÁLI.

FORMALANUM við fyrsta bindi sögusafns þess, er nú birtist hér annað bindið af, var til þess bendt, er helzt þótti aðalathugavert við söguflokk þenna, var þar og frá þeim reglum greint, er hvervetna hefir fylgt verið í skipun og atbúnaði útgáfunnar; skal því þess eins getið hér, þar sem þar var einúngis á það minnst, er viðkom fyrsta bindinu, hverjar til eru eldri útgáfur og útleggingar af sögum þeim, er í þessu bindi framkoma, og hver handarrit hafi hér viðhöfð verið. Þau handarrit, sem eigi er viðgetið, hvaðan sèu, eru úr HANDRITASAÐNI ARNA MAGN-
USSONAR (*Bibliotheca Arna-Magnæana*).

1. FRA FORNJOTI OK HANS ÆTTMÖNNUM, bls. 1-21. Báðir þættir þessir eru áðr prentaðir aptan við Snorra-Eddu, er *Rask* útgaf í Stokkhólmi 1817, bls. 357-372. Síðari þátrinn, er nefndr hefir verið Fundinn Noregr eptir fyrirsögn fyrsta Kap. þarí, var og áðr útgefinn í *Björners Nordiska Kämpadater*, með svenskri og látinskri útleggingu, er þar og viðbætt ágripi af fyrra þættinum, sem nefnist eptir fyrirsögn fyrsta kap. Hversu Noregr byggðist. Síðari þátrinn er og prentaðr í *Olafs sögu Tryggvasonar*, útg. í Skálholti.

Frásöguin er hér prentuð eptir Flateyjarbók, má fyrra þáttinn þar finna á 8-10 dálki, en þannu enn síðari á 110-111 dálki. Nokkra leiðréttinga *Rasks* er viðgetið í orðamuninum neðan undir.

VI

Ymislig pappírshandrit eru og til af frásögn þessi, en öll eru þau eptir Flateyjarbók eða afskriftum af henni rituð, og því ómerk; eru þau í Nr. 34 og 56 í arkarf., 93 í 8blf., og í Nr. 40 í 4blf. úr Viðbætirnum (*Additamentis*).

2. SAGA AF HALFI OK HALFS REKKUM, bls. 23 - 60. Saga sú er áðr prentuð með svenskri og látínskri útleggíngu í *Björners Nordiska Kämpadater*.

Þessar bækur hafa nú viðhafðar verið:

1. Sagan er prentuð eptir skinnbókinni Nr. 2845 í 4blf. (A) í enu eldra konungliga handritasafni, og er bók þeirri áðr fulllýzt við Hervarar sögu í fyrsta bindinu. Samhljóða henni er Nr. 202f. í arkarf., og hefir *Arni Magnússon* skrifað á fremsta blað henni þetta: *Ex Membrana in 4to e Bibliotheca Regia, quæ omnium hodie extantium hujusmodi historiarum originalis est, etiamsi chartæ inter sese paulum variant*. Pappírshandritin Nr. 202c í arkarf. og Nr. 40 í 4blf. í Viðbætirnum, sem bæði eru með hendi *Asgeirs Jónssonar*, skrifara þormóðar (*Torfæi*) sagnaritara, eru og samhljóða skinnbókinni, líka Nr. 202d og 202e í arkarf., sem þó eru seinna skrifuð.

2. Nr. 202b í arkarf. með hendi *Síra Jóns Erlendssonar* í Villingaholti (E), víkr bók þessi nokkuð frá A, og þíkkir svo sem hún við stöku orð taki henni fram, en sleppir þó stundum málsgreinum, sem betr ferr að haldið sé og hin hefir; er þó orðamunur sá eigi meiri enn svo eða á annann hátt, enn að fyrr greind orð *Arna Magnussonar* vel geti staðizt, því afskrifarinn má stundum hafa viljað laga, en stundum yfirsézt stöku orð. Við E á Nr. 202a í arkarf. með hendi *Jóns prests Gissurssonar*.

3. *Björners* útgáfa (B); ferr nærr E, en hefir þó málsgreinir þær, er hin sleppir.

3. FRIDÞJOFS SAGA ENS FRÆKNA, bls. 61 - 100. Saga sú er áðr útgefin í *Björners Nordiska*

Kämpadater, með svenskri og látínskri útleggingu; skáldið *Samsöe* hefir samíð æfintýri úr henni á dönsku og kallað *Frithjof, en Fortælling* (í hans *Efterladte digteriske Skrifter, 1ste Deel.*), en annað skáldið *Söetoft* hefir fært hana í sjónarspil (hans *Romantiske Digte, 1815*). Eptir sögu þessari hefir og skáldið *Tegner* biskup orkt kvæði það á svensku, er *Fridthjofs Saga* nefnist; því er snúið á dönsku af *Foss*, á þýzku af *Mohnike* og í fleiri mál af öðrum.

Þessar bækur hafa viðhafðar verið:

1. Sagan er prentuð eptir pappírshandritinu Nr. 173 í arkarf. (A), er það með hendi *Asgeirs Jónssonar*, og þótti skipuligast og bezt af öllum handritunum.

2. *Björners* útgáfa (B), er mjög samhljóða A nema hvað sumstaðar er heldr úr lagi fært.

3. Pappírshandritið Nr. 109 í 8blf. (C), skrifað dag 25 Jan. 1660. Því er samhljóða pappírshandritið Nr. 342 í 4blf., ritað 21 dag Febr. 1653.

4. Nr. 1006 í arkarf, er það pappírsbók í eldra handritasafninu í bókasafni Konúngs (D). Henni eru helzt samhljóða papp. handritin Nr. 339, 568 (3) og 591c, í 4blf., líka Nr. 3b í arkarf. í Viðbætirnnum með hendi *Asgeirs Jónssonar*, og eru þau handrit öll ýngri, en ekkert af öllum þeim handritum, er nú voru talin að sögu þessari, er öðru, svo telja megi, frábrugðið.

Önnur frásögn sögu þessarar, og mjög frábrugðin þeirri, er nú var viðkomið, er til í skinnbókinni Nr. 510 í 4blf., (M); er bók sú eigi allvel nè regluliga skrifuð, og mun hún vera rituð á 15ðu öld, hún segir þvínær hvervetna frá atburðunum með öðrum orðum og stundum á annann hátt, eru og þarí nokkrar vísur umfram hina; og þó víðast þikki þar frásögninni og vísunum verr farið enn í hinni, þótti hæfiligt að hnýta henni hærvið, er hún mun áðr ókunn vera; hún er því prentuð aptan við bindi þetta orðrètt eptir tæðri skinnbók með smærra lettri, bls. 488 + 503.

VIII

4. AF UPPLENDINGA KONUNGUM, bls. 101 - 106. Þátrr þessi er áðr útgefinn ásamt þættinum af Ragnars sonum, sem frá var skirt í formálanum við 1sta bindið, í *Langebeks Scriptores Rerum Danicarum*, T. 2, bls. 266 - 270, og er hann þar prentaðr eptir enni sömu ágætu skinnbók Nr. 544 í 4blf. (A), sem hér er nú fylgt; er skinnbók þeirri áðr fulllýst fram- an við 1sta bindið.

5-6. SAGA KETILS HÆNGS, bls. 107 - 139, og SAGA GRIMS LODINKINNA, bls. 141 - 157. Sögur þessar eru áðr útgefnar af *Ole Rüdbeck*, með lát- inskri útleggingu *Isleifs Þorleifssonar*, ísl., ásamt Örvar- Odds sögu og Hæðins og Högna sögu eða Sörla þætti, *Upsala* 1697 í arkarf.

Þessar bækur hafa nú hagnýttar verið:

1. Sögurnar eru prentaðar eptir Nr. 343 í 4blf. (A), er það lambskinnsbók vel rituð og settliga, og að líkendum skrifuð á 14du öld; hún er víða máð og dau- lettruð og því allopt óhæg að ráða úr; á henni eru marg- ar þær sögur, er í þessu og 3ðja bindinu verða útgefn- ar og ýmsar fleiri. Réttritun í henni er lítt frábrugðin þeirri, sem vanaligust er í góðum skinnbókum, og má þess hér viðgeta, að opt kemr þar *zs* eða *z* fyrir *ds* eða *s*, t d. b ó n o r z s, R a u ð f e l l z s, t i l m ó z s, H a r a l z, k a l l z, I s l a n z, o. s. f r v.; líka O z fyrir O d d s, s t u n d u m f i e l l, h i e ð a n f. f è l l, h è ð a n; e n n f r e m r: a n n l i t f. a n d l i t. e i r n f. e i n n, s o f. s. v á, s e a f. s á, og s e ó f. s j ó, a t h f. a t e ð a a ð, og víða *th* í orðum, þar sem nú er ð hljóð brúkað.

2. Skinnbókin Nr. 471 í 4blf. (B), líkliga skrif- uð á 15du öld eða seinna, og þó allskipuliga, á henni er og Örvar-Odds saga, Krókarefs saga og ýmsar fleiri. Hún er hvervetna mjög samhljóða A, nema hvað máls- greinum er sumstaðar sleppt, og er það auðsjáanliga af vangá. Réttritun í henni er nokkuð með gömlu móti,

en það er helzt afbrugðit, að opt stendr *ör* f. *úr*, líka *kvat* f. *kvað*, er og *e* brúkað mjög fyrir *k*, t. d. *com drece*, o. s. frv.

3. Skinnbókarblað í Nr. 567 í 4blf. (C), er byrjar í niðrlagi 1sta kap. sögu Gríms loðinkinna, og nær fram í annann kap., byrjar þá aptr seint í 2um kap., og endar síðan í niðrlagi hans. Brot þetta er af bók í stóru 4blf., er hverju blaði hefir verið skipt í 2 dálka, en þeir eru 2 einir hér eptir orðnir, er að kjölnum vissu. Síðari blaðsíðan er svo máð, að eigi verður íráðið nema lítinn hluta hennar, en brotið sjálft er allgamalt.

4. Pappírshandarritið Nr. 340 í 4blf. (D) er með fljótaskriftarhendi Síra *Jóns Gissurssonar*; á því eru allflestar sögur þær, sem í *A*, og mun það vera allt afskrift af bók þeirri; var þess og helzt getið þessvegna, að á stöku stað, er *A* var máð og lítt til úrræða, var við það stuðzt.

5. Pappírshandarritið Nr. 173 í arkarf. (E) með hendi *Asgeirs Jónssonar*, er víða fáorðara, sleppir og stundum heilum málsgreinum; í því eru og margar vísanna *úr* lægi færðar, en þeim sumstaðar sleppt, og er þar innihaldið dregið í óbundna ræðu, en vera má að allr sá mismunrinn sé tilkominn af gálausri ritun sagnanna og misskilningi vísanna. Handriti þessu eru þvínær samhljóða pappírs handritin Nr. 172 í arkarf. með sömu hendi, líka 342 og 552q í 4rablf. og 109 í 8blf., eru þau reyndar lítt merk. Við *E* kemr og *Rudbecks* útgáfu saman, og er hun þó víða svo afbökuð og *úr* stað færð, að varla mætti sumstaðar þikkja trúanda, að sama væri frásögnin. Það má hér greina, að eigi er þess allstaðar getið, sem *E* fellir undan smá málsgreinir, því slíkt þótti allopt litlu varða.

7. ÖRVAR-ODDS SAGA, bls. 159-322. Saga þessi er áður útgefin með látínskri útleggingu *Isleifs Þorleifssonar*, ísl., af *Ole Rüdbeck*, Upsala 1697 í arkarf.;

X

hún er og útgefin í *Rasks Sýnishorni af fornum og nýjum norrœnum ritum í sundrlausri og samfastri ræðu*, *Stokkholm*, 1819, 8blf., og er henni þareptir snúið á sveiðskju af *J. G. Liljegren* í hans *Skandinaviska Fornalderns Hjeltesagor*, 2 Del; en sú frásögn sögunnar, er stendr í þessari útgáfu og útleggíngu hennar, er nú var síðast greind, er hinni mikið olík, hún er víðast fáorðari hinni, og sleppir mörgum atburðum, þeim er hælzt eru ýkjur í hinni, mun hún hinni því eldri.

Þessar bækur hafa nú hagnýttar verið:

1. Sagan er prentuð eptir lambskinnsbókinni Nr. 343 í 4blf. (A), sem áðr er lýst við Ketils sögu og Gríms. Við hana kemr pappírshandritinu Nr. 344 í 4blf. saman, líka pappírshandarritsbrotinu Nr. 591 í 4blf.

2. Kálfskinnsbókin Nr. 471 í 4blf. (B), henni var og hér á undan lýst, og má það sama merkja hér og þar um orðamun hennar, en jafnan er hann hér gjörsamliga tekin og viðsettr.

3. Tvö skinnbókarblöð úr Nr. 567 í 4blf. (C) eru gömul á að líta úr bók í 4rablf., og eru að miklu leiti lítt læsilig, hafa og aungan orðamun, er mót sé að þau taka yfir frá niðrlagi 10da kap. og inni 20 kap.

4. Pappírskókin Nr. 340 í 4blf. (D), sem lýst var við Ketils sögu og Gríms, og má allt segja það sama um hana við sögu þessa sem hinar.

5. Pappírskókin Nr. 173 í arkarf. (E), henni var og áðr lýst; orðamun hennar við sögu þessa er við líka varið og við hinar var greint, og víkr hún þó hér allt meira frá A. Við hana kemr saman pappírshandritunum Nr. 342 og 552q í 4rablf., líka Nr. 109 í 8blf. og Nr. 3a í arkarf. úr Viðbætirnum (*Additamentis*); *Rüdbeck's* útgáfa fylgir og A á sama hátt sem í Ketils og Gríms sögum.

6. Kálfskinnsbókin Nr. 76b, í 4blf. úr Viðbætirnum (M). Tvö fremstu blöð bókar þessarar eru ágæta-

vel skrifuð, og þikkja mjök gömul vera, líkliga frá 14du öld; en ýmislig fábreytni í rættituninni, t. d. Rafnisto, fyrer, heiter, seger, mælte, kende, komenn, búenn, boðet, aðrer, seglen, þesse, henne, í Víkene, tíðende, til sveinsens, egi f. eigi, o. s. frv. þikkir benda til, að bókin sé rituð í Noregi. Að undanteknum greindum 2 blöðum er öll bókin aptr yfirskrifuð með seinni hendi, því eldri rithöndin mun hafa verið orðin afmáð, og er þó niðrlagið með enn seinni hendi enn hlutinn sá þangað aptr frá fyrstu 2 blöðunum, og víkr frásögnin, úr því hönd sú byrjar, enn meir enn áðr frá *A*. *Arni Magnússon* hefir á blaði ritað athugasemd um bókina: „Þessi Örvar-Odds saga var aptan við Alexandrí Magní sögu með ágætri gamalli hendi ritaða; ek separeraði þetta. Bókina hefi eg fengið í Noregi.” Frásögnina í bók þessari og *A* skilr svo mikils, að aungvan veginn mátti taka orðamun, algjörlega, nema við vísur og ýmsa aðra staði, er mest þótti tilkoma, en hins er þó jafnan getið í athugasemd, hvar sagan fellir undan mikið eða eykr við. Æfidrápuna vantar alla.

7. Við æfidrápuna er og orðamunr tekinn af útgáfu sögunnar í Sýnishorni *Rasks* (*R*), eptir pappírshandriti því, er hann hagnýtt hafði.

Saga þessi, sem hana finna má í Sýnishorni *Rasks*, er prentuð eptir ágætri kálfskinnsbók Nr. 7 í 4blf. í enu konungl. handritasafni í Stokkhólmi. Prófessor *Rask* ætlar hana telja megi meðal eldri skinnbóka, og kveðr þó sjá megu merki til, að hún sé eptir eldri bók skrifuð. Rættitun hennar er ágæt og það helzt frábrugðit, er bókstafirnir *l* og *z* jafnantvöfaldast, þó einfaldt sé hljóðið, t. d. frænndi, ráðannði, helli, skyllði, er það og frábrugðið, er skrifast bæ f. bæ, Hrafnistö, fegrstö, Vínö, feár, hanum, 1f. einn. Smbr. *Liljegrens Hjeltesagor*, 2 Del, Formáli, bls. XXXII-XXXVI. Þó í þeirri frásögn

XII

sögunnar, er tæð skinnbók hefir, standi allítið það, er *A* eigi flytr, sem og hefir margt umfram hina, þótti þó hæfiligt, er þessi meðferð sögunnar mun eldri, að hnýta henni hærvið, og er hún því í niðrlagi bindis þessa, bls. 504-59 prentuð með smærra lettri eptir útgáfu Próf. RASKS og með ljúfu leyfi hans.

8. ANS SAGA BOGSVEIGIS, bls. 323 - 362. Saga sú er áðr útgefin með svenskri og látínskri útleggíngu í *Björners Nordiska Kämpadater*.

Nú hafa þessar bækur viðhafðar verið:

1. Sagan er prentuð eptir skinnbókinni Nr. 343 í 4blf (*A*), eins og 3 fyrirfarandi sögurnar, og er henni við þær lýst. Samanvið hana kemr pappírshandritunum Nr. 345, 560c, 587d í 4blf, og 109b í 8blf, sem öll eru því lítt merk, þegar hennar viðnýtr.

2. Pappírskókin Nr. 340 í 4blf, (*D*), sem og er lýst við fyrirfarandi sögur; hún er þó nokkuð frábrugðnari *A* hér, enn í þeim var hún.

3. Pappírskókin Nr. 173 í arkarf. (*E*); hún ferr allnærri *A* í sögu þessari og mikið nærr enn í hinum. Henni eru pappírshandritin Nr. 172 í arkarf. og Nr. 109a í 8blf. samhljóða.

4. *Björners* útgáfa (*B*); víkr mikið frá í orðatiltæki, og víurnar vanta þar, en frá efni þeirra er sagt í sundrlausri ræðu, er svo að virða sem frásögn þessi sè samsett eptir rímum, sem orktar hafi verið útaf sögunni, eða annars kostar er hún miög afbökud úr enni eldri frásögu.

9. SAGA AF HROMUNDI GREIPSSYNI, bls. 363-380. Saga sú er áðr útgefin með svenskri og látínskri útleggíngu af *Björner* í *Nordiska Kämpadater*.

Nú eru þessar bækur hagnýttar:

1. Sagan er prentuð eptir pappírshandritinu Nr.

587 í 4blf. (*A*) með látínu lettri og hendi *Asgeirs Jónssonar*, því engin skinnbók mun nú til af sögu þessi.

2. *Björners* útgáfa (*B*), henni og *A* berr mjög lítið í millum.

4. Pappírshandritið Nr. 345 í 4blf. með hálfsettri hendi (*C*), er því nær samhljóða *B*. Pappírshandritinu Nr. 3c í arkarf. í Viðbæturnum berr og saman við það.

10. SAGA ÞORSTEINS VIKINGSSONAR, bls. 381-459. Saga sú er áður útgefinn með svenskri útleggingu og athugasemdum af *Reenhjelm*, *Upsala* 1680 8blf.

Nú eru þessar bækur viðhafðar :

1. Sagan er prentuð eptir kálfskinnsbókinni Nr. 152 í arkarf. (*A*) að líkindum rituð í byrjun 15du aldar. Réttritun hennar er nokkuð að seinni tímalagi og eigi allstöðug. Eptir henni er pappírshandritið Nr. 341 í 4blf. skrifað, er henni og samhljóða papp. hrð. Nr 170 í arkarf.

2. Skinnbókarbrotið Nr. 579 í 5blf. (*B*), er það traudliga seinna ritað enn á miðri 15 öld, fyrsta brot þess nær framí 4ða kap.; byrjar þá 2að brotið í 12 kap., og endar aptr í 16 kap.; það víkr allítið frá *A*. Í réttritun þess verður það helzt fyrir fábreytiligt, að *w* er brúkað fyrir *u* og *v*, t. d. *w r*, *w a r*, o. s. frv. líka er *aa* viðhaft f. *á*, þá er og *efh*, *ath* o. s. frv. skrifað f. *ef*, *at*.

3. Skinnbókin Nr. 556b. í 4blf. (*C*) álíka gömul og sú fyrirfarandi, og eigi allvel rituð; í hana vanta einatt málsgreinir, en líkist að öðru leiti *B*.

4. Skinnbókarbrotið Nr. 567 í 4blf. (*D*), að líkindum ritað við byrjun 15du aldar; það byrjar á sögunni, og nær fram í 13 kap., vantar þó stundum í það blöð, sem sjá má af athugasemdunum undir sögunni.

5. *Reenhjelms* útgáfa (*R*).

Þaraðauk eru til í handritasafni *Arna Magússonar* þessi pappírshandrit af sögunni: Nr. 342b, 345, 552kβ,

XIV

591d 4rblf., líka Nr. 109 í8blf., en þau eru lítilfjörli og ómerkilig, er skinnbækr þær, er nú var frá greint, voru brúkaðar, þar flest munu þau eptir þeim rituð og þó illa. Pappírshandritin Nr. 169c í arkarf. og 342a í 4blf. innihalda og ómerkiligt ágrip af sögunni.

11. ASMUNDAR SAGA KAPPABANA, bls. 461-487. Saga sú er áðr útgefin af *J. F. Peringskjöld* með svenskri og látínskri utleggíngu, *Stockholm, 1722* í arkarf.

Nú eru þessar bækr brúkaðar við útgáfuna:

1. Sagan er prentuð eptir enni ágætu skinnbók Nr. 7 í 4blf, í bókasafni Konúngs í Stokkhólmi; byrjar hún þar á 104 bls. Bókar þessarar er áðr getið við Örvar-Odds sögu. Handrit það, sem saga þessi er prentuð eptir, á útgefarinn Cand. Theol. ÞORGEIRI GUDMUNDSSYNI að þakka, sem það skrifaði í Stokkhólmi eptir skinnbókinni, er hann sumarið 1827 ferðaðist þángað í erindum ENS KONÚNGLIGA NORRÆNA FORNFRÆDA FELAGS.

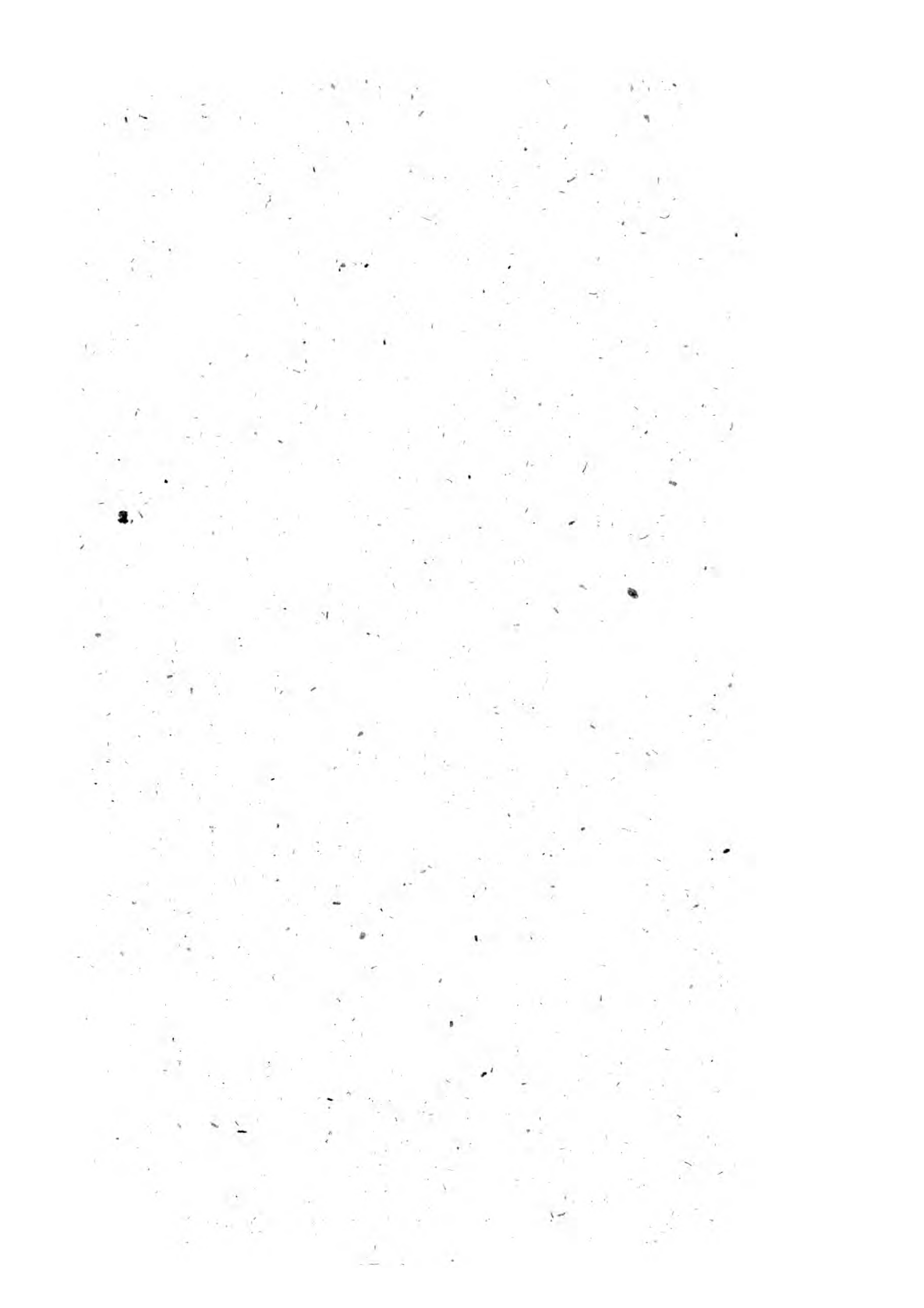
2. Skinnbókarbrotið í Nr 586 í 4blf. (B), mun ritað við lok 14du eða byrjun 15du aldar, það byrjar öndverðliga í 5ta kap., og endar í byrjun 8da kap, I því er eigi alllitill orðamunr, og var hann tekinn, þar sem nokkru þótti sæta.

3. *Peringskjölds* útgáfu berr allstaðar, að kalla má, saman við *A*, en hefir þó í einum stað viðbætt málsgrein, sem vantar í *A* í 8da kap., og má því eigi fyrir víst segja, hvort hún er prentuð eptir tæðri skinnbók.

KAUFMANNAHÖFN þann 28 Janúarii 1829.

FRÁ

FORNJÓTI OK HANS ÆTTMÖNNUM.

Hversu Noregr byggdist.

Nu skal segja dæmi til, hversu Noregr byggdist í fyrstu, eðr hversu konunga ættir hófust þar; eðr í öðrum löndum, eðr hví þeir heita Skjöldungar, Buðlungar, Bragningar, Öðlingar, Völsungar¹ eða Niflungar, sem konunga ættirnar eru afkomnar. Fornjótr² hét maðr; hann átti 3 sonu, var einn Hlèrr, annarr Logi, þriðl Kári; hann ræð fyrri vindum, en Logi fyrir eldi, Hlèrr fyrir sjó. Kári var faðir Jökuls, föður Snærs konungs; en börn Snærs konungs voru þau Þorri, Fönn, Drífa ok Mjöll. Þorri var konungr ágætr; hann ræð fyrri Gottlandi, Könlandi ok Finnlandi; hann blótuðu Könir til þess, at snjófa gerði, ok væri skíðfæri gott; þat er ár þeirra; þat blót skyldi vera á miðjum vetri, ok var þaðan af kallaðr þorramánaðr. Þorri konungr átti 3 börn; synir hans hétu Norr ok Gorr, en Góí dóttir; Góí hvarf á brott, ok gerði Þorri blót mánaði síðarr, enn hann var vanr at blóta, ok kölluðu þeir síðan þann mánað, er þá hófst, Góí. Þeir Norr ok Gorr leituðu systur sinnar; Norr átti bardaga stóra fyrri vestan

¹) Vaulsúngar, þannig F. ²) Forv, óglöggí í F.

Kjölu, ok fëllu fyrir honum þeir konúngar, er svâ heita: Vee ok Vei, Hundíngur ok Hemíngur, ok lagði Norr þat land undir sik allt til sjófar. Þeir bræðr fundust í þeim firði, er nú er kallaðr Norafjörðr; Norr fór þaðan uppá Kjölu, ok kom þar, sem heita Úlfamóar; þaðan fór hann um Eystri-Dali, ok síðan í Vermaland, ok með vatni því, er Væmir heitir, ok svâ til sjófar; þetta land allt lagði Norr undir sik, allt fyrri vestan þessi takmörk; þetta land er nú kallaðr Noregr. At miðjum vetri komu þeir í Heiðmörk; þar var sá konúngur fyrir, er Rólfr í Bergi hét; hann var son Svaða jötuns norðan af Dofrum, ok Áshildar, dóttur Eysteins konúngs, er lengi hafði ráðit fyrir Heiðmörk¹. Rólfr í Bergi hafði tekit Góí, ok gengit at ega hana; en er hún spurði til Nors bróður síns, þá fór hún ímót honum, ok þau Rólfr, ok gaf hann sik upp í vald Nors, ok gerðist hans maðr. Eptir þat fór Norr til veizlu til mágs síns, ok fëkk Norr Höddu, dóttur Svaða jötuns, systur Rólfs. Eptir þat fór Norr konúngur vestr aptr til sjófar, ok þá hittir hann Gor, bróður sinn; hann var þá kominn norðan or Dauðahafi², ok hafði eignast eyjar allar á þessari leið, bæði bygðar ok úbygðar. Þá skiptu þeir bræðr ríkinu með sér, svâ at Norr skyldi hafa meginland allt norðan frá Jötunheimum ok suðr til Álsheima, þat heitir nú Noregr; en Gorr skyldi hafa eyjar allar, þær

¹) Hei . . . óglöggt í F. ²) óglöggt í F; máske þó réttara Dumbshafi.

er lágu á bakborða elliða hans, er hann ferði norðan með landi. Þeir voru synir Gors sækonúngs: Beiti ok Heiti, Meitir ok Geitir. Beitir sækonúngr fór með elliða inni Þronðheim¹, ok inni Beitsjó; hann lét gera skip-sleða undir elliðann, en snjó var mikill ok sleðfæri gott; þá settist Beitir í lypting, ok lagði stýri í lag, ok lét draga upp segl, ok lét menn sína draga elliðann norðr um Elliða-eið til Naumudals, ok eignaði sér land allt þat, er lá á bakborða. Beiti sækonúngr var faðir Heita sækonúngs, föður Svaða; en Geitir var faðir Glamma ok Gylfa. Meiti sækonúngr var faðir Mæfils ok Myndils; Myndill var faðir Ekkils ok Skekkils. Norr var faðir þessara manna, en Hödd, dóttir Svaða, móðir: Þrándar ok Garðs, er kallaðr var agði; en er þeir skiptu arfi, þá hlaut Þrándr Þrándheim, ok heitir því svá. Garðr-agði var faðir þeirra, er svá heita: Hörðr, Rúgálfr, Þrymr, Vegarðr, Freygarðr, Þorgarðr ok Grjótgarðr. Hörðr laut Hörðaland or skipti; hans son var Jöfurr eðr Jösurr, faðir Hjörs konúngs, föður Hjörleifs hins kvennsama. Rúgálfr átti Rogaland; hans son var Rögnvaldr, faðir Ögvalds konúngs. Þrymr átti Agðir; hans son var Agði ok Agnarr, faðir Ketils Þryms, er bú átti í Þrumu. Vegarðr átti Sygnafylki; hann var faðir Veðrorms, föður Vemundar hins gamla, er Sygni trausti kallaðist. Freygarðr átti Fjörðu

¹⁾ þannig.

ok Fjalir; hans synir voru þeir Freysteinn gamli, er bú átti á Gaulum, ok Freybjörn, faðir Auðbjarnar, föður Arinbjarnar Fyrða jarls. Þorgarðr átti Sundmæri; hans son var Þorviðr, faðir Arnviðar trèserkjabana*, föður þeirra Slæviðar ok Bráviðar. Grjótgarðr átti Norðmæri; hans son var Salgarðr, faðir Grjótgarðs, föður Sölfa, föður Högna í Njarðey, föður Sölfa víkíngs ok Hildar hinnar mjófu, er átti Hjörleifr hinn kvennsami; Hálftr berserkr var þeirra son. Annarrson þeirra Grjótgarðs var Sigarr, faðir Signýjar, er átti Haraldr Naumdæla jarl, faðir Herlaugs, föður Grjótgarðs, föður Hákonar jarls, föður Sigurðar jarls, föður Hákonar Hlaðajarls. Raumr, son Nors konúngs, tók ríki eptir feðr sinn; hann átti Álfheima, ok svá vítt ríki, sem ár þær falla, er þar spretta upp; þaðan fellr Lögrinn austan um dal í Mjörs, en þaðan Vermá í Raumelfi, en hún til sjófar; af Vermá fellr Raumá ofan eptir Raumsdal; af Vermá fellr Eystri-Elfr um Eystri-Dali ok í Væni, en þaðan Gautelfr til sjófar. Raumr konúngr átti samdrykkju um jól við Bergfinn, son Þryms jötuns af Vermá, ok gekk þá í rekkju Bergdísar, systur hans; ok eptir þat gat hún 3 sonu, Björn, Brand ok Álf; hann fóstraði Bergfinnr, ok var kallaðr Finn-Álf; Björn var með móður sinni, ok var kallaðr Jötun-Björn; Brand sendi hún Rauma, föður hans; en hann gaf hann guðunum, ok var hann kallaðr Guð-Brandr; honum gaf Raumr konúngr dali

*) *múske héldr*, berserkjabana?

Þá, er Guðbrandsdalir heita; Jötunbirni gaf hann Raumsdal, en Álfi Eystri-Dali, ok allt fyrri norðan Væni, ok frá Gautelfi ok norðr til Raumeifar; þat voru þá kallaðir Álfheimar. Guðbrandr Dala-konúgr var faðir Auðleifs, föður Guðmundar konúgs; hans son var Guðbrandr, er eigi vildi láta kalla sik konúgr, ok lèt gefa sèr jarls nafn, fyrri því, at hann vildi vera ríkistr jarl á Norðrlöndum; hans son var Geirmundr jarl, faðir Roðgeirs jarls, föður Guðbrands, er eigi vildi vera konúgr nè jarl, ok lèt gefa sèr hersis nafn, ok ræð þó löndum sem konúgr, ok at engu var hann úríkari; hans allir ættmenn voru síðan hersar. Jötunbjörn hinn gamli var faðir Raums konúgs, föður Hrossbjarnar, föður Orms skeljamola, föður Knattar, föður þeirra Þórólfs hálma ok Ketils raums; synir Þórólfs voru þeir Helgi, faðir Bersa, föður Þormóðs, föður Þorlaugar, móður Túngu-Odds. Finnálfr hinn gamli fékk Svanhildar, er kölluð var Gullfjöðr; hún var dóttir Dags Dellíngssonar ok Sólar, dóttur Mundilfara; sonr þeirra var Svanr hinn rauði, faðir Sæfara, föður Úlfs, föður Álfs, föður þeirra Íngimundar ok Eysteins. Raumr hinn gamli fékk síðarr Hildar, dóttur Guðrauðar hins gamla, sonar Sölva konúgs, er fyrstr ruddi þar, sem nú heita Sóleyjar; ensynir hans voru þeir Guðröðr, Haukr, Haddíngr ok Hríngr. Guðröðr var konúgr eptir feðr sinn, ok konúgar voru allir hans ætt-

menn; Eysteinn illráði var hans son; hann setti Inn-Þrændum hund sinn fyrri konúng, er Saurr hét, fyrri þat er þeir höfðu drepit Önund, son hans, er hann hafði þar sett til lands gæzlu.

Ættartala frá Höð¹.

2. Höðr átti þar ríki, er kallat er Haðaland; hans son var Hoðdbroddr, faðir Rólfs, föður Rómundar berserks, föður þeirra Hámundar, Haka ok Gunnhlaðar, móður þeirra Útsteins ok Innsteins. Hámundr var Hörða jarl; hann var faðir Hróks hins svarta ok Hróks hins hvíta. Haki var faðir Hroðgeirs, föður Hroðmars, föður Haka berserks; Gunnlöð var dóttir Hróks hins svarta, en móðir Hrómundar Grípssonar. Haddínggr, son Rauma, átti Haddíngjadal ok Þelamörk; hans son var Haddínggr, faðir Haddíngs, föður Högna ens rauða; eptir hann tóku ríki Haddíngjar 3, ok var hverr þeirra eptir annann; Helgi Haddíngjaskati var með einum þeirra. Hrínggr konúnggr, son Rauma, átti Hríngarski ok Valldres; hann fékk dóttur Vífils sækonúngs; þeirra son var Hálfván gamli; ok þá er hann tók konúngdóm, gerði hann blót mikit at miðjum vetri, ok blótaði til þess, at hann skyldi mega lifa 300 vetra í konúngdómi sínum, sem sagt var, at lifat hefði Snærr hinn gamli; en frèttin sagði honum svá, at hann mundi lifa ekki meirr, enn einn mannsaldr, en þat mundi vera 300

¹) Hauð, F.

vetra, at engi mundi vera útíginna maðr í hans ætt ok engi kona. Hann var hermaðr mikill, ok herjaði víða um Austrveg; þar drap hann þann konúng, er Sigtryggur hét, í einvígi; hann gekk at ega Álfnýju, dóttur Eymundar konúngs or Hólmgarði; þau áttu 9 sonu: hét einn Þengill, er kallaðr var Manna-Þengill, Ræsir, Gramr, Gylfi, Hilmir, Jöfr, Tiggsi, Skýli ok Harri; þessir 9 er sagt, at allir væri jafngamlir, ok urðu svá ágætir, at í öllum fræðum eru þeirra nöfn höfð fyrri tignarnöfn ok konúnganöfn; svá er sagt, at engi þeirra ætti börn, ok féllu allir senn í orrostu. Enn áttu þau aðra 9 sonu, hétu þeir Hildir, Næfill, Auði, Skelfir, Dagr, Bragi, Buðli, Lofði, Sigarr. Hildir, Sigarr ok Lofði, voru allir herkonungar; Auði, Buðli ok Næfill, voru sækonungar; Dagr, Skelfir ok Bragi, sátu at löndum. Dagr átti þóru drengjamóður, ok áttu þau 9 sonu: hét einn Óli, annar Ámr, þriðji Jöfr, fjórði Arngrímr. Óli var faðir Dags, föður Óleifs, föður Hríngs, föður Óláfs¹⁾, föður Helga, föður Sigurðar hjartar, föður Ragnhildar, móður Haralds hins hárfagra; sú ætt Haralds var kölluð Döglíngar. Arngrímr átti Eyfuru; þeirra son var Ángantýr berserkr. Bragi gamli var konúngur á Valdresi; hann var faðir Agnars, föður Álfs, föður Eireks, föður Hildar, móður Hálfðánnar ens milda, föður Guðröðar, föður Hálfðánnar svarta, föður Haralds hins hárfagra; þessi ætt Haralds heita Bragníngar. Skelfir

¹⁾ þannig.

var konúgr á Vörs; hans son var Skjöldr, faðir Eireks, föður Álfreks, föður Eireks hins málsþaka, föður Álreks hins frækna, föður Vikars, föður Vatnars, föður þeirra Ímalds ok Eireks, föður Gýðu, er átti Haraldr enn hárfagri; þat heitir Skilfinga ætt, eða Skjöldunga ætt. Hildir var enn fimmti son Dags¹⁾; hann var faðir Hildibrands, föður Vígbrands, föður Hildis ok Herbrands, föður Haralds ens Grænska, föður Ásu hinnar stórráðu, móður Hálfðánar svarta, föður Haralds hins hárfagra. Sigarr var faðir Siggeirs, er átti Signýju, dóttur Völsúngs konúngs. Sigarr var ok faðir Sigmundar, er átti Hildi, dóttur Grjótgarðs konúngs af Mæri; hans son hét Sigarr, faðir Signýjar; hann lét hengja Hagbarð; þat heitir Siklínga ætt. Lofði var konúgr mikill; þat herlið, er honum fylgdi, eru Lofar kallaðir; hann herjaði á Reiðgotaland, ok varð þar konúgr; hans synir voru þeir Skekkill sækonúgr ok Skýli, faðir Egðis, föður Hjálmþers, föður Eylíma, föður Hjördísar, móður Sigurðar Fáfnisbana, föður Áslaugar, móður Sigurðar orms í auga, föður Áslaugar, móður Sigurðar hjartar, föður Ragnhildar, móður Haralds hins hárfagra; þessir ættmenn Haralds eru kallaðir Lofðungar. Auði ok Buðli voru sækonungar, ok fóru báðir saman með her sinn; þeir komu með liði sínu til Saxlands, ok herjuðu þar víða, lögðu undir sik Valland ok Saxland, (ok) settust þar at löndum. Auði

¹⁾ Hálfðánar?

hafði Valland, ok var faðir Fróða, föður Kárs, föður Ölrúnar; þat eru kallaðir Öðlingar. Buðli hafði Saxland, hann var faðir Attíls, föður Vífils, föður Lenfa¹, föður Buðla, föður Sörla eða Serla, ok Atla ok Brynhildar, móður Áslaugar; ok er sú ætt Haralds hins hárfagra kölluð Buðlúngar. Næfill konúgr var faðir Heimars, föður Eynes, föður Raka², föður Gjúka, föður þeirra Gunnars ok Högna, Guðrúnar, Guðnýjar ok Gullrandar; ok er þat kölluð Niflúnga ætt. Nú eru taldar konur þær, er fyrst komu í ætt Hálfðánar gamla; en þá er hin fyrsta kona kom í ættina, var liðit 300 vetra frá blótinu, er Hálfðán blótaði til aldrs sèr ok ríkis.

Ættartala.

3. Álfr konúgr hinn gamli røð fyrir Álfheimum; hann var faðir Álfgeirs, föður Gandálfs, föður Álfhildar; Álfhildr var móðir Ragnars loðbrókar, föður Sigurðar orms í auga, föður Áslaugar, móður Sigurðar hjartar, föður Ragnhildar, móður Haralds hins hárfagra. Haraldr hinn gamli, son Valdars hins milda Hróarssonar, átti Hervöru Heiðreks dóttur, konúngs; þeirra son var Hálfðán snjalli, faðir Ívars víðfaðma, föður Auðar innar djúpauðgu; hana átti Hrærekr slaungvanbaugi; þeirra son var Haraldr hilditönn; síðarr átti Auði Raðbarðr konúgr; þeirra son var Randverr, faðir Sigurðar rings, föður Ragnars loðbrókar, föður Sigurðar, föður Áslaugar, móður Sigurðar, föður Ragn-

¹) Leenfua, F. ²) eða Ráku eða Rakn.

hildar, móður Haralds hins hárfagra, er fyrstr var einvalds konúgr yfir Noregi.

Ættartala Haralds frá Óðni.

4. Burri hefir konúgr heitit, er ræð fyri Tyrklandi; hans son var Burr, er var faðir Óðins Ása konúgs, föður Freyrs, föður Njarðar, föður Freyrs, föður Fjölnis, föður Sveigðis, föður Vandlanda, föður Visburs, föður Dómalda, föður Dómars, föður Dyggva, er vèr köllum Tryggva, föður Dags, föður Agna Skjálfar-bónða, föður Álreks, föður Yngva, föður Jórmunfróða, er vèr köllum Jörund, föður Ana ens gamla, er vèr köllum Ön', er 9 vetr drakk horn fyrir elli sakir, áðr hann dó. Ön var faðir Egils tunnadólg, föður Ottars vandilskráku, föður Aðils at Uppsölum, föður Eysteins, föður Íngvars hins hára, föður Braut-Önundar, föður Íngjalds ens illráða, föður Ólafs trételgju, föður Hálfðánar hvítbeins, föður Eysteins, föður Hálfðánar ens milda ok matarilla, föður Guðröðar veiðikonúgs, föður Hálfðánar svarta, föður Haralds hins hárfagra.

Ættartal.

5. Skjöldr hét son Óðins Ása-konúgs; hann var faðir Friðleifs, föður Friðfróða, föður Friðleifs, föður Hávarðs ens handramma, föður Fróða, föður Vermundar ens vitra, föður Ólafs ens lítilláta, föður Dans ens mikilláta, föður Fróða ens friðsama, föður Friðleifs, föður Fróða ens frækna,

¹⁾ Aun, F.

föður Íngjalds Starkaðar-fóstra, föður Hræreks hnöggvanbauga, föður Hálfðánar, föður Hræreks slaungvanbauga, föður Haralds hilditannar; bróðir Haralds var Randverr, faðir Sigurðar hrings; er þá slík ættartala til Haralds konungs hins hárfagra, sem fyrr segir.

Ætt Haralds frá Adam.

6. Adam skapaði guð fyrst allra manna; Seth var son hans, hans son Enos, hans son Kaynan, hans son Malaleel, hans son Phareth, hans son Enoch, hans son Mathúsalem hinn gamli, hans son Lamech; þá var úti enn fyrsti heimsaldr; hans son var Nói, er örkina smíðaði, hans son Japhet, hans son Japhan, hans son Zechim, hans son Cíprus, hans son Cretus eða Telíus¹, hans son Satúrnus í Krít, hans son Júpíter, hans son Daríus, hans son Erithóníus, hans son Tróes, hans son Ílus, hans son Lamídon, hans son Príamus höfuðkonúgr. Munnon eða Memnon² hét konúgr í Tróju; hann átti Tróanam, dóttur Príamí konungs; hans son hét Trérr, er vèr köllum Þórr, hans (son) var Lóriða³, er vèr köllum Hlóriða, hans son Eredeí, er vèr köllum Eindriða, hans son Víngi-Þórr, hans son Vínginerr, hans son Móði, hans son Mági, er vèr köllum Magna, hans son Seseph, hans son Beðúis, hans son Atra, hans son Trínan, hans son Heremoth, er vèr köllum Hermóð, hans son Skjaldin, er vèr köllum Skjöld, hans son

¹) eða Celíus. ²) eða Mennon. ³) eða Loricha.

Beaf, er vèr köllum Bjár, hans son Goðólfr, hans son Burri, er vèr köllum Finn, hans son Frjá-láfr, er vèr köllum Bors, hans son Vóðen, er vèr köllum Óðinn, hann var Tyrkja konúgr; hans son Skjöldr, hans son Friðleifr, hans son Friðfróði, hans son Herleifr, hans son Hávarðr enn handrammi, hans son Fróði, hans son Vemundr enn vitri, hans dóttir Ólöf, hún var móðir Fróða ens friðsama, hans son Friðleifr, hans son Fróði enn frækni, hans son Hálfán, hans son Hróarr, hans son Valdarr enn mildi, hans son Haraldr gamli, hans son Hálfán snjalli, hans son Ívarr víðfaðmi, hans dóttir Auðr en djúpauðga, hennar son Randverr, hans son Sigurðr hríngr, hans son Ragnarr loðbrók, hans son Sigurðr ormr í auga, hans dóttir Áslaug, hennar son Sigurðr hjörtr, hans dóttir Ragnhildr, hennar son Haraldr konúgr hinn hárfagri; verðr þessi tala einum manni fátt í sjötugu at meðtöldum bæði Adam ok Haraldri.

Hverir konúngar stýrt hafa Noregi.

7. Son Haralds hárfagra hèt Sigurðr hrísi; hans son Hálfán, hans son Sigurðr sýrr, hans son Haraldr hinn harðráði, bróðir Ólafs ens helga, hans son Ólafr kyrrri, hans son Magnús berbeinn, hans son Haraldr gilli, hans son Sigurðr munnr, hans son Sverrir magnus, hans son Hákon harmdauði, hans son Hákon gamli, hans son Magnús, er lögbók sendi til Íslands, þá er kölluð er Jónsbók; hans son Hákon háleggr, hans dóttir Íngibjörg, hennar son Magnús góði, Eiríksson, lánga-hertuga; hans

son Hákon, hans son Ólafr, er þá var 10 vetra, er faðir hans andaðist; hann var konúgr yfir Nor-egi, Danmörk ok öllum þeim skattlöndum, er þar liggja til, ok rættir erfingi alls Svía-ríkis, er Albrikt, son Mækinborgar-greifa, hêlt; hann var systurson Magnúss konúngs góða, föð-urföður Óláfs. Þessi Ólafr var heitinn eptir hinum heilaga Ólafi konúngi Haraldssyni eptir sjálfs hans tilvísan; hann var þá konúgr, er sjá bók var tilrituð¹⁾; þá var liðit frá hingatburð vors herra Jesú Kristí 1300 ok 80 ok 7 ár.

8. Þessir hafa stýrt Noregi: Ólafr konúgr, sem nú sagði, þá Hákon konúgr, þá Magnús konúgr góði, þá Hákon háleggr, þá Eirekr ok Magnús, þá Magnús, er bókina setti, þá Hákon úngi, jafnfram Hákonni gamla, föður sínum, þá Íngi Bárðarson ok Erlíngr steinveggr ok Phil-ippus Bagla-konúgr, þá Hákon harmdauði, þá Sverrir magnus ok margr lýgikonúgr um hans daga; þá Magnús Erlíngsson ok Eysteinn birki-beinn, þá Hákon herðibreiðr, þá Íngi krypp-língr ok Eysteinn ok Sigurðr munnr, þá Haraldr Gilli-Kristr ok Magnús blindi ok Sigurðr slembi-djárn, þá Sigurðr Jórsalafari, Eysteinn ok Ólafr, þá Magnús berbeinn ok Hákon Þórisfóstri, þá Ólafr enn kyrrri ok Magnús, faðir Hákonar Þórisfóstra, þá Haraldr hinn harðráði, þá Magn-ús enn ríki, son Ólafs ens helga, þá óforsyn-ju-konúgr Sveinn Alfvuson ok Knútr enn ríki, þá Ólafr hinn helgi Haraldsson, þá Eirekr,

¹⁾ Þannig leiðrætt í F úr skrifuð.

jarl, Sveinn jarl ok Hákon jarl, þá Ólafr Tryggvason, þá Hákon blótjarl enn ríki; þá Haraldr Gráfeldr, þá Hákon Aðalsteinsfóstri, þá Eirekr blóðöx, þá Haraldr hinn hárfagri, er fyrstr var einvaldskonúngr yfir öllum Noregi, svá at sögur finnist til.

Hvarf Ólafs konúngs Hákonarsonar.

9. Ári síðarr, enn fyrr segir, hvarf Ólafr konúngr Hákonarson; sögðu Danir hann dauðan, en Norðmenn vildu ekki trúá því. Þá var tekin til ríkisstjórnar yfir Noreg ok Danmörk dróttning Margrèta, móðir Ólafs konúngs, en dóttir Valdamars Dana-konúngs, eptir er hún lét fanga Albrikt.

Fundinn Noregr.

FORNJÓTR hefir konúgr heitit; hann ræð fyrir Jótlandi¹, er kallat (er) Finnland ok Kvenland; þat er fyrir austan hafshotn þann, er² gengr fyrri móts við Gandvík, þat köllu vèr Helsíngjabotn. Fornjótr átti 3 syni, hèt einn Hlèrr, er vèr köllum Ægi, annarr Logi, þriði Kári; hann var faðir Frosta, föður Snærs hins gamla; hans son hèt Þorri; hann átti 2 syni, hèt annarr Norr, en annarr Gorr; dóttir hans hèt Gói. Þorri var blótmaðr mikill; hann hafði blót á hverju ári at miðjum vetri, þat kölluðu þeir þorrablót; af því tók mánaðrinn heiti. Þat var tíðenda einn vetr at þorrablóti, at Gói hvarf í brott, ok var hennar leita farit, ok finnst hún eigi; ok er sá mánaðr leið, lèt Þorri fá at blóti, ok blóta til þess, er þeir yrði vissir, hvar Gói væri niðrkom-in; þat kölluðu þeir góiblót; einskis urðu þeir vísir um hana at heldr. Þrim vetrum síðarr strengdu þeir bræðr heit, at þeir skyldu hennar leita, ok skipta svâ leitinni, at Norr skyldi leita

¹) *máske* Jötunlandi. ²) liggir fyrir austan hafshotn þann, ofaukið í.

um löndin, en Gorr skyldi leita um útsker ok eyjar, ok fór²⁾ hann á skipum; hvortveggi þeirra bræðra var fjölmennr. Helt Gorr skipum sínum úteptir hafsbotnum ok svá í Allannshaf; síðan kannar hann víða Svíasker ok allar eyjar, er liggja í Eystrasalti, eptir þat í Gautasker, ok þaðan til Danmerkr, ok kannar þar allar eyjar; hann fann þar frændr sína, þá er komnir voru af Hlè hinum gamla or Hlèssey, ok helt hann þá enn fram ferðinni, ok spyr ekki til systur sinnar; en Norr, bróðir hans, beið þess, er snjó lagði á heiðar, ok skíðfæri gerði gott; eptir þat fór hann af Kvenlandi, ok fyrir innan hafsbotninn, ok kvomu þar, er þeir menn voru, er Lappir heita, þat er á bak Finnmörk; en Lappir vildu banna þeim yfirför, ok tókst þar bardagi; ok sá kraptr ok fjölkýngi fylgdi þeim Nor, at úvinir þeirra urðu at gjalti, þegar þeir heyrðu heróp, ok sá vopnum brugðit, ok lögðu Lappir á flótta. En Norr fór þaðan vestr á Kjölu, ok var lengi úti, ok svá, at þeir vissu ekki til manna, ok skutu dýr ok fugla til matar sèr; fóru þar til, er vötn hnigu til vestrættar af fjöllum; þá fara þeir með vötnunum, ok kvomu at sjá; þar var fyrri þeim fjörðr mikill, sem hafsbotn væri; þar voru bygðir miklar, ok dalir stórir gengu at firðinum; þar var safnaðr fyrri þeim, ok reðu þeir þegar til bardaga við Nor, ok fóru þeirra skipti eptir vana: allt fólk fèll þar eða flýði;

²⁾ þannig leiðrètt; forir, F.

en Norr ok hans menn gengu yfir, sem log^r yfir akra. Fór Norr um allan fjörðinn, ok lagði undir sik, ok gjörðist konúgr yfir þeim hëruðum, er þar lágu innan fjarðar. Norr dvaldist þar um sumarit, þartil er snjáfaði á heiðar; þá stefndi hann uppeptir dalnum þeim, er suðr gengr af firðinum; sá fjörðr er nú kallaðr Þrándheimr; suma menn sína lætr hann fara hit fremra um Mærina; hann lagði undir sik, hvar sem hann fór; ok þá er hann kemr suðr yfir fjallit þat, er var fyri sunnan dalsbotninn, sótti hann suðr eptir dölunum, þartil er hann kom at vatni miklu, er þeir kölluðu Mjörs; þá snýrr hann enn vestr á fjallit, þvíat honum var sagt, at menn hans höfðu farit úsigr fyri konúgi þeim, er Sóknri hët. Þá kvomu þeir í þat hërað, er þeir kölluðu Valdres; þaðan fóru þeir til sjófar, ok kvomu í lángrann fjörð ok mjófan, er nú heitir Sogn; þar var fundr þeirra Sókna, ok áttu þeir þar orrostu mikla, þvíat Sókna brá ekki við fjölkýngi þeirra; Norr gekk fram hart, ok skiptust þeir Sóknri höggum við; þar féll Sóknri ok margt lið hans.

Ferð Nors eptir Noregi at leita systur (sinnar).

2. Eptir þat fór Norr í fjörð þann, er norðr gengr af Sogni; þar hafði Sóknri fyriráðit, er nú heitir Sóknaðalr; þar dvaldist Norr lengi, ok heitir þar nú Norafjörðr. Þar kom til móts

¹⁾ þannig leiðrétt; lok, F.

við hann Gorr, bróðir hans, ok hafði þá hvorgi þeirra spurt til Góí. Gorr hafði ok undir sik lagt land allt et ytra, er hann hafði sunnan farit; ok þá skiptu þeir löndum með sér bræðr; hafði Norr meginland allt, ok Gorr skal hafa eyjar þær allar, er hann ferr stjórnföstu skipi milli ok meginlands. Ok eptir þat ferr Norr til Upplanda, ok kom þar, sem nú heitir Heiðmörk; þar ræð sá konúngr fyrir, er hét Hrólfr or Bjargi; hann var son Svaða jötuns norðan af Dofrum. Hrólfr hafði numit á brott af Kvenlandi Góí Þorradóttur; hann fór þegar til móts við Nor, ok bauð honum til einvígis; þeir börðust lengi, ok varð hvorgi sárr; eptir þat sættust þeir, ok fèkk Norr systur Hrólfs, en Hrólfr fèkk Góí. Þaðan snèri Norr aptr norðr til ríkis þess, er hann hafði undir sik lagt; þat kallaði hann Norveg; ræð hann því ríki, meðan hann lifði, en synir hans eptir hann, ok skipta þeir landi með sér, ok tóku svá ríki at smækkast, sem konúngar tóku fjölgast, ok greindust svá í fylki.

Beitir fèkk Noreg.

3. Gorr' hefir ok verit kallaðr sækonúngr; hans synir voru þeir Heiti ok Beiti; þeir voru sækonúngar ok ofstopamenn miklir; þeir gengu mjök á ríki sona Nors, ok áttu þeir margar orrostur, ok sigruðust ýmsir. Beitir lagði inni Þránd-

¹⁾ Þannig leiðrætt, sjá bls. 5; Norr, F.

heim, ok herjaði þar; hann lá þar, er nú heitir Beitisær eða Beitistöð; þar lét hann draga skip or Beitistöð innanverði, ok norðr yfir Æskru-eið; þar gánga Naumudalir at norðan; hann settist í lypting, ok hêlt um hjálmvöl, ok eignaðist land allt þat, er var á bakborða, ok eru þar margar bygðir. Heitir, son Gors, var faðir Sneiða' sækonúngs, föður Hálfðánar hins gamla, föður Ívars Upplendinga jarls, föður Eysteins glumru, föður Rögnvalds jarls hins ríka ok hins ráðsvinna.

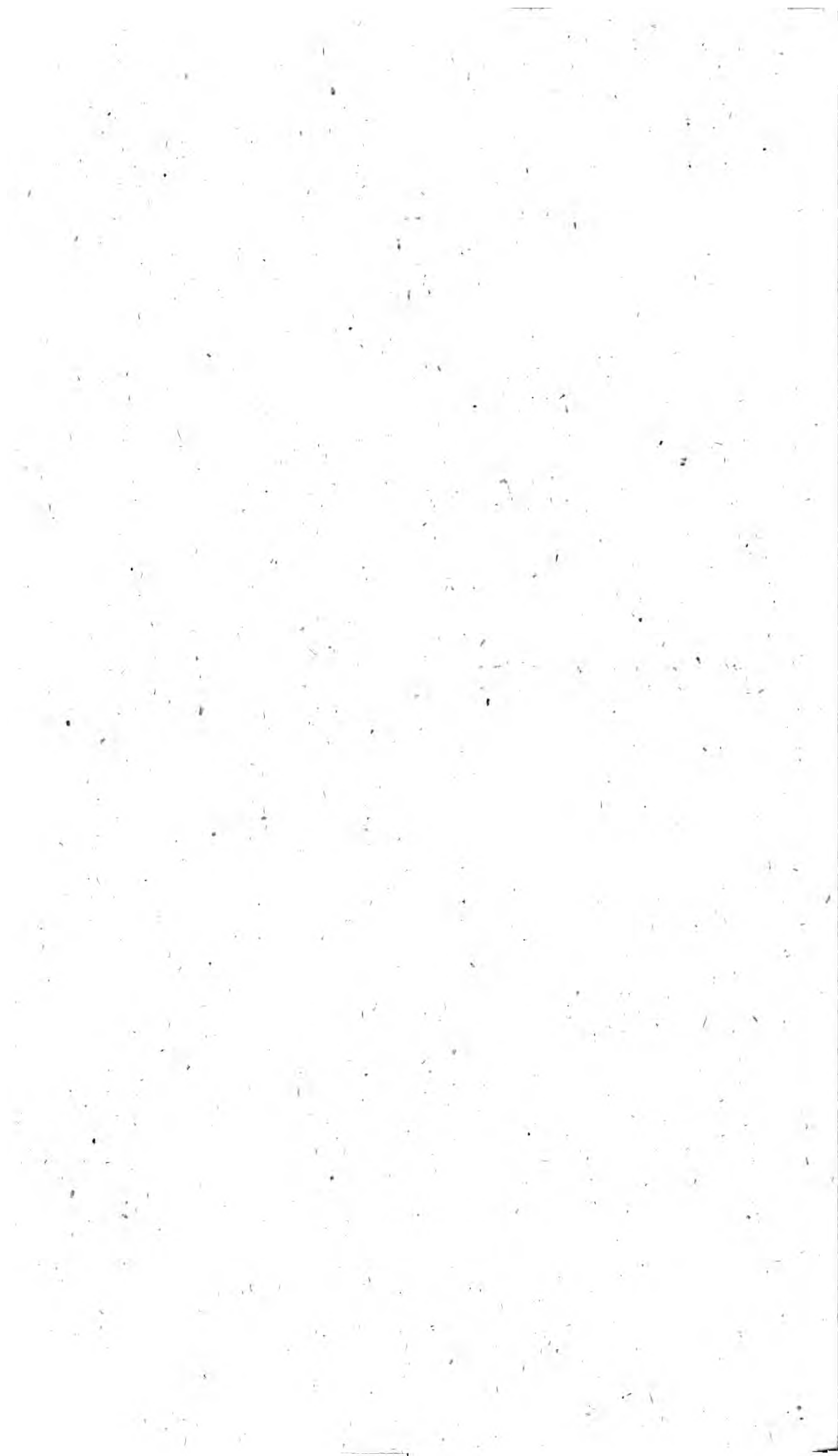
*) eða Sveiða, F.

S A G A

A F

HÁLFI OK HÁLFSREKKUM.

Saga af Hálfí ok Hálfírekku¹.

ÁLREKR² hét konúgr, er bjó á Álrekstöðum³; hann ræð fyrir Hörðalandi; hann átti Signýju, dóttur konúgs af Vörs; Kollr hét hirðmaðr hans, ok fylgdi hann konúgi norðr í Sogn, ok sagði konúgi allmikit frá vænleik Geirhildar Drífsdóttur, þvíat hann hafði sèt hana við munn-gátsgjörð, ok kveðst honum unna þess ráðs. Til fundar við Geirhildi kom Höttr, er Óðinn var reyndar, þá er hún var at lèreptum; hann keypti því við hana, at Álrekr konúgr skyldi ega hana, en hún skyldi á hann heita til alls; konúgr sá hana, er hann fór heim, ok gjörði brúðlaup til hennar et sama haust. Konúgr launaði Koll vel trúleik sinn, ok gaf honum jarlsdóm ok atsetu í Kollsey fyri sunnan Harðsæ⁴, ok er þat fjölbyggt hérað. Álrekr konúgr mátti eigi ega þær báðar fyrir ósamþykki þeirra, ok kvaðst þá þeirra ega skyldu, er betra öl gjörði mót honum, er hann kæmi heim úr leið-ángri. Þær keptust um ölgjörðina. Signý hét á

¹) Saga af Alfi ok Alfírekku, *E.* ²) Alfrekr, *allstaðar*, *B, E.*
³) Alfírekstöðum, *B, E.* ⁴) Hörðsæ, *E.*

Freyju, en Geirhildr á Hött; hann lagði fyrri dregg hráka sinn, ok kvaðst vilja fyrri tilkvámu sína þat, (er) var milli kersins ok hennar; en þat reyndist gott öl; þá kvað Álrekr:

Geirhildr getta!
 gott er öl þetta,
 ef því annímarkar
 aungvir fylgja;
 ek sé hánga
 á háfum gálga
 son þinn, kona!
 seldan Óðni.

Á þeim misserum var fæddr Vikarr, son Álreks konúngs ok Geirhildar.

2. Ögvaldr' Rogalands konúngr, bjó á Roga á Jösurheiði; hún er í milli Rogalands ok Þelamerkr; þat kalla menn nú Viði; hann fór á dýraveiði; honum fylgdi hirð hans, ok þar fæddi dróttning svein þann, er Jösurr hét; þann fóstraði Gunnvaldr Stordá²-jarl. Hæklíngr víkíngr kom með her sinn á hendr Ögnvaldi konúngi; í þeirri orrostu féll Ögnvaldr konúngr, ok var hann heygðr á Ögnvaldsnesi. Finnur enn auðgi af Akranesi, landnámamaðr, lá við Ögnvaldsnes, ok (var) búinn til Íslands, ok spurði, hversu fyrri laungu Ögnvaldr konúngr féll; hann heyrði vísu þessa kveðna í hauginn:

Þat var fyrri laungu,
 er leið hældu

1) Ögnvaldr, *allstaðar*, E. 2) Skotta, *rúngt* B.

heldr hundmargir
 Hæklings feru¹;
 sigldu um salta
 slóð birtínga,
 Þá varð ek þessa
 þorps ráðandi.

3. Gunnvaldr jarl ok Kollr báðu einnar konu báðir, ok fékk² Gunnvaldr. Eptir þat kom Kollr með lið mikit í Stord á laun, ok lögðu eld í hús Gunnvalds Roga; Gunnvaldr gekk út, ok var drepinn. Þá hafði Jösurr verit konúngr nokkura stund; síðan fór hann með lið mikit at hefna fóstura síns; ok er Kollr sá siglíngr hans, þá ljóp hann á herskip sín, ok sigldi norðr um Harðsæ í Grafaldsvog. Þá kom Álrekr konúngr til móts við Koll, fámennr, þvíat hann vissi eigi ófriðar von. Þá börðust þeir Jösurr konúngr, ok féllu þeir Álrekr konúngr ok Kollr, ok mestr hlutr liðs þeirra. Vikarr, son Álreks konúngs, kom eigi fyrr úr liðsamnaði, enn Jösurr konúngr var burt farinn. Í þeirri ferð lagði Jösurr undir sik ríki þat allt, er átt hafði Kollr.

4. Mörgum vetrum síðarr kom Vikarr konúngr fjölmennr á hendr Jösuri, þá er hann var í því ríki, er Kollr hafði átt, ok áttu þeir orrostu; ok þar féll Jösurr konúngr fyrir³, ok allir bæendr þess héraðs; því heitir þat Kvennahérað, at þar bygðu ekkjur einar eptir. Síðan eignað-

¹) líkl. ferju; varu, B; veru, E; aðr. keilu, í spáziunni á 202 f. ²) þannig leiðrætt; féll, A og hin. ³) honum, b. v. B, E.

ist Vikarr ríki þat allt, er átt hafði Kollr. Fyri þat fór Hjörr¹ Jösursson (móti) Vikari, ok áttu þeir orrostu lánga hríð sín ímillum, ok höfðu ýmsir betr, ok sættust um síðir. Sonr Vikars var Vatnarr, er heygðr var í Vatnarshaugi; hans synir voru þeir Snjallr ok Hjallr, er liggja í Bræðrahaugi.

5. Hjörr² konúngr Jösursson var ríkr konúngr, ok varð sótt dauðr, ok var heygðr á Rogalandi; hans son var Hjörleifr Hörðalands konúngr; [hann ræð ok fyri Rogalandi, ok var allríkr konúngr³; hann var kallaðr Hjörleifr enn kvennsami; hann átti Æsu ena ljósu, dóttur Eysteins jarls af Valdresi. Hjörleifi brustu lausafè fyrir örleika; hann lét gera skip af virktum, ok fór til Bjarmalands. Högni enn auðgi bjó í Njarðey⁴ fyri Naumudalsmynni; hann tók vel við Hjörleifi konúngi, ok var hann þar þrjár nætr, ok gekk at ega Hildi hina mjófu, dóttur Högna, áðr hann fór brott, ok fór hún með honum til Bjarmalands, ok Sölvi, bróðir hennar. En er Hjörleifr konúngr kom í Vínnumynni, skipti hann liði sínu í 3 þriðjunga; á skipi hans voru 90 manna; þriðjúngr liðs hélt upp bardaga með honum við landsmenn, annarr þriðjúngr liðs varðveitti skip með stýrimanni, en þriði þriðjúngr braut haug með stafnbúa, ok fengu þeir mikit fè. Á sunnanverðri Finnmörk í Gjarðeyjargeima⁵ lá

¹) þannig B; v. í A, E. ²) þannig B, E; Kjörr, A. ³) v. í E. ⁴) Njarðey, E. ⁵) Gjarðeyjarhólma, E.

Hjörleifr konúgr um nótt, ok höfðu sveinar
eld á landi, ok fóru tveir menn at sækja vatn til
lækjar, er fèll af bjargi fram; þar sá þeir brunn-
miga¹, ok sögðu Hjörleifi konúngi; síðan heitir
konúgr broddspjót í eldi, ok skaut til hans;
konúgr kvað:

Gakk þú² frá brunni,
gletta littu við mik,
þræll herfiligr!
þíns innis til;
man ek senda þér
sveiðanda³ spjót,
þat er gyrja mun
granir þínar.

Þá tóku þeir vatn; en þussinn skauzt inn í
bjargit; þá er þau sátu við eld, þá kvað þussinn
af bjargi annat ljóð:

Veit eigi⁴ gjörla
víf þitt, konúgr!
hvat hnekkja mun
hennar sælu;
vèr verðum þér⁵,
Hildir! Hjörleifi
haldu nær loga.

Þá skaut Hjörleifr hinu sama spjóti í auga því
tröllo⁶. Högni bauð Sölva ok Hildi at vera þar
eptir, en konúgr vildi þat eigi. Síðan fóru

¹) brunnúnga, *E*; brunnauga, 202 e. ²) þannig *B*; gekk þú, *A*;
gekk þá, *E*. ³) sverðandi, *E*; sviðandi, 202 e. ⁴) ek, *B*, *E*.
⁵) u. uerðum þér, *A*; undum þín, *B*, *E*; hær er ein staka
gleynd; kannske: vísir! lostinn. ⁶) Síðan sigldi Hjörleifr suðr til
Njarðeyjar, *b. v. í spáxlúmi á 202 f.*

ambáttar 2 með Hildi, en 20 karlar með Sölva. Æsa varð ófegin konungi ok hans föruneysi, en allir aðrir fegnir.

6. Hjörleifr konúgr fór með skipi sínu til Konungahellu, því sem hann hêlt til Bjarmalands; þeir Reiðarr, Sjálands konúgr, settu búðir sínar et nærsta þar. Hêri, son Reiðars konúngs, gjörði sér kært við Hjörleif konúng; á þeim fundi eggjaði hann föður sinn at bjóða heim Hjörleifi konúngi. Reiðarr konúngs sagði, at þat mundi at engri gæfu verða, en lagði þó leifi til ok fjármuni; þeir höfðu samflot til Danmerkr. At því boði sá Hjörleifr konúgr Hríngju, dóttur Reiðars konúngs; Hêri fýsti þess ráðs, ok fylgdi henni skipshöfn manna, ok farmr allr. Í Jótlandshafi lá Hjörleifr konúgr í lognrêtt; ok er hann fór í sólar upprás, sá hann í norðr koma uppor sjónum mikit fjall, ok jafnt vaxit sem mann; þat' kvað:

Ek sé Hríngju
 haug um orpin,
 en Hêra h'ngat
 hvatinn spjóti;
 sé ek Hjörleifi
 höft²-bönd snúin,
 en Hreiðari
 huginn gálga.

Þá gengu ekki skipin; þá bað konúgr taka til ára. Þá kendi Hríngja sér sóttar; þeir lögðu upp árar; hún andaðist at jafnlengd þess, er hún

¹) ham, A, E. ²) haupt, A; höfuð, B.

háfði sótt tekit, ok varð skotit kistu hennar fyri borð, en hún fór svá skjótt suðr aptr, sem róit væri sexærðu skipi. Hæri fann kistuna rekna skamt frá naustum föður síns, ok sagði honum til, ok kvað Hjörleif konúng mundu hafa myrðt hana.

7. Þetta haust ræru feðgar tveir á fiski, ok drógu marmendil¹, ok hét annarr Handir, en annarr Hrindir; þeir færðu hann Hjörleifi; konúngur fèkk hann í hendr hirðkonu einni, ok bað hana gjöra vel við hann; enginn maðr fèkk orð af honum. Kertisveinar glímdu, ok slöktu ljósín. Í því bili sló Hildir² horni á skikkju Æsu; konúngur sló hana með hendi sinni; en Æsa sagði hundinn valda, er lá á gólfinu. Þá laust konúngur hundinn; þá hló marmendill; konúngur spurði, hví hann hló; hann svarar: Því-at þer varð heimsliga, þvíat þau munu þer líf gefa; konúngur spurði hann fleira; hann svarar aungu; síðan læzt konúngur mundu flytja hann til sjófar, ok bað hann segja sér þat, er hann þyrfti at vita; hann kvað, er hann fór til sjófar:

Ek sè lýsa
lángt suðr í haf,
vill Danskr konúngur
dóttur hefna;
hann hefir úti
ótal skipa,
býðr hann Hjörleifi

¹) marmendil, *allstaðar B.* ²) Hilder, *hér A.*

hólmstefnu til ;
 varast þú vítr¹, ef þú villt,
 vil ek aptr í sjá.

En er þeir ræru þángat með hann, sem þeir höfðu
 hann uppdregit, þá kvað hann :

Sögu kann ek segja
 sonum Háleygja,
 vilgi góða,
 ef þér vilð heyra :
 hær ferr sunnan
 Svarðar dóttir,
 um-drifin dreira,
 frá Danmörku.

Hefir sèr á höfði
 hjálm uppspentan,
 herkul harðligt
 Hèðins af létta² ;
 skamt man sveinum,
 sè þat sem er,
 hildar at bíða
 hær á ferli.

Bresta mun baugröst³,
 brá mèt augum
 um hèruð hingat
 hegna til þegna ;
 hafa skal hverr drengr
 hjörnjót⁴ ok mörg spjót,
 áðr komi mikil fram
 málmahríð síðan.

¹) víti, B, E. ²) afsetta, B, E. ³) skrifað: haugraust. ⁴)
 hjörmót, B, E.

Þó man, ef þat er satt,
þá ferr illa, hafa
allir alkeypt
ár, þá er kemr vár.

Þá lét Hjörleifr konúgr hann utanborðs. Þá
tók einn maðr í hönd honum, ok spurði: hvat
er manni bezt? Marmendill svarar:

Kalt vatn augum,
en kvett tönnum,
lérept líki,
lát mik aptr í sjó!
dregr mik engi
í degi síðan
maðr uppí skip
af marabotnum.

Konúgr gaf þeim [Handi ok Hrindi² land at
búa á, ok þarmeð þræl ok ambátt.

8. Síðan lét Hjörleifr konúgr fara örvar-
boð, ok samnaði liði at sèr; þá hina sömu nótt
gó hundr hans Flóki, er aldri gó, nema hann
vissi konúngi ótta vonir. Um nóttina kom
Reiðarr konúgr með her sinn, ok sló hríng
um bæ Hjörleifs konúngs. Hjörleifr konúgr
hleypti á manngarðinn, ok skaut aptr spjóti
til liðsins; þá heyrði hann kallat fall Hèra. Kon-
úgr sá or skógi bæjarbruna sinn ok burtsigling
Reiðars konúngs með herfáangi miklu. Þetta

¹) stafa eða stefna, B. ²) Handar ok Hrindir, B, E.

sama haust kom Hjörleifr konúgr einskípa um nótt á bæ Reiðars konúgs, ok gekk einn til svefnhúss, en allar konur voru or rekkju¹ brottu nema Æsa ein. Konúgr bað hana koma sér við Reiðar konúg; hún lysi² hann í vaðkeri sínu, ok sagði síðan Reiðari konúgi. Hjörleifr konúgr var uppfestr í konúgs höll með skóþvengjum sínum sjálfs, millum elda tveggja, at ráði Æsu; en hirðin sat við drykkju. Ámeðan vakti Hildir, ok jóð mungáti í eld-ana, ok kvað Hjörleif þar vera; hún leysti hann svá, at hún hjó með sverði skóþvengina. Reiðarr konúgr sat sofandi í hásætinu, en Æsa sat í knjám honum; Hjörleifr konúgr lagði í brjóst honum, ok gekk síðan til skips eptir liði sínu, ok lét binda hirð Reiðars konúgs, ok gaf grið; en Reiðar konúg lét hann hengja dauðan á gálga þann, er hann hafði honum ætlat. Þann enn sama aptann, er Hjörleifr konúgr kom, heyrði Reiðarr konúgr kveðit:

Minntist Reiðarr,
 hvar Héra felduð?
 vo vaktist þar
 fyri vestrðyrum;
 enn man hún sinna³
 til sala þinna,
 byrsæl kona,
 bíð þú enn, konúgr!

¹) þannig hin; reycku, A, ²) læsti, B. ³) sína, A; eða síra, 202 c.

Hjörleifr konúgr lagði undir sik ríki þat allt, er átt hafði Reidarr konúgr, ok setti þar Sölva Högnason, ok gaf honum jarlsdóm; en Hjörleifr konúgr fór til Noregs, ok hafði með sér Hildi ok Æsu, ok kvaddi þings. Þat dæmdi landsfólkit, at Æsu væri drekkt í mýri; en Hjörleifr konúgr sendi hana uppá land (með) heimanfylgju sína. Sonr Hjörleifs ok Æsu var Óblöðr¹⁾, faðir Ótryggs, föður Högna hins hvíta, föður Úlfs hins skjálga, er Reyknesíngar eru frákomnir.

9. Hjörleifr konúgr ok Hildir hin mjófa áttu 2 sonu, hét hinn ellri Hjörólfr, en hinn yngri Hálf. Hjörleifr konúgr féll í víkingu. Ásmundr hét konúgr; hann fékk Hildar hinnar mjófu, ok fóstaði sonu Hjörleifs konúgs. Þá er Hjörólfr var 8 vetra, þá bjóst hann at fara í hernað; hann hafði hvert skip, er hann fékk, smá ok stór, ný ok forn, ok hvern mann, er hann fékk, frjálsan ok nauðgan. Þeir höfðu margt til vopna: stengr ok stafi, klumbur ok króka; fyrri þá sök er þat kallat síðan Hjörólfsfæri, er ófimligt er. En er hann kom til orrostu við víkinga, þá treystist hann liðsfjölda, ok lagði til orrostu; hann hafði lið ókænt ok vörnlaust, ok féll margt lið hans, en sumt flýði. ok kom við þat aptr at hausti, ok varð hann lítill maðr fyrri sér.

10. Eptir um vorit var Hálf 12 vetra gam-

¹⁾ Oblauðr, E.

all, ok var engi maðr jafnmikill, eða jafnsterkr, sem hann; þá bjóst hann at fara í hernað, ok hafði hann eitt skip nýtt ok vel búit. Á Hörðalandi var jarl sá, er Álfr hinn gamli hét; hann átti Gunnlöðu, dóttur [Hrómundar berserks, systur Hámundar hersis hins frækna; synir þeirra voru 2, ok hét hvortveggi Steinn; hinn ellri var þá 18 vetra gamall; hann var þá ráðgjafi Hálfis konúngs; enginn skyldi fara ýngri, enn hann, eða bernskari. Steinn mikill stóð í garðinum; engi skyldi fara, sá sem eigi fengi hafit steininn af jörðu; engi skyldi sá fara, at eigi væri hreystimaðr, svá at aldrí kvíddi, eða mælti æðru, eða brygði grönnum fyri sára sakir. Steinn hinn ýngri Gunnlaðarson var eigi færri fyrir aldrs sakir, þvíat hann var 12 vetra gamall. Hámundr hersir átti 2 sonu, ok hét annarr Hrókr hinn svartí, en annarr Hrókr hinn hvítí; þeir voru valdir til ferðar þessarar. Áslákr hét ríkr bóndi; hans synir voru þeir Egill ok Erlíngr²; þeir voru ágætir menn. Vemundr hét merkismaðr Hálfis konúngs; 4 menn fylgdu honum or hirðinni. Þá var leitast um 11 fylki; fengust þar 12 menn; þar voru bræðr 2 Haukr ok Valr³, Styrri himsterki, Dagr enn prúði, Börkr ok Brynjólfr, Bölverkr ok Haki, Hríngr ok Hálfván, Stari ok Steingrímr, Stúfr⁴ ok Gauti, Bárði ok Björn;

¹) þannig bætir Arni Magnússon við í spáziáunni af 202 f; v. í A og hin. ²) Ellíngr, A; Erlendr, E. ³) Völr, E. ⁴) Staufar, E.

Þeir voru 20 ok 3, er þeir ýttu hit fyrsta kveld, er þeir lögðu til hafnar; þá var regn mikit; þá bað Steinn tjalda; konúgr svarar: villtu enn tjalda húsa, sem heima? síðan kölluðu þeir hann Innstein. En um daginn eptir ræru þeir fyrir annes eitt í hvössu veðri; maðr stóð á nesinu, ok bað fars; konúgr bað hann standa á stýrstaungu til kvelds; hann kvað þat vel mælt, ok kvað sèr þá þikkja skipat nær konúnginum; svá var gjört; þessi maðr var Steinn Gunnlaðarson hinn ýngri; hann var síðan kallaðr Útsteinn. Margt var gjört til varaðar þeirra lögum fyrir kapps sakir; þat var eitt, at engi þeirra skyldi hafa lengra sverð, enn álnar, svá skyldi nær gánga¹⁾; þeir létu gjöra söx til þess, at þá skyldi högginn stærri; engi þeirra hafði minna afl, enn 12 meðalmenn; aldrí her-tóku þeir konur nè börn; engi skyldi sár binda, fyrr enn at jafnlengd annars dags; við aungum var þeim tekit, er minni var at afli, eðr hreysti, enn nú var sagt. Þeir herjuðu víða um lönd, ok höfðu jafnan sigr. Hálf konúgr var 18 sumr í hernaði, ok hafði jafnan sigr. Þat var siðr þeirra, at liggja jafnan fyrir annesjum; þat var annarr siðr þeirra, at tjalda aldrí á skipum, ok aldrí hálfsegl fyrir ofviðri; þeir voru kallaðir Álfsekar, ok hafði hann aldrí fleiri á skipi, enn 60.

11. Hálf konúgr fór til ríkis síns úr her-

¹⁾ hvörr öðrum, *b. v. B.*

naði; þeir fengu storm mikinn í hafi; skip þeirra varð ekki ausit; þá var þat ráðs tekit, at hluta menn fyrir borð at fara¹, en þess þurfti eigi, þvíat hverr bauð sínum félaga fyrir borð at fara; en er þeir stigu fyrir borð, þá mæltu þeir: strálaust er fyrir stokkum. En er Hálfur konúgr kom til Hörðalands, þá fór Ásmundr konúgr á fund hans, ok gjörðist hans maðr, ok sór honum eiða, ok bauð honum til veizlu ok hálfu liði hans. En annann morgin, er konúgr bjóst, ok sagði, at helmíngur liðs skyldi eptir vera á skipum, kvað Innsteinn:

Upp mundu vèr
allir gánga,
skatna beztir,
af skipum vorum,
láta brenna
bragnínga sveit,
ok Ásmundar lið
aldri týna.

Konúgr kvað:

Vèr skulum hálfir
herjar þessa
sáttir sækja
frá sjó neðan;
Ásmundr hefir
oss umboðna
hrínga rauða,
sem hafa viljum.

¹) b. v. B, E.

Innsteinn kvað:

Sér ei þú allan
 Ásmundar hug,
 hefir fylkir sá
 flærð í brjósti;
 mundir þú, þengill!
 ef ver því ræðum,
 mági þínum
 mjök lítt trúa.

Konúngr kvað:

Ásmundr hefir
 oss um unnit
 margar trygðir,
 sem menn vitu;
 man ei góðr konúngr
 ganga á sáttir,
 nè gramr annann
 í griðum væla.

Innsteinn kvað:

Þer er orðinn
 Óðinn¹⁾ til gramr¹⁾,
 er þú Ásmundi
 allvel trúir;
 hann mun alla
 oss um væla,
 nema þú víti²⁾
 viðsjár fáir.

¹⁾ óljóst (...mr) í A; gramr, 202 f; snúinn, B, E. ²⁾ þannig óljóst í A; nokkrar, B, E; hermanni, 202 c.

Konúngr kvað:

Æ lystir þik
æðru at mæla,
man ei sá konúngr
sáttir rjúfa;
gull egum þar
ok gersimar,
hrínga rauða,
frá hans búum.

Innsteinn kvað:

Hálfr! dreymdi mik,
hygðu at slíku!
at logi lèki
um liði voru;
íllt væri þar
or at leysast;
hvat kvað þú, þengill?
þann draum vita?

Konúngr kvað:

Hrynja um herðar
þeim, er hamalt fylgja
grams verðúngu
gyldnar brynjur;
þat man á öxlum
öðlíngs vinum
ljóst at líta,
sem logi brenni.

Innsteinn kvað:

Enn dreymdi mik

öðru sinni:

hugða ek á öxlum
 elda brenna;
 gruna tek ek nokkut,
 at þat gott viti;
 hvat kvað þú, þengill!
 þann draum vita?

Konúngr kvað:

Gefa man ek hverjum
 hjálm ok brynju
 fræknra drengja,
 er fylgja mër;
 þat man at líta,
 sem logi brenni
 skjöldúngs liði
 of skararfjöllum.

Innsteinn kvað:

Þat dreymði mik
 þriðja sinni,
 at vèr í kaf niðr
 komnir værum;
 ega mun allstórt
 um at væla';
 hvat kvað þú, þengill!
 þann draum vita?

Konúngr kvað:

Fulllángt er sjá
 fíflskapr talaðr;
 vera kveð' ek ekki

1) væta, B, E.

undir slíku ;
 seg þú aungva,
 svá at heyri,
 drauma þína
 í degi síðan!

Innsteinn kvað:

Hlýði Hrókar
 ok herkonúngur¹
 orðum mínum,
 Útsteinn þriði:
 gaungum allir
 uppfrá ströndu,
 kunnnum ekki
 konúngs mál um þat.

Útsteinn kvað:

Konúng látu vèr
 keppinn ráða
 fyri fólki
 um farir vorar ;
 hættum, bróðir!
 svá honum líki,
 fjörvi okkru
 með frömum vísi.

Innsteinn kvað:

Hlýtt hefir fylkir,
 í förum úti
 mínum ráðum
 mörgu sinni ;
 nú kveð ek aungu,

¹) herkonúngar, B.

er ek mæli,
hlýða vilja,
sízt hingat komum.

12. Hálfir konúgr gekk upp til bæjar Ásmundar konúgs með helmíng liðs síns; þar var fyrri fjölmenni mikit; veizla var kappsamlig, ok drykkir svá sterkr, at Álfrekkar sofnuðu fast. Ásmundr konúgr ok hirðin lögðu eld í höllina. En sá, er fyrst vaknaði af Hálfrekum, sá höllina nær fulla af reyki; hann mælti: rjúka mun um hauka vora nú, sagði hann; síðan lagðist hann niðr ok svaf. Þá vaknaði annarr, ok sá, at höllin logaði, ok mælti: drjúpa mun nú vax af söxum; sá lagðist niðr. Ok þá vaknaði Hálfir konúgr; hann stóð upp, ok vakti liðit, ok bað þá vopnast; þeir hlupu þá á veggina, svá at af gengu nafarnir af timbrstokkunum. Þá kvað Innsteinn:

Rýkr um hauka
í höll konúgs¹;
von er, at rjúki
vax af söxum;
mál er gulli
ok gersimum
hjálum skipta
með Álfrekum.

Hins fýsi ek nú,
at Hálfir vaki;
er ei af eklu

1) ok, B, E. 2) konúgr, B, E.

eldar kyndnir¹;
 áttu, mannbrjótr!
 mági þínum
 grimmluðuðum
 gjafir at launa.

Hryndum heilir
 hallar bjóri!
 nú taka súlur
 í sundrþoka;
 æ man uppi,
 meðan öld lifir,
 Hálsrekka för
 til hertuga.

Hart skulum gánga
 ok hlífa ekki við,
 verðr vísis lið
 at vega með söxum;
 þeir skulu sjálfir
 á sér bera
 blóðgar benjar,
 áðr braki lætti².

Snúist snarliga,
 snyrtidrengir!
 útor eldi
 með auðbrota;
 enginn er ýta,
 sá er æ lifir;
 mun ei baugbroti
 við bana kvíða.

¹) kyndtir, B, E. ²) setti, B, E.

13. Svá er hær sagt, at Hálfr konúgr ok Hálsrekkar kæmist út or eldinum, ok Hálfr konúgr fèlli fyrir ofrefli liðs, ok sveit hans. Innsteinn kvað, er konúgr var fallinn:

Hær sá ek alla

einum fylgja

jafnröskliga

öðlíngrs syni;

hittumst heilir,

þá hédan líðum;

er eigi létta

líf, enn dauði.

Þá komu Hálsrekkar til orrostu, þeir sem við skip höfðu verið. Þar féll mikill hlutr Hálsrekka; orrostan hélzt alltíð nætr, áðr Innsteinn féll; Innsteinn kvað:

Hrókr er fallinn

með hertoga,

[frækn á fóttum

fólks oddvitinn;

egum Óðni

þíllt at gjalda,

er hann slíkan konúgr

sigri rænti.

Ek hefi úti

átján sumr

fylgt fullhuga,

flein at rjóða;

skal ek eigi annann

1) frækninn af, B, E.

ega drottinn
gunnar gjarnan,
nè gamall verða.

Hèr man Innsteinn
til jarðar hníga,
hoskr, at höfði
hers oddvita;
þat munu seggir
at sögum gjöra,
at Hálfur konúgr
hlæjandi dó.

14. Gunnlöð fór til valsins um nóttina, at leita sona sinna; hún fann Innstein dauðan, en Útstein særðan til ólífis, ok Bárð ok Björn; hún ok þeim til bæjar, ok græddi þá á laun, ok sendi þá síðan suðr til Svíþjóðar; fóru þeir Björn ok Bárðr á fund Sölva konúgs, móðurbróður Hálfis konúgs, en Útsteinn fór til Danmerkr til Eysteins konúgs, frænda síns. Hrókr enn svartí hafði mörg sár ok stór; hann gekk um nóttina frá orrostu, ok kom til kotbónda eins, er Skógkarl hét; þar var hann, ok voru bundin sár hans; karl flutti hann norðr í Sogn til Geirmundar hersis, föðurbróður síns; þar var hann græddr á laun, ok fór um haustit til Upplanda, ok austr til Gautlands; hann kom til Haka konúgs á Skáney, ok var með honum um vetrinn.

15. Útsteinn var með Eysteini konúgi.

*) bróður, B.

Úlfr hinn rauði hèt ráðgjafi Eysteins konúngs; hann átti 8 sonu, ok voru þeir allir hinir mestu kappar ok öfundsamir; þeir voru illa til Útsteins, ok sló^t með þeim í kappmæli við drykkju; hitt var fyrr, at Útsteinn sagði frá falli Álfs konúngs; hann kvað þá:

Hitt hlæir mik
helzt í máli,
mun eigi Ásmundi
öll vo sofa;
þrír eru fallnir
af því liði,
Eynefs synir,
en einn lifir.

Útsteinn kvað, er Úlfr jafnaði sér við hann, ok eggjaði hann:

Upp skulum rísa,
út skulum gánga,
ok ramligar
randir knýja;
hygg við hjálmum
híngat komnar
til Danmerkr
dísir várar.

Úlfr kvað:

Yðr munu dauðar
dísir allar,
heill kveð ek horfna
frá Hálsrekkum;
dreymdi mik í morgin,

¹⁾ þannig B, E; skó, A.

at megir vorir
 efri yrði,
 hvar er vèr mættumst.

Útsteinn kvað:

Sigrs vænti ek mèr
 sýnu betra,
 enn Úlfr vill
 æskja Steini;
 yðr mun snimma
 á sverðtogi
 haus um högginn,
 en háls roðinn.

Úlfr kvað:

Munu þeir efri verða
 Úlfssynir,
 Oddr ok Örnólfr,
 Atli² hinn svarti,
 Börkr ok Brynjólfr,
 Búi, Harðskafi³,
 Rauðr hinn rammi,
 [ef þú reynir⁴ til.

[Útsteinn kvað⁵:

Mundi ei Steini
 [með Stara⁶ þikkja
 ógn at etja
 við Úlfssonum,
 þvíat eigi var

¹) væri, *B, E.* ²) þannig *B, E;* Ati, *A.* ³) Harðfari, *B, E.*
⁴) ok Reinir, *E.* ⁵) *v. í. A.* ⁶) nè Stari, *B, E.*

vorum bróður
við dritmenni þitt
dramb at setja.

Þótti ei Hrókum,
nè Hálfadáni,
raun at berjast
við ragmenni,
þá er vèr fjórir
falla létum
átta jarla
fyrir Annisnesi¹.

Fari Úlfssynir
út at berjast,
átta drengir,
við eitt höfuð!
mun ei stökkva,
þó Steinn hafi
færra nokkut
í flokki lið.

Hálfr², dreymdi mik,
hvati³, at ek berðumst,
ok kveðst mèr frækn konúngr
fylgja skyldu;
hefir mèr gramr
verit góðr í draumi,
hvar vèr orrostu
ega, skyldum.

Þá gengu þeir Úlfssynir ok Útsteinn út, ok

¹) Aunds- eða Aununds-nesi, B. ²) Hálf, B, E, ³) hvar, B, E.

börðust; hann drap alla Úlfssonu, ok gekk síðan inn fyrri konúng, ok kvað:

Nú er ek innkominn,
 Úlfi at segja,
 at hans synir
 höggvir liggja,
 nú fari, Eysteinn!
 ef þer villð,
 fleiri at freista
 við fleina við¹.

Eysteinn kvað:

Sjálft man letja
 slíks at freista,
 Hálfu eru rekkan
 hverjum meiri;
 þik veit ek manna
 miklu fremstan,
 einn snjallastan,
 er þú átta vótt².

Ústeinn kvað:

Alla munda ek
 Eysteins liða
 sverðf beita
 at sömu³ hófi,
 ef ek mæ þarfir
 þess verks sæi,
 eðr íllt með oss
 áðr um væri.

Magni fýsir engi
 við mik at deila,

¹) nið, B. ²) vógst, B, E. ³) sönnu, B, E.

Þvíat mér var úngum,¹
 aldr skapaðr;
 ek hefi hjarta
 hart í brjósti,
 síst mér í æsku
 Óðinn framdi.

16. Hrókr enn svartí var með Haka kon-
 úngi; dóttir Haka konúngs var Brynhildr.
 Sveinn hinn sigrsæli hét sá konúngr, er beðit
 hafði Brynhildar, en Haki konúngr synjaði;
 Sveinn strengdi heit, at verða bani þess manns,
 er ætti Brynhildi, ok svá föður hennar. Hèðinn
 hét jarl Haka konúngs, en Vífill son hans; hann
 bað Brynhildar, ok var honum heitit, ef hann
 verði land fyrri Sveini. Hrókr enn svartí var
 þar ekki kendr, ok var hann í engum metnaði,
 ok sat í gestasæti. Þat var einn dag, at hirðin
 fór á dýraveiðar, en konur á hnetskóg; Bryn-
 hildr konúngsdóttir sá, hvar maðr stórr stóð við
 eyk eina; hún heyrði at hann kvað:

Nú mun segja
 sonr Hámundar,
 hvert eðli var
 okkart bræðra:
 minn var faðir
 miklu fremri,
 haukr gjörr at hug,
 enn Haki yðvarr.

Vildi engi

¹) þannig B, E; úngum, A.

við Vífil jafnast,
þóat Hámundar
hjarðar gætti;
sá ek aungan þar
svínahirði
huglausari,
enn Hèðins arfa.

Mín var æfi
miklu æðri,
þá er vèr Hálf konúngi
hoskum fylgdum;
bárum allir
eitt ráð saman,
ok herjuðum
hvert land yfir.

Höfðu vèr allir
haukmanna lið,
hvar sem fróðhugaðr
frama kostaði;
gengu vèr ígegnum
með grá hjálma
fullstór öll
fóstrlönd níu.

Hálf sá ek höggva
höndum báðum,
hafði ei hilmir
hlífskjöld fyri sér;
finnr engi maðr,
þó fari víða,
hæfra hjarta

ok hugprúðara.

Mæla virðar,
þeir er vitu eigi,
at Hálf framí
heimsku sætti;
kann eigi sá
konúng Háleyskan,
er heimsku þrótt
honum eignaði.

Það hann ei við dauða
drengi kvíða,
nè æðruorð
ekki mæla;
engi skyldi
jöfri fylgja,
nema forlögum
fylkis hældi.

Skyldi ei stynja,
þóat stór hlyti
sár í sóknum
siklíngrs vinir,
nè benjar sér
binda láta,
fyr enn annars dags
jafnlengd kæmi.

Það ei hann í her
höptum¹⁾ græta,
nè manns konu
mein at vinna;
mey það hann hverja

¹⁾ eða hoptum.

mundi kaupa
fögru gulli
at föður ráði.

Voru ei svâ margir
menn á skeiðum,
at vèr á flótta
fyrir hældum,
þóat miklu lið
minna hefðum,
svâ at ellifu
einum gegndi.

Höfðu vèr allir
enn efra hlut,
hvar sem Hildar
hlífar knúði¹⁾ ;
einn víska ek
jafnsnjallan gram,
Sigurð konúng,
at sölum Gjúka.

Margir voru
menn á skeiðum
góðir ok fræknir
með gram sjálfum :
Börkr ok Brynjólfr,
Bölverkr ok Haki,
Egill ok Erlíngr
Ásláks synir.

Mest voru mér
manna hugðir :
Hrókr, bróðir minn,
ok Hálfkr konúngr :

¹⁾ kœndi, B, E.

Styrr ok Steinarr,
sterkir báðir,
snarráðir menn,
synir Gunnlaðar :

Hríngr ok Hálfván,
Haukar báðir,
rèttir dómendr
Dana þjóðar,
Dagr hinn prúði,
Stari ok Steingrímur,
Styrr ok Gauti ;
finnr þú aldrí
fríðari drengi.

Valr ok Haukr
í víkingu
báðir fræknir,
buðlúngs vinir ;
fáir mýndu þeim
fylkis rekkum
hæfir þikkja
úr Haka veldi.

Hvergi þóttu ek
í því liði
opt aukvisi¹
ættar minnar ;
mik kvóðu þeir
mann snarpastan,
þvíat hverr öðrum
hróðrs leitaði.

Vo barr Vemundr,

¹) aukvisi, B; aukvysi, E.

er vega þorði,
Björn ok Bersi,
fyri buðlúngi;
fylgdi sínu
sá framligast
lofðúngr liði,
meðan lifa mátti.

Naut eigi svá
aldrs, sem skyldi,
frækn landreki
við frama dáðir;
tólf vetra nam
tiggja at herja,
en þá var þengill
þrítugr, er dó.

Slíkt kennir mér
at sofa lítit
marga grímu,
ok mjök vaka,
er bróðir minn
brenna skyldi
kvíkr í eldi
með konúngs rekkum.

Sá hefir dagr um mik
daprastr komit
miklu í heimi,
svá at menn vitu;
muna þikkjumst vèr
allir síðan,
at fylgja máttum
fræðum hollum.

Alls mundi mēr
 ángs létta¹,
 ef ek Hálf konúngs
 hefna mættak,
 svá at Ásmundi
 eggfránan hjör
 bruna² baugspjót
 brjóst raufgaðak.

Hefnt man verða
 Hálf ens frækna,
 þvíat þeir göfgan gram
 í griðum væltu;
 olli morði
 ok mannskaða
 Ásmundr konúngr
 illu heilli.

Þá man reyna,
 ok raun gefa,
 ef við Sveinn komum
 saman í rómu,
 hvorir í vígi
 verða hæfri,
 Hámundar bur,
 eðr Haka þegnar.

Segi ek svá kveðit
 snotru vífi,
 at ek Brynhildar
 biðja mundak,
 ef vita þættumst,
 at vildi hún

¹) létta, hin. ²) þannig hin; bana eða hanna. A.

Hróki unna,
Hámundar bur.

Von væri mēr
vitra manna,
snarpra seggja,
ef vēr saman ættim;
þvíat ek fann ei mey
margsvinnari
hvergi landa,
enn Haka dóttur.

[Fann ek aldrí,
þó hefik farit víða,
hugþekkri mey,
enn Haka dóttur¹,
hún er at öllu
sem ek æskja man.

Hér þikki ek nú
í Haka veldi
hornúngr vera
hverrar þjóðar;
allir egú
innarr at sitja
hálfu gjarnarr²,
enn Hálsrekkar.

Brynhildr, dóttir Haka konúngs, sagði föður sínum þat, er hún hafði heyrt, ok kvað þar mundu kominn einn af Hálsrekkum; en er konúngr vissi þat, þá leiddi hann Hrók til sætis í öndugi, ok var hann þá í hinum mesta kærleik við konúng. Hrókr hinn svartí fèkk Bryn-

¹) v. í B, E. ²) þannig B, E; hálfar girmar, A.

hildar, dóttur Haka konúngs. Eptir um vorit fór Hrókr með her ímóti Sveini hinum sigrsæla, ok áttu þeir orrostu; þar féll Sveinn, en Hrókr kom aptr með sigri til Haka konúngs. Eptir um sumarit höfðu þeir her úti, Sölvi konúngr ok Haki konúngr ok Hrókr hinn svartí, Eysteinn konúngr ok Útsteinn með honum; þeir fóru til Nor-egs, áttu orrostu við Ásmund konúng, ok feldu hann. Hjörr hét son Hálf s konúngs, er þá var konúngr yfir Hörðalandi. Hrókr ok Útsteinn voru lengi síðan í víkingu, ok voru enir mestu ágætismenn. Dóttir Hróks hins svarta ok Brynhildar var Gunnlöð, móðir Hrómundar Gripssonar¹.

17. Hjörr konúngr Hálfsson átti Hagnýju, dóttur Haka konúngs Hámundarsonar. Hjörr konúngr fór í konúngastefnu; en meðan fæddi Hagný 2 sonu, ok voru svartir ok furðu ljótir, ok hét annarr Hámundr, en annarr Geirmundr. Þá fæddi ambátt ok son, ok hét Leifr; hann var enn fríðasti; drottning keypti² um sonu við ambátt, ok færði þann konúngi. Konúngr fór enn annat sinn í leiðánger, þá voru sveinarnir þrèvetrir. Leifr gagnaði, svá sem á aldr hans leið; en Hámundr ok Geirmundr voru geysimiklir ok orðvísir. Bragi skáld kom þar at heimboði. Þat var einn dag, at karlar allir fóru á skóg, en konur á hnetskóg³, ok var ekki heima manna í höllinni, nema Bragi sat í öndugi, en drottning leyndist þar, ok var hulin klæðum. Leifr sat í háseti, ok læk sér at gulli,

¹) Greipssonar, B, E. ²) skipti, B, E. ³) hnotskóg, B, E

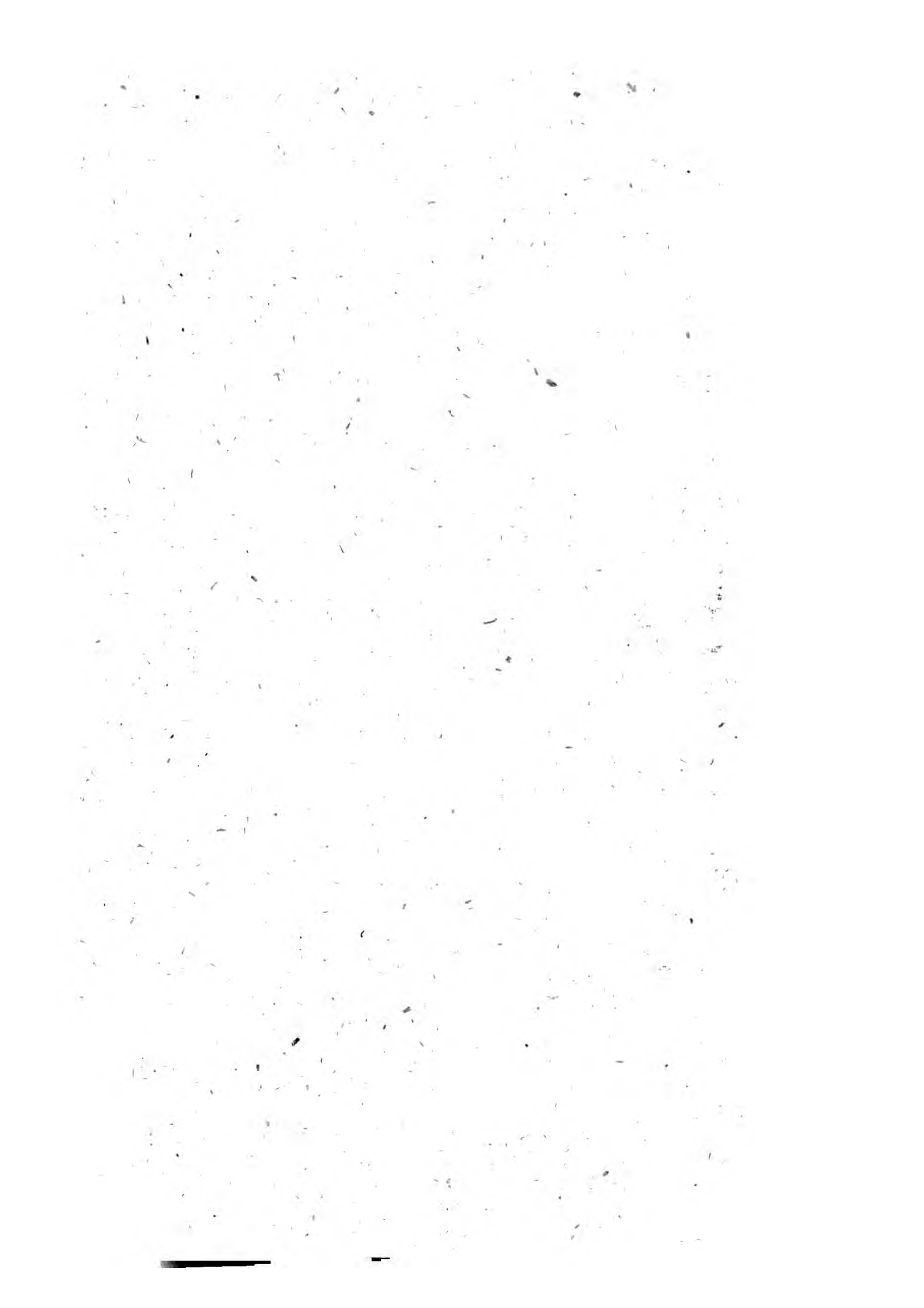
en Hámundr ok Geirmundr voru í hálminum niðrá gólfínu; þá fóru þeir til Leifs, ok skúfuðu honum úr sætinu, ok tóku þeir af honum gullit allt; hann grèt þá. Þá stóð Bragi upp, ok gekk þartil, er drottníng lá, ok drap staf ofaná klæðin, ok kvað:

Tveir eru,
ok trúek vel báðum,
Hámundr ok Geirmundr
Hjörvi bornir,
en Leifr þriðl,
Loðhattarson,
fæddir eigi þú
þann mög, kona!

Síðan skipti Hagný aptr sveinunum við ambátt; en er Hjörkr konúgr kom heim, þá barr hún sveinana til hans, ok sagði, at þeir voru hans synir. Konúgr svarar: berr íburt! sagði hann, eigi sá ek slík heljarskinn; þeir voru báðir svá kallaðir síðan. Þeir voru miklir afreksmenn at afli, ok mikil ætt er frá þeim komin á Íslandi; Þórir á Espihóli var son Hámundar; þaðan eru komnir Espelíngar¹. Geirmundr heljarskinn nam Meðalfellsströnd í Breiðafirði; Yri lét dóttir hans, ok er þaðan mikil ætt komin.

¹) Esphelmíngar, *E.*

FRIDÞJÓFS SAGA ENS FRÆKNA.

Hér byrjar sögu af Friðþjófi enum frækna.

Sva byrjar þessa sögu, at Beli konúgr stýrði Sygnafylki; hann átti 3 börn; Helgi hét son hans, annarr Hálfán, en Íngibjörg dóttir; Íngibjörg var væn at áliti, en vitr at hyggju, hún var fremst konúngsbarna. Þar gekk strönd nokkr fyrri vestan fjörðinn, þar var bær stórr; sá bær var kallaðr í Baldurshaga; þar var gríðastaðr ok hof mikit, ok skíðgarðr mikill um; þar voru mörg goð, þó var af Baldr mest haldit; þar var svâ mikit vandlæti gert af heiðnum mönnum, at þar skyldi aungu graud gera, hverki fê nè mönnum; engi viðskipti skyldu karlar við konur ega þar. Þat hét á Sýrströnd, er konúgr ræð fyrir; en hinumegin fjarðar stóð bær, ok hét á Framnesi; þar bjó sá maðr, er Þorsteinn hét, ok var Víkíngsson; bær hans stóðst á ok konúngs atsetr. Son átti Þorsteinn við konu sinni, er Friðþjófr hét; hann var allra manna stærstr ok sterkastr, ok bezt at íþróttum búinn þegar í æsku; hann var kallaðr Friðþjófr hinn frækni, en var svâ vinsæll, at allir báðu

¹⁾ heitir, B.

honum góðs. Konungsbörn voru þá úng, er móðir þeirra andaðist. Hildíngur hét einn góður bóndi í Sogni; hann bauð konungsdóttur fóstur, var hún þar uppfædd vel ok vandliga; hún var kölluð Íngibjörg hin fagra. Friðþjófr var ok at fóstur með Hildíngi bónda, ok voru þau konungsdóttir fóstursyzkin, ok báru þau af öðrum börnum. Bela konungi tók mjök at draga lausafé or höndum, því hann gerðist gamall. Þorsteinn hafði friðjúng ríkis til forráða, ok varð honum þat mestr styrkr, sem Þorsteinn var; hêlt Þorsteinn konungi veizlu friðja hvert ár með stórum kostnaði, en konungur hêlt veizlu 2 ár Þorsteini. Helgi Belason gerðist snemma blótmaðr mikill; eigi voru þeir bræðr vinsælir. Þorsteinn átti skip þat, er Elliði' hét; þar ræru 15 menn á hvort borð; þar voru á bugustafnar, ok ramligt, sem hafskip; borðit var spengt járn. Svá var Friðþjófr sterkr, at hann ræri tveim árum í hálsi á Elliða, en hverr ár var 13 álna laung, en 2 menn tóku hverja ár annarstaðar. Friðþjófr þótti afbragð annarra manna úngra í þann tíma; öfunduðu þetta konungssynir, at hann var meirr lofaðr, enn þeir. Beli konungur tók nú sótt; ok er at honum dró, heimti hann at sèr sonu sína, ok mælti við þá: þessi sótt man leiða mik til bana, en þess vil ek biðja ykkur, at þið hafið lángvini þá, sem ek hefi haft, því mér sýnist ykkur allt skorta við þá feðga, Þorstein

¹⁾ þannig B; Elliða, hér A, C, D.

ok Friðþjóf, bæði ráðagerðir ok harðfengi; haug skulu þið verpa eptir mik; eptir þat dó Beli. Eptir þat tók Þorsteinn sótt; hann mælti þá til Friðþjófs: frændi! segir hann, þess vil ek biðja þik, frændi! at þú svegir til við konúngssonu um skaplyndi þitt, því þat hæfir fyrir tignar sakir, enda segir mér vel hugr minn um þitt mál; ek vil láta heygja mik gengt haug Bela konúgs, þessumegin fjarðar, niðr við sjóinn, er okkr þá alhægt at kallast á fyrir tíðendum. Björn ok Ásmundr hétu fóstbræðr Friðþjófs; þeir voru miklir menn ok sterkir. Litlu síðarr andaðist Þorsteinn; var hann heygðr, sem hann hafði fyrir sagt, en Friðþjófr tók land ok lausafè eptir hann.

2. Friðþjófr gerðist enn frægsti maðr, ok gafst hraustliga í öllum mannaunum; Björn fóstbróður sinn virðti hann mest, en Ásmundr þjónaði þeim báðum; skipit Elliða tók hann beztan grip eptir föður sinn, ok gullhring, annann grip, eigi var annarr dýrri í Noregi. Svá mikill rausnarmaðr var Friðþjófr, at þat töluðu flestir menn, at hann væri eigi minni sómamaðr, enn þeir bræðr, fyrir utan konúgstignina; fyrir þat lögðu þeir fæð ok fjandskap á Friðþjóf, ok þeim líkaði þat þúngt, er hann var kallaðr meirri maðr, en þóttust finna þat, at Íngibjörg, systir þeirra, ok Friðþjófr lögðu hugisaman. Þá kom at því, at,

konúngarnir áttu at sækja veizlu til Friðþjófs til Framness, ok gekk þat eptir vanda, at hann veitti öllum framarr, enn þeir voru¹. Þar var Íngibjörg, ok töluðu þau Friðþjófr laungum; konúngsdóttir mælti til hans: þú átt góðan gullhring; satt er þat, segir Friðþjófr. Eptir þat fóru þeir bræðr heim, ok óx öfund þeirra við Friðþjóf. Litlu síðarr tók Friðþjófr ógleði mikla; Björn, fóstbróðir hans, spurði, hverju þat sætti; honum kveðst leika hugr á at biðja Íngibjargar: Þótt ek sè með minni nafnbót, enn bræðr hennar, þá em ek þó eigi minni háttar; Björn segir: gerum svâ! Síðan fór Friðþjófr með nokkra menn á fund þeirra bræðra. Konúngarnir sátu á haugi²; Friðþjófr kvaddi þá vel; síðan flutti hann bónorð sitt fram, at hann bað systur þeirra, Íngibjargar Beladóttur; konúngarnir sögðu: eigi er þessara mála allvitrliga leitast, at við giptum hana ótignum manni, ok afsegju vèr þat með öllu móti. Friðþjófr segir: þá er skjótt gert mitt eyrendi: en þat skal í móti koma, at ek mun aldri hèreptir ykkur lið veita, þótt þèr þurfið þess við; þeir kvóðust aldri um þat hirða. Fór Friðþjófr heim síðan, ok tók gleði sína.

3. Hríngur hefir konúngur heitit; hann ræð fyrir Hríngaríki, þat var í Noregi líka; hann var ríkr fylkiskonúngur ok vel at sèr, ok þá kominn á hinn efra aldr; hann mælti til sinna manna: þat hefi ek spurt, at synir Bela³

¹) vanir, b. v. B. ²) föður síns, b. v. B, C. ³) b. v. C, D; v. i A.

konúngs hafa skilit vinfengi við Friðþjóf, er ágætast er flestra manna; nú vil ek senda menn á fund konúnganna, ok bjóða þeim þá kosti, at þeir gangi undir mik, ok gjaldi mér skatt, ella mun ek gera her á hendr þeim, ok mun laust fyrri liggja, því hverki hafa þeir við mér liðs-
 afla nè vitsmuni, þó væri mér þat allmikil frægð á gamals aldri, at fyríkoma þeim. Eptir þetta fóru sendimenn Hríngs konúngs, ok fundu þá bræðr Helga ok Hálfán í Sogni, ok sögðu svá: Hríngr konúngr sendi ykkur boð, at þið senduð honum skatt, elligar mundi hann herja á ríki ykkar. Þeir svöruðu, at þeir vildu eigi læra þat á úngum aldri, sem þeir vildu eigi í elli kunna, at þjóna honum með svívirðing: skal nú liði safna öllu því, sem vèr fáum; ok svá var gert; en er þeim þótti lið sitt lítit verða, sendu þeir Hildíng fóstura til Friðþjófs, ok skyldi hann biðja hann, at fara til liðs með konúngunum. Friðþjófr sat at hnefatafli, er Hildíngr kom; hann mælti svá: konúngar vorir sendu þér kveðju, ok vildu hafa liðsinni þitt til orrostu mót Hríng konúngi, er ganga vill á ríki þeirra með ofsa ok ójafnaði. Friðþjófr svaraði honum aungu, ok mælti til Bjarnar, er hann tefldi við: bil er þarna, fóstbróðir! ok mantu eigi bregða því, heldr mun ek setja at hinni rauðu töflunni, ok víta, hvort henni er forðat. Hildíngr mælti

*) skylduð gjalda, C.

Þá aptr: svá bað Helgi konúgr segja þer, Friðþjófr! at þú skyldir fara í herferð þessa, eða þú mundir sæta afarkostum, þá er þeir kæmi aptr. Björn mælti þá: tvíkostr er þarna, fóstbróðir! ok tvo vega frá at tefla. Friðþjófr segir: þá mun ráð, at sitja fyrst at hnefanum, ok mun þó verða ótrauðr tvíkostrinn. Aungan fékk Hildíngr annann úrskurð sinna erenda; fór hann aptr skjótt til móts við konúngana, ok segir þeim svör Friðþjófs; þeir spurðu Hildíng, hverja þýðing hann tæki or þessum orðum. Hildíngr segir: þar er hann ræddi um bilit, þar mun hann á bil hyggja um ferðina þessa með ykk; en þar er hann læzt setja mundu at rauðu¹ töflunni, þat mun koma til Íngibjörgu, systur ykkar; gætið hennar vel svá víst! en þá er ek hēt honum afarkostum af ykk, þat virðti Björn tvíkost; en Friðþjófr kvað, at hnefanum mundi verða fyrst lagt; þat mælti hann til Hríngs konúgs. Síðan bjuggust konúngarnir, ok létu áðr flytja Íngibjörgu í Baldrshaga, ok 8 konur með henni, sögðu þeir Friðþjóf eigi mundu svá djarfan, at hann færi til fundar við hana þángat: því þar er engi svá djarfr, at nokkrum grandí. En þeir bræðr fóru suðr til Jaðars, ok fundu Hríng konúng í Sóknarsundi. Því hafði Hríngr konúgr mest reiðst, er þeir bræðr höfðu mælt, at þeim þætti skömm, at berjast við svá gamlan mann, at eigi kæmist á bak, nema með stuðningi.

¹) fögru, C.

4. Þegar konúngarnir voru í brott, þá tók Friðþjófr tignarklæði sín, ok lét gullhrínginn góða á hönd sèr; síðan gengu þeir fóstbræðr til sjófar, ok settu fram Elliða. Björn mælti: hvert skal nú halda, fóstbróðir! Friðþjófr segir: til Baldrshaga, ok skemta sèr við Íngibjörgu. Björn mælti: þat er eigi gjöranda, at gremja goð at sèr. Friðþjófr mælti: þar skal nú áhætta, enda virði ek meira hylli Íngibjargar, enn reiði Baldrs. Eptir þat røru þeir yfir fjörðinn, ok gengu upptil Baldrshaga, ok í skemmu Íngibjargar; hún sat þar með 8 meyjum, þeir voru ok 8; en er þeir komu þar, þá var þar allt með þellum tjaldat ok dýrum vefnaði. Íngibjörg stóð þá upp, ok mælti: því ertu svâ djarfr, Friðþjófr! at þú ert hær kominn at óleyfi bræðra minna, ok gremr svâ goð at þær? Friðþjófr segir: hverninn sem þat er, þá virði ek meirr elsku þína, enn goðanna reiði. Íngibjörg svarar: þú skalt hær velkominn, ok allir þínir menn! síðan gaf hún honum rúm at sitja hjá sèr, ok drakk til hans hit bezta vín, ok sátu svâ, ok skemtu sèr; þá sá Íngibjörg hrínginn góða á hendi hans, ok spyrr, hvort hann ætti gersemina; Friðþjófr sagðist ega; hún lofar mjök hrínginn; Friðþjófr mælti: gefa mun ek þær hrínginn, ef þú heitir, at lóga honum eigi, ok senda mær, ef þú villt eigi ega, ok hær með skulu við játa hvort öðru trú sinni; með þessari trúlofan skipta þau hríngnum. Friðþjófr var opt í Baldrshaga um

nætr, ok hvern dag kom hann þángat þess ímilli, ok skemti sér við Íngibjörgu.

5. Nú er at segja frá þeim bræðrum, at þeir fundu Hríng konúng, ok hafði hann meira liðsafla; gengu menn þá ímillum, ok leituðu um sættir, svá at enginn ófriðr gerðist; Hríngr konúngr segist þat vilja með því móti, at konúngar gáangi á vald hans, ok gipti honum Íngibjörgu fögru, systur þeirra, með þriðjungi allra eigna þeirra. Konúngarnir játuðu þessu, því þeir sáu, at þeir áttu við mikit ofrefli; var þessi sátt bundin fastmælum, ok skyldi brull-aup vera í Sogni, þá Hríngr konúngr kæmi í móti festarkonu sinni. Fara þeir bræðr heim með lið sitt, ok undu við hit versta. Þá Friðþjófi þótti þess von, at þeir bræðr mundi heim koma, mælti hann við konúngsdóttur: vel hafi þær oss veitt ok fagrliga, hefir Baldr bóndi eigi við oss ýfst; en nær þær vitið konúnga yðra heimkomna, þá breiðið blæjur yðrar á dísarsalinn, því hann er hærstr hér á garðinum, manu vér sjá þetta af bæ vorum. Konúngsdóttir segir: eigi hafi þær þetta at annarra manna dæmum gert, en at vísu egu vér vorum vinum at fagna, þá þær komið. Síðan fór Friðþjófr heim; ok nærsta morgin eptir gekk hann út snemma, ok segir svá, er hann kom inn, ok kvað:

Mun ek segja
seggjum vorum,
at gjörla mun farit

1) þat, b. v. B, C.

gamanferðum;
 skulu ei skatnar
 til skips fara,
 því nú eru blæjur
 á blik komnar.

Gengu þeir þá út, ok sáu, at allr dísarsalrinn var þaktr bleiktum lèreptum. Björn mælti þá: nú manú konúngar heim kofnir, ok manú vér skamma stund ega um kyrt at sitja, ok þikki mér ráð, at safna liði; ok svá var gert; dreif þángat múgr manns. Þeir bræðr spurðu brátt um háttu þeirra Friðþjófs, ok svá liðsafla¹ hans. Helgi konúngr mælti þá: undr þikki mér, at Baldr skal þola þeim Friðþjófi hverja skömm; skal nú senda menn til hans, ok vita, hverja sætt at hann vill bjóða oss, elligar skal boða hann af löndum, því ek sé eigi þann afla vorn at sinni, at berjast við þá. Hildíngfr fóstri bær erendi konúnganna til Friðþjófs, ok þar með vinir Friðþjófs; þeir segja svá: þat vilja konúngarnir í sætt hafa af þér, Friðþjófr! at þú heimtir skatt af Orkneyjum, er eigi hefir goldinn verit, síðan Beli dó, en þeir þurfa fjárins við, þar sem þeir gipta Íngibjörgu, systur sína, með miklu lausafé. Friðþjófr segir: sá einn lutr heldr til friðgerðar með oss, at virða til hina fyrri frændr vora, en aungan trúleik munu þeir bræðr oss sýna; vil ek þat tilskilja, at allar vorar eignir séu í friði, á meðan ek er íburt; því var heitit, ok eiðum bundit. Nú býr Friðþjófr ferð sína,

¹) liðsafnað, C.

ok valdi með sér menn at hreysti ok allri lið-
 semd; þeir voru 18 saman. Þeir spurðu Frið-
 þjóf at, hans menn, hvort hann vill eigi fara
 til Helga konúngs áðr, ok sættast við hann, ok
 biðja af sér reiði Baldrs. Friðþjófr segir: Þat
 mun ek heitstrengja, at ek skal eigi Helga kon-
 úng friðar biðja; eptir þat gekk hann á Elliða,
 ok héldu þeir úteptir firðinum Sogni. En er
 Friðþjófr var heiman farinn, mælti Hálfván
 konúngur við Helga, bróður sinn: þat mun fleiri
 ok meiri stjórna, at Friðþjófr taki nokkr gjöld
 fyri brot sín, manu vér brenna bæ hans, en gera
 at honum þann storm ok mönnum hans, at þeir
 þrífist aldrí; Helgi kvað þat til liggja. Síðan
 brendu þeir upp allan bæinn á Framnesi, en
 ræntu fè öllu; síðan sendu þeir eptir seiðkon-
 um tveimr, Heiði ok Hamglöm, ok gáfu þeim
 fè til, at þær sendi veðr svá stórt at Friðþjófi
 ok mönnum hans, at þeir týndust allir í hafi;
 þær efldu seiðinn, ok færðust á hjallinn með
 göldrum ok gjörningum.

6. En er þeir Friðþjófr komu útor Sogni,
 þá gerði at þeim hvast veðr ok storm mikinn,
 var þá mjök bárustórt; gekk skipit harðla mikit,
 þvíat þat var örskreitt ok et bezta í sjó at leggja.
 Þá kvað Friðþjófr vísu:

Sinda¹ lét ek or Sogni,
 en snótir mjaðar² neyttu,
 bræddan byrjar sóta,

¹) Syndra, B; Sniðja, C, D. ²) ama þar, B.

í Baldrshaga miðjum;
 nú tekr hregg á herða,
 hafi dag brúðir góðan¹,
 þær² er oss vilja unna,
 þótt Elliða fylli³.

Björn mælti: þat væri vel, þóttú ættir annat
 at vinna, enn ljóða um þær Baldrshaga meyjjar;
 eigi mun þat þó þverra, segir Friðþjófr. Þá
 sló þeim norðr til sundanna nærri eyjum þeim,
 sem Sólundar hétu, var þá veðrit sem harðast.
 Þá kvað Friðþjófr:

Mjök tekr sjór at svella,
 svá er nú drepit skýjum,
 því ráða⁴ galdrar gamlir,
 er gjálfr or stað færir;
 eigi skal ek við ægi
 í ofviðri berjast,
 látum Sólundir⁵ seggjum
 svellvífaðar⁶ hlífa.

Þá lögðu þeir undir þær eyjar, er Sólundar
 heita, ok ætla þar at bíða; ok þá féll veðrit jafn-
 skjótt. Bregða þeir þá við, ok láta undan eyj-
 unni; þikkir þeim þá vænligt um sína ferð, því
 þá hafa þeir hæfiligan þyr um stund; en þar
 kom, at snerpa tók leiðit. Þá kvað Friðþjófr:

Þat var fyrr
 á Framnesi,

¹) þannig B, C; þar, A, D. ²) b. v. C; fagrar, b. (v. B;
 v. í hin. ³) þannig B, C; fellu, A, D. ⁴) valda, B. ⁵) sal
 undir, B, D. ⁶) þannig B, C; sverlvífaðar, A, D.

at rera ek á vit¹
við Íngibjörgu;
nú skal sigla
í svölu veðri²,
láta lætt undan
lángdýr hlaupa.

Ok þá er þeir komu langt í haf³ undan, þá ókyrð-
ist sjórinna ákafliga í annat sinn, ok gerði þá storm
mikinn með fjúki svá miklu, at hvorigan stafn
sá frá öðrum, en ágekk á skipit, svá jafnan varð
at ausa. Þá kvað Friðþjófr:

Eigi sèr til alda,
erum útá brim⁴ komnir,
frægðar⁵ fylkis drengir,
fyri gjörnínnga veðri;
ok standa nú allir,
eru Sólundar horfnar⁶,
átján menn í austri,
er Elliða verja.

Björn mælti: sá verðr at mæta misjöfnu, er víðaferr;
svá er víst, fóstbróðir! segir Friðþjófr, ok kvað:

Helgi veldr, at hrannir
hrímfaðar vaxa,
er ei sem bjarta brúði
í Baldrshaga kyssim;
ólíkt mun mæ unna
Íngibjörg, eða þengill,
heldr vilda ek hennar
hæfi at minni gæfu.

¹) þannig A, B, D; v. í C. ²) svöl-veðri, B, C, D. ³)
þannig B; land, A. ⁴) brún, B. ⁵) frægir, B, C. ⁶) hafnar, B.

Verða má, segir Björn, at hún hyggi þér herra, enn nú er, ok¹ er nú þessu eigi illa at kunna. Friðþjófr segir, at kostur mundi, at reyna góða liðsmenn, þóat blíðara væri í Baldrshaga. Þeir bjöggu sik þá drengiliga, því þar voru hraustir menn samankomnir, en skip et bezta, sem verit hefir á Norðrlöndum. Friðþjófr kvað vísu:

Eigi sèr til alda,
erum vestr í haf komnir,
allt² þikki mér ægi,
sem á einmyrju³ sæi⁴;
hrynja hafbárur,
haug verpa svanflaugar,
nú er Elliði orpinn
í örðugri báru.

Þá komu áföll stór, at þeir standa allir í austri. Friðþjófr kvað:

Mjök drekkur á mik mærin
munnlökkva, ef ek skal sökkva,
[í svanabrekku austr,
þar sem blæan lá á blik⁵.

Björn mælti: ætlar þú enu Sygnsku⁶ meyjarnar tárfeili mjök eptir þik? Friðþjófr mælti: þat kemr mér víst í hug. Síðan lagði at stamni⁷, svá at fossum féll inn; en þat dugði, at skipit var svá gott, en liðsmenn harðir innanborðs. Þá kvað Björn vísu:

¹) þó, B, C, D. ²) allr, B, C. ³) einmerju, C. ⁴) þannig B; sè, A. ⁵) líkliga röttura þannig: þar sem blæan lá á blik, í brekku svana austr. ⁶) Synsku, B; Sinsku, C, D. ⁷) straumana, B.

Erat sem ekkja
 á þik vilð drekka,
 björt haugvara
 biðð nær fara;
 sölt eru augu,
 sukkuð¹ í laugu,
 bilsterka² arma
 bítr mér í hvarma.

Ásmundr svarar: Þat varðar eigi, þótt þèr reyn-
 ið á armana, því þèr vorkynntuð oss eigi, þá vèr
 hrifum í augun, þá þið stóðuð svá snemma upp
 í Baldrshaga forðum; eða³ því kveðr þú eigi,
 Ásmundr? segir Friðþjófr; eigi skal þat, segir
 Ásmundr, ok kvað vísu:

Hèr varð snæfrt um siglu,
 er sjór á skip hrundi⁴,
 ek varð err' við átta
 innanbörðs at vinna;
 dælla var til dýngju
 dagverð konum færa,
 enn Elliða ausa
 í öruggri⁶ báru.

Eigi segir þú minna frá liði þínu, enn er, segir
 Friðþjófr, ok hló, en þó brá þèr nú í þræla ætt-
 ina, er þú vildir at matreiðum starfa. Ox þá
 enn at nýu veðrit, svá at þeim þótti líkara, er
 á skipinu voru, stórgnýpum ok fjöllum, enn
 bárum, sjófarskaflar þeir, sem brökuðu öllu-
 megin at skipinn. Þá kvað Friðþjófr:

¹) sykkuð, B, C. ²) máske: hilar sterka. ³) v. í B. | ⁴)
 knúði, B. ⁵) einn, B, C; eyrr, D. ⁶) örðugri, B, C.

Sat ek á bólstri
 í Baldrshaga,
 kvað ek þat ek kunna
 fyri konungsdóttur;
 nú skal ek raunar
 Rán-beð troða,
 en annarr mun
 Íngibjörgu.

Björn mælti: stórr kvíðr er nú fyri, fóstbróðir!
 ok er nú æðra í orðum þínum, ok er þat illa
 um svá góðan dreng. Friðþjófr segir: hvárki
 er þat æðra nè kvíði, þótt kveðit sè um gamans-
 ferðir vorar, en þat má verða, þeirra sè optarr
 getit, enn þörf sè á; en flestum mönnum mundi
 þikkja vísari dauði, enn líf, ef at svá væri komnir,
 sem vèr, ok skal enn svara þèr nokkru ok
 kvað:

Þat hefik gagns um goldit,
 gekk mèr, en þèr eigi,
 við ambáttir átta
 Íngibjargar¹ at þínga;
 saman höfum brenda bauga
 í Baldrshaga lagða,
 var þá vigli fjarri
 vörðr Hálfðánar jarða.

Björn mælti: við slíkt er nú at una, fóstbróðir!
 sem orðit er. Þá kom áfall svá mikit, at frá-
 laust vigin ok hálsana báða, ok sló útbyrðis
 fjórum mönnum, ok týndust allir. Þá kvað
 Friðþjófr:

¹) Ingibjörgu, B.

Brustu báðir hálsar
 í báru hafs stórri,
 sukku sveinar fjórir
 í sæ ógrunnan.

Nú þikki mér von, segir Friðþjófr, at nokkrir vorir menn muni til Ránar fara; manu vèr eigi sendiligir þikkja, þá vèr komum þar, nema vèr búumst vaskliga; þikki mér ráð, at hverr maðr hafi nokkut gull á sèr; hann hjó þá ísundr hrínginn Íngibjargar-naut, ok skipti með mönnum sínum, ok kvað vísu:

Þann skal hríng um höggva,
 er Hálfðánar átti,
 áðr enn oss tapar¹ ægir,
 auðigr faðir, rauðan;
 sjá skal gull á gestum,
 ef vèr gistingar þurfum,
 þat dugir rausnar rekkum
 í Ránar salnum miðjum.

Björn mælti þá: eigi er slíks nú vísar vonir, enda er eigi örvænt. Þá fundu þeir Friðþjófr, at mikill var skriðr á skipinu, en ókunnigt var þeim fyri, því myrkr lagði at þeim öllumegin, svá at eigi sá stafna ámillum með sjódrifi ok ofveðri, frosti ok fjúki ok feyknar kulda. Þá fór Friðþjófr í trè upp, ok sagði fèlögum sínum, er hann kom ofan: ek leit mjök undarliga sýn: stórhveli lagðist í hríng um skipit, ok er mér grunr, at vèr mañum komnir nærri landi nokkru,

¹) tapi, B, C.

ok mun hann vilja banna oss landit; hygg ek Helga konúng eigi búa við oss vingjarnliga, ok mun hann sendt hafa oss aungva vinsending; konur sè ek 2 á baki hvalnum, ok munu þær valda þessum ófriðar-stormi með sínum versta seið ok göldrum; nú skulu vèr til reyna, hvort meira má, hamíngja vor, eða tröllskapr þeirra, ok skulu þið stýra at sem beinast, en ek skal með lurkum berja þessi óvætti, ok kvað vísu:

Sè ek tröllkonur
 tvær á báru,
 þær hefir Helgi
 hingat sendar;
 þeim skal sníða
 sundr í miðju
 hrygg' Elliði,
 áðr enn af för skríðr.

Svá er sagt, at þau atkvæði hafi fylgt skipinu Elliða, at þat hefði kunnat at skilja manns mál. Þá mælti Björn: nú mega menn sjá dygð þeirra bræðra til vor; ok fór Björn þá undir stjórn. En Friðþjófr greip fork einn, ok ljóp í framstafninn, ok kvað vísu:

Heill Elliði!
 hlauptu á báru,
 brjóttu í tröllkonum²
 tennr ok enni,
 kinnur ok kjálka

¹) þunnig B, C, D; hryggs, A. ²) tröllkonu, B.

í konu vondri,
fót, eða báða,
í flagði þessu.

Síðan skaut hann fork at annari hamhleyppunni, en barð Elliða kom á hrygg annari, ok brotnaði hrygggrinn í báðum, en hvalrinn tók kaf, ok lagðist áburt, ok sáu (þeir) hann eigi síðan. Þá tók at kyrra veðrit, en skipit marði. Friðþjófr hét þá á menn sína, ok bað þá ausa upp skipit; Björn segir, eigi þyrfti fyri því starf at hafa. Varastu nú æðruna, fóstbróðir! segir Friðþjófr, ok hefir þat verit áðr fyrri drengja siðr, at veita lið, ámeðan hann má, hvat sem eptir kemr. Friðþjófr kvað vísu:

[Þurfið ei drengir
dauða at kvíða¹,
verið þjóðgláðir
þegnar mínir!
þat ef² vita
vorir³ draumar,
at ek ega mun
Íngibjörgu.

Þá jusu þeir upp skipit; voru þeir þá komnir nærri landi, kastaði þá enn hreggi ímóti þeim. Þá tók Friðþjófr enn 2 árar í hálsi, ok reri þeim heldr sterkliga. Þá birti veðrit, ok sáu þeir, at þeir voru komnir utanat Effýusundi⁴, ok tóku þar land; liðsmenn voru þá dasaðir mjök,

¹) b. v. B, C; v. í A, D. ²) munu, B. ³) b. v. C; v. í A, D; mínir, b. v. B. ⁴) Effýusundi, hér og framvegis C.

en sva var Friðþjófr frækinn, at hann barr úr flæðarmáli 8 menn, en Björn 2, en Ásmundr einn. Þá kvað Friðþjófr:

Ek bar upp
til eldstóar
dæsta drengi
í drífuveðri;
nú hefik segli
á sand komit,
ei er við hafsmegn¹
hægt at reyna².

7. Ángantýr var í Effíu fyrir, er þeir Friðþjófr komu at landi; þat var siðr hans, þá hann drakk, at maðr skyldi sitja við ljóra, ok horfa í gegn veðri á³ drykkjuskála hans, ok halda vörð; hann skyldi drekka af dýrs horni, ok var fyllt annat, er af var þá öðru; sá hét Hallvarðr, er þá hêlt vörð, er Friðþjófr kom á land. Hallvarðr sá ferð þeirra Friðþjófs, ok kvað vísu:

Menn sè ek ausa
í meginveðri
sex á Elliða,
en sjö róa;
þat er gunnhvötum
glíkt í stafni
Friðþjóf frækna,
er [framfeller við⁴ árar.

Ok er hann hafði drukkit af horninu, kastaði hann því inn um skjáinn, ok mælti til konu þeirrar, er drekka gaf:

¹) hafsmeyju, B. ²) eiga, C. ³) úr, C. ⁴) framfêll á, C.

Taktu af gólfi,
 gáangfögr kona!
 horn holfanda,
 hefik af drukkit;
 menn sè ek á mar,
 þeir er munu þurfa,
 hreggsmóðir, lið,
 áðr höfn taki.

Jarl heyrði þat, hvat Hallvarðr kvað, ok spurði tíðenda. Hallvarðr segir: menn eru hær við land komnir, ok eru mjök dasaðir, ok hygg ek vera góða drengi, en svá er einn hraustr, at hann berr aðra á land. Þá mælti jarlinn: gáangið þá á móti þeim, ok takið við þeim sæmlika, ef þat er Friðþjófr, son Þorsteins hersis, vinar míns, er ágætr er at allri atgerfi. Þá tók sá maðr til orða, er Atli hét, víkingr mikill: nú skal reyna, er sagt er, at Friðþjófr hafi þat heitstrengt, at hann skal aungvan fyrr friðar biðja. Þeir voru 10 saman, illir menn ok ágjarnir, þeir gengu opt berserksgáang; ok sem þeir fundust, [tóku þeir vâpn sín¹; þá mælti Atli: þat er nú ráð, Friðþjófr! at horfa við, því öndverðir skulu ernir klóast með okkr, Friðþjófr! enda er nú ráð, at efna orð sín, ok mæla eigi fyrr til friðar. Friðþjófr snèri í móti þeim, ok kvað vísu:

Þèr munuð eigi
 oss kúgat geta,

¹) v. í B.

æðrufullir
 eyjarskeggjar!
 heldr mun ek gánga,
 enn griða biðja,
 einn til ógnar
 við yðr tíu.

Þá kom Hallvarðr at, ok mælti: þat vill jarl, at þer séuð allir velkomnir, ok skal enginn á yðr leita; Friðþjófr segist því mundu vel taka, en sama þó við hvorutveggju. Eptir þat gánga þeir til fundar við jarlinn, ok tók hann vel við Friðþjófi ok öllum hans mönnum, ok voru þar með honum um vetrinn, ok velvirðtir af jarli, hann spurði opt at ferðum þeirra; Björn kvað visu:

Jusu vèr, meðan
 yfir gekk svölr,
 bragnar teitir,
 á bæði borð
 [tíu dægr
 ok átta.

Jarl mælti: nærri hefir Helgi konúngr stígit yðr; er slíkum konúngum illa varit, sem til einkis annars eru²; enn fyríkoma mönnum með fjölkýngi; enn veit ek, segir Ángantýr, at þat er þitt erendi hingat, Friðþjófr! at þú ert eptir

¹) átján dægr í mæværi, *rúngt lesið úr*: 10 dægr ok 8. J. m. nærri, C; tíu dægr tel ek ok átta, er marvaða mæddu Ránar jóð. Jarl mælti, B. ²) færir, *b. v. B, C.*

skatti sendr, ok mun ek þar skjót svör fyrri setja, at Helgi konúgr skal aungvan skatt af mēr fá, en þú skalt hafa af mēr lausafè svá mikit, sem þú villt, ok máttu kalla þat skatt, ef þú villt, en þá öðruví^s, ef þú villt þat. Friðþjófr sagðist taka mundi við fènu.

8. Nú skal segja, hvat gerðist í Noregi, or því Friðþjófr var íburtu farinn: létu þeir bræðr brenna allan bæinn á Framnesi; en er þær systur voru at seiðnum, dattu þær of anaf seiðhjallinum, ok brotnaði hrygggrinn í báðum. Þetta haust kom Hríngur konúgr norðr í Sogn til brullaups síns, ok var þar ágæt veizla, er hann drakk brullaup til Íngibjargar. Hvaðan hefir komit hríngur sá hinn góði, sem þú hefir á hendi, segir Hríngur konúgr við Íngibjörgu; hún kvað föður sinn átt hafa; hann svarar: Þetta er Friðþjófsnautr, ok fá af höndum þegar, því eigi skal þik gull skorta, er þú kemr í Álfheima; þá fékk hún konu Helga hrínginn, ok bað hana fá Friðþjófi hrínginn, er hann kæmi aptr. Fór Hríngur konúgr þá heim aptr með konu sína, ok lagði mikla ást við hana.

9. Eptir um vorit fór Friðþjófr or Orkneyjum, ok skildu þeir Ángantýr með kærleikum; Hallvarðr fór með Friðþjófi. En er þeir komu til Noregs, spurðu þeir, at bær hans væri brendr; ok er hann kom á Framnes, mælti Friðþjófr: sortnat hafa hýbýli, ok hafa hær eigi vinir umfjallat, ok kvað vísu.

¹⁾ öðru nafni, C.

Drukkum fyrr
 á Framnesi
 fræknir drengir
 með föður mínum;
 nú sè ek brendan
 bæ þann vera,
 á ek öðlingum
 íllt at launa.

Þá leitaði hann ráða við menn sína, hvat nú skyldi upptaka; en þeir báðu hann fyrirjá; en hann lét fyrst mundu skattinn af hendi greiða. Síðan ræru þeir yfir fjörðinn ok til Sýrstrendr'; þá spyrja þeir þat, at konúngarnir væri í Baldrs-
 haga at dísabloti; þá gengu þeir upp þáng-
 at, Björn ok Friðþjófr, ok bað hann Hallvarð ok þá Ásmund at brjóta öll skip, stór ok smá, sem þar voru í nánd, ámeðan; ok svá gerðu þeir. Síðan gengu þeir Friðþjófr at dyrunum í Baldrs-
 haga; Friðþjófr vildi innganga; Björn bað hann fara varliga, er² hann vildi einn innganga; Friðþjófr bað hann úti vera, ok halda vörð með-
 an, ok kvað vísu:

Einn mun ek gánga
 inn til bæjar,
 þarf ek lítit lið,
 lofðúnga at¹ finna;
 varpið eldi
 í jöfra bæ,
 ef ek kem eigi
 aptr at kveldi.

1) Sýrstrandar, C. 2) en, A. 3) v. í C.

Björn segir: Þetta er vel kveðit. Síðan gekk Friðþjófr inn, ok sá, at fátt fólk var í dísarsalnum, voru konungar þá at dísablóti, ok sátu at drykkju; eldr var á gólfinu, ok sátu konur þeirra við eldinn ok bökuðu goðin, en sumar smurðu, ok þerðu með dúkum. Friðþjófr gekk fyrir Helga konung, ok mælti: nú muntu vilja hafa skattinn; hann reiðir þá upp sjóðinn, sem silfrit var í, ok rekr á nasir honum, svá at or honum stukku 2 tennr, en hann fellr í hásetinu í óvit; þá greip Hálfván til hans, svá hann fèll eigi í eldinn. Þá kvað Friðþjófr vísu:

Taktu við skatti,
 skatna drottinn!
 fremstu tönnum,
 nema þú² framarr beiðir;
 silfr er á botni
 belgjar þessa,
 sem við Björn höfum
 báðir ráðit.

Fátt manna var í stofunni, því þat drakk í öðrum stað. En þegar Friðþjófr gekk utar eptir gólfinu, sá hann hrínginn góða á hönd konu Helga, er hún bakaði Baldr við eldinn; Friðþjófr tók til hríngsins, en hríngrinn var fastr á hendinni, ok dróg hann hana utar eptir gólfinu at dýrunum, en Baldr fèll útá eldinn; en kona Hálfváns greip til hennar skjótt, fèll þá þat goðit út á eldinn, sem hún hafði bakat; lýstr nú eldinum í bæði

¹) úr, C. ²) v. í B, C.

goðin, en þau voru áðr smurð, ok þaðan upp í ráfrít, svá at logaði húsit. Friðþjófr náði hringnum, áðr hann gekk út; þá spurði Björn, hvat til tíðenda hefði gerzt í inngaungu hans; en Friðþjófr hélt upp hringnum, ok kvað vísu:

Helgi varð fyrir höggi,
hraut sjöðr á nef kauða,
hneig Hálfðánar hlýri
or háseti miðju;
þar varð Baldr at brenna,
en baugi náða ek áðr;
síðan frá eldí ösla
ódrjúgr¹ dró ek bjúga.

Þat segja menn, at Friðþjófr hafi undit eldskíðu í ræfrarnar, svá at salrinn logaði allr, ok kvað hann vísu:

Stundu² vèr³ til strandar!
stórt ráðu vèr síðan,
þvíat blár logi baukar
í Baldrshaga miðjum.

Eptir þat gengu þeir til sjófar.

10. Þegar Helgi konúngr raknar við, bað hann þá fara hratt eptir Friðþjófi, ok drepa þá alla, förunauta hans: hefir sá maðr fyrirert sér, er hann hlífði aungvum gríðastöðum; var þá blásit saman hirðinni. Ok sem þeir komu út at salnum, sáu þeir, at hann logaði; fór Hálfðán konúngr þartil með sumt liðit, en Helgi konúngr fór eptir þeim Friðþjófi; voru þeir þá á

¹) ódeigr, B. ²) skundum, B. ³) nú, B, C, D.

skip kommir, ok létu vakka við. Fundu þeir Helgi konúgr, at meidd voru öll skip þeirra, ok urðu þeir þá at landi at leggja aptr, ok létust nokkrir menn; varð Helgi konúgr þá svá reiðr, at hann hamaðist; hann bendti þá upp boga sinn, ok lagði ör á streng, ok ætlaði at skjóta til Friðþjófs með svá miklu afli, at báðir hrukku ísundr boghálsarnir; en er Friðþjófr sá þat, fór hann undir 2 árar á Elliða, ok sökti þeim svá fast, at báðar brotnuðu, ok kvað vísu:

Kysta ek únga
 Íngibjörgu
 Beladóttur
 í Baldrshaga;
 svá skulu árar
 á Elliða
 báðar bresta,
 sem bogi Helga.

Eptir þat rann vindr á innan eptir firðinum; undu þeir þá upp segl, ok sigldu, ok segir Friðþjófr þeim, at þeir mundu svá mega viðbúast, at þeir mundi eigi mega dveljast þar til lengdar; síðan sigldu þeir út eptir Sogni. Þá kvað Friðþjófr vísu:

Sigldu vèr or Sogni,
 svá fóru vèr nærstum,
 þá lèk eldr it efra
 í óðali voru;
 en nú tekr bál at brenna

Baldrshaga miðjan¹,
 Því mun ek vargr [at vísu²,
 veit ek þat³ mun heitit.]

Björn mælti til Friðþjófs: hvat skulu vèr nú at-
 hafast, fóstbróðir? eigi mun ek hèr vera í Nor-
 egi, vil ek kanna hermaana sið, ok fara í vík-
 íng. Síðan könnuðu þeir eyjar ok útsker um
 sumarit, ok öfluðu sér svá fjár ok frægðar; en
 um haustit heldu þeir til Örkneyja, ok tók
 Ángantýr vel við þeim, ok sátu þar um vetrinn.
 En þá Friðþjófr var farinn or Noregi, þá höfðu
 konúngarnir þíng, ok gerðu Friðþjóf útlagan
 fyrir öllum sínum ríkjum, en lögðu undir sik
 allar hans eignir. Hálfðán konúngr settist at
 Framnesi, ok bygði upp aptr bæinn, þat sem
 hann var brunninn, ok svá bættu þeir upp allan
 Baldrshaga, ok var þat lengi, áðr enn eldrinn
 varð slöktr. Þat féll Helga konúngi verst, at
 goðin voru uppbrend, varð þat mikill kostnaðr,
 áðr Baldrshagi varð uppbygðr til fulls, jafn ok
 áðr; sat Helgi konúngr nú á Sýrströnd.

11. Friðþjófi varð gott til fjár ok virðíngar,
 hvar sem hann fór, drap illmenni ok grimdar-
 fulla víkinga, en bændr ok kaupmenn lét hann
 í friði vera, var hann þá at nýu kallaðr Friðþjófr
 ennfrækni; hafði honum nú aflazt mikit lið, vel
 fært, ok var Friðþjófr orðinn mjök auðigr at
 lausafé. En er Friðþjófr hafði 3 vetr í víkingu
 verit, fór hann austan, ok lagði inn í Víkína;

¹) í Baldrshaga miðjan, B. ²) í veum, B. ³) því, B, C.

Þá sagðist Friðþjófr mundi á land gánga: en þér skuluð í hernað leggjast í vetr, því mér tekr til at leiðast hernaðrinn; mun ek fara á Uppland¹, ok finna Hríng konúng at máli, en þér skuluð vitja mín hingat at sumri, en ek mun hér koma sumardaginn fyrsta. Björn segir: þessi ráðagerð er eigi vitrlig, en þó muntu ráða verða, vilda ek, at vèr færir norðr í Sogn, ok drepum konúngana báða, Hálfán ok Helga; Friðþjófr segir: til einkis er þat, ek vil heldr fara at hitta Hríng konúng ok Íngibjörgu. Björn segir: ófúss em ek þess, at hætta þér einum á hans vald, því Hríngr er vitr ok stórættaðr², þótt hann sè nokkut við aldr. Friðþjófr kveðst ráða mundu: ok skaltu, Björn! ráða fyrir liðinu á meðan; þeir gerðu, sem hann beiddi. Fór Friðþjófr til Upplanda um haustit, því hann forvitnaði at sjá ástir þeirra Hríngs konúngs ok Íngibjargar; ok áðr enn hann kom þar, fór hann í stóran kufl yzt klæða, ok var hann allr loðinn; hann hafði 2 stafi í höndum ok grímu fyrir andliti, ok gerði sik sem elliligstan; síðan hitti hann hjarðarsveina nokkra, fór óframliga, ok spyr: hvaðan eru þið? en þeir svöruðu: vèr egum heima á Streitulandi at konúngs atsetunni. Karl spyr: er hann Hríngr ríkr konúngr? þeir svöruðu: svá lízt okkr á þik, sem þú munir vera svá gamall, at þú mættir hafa vit til þess, í hverju lagi Hríngr konúngr væri til allra luta.

¹) Upplönd, B, C. ²) þannig B, C; forættaðr, A.

Karl segist meirr hafa hugsat um saltbrennur enn konúnga síðu; síðan fór hann heim til hallar; ok at liðnum degi gekk hann inn í höllina, ok sèr allhrumliga, ok nam staðar utarlīga, steypiti kuflshöttnum ok duldist. Hríngr konúngr mælti til Íngibjargar: maðr gekk þar inn í höllina, miklu meirri enn aðrir menn; drottning svaraði: þat eru hær lítil tíðendi. Hann talaði þá við þjónustumanninn, er stóð fyri borðinu: gaktu, ok spyrðu, hvern hann sè, kuflmaðrinn, eðr hvaðan hann kæmi, eðr hvar hann á kyn. Sveinninn ljóp utarr á gólfat at komumanninum, ok mælti: hvat heitir þú, maðr? eðr hvar varstu í nótt? eðr hvar er kyn þitt? Kuflmaðrinn segir: tíðum spyr þú, sveinn! eða kanntu nokkra grein á at gjöra, þótt ek segi þær hær frá? hinn kvaðst þat vel kunna. Kuflmaðrinn segir: Þjófr heiti ek, at Úlfs var ek í nátt, en í Ángri var ek uppfæddr. Sveinninn ljóp fyri konúng, ok segir honum svör komumannsins. Konúngr segir: þær skilst vel, sveinn! ek veit þat hær að, er heitir í Ángri, enda má verða, at mannum sè eigi hughægt, ok mun þetta vitr maðr, ok þikki mær mikils vert um hann. Drottning segir: þat er undarligr háttr, at þær girnist at tala svâ frekt við hverja þá karla, er hær koma, eðr hversu er vert um hann? Eigi veiztu gjörr, segir konúngr, enn ek; ek sè hann hugsar fleira, enn hann talar, ok skygnist víða um. Eptir þetta sendi konúngr mann

eptir honum, ok gekk kuflmaðr innarr fyrri kon-
 úng heldr bjúgr, ok kvaddi hann með lágri
 raust. Konúngr mælti: hvat heitir þú, enn
 mikli maðr? Kuflmaðr svarar, ok kvað vísu:

Þá hét ek Friðþjófr,
 er ek fór með víkingum,
 en Herþjófr,
 er ek ekkjur grætta,
 Geirþjófr, er ek
 gaflokum fleigða,
 Gunnþjófr, er ek
 gekk at fylki;

Eyþjófr, er ek
 útsker rænta,
 Helþjófr, er ek
 hendta smábörnum,
 Valþjófr, þá ek
 var æðri mönnum;
 nú hefik sveimat síðan
 með saltkörlum
 hjálpar þurfandi,
 áðr enn ek híngat kom.

Konúngr segir: af mörgu hefir þú Þjófs nafn
 tekit, eðr hvar vartu í nótt? eðr hvar er þitt
 heimili? Kuflmaðr svarar: í Ángri var ek fæddr¹,
 en hugr hvatti mik híngat, en heimili á ek ekk-
 ert. Konúngr segir: svá má verða, at þú hafir
 í Ángri verit uppallinn nokkra stund, enda má
 þat ok verða, at þú hafir í friði fæddr verit; í

¹) upp fæddr, B, C.

skógi muntu í nótt verit hafa, því engi bóndi er sá hér í nánd, er Úlfr heitir; en þar sem þú segist eiga ekkert heimili, þá máske þér þikki þat lítils vert hjá þeim hug, sem þú hefir hingat. Þá mælti Íngibjörg: far, Þjófr! til annarar gistingar eðr í gesta skála! Konungr segir: ek er nú svá gamall, at ek kann hér gestum at skipa¹, ok far af kufli þínum, komumaðr! ok sit á aðra hönd mēr! Drottníng segir: gamalæra gerist þú nú, at þú skipar hjá þér stafkörtum. Þjófr segir: eigi hæfir þat, herra! ok er sá betr, sem drottníng segir, þvíat ek er vanari saltbrennum, enn sitja hjá höfðingjum. Konungr mælti: gjör sem ek vil, því ek mun verða at ráða at sinni. Þjófr steypiti af sér kufinum, ok var undir í myrkblám² kyrtli, ok hafði hrínginn góða á hendi sér: hann hafði digurt silfrbelti um sik, ok þará stórr sjóðr með skærum silfrpeningum, girðt sverði á hlið; en stóra skinnahúfu hafði hann á höfði, því hann var augndapr mjök ok loðinn um andlitit allt. Nú kalla ek betr fara, segir konungr, skaltu, drottníng! fá honum skikkju góða ok sér³ hæfiliga. Drottníng segir: þú skalt ráða, herra! en lítit er mēr um Þjóf þenna; síðan var honum fengin góð skikkja yfir sik, ok settist þá í háseti hjá konúnginum. Drottníng setti dreyrrauða, er hún sá hrínginn góða, en þó vildi hún augum orðum við hann skipta; en konungr

¹) skikka, B, C, D. ²) þannig B; myrkblám, A, C, D.

³) honum, B.

94 FRIDÞJÓFS SAGA ENS FRÆKNA. 11-12 K.

var allkáttr við hann, ok mælti: góðan hring hefir þú á hendi þer, ok lengi munt þú hafa þar salt til brennt; hann segir: þat er föðurarfr minn allr; verða má, segir konúgr, þú hafir meira enn hann, en fáa saltbrennukarla ætla ek þer jafna, nema nógu fast sígi elli í augu mēr. Þjófr var þar um vetrinn í góðu yfirlæti, ok virðtist öllum mönnum vel til hans; hann var mildr af fè ok glaðr við alla menn; drottning mælti fátt við hann, en konúgr var glaðr við hann ávalt.

12. Þess er getit eitt sinn, at Hringr konúgr skyldi til veizlu fara, ok drottning, með miklu liði. Konúgr mælti við Þjóf: hvort villtu fara með oss, eða vera heima? hann sagðist heldr fara vilja; konúgr mælti: þat líkar mēr betr. Síðan ferðuðust þeir, ok áttu at fara yfir vatnsís nokkurn; Þjófr mælti til konúngs: ótraustr þikki mēr ísinn, ok þikki mēr farit óvarliga; konúgr mælti: opt finnst þat á, at þú hyggst vel fyrir oss. Litlu síðarr brast niðr ísinn allr; Þjófr ljóp þá til, ok kippti at sèr vagninum ok öllu því, er á var ok í, konúgr ok drottning sátu þarí bæði; öllu þessu kippti Þjófr uppá ísinn ok hestinum með, sem fyrir vagninum var beitr. Hringr konúgr mælti: nú er allvel upptekit, Þjófr! ok eigi mundi Friðþjófr enn frækni sterkligarr hafa upptekit, þótt hann hefði hér verit, ok er slíkt hinir fræknustu fylgdarmenn. Nú koma þau til veizlunnar,

var þar allt tíðendalaust, ok fór konúngr heim með virðuligum gjöfum; liðr af hávetrinn, ok er vorar, tekr veðráttá at batna, en viðr at blómgast, en grös at gróa, [ok skip mega skríða landa á meðal].

13. Þat var einn dag, at konúngr talar við hirðmenn sína: vil ek at þið farið út á skóg í dag með mér oss til skeintanar, ok sjá fagurt landsleg; ok svá gerðu þeir, dreif fjöldi manna með konúngi út á skóginn. Svá bar til, at þeir konúngr ok Friðþjófr voru báðir saman í skóginum, fjærri öðrum mönnum; konúngr segir sik höfgi, ok verð ek at sofa; Þjófr svarar: farið heim, herra! Því þat sómir betr tignum manni, [heldr enn úti² [at liggja³; Konúngr mælti: eigi má ek þat; síðan lagðist hann niðr, ok sofnar fast, ok hraut hátt; Þjófr sat nærri honum, ok dró sverðit or slíðrum, ok fleygði því langt frá sér. Stundu síðarr settist konúngr upp, ok mælti: var eigi svá, Friðþjófr! at margt kom í skap þer, ok var vel orráðit, skaltu nú hér hafa góða virðing með oss; en þegar kenda ek þik et fyrsta kveld, er þú komt í höll vora, ok eigi muntu skjótt við oss skilja, mun ok nokkut mikit fyri þik leggjast. Friðþjófr segir: veitt hafi þer mér, herra! vel ok vingjarnliga, en burt mun ek nú snart, því lið mitt kemr brátt til móts við mik, sem ek hefi áðr ráð fyrri gert. Síðan riðu þeir heim af skógi, dreif þá

¹) v. í C. ²) v. í C. ³) b. v. B; v. í A, C.

til þeirra hirð konúngsins, fóru síðan heim til hallar, ok drukku vel; var þá gert bert fyrir alþýðu, at Friðþjófr enn frækni hefði verit þar um vetrinn.

14. Þat var einn morgin snemma, at drepit var högg á hallardyr þær, er konúngr svaf í ok drottning ok margt annarra manna. Konúngr spurði, hverr á dyrnar kallaði¹. Sá sagði, sem úti var: hér er Friðþjófr: em ek nú búinn til burtferðar. Þá var lokit upp hurðunni, ok gekk Friðþjófr inn, ok kvað vísu:

Nú skal ek þér of þakka,
 þú hefir mest of veitta,
 búinn er garpr at gánga,
 gisting ara nisti;
 ek man² Íngibjörgu
 æ, meðan lifum bæði,
 lifi hún heil, [en hljótum³
 hnoss fyrri [koss at senda⁴.

Kastaði hann þá hringnum góða til Íngibjargar, ok bað hana eiga. Konúngr brosti at vísu þessari, ok mælti: svá varð þó, at betr var henni þökkuð vetrarvistin, enn mér, en þó hefir hún eigi verit vingjarnligri til þín, enn ek. Þá sendi konúngr þjónustumenn sína at sækja drykk ok vist, ok segir, at þau skyldi snæða ok drekka, áðr Friðþjófr færi íburt: ok sittu upp, drottning! ok vert kát; hún kveðst eigi

¹) klappaði, B, C. ²) þannig B, C; mun, C, D. ³) ok hljóti, B. ⁴) marga kossa, B.

nenna at snæða svá snemma. Hríngr konúngr segir: við skulum nú öll saman snæða; ok svá gerðu þau. En er þeir höfðu drukkit um hríð, þá mælti Hríngr konúngr: hér vilda ek at þú værir, Friðþjófr! Þvíat synir mínir eru börn at aldri, en ek gamall ok eigi feldr¹ til landvarnar, ef nokkr sækir á þetta ríki með hernaði². Friðþjófr segir: brátt skal fara, herra! ok kvað vísu:

Bú þú, Hríngr konúngr!

heill ok lengi, •

æðstr buðlúnga³

undir heims skauti!

gættu, vísir! vel

vífs ok landa,

skulu við Íngibjörg

aldri finnast.

Þá kvað Hríngr konúngr:

Farðu eigi svá,

Friðþjófr! hëðan,

dýrstr döglíngr!

í döprum hug;

þér mun ek gjalda

þínar hnossir

víst betr, enn þik

varir sjálfan.

Ok enn kvað hann:

Gef ek [frægum

Friðþjóf⁴ konu

¹) fallinn, B. ²) ófriði, B, C, D. ³) buðlúng, B. ⁴) þér frægt Friðþjófr, B.

ok alla með
eigu mína.

Friðþjófr tók undir, ok kvað:

[Mun ek eigi þær
gáfur þiggja¹,
nema þú, fylkir!
[fjörsoött hafir².

Konúngr segir: ek munda eigi gefa þér, nema ek hygða, at þat væri, ok em ek sjúkr, ok ann ek þér þessa ráðs bezt at njóta, þvíat þú ert fyrir öllum mönnum í Noregi; man ek ok gefa þér konúngsnafn, þvíat bræðr hennar munu verr unna þér virðingar, ok festa þér síðr konu enn ek. Friðþjófr segir: hafi þér mikla þökk fyrir, herra! fyrir yðvarn velgerning, meira enn ek vænta, en eigi vil ek meira hafa, enn jarlsnafn, í nafnbót. Þá gaf Hríngr konúngr Friðþjóf vald með handfesti yfir því ríki, er hann stýrt hafði, ok þar með jarlsnafn; skyldi Friðþjófr ráða, þartil synir Hríngs konúngs væri þroskaðir til at stýra sínu ríki. Hríngr konúngr lá skamma stund; ok sem hann andaðist, varð hrygð mikil eptir hann í ríkinu; síðan var haugr orpinn eptir hann, ok mikit fè ílagt eptir beiðni hans. Síðan gerði Friðþjófr virðugliga veizlu, er menn hans komu til, var þá allt saman drukkit, erfi Hríngs konúngs, ok brullaup þeirra Íngibjargar ok Friðþjófs. Eptir þetta settist Friðþjófr þar

1) þær mun ek ekki þiggja gjafir, B. 2) þér fjörsoöttar kemir, B.

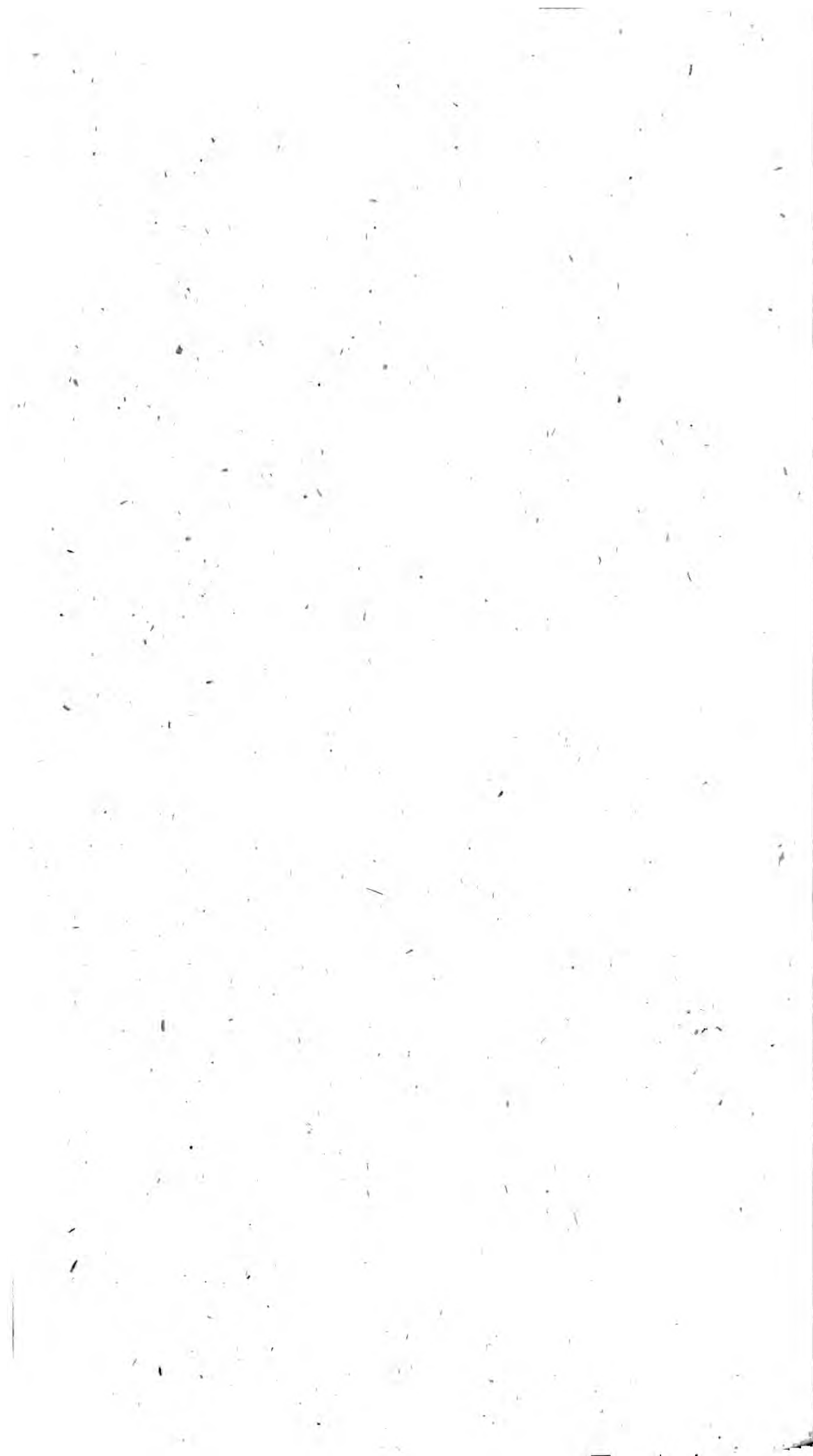
at ríki, ok þótti þar mikill ágætismaðr; þau Íngibjörg áttu mörg börn.

15. Þeir konúngarnir í Sogni, bræðr Íngibjargar, frétu þessi tíðendi, at Friðþjófr hafði konúngsvald á Hríngaríki, ok gengit at eiga Íngibjörgu, systur þeirra; Helgi segir Hálfðáni, bróður sínum, at þetta væri fyrn mikil ok djörfúng, at einn hersis son skyldi eignast hana; safna þeir nú miklu liði, ok fara með þat út á Hríngaríki, ok ætla at drepa Friðþjóf, en leggja allt ríkit undir sik. En er Friðþjófr varð varr við þetta, safnaði hann liði, ok mælti til drottníngar: nýrr ófriðr er kominn í ríki vort; hvernin sem hann reiðir af, þá vilju vèr eigi sjá á yðr læðar sið; hún segir: þar er nú komit, at vèr manum þik æðstan láta. Þá var Björn austan kominn til liðs við Friðþjóf. Síðan fóru þeir til orrostu, ok var enn sem fyrr, at Friðþjófr var fremstr í þeirri mannhættu; þeir Helgi konúngr áttu höggvaviðskipti, ok veitti Friðþjófr honum bana. Þá lét Friðþjófr halda upp friðskildi, ok stöðvaðist þá bardaginn; Friðþjófr mælti þá til Hálfðánar konúngs: tveir eru þèr stórir kostir fyrir hendi, sá annarr, at þú leggir allt á mitt vald, ella fær þú bana sem bróðir þinn; sýnist þat á, at ek hefi betra málaefni enn þið. Þá tók Hálfðán þann kost, at leggja, sik ok sitt ríki undir Friðþjóf; tók Friðþjófr nú vald yfir Sygnafylki, en Hálfðán skyldi vera

100 FRIDÞJOFS SAGA ENS FRÆKNA. · 15 K.

hersir í Sogni, ok gjaldá Friðþjófi skatt, á meðan hann stýrði Hríngaríki. Friðþjófi var þá konungsnafn gefit yfir Sygnafylki, úr því hann lét Hríngaríki af höndum við syni Hrings konungs, ok þareptir vann hann undir sik Hörðaland. Sonu 2 áttu þau, Gunnþjóf ok Húnþjóf; urðu þeir miklir menn fyri sèr; ok endar hær nú sögu frá Friðþjófi enum frækna.

AF UPPLÉNDINGA KONUNGUM.

Af Upplendinga konúngum.

Ólafr, sun Íngjalds konúgs illráða af Svíaríki, ruddi Vermaland; hann var kallaðr Ólafr trételgja; hann var fæddr í Vestra-Gautlandi með þeim manni, er Bófi hét; Saxi hét sun Bófa, er kallaðr var flettir; móðir Ólafs var Gautildir snót¹, dóttir Algauta konúgs, en hann var sun Gautreks konúgs ens milda, sunar Gauts, er Gautland er viðkennt; Álöf var móðir Gautildar, dóttir Ólafs konúgs skygna, konúgs af Næríki. En þá er Ívarr víðfaðmi hafði lagt undir sik allt Danaveldi ok Svíaríki, þá flýði Ólafr ok mikill fjöldi þeirra manna, er útlaga urðu fyrir Ívarikonúgi. Þeir fara norðr um Væni, ok ruddu þar markir, ok bygðu þar stór hærud, ok kölluðu þat Vermaland, ok kölluðu Svíar því Ólaf trételgju, ok var hann þar konúgr til elli; kona hans hét Sölva, hún var systir Sölva ens gamla, er fyrstr ruddi Sóleyjar. Ólafr ok Sölva áttu 2 syni, hét annarr Íngjaldr, en annarr Hálfán. Íngjaldr var konúgr í Vermalandi eptir föður sinn; en Hálfán var fæddr upp í Sóleyjum

¹) móð ok lítt læsiligt; Langebeck hefir: mjöll.

með Sölva, móðurbróður sínum; hann var kallaðr Hálfván hvítbein; hann var konúgr í Sól-eyjum eptir Sölva konúgr; hann fékk Ásu, dóttur Eysteins konúgs illráða af Heið; sá Eysteinn lagði undir sik Eynafylki í Þronðheimi¹, ok fékk þeim til konúgs þar hund sinn, er Sórr hét; við hann er kendr Sórrshaugr; þau Hálfván ok Ása áttu 2 syni, Eysteinn ok Guðrauð. Hálfván hvítbein eignaðist Raumaríki ok mikit af Heiðmörk; hann varð sótt dauðr á Þottni, ok var hann fluttr á Heiðmörk, ok heygðr þar.

2. Guðröðr, sun Hálfvánar, var konúgr á Heiðmörk eptir föður sinn; hans sun var Helgi, faðir Íngjalds, föður Ólafs hvíta, er átti Unni ena djúpúðgu, dóttur Ketils flatnefs; þeirra sun var Þorsteinn rauðr, er jarl var í Skotlandi, ok féll þar. Eysteinn, sun Hálfvánar hvítbeins, var konúgr á Raumaríki; hann átti dóttur Eiríks Agnarssonar, er konúgr var á Vestfold. Eiríkr átti engan sun; Agnarr, faðir Eiríks, var sun Sigtryggs konúgs af Vindli. Eysteinn konúgr féll fyrir borð, ok sló hann beitiás í sundi einu mjófu; Hálfván hét sun hans, er konúgdóm tók eptir hann, gerðist hann ríkr maðr ok hermaðr mikill; hann gaf gull í mála hirð sinni svá mikit, sem aðrir menn gáfu silfr, en hann tímdi eigi at gefa mönnum sínum mat, því var hann kallaðr Hálfván enn mildi ok enn matarilli; hann átti Lifu, dóttur Dags² konúgs af Vestmörum; hann var sótt dauðr á Vestfold,

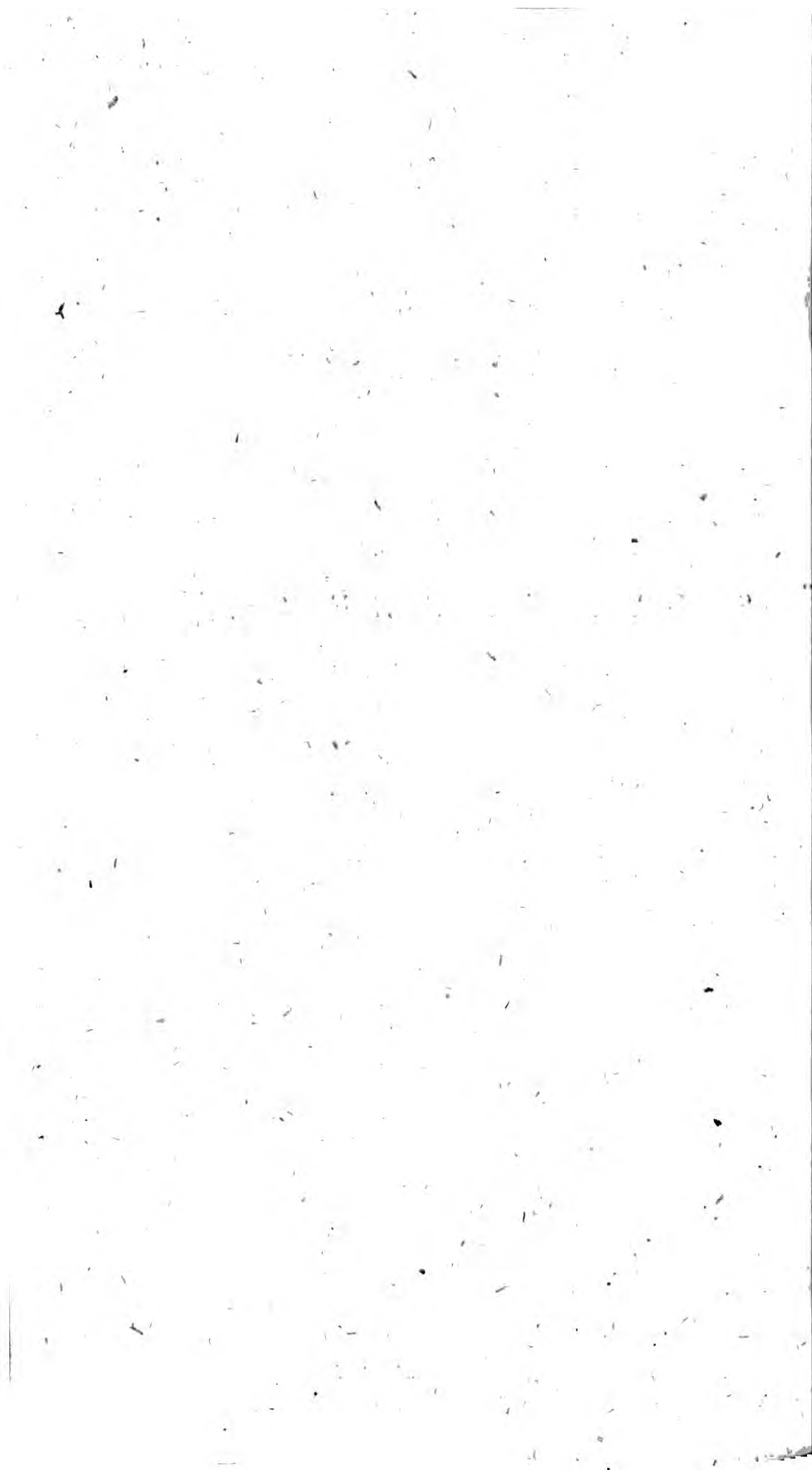
¹) þannig. ²) Dax, A.

ok er hann þar heygðr. Guðröðr hét sun þeirra, er konungdóm tók eptir föður sinn, hann var kallaðr Guðröðr enn göfugláti; hann átti Ásu, dóttur Haralds konungs granrauða, er konúgr var á Ögðum; þau áttu tvásunu, hét annarr Hálf-dán, en annarr Ólafr. Guðröðr enn göfugláti var drepinn á Geirstöðum á Vestfold, svá at hann var lagðr með kesju, er hann gekk af skipi sínu í Stíflusundi seint um kveldit; hafði Ása, kona hans, eggjat mann¹ til at drepa hann, þvíat Guðröðr konúgr hafði áðr drepa látit Harald konúgr, föður hennar ok Gyrð, sun hans. Guðröðr konúgr hafði fyrr átt dóttur Álfarins af Álfheimum, ok hafði heiman með henni hálfa Vingulmörk; þeirra sun var Ólafr; hann var þá fulltíða, er faðir hans féll, ok tók hann þá konungdóm eptir föður sinn; hann var allra manna mestr ok sterkastr ok fríðastr sýnum; hann var kallaðr Ólafr Geirstaðaálfr. Ása en stórráða fór norðr á Agðir með Hálf-dán, sun sinn; hann var þá vetrgamall, ok hélt hún þá því ríki, er faðir hennar hafði átt. Hálf-dán vóx upp meðr Ásu, móður sinni, ok var hann brátt mikill maðr ok sterkr ok svartr á hár, ok því var hann kallaðr Hálf-dán svartí. Eptir fall Guðröðar konungs [tok Rólfgeirr² konúgr undir sik Vingulmörk, ok setti þar yfir sun sinn, er kallaðr var Gandálfr; þeir feðgar eignuðust ok mestan hluta Raumaríkis. En Eysteinn konúgr, sun

¹) eða man. ²) ágizkað; Tolfgeirr, A.

Högná Eysteinsunar ens ríka ok ens illráða, lagði þá undir sik allá Heiðmörk ok Sóleyjar, en Ólafr Geirstaðaálfr hafði Grænland ok Vestfold; hann Ólafr andaðist af fótarverk á Geirstöðum, ok er þar heygðr; sun hans var Rögnvaldr, er kallaðr var heidum-hærri; hann var konúgr á Grænlandi eptir föður sinn; um hann orti Þjóðólfr Hvinverski Ynglingatal, ok segir þar frá þeim konungum, er komnir voru frá Yngvi-Frey í Svíþjóð, ok af hans nafni eru Ynglingar kallaðir.

SAGA KETILS HÆNGS.

Hér hefr upp sögu Ketils hængs.

Hallbjörn hét maðr, hann var kallaðr hálftröll, hann var son Úlfs hins óarga; hann bjó í eyj-
unni Hrafnistu, hún liggr fyri Raumsdal¹; hann var ríkr maðr ok mjök fyri þeim bændunum norðr þáingat; hann var kvongaðr maðr, ok átti þann son, er Ketill hét; hann var mikill vexti ok karlmannligr maðr, ok ekki vænn. En þegar Ketill var nokkra vetra gamall, lagðist hann í eldahús, þat þótti þá röskum² mönnum athlægi, [er svá gjörði³. Þat var vandi Ketils, þá hann sat við eld, at hann hafði aðra hönd í höfði sèr, en með annari skaraði hann eldinn fyri knè sèr; Hallbjörn bað hann eigi hafa hönd í höfði sèr, ok sagði, at þá mundi batna⁴ með þeim; Ketill svarar engu; hann hvarf íburtu nokkru síðarr, ok var íburtu 3 nætr; þá kom hann heim, ok hafði stól á baki sèr, hann var vel gjörr; hann gaf hann móður sinni, ok kveðst henni meiri ásteiga at launa enn föður sínum. Þat var einn tíma um sumarit veðrdag góðan, at Hallbjörn

¹) Naumudal, B, E. ²) traustum, E. ³) v. í B, E. ⁴) vel fara, B.

lèt aka heyi, ok lá mikit undir; Hallbjörn gekk þá í eldaskálann til Ketils, ok mælti: nú væri ráð, frændi! at duga vel, ok aka heyi í dag, þvíat allir eru í önn nýtir¹. Ketill spratt þá upp, ok gekk út; Hallbjörn fékk honum 2 eyki ok eina konu til verks; ekr hann nu heyi til garðs, ok gengr at svâ röskliga, at átta urðu undan at hlaða umsíðir, ok þóttust þó allir nóg hafa at gjöra; en er kveld kom, var borgit² öllu heyinu, enda voru þá sprúngnir báðir eykirnir. Hallbjörn mælti þá: nú þikki (mér) ráð, frændi! at þú takir við fjarvarðveizlu, þvíat þú ert nú úngr ok upprennandi ok til alls vel fær, en ek gjörumst gamall ok styrðr ok til enkis meir; Ketill kvaðst eigi þat vilja; Hallbjörn gaf honum þá öxi eina harðlastóra ok mjök bitrliga ok furðu gott vopn; hann mælti; einn er sá hlutr, frændi! at ek vara þik mest við, at þegar degi er sett, vil ek at þú sèrt lítt úti, ok þó allra helst, at þú gánger eigi norðr á eyna frá bænum; margt glósaði Hallbjörn þá fyri Kathi, syni sínum. Björn er maðr nefndr, hann bjó skamt þaðan; hann hafði þat jafnan lagt í vanda, at dára Ketil, ok kallaði hann Ketil Hrafnistufífl. Björn reri jafnan á sjó til fiska; þat var einn dag at hann var róinn, at Ketill tók einn fiskibát ok vað ok aungul, ok reri út á mið, ok sat til fiska; þar var Björn fyrir; ok er þeir sáu Ketil, hlógu þeir mjök, ok dárudu hann fast, gekk Björn enn mest fyri þessu, sem hann

¹) neytir, B. ²) ekið, B.

var vanr; þeir fiskuðu vel, en Ketill dróg eina laungu, heldr kostilla, en ekki fleira fiska. En er þeir Björn höfðu hlaðit, kipptu þeir upp veiðarfærum sínum, ok bjuggust heim, ok svá gjörði Ketill; þeir hlógu þá at honum. Ketill mælti þá: nú vil ek leggja af við yðr alla mína veiði, ok skal sá yðarr eiga, sem fyrst náir; hann þrífr þá upp launguna, ok sendi á skip þeirra; lángran kom við eyrat Birni bónda svá hart. at hausinn lamdist, en Björn hraut útbyrðis ok þegar í kaf, ok kom aldri upp síðan; þá ræru hinir at landi ok svá hvorirtveggju; fátt gaf Hallbjörn sér at þessu. Eitt kveld eptir dagsetr tók Ketill öxi sína í hönd sér, ok gekk norðr á eyna; en er hann var kominn eigi allskamt íburt frá bænum, sér hann dreka einn fljúga at sér norðan úr björgunum; hann hafði lykkju ok sporð sem ormr, en vængi sem dreki; eldr þótti honum brenna úr augum hans ok gini; eigi þóttist Ketill slíkan fisk sèt hafa, eðr nokkura úvætti aðra, þvíat hann vildi heldr eiga at verjast fjölda manna. Dreki sjá sótti at honum, en Ketill varðist með öxinni vel ok karlmannliga; svá gekk lengi allt þartil, at Ketill gat höggit á lykkjuna ok þar ísundr drekann, datt hann þá niðr dauðr. Síðan gekk Ketill heim, ok var faðir hans úti í túni, ok heilsar vel syni sínum, ok spurði, hvort hann hefði við nokkura glettivætti varr orðit norðr á eyinni. Ketill svarar: ekki kann ek at færa í frásagnir, hvar ek sè fiska renna, en satt var þat,

at sundr hjó ek einn hæng í miðju, hverr sem hrygnuna veiðir frá. Hallbjörn svarar: lítils mun þér síðarr vert þikkja um smáhlutí, er þú telr slík kvikendi með smáfiskum, mun ek nú auka nafn þitt, ok kalla þik Ketil hæng; settust þeir nú um kyrt. Eldsætinn var Ketill mjök. Hallbjörn sótti mjök veiðiskap, ok beiddist Ketill at fara með honum; en Hallbjörn kvað honum makara, at sitja við elda, enn vera í sjóförum¹. En er Hallbjörn kom til skips, var Ketill þar fyrir, ok kunni Hallbjörn þá eigi at reka hann aptr; gekk Hallbjörn þá fyrri framstafn á ferjunni, en bað Ketil gánga fyrri skut ok setja á; Ketill gjörði svá, ok gekk hvergi; Hallbjörn mælti: ólíkr ertu frændum þínum, ok seint ætla ek, at afl verði í þér; en ek var vanr, áðr enn ek eldtumst, at setja einn ferjuna. Ketill reiddist þá, ok hratt fram ferjunni svá hart, at Hallbjörn hraut [fallinn út á² fjörugrjótit, en ferjan stöðvaðist ekki, fyrri enn út á sjó. Hallbjörn mælti þá; lítt lætr þú mik njóta frændsemi frá þér, er þú villt brjóta bein í mér, en þat vil ek nú tala, at ek ætla, at þú sèrt nógu sterkr, þvíat ek vilda nú reyna afl þitt, ok stóð ek við, sem ek gat fastast, en þú settir fram sem áðr, þikki mér góð sonareign í þér; fara þeir nú í veiðistöð. Hallbjörn gætti skála, en Ketill reri ásjó; hann komst við stór faung; þá ræru at honum 2 menn allvígligir; þeir báðu hann láta laus

¹) sjófar háska, B. ²) ifram, ok féll flatr í, B.

faungin; en Ketill neitar því, ok spurði þá at nafni; annarr kveðst heita Hængr, en annarr Hrafn, ok vera bræðr. Þeir sóttu at honum; en Ketill varðist með kylfu, ok sló Hæng fyrri borð, ok drap hann svá, en Hrafn reri áburt. Ketill fór heim til skála síns, ok gekk faðir hans ámót honum, ok spurði, hvort hann hefði nokkut fundit manna um daginn; Ketill kveðst fundit hafa bræðr 2, Hæng ok Hrafn; Hallbjörn mælti: hversu fóru skipti yðr? en gjörla veit ek deili á þeim, þeir eru hraustir menn, ok eru útlægir úr bygðinni fyrir óspektir sínar. Ketill kveðst hafa drepit¹ Hæng fyrri borð, en Hrafn hefði flúit. Hallbjörn mælti: gjarn ertu, frændi! á stórfiskana, ok því er þó vel tilfundit um nafn þitt. Annann dag fóru þeir heim með faung sín; þá var Ketill 11 vetra, ok batnaði nú frændsemi þeirra.

2. Þenna tíma var hallæri mikit á Hálogalandi, en bú þeirra eru mjök í sjónum; Ketill kveðst þá vilja fara til fiskjar, ok vera eigi allr ómagi; Hallbjörn bauð at fara með honum; Ketill kveðst vera vel einfærr meðr ferjuna; þetta er óráðligt, sagði Hallbjörn, ok villtu einráðr vera; en 3 fjörðu mun ek nefna fyrri þær², heitir einn Næstifjörðr³, annarr Miðfjörðr,

¹) slegit, B. ²) sem þú skalt forðast, b. v. E. ³) Viðfjörðr, E; er við fórum í, b. v. B.

Þriðji Vitaðsgjafi¹, ok hefir nú langt verit, síðan ek fór úr þeim 2, ok var þá eldr í báðum skálum. Þetta sumar fór Ketill í Miðfjörð, ok lifði þar eldr í skála; inni í fjarðarbotni [fann Ketill stóran skála², ok var bóndinn þar ekki heima, er Ketill kom; mikinn veiðifanga sá hann þar, ok grafir stórar í jörð niðr grafnar, ok reif hann allt upp úr þeim, ok kastar út hær ok hvar; hann fann þarí af hvölum ok hvítabjörnum, selum ok rostuðungum ok allskonar dýrum, en á botninum í hverri gröf fann hann mannakjöt³ saltat; allt rak hann þat út, ok spilti hann þar hvívetna; en er kveldaði, heyrir hann áragang mikinn, gekk hann þá til sjófar; bóndi reri þá til lands, hann hét Surtr, mikill var hann ok illiligr. Þegar skipit kendi grunns, sté hann fyrri borð, ok tók skipit, ok bar upp í naust, ok nálíga óð hann jörðina til knjá; hann var dimmraddaðr, ok mæltist við einsaman: hær er illa umgengit, sagði hann, at hrökt er öll eiga mín, ok með þat þó verst farit, sem hezt er, sem eru mannakrof mín, væri slíkt launa vert; hefir nú ok eigi hagliga umskipzt, at Hallbjörn, vinr minn, sitr nú kyrr heima, en Ketill hængr, eldhússflit, er nú hær kominn, enda væri mér aldri við of, at launa honum; væri mér nærsta skömm í því, at bera eigi langt af honum, þar sem hann hefir vaxit upp við eld ok verit kolbíttr. Hann snýr heim til skálans,

¹) Vitaskrapi, E. ²) v. i B. ³) mannskrof, E.

en Ketill undan, ok nemr stað at hurðarbaki með reidda öxina; en er Surtr kemr at skálanum, verðr hann at lúta í dyrunum harðla mjök, ok rekr fyrst inn höfuðit ok herðarnar; Ketill högggr þá á hálsinn með öxinni; hún saung hátt við, er hún sneið af honum höfuðit, fèll jötuninn þá dauðr á skálagólfitt; þar hlóð Ketill ferju sína, ok fór heim um haustit. Annat sumar [fór hann¹⁾ til Vitjaðsgjafa²⁾; Hallbjörn latti þess, ok kvað gott heilum vagni heim at aka; Ketill kvað ekki duga ófreistat: ok mun ek fara, sagði hann; reimt mun þér þar þikkja, sagði Hallbjörn, en auðsýnt er þat, at þú villt mínar eldstóar kanna ok við mik jafnast í hvervetna; Ketill kvað hann rætt geta. Síðan fór hann norðr í Vitjaðsgjafa, ok fann þar skála, ok bjóst um; þar skorti ekki veiðiskap, mátti þar taka fiska með höndum sér; Ketill festi fángit í naust sitt, ok fór síðan at sofa; en um morguninn, er hann kom til, var íburtu allt fángit. Aðra nótt vakti Ketill; þá sá hann jötun gánga í naustit, ok batt sér byrði mikla; Ketill gekk at honum, ok hjó til hans með öxinni á öxlina, ok fèll byrðrinn ofan; jötuninn brást við fast, er hann fèkk sárit, svá at Katli varð laus öxin, ok stóð hún föst í sárinu; jötuninn hét Kaldrani; hann hljóp inní fjarðarbotninn ok í helli sinn, en Ketill eptir; þansátu tröll við eld, ok hlógu mjök, ok kvóðu Kaldrana

¹⁾ ætlaði hann at fara, *B.* ²⁾ Vitaskrapa fjarðar, *E.*

hafa fengið makliga skript fyrir sinn tilverknað; Kaldrani kvað sárinu meiri þörf smyrsla, enn ávíta; þá kom Ketill í hellinn, ok kveðst vera læknir, ok bað færa sér smyrsl, ok kveðst vilja binda sár hans. Tröllin fóru innar í hellinn; en Ketill þreif öxina úr sárinu, ok hjó jötuninn banahögg, fór heim síðan til skála síns, ok hlóð ferju sína, ok fór heim síðan; ok tók Hallbjörn vel við honum, ok spurði, ef hann hefði við nokkut varr orðit; Ketill kvað þat fjarri farit hafa; Hallbjörn kvað þá mjök endr rjóða: [ok saztu¹ um kyrt? sagði hann; já, sagði Ketill².

3. Um haustit fyrir vetrnætr bjó Ketill ferju sína; Hallbjörn spurði, hvat þá skal at-hafast; Ketill kveðst ætla í veiðiför; Hallbjörn kvað þat aungra manna hátt: ok gjörir þú þetta í óleyfi mínu. Ketill fór ekki at síðr; ok er hann kom norðr á fjörðu, tók hann ofviðri, ok sleit undan til hafs, ok náði ekki höfn, ok rak hann at björgum nokkrum norðr fyrir Finn-mörk, ok lendi þar, er björgin skildust; bjóst hann nú um, ok sofnar; en hann vaknar við þat, at skipit skalf allt; hann stóð upp, ok sá, at tröllkona tók í stafninn, ok hristi skipit. Ketill hljóp í bátinn, ok tók upp smjörlaupa nokkura, ok hjó festina ok reri íburt; hēlzt ofviðrit; þá lagðist hvalr at honum, ok skýldi skipinu við veðrinu, ok þótti honum manns augu í honum vera; ok

¹) orðit, ef þú sazt nú, B. ²) ok settist Ketill nú nokkura stund um kyrt, hefir E ístaðinn fyrir Hallbjörn kvað, v. s. fr.

þá rak hann at skerjum nokkrum, ok braut hann bátinn, ok lagðist í sker nokkr, ok sá hann þá ekki nema sorta til lands, ok lagðist hann þangat eptir hvíld sína, ok komst at landi, ok hitti götu úr fjörunni, ok fann bæ; þar stóð maðr úti fyri dyrum, ok klauf skíð, hann hét Bruni; sá tók við honum vel, ok kvað vísu:

Heill kom þú, Hængr!

hèr skaltu þiggja,

í allan vetr

[með oss vera;

þèr mun ek fastna,

nema þú fyrilátir,

dóttur mína,

áðr dagr komi.

Ketill kvað vísu:

Hèr mun ek þiggja,

hygg ek at valdi

Finns fjölkýngi

feikna veðri;

ok í allan dag

einn jós ek við þrjá,

hvalr kyrði sjá²,

hús mun ek þiggja³.

Þeir gengu síðan inn; þar voru fyri 2 konur; Bruni spurði, hvort hann vill liggja hjá dóttur hans eðr einsaman; hún hét Hrafnhildr, ok var harðla stor vexti, ok þó drengilig; svá er sagt,

¹) ok i, B; beina i, E, ²) haf, B. ³) þat mun ek þiggja, kvað Ketill, E í staðinn fyrir þat frá nörkinu.

at hún hafði álnarbreitt andlit; Ketill kveðst hjá Hrafnhildi liggja vilja. Síðan fóru þau í rekkju, ok breiddi Bruni á þau uxahúð efsta; Ketill spurði, hvat því skyldi; ek hefi hingat boðit Finnum, vinum mínum, (sagði Bruni), ok vil ek eigi, at [þið verðið¹ fyrir sjónum þeirra²; þeir skulu nú koma til smjörlaupa þinna. Finnar kvomu, ok voru eigi mjóleitir; þeir mæltu: mannfögnuðr³ er oss at smjóri þessu; síðan fóru þeir íburt; en Ketill var þar eptir, ok skemti sér við Hrafnhildi; hann fór ok jafnan í skotbakka, ok nam íþróttir, stundum fór hann á dýraveiðar með Bruna. Um vetrinn eptir jól fýstist Ketill íburt; en Bruni kvað eigi þat mega fyrir vetrarríki ok illum veðrum: en Gusi⁴ Finna konúgr liggr úti⁵ á mörkum. Um vorit bjuggust þeir Bruni ok Ketill til ferðar, þeir fóru hit fremra um fjörðu; ok er þeir skildu, mælti Bruni: far þú þá leið, sem ek vísa þér, en eigi á skóginn; hann gaf honum skeyti nokkr⁶ ok brodd einn, ok bað hann hansneyta, ef hann þyrfti í nauðsyn sína; síðan skildu þeir, ok fór Bruni heim. Ketill mæltist við einsaman: því mun ek eigi fara hina skemri leiðina, ok hræðast ekki grýlur Bruna? síðan snéri hann á skóginn, ok sá hann mjallroku mikla, ok at maðr rendi⁷ eptir honum, [ok hafði 2 hreina ok vagn⁸; Ketill [kvaddi hann með vísu:

¹) þú verðir, B. ²) þvíat, b. v. B. ³) efs fagnaðr, B. ⁴) Gusir, jafnan B. ⁵) á heiðum ok, b. v. B. ⁶) mörg, B, E. ⁷) ákalliga, b. v. B, E. ⁸) v. í B, E.

Skríð þú af kjálka,
kyrr þú hreina,
seggr síðförull!¹
seg, hvattú heitir.

Sá svarar:

Gusa kalla mik
göfgir Finnar,
em ek oddviti
allrar þjóðar.

Hvat er þat manna,
er mēr ímóti ferr,
[ok skríðr², sem vargr, af víði?
æðru skaltu mæla,
ef þú undan kemst
þrisvar³ fyrí⁴ þrumu⁵.

Því⁶ tel ek⁷ þik ósnjallan; þeir fundust fyrir
Ólara-þrumu. Ketill kvað vísu:

Hængr ek heiti,
kominn úr Hrafnistu,
hefnir⁸ Hallbjarnar,
[hví skríðr þú svá, hinn armi⁹?
[friðmálum mæla¹⁰
mun ek ei við Finn ragan,
heldr mun ek boga benda,
þann mēr þruni gaf.

Gusi þóttist nú vita, hverr Hængr sè, þvíat hann
var frægr mjök. Gusi kvað vísu:

¹) sagði, E. ²) skríðr þú, B. ³) III, A. ⁴) í, B, E.
⁵) firði, b. v. B. ⁶) v. í B. ⁷) teldu, B. ⁸) arfi, E. ⁹) hygg
ek ei friðar biðja, B; hinn armi, v. í E. ¹⁰) hopa, E.

Hverr er á öndrum
öndverðan dag,
gjarn til gunnar
í grimmum hug?
við skulum freista
flein at rjóða,
hvorrr at öðrum,
nema hugr bili.

Ketill kvað:

Hæng kalla mik
hálfu nafni,
mun ek veita þér
viðnám hêðan;
skaltu víst vita,
áðr við skiljum,
at búkörlum
bíta örvar¹.

Gusi kvað:

Bústu nú [við
bitri² eggþrumu,
haf þú hlíf fyri þér,
hart³ mun ek skjóta;
þér mun ek bráðliga
at bana verða,
nema þú af auði⁴
öllum látir.

Ketill kvað: ;

Mun ek af auði⁵

¹) Þessar 2 vísur v. í B. ²) v. í E; ef þú villt, brátt við, B.
³) hratt, E. ⁴) óði, E. ⁵) óði, E.

eigi láta,
 ok fyrir einum þer
 aldrí renna ;
 fyrr skal [þer högginn¹
 hlíf fyri brjósti,
 ok² fyri sjónum
 svart at gánga.

Gusi kvað:

Skaltu ei³ gulli,
 nè gersimum,
 með heilum hug⁴
 heima ráða ;
 kemr þer bani
 brátt at höndum,
 ef við skulum úti
 oddum leika.

Ketill kvað:

Munik ei gulli
 við Gusa skipta,
 nè heldr⁵ fyrri
 til friðar mæla ;
 mér er bragr⁶
 betri miklu,
 enn mér er hugr⁷
 ok hēðankvoma.

Síðan bendu þeir upp boga sína, ok lögðu örvar á streng, ok skutust í odda, ok fórsvá tylft örva hvors, at niðr fèllu. Fleinn einn var þá eptir,

¹) höggum, B; höggva, E. ²) en, B, E. ³) v. í E. ⁴) hag, B. ⁵) b. v. B. ⁶) bráðr bani, B. ⁷) hugleysi, B.

er Gusi átti, [broddr Ketils var okleptir¹; þá tók Gusi fleininn, ok sýndist honum hallr, ok steig hann á. Ketill mælti:

Feigr en nú

Finnr hinn rági,

er hann fóttreðr

flein sinn rángan.

Síðan skutust þeir at, ok mættust nú ekki á fluginum, ok fló broddrinn í brjóst Gusa, ok fékk hann bana. Bruni hafði látit Gusa sýnast hallr fleinninn, þvíat hann var konúngdóminum nærstr², ef Gusa yrði nokkut, en þóttist áðr vanhaldinn af skiptum þeirra. Gusi hafði haft sverð þat, er Dragvendill hét, allra sverða bezt; Ketill tók þat af Gusa dauðum ok örvarnar Flög³, Hremsu ok Fífu. Ketill fór aptr til Bruna, ok sagði honum, hvat í hafði gjörzt; Bruni kvað sér nærri höggit, at bróðir hans var drepinn; Ketill kveðst nú hafa unnit undir hann konúngdóminn; síðan fylgdi Bruni honum í bygðina, ok skildust þeir með miklum kærleikum. Eigi er fyrr sagt af ferðum Ketils, enn hann kom heim til Hrafnistu; hann hitti bónda einn, ok spurði, hvat skip þau skyldu, er fóru til eyjarinnar; bóndi kvað þat vera boðsmenn, ok ætti at drekka erfi eptir Ketil, ef þá spyrðist ekki til hans. Ketill fór á vondu skipi til eyjarinnar, ok gekk inn í skálann, ok urðu menn honum fegnir; var nú veizlunni snúit í fagnaðaröl ímót Katli; var hann

¹) ok bræddr, B. ²) tekið úr B; v. í A. ³) Flaug, A, B.

nú heima 3. vetr; þá kom þar skip við eyna, ok var þar á Hrafnhildr Brunadóttir ok son þeirra Ketils, er Grímr hét; Ketill bauð þeim þar at vera. Hallbjörn mælti: því býðr þú trölli þessu hér at vera? ok var hann mjök bistr ok styggr við hennar kvomu. Hrafnhildr kvað hvorigum þeirra mein mundu at henni vera: ok mun ek burt hëðan fara, en Grímr, son okkar, loðinkinni, skal eptir vera; því var hann svá kallaðr, at kinn hans önnur var loðin, ok með því var hann alinn; þar festi ekki járn á. Ketill bað Hrafnhildi eigi reidast fyri þessa sök; hún kvað þeim lítt mundu undir þikkja reidi hennar; síðan fór hún heim, ok reri norðr með landi, en bað Grím þar vera 3 vetr, ok kveðst þá mundu koma eptir honum.

4. Bárðr hét maðr, góðr bóndi, ok átti dóttur fríða, er Sigríðr hét; sá þótti þá beztr kost. Hallbjörn bað Ketil biðja sèr konu, ok hyggja svá af Hrafnhildi. Ketill kvað sèr ekki hug á kvonfaungum, ok var hann jafnan hljóðr; síðan þau Hrafnhildr skildu. Ketill kveðst mundu fara norðr með landi; en Hallbjörn sagðist mundu fara bónorðsför fyrir hann: ok er þat illt, at þú villt elska tröll þat. Síðan fór Hallbjörn bónorðsför til Bárðar; bóndi kvað Ketil hafa farit meiri ok torveldari ferðir, enn biðja sèr konu; vænir þú mik lýgi? sagði Hallbjörn; bóndi svarar: veit ek, at Ketill væri hér kominn, ef honum væri hugr á þessu, en

eigi hefi ek traust til, nè vilja, at synja þær konu; ok keyptu þeir saman, ok var ákveðin brullaupsstefna. Síðan fór Hallbjörn heim; Ketill spurði ekki at tíðendum; Hallbjörn kvað mörgum meiri á vera um ráðahaginn forvitnina enn Katli; en Ketill gaf at því aungvan gaum, en þó gekk fram þessi ráðastofnun, ok var veizlan góð. Ketill fór ekki af klæðum hina fyrstu nótt, er þau kvomu í eina sæng; hún fór ekki at því, ok samdist brátt með þeim. Eptir þetta andaðist Hallbjörn; en Ketill tók við búsföráðum, ok var fjölmennt með honum. Ketill átti dóttur við konu sinni, er Hrafnhildr hét. Ok at liðnum 3 vetrum kom Hrafnhildr Brunadóttir til fundar við Ketil; hann bauð henni með sér at vera; en hún kveðst ekki þá mundu dveljast: þar hefir þú nú gjört fyrir um fundi okkra ok samvistir í lauslyndi þinni ok óstaðfestu; hún gekk þá til skips mjök döpr ok þrúngin, ok var þat auðsýnt, at henni þótti mikit fyri skilnaðinum við Ketil; Grímr var eptir. Ketill var ríkastr¹ manna norðr þar, ok þótti þeim mikit traust at honum; hann fór eitt sumar norðr á Finnmörk, at finna þau Bruna ok Hrafnhildi; þeir fóru á litlu skipi; þá lágu þeir við bjarg eitt hjá á nokkurri. Ketill bað Grím sækja þeim vatn; hann fór, ok sá tröll við ána, þat bannaði² honum, ok vildi taka hann; Grímr hræddist, ok hljóp heim, ok

¹) rískastr, B. ²) bannaði at, B.

sagði föður sínum. Ketill [fór þá til móts við tröllit¹, ok kvað vísu:

Hvat er þat býsna,
[er við bjarg stendr²,
ok gapir³ eldi yfir?
búsifjar okkrar
hygg ek batna munu,
líttu á, ljóð vega⁴.

Tröllit hvarf, en þeir feðgar fóru heim⁵. Þat var á einu hausti, at víkingar kvomu til Ketils, hét annarr Hjálmr, en annarr Stafnglamr, þeir höfðu herjat víða; þeir beiddust at hafa þar friðland með Katli, ok þess lét hann þeim kost, ok voru þeir með honum um vetrinn í góðu yfirlæti. Um vetr at jólum strengdi Ketill heit, at hann skal eigi Hrafnhildi, dóttur sína, gipta nauðga; víkingar báðu hann hafa þar þökk fyrir. Eitt sinn kom þar Áli Uppdalakappi, hann var Upplenzkr at ætt; hann bað Hrafnhildar; Ketill kveðst eigi vilja gipta hana nauðga: en tala má ek málit við hana. Hrafnhildr kveðst eigi vilja leggja ástarhug við Ála, eða binda forlög sín við hann. Ketill sagði Ála svá búit, ok hærfyri skorar Áli Ketil á hólm,

¹) kvað þat ekki tröll vera, B, E. ²)er ek á bjargi sè, B.

³) gnapir, B. ⁴) E hefir vísuna þannig:

Hvat er þat at bál	okkar hugða ek
segir bani flagði,	ei mun batna
ok gapir eldi	víst vinátta,
fyrir glöð sífjar?	vertu íburtu!

⁵) var þetta raunar Hrafnhildr, ok fýsti Ketil, at fara eigi lengra, b. v. E.

en Ketill kveðst fara mundu. Þeir bræðr Hjálmr ok Stafnglamr vildu berjast fyrri Ketil; en hann bað þá halda skildi fyrri sik. En er þeir kvomu til vígvallar, hjó Áli til Ketils, ok varð eigi viðbrugðit skildinum, ok kom blóðrefillinn í enni Ketils, ok arði¹ niðr um nefit, ok blæddi mjök; þá kvað Ketill vísu:

Hjálmr ok Stafnglamr!

hlífið ykkur báðir;

gefið rúm gömlum,

at gánga framarr hótí!

Fljúga fólknöðrur²,

frækn er Dalakappi,

ljótr er leikr³ sverða⁴,

litat⁵ er skegg á karli;

skrapa skinnkyrtlar,

skjálfa járnserkir,

hristast hringskyrtur,

hræðist biðill meyjjar.

Síðan sveiflar⁶ Ketill sverðinu til höfuðsins; en Áli brá upp skildinum; en Ketill hjó þá til fótanna, ok undan báða, ok fèll Áli þar.

5. Litlu síðarr gjörðist hallæri mikit, fyrri því at fiskriinn firðist landit, en kornárit brást, en Ketill hafði fjölmennt, ok þóttist Sigríðr þurfa fanga í búit. Ketill kveðst óvanr frýunni, ok stökk á skip sitt; víkingar spurðu, hvert hann vildi; ek skal til veiða⁷, sagði hann; þeir

¹) ærði, E. ²) floknöðrur, E. ³) litr, E. ⁴) eggja, B, E. ⁵) litið, B, E. ⁶) slæmdi, E. ⁷) selveiða, B, E.

buðu at fara með honum; en hann kvað sér við aungu hætt, ok bað þá annast um bú sitt ámeðan. Ketill kom þar, sem heitir í Skrofum; ok er hann kom til hafnar, sá hann á nesinu tröllkonu í berum skinnkyrtli, hún var nýkom-in af hafi, ok svört, sem bik væri¹; hún glotti við sólunni. Ketill kvað vísu:

Hvat er þat flagða,
er ek sá á fornu nesi²
at uppiverandi sólu,
[er ek hefik
aunga eina³
leiðiligri litit⁴.

[Hún kvað⁵:

Forat ek heiti,
fædd var ek norðarla
hraust í Hrafnseyju,
hvímleið búmönnum,
ör til áræðis,
[hvatki er⁷ illt skal vinna.

[Ok enn kvað hún⁸:

Mörgum manni
hefik til moldar snúit,
þeim [er til fiskjar fóru⁹;

¹) ok var ber um skallann, *b. v. E.* ²) sé, *B.* ³) ok glottar við guma, *b. v. B.* ⁴) hef ek önga fyrr, *B.* ⁵) *E.*

hefir vísuna þannig:

Hvaða er þat flagði,	svörtum sjónum
er á fornu nesi-	sólu ámóti,
sveðju svarteygða	armari hef ek þér
seft á landi?	aungva litit.

⁶) *b. v. B. E.* ⁷) *ef, E.* ⁸) *v. i B.* ⁹) sem fiskaför hefir farið lungat, *E.*

hverr er sjá
hinn köpr máli¹,
er² kominn er í skerinn?

Hann svarar: [kalla mik Hæng! sagði hann.
Hún svarar: nærr³ væri þér, at vera heima í
Hrafnistu, enn dratta einum til útskerja. Ketill
kvað vísu:

Einhlítr ek þóttumst,
áðr enn hér kvomum⁴,
um [flestar allar⁵
farir vorar,
hvat [sem ferlig
flögð um gleipa⁶,
lastig dreng drasinn
drefik⁷ á vit fanga.

[Læt ek hér⁸ fyrri vinnast,
hvat er Forat mællir,
nauðir mik hvöttu,
nánnum [er at⁹ bjarga;
hættik eigi
á hólm til sela,
ef [í eyju¹⁰
ærnir væri.

¹) kauprmáli, A; koprmáli, B; hvaðærmáli (hvaðrmáli), E.
²) hín gat, b. v. E. ³) Hæng kalla [mik, hálfu nafni; hún svar-
ar: hollara, B. ⁴) í staðinn fyrri seinni hluta vísunnar heðan
frá og fyrri nærstu vísu hefir E þannig:

Hirði ek um eigi, nauðir mik hvöttu

hvat er flögð mæla, nauðsyn er at bjarga.

⁵) v. í B. ⁶) múske glepja. ⁷) er flögð mæla, lasta ek dreng
dæsinn, drep ek, B. ⁸) hykkat ek, B. ⁹) átti ek, B. ¹⁰)
heima, B.

Hún svarar:

[Synja ek þess eigi¹,
segir hin viðförla,
at þú líf hafir
lángt um aðra,
ef þú fund okkarn
fyrðum² segir,
sveinn alllítill³!
sè ek þinn hug skjálfa.

Ketill kvað:

Úngr var ek heima⁴,
fór ek einsaman
opt⁵ í útveri
marga myrkviða;
[hvatki⁶ ek fann
á minni götu⁷,
hræddumst ek aldrí
flagða forynjur⁸.
Lángleit ertu, fóstura!
ok lætr róa nefit,
ei hefi ek flagðit⁹
felligra¹⁰ litit;
eða hvert hefir þú
förina gjörfa?

Hún þokaði at honum við, ok kvað:
Gáng hóf ek upp í Ángri,

¹) ei sé ek sýrna, E. ²) óblauðum, b. v. B, E. ³) lítill, B, E. ⁴) v. v. E. ⁵) út, E. ⁶) hvar, B. ⁷) frá [v. i. E. ⁸) frjósun, B. ⁹) flagðkonu, E. ¹⁰) ferligra, B, ferligri, E.

eigraða ek á til Steigar,
 skálm [glotaðri skroptu,
 skrarin raðri¹ ek á til Karmtar²;
 elda mun ek á Jaðri,
 ok at Útsteini blása;
 þá mun ek austr við Elfi,
 áðr dagr á mik skíni,
 ok með [brúðkonum beigla³
 ok bráðliga gefit jarli.

Sjá leið er fyrir endilángan Norig. Hún spurði:
 hvat skaltu nú at hafast? sjóðaslátir ok búast til
 matar, sagði hann; hún kvað:

Seyði þínum mun ek snúa,
 en sjálfum þér gnúa,
 unst þik gríðr grípr,
 ok mun hún koma
 með sínu gjálfri.

Þess er nú at henni von, sagði Ketill; hún
 fálmaði þá til hans; Ketill kvað þá vísu:

Örum trúi ek mínum,
 en þú affli⁴ þínu,
 fleinn mun þér mæta,
 nema þú fyrir hrökkvir.

Hún kveðr vísu:

Flög ok Fífu
 hugða ek fjarri vera,
 ok hræddumst ek eigi
 Hremsu bit.

¹) glamtaðri skrumtu (sk..mta), B. ²) fyrri part vísunar v. i
 D. ³) brúðgum brigla, B. ⁴) afrendi, B.

Svá hētu örvar Ketils. Hann lagði ör á streng, ok skaut, at henni¹, en hún brást í hvalslíki, ok steyptist í sjóinn, en örin kom undir fjöðrina²; þá heyrði Ketill skræk³ mikinn, [þá sá hann gríði, ok tók til orða: rennt mun nú þeim sköpunum, at Forat eigi jarlinn, ok ógirnilig er nú rekkja hennar⁴. Síðan kom Ketill við faung, ok hlóð ferju sína⁵. Þat var eina nótt, at hann vaknar við brak, mikit í skóginum; hann hljóp út, ok sá tröllkonu, ok fèll fax á herðar henni. Ketill mælti: hvert [ætlaþú⁶, fóstra? hún reigðist við honum, ok mælti: ek skal til tröllafíngs, þar kemr Skelkingr norðan úr Dumbshafi⁷, [konúgr trölla, ok Ófóti⁸ úr Ófótansfirði, ok Þorgerðr Hörgatröll⁹ ok aðrar stórvættir¹⁰ norðan úr [landi; dvel eigi mik, því¹¹ mér er ekki um þik, síðan þú kveittir¹² hann Kallrana; ok þá óð hún út á sjóinn ok svá til hafs; ekki skorti gandreiddir í eyjunni um nóttina, ok varð Katli ekki mein at því, ok fór hann heim við svá búit,

¹) *ístaðinn fyrri þat undanfarna frá orðunum*: Hún þokaði at honum við, ok kvað, og húngat að hefir E þannig: at brytja hænginn til spaðs, segir Forat; nærr muntu þá verða at ganga, segir Ketill; hún þokaðist örskot at Katli við hverja vísu, en Katli var eigi um, at hún gengi nærr sér, ok lagði ör á streng af Gusisnautum; en þá hún sá þat, fálmaði hún úmóti, ok sagðist eigi hræðast Hremsu bit; hann skaut þá til hennar. ²) hönd kerlingar í því hún steyptist, E. ³) skrækt, B. ⁴) ok óhljóð, umbrot ok óra, E. ⁵) ok komst svá úr skerjum ok undir hamar nokkurn, b. v. E. ⁶) skal skræka, E. ⁷) Dumbshafs björgum, E. ⁸) ok konúgrinn, E. ⁹) eðr Haurðap., A; Höldap., B, E. ¹⁰) óvættir B, E. ¹¹) Skuggafirði, en, E. ¹²) kventir, B; kneiktir, E.

ok sat nú um kyrt nokkura hríð. Þessu nærst kom við Hrafnistu Framarr¹ víkínga konúngr, hann var blótmaðr, [ok bitu eigi járn²; hann átti ríki [í Húnaveldi³ á Gestrekalandi; [hann blótaði Árhaug, þar festi eigi snjó á; Böðmóðr hèt son hans, er átti mikit bú við Árhaug, ok var vinsæll maðr⁴. Allir báðu Framari ílls. Þat hafði Óðinn skapat Framari, at hann bitu eigi járn. Framarr bað Hrafnhildar, ok hafði Ketill þau svör fyrri sér, at hún skyldi sér sjálf mann kjósa. Hún kvað nei við Framari: vilda ek eigi Ála kjósa mér til bónda, þá mun ek hálfu síðr kjósa þetta tröll. Ketill sagði Framari svör hennar, hann reiddist mjök fyrri þessi svör; skoraði Framarr Ketil á hólmi við Árhaug jóladaginn fyrsta: ok ver hvers manns níðíngur, ef þú kemr eigi! Ketill kveðst koma mundu. Þeir Hjálmr ok Stafnglamr buðu honum at fara með honum; Ketill kveðst einn fara vilja. Litlu fyrir jól lét Ketill flytja sik á land í Naumudal; hann var í loðkápu, ok stígr á skíð sín, ok fór upp eptir dalnum, ok svá yfir skóg til Jámatalands, [ok svá austr yfir Skálkskóg til Helsíngjaland⁵, ok svá austr yfir Eyskógamörk⁶, hún skilr Gestrekaland ok Helsíngjaland, ok er (hann)⁷ 20⁷ rasta lángr, en 3 breiðr, ok er illr yfirferðar. Þórir hèt maðr, er bjó við skóginn, hann bauð Katli fylgd sína, ok sagði illvirkja liggja á skóginum: sá er fyrri

1) Framarr, B. 2) mikill, B, E. 3) v. í B. 4) v. í E. 5) v. í E. 6) Eyskerjamörk, E. 7) 10, E.

þeim, er heitir Sóti, hann er svikall ok harðfengr. Ketill kvað sèr ekki mein mundu at þeim verða; síðan fór hann á skóginn, ok kemr at skála Sóta, hann var ekki heima; Ketill kveikti upp eld fyrri sèr; Sóti kom heim, ok heilsar ekki Katli, ok setti vist fyrri sik; Ketill sat við eld, ok mælti: ertu matníðingr, Sóti? sagði hann; Sóti kastaði þá stykkjum nokkrum at Katli; ok er þeir voru mettir, lagðist Ketill niðr hjá eldi, ok hraut mjök; þá spratt Sóti upp, en Ketill vaknaði, ok mælti: því sveimar þú hér, Sóti? hann svarar: blæs ek at eldi, er nærsta var slokinn; Ketill sofnaði öðru sinni, þá hljóp Sóti enn upp. ok tvíhendi öxina; Ketill spratt þá upp, ok mælti: stórum villtu nú brytja, sagði hann, síðan sat Ketill upp um nóttina; um morguninn beiddi Ketill, at Sóti færi með honum á skóginn, ok hann fór; ok þá náttaði, lögðust þeir undir eik eina; Ketill sofnar, at því Sóti hugði, því hann hraut hátt; Sóti spratt upp, ok hjó til Ketils, svá at af hraut kápuhattrinn, en Ketill var ekki í kápunni; Ketill vakti, ok vildi reyna Sóta; hann hljóp upp, ok mælti: nú skulu við reyna fangbrögð með okkr; Ketill kipti Sóta um lág eina, ok hjó af honum höfuðit, ok fór síðan leið sína, ok kom jólaaptan til Árhaugs; [hann var blótaðr af Framari ok landsmönnum til árs¹⁾; þá var kafa hríð; Ketill gekk upp á hauginn, ok settist ímót²⁾ [veðrinu. Þá er menn kvomu í sæti

¹⁾ v í E. ²⁾ hér vantar blað í B, og er ritað söguna út á tvö nýri skinnblöð í hins stað með annarri hendi.

at Böðmóðs, þá¹ tók hann til orða: hvört mun Ketill kominn til Árhaugs; [menn kvóðu þess aungva von²; Böðmóðr³ mælti: þar er sá maðr, at ek kann enskis til at geta, farið nú ok vitið um hann, ok bjóðið honum til vor! Þeir fóru nú til haugsins, ok fundu Ketil eigi, ok segja Böðmóði svá komit. Böðmóðr kvað hann kominn mundu upp á hauginn, fór hann síðan til haugsins ok upp á hauginn, ok sèr þar [hrúgald mikit⁴ á norðanverðum hauginum; Böðmóðr kvað vísu:

Hverr er sá hinn háfi,
er á haugi sitr,
[ok horfir veðri viðr⁵?
frosthafðan mann
[hygg ek þik feiknum vera,
hvat þèr hvergis hlýr⁶.

Ketill kvað vísu:

Ketill ek heiti,
kominn úr Hrafnistu,
þar var ek upp um alinn;
hugfullt hjarta
veit ek hlífa mèr,
þó vilda'k gisting geta.

Böðmóðr kvað:

Upp skaltu rísa,
ok gánga haugi af,
ok sækja mína sali;

¹) norðrinu; Framarr átti son, þann er Böðvarr hét; hann var ok kominn til mótsins, þá Framarr kom í sæti, E. ²) v. í E. ³) Böðvarr, *allstaðar í E.* ⁴) Ketil, E. ⁵) v. í E. ⁶) finna vil ek þik, E.

málsefnis ann ek þér
margan dag,
ef þú villt þiggja þar.

Ketill kvað vísu:

Upp mun ek nú rísa,
ok gánga haugi af,
alls mér Böðmóðr býðr;
bróðir minn, þótt sæti
brautu nær,
mundi eigi betr um boðit.

Böðmóðr tók í hönd Ketli¹; ok er hann stóð upp,
skriðnuðu honum fætr á hauginum, þá kvað
Böðmóðr vísu:

Reyndr ertu, fóstri!
at gánga hervígis til,
ok berjast við Framar til fjár;
á létum aldri
gaf honum Óðinn sigr,
mjök kveð ek hann vígum vanan.

Þá reiddist Ketill, er hann nefndi Óðin, þvíat
hann trúði ekki á Óðin, ok kvað vísu:

Óðni blóta
gjörða ek aldregi,
hefik þó lengi lifat;
Framar veit ek falla
munu fyrr enn
þetta hit háfa höfuð².

¹) ok leiddi hann, b. v. B. ²) í staðinn fyrir þat undanfarna
frá orðunum: Ketill ek heiti, og hingat að hefir T: Ketil or
Hrafniсту máttu mik kalla; Böðvarr svarar: upp skaltu rísa ok
gánga haugi af, ok tók hann í fætr á Ketli, ok dró hann ofan

Síðan fór Ketill með Böðmóði, ok var með honum um nóttina, ok sat honum hit nærsta. Ok um morguninn bauð Böðmóðr at fara með honum, eða¹ fá mann í móti Framari. Ketill vildi eigi þat; þá mun ek fara með þér, sagði Böðmóðr; þat vildi Ketill, ok fóru þeir til Árhaugs. Framarr fór grenjandi til haugsins, ok voru þeir Böðmóðr ok Ketill þar fyrri fjölmennir; þá sagði Framarr upp hólmgangulög; Böðmóðr hélt skildi fyrri Katli, en enginn fyrri Framar; hann mælti: þá skaltu nú vera minn² fjandmaðr heldr enn sonr; Böðmóðr kvað hann hafa sundrsagt frændsemi með þeim í fjölkýngi sinni; ok áðr þeir börðust, fló örn af skógi at Framari, ok sleit af honum klæðin; þá kvað Framarr vísu:

Illr er örn í sinnu,
 [emka ek sár at³ kvíða,
 færir hann sínar⁴ greypar
 gular í blóðæðar⁵ unnar⁶;
 hlakkar hreggskoran⁷
 [hvers er hann forkunnigra⁸;
 opt hefi ek ara gladdan,
 [óðr em ek valgöglum⁹.

eftir haugnum; þá kvað Böðvarr: reyndr ertu, ef þú berst við Framar, þvíat Oðinn sjálf er hans fulltrúi; þá reiddist Ketill, er hann nefndi Oðin, því Ketill trúði ekki á hann.

¹) ok, B. ²) b. v. B, E. ³) ei kann ek sárum, C; einkum ek sára, E. ⁴) v. í B. ⁵) sáraflæði E; seinni part *visunnar hæðan frá v. í E.* ⁶) mínar, B. ⁷) hreggskornir, B; henni b. v. C. ⁸) h. e. h. fjölkunniga, B; oss er fúr kunnugra, C. ⁹) áðr ek valgögl vann, B.

Þá sótti örninn svá fast, at hann varð vopnum at verjast; þá kvað hann vísu:

Veifir þú vængjum,
vopnum mun ek þér heita,
vafrar þú nú, víðflögull¹,
sem vitir mik feigan;
villr ertu, vífstari²!
við munum sigr hafa,
[hverf þú at³ Hængi!
hann skal nú⁴ deyja.

Sá átti fyrr at höggva, sem á var skorat; Ketill hjó á öxl Framari, hann stóð fyri kyrr, sverðit beit ekki á, en vaszt þó við, at höggit var svá mikit. Framarr hjó til Ketils í skjöldinn⁵; Ketill hjó á aðra öxl Framari, ok beit enn ekki; Ketill kvað vísu:

Dregst þú nú, Dragvendill!
við krass arnar,
mætir þú meingöldrum,
máttir þú ei bíta;
mik þess ei varði,
at hrökkva mundi,
[egg í eitr herðar⁶,
þóat Óðinn deyfði.

Ok enn kvað hann vísu:

Hvat er þér, Dragvendill?
hví ertu slær vorðinn?

¹) víða, E. ²) vígirjar, E. ³) hlífðu eigi, E. ⁴) fyrri, E.
⁵) ok klauf hann niðr í gegnum, b. v. E. ⁶) eggjar eitri herðar,
B; egg eitrum herðum, C.

til hefi ek nú höggit,
tregt er þér nú at bíta,
hliðrar þú at hjörþingi,
hefir þér ei fyrr vorðit
bilt í braki² málma,
þar er bragnar hjuggust³.

Framarr kvað vísu:

Skelfr nú skegg á karli,
skeika vâpn gömlum,
frír hann hjör hvössum,
hræðist faðir meyjjar;
[brýndust benteinar,
svá at bíta mátti
[hölda hugprúða⁴,
ef þér hugr dygði⁵.

Ketill kvað:

Ei þarftu oss at eggja,
eiga mæ⁶ sjaldan
fyrðar flugtrauðir⁷
fría stórhögga;
bít þú nú, Dragvendill!
eða brotna ella!
horfin er okkr⁸ heill báðum,
[þó bilat sinn⁹ þriðja.

[Ok enn kvað hann:

1) hliðar, A, L; hliðir, C. 2) barcki, B. 3) í staðinn fyrir báð-
ar fyrirfarandi vísur hefir E: þá mælti Ketill við sverð sitt:
eigi varði mik þess, Dragvendill! at þú mundir eigi bíta, þó Oð-
inn deyfði eggjar, ok því ertu slíkr orðinn, sem aldrei hefir fyrr
orðit? 4) höldum hugprúðum, C. 5) í staðinn fyrir þat frá
fyrra merkinu hefir E: at höggva hugprúðr, því honum hugr ei
dugar. 6) nú, B. 7) fulltraustir, E. 8) v. í B. 9) ef bilar
hinn, B; ef þú bilar sinn, E.

Hræðist ei faðir meyjjar,
meðan heill er Dragvendill,
vita ek víst þikjumst,
verðr honum ei bilt þrisvar.

Þá snèri hann¹ sverðinu í hendi sèr, ok hverfði fram eggina aðra; Framarr stóð kyrr, er sverðit reið á öxlina, ok nam eigi staðar fyrr enn í mjöðminni, ok flakti frá síðan; Þá kvað Framarr vísu:

Hugr er í Hængi,
hvass er Dragvendill,
beit² hann orð Óðins,
sem ekki væri³;
brást nú Baldurs faðir,
brigt er at trúa honum,
njóttu heill handa,
hèr munum⁴ skiljast.

Þá dó Framarr, en Böðmóðr fylgdi Katli af vetfangi; Þá mælti Böðmóðr: nú með því ef þú þikist mèr eiga at launa nokkura liðveizlu, þá vil ek at þú giptir mèr dóttur þína; Ketill tók því vel, ok sagði Böðmóð góðan dreng. Eptir þetta unnit fór Ketill heim, ok var frægr mjök af sínum stórvirkjum; hann gipti Hrafnhildi Böðmóði⁵. Ketill ræð fyrir Hrafnistu, meðan hann lifði, en Grímr loðinkinni eptir hann; Örfar-Oddr var sonr Gríms; ok lýkr hèr þessari sögu.

¹) þá sagðist Ketill enn eigi hræðast skyldi, á meðan heill væri Dragvendill, ok snèri þrisvar, *E.* ²) heiti, *E.* ³) er verri, *E.* ⁴) við, *b. v. E.* ⁵) sem Böðvarr er nefndr, *b. v. E.*

1914

Dear Sir,

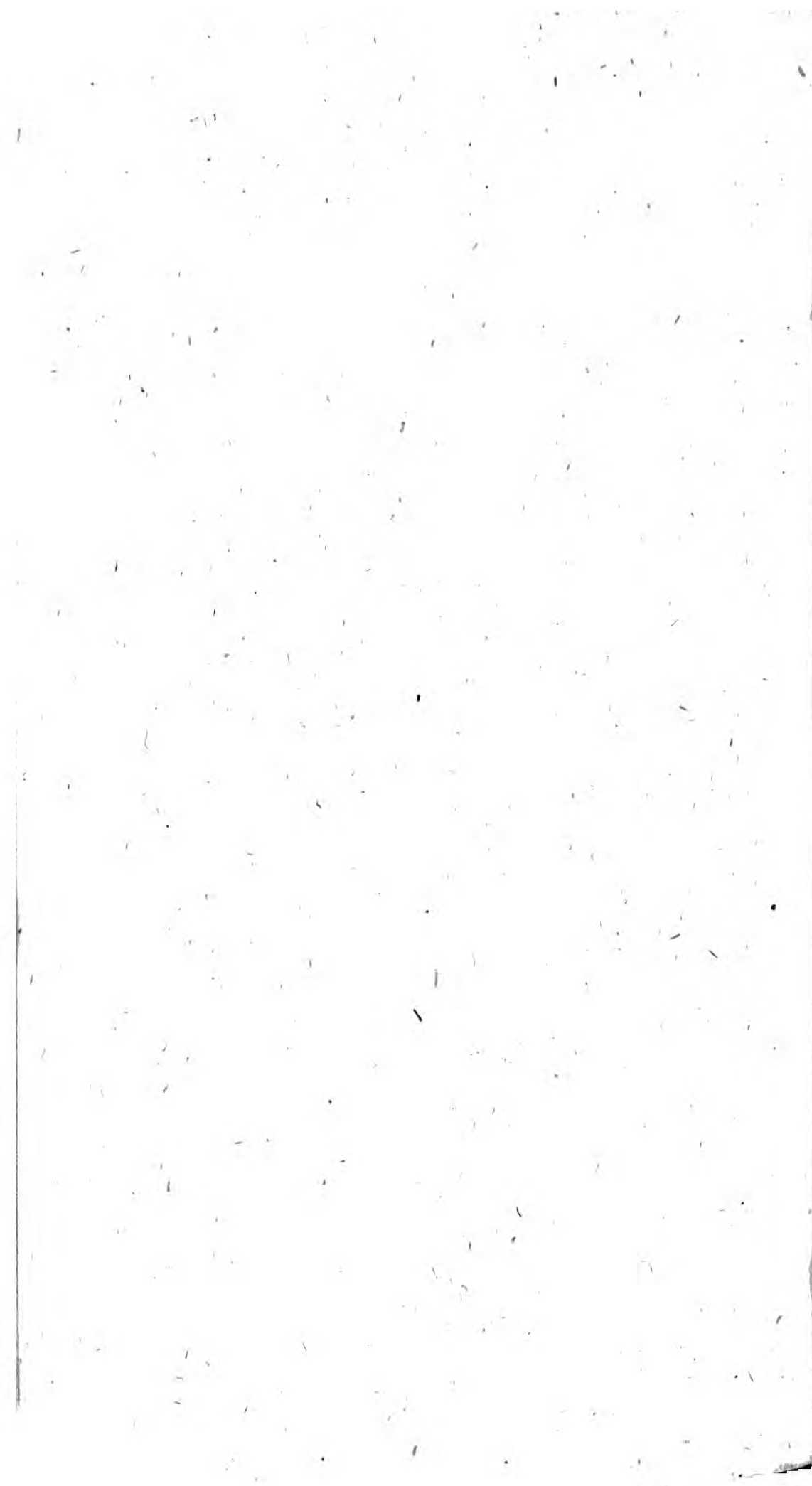
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above mentioned matter. I am sorry to hear that you are unable to attend to the same at this time. I will be glad to hear from you again when you are able to do so.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. [Name]

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. [Name]

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. [Name]

SAGA GRÍMS LODINKINNA.

Hér byrjar söguna af Grími loðinkinna.

SVA er sagt af Grími loðinkinna, at hann var bæði mikill ok sterkr ok hinn mesti garpr; því var hann loðinkinni kallaðr, at kinn¹ hans önnur var vaxin með dökkt hár, ok með því var hann alinn, ekki beit þar járn á. Grímr tók við búi í Hrafnistu eptir Ketil hæng, föður sinn; hann gjörðist ríkr at fè, hann ræð ok nálíga einn öllu um allt Hálogaland. Haraldr hèt einn hersir ríkr ok ágætr í Vik austr, hann átti Geirhildi, dóttur Sölga konúngs Hrólfssonar [konúngs úr Bergi af Upplöndum². Dóttir þeirra hèt Lopthæna; hún var kvenna fríðust ok velmennt. Þángat fór Grímr loðinkinni á skútu við átjándamann, ok bað Lopthænu sèr til handa; var þat at ráðum ráðit, ok skyldi hann sækja brullaupit um haustit; en 7 nóttum fyrr hvarf Lopthæna burt, ok vissi engi, hvat af henni varð; en er hann kom til brullaupsins, saknar hann vinar í stað, er brúðrin var í burtu, ok þóttist hann þó vita, at faðir hennar olli þar aungu um; þar sat hann 3 nætr, ok drukku þeir, ok þó með lít-

¹) v. í A. ²) v. í B.

illi kæti. Síðan fór hann heim í Hrafnistu. Þat hafði borit til 5 árum fyrr¹, at kona Haralds hersis hafði andazt, en hann fékk ári síðarr norðan af Finnmörk Grímhildar Jösursdóttur, ok hafði hana heim til sín. Skjótt þótti hún þar öllu spilla; illa var hún til Lophænu, stjúpdóttur sinnar, sem síðarr barr raun á. Grímr undi lítt við hag sinn, er hann spurði ekki til Lophænu, festarkonu sinnar. Þat barr þá til sem optar, at hallæri mikit kom á Hálogaland; Grímr loðinkinni bjóst þá heiman, ok fór á ferju sinni við 3ðja mann; hann hêlt norðr fyri Finnmörk ok svá austr til Gandvíkr, ok er hann kom í víkina, sá hann at þar var nógr veiðifangi; setti hann þar upp skip sitt², ok gekk síðan til skála, ok kveikti upp eld fyri sèr. En er þeir voru í svefn komnir um nóttina, vöknuðu þeir við þat, at kominn var stormr með svartahróð; svá mikil grimd fylgdi veðri þessu, at allt sýldi bæði úti ok inni. Um morguninn, er þeir voru klæddir, gengu þeir út ok til sjófar; sáu þeir þá, at á burtu var allr veiðifangi, svá at hvergi sá staði; þóttust þeir nú ekki vel staddir, en ekki gaf áburtu; gengu þeir nú heim til skála, ok voru þar um daginn. Um nóttina vaknar Grímr við þat, at hlegit var úti hjá skálanum³; hann spratt þá upp skjótt, ok tók öxi sína, ok gekk út; hann hafði ok með sèr sem ávalt endrarnær örv-

¹) áðr enn Grímr bað Lophænu, *b. v. E.* ²) ok bjó um, *b. v. B, E.* ³) *b. v. B.*

arnar Gúsisnauta, er Ketill hængur, faðir hans, hafði gefit honum. En er hann kom út, sá hann 2 tröllkonur við skip niðri, ok tók í sinn stafninn hvor þeirra, ok ætluðu at hrista í sundr skipit. Grímr mælti, ok kvað vísu:

Hvat heita þær
hrauns í búr,
er skaða vilja
skipi mínu?
ykkur hefuk
einar sènar,
ámátligastar
at yfirlitum.

Sú kvað vísu, er nær honum stóð:

Feima' ek heiti,
fædd var ek norðarla,
Hrímnis dóttir
úr Háfjalli;
hèr er systir mín
hálfu fremri,
Kleima at nafni,
komin til sjófar.

Grímr kvað:

Þrífist hvörgi
Þjassa dóttir,
brúðir² vestar!
brátt skal ek reiðast;
ykkur skal ek rétt,

¹) Finna, hér og framvegis, E. ²) bornar, E.

áðr röðull skíni,
vörgum senda
víst til bráðar.

Kleima kvað:

Þat var fyrri,
at faðir okkar
[burtu seiddi
báru hjarðir';
skuluð aldregi,
nema sköp ráði,
heilir hêðan
heim um komast.

Grímr kvað:

Skal ek ykkur báðum
skjótliga heita
oddi ok eggju
í upphafi;
munu þá reyna
Hrímnis² mellur,
hvort at betr dugir
broddr eða krumma³.

Grímr tók þá eina af Gúsisnautum, ok skaut þá firr⁴ honum stóð, svá hún fékk þegar bana. Feima mælti: illa fór nú Kleima systir! Hún veðr þá upp at Grími, hann höggr þá til hennar með öxinni, ok kom á herðarblaðit; hún kvað við hátt, ok hljóp inn með fjörum. Grími varð laus öxin við höggit, ok stóð hún föst í sárinu.

¹) braut undir sik búsvæina, E. ²) þannig C; Hríngnis, A; Rögnis, B. ³) Vísuna v. í E. ⁴) fyrir er fyrir, B.

Grímr hljóp eptir, ok barr hvorki með þeim sundr nè saman, ok allt þar til at þau kvomu at björgum stórum, þar sá hann framan í björgunum helli mikinn; þar var einstígi upp at gánga, ok hljóp hún þar upp sem slèttan völl; ok í því er hún hóf sik til hlaups upp í björgin, hraut öxin úr sárinu. Grímr tók hana þegar upp, ok varð hann at krækja öxinni í annat sporit, er hann stóð í öðru, ok las sik svá eptir skaptinu, ok svá komst hann upp í hellinn; þar sá hann brenna bjartan eld, ok sátu 2 tröll við eldin; þat var karl ok kelling; [þau spyrndust í iljar¹; þau voru í stuttum ok skörpum² skinnstökkum³ bæði; gjörla sá hann, hversu þau voru í sköpun bæði í millum fótanna; hann hét Hrimnir⁴, en hún Hyrja. En er Feima kom inn í hellinn, heilsuðu þau henni, ok spurðu, hvar Kleima, systir hennar, væri; hún svarar: gettu þess⁵! hún liggr dauð út með fjörum, en ek særð bana-sári; en þið liggið inni ok fletizt hér við eld. Jötuninn mælti: þetta hefir verit lítit fremdarverk, at drepa ykk, aðra sex vetra, en hina sjö; eðr hverr hefir gjört þetta? Feima svarar: þetta hefir gjört illmennit Grímr loðinkinni; eru þeir feðgar meir lagðir til þess enn aðrir menn, at drepa niðr tröll ok bergbúa; en þó hann hafi

¹) v. í B. ²) þannig A, B; skörpum, D. ³) skinnkyrtlum, B; skinnfeldum, E. ⁴) þannig B; Hríngnir, A. ⁵) þat eigi, B, E.

nú þetta gjört, þá mun hann þó aldri ná Lopt-hænu, konu sinni; ok er þat nú gaman, svá skamt sem nú er á millum þeirra; Hrímnir mælti þá: Því veldr Grímhildr, systir mín, ok er henni flest til menta gefit. Þá mæddi Feimu blóðrás, ok' féll hún dauð niðr. Í því gekk Grímr inn í hellinn, ok hjó til Hrímnis² karls svá hart, at aftók höfuðit; þá spratt Hyrja³ kellíng upp, ok rann á hann, ok tóku þau at glíma, ok var þeirra atgánger bæði harðr ok lángr, þvíat hún var hit mesta tröll, en Grímr var rammr at afli; en þó lauk svá, at hann brá henni [á loptmjöðm⁴, svá at hún féll; hjó hann þá af henni höfuðit, [ok gekk af henni dauðri⁵, fór síðan⁶ til skála síns.

2. Annann dag eptir var veðr gott; gengu þeir þá um fjörur, ok sáu, hvar rekin var reyðr⁷ mikil⁸, gengu þeir þángat, ok tóku til hvalskurðar; litlu síðarr sá Grímr, hvar 12 menn gengu; þá barr brátt at; Grímr heilsar þeim ok spyr at nafni; sá kveðst heita Hreiðarr hinn hvatvísi, er⁹ fyrri þeim var, ok spurði, því Grímr vildi ræna hann eigu sinni; Grímr kveðst fyrr hafa fundit hvalinn; veiztu eigi, sagði Hreiðarr, at ek á hær reka alla? eigi veit ek þat, sagði Grímr, en hversu sem er, þá höfum at helmíngi; eigi

¹) hær byrjar skinnblaðið C. ²) þannig A, B, C. ³) Kyrja, C. ⁴) til mjöðmar, B, C; mjöðmar bragð, E. ⁵) v. í C. ⁶) með gull ok gersinnar úr hellinum, ok barr heim, b. v. E. ⁷) hvalr, E. ⁸) v. í C. ⁹) ör, jafnan í C.

vil ek þat, sagði Hreiðarr; þær skuluð gjöra annathvort, gánga frá hvalnum, ella munu vér berjast; fyrr gjöru vér þat, sagði Grímr, enn missa allan hvalinn; fóru síðan til ok börðust, ok gjörðist þar hin harðasta sókn; Hreiðarr ok hans menn voru bæði stórhöggvir ok vopnfimir, ok innan lítils tíma féllu báðir menn Gríms; var þá bardagi hinn harðasti, en þó lauk svá, at Hreiðarr féll ok allir menn hans. Grímr féll ok bæði af sárum ok mæði; lá hann þar nú í valnum í fjörunni, ok ætlaði sér ekki nema dauða. En er hann hafði eigi lengi legit, sá hann, hvar kona gekk, ef svá skyldi kalla; hún var eigi hærri enn sjövetra gamlar stúlkur, en svá digr, at Grímr [hugði, at hann mundi eigi geta feðmt um hana¹; hún var lángeit ok harðleit², bjúgnefjuð ok þaröxluð, svartleit³ ok svipilkinnuð⁴, fülleit⁵ ok framsnoðin; svört var hún bæði á hár ok á hörund, hún var í skörpum⁶ skinnstakki, hann tók eigi lengra enn á þjóhnappa henni á baki; harðla ókyssilig þótti honum hún vera, þvíat horðigullinn⁷ hëkk ofan fyrir hvöptana á henni. Hún gengr þángat at, sem Grímr lá, ok mælti: lágt fara nú höfðingjarnir Háleygjanna, eðr villtu, Grímr! þiggja líf af mæ? Grímr svarar: valla kann ek þat, svá ámatlig

¹) h. a. h. m. e. g. spennt saman fingrum at baki henni, svá at hann gengi framan at henni, ok feðmdi um hana, B, C; þótti fyrn í vera, E. ²) hjagleit, C. ³) svarteyg, B, C, E. ⁴) sífölkinnuð, C. ⁵) fülleit, B, C, E. ⁶) hær enður fyrra blaðsíðubrotið af C. ⁷) horðingullinn, E.

sem þú ert, eða hvert er nafn þitt? hún svarar: ek heiti Geiriðr Gandvíkrekka, máttu þat ætla, at ek er hér nokkurs ráðandi um víkina, ok gjör þik greiðan í öðruhvöru. Grímr svarar: þat er fornt orð, at frekr¹ er hverr til fjörsins, ok mun ek þat kjósa, at þiggja líf af þér; hún greip hann þá upp undir skinnstakkinn, ok hljóp með hann sem eitt læbarn², ok svá hart, at hann var vindfullr; hún létti eigi fyrri, enn þau kvomu at helli einum stórum; ok er hún lét hann niðr, sýndist Grími hún [slíkt at³ ámátligri enn fyrr. Nú ertu hér kominn, sagði hún, ok vil ek at þú launir mér, at ek barg þér, ok bar hingat, ok kyssir mik nú; þat má ek aunganveg gjöra, sagði Grímr, svá fjandliga sem mér lízt nú á þik. Þá mun ek aungva þjónustu þér veita, sagði Geiriðr, ok sé ek, at þá ertu skjótt sem dauðr. Þat mun þá þó vera verða, sagði Grímr, þóat mér sé þat mjök ímóti skapi; hann gekk þá at henni, ok kysti hana; eigi þótti honum hún svá ill viðkvomu, sem hún var hrímuglig⁴ at sjá. Þá var komit at kveldi; bjó Geiriðr þá sæng, ok spurði, hvort Grímr vill liggja einsaman eða hjá sér; Grímr kvað heldr vilja liggja einsaman; hún kveðst þá aungva stund vilja áleggja at græða hann; Grímr sá at þat mátti honum eigi nægja, ok kveðst þá heldr mundu hjá henni liggja, ef sá væri á baugi; gjörði hann þá svá;

¹) frekari, E. ²) lítt barn, E. ³) slík eða, B. ⁴) óþökkulig, B; hörmulig, D; óþektarlig, E.

batt hún¹ áðr öll sár hans, ok þóttist hann hverki kenna sviða nè sárinda. Þat þótti honum undarligast, hversu mjúkfingruð hún var, svá ljótar hendr² sem honum sýndist hún hafa, þvíat honum þótti þær gammsklóm líkari enn mannshöndum; en þegar er þau kvomu í sæng, sofnaði Grímr. En er hann vaknar, sá hann konu svá fagra liggja í sænginni hjá sèr, at slíka þóttist hann valla sèt hafa; hann undraðist, hversu lík hún mátti vera sköpuð Lophænu, festarkonu hans. Niðri fyri stoknum sá hann, hvar lá sá hinn ílliligi tröllkonuhamr, er Geiríðr Gandvíkrekka hafði haft; [raun máttlítill var þá þessi kona³; hann stóð upp skjótt, ok dró haminn fram í eldinn, ok brendi upp at kolum; síðan fór hann til, ok dreipti [á konuna, þar til at⁴ hún raknaði við, ok mælti: nú hefir hvorttveggja okkar vel; ek gaf þèr líf fyrir öndverðu, en þú komt mèt úr ánauðum. Hversu komtu hær, eða með hverju móti er um hag þinn? sagði Grímr. Hún svarar: litlu síðarr enn þú vart farinn úr Vík austan frá Haraldi, föður mínum, mætti Grímhildr, stjúp móðir mín, mèt svá talandi: nú skal ek þat launa þèr, Lophæna! at þú hefir sýnt mèt þrjózku ok þverúð, síðan er ek kom í ríkit; læt ek þat verða um-

¹) í staðinn fyri gamalt blað, sem vantar í B, er niðrlag sögunnar hédan frá skrifað á 2 nyrri blöð. ²) krúmmur, E.

³) v. í B, E. ⁴) víni á varir Lophænu, því af henni var allr tröllastykr, or því hún slepti hamnum ok, E.

mælt, at þú verðir at hinn ljótustu tröllkonu, ok hverfir norðr til Gandvíkr, ok byggir þar afhelli, ok sitir þar í stóðrenni¹ við Hrímní, bróður minn, ok eigist þið við bæði margt ok illt, ok hafi þat verr, sem verr herðer sik; þú skalt ok vera hvimleið öllum, bæði tröllum ok mönnum; þú skalt ok, sagði hún, í þessari ánauð vera alla þína æfi, ok aldri úrkomast, nema nokkr mennskr maðr játi þer þeim 3 hlutum, sem þú beiðir, sem ek veit at engi mun vera: sá er hinn fyrsti, at þiggja at þer líf, sá annarr, at kyssa þik, ok sá er hinn þriði, at byggja eina sæng ok þú, sem öllum mun first um fara. Nú hefir þú þessa hluti alla við mik gjörfa, enda var þer ok skyldast; nú vil ek at þú færir mik í Vík austr til föður míns, ok drekkir til mín brullaup, eptir því sem ætlat var. Síðan fóru þau heim til skála Gríms, ok var þá nógr veiðifangi, lá þá hvalr í hverri vík; hlóð hann nú ferju sína, ok er hann var búinn, hêlt hann frá landi, ok voru þau 2 á skipi, Grímr ok Lopthæna, tók hann þá til listar þeirrar, er haft hafði Ketill hængr, faðir hans, ok aðrir Hrafnistumenn, at hann dró upp segl í logni, ok rann þegar byrr á; sigldi hann þá heim í Hrafnistu, ok þóttust menn hann hafa heimtan úr helju.

3. Litlu síðarr kom Grímr í Vík austr, ok fór Lopthæna með honum; Grímhildr ræð þá nálíga öllu ein austr þar. En þegar Grímr² kom,

¹) stóðreyn, D. ²) kendi afsmunar ok, b. v. K.

lét hann Grímhildi verða tekna ok færðan belg á höfuð henni, ok barða grjóti í hel', þvíat hann hafði áðr sagt Haraldi hersi, hversu farit hefði. Gjörði hann þá brullaup til Lophænu, ok fór heim síðan í Hrafnistu; en Haraldr hersir kvæntist í þriðja sinn, ok fékk Þorgunnar Þorra-dóttur². Eigi höfðu þau Grímr ok Lophæna lengi ásamt verit³, aðr þau áttu dóttur þá, er Brynhildr hét; hún óx upp í Hrafnistu, ok var hin fegrsta mæ; unni Grímr henni ok mikit; en er hún var 12⁴ ára gömul, bað hennar sá maðr, er Sörkvir hét, ok var [Svaðason, Rauðfelsonar⁵, Bárðarsonar, Þorkelssonar bundinfóta⁶; hún vildi ekki gánga með honum, ok fyrri þat skorar Sörkvir Grím á hólmi; Grímr játar því. Sörkvir var Sýgnskr⁷ at móðurætt, ok þar átti hann búum at stýra. Á hálfsmánaðar fresti átti holmgánga at vera. Ásmundr hefir hersir heitit í Norigi; hann [ræð fyrri⁸ þeim bæ, er á Berurjóðri⁹ heitir¹⁰, hann var kvongaðr maðr, ok átti þann son, er Íngjaldr hét, hann var hin fræknasti maðr, ok var laungum með Grími loðinkinna, ok var með þeim vinátta mikil, en þó var Íngjaldr þeirra eldri, en miklu sterkari var Grímr. Íngjaldr fékk þeirrar konu, er Dagný hét, dóttur Ásmundar, er við Gnoð¹¹

¹) ok brenna síðan, *b. v. E.* ²) Þórðardóttur, *B.* ³) hér byrjar seinna blaðsíðubrotið af *C.* ⁴) 15, *B.* ⁵) Rauðfelsonar, *C.* ⁶) [bróðurson Þorkels bundinnfóta, *B*; Svaðason, *E.* ⁷) Suðreyiskr, *C*; Sviskr, *E*; Svenskr, *Rúðbek.* ⁸) bjó á, *C.* ⁹) Bárurjóðri, *B.* ¹⁰) hét, *C.* ¹¹) Noð, *C.*

var kendr, en systir Ólafs liðsmannakonúngs; við henni átti hann þann son, er Ásmundr hét, er síðan var fóstbróðir Odds¹ hins víðförla, er var með Sigurði hring á Brávelli, er öðru nafni hét Örvar-Oddr. Í nefndan tíma kom Sörkvir til hólmsins við 12ta mann, þat voru allt berserkir; þar var Grímr þá ok kominn, ok Íngjaldr með honum ok margir Háleyskir bændr. Gengu þeir á hól, ok átti Grímr fyrr at höggva; hann hafði sverðit Dragvandil², er faðir hans hafði átt. Sá hét Þröstr, er skildi hêlt³ Sörkvi. Grímr hjó svâ mikit hit fyrsta högg, at hann klauf skjöldinn at endilaungu, en blóðrefillinn nam vinstri öxl á Þrösti⁴, ok sneiddi svâ um þvert manninn í sunr fyrir ofan mjöðmina hina hægri, ok hljóp svâ sverðit á lærit Sörkvi, at tók undan honum báða fætrna, annann fyrir ofan knè, en annann fyri neðan, ok féll hann [dauðr niðr⁵; þeir Íngjaldr snúa nú at þeim 10, sem eptir voru, ok létu eigi fyrr, enn þeir voru allir drepnir⁶; þá kvað Grímr vísu:

Hèr höfum fellt
til foldar

¹) Oz, A. ²) Dragvendil, C. ³) fyri, b. v. C. ⁴) Þrösti, C. ⁵) þá til jarðar ok þegar övendr, C. ⁶) *istaðinn* fyrir þat undanfarna frá: Ásmundr hefir hersir heitit og hingat að hefir E þannig: Grímr kom til hólmsstefnunnar í nefndan tíma, ok hafði sverðit Dragvendil, er faðir hans hafði átt. Grímr hjó svâ mikit hitt fyrsta högg, at hann slæmdi undan Sörkvi báða fætrna, annann fyri neðan knè, en annann við mjöðmar höfuð, ok var hann þegar dauðr; eptir þat drápu þeir alla hans fylgdarmenn, Sörkvis.

tírarlausa¹
 tolf² berserki;
 Þó var Sörkvir
 Þróttrammas³
 þeirra seggja,
 en Þröstr annarr.

[Ok enn kvað hann:

Fyrst mun ek líkja
 eptir feðr mínum,
 skal ei mín dóttir,
 nema skör höggum⁴,
 nauðig gefin
 neinum manni
 guðvefs þella,
 meðan Grímr lifir⁵.

Fór Grímr nú heim eptir hólmganguna, [en Íngjaldr til Berurjóðrs⁶. Litlu seinna andaðist faðir hans, ok tók hann þá við öllum eignum, ok gjörðist gildir bóndi, [ok hinn mesti búrisnumaðr⁷.

3. Nokkrum vetrum fyrr⁸ hafði andazt Böðmóðr Framarsson, ok átti eina dóttur við Hrafnhildi, konu sinni, er Þórný⁹ hét; hennar son var Þorbjörn¹⁰ tálkni, faðir Ketils breiðs¹¹, faðir¹² Þórnýjar¹³, er átti Hergils¹⁴ hnapprass¹⁵.

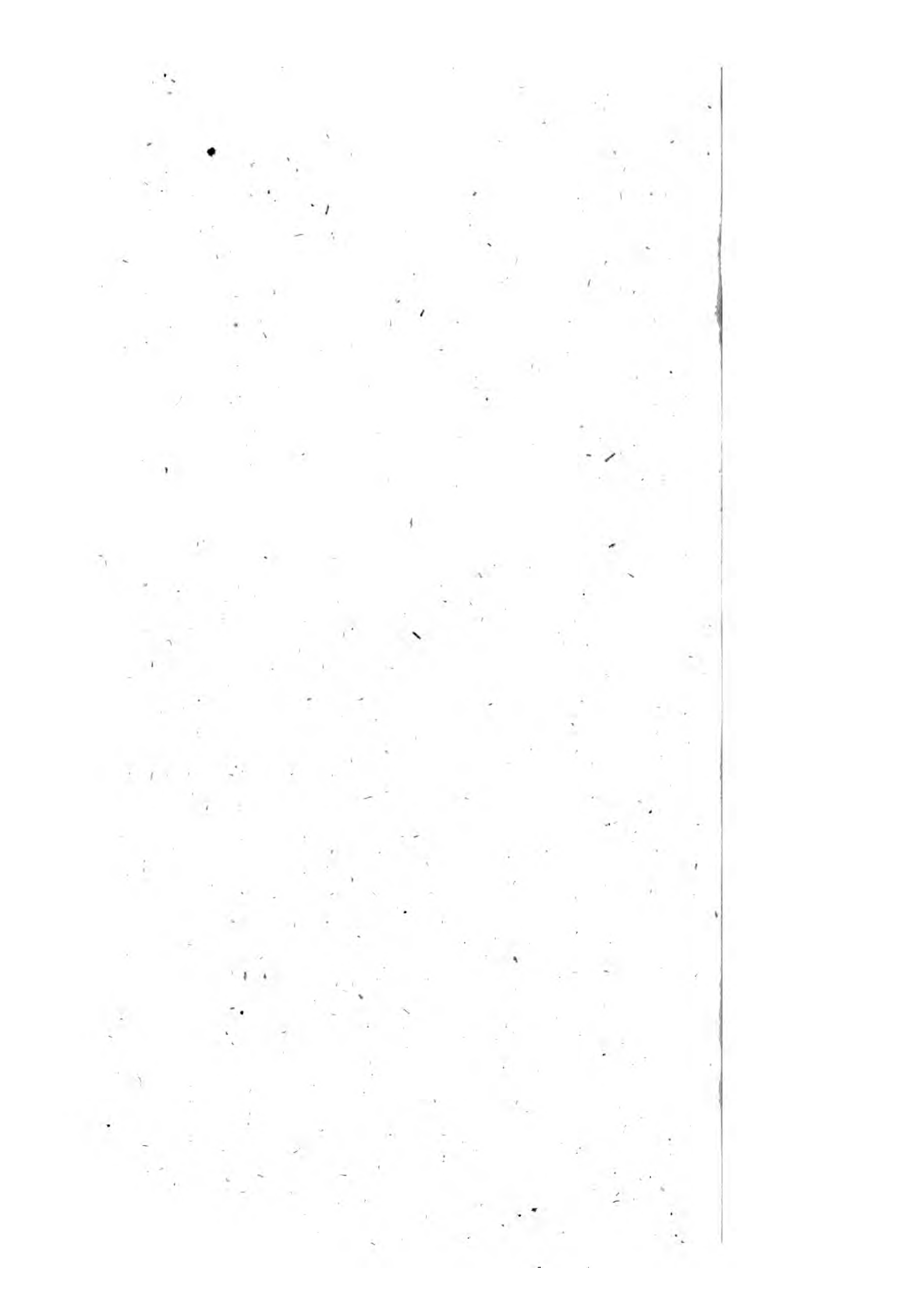
¹) tigrálausa, R. ²) hér endar C. ³) þroska mestr, B; sóknrammas, D. ⁴) höggvist, B. ⁵) ístaðinn fyrri þat frá merkinu hefir E: Grímr kvað: fyrst mun ek leika eptir föður mínum, skal mín dóttir ei nauðig gefast, meðan Grímr lifir. ⁶) Bárurjóðrs, B. ⁷) v. í B; frá fyrra merkinu [v. í E. ⁸) síðarr, E. ⁹) Þórun, B; Þorní, E. ¹⁰) Þorsteinn, D. ¹¹) viðbjóðs, E. ¹²) samnig öll; líkligar föður. ¹³) Þórunnar, B, D. ¹⁴) Þorgils, B. ¹⁵) Hnappþórsson, D.

Hrafnhildr fór þá heim í Hrafnistu til Gríms, bróður síns. Þorkell er nefndr ágætr maðr, hann var jarl yfir Naumdælafylki; hann fór til Hrafnistu, ok bað Hrafnhildar; hún var honum gipt; þeirra son var Ketill hængur, er innibrendi Hárek ok [Hrærek Hildiríðar¹ sonu, fyrir þat at þeir rægðu Þórólf, frænda hans. Eptir þat fór Ketill til Íslands, ok nam þar land² milli Þjórsár³ ok Markarfljóts, ok bjó at Hofi⁴. Son hans var Hrafn, hinn fyrsti lögmaðr⁵ á Íslandi; annarr son hans var Helgi, faðir Helgu, er átti Oddbjörn askasmiðr; hinn þriðl var Stórolfr, faðir Orms hins sterka ok Hrafnhildar, er átti Gunnarr Baugsson; þeirra son var Hámundr, faðir Gunnars á Hlíðarenda, [en dóttir Arngunn, er átti Hróarr Túngugoði⁶; þeirra son var Hámundr hinn halti⁷. Veðromr⁸, son Vemundar hins gamla, var hersir ríkr; hann bað Brynhildar, dóttur Gríms loðinkinna; hún gekk með honum; þeirra son var Vemundr, faðir Veðroms, er stökk fyrir Haraldri konungi austr á Jämtaland, ok ruddu þar mörk til bygðar; hans son var Hólmfastr, en systir Veðroms hèt Brynhildr, hennar son Grímr, er hèt eptir Grími loðinkinna. Þeir frændr Grímr ok Hólmfastr fóru í vestrvíking, ok drápu í Suðreyjum Ásbjörn jarl

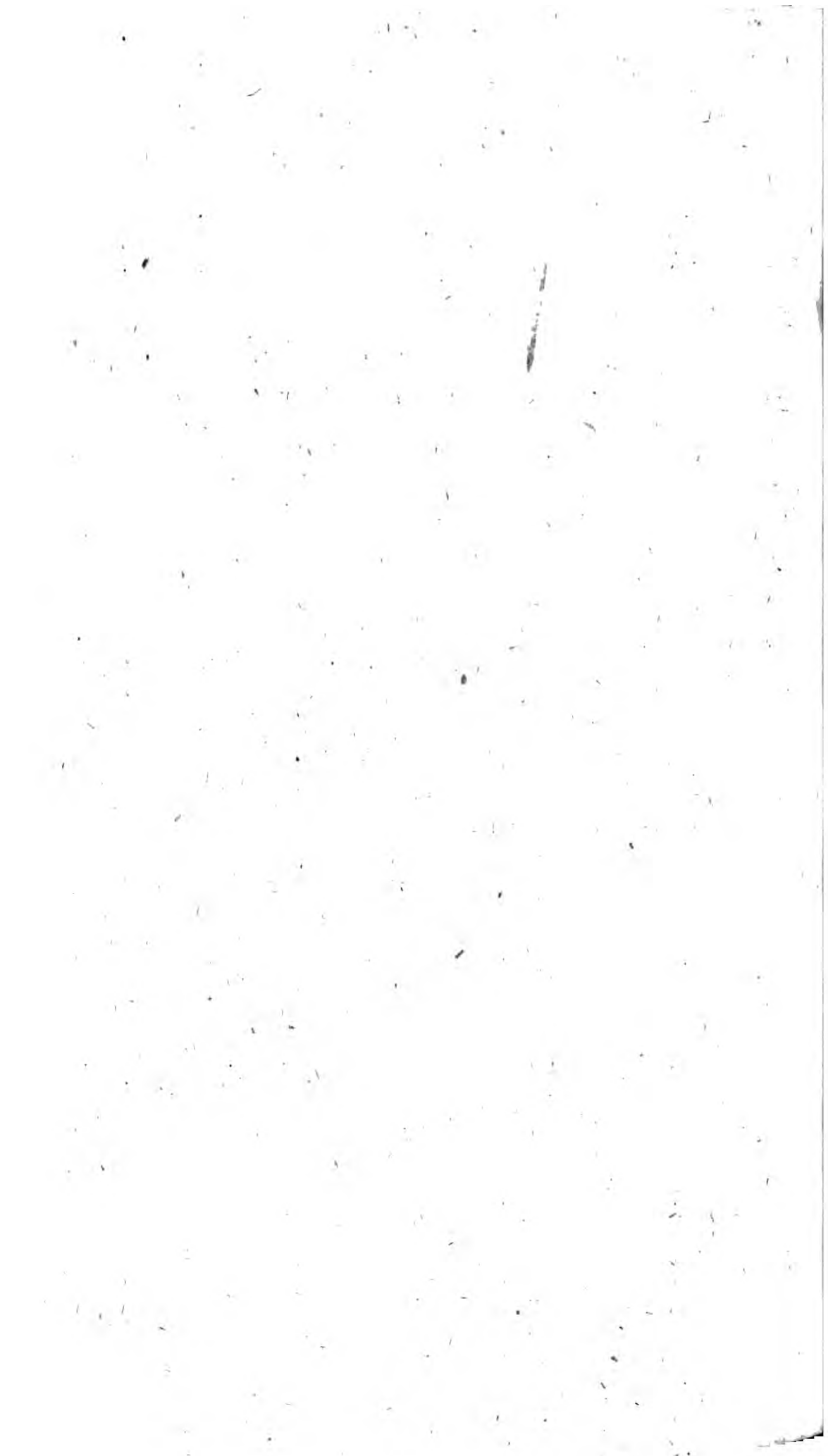
¹) Hræring Hildiríðar, B; Hreiðar H., D. ²) öll lönd, E. ³) Þjórsár, B. ⁴) fyrir austan Rángá, b. v. D. ⁵) lögsögumaðr, D, E. ⁶) hær bætur D við: Brynhildr, dóttir Gríms, giptist ágætum manni, en Grímr varð ellidauðr í Hrafnistu. ⁷) frá [v. í B. ⁸) Veðormóðr, D.

skerjablesa, en tóku þar at herfáangi Ólöfu, konu hans, ok Arneiði, dóttur hans, ok hlaut Hólmafastrhana, ok seldi Veðrormi, frænda sínum, ok var hún þar ambátt til þess, at Ketill þrymr fékk hennar, ok hafði hana út til Íslands; við hana eru kendir Arneiðarstaðir í Austfjörðum. Grímr fékk Ólafar, dóttur Þórðar vagalda, er jarl hafði átta. Grímr fór til Íslands, ok nam Grímsnes allt upp til Svínavatns, ok bjó í Öndverðunesi¹ 4 vetr, en síðan at Búrfelli; hans son var Þorgils, er átti Helgu, dóttur Gests Olleifssonar²; þeirra synir voru þeir Þórarinn at Búrfelli ok Jörundr á Miðeingi³. Grímr féll á hólmi undir Hallkelshólum fyrir Hallkatli, bróður Ketilbjarnar at Mosfelli. Grímr loðinkinni sat í Hrafnistu, sem fyrr segir; hann átti son við konu síðalla, er Oddr hét, hann var féstraðr hjá Íngjaldi á Berurjóðri, hann var síðan kallaðr ýmist Örvar-Oddr eðr Oddr hinn víðförli. Grímr þótti mikill maðr fyrri sèr, hann var rammr at afli ok fullhugi hinn mesti, ok bjó þó mjök einn um sitt; hann varð ellidauðr maðr; ok lýkr hær sögu Gríms loðinkinna; en hær hefr upp Örvar-Odds sögu, ok er mikil saga⁴.

¹) Öndverðnesi, B. ²) Oddleifss., B. ³) að Opdeingi, B. ⁴) staðinn fyrri þat undanfarna frá: en dóttir Arngunn, er átti Hróarr, hefr E þannig; Grímr bjó í Hrafnistu til elli, ok varð gamall maðr, hans son var Örvar-Oddr, ok lýkr hær þessari sögu frá Katli hæng ok Grími loðinkinna.

ORVAR - ODDS SAGA.

Örvar-Odds saga.

GRIMR hét maðr, ok var kallaðr loðinkinni; því var hann svá kallaðr, at hann var með því alinn, [en þat kom svá til, at þá þau Ketill hængr, faðir Gríms, ok Hrafnhildr Brunadóttir gengu í eina sæng, sem fyrr er skrifat, at Bruni breiddi á þau húð eina, er hann hafði boðit til sín Finnum mörgum, ok um nóttina leit Hrafnhildr út undan húðinni, ok sá á kinn einum Finnum, en sá var allr loðinn, ok því hafði Grímr þetta merki síðan, at menn ætla at hann muni á þeirri stundu getinn hafa verit'. Grímr bjó í Hrafnistu; hann var auðigr at fè ok mikils ráðandi um allt Hálogaland, ok víðar annarstaðar. Hann var kvongaðr, ok hét Lophæna kona hans; hún var dóttir Haraldar hersis úr Vík austan. Þat var eitt sumar at Grímr bjó för sína í Vík austr eptir Harald dauðan, mág sinn, fyri því at hann átti þar miklar eignir; ok er Lophæna verðr þess vís, þá beiðist hún at fara með honum, en Grímr segir, at þat mátti eigi vera, fyri því at þú ert kona eigi heil. Ekki læt ek mēr annat líka, segir hún, enn fara. Grímr unni henni

¹⁾ v. i M.

mikit, ok lætr hann þat eptir henni. Hún var hverri konu vænni ok betr at sér um alla hluti, þeirra er í Norigi voru. Þeirra för var búin virðuliga. Grímr sigldi 2 skipum úr Hrafnistu austr í Vík; en er þau koma fyri sveit þá, er heitir á Berurjóðri, þá segir Lophæna, at hún vill láta lægja seglin, fyri því at hún kendi sér sóttar, ok svá var gjört, at skipin voru at landi látin. Þar² bjó sá maðr, er Íngjaldr hét, [hann var kvongaðr maðr³, ok átti son við konu sinni, úngan at aldri, en vænan at álitu, þann er Ásmundr hét. En er þau voru at landi komin, voru menn upp sendir til bæjar, at segja Íngjaldu, at Grímr var þar kominn við land ok kona hans. Þá lét Íngjaldr eyki beita fyri vagnsleða, ok fór sjálfr⁴ ámóti þeim, ok bauð þeim allan þann beina, sem þau þurftu, ok þau vildu þegit hafa; þá fóru þau heim til bæjar Íngjalds; síðan var Lophænu fylgt í kvenna hús, en Grími var fylgt í skála ok skipat í öndvegi, ok engan hlut þóttist Íngjaldr fullvel gjört geta til þeirra Gríms, en Lophænu elnaði sóttin til þess, at hún varð lættari at sveinbarni, ok tóku konur við því, ok létust aldregi sèt hafa jafnvænt barn. Lophæna leit til sveinsins, ok mælti: berið hann til föður síns, hann skal nafn gefa barninu, ok svá var gjört; var sveinninn þá vatni ausinn, ok nafn gefit, ok kallaðr Oddr. Þar var Grímr⁵

¹) nes þat, E. ²) A þeim bæ, sem á Berurjóðri heitir, E.
³) kona hans hét Alöf, E. ⁴) þat undanfarna vantar í E,
sem byrjar hér. ⁵) 2, M.

nætr; þá sagði Lophæna, at hún var búin til ferðar, ok þá sagði Grímr Íngjaldi, at hann vill búast til burtferðar. Svá er mér gefit, sagði Íngjald, at ek vilda þiggja af yðr nokkurn virðingar hlut; þat er makligt, sagði Grímr, ok kjós þú þær sjálfr laun, því eigi skortir fè fram at greiða; ærit hefi ek fè, sagði Íngjald; þá þigg þú annat, sagði Grímr; barnfóstr vil ek bjóða þær, sagði Íngjald; þat veit ek eigi, sagði Grímr, hversu Lophænu er um þat gefit, en hún svaraði: þat ræð ek, at þiggja þat, sem svá er vel boðit. Þá var þeim fylgt til skipa sinna, en Oddr var eptir á Berurjóðri. Þau fóru ferða sinna, til þess at þau kvomu austr í Vík, ok eru þar þá stund, sem þau þikjast þurfa. Síðan búast þau í burt þaðan, ok gaf þeim vel byri, til þess at þau kvomu fyrri Berurjóðr; þá bað Grímr lægja seglin; því skulu vér eigi fara ferðar vorrar? sagði Lophæna; ek ætlaði, sagði Grímr, at þú mundir vilja finna son þinn. Leit ek á hann, sagði hún, er við skildum, ok þótti mér sem hann mundi lítt renna ástaraugum til vor Hrafnistumanna¹, ok munu við fara ferð vora, sagði hún. Nú koma þau Grímr heim í Hrafnistu, ok settust at búi sínu, en Oddr vex upp at Berurjóðri ok Ásmundr; Oddr nam íþróttir þær, er mönnum var títt at kunna; Ásmundr þjónaði honum í hvítetna²; hann var flestum mönnum vænni

¹) því sá hún þetta, at hún var forvitri, *b. v. E.* ²) sífellu; *M.*

ok gjörvari at ær. Fóstbræðralag gjörðist með þeim Oddi ok Ásmundi; í skotbökkum voru þeir hvern dag eðr á sundi. Engi komst til jafns við Odd um allar íþróttir; aldri var Oddr at leikum sem önnur úngmenni; honum fylgdi Ásmundr ávalt. Framarr mat Íngjaldr Odd enn Ásmund í hvívetna. Skeiti lét Oddr sér gjöra hvern mann, er hann fann hagan; hann varðveitti þau ekki eptir, ok fóru þau um flét ok um bekki undir mönnum; margir skeiðust á því, er menn komu í myrkri inn, eðr niðr settust. Sjá einn hlutr var svá, at Oddi aflaði óvinsælda; menn töluðu um við Íngjald, at hann skyldi tala við Odd um þetta; Íngjaldr finnr Odd at máli einhvern dag; hlutr er sá einn, sagði Íngjaldr, fóstri minn! at þær aflar óvinsælda; hverr er sá? sagði Oddr; þú varðveitir eigi skeiti þín, sem öðrum mönnum er títt, sagði Íngjaldr; þá þætti mér þú mega gefa sakir á því, sagði Oddr, ef þú hefðir mér nokkut fengit, at varðveita þau í; ek skal til fá, sagði Íngjaldr, þat sem þú villt; þat hygg ek, sagði Oddr, at þú munir þat ekki til fá; þat mun eigi vera, sagði Íngjaldr; hafr áttu þrèvetran, svartan at lit, sagði Oddr, hann vil ek drepa láta, ok flá belg af bæði með hornum ok klaufum; ok svá var gjört; sem Oddr mælti fyrir, ok var honum færðr belgrinn, þá er búinn var; þar barr hann í ofan örvar sínar, ok eigi létir hann af, fyrr enn fullr var belgrinn, þat

var miklu fleira ok meira enn annara manna skeiti; boga fékk hann sér at því skapi. Svá var Oddr búinn, at hann var í rauðum skarlaks kyrtli hvern dag, ok hafði knýtt gullhlaði at höfði sér; örvamæli sinn hafði hann, hvar sem hann fór. Ekki vandist Oddr blótum, því hann trúði á mátt sinn ok megin, ok þar gjörði Ásmundr ep'ir, en Íngjaldr var hinn mesti blótmaðr. Opt fóru þeir fóstbræðr fyrí land fram, Oddr ok Ásmundr.

2. Kona¹ er nefnd Heiðr, hún var völva ok seiðkona, ok vissi fyrir óvorðna hluti at fróðleik sínum; hún fór á veizlur, ok sagði mönnum fyrir um vetrarfar ok forlög sín; hún hafði með sér 15 sveina ok 15 meyjar; hún var á veizlu skamt í burt frá Íngjaldi. Þat var einn morginn at Íngjaldr var snemma á fótum; hann gekk þar at, sem þeir Oddr ok Ásmundr hvíldu, ok mælti: ek vil senda ykk frá húsi í dag, sagði hann; hvert skulu við fara? sagði Oddr; þið skuluð bjóða hingat völvunni, af því at hér er nú veizla stofnuð, sagði Íngjaldr; þá fór fer ek eigi, sagði Oddr, ok kunna mikla óþökk, ef hún kemr hér; þú skalt fara, Ásmundr! sagði Íngjaldr, því þín á ek ráð. Gjöra skal ek þann hlut nokkurn, sagði Oddr, at þer þiki eigi betr, enn mér þiki nú þetta. Ásmundr ferr nú, ok býr þangat völvunni, ok hún hæt ferðinni, ok kom með allt sitt foruneyti, en Íngjaldr gekk mót henni með öllum sínum mönnum, ok bauð

¹) Ekkja, E.

henni í skála. Þau bjuggust svá við, at seiðr skyldi fram fara um nóttina eptir; ok er menn voru mettir, fóru þeir at sofa, en völva fór til náttfars¹ seiðs² með sitt lið; en Íngjaldr kom til hennar um morguninn, ok spurði, hversu at hefði borit um seiðinn; þat ætla ek, sagði hún, at ek hafa vís orðit þess, sem þér vilið vita; þá skal skipa mönnum í sæti, sagði Íngjaldr, ok hafa af þér frèttir. Íngjaldr gekk fyrstr manna fyrir hana³; þat er vel, Íngjaldr! sagði hún, at þú ert hér kominn, þat kann ek þér at segja, at þú skalt búa hér til elli með mikilli sæmd ok virðingu, ok má þat vera mikill fagnaðr öllum vinum þínum. Þá gekk Íngjaldr burt, en Ásmundr þángat; vel er þat, sagði Heiðr, at þú ert hér kominn, Ásmundr! þvíat þinn vegr ok virðing ferr víða um heiminn, en ekki muntu við aldr togast, en þikkja þar [góðr drengr ok mikill kappi⁴, sem þú ert. Síðan gekk Ásmundr til sætis síns, en alþýða fór til seiðkonunar, ok sagði hún hverjum, þat sem fyrri var lagit, ok una þeir allir vel við sinn hlut. Síðan sagði hún um vetrarfar ok marga aðra þá hluti, er menn vissu eigi áðr. Íngjaldr þakkar henni sínar spásögur. Hvört hafa nú allir hín gat farit, þeir sem innan hirðar⁵ eru? sagði hún; ek ætla nú farit hafa nær alla, sagði Íngjaldr.

¹) nátt er óljóst, v. í B, D, E, M. ²) seiðishús, D. ³) spákonuna, B, M. ⁴) drengja kappi, M. ⁵) hús, B; hirðar, D.

Hvat liggr þar í öðrum bekkinum? sagði völvan; felldr nokkr liggr þar, sagði Íngjaldr. Mèr þikir sem hræfist stundum, er ek lít til, sagði hún. Þá settist sá upp, er þar hafði legit, ok tók til orða ok mælti: Þat er rétt, sem þèr sýnist, at þetta er maðr, ok þar sá maðr, at þat vill, at þú þegir sem skjótast, ok fleiprir eigi um mitt ráð, þvíat ek trúi eigi því, sem þú segir. Oddr hafði einn búinn¹ sprota í hendi, ok mælti: Þenna sprota mun ek færa á nasir þèr, ef þú spáir nokkru [um minn hag. Hún mælti: Þèr mun ek þó segja, en þú munt hlýða, segir hún²; þá varð henni hljóð³ á munni:

Ægðu eigi mèr,
Oddr á Jaðri!
eldi skíðum⁴,
þótt ýmist geipum;
saga mun sannast,
sú er segir völva,
öll veit hún manna⁵
örlög fyrir⁶.

Ferr eigi þú svá
fjörðu breiða,
eða líðr yfir
lága⁷ vâga:
þótt sjór [yfir þik
sægjum drífi⁸,

¹) luss, B, M; stóran, E. ²) v. í B. ³) hljóðr, B. ⁴) skíðu, B. ⁵) íta, B. ⁶) vís. v. í M. ⁷) lánga, B, D, M. ⁸) um þik sægjum gângi, B, M; y. þ. skrikkjun gângi, E.

hèr skaltu brenna

á Berurjóðri.

[Skal þèr ormr granda²

eitr blandinn³

fránn⁴ or fornum

Faxa hausí;

naðr⁵ mun þik höggva

neðan á fæti,

þá ertu⁶ fullgamall

fylkir orðinn.

Þat er þèr at segja, Oddr! sagði hún, sem þèr má gott þikja at vita, at þèr er ætlaðr aldr miklu meiri enn öðrum mönnum; þú skalt lifa 300 vetra, ok fara land af landi, ok þikja þar ávalt mestr, er þá kemr þú; því vegr þinn mun fara um heim allan, en aldrí ferr þú svá víða, at hær skaltu deyja á Berurjóðri; hestr stendr hær við stall, föxótt ok grár at lit; haus hans Faxa skal þèr at bana verða. Spá þú allra kellinga örmust um mitt ráð! sagði Oddr; hann spratt upp við, er hún mælti þetta, ok rekr sprotann á nasir henni svá hart, at þegar lá blóð á jörðu. Takið fót mín, sagði völvan, ok vil ek fara áburt hëðan, þvíat þess hefi ek hvergi komit fyrr, at menn hafi barit á mér. Eigi skaltu þat gjöra, sagði Íngjaldr, þvíat bætr liggja til alls, ok skaltu hær vera 3 nætr, ok þiggja góðar gjafir. Hæn þá gjafirnar, en burt fór hún af veizlunni.

¹) þó, B, E, M. ²) tapa, E. ³) frá [v. í M. ⁴) fram, E; framán, M. ⁵) naðra, M. ⁶) þú ert, E.

3. Eptir þetta bað Oddr Ásmund fara með sér. Þeir taka Faxa, ok slá við hann beizli, ok leiða hann eptir sér, unnt þeir koma í eitt dalverpi; þar gjöra þeir gröf djúpa, [svá at Oddr komst tregliga upp úr¹, en síðan drepa þeir Faxa þar í ofan, ok færir Oddr þar svá stóra steina á ofan, ok þeir Ásmundr, sem þeir gátu mesta, ok bera sand hjá hverjum steini; haug verpa þeir þar af upp, er Faxi liggr undir; en er þeir höfðu lokit verki sínu, mælti Oddr: þat ætla ek, at þat láta ek ummælt, at tröll eiga hlut í, ef Faxi kemst upp, ok þat hygg ek, at rennt hafa ek nú þeim sköpunum, at hann verði mér at bana. Þeir fara heim eptir þat ok til fundar við Íngjald. Skip vil ek mér láta fá, sagði Oddr; hvert skal fara? sagði Íngjaldr; burt ætla ek hédan, sagði Oddr, af Berurjóðri, ok koma hér aldregi, meðan ek lifi. Þat muntu eigi gjöra vilja, sagði Íngjaldr, þvíat þat gjörir þú svá, at mér þikir verst, eðr hvat villtu hafa manna með þér? Við Ásmundr skulum fara tveir, sagði Oddr. Aptr vil ek at þú sendir Ásmund skjótt, sagði Íngjaldr; eigi skal hann heldr aptr koma enn ek, sagði Oddr; þat gjörir þú illa, sagði Íngjaldr; þat skal ek gjöra, er ek ætla at þér muni verst líka, fyri þat at þú bauðt hingat völvunni, ok vissir þú at mér þótti þat verst, sagði Oddr. Nú búast þeir til ferðar, Oddr ok Ásmundr, ok gánga á fund Íngjaldar, ok biðja

¹) v. i M.

hann vel lifa, ok fara til skips, ok draga þat fram, róa síðan frá landi. Hvert skulu við fara? sagði Ásmundr; mun eigi þat ráð, sagði Oddr, at sækja heim frændr sína í Hrafnistu? En þá er þeir voru komnir út um eyjar, tók Oddr til orða: erfiðlig er för okkr, ef við skulum róa alla leið norðr til Hrafnistu; mun nú verða at vita, hvert ek hefi nokkut af ættargipt vorri; þat er mér sagt, at Ketill hængr drægi segl upp í logni, nú skal ek þat reyna, ok draga segl upp; en þegar þeir höfðu undit seglit, þá gaf þeim byr, til þess at þeir koma til Hrafnistu snemma dags; draga upp skip sitt, ok gánga síðan til bæjar. Oddr hafði ekki fleira vopna enn mæli¹⁾ sinn, ok hafði hann á baki, en boga í hendi; en er þeir koma at bænum, stóð þar maðr úti, ok heilsar þeim vel, er komnir eru, ok spyr þá at nafni. Engu skiptir þik þat, sagði Oddr; þá spurði Oddr, hvört Grímr væri heima; sá sagði, at hann var heima; þá kalla þú hann út! sagði Oddr. Sá fór þá inn, ok sagði Grími, at menn voru komnir úti tveir, ok mæltu, at þú skyldir út gánga. Hví mega þeir eigi inn gánga? sagði Grímr, ok bið at þeir gangi inn! Út fór sá, ok sagði þeim slíkt, sem við hann var mælt. Þú skalt fara inn í öðru sinni, sagði Oddr, ok seg Grími, at hann komi út ok finni okkr. Sá fór, ok sagði Grími. Hvernveg er þessum mönnum farit? sagði Grímr; þeir eru vænir menn at

¹⁾ örvamæli, E.

yfirliti, ok miklir vexti! belg nokkurn mikinn hefir sá annarr á baki. Svá segir þú frá mönnum þessum, at hér munu komnir þeir fóstbræðr, Oddr ok Ásmundr; síðan fór Grímr út ok allir þeir, sem inni voru, ok fagna vel Oddi ok Ásmundi; býðr Grímr þeim inn með sér í skála, ok þat þiggja þeir; en þegar þeir höfðu niðrsezt, þá spyr Oddr at þeim frændum sínum, Guðmundi ok Sigurði, en þar var svá frændsemi farit, at Guðmundr var bróðir Odds, en sonr Gríms ok Lophænu, en Sigurðr var systurson Gríms; þeir voru vænir menn; þeir liggja hér norðan undir eyjunni, ok ætla til Bjarmalands, sagði Grímr; þá vil ek finna, sagði Oddr; hitt vil ek, sagði Grímr, at þú sèrt hér í vetr; fara verðr nú fyrst, sagði Oddr, ok hitta þá; ok þá fór Grímr með honum, til þess er þeir koma á norðanverða eyna. Þeir liggja þar á 2 skipum. Þá lét Oddr kalla þá á land, frændr sína; þeir fagna honum vel, ok þegar sem þeir hafa spurt tíðenda, mælti Oddr: hvert hafi þið för ykkar ætlat? til Bjarmalands, sagði Guðmundr. Við Ásmundr viljum fara með ykk, sagði Oddr, en Guðmundr hafði orð fyri þeim, ok mælti: eigi stendr þannveg af, Oddr frændi! at þú farir með okkr sumarlangt; við höfum nú áðr búna ferð okkra, ok far þú með okkr at sumri, þángat sem þú villt! Vel er þat mælt, sagði Oddr, en vera þiki mèr mega, at ek fái mèr skip at sumri, ok þurfi ekki at vera ykkar farþegi. Eigi

muntu með okkr fara at sinni, sagði Guðmundr, ok skildu at því.

4. Nú þiggr Oddr heimboðit at föður sínum, ok skipar Grímr honum hit nærsta sér í öndvegi, en Ásmundi hjá Oddi, ok var þar uppi öll ölværð af Gríms hendi; en þeir Guðmundr ok Sigurðr lágu þar undir eyjunni hálfán mánuð, svá at þeim gaf aldri á burt. Þat var á einni nótt, at Guðmundr lét illa í svefni, ok ræddu menn um, at hann skyldi vekja; Sigurðr sagði, at hann skyldi njóta draums síns. Þá vaknar Guðmundr; hvat hefir þik dreymt? sagði Sigurðr; mik dreymdi þat, sagði Guðmundr, at ek þóttumst hér liggja undir eyjunni, en ek sá uppá eyrna, at hvítabjörn lá í hring um hana; en hér yfir skipunum uppi rættust döfin ok höfuðit dýrsins, en þat var grimmligt, svá at ek hefi ekki þvílíkt sét, þvíat fram horfðu öll hárin eptir dýrinu, ok svá þótti mér, sem þá ok þá mundi þat hlaupa ut á skipin, ok sökkva þeim báðum, ok þá vaknaðá ek. Nú skaltu ráða drauminn, sagði hann. Þat ætla ek, sagði Sigurðr, at hann þurfi litla ráðning, þvíat þar er þér þótti bjarndýrit liggja svá grimmligt, at þér þótti öll hárin horfa fram á því; ok þú hugðir, at þat mundi sökkva skipunum, þat sé ek glögt, at þat er fylgja Odds, frænda okkar, ok mun hann vera okkr reiðr; ok mun þat vera allhugt sá, sem þér þótti at

dýrit hefði á okkr; ok þat kann ek þèr at segja, at okkr mun aldri fyrr á burt gefa, enn hann ferr með okkr. Hann mun nú ekki fara vilja, þóat vèr bjóðum honum, sagði Guðmundr. Hvat skal þá til ráðs taka? sagði Sigurðr: þat ræð ek, sagði Guðmundr, at við gaungum á land upp, ok bjóðum honum at fara með okkr. En hversu skal þá með fara, ef hann vill ekki fara? sagði Sigurðr; þá skulu við gefa honum annat skipit; en hann fari eigi, sagði Guðmundr. Gánga þeir nú á land upp, ok finna Odd, ok bjóða honum at fara með sèr; hann kveðst þá víst eigi fara vilja. Vèr viljum nú gefa þèr annat skipit, ok far þú með oss! sagði Guðmundr. Þá skal ek fara, sagði Oddr, ok em ek nú alþúinn. Þá fylgir Grímr þeim til skips; hèr eru gripir þeir, er ek vil gefa þèr, Oddr frændi! sagði Grímr, þat eru þrjár örvar, en þær eiga nafn, ok eru kallaðar Gúsisnautar. Hann selr nú Oddi örvarnar; hann líttr á, ok mælti: þetta eru hinar mestu gersimar; þær voru gulli fiðraðar¹⁾, ok þær flugu sjálfar af streng ok á, ok þurfti aldri at leita þeirra. Þessar örvar tók Ketill hængr af Gúsi Finnakonungi; þær bíta allt þat, þeim er til vísat, þvíat þær eru dverga smíði. Aungar gjafir hefi ek þær þegit, sagði Oddr, at mèr þætti jafnfríðar, ok þakkar hann feðr sínum, ok skiljast þeir feðgar með vináttu, ok stígr Oddr á skip, ok ræðir um at þeir muni flytjast undan eyjunni, ok

¹⁾ fjallaðar, *L.*

taka þeir til segla á skipi Odds, ok svá gera þeir hvarirtveggju. Nú gaf þeim þegar byr, ok sigldu í einu norðr fyri Finnmörk, ok fellr þá af byrinn, ok leggja þar til hafnar, ok voru þar um nóttina, ok var þar fjöldi gamma á landi uppi. Um morguninn gánga þeir á land af skipi Guðmundar, ok renna í hvern gamma, ok ræna Finnurnar. Þær þola þetta illa, ok æpa mjök. Þeir ræða um á skipi við Odd, at þeir vill á land gánga, en hann vill eigi leyfa þat. Þeir Guðmundr koma nu til skips um kveldit. Oddr mælti: vartu á land upp? sagði Oddr. Þat varna, sagði hann, ok hefi ek þat svá gjört, at mér hefi mest gaman at þótt, at græta Finnurnar, ok muntu vilja fara með mér á morgun? Þat ferr fjarri, sagði Oddr. Þar liggja þeir 3 nætr, ok gefr þeim þá byr, ok er ekki fyrr frá þeim sagt, enn þeir koma til Bjarmalands. Þeir hældu skipum sínum upp í á þá, er Vína heitir. Eyjar liggja margar í ánni; þeir kasta akkerum undir nesi einu, þat gekk af meginlandi. Þat sjá þeir tíðenda á land upp, at menn koma af skógi fram, ok safnast allir í einn stað. Þá mælti Oddr: hvar ætlar þú? Guðmundr! at lið þetta berist fyrir á landi? Eigi veit ek þat, sagði hann, eða hvat ætlar þu, Oddr frændi? Þat munda ek ætla, sagði hann, at hær mundi vera blót mikit eða drukkit erfi; nú muntu, Guðmundr! gæta skipa, en Ásmundr ok ek munum gánga á land. En er

Þeir koma at mörkinni, sáu þeir skála mikinn. Þá var nærsta myrkt orðit. Þeir gánga at dyr-unum, ok nema þar staðar, ok sjá mörg tíðendi; mönnum var þar skipat á báða bekki; þat sáu þeir, at skaptker stóð við dyr utar; svá var þar bjart, at hvörgi barr skugga á, nema þar sem skaptkerit stóð. Glaumr var þar mikill inn at heyra. Skilr þú hér nokkut mál manna? sagði Oddr; eigi heldr enn fuglaklið, sagði Ásmundr; eða þikist þú nokkut af skilja? Eigi er þat síðr, sagði Oddr. Þat máttu sjá¹⁾, at einn maðr skeinkir hér á báða bekki, en þat gefr mér grun um, at hann muni kunna at tala á norræna túngu; nú mun ek gánga inn, sagði Oddr, ok nema staðar þar, sem mér þikist vænligast, en þú bíð mín hér á meðan! Hann gengr nú inn, ok nemr staðar nær dyrum, til þess at gaungu byrlarans berr þar at. Þá finnr byrlarinn eigi fyrr, enn hann er þrifinn höndum, ok bregðr Oddr honum yfir höfuð sèr, en hann kvað við hátt, ok sagði Björmum, at tröll hafi tekit sik. Þeir spretta nú upp, ok taká til hans öðrumegin, en Oddr ber þá með byrlaranum; en svá lauk með þeim, at þeir Oddr ok Ásmundr höfðu með sèr byrlarann, en Bjarmar treystust eigi at ráða út eptir þeim. Þeir koma nú til skipa með byrlarann, ok setr Oddr hann í rúm hjá sèr, ok spyrr hann tíðenda, en hann þagði við. Elgi þarftu at þegja, sagði Oddr, þvíat ek veit, at þú kannt at mæla á norræna

¹⁾ í gegnum hurðina, M.

túngu. Þá mælti byrlarinn: hvers viltu spyrja mik? Oddr mælti: hve lengi hefir þú hér verit? Nokkura vetr, sagði hann. Hvern veg hefir þér þótt? sagði Oddr. Hér hefi ek svá verit, sagði byrlarinn, at mér hefir verst þótt. Hvat segir þú til, sagði Oddr, hvat vèr munum þess gjöra, at Björmum þiki verst? Þess er vel spurt, sagði hann; haugr stendr upp með ánni Vínu, hann er gjörr af 2' hlutum, silfri ok moldu, þángat skal bera gaupnir silfrs eptir hvern mann þann, sem ferr af heiminum, ok svá er hann kemr í heiminn, ok jafnmikla mold. Þat munu þér svá gjöra, at Björmum mun verst þikja, ef þér tarið til haugsins, ok berið feit í burt þaðan. Oddr kallar nú á þá Guðmund ok Sigurð, ok mælti: þið skuluð fara ok skipverjar ykkir til haugsins eptir tilvísan byrlarans. Þeir búast nú til ferðar, ok gánga á land upp, en Oddr er eptir ok gætir skipa, ok byrlarinn hjá honum.

5. Þeir fara nú þartil, er þeir koma at hauginum, ok binda sér byrðar, fyri því at þar skorti ekki fè; en er þeir voru búnir, fara þeir til skipa. Oddr spurði, hvörsu farit hefði, en þeir létu vel yfir, ok sögðu þar eigi skorta féföng. Nú skulu þið, sagði Oddr, taka við byrlaranum ok geyma hann trúliga, fyri því at svá standa augu hans á land upp, sem honum þiki eigi svá íllt með þeim Björmum, sem hann lætr

1) 4, M.

yfir; Oddr fór nú til haugsins, en þeir varðveita skipin, Guðmundr ok Sigurðr; þeir sitja við ok sælda silfrit, en byrlarinn sitr í millum þeirra, ok eigi finna þeir fyrr, enn hann hleypr á land upp, ok hafa þeir hans ekki meira. Þat er at segja frá þeim Oddi, at þeir koma til haugsins, þá mælti Oddr: nú skulu vèr búa oss byrðir, hverr eptir sínu afli, svâ at vèr megum fulla ferð fara. Þá lýsti, er þeir fóru frá hauginum. Þeir fara þartil at birti, þá stíng Oddr við fóðum. Því ferr þú eigi? sagði Ásmundr. Ek sè¹ mannfjölda mikinn koma fram úr mörkinni, sagði Oddr. Hvat skal nú ráða taka? sagði Ásmundr. Þeir sjá nú allir mannföldann. Eigi er þetta allvel ákomit, sagði Oddr, fyri því at örvamæli mitt er at skipum niðri; en nú mun ek snúa aptr at mörkinni, ok höggva mèr kylfu eina með bastöxi² þessi, er ek hefi í hendi, en þèr skuluð [fara fram³ í nes þat, sem gengr fram í ána; ok svâ gjöra þeir, en er hann kemr aptr, hefir hann stóra kylfu⁴ í hendi. Hvat ætlar þú, sagði Ásmundr, at gegni um fjölmenni þetta? Get ek, sagði Oddr, at þeim Guðmundi muni lauss hafa orðit byrlarinn, ok hafi hann borit erendi vort til Bjarma⁵, fyri því at mèr þotti sem honum þætti hèr ekki svâ illt, sem hann lèt yfir, skulu vèr nú fylkja liði voru yfir þvert nesit; drífr nú at þeim liðit,

1) tíðendi, segir Oddr, þau oss mun óþörf vera; hvat sèr þú, segir Ásmundr; ek sè, *b. v. B, M.* 2) öxi, *B*; batöxi, *M.*

3) færa fjárhlutinn, *M.* 4) klumbu, *M.* 5) bæjar, *M.*

ok kennir Oddr þar byrlarann í ferðar broddi. Oddr kastar orðum á hann, ok mælti: [því stýrir þú nú svá hverft¹⁾? Byrlarinn mælti: ek vilda at því hyggja, hvat yðr líkaði bezt. Hvert vartu nú farinn? sagði Oddr. Á land upp, sagði hann, at segja Björnum tiltekjur yðar. Hversu líkar þeim nu þá? sagði Oddr. Svá hefi ek nú túlkat fyrir yðr, sagði hann, at þeir vilja nú eiga kaupstefnu við yðr. Þat vilju vèr gjarna, sagði Oddr, þá vèr komum til skipa vorra. Eigi þikir Björnum oflaunat, þóat þeir ráði, [at því at í stað sè keypt²⁾. Hverju skulu vèr kaupa? sagði Oddr. Þeir vilja kaupa við yðr vopnum, [ok gefa silfrvopn ímót járnvopnum³⁾. Eigi vilju vèr þat kaup, sagði Oddr. Þá munu vèr eigast við bardaga, sagði byrlarinn. Þèr verðið því at ráða, sagði Oddr; þá segir Oddr liði sínu, at [þeir skyldu fleygja hverjum út á ána⁴⁾, sem félli af liði þeirra⁵⁾, því þeir munu þegar gjöra fjölkýngi í liði voru, ef þeir (ná) nokkrum þeim, sem dauðir eru. Síðan tekst með þeim bardagi, ok gengr Oddr í gegnum fylkingar, hvar sem hann kemr at, ok fellir lið af Björnum sem stráviði⁶⁾, ok var bardagi þeirra bæði harðr ok lángr; en sá varð endir á sókn þeirra, at Bjaromar flýðu, en Oddr rekr flóttann, ok snýr síðan aptr, ok kannar lið sitt, ok hafði fátt fallit, en múgi var drepinn af landsmönnum.

¹⁾ v. í M. ²⁾ kaupstefnu, M. ³⁾ segir byrlarinn, B, M. ⁴⁾ Þèr skuluð þeim fylgja til árinna, ok kasta á út, M. ⁵⁾ voru, M. ⁶⁾ þannig D; storðri (storð) A; torð, M; mikit, B.

Nú skulu vèr gjöra fjárskipti, sagði Oddr, gjörum oss nú byrðar af silfrvopnum¹; ok svá gjöra þeir, ok fara síðan til skipa sinna; en er þeir kvomu þar, voru þau öll íburtu, þikist Oddr nú sakna vinar í stað. Hvat skal nú til ráða taka? sagði Ásmundr. Tvennu mun þar at skipta, sagði Oddr; þeir munu hafa lagit skipin í leyni hér undir eyjunum, elligar hafa þeir brugðizt oss meir, enn vèr ætlum. Þat mun eigi vera, sagði Ásmundr. Ek mun gjöra tilraun, sagði Oddr; hann gekk til skógar, ok tendrar eld uppi í einu stóru trè; þat logar snart, svá at loginn stendr í lopt upp. Þessu nærst sáu þeir, at skipin fara at landi, varð þá fagna-fundr með þeim frændum, ok halda þeir nú burt þaðan með herfáng sitt, ok er nu ekki sagt af þeirra ferðum, fyrr enn þeir koma við Finn-mörk, ok í þat sama lægi, sem þeir höfðu fyrr í verit; en er náttá tók, vöknuðu þeir við þat, at þeir heyrðu brest mikinn í loptit upp, svá at slíkan höfðu þeir aldri fyrr heyrðan. Þá spurði Oddr þá Guðmund ok Sigurð, ef þeir hefðu nokkut [heyrst sagnir frá slíku² fyrr; ok er þeir áttu þetta með sér at ræða, kom brestr annarr, ok var sá ekki minni; þá kom hinn þriði, ok var sá mestr. Hvat ætlar þú, Oddr! sagði Guðmundr, at þetta sæti? Oddr sagði: heyrst hefi ek sagt frá því, at veðr 2 verði senn í loptinu, ok farist ámóti, ok af þeirra sam-

¹) vopnum í stað silfrs, *M.* ²) sinn slíkt heyrst, *M.*

kvomu verði stórir brestir; nú skulu vér svá viðbúast, sem veðr nokkut íllt ok mikit muni koma. Nú færðu þeir þvergyrðinga á skipin ok aðra þá hluti, er þeir þurftu til viðbúnaðar, eptir fyrisögn Odds, ok var þat allt jafnskjótt, at þeir höfðu umbúizt, ok veðrinu laust á svá illu, at þá rekr undan landi, ok aldrí ná þeir viðfalli¹⁾, ok urðu einatt í austri at vera. Svá er veðr þetta mikit, at við því þótti búit, at kefja mundi skipin undir þeim. Þá kallar Guðmundr af skipi sínu á Odd, ok mælti: hvat skal nú til ráðs taka? Eitt er nú til ráðs, sagði Oddr. Hvert er þat? sagði Guðmundr. Taka allt finnskrefit²⁾ ok kasta fyrir borð, sagði Oddr. At hverju haldi mun þat koma þeim? sagði Guðmundr. Látum þá sjálfa Finna sjá fyrir því! sagði Oddr. Þetta var gjört, at þat var allt uppbrotit finnskrefit. Þat sjá þeir þegar, at þat rak með öðru borði fram, en öðru aþtr, til þess at þat kemr allt í einn bagga, þá rekr þat óðfluga ígegn veðrinu, svá at þat er senn úr augsyn. Brátt eptir þetta sjá þeir land, en veðrit hêlzt, ok rekr þá at landinu, ok voru þá farnir flestir at liðsemd, nema þeir frændr ok Ásmundr; taka þeir nú land. Eigi er frá því sagt, hversu lengi þeir hafi úti verit; bera þeir nú af skipum. Þá ræðir Oddr um, at þeir muni uppsetja skip sín ok búa um rammliga. Síðan taka þeir til, ok gjöra sér skála, ok er þeir höfðu því lokit, kanna þeir landit.

¹⁾ viðfalli, *M.* ²⁾ finnskrefit, *allstaðar M.*

Svá hugðist Oddi at, sem þat mundi eyland vera. Þeir sáu, at þar skorti eigi dýr, ok þau skjóta þeir, sem þeir þurftu til atvinnu sér. Þat var einn dag, at Oddr var farinn á skóg, at hann sá björn einn mikinn; hann skaut at honum, ok misti eigi, ok er dýrit var dauðt, lætr hann flá af því belg, síðan lætr hann setja spjálkir¹ í munn því ok [eptir endilaungu², hann lætr þat standa miðbreytis³, ok horfir bessi inn á meginland. Gleði hafði Oddr mikla í eyjunni. Þat var einn aptan at þeir voru úti staddir, at þeir sjá þat til tíðenda inn á meginland, at lið safnast saman á nes eitt, því var svá varit, at þat var bæði stórt ok smátt. Hvat ætlar þú, Oddr frændi! sagði Guðmundr, hvat lið þetta skuli? Eigi veit ek þat, sagði Oddr, en þess mun ek freysta at fara tillands, ok vita, hvat þar sè talat. Oddr kvaddi Ásmund til ferðar með sér. Þeir gánga til sjófar, ok stíga á bát, ok róa inn undir nesit, ok halda upp árum, ok hlýða til tals manna. Nú tekr sá til orða, er þar var höfðingi⁴: svá er sem þer vitið, at hær eru komin börn nokkr í ey þá, er vèr eigum, ok gjöra oss mikinn usla, ok er ek af því hingat kominn, at ráða þeim bana, er sezt hafa í eigur vorar; hring hefi ek á hendi, hann mun ek gefa þeim, sem þeim vill ráða bana. Kona nokkr

¹) spelkr, B, M. ²) nú má þat standa upp, þá er svá gángdyrt, at sjá má eptir endilaungu dýrinu fram, M. ³) þannig A, B; með breytni, D; skála ok skipa, b. v. M. ⁴) flokks foringi, B, E, M. ⁵) eignir, M.

gekk fram á þínginu, ok mælti: vèr erum glisgjarnar konurnar, ok því fáið mér hrínginn! Já, sagði jötuninn: vel er til þeirrar farar fengit, er þú ferr. Nú fara þeir Oddr til þess, at þeir koma heim, ok segja þau tíðendi, sem þeir hafa heyrt; en vonum bráðara sáu þeir at kona veðr innan af meginlandi ok út til eyjarinnar. Hún var í skinnkyrtli ok mikil vexti ok illilig, svá at þeir þóttust ekki kvikendi slíkt sèt hafa. Hún gengr at skipunum, ok tekr í báða stafnana, ok hristir þau svá, at þeim þótti við því búit, at öll mundu í sundr brotna. Hún gengr þá upp á leið, en Oddr snýr at baki birninum¹. Hann hafði áðr látit leggja glæðr í munn dýrinu. Hann tekr nú ör, ok skýtr fram eptir dýrinu. Hún sèr örina, er at henni flýgr, ok bregðr hún við lófanum, ok bítr eigi heldr á, enn steinn væri fyri. Þá tók Oddr at Gusisnautum, ok skýtr þeirri sem hinn fyrri. Hún bregðr fyrir öðrum lófanum, ok flýgr í gegnum hann ok í auga henni ok út um hnakkann. Hún gengr þó leið sína. Oddr skýtr hinni þriðju ör; þá bregðr hún við öðrum lófa, [ok hrækti í hann áðr², ok (ferr) sú jafnt ok hin fyrri, at í augat kom, ok út um hnakkann. Hún snýr nú leiðinni, ok öslar aptr til meginlands, ok segir sínar farir³ eigi slëttar. Sitja þeir nú um kyrt í eyjunni nokkura stund.

6. Þat var enn einn aptan, þá þeir voru

¹) henni, *M.* ²) *v. í M.* ³) *b. v. M;* raunir, *b. v. E.*

úti staddir hjá skála snum, at þeir sjá, at lið safnast saman fram á nesit með hinum sama hætti ok fyrr. Þeir Oddr ok Ásmundr róa til lands, ok halda upp árum; þá tók höfðinginn til orða uppi á nesinu: þetta eru mikil undr, sagði hann, at vèr getum ekki banat börnum þessum; ek senda þángat hina göfgustu kvonu, en þeir hafa þat dýr, at þat blæs örum, ok eldar brenna úr nösum þess ok munnit, ok þat fylgii nú með, at mik syfjar svà, at ek verð heim at fara; ok svà [gjöra þeit Oddr². Hinn þriðja aptan sjá þeir hinn sama atburð inn á meginlandit, ok róa þeir Oddr ok Ásmundr þángat, ok hlýðast um. Hinn sami tekr enn til orða uppi á nesinu: þat er sem þèr vitið, at vèr höfum dæmt um börn þessi fyrr, ok hefir þat til lítils komit, en nú gefr mèr sýn. [Hvat sèr þú nú til tíðenda? segja fèlagar hans³. Þat sè ek, sagði hann, at hèr eru komin 2 börn á báti, ok hlýða til, hvat vèr tölum, ok mun ek senda þeim sendíng. Nú skulu við bregða undan sem skjótast, sagði Oddr, ok jafnskjótt fló steinn af nesinu, ok kom þar niðr, sem bátinn hafði verit, ok þá róa þeir aptr. Þá mælti⁴

1) ok þat fylgir, at sú náttúra er yfir þeim, at ek fær ekki til sèt, hverir þá hafa senda þángat, *b. v. M.* 2) gjörði hann; þeir róu ok heim, Oddr ok Ásmundr, *M.* 3) þá fyrir augu, er eigi er öðruvísi ena svà, at yðr mun skjótt gamans afla, ef þèr vitið, *b. v. M.* Þá mæltu þeir enir svörtu ok enir svipljótu jötunnar, er þar stóðu uppi á bjarginu hjá honum: hvat sèr þú nú til tíðenda, *M.* 4) jötun, *b. v. M.*

höfðinginn: Þetta eru mikil endemi, enn er heill bátur þeirra, ok svá þeir sjálfir. Kasta mun ek enn öðrum steini ok hinum þriðja, en ef þeir bregða undan í hvert sinn, þá mun ek láta þá kyrra. Svá var mikill hinn þriðji steinninn, at þeir Oddr fengu mikil áföll. Síðan róa þeir [undan landi¹, en jötuninn tók til orða: heilir eru þeir enn, ok svá bátur þeirra, en nú syfjar mik svá, at ek má eigi vaka, ok fara jötnar nú heim. Þá mælti Oddr: nú munu við ganga, ok draga upp bát okkarn. Hvat viltu nú? sagði Ásmundr. Nú skal ek vita, hvar lið þetta eigi heima. Þeir ganga á land upp, ok koma at helli einum, ok brann þar eldr. Þeir nema þar staðar, ok sjá at tröllum er skipat á báða bekk. Þar sat dólgr í háseti; sá var bæði mikill ok illiligr; hann [hafði hármikit² ok svart sem tálknfánir, hann var nefljótr ok eygðr illa. Kona sat hit nærsta honum; frá báðum er sagt um yfirlit, er frá öðru er. Þá tekr höfðinginn til orða: nú gefr mér sýn, ok sè ek til eyjarinnar, ok nú veit ek, hverir þar eru komnir; þat eru þeir frændr, synir Gríms loðinkinna, Oddr ok Guðmundr, þat sè ek at Finnar hafa sendt þá híngat, ok ætla þeir at vèr skyldum bana þeim, en vèr megum eigi lyktir á því gjöra, þvíat ek sè at Oddi er ætlaðr aldr miklu meiri enn öðrum mönnum. Nú mun ek gefa þeim byr burtu hëðan, jafnt slíkan sem Finnar

¹) undir landit, *M.* ²) var hærðr mjök, *B, M.*

gáfu þeim hingat. Þá mælti Oddr fyrri munni ser: gef þú allra manna ok trölla armastr! Þat sè ek ok, at Oddr hefir örvar þær, er Gúsisnautar eru kallaðar, ok því mun ek gefa honum nafn ok kalla hann Örvar-Odd. Oddr tók þá eina af þeim Gúsisnautum, ok leggir á streng, ok vill launa honum byrinn, en er hann heyrði hvininn, at örin fór at honum, bregðr hann við, ok rekr sik uppá bjargit, en örin kom undir hönd konunni, ok út undan annari, en hún¹ hleypr upp við, ok flýgr á jötuninn², ok reytir hann. Tröllin hlaupa uppá báða bekki, ok veita sumir honum, en sumir henni. Oddr skaut annari af Gúsisnautum í auga jötninum, ok fór eptir þat til skipa, ok fagna þeir bræðr þeim Oddi vel; eða hvert fórtu hit lengsta, Oddr? sagði Guðmundr. Þá kvað Oddr vísu:

Reð ek at gánga
með Gúsisnauta³
beggja ímillum
bjargs ok eysu⁴;
laust ek í auga
einu flagði⁵,
en í brjóst framan
bjarga freyju.

Þess var von, sagði Guðmundr, at þú mundir mikit afreka, er þú vart svá lengi í burtu, eðr varð nokkut fleira til tíðenda í för þinni? Nafn var mér gefit, sagði Oddr, ok kvað vísu:

¹) hann, *M.* ²) byrlann, *M.* ³) Gúsis smíði, *M.* ⁴) Esju, *B.* ⁵) trölly, *M.*

Þar fèkk ek heiti,
 þat [ek hafa vild'ak¹,
 er mik úr² fjöllum³
 flögð kölluðu,
 kvóðust [Oddi
 Örvar skyldu⁴
 byr [bráðliga
 áburt gefa⁵.

Byr var oss heitit áburt hédan, ok ér mér sagt, at eigi muni minni nè hægri, enn sá er Finnar gáfu oss hín gat. Þeir búa nú ferð sína hvergi óvænligar enn fyrr, ok fara síðan, ok þegar þeir koma undan landi, þá rekr á veðr slíkt sem fyrr, svá þá keyrir í haf, ok standa einatt í austri, ok eigi lættir því veðri, fyrr enn þeir koma í sömu höfn, sem fyrr rak þá undan landi, ok var þar þá eyðt gömmum öllum á land upp, ok þegar þeim gaf byr, sigla þeir, ok koma til Hrafnistu, þá er mikit var af vetri⁶. Grímr varð þeim feginn, ok bauð þeim heim með öllu liði sínu, ok þat þiggja þeir. Allan fjárhlut láta þeir koma í hendr Grími, ok sitja þar um vetrinn.

7. Svá var Oddr frægr af för þessi, at engi þikir önnur slík hafa farin verit úr Norgi⁷. Gleði mikil var þar um vetrinn ok drykkj-

¹) er ek vilda, *M.* ²) í, *M;* *v. í B.* ³) björgum, *M.* ⁴) Örvar-Oddi vilja, *B, M.* ⁵) gefa mjök bráðliga íbraut hédan, *M;* *visuma v. í E.* ⁶) nótt, *M.* ⁷) Má nú kalla, at úti sé fyrsti þáttur þessarar sögu, *b. v. M.*

ur miklar. En er vora tók, spurði Oddr þá frændr, hvar þeir vildu ráða sinna. Þú skalt hafa ráð fyrir oss, sögðu þeir. Í víking vil ek fara, sagði Oddr. Hann sagði nú Grími, at hann vill skip láta búa 4 úr landi, ok er Grímr vissi þat, hefir hann þar einn starf fyrir, ok sagði Oddi til, þá er búin voru. Nú vil ek, sagði Oddr, at þú vísir oss til víkings þess nokkurs, er þér þikir við vort hæfi. Grímr mælti: Hálfán heitir víkingr; hann liggr austr við Elfarsker, ok hefir 30 skipa; ok er þeir voru búnir, halda þeir suðr fyrri Norig, ok þegar þeir koma fyrir Elfarsker, leggja þeir skip sín í lægi, en Hálfán var þaðan skamt íburt; ok þegar er þeir Oddr höfðu tjaldat, ferr hann áburt við fá menn, ok þángat til, sem víkingar lágu fyrir. Oddr sèr dreka mikinn í skipaliðinu. Þá kallar hann á skipin út, ok spyrr, hverr fyrri þeim ræðr. Þeir spretta skörun yfir sèr: Hálfán heitir sá, er fyrri skipunum ræðr, eðr hverr spyrr at því? Sá heitir Oddr. Ertu sá Oddr, er fór til Bjarmalands? Komit hefi ek þar, sagði Oddr. Hvert er erendi þitt hingat? sagði Hálfán. Ek vil vita, hverr okkar meiri maðr sè, sagði Oddr. Hve mörg hefir þú skip? sagði Hálfán. Vèr höfum 3 skip, kvað Oddr, ok öll stór ok hundrað liðs á hverju, ok mun ek hèr koma á morgin til móts við þik. Sofa munu vèr fullan svefn fyrir því, sagði

¹⁾ suðr, b. v. B.

Hálfván. Íburtu rær Oddr, ok kom apr til sinna manna, ok sagði þeim til svábúins; nú skulu vèr vera í starfi, sagði Oddr, ok hefi ek nú ætlat eitt ráð fyrir oss; vèr skulum bera á land fjárhlut vörn, en gjöra skip vor sem lèthlöðnust, en vèr skulum höggva 2 trè á hvert skip, þau er vèr fáum stærst ok limamest, ok svâ gera þeir; ok er þeir voru búnir, mælti Oddr: ek ætla at þið, Guðmundr ok Sigurdr! skuluð gánga á annat borð drekanum; ok svâ gjöra þeir, ok róa nú at hljóðliga, en skipin lágu [fyri fram¹ á voginum. Oddr rær fram hjá drekanum, ok þá er þeir voru komnir á bæði borð, finna víkingar eigi, fyrr enn þeir veltu viðjunum á drekan, ok fylgir maðr upp hverjum kvisti, ok berja þeim tjaldkúlur, ok riðjast þeir Oddr ok Ásmundr fastum, ok fyrr höfðu þeir ruddan drekan allt aprt at lyptíngu, enn Hálfván komst á fætr, ok þar drápu þeir hann í lyptíngunni, ok þá gjörir Oddr þeim 2 kosti, hvort þeir vildi halda upp bardaga, eðr gánga á hönd honum, en þeir gjöra þat skjótkjörít, ok gánga til handa Oddi. Hann velr af þeim þat, er honum þótti knáligast. Drekan hafði Oddr sèr til eignar ok annat skip til, en öll önnur skip gaf hann víkingum. Fè tók hann allt til sín. Nafn gaf hann drekanum, ok kallaði Hálfvánarnaut. Þá sigla þeir heim til Hrafnistu, ok hafa nú fengit sigr mikinn, ok eru þar um vetrinn; en er

¹) óglöggð í A; rámliga, B; rúmliga fyrir, M.

vora tekr, býr Oddr för sína úr landi; en er þeir voru búnir, spyrr Oddr föður sinn: hvar vísar þú oss nú til þess víkings, at nokkr vegr sè í? Grímr mælti: Sóti heitir víkingr sá, er ek mun vísa yðr til; hann liggr suðr fyri Skýðu¹, hann hefir 30 skipa, ok öll stór.

8. Þeir frændr halda nú 5 skipum suðr fyri Skýðu, ok íburt frá Hrafnistu, en er á leið sumarit, spyrr Sóti til ferðar Odds, ok ferr ámóti honum dagfari ok náttfari, til þess at hvorir finna aðra. Þá hefir Sóti andviðri, ok tók hann til orða: nú munu vèr leggja skip vor, hvert út af öðru, ok mun ek leggja mínu skipi í miðju, þvíat ek hefi spurt, at Oddr er kappsmaðr mikill, ok ætla ek, at hann muni sigla at skipum vorum, en þá er þeir koma, ok hafa lægt segl sín, þá skulu vèr slá hríng at skipum þeirra, ok láta aldrí mannsbarn undan komast. Nú er at segja frá ætlun Odds: ek sè ráð þeirra Sóta, sagði hann, hvert þat er, þeir ætla at vèr skulum sigla at skipum þeirra. Mun eigi þat heldr óráðligt, sagði Guðmundr. Eigi skal ónýta ráð Sóta, sagði Oddr, en ráð skal ímóti koma; ek ætla, sagði hann, at sigla fyrst dreka mínum þar at, sem Sóti liggr fyri. Vèr skulum bera allt aptr um siglu, ok svá gjöra þeir, en drekin Hálfdánarnautr gekk geustr: hann var járne varðr allr framan um barðit, en hann gekk á kjalarhælnum². Sigla ætla ek á drekan Sóta,

¹) Skíðu, *M.* ²) svá óð hann uppi, *b. v. B*; kjalarhælinn, ok svá veðr hann uppi, *M.*

sagði Oddr, en þær skuluð sigla eptir, ok þætti mér verða mega, at í sundr gengi tengsl þeirra. Nú siglir Oddr, sem drekinn má mest ganga en Sóti finnr eigi fyrr, enn siglt er á hann upp, ok sundr gánga tengslin ímillum skipanna, en Oddr hléypr fram um siglu herklæddr ok Ásmundr. Þeir koma í opna skjöldu þeim Sóta, ok hlaupa þegar ofan í drökann, ok fyrr hafa þeir ruddan drökann ok drepit Sóta, enn þeir Guðmundr koma at. Þá gjörir Oddr víkingum kost, hvort þeir vilja taka grið af honum, eðr halda upp bardaga, en þeir kjöru frið við Oddr. Drekanntók Oddr af skipunum, en gefr þeim önnur skip. Nú sigla þeir heim til Hrafnistu með mikinn fjárhlut, ok varð Grímr þeim feginn, ok þar eru þeir um vetrinn í mikilli virðingu. En er áleið missirin, búa þeir Oddr skip úr landi, ok vandar hann nú mjök lið til ferðar með sér. Þeim Guðmundi ok Sigurði gaf Oddr drekannt Sótanaut. Allan lét hann steina drekannt Hálfánarnaut, ok gulli lætr hann búa bæði drökahöfuðin ok veðrvitann, en er búinn er ferð þeirra, gengr Oddr til fundar við Grím, föður sinn, ok mælti: nú skaltu vísa mér til þess víkings, er þú veizt mestan. Þat er nú bæði, sagði Grímr, at þær eruð miklir fyrir yðr, enda þikir yðr svá, at ekki reisir rönd við yðr, en nú mun ek vísa yðr til þeirra 2gja víkinga, at ek veit mesta ok bezt at sér

1) fimn, B, M.

um alla hluti, annarr heitir Hjálmarr hinn hugum-stóri¹, en annarr Þórðr, ok kallaðr stafngláma². Hvar eru þeir, sagði Oddr, er hversu margt hafa þeir skipa? Þeir hafa 15 skip, sagði Grímr, ok hundrað manna á hverju. Hvar hafa þeir friðland? sagði Oddr. Hlöðverr heitir konúgr á Svíþjóð; með honum eru þeir á vetrum, en liggja á herskipum á sumrum. Ok þegar þeir eru búnir, gengu þeir, ok leiðir Grímr þá til skipa, ok skiljast þeir feðgar með miklum kærleikum.

9. Þat er at segja frá þeim Oddi, at þeir sigla úr Hrafnistu, þegar þeim gaf byr, ok er ekki sagt af ferð þeirra, fyrr enn þeir koma við Svíþjóð, þar sem eitt nes gekk af meginlandi til hafs; þar tjalda þeir yfir skipum sínum. Oddr gengr á land upp, at sjá tíðendi, en þar liggja öðrumegin undir nesinu 15 skip, en herbúðir standa á landi. Hann sèr at þar eru leikir úti hjá tjöldunum. Þar ráða þeir fyri skipum, Hjálmarr ok Þórðr. Nú gengr Oddr aþtr til skipa sinna, ok segir þessi tíðendi. Guðmundr spurði, hvat þá skal til ráða taka? Nú munu vèr skipta liði voru í helmínga, sagði Oddr; þèr skulið halda skipum yðrum fram fyri nesit, ok æpa þeim heróp, sem á landi eru, en ek mun ganga á land með helmíng liðs ok fram hit efra eptir skóginum, ok skulú vèr æpa þeim annat heróp, ok má þá vera, sagði

¹) hugstóri, E. ²) stafnglámr, E; stafnglamma, *allstaðar M.*

hann, at þeim bregði nokkut við; mér kemr þat í hug at þeir flýi íburt á skóga, ok þurfi vèr eigi við meira. En þat er sagt frá tiltekju þeirra Hjálmars, at þá er þeir heyrðu heróp þeirra Guðmundar, at þeir bregða sèr hvergi við¹, en er þeir heyrðu annat heróp á land upp, námu þeir stað ámeðan en er þat líðr af, leika þeir sem áðr. Nú snúa þeir aptr hvor-utveggju undir nesit, ok finnast þeir Oddr ok Guðmundr. Eigi veit ek víst, sagði Oddr, hvört þessir eru svâ skelfir, sem vèr höfum hèr fundit. Hvat viltu nú ráða taka? sagði Guðmundr. Skjótt eru nú mín ráð, sagði Oddr, hèr skal ekki stelast á þessa menn; hèr munu vèr liggja í nótt undir nesinu, ok bíða hèr morguns. Þá gánga þeir á land með lið sitt allt til fundar við Hjálmarr, en þegar þeir sjá víkinga á land gánga, þá herklæðast þeir, ok gánga ámót þeim Oddi. Hjálmarr spyr, er þeir finnast, hverr fyrri liði ræði. Oddr svarar: hèr eru fleiri höfðingjar enn einn. Hvat heitir þú? sagði Hjálmarr. Ek heiti Oddr, sonr Gríms loðinkinna úr Hrafnistu. Ertu sá Oddr, at fór til Bjarmalands fyrri skömmu, eðr hvert er erendi þitt hingat? Ek vil vita, sagði Oddr, hvorr okkar meiri maðr skal vera. Hve margt hefir þú skipa? sagði Hjálmarr. Ek hefi 5 skip, sagði Oddr, eðr hversu mikit lið hafi þ r? Vèr höfum 15 skip, sagði Hjálmarr. Þá er liðsmunr mikill, sagði Oddr. Hèr skulu

¹) er á leiknum voru, b. v. B, M.

sitja hjá 10 skipshafnir, sagði Hjálmarr, ok skal maðr manni ámót vera. Nú búast hvorirtveggju til bardaga, ok fylkja liði sínu, ok berjast, meðan dagrinn endist. Þá er kveldar, var haldit upp friðskildi, ok spyr Hjálmarr Odd, hversu honum þætti at hafa farit um daginn; en hann lét vel yfir. Villtu eiga leik þenna optar? sagði Hjálmarr. Ekki ætla ek annat, sagði Oddr, fyri því at ek hefir eigi betri drengi hitta, nè harðfengari menn, ok munu vèr taka til bardaga at ljósum degi; ok var nú svâ gjört, sem Oddr mælti fyrir, ok binda menn sár sín, ok fara til herbúða um kveldit. En um morguninn eptir fylktu hvorirtveggju sínu liði til bardaga, ok berjast þann dag allan; ok er áleið daginn, var brugðit upp friðskildi. Þá spyr Oddr, hversu Hjálmari þótti gánga orrostan um daginn; en hann lét vel yfir. Hvort villtu, [sagði Hjálmarr¹, at við eigum þenna leik hinn þriðja daginn? [þá skal til stáls sverfa með okkr, sagði Oddr². Þá tók Þórðr til orða: er þar fjár von væn, ok mikit á skipum yðrum? Þat ferr fjarri, sagði Oddr, vèr höfum einkis fjár aflat í sumar. Þat ætla ek, sagði Þórðr, at ek hafi hvergi þess komit, at úvitrari menn hafi fundizt, enn hèr, því vèr berjumst um ekki nema kapp ok metnað. Hversu villtu þá tilháttá³?

¹) Hjálmarr! segir Oddr, *B.* ²) ok sverfi þá til stáls með okkr, *B.* *M.* ³) tilháttá, *B.*; at snúa, *M.*

sagði Oddr. Þikir yðr eigi þat ráð, sagði Þórðr, at vèr gjörum fèlag vort? Þat líkar mèr vel, sagði Oddr, en eigi veit ek, hversu Hjálmari er um þat gefit. Ek vil þau ein víkinga lög, sagði Hjálmarr, sem ek hefir áðr haft. Þat veit ek, sagði Oddr, þá ek heyri þau, hversu skapfeldt mèr er um þau. Þá mælti Hjálmarr: Þat er fyrst at segja, at ek vil aldrí eta hrátt, nè lið mitt, því þat er margra manna siðr, at vinda vöðva í klæðum, ok kalla þat soðit, en mèr þikir þat þeirra siðr, er líkari eru vörgum enn mönnum; ek vil aldrí kaupmenn ræna, nè búkarla, meir enn svá sem ek þarf at hafa strandhögg á skipi mínu í nauðs, u; ek vil ok aldrí konur ræna, þóat vèr finnum þær á landi uppi með miklum fjárlutum, ok eigi skal konur til skips leiða nauðugar, ok ef hún kann þat at segja, at hún fari nauðig, þá skal sá aungu fyrri týna, nema lífi sínu, hvort sem hann er ríkr eðr óríkr. Góð þikja mèr lög þín, sagði Oddr, ok mun þat ekki meina¹ voru fèlagi. Ok nú gjöra þeir fèlag sitt, ok er svá sagt, at nú hafa þeir jafnmikit lið allir, sem þeir Hjálmarr höfðu, áðr þeir fundust.

10. Eptir þetta spyrr Oddr at, hvar þeir vissi þá fengjar von; en Hjálmarr svarar: á Sælund² veit ek liggja 5 berserki þá, sem harðfengari eru, enn flestir menn aðrir þeir, sem vèr höfum spurn af, ok heitir einn Brandr, annarr Agnarr, þriðl Ásmundr, fjórði Íngjaldr, fimti Álfr; þeir eru

¹) nema við, B; spilla, M. ²) Sjalandi, E; Sjalöndum, M.

allir bræðr, ok hafa 6 skip, ok öll stór; eðr hversu villtu nú, Oddr! háttu til ferðum vorum? Þar vil ek at halda, sagði Oddr, sem berserkirnir eru fyri. Þeir koma nú við Sælund 15 skipum, ok spyrja þau tíðendi, at berserkirnir eru á land gengnir, at hitta frillur sínar. Þá gengr Oddr á land upp einsamann til fundar við þá; ok er þeir finnast, lýstr þar í bardaga, ok lýkr honum svá, at hann fellir þá alla, en varð ekki sárr. En er Oddr var á land genginn, saknar Ásmundr hans, ok sagði til Hjálmars: já, sagði hann, þat mun eigi rjúfast, at Oddr mun á land genginn, ok skulu vèr eigi sýslulausir á meðan. Nú heldr Hjálmarr þangat sex skipum, sem víkingarnir voru, ok lýstr þar í bardaga, ok var þat allt jafnsnemma, at Oddr kom af landi ofan, ok Hjálmarr hafði unnit skipin; ok nú segja hvorir öðrum tíðendin, ok hafa nú bæði aflat sèr fjár ok metnaðar. Nú býðr Hjálmarr þeim Oddi með sèr til Svíþjóðar, ok þat þiggr Oddr; en norðr fara Háleygirnir, Guðmundr ok Sigurðr, til Hrafnistu með liði sínu, en mæla mót með sèr við Elfi austr. En er þeir Hjálmarr koma í Svíþjóð, tekr Hlöðver konúngr mót þeim báðum höndum, ok sitja þeir þar um vetrinn, ok leggst þar svá mikil virðing á Odd, at konúngi þótti enginn hans maki fyrir alls sakir; skamma stund hafði Oddr þar² verit, [áðr konúngr gaf honum¹ 5 bú. Konúngr átti

¹) alls, B, E. ²) áðr, b. v. M. ³) Hjálmarr á, M.

dóttur eina; þá er Ingibjörg hét; hún var hverri konu vænni, ok þezt at sér um allar íþróttir, þær er kvennmann mátti fríða¹⁾. Oddr spurði Hjálmar jafnan, hverju þat sætti, at hann bæði ekki Ingibjargar: fyrri því at ek sé, at hugir ykkir falla saman. Ek hefi beðit hennar, sagði hann, en konúgr vill eigi gipta þeim manni dóttur sína, er eigi berr konúngs nafn! Þá skulu við draga saman her at sumri, sagði Oddr, ok gjörum konúngi 2 kosti, annathvort at berjast við okkr, eðr gefa þér dóttur sína. Eigi veit²⁾ ek þat, sagði Hjálmar, því ek hefi lengi haft hér fríðland. Sitja þeir nú þar um kyrt um vetrinn; en um vorit halda þeir í hernað, þegar þeir voru búnir.

11. Nú er ekki sagt af ferðum þeirra, fyrr enn þeir finnast við Gautelli, ok leggja þeir nú í umræðu með sér, hvert nú skal halda um sumarit; en Oddr sagðist fúsastr at halda vestr um haf. Þeir hafa nú 20 skip, ok stýrir Oddr drekanum Hálfánarnaut. Þeir koma við Skotland, ok gjöra þar upprásir, herja ok brenna hvervetna, þar er þeir koma, ok eigi létta þeir, fyrr enn þeir skattgilda landit; þaðan fara þeir til Orkneyja, ok leggja þær undir sik, ok sitja þar um vetrinn. En um vorit fara þeir til Írlands, ok herja þar, bæði með sjónum ok upp á landit; þess fór Oddr hvergi, at eigi fylgdi Ásmundr honum; en þar flýðu undan bæði á merkr ok skóga börn ok konur ok karlar, en fálu fjárlut

1) prýða, E. 2) vil, M.

sinn ok sjálfa sik. Þat var einn dag, at þeir Oddr ok Ásmundr voru tveir saman staddir á landi uppi. Oddr var svá búinn, at hann hafði örva-mæli sinn á baki sèr, en boga í hendi, ok vildu leita manna nokkura, ef þeir fyndi. Nú finnr Oddr eigi fyrr, enn strengr gellr við, ok flýgr ör af skógi, ok nemr eigi fyrr staðar, enn hún kemr at Ásmundi, ok fèll hann við, ok dó skjótt; þetta þótti Oddi svá mikil tíðendi ok ill, at hann þikist aldri slíkan skaða beðit hafa á sinni æfi. Hann gengr nú á land upp, en Ásmundr lá þar eptir, ok er Oddr svá í illum hug, at hann ætlar sèr ekki annat, enn gjöra Írum allt þat íllt, er honum kemr í hug. Hann kom nú at rjóðri einu, ok sèr þar fjölda mikinn, bæði konur ok karla; hann sèr mann standa upp í guðvefjar kyrtli, ok hafði boga í hendi, en örv-arnar stóðu í vellinum hjá honum; þat þikir Oddi at vísu mega gánga, at hann muni þar eptir hefndum eiga at leita, þar sem sá maðr er; því tekr hann ör eina af Gúsisnautum, ok legggr á streng, ok skýtr at þessum manni; kom sú á hann miðjan, ok fèll hann þegar dauðr niðr. Nú skýtr hann hverri at annari, svá hann drap þar 3 menn aðra; ok nú flýði liðit á skóga; en Oddr er svá í illum hug við Íra, at hann ætlar at vinna þeim allt þat íllt, er hann megi orka. Hann gengr nú eptir skógarbraut einni mikilli; hann kippir nú upp hverjum runni með rótum, þeim sem fyrir honum verðr; hann kippir þeim

runni upp einum, er lausari var fyrir enn aðrir, þar sèr hann hurð undir, ok kippir henni upp, ok gengr þar niðr í jörð; þar finnr hann 4 konur¹ í jarðhúsinu, ok var ein miklu vænst; hann þrífir þegar í hönd henni, ok vill kippa henni úr húsinu. Hún tók þá til orða: láttu mik lausa, Oddr! sagði hún. Hvat tröll veiztu til þess, sagði hann, hvort ek heiti Oddr eðr annann veg? Ek vissa þat, sagði hún, þegar þú komt hingat, hverr þú vart, ok svá veit ek, at Hjálm-ar er með þèr, ok skal ek kunna at segja honum, ef ek fer nauðig til skipanna. Eigi skaltu fara at síðr, sagði Oddr. Nú taka þær konurnar til hennar, ok vilja halda henni, en hún biðr þær hætta; ek mun kaupa at þèr, sagði hún, at þú látir mik fara í friði, þvíat mik skortir eigi fè. Fjarri ferr, at ek vilja fè þitt, sagði Oddr, því mik skortir eigi gull nè silfr. Þá mun ek láta gjöra þèr skyrtu, sagði hún. Þat er enn svá, sagði Oddr, at ek á nógar skyrtur eðr skyrtugjörðir. Kost muntu eiga, sagði hún, ok eigi þvílíkrar, sem ek mun láta gjöra, þvíat hún skal saumuð með gull, en gjör úr silfri², ek mun láta fylgja þá kosti skyrtunni, at þú munt eigi eiga þvílíkrar kosti áðr. Lát mik heyra þá! sagði Oddr. Þik skal aldri kala í henni, hvorki á sjó nè á landi; þik skal eigi sund mæða, ok eigi skal þèr eldr granda, ok eigi skal þik húngr sækja, ok eigi skulu þik járn bíta, ok við öllum hlut-

¹) 3 k., M. ²) silki, M.

um mun ek hana gjöra, nema við einum. Hverr er sá hinn eini? sagði Oddr. Þik munu járn bíta sagði hún, ef þú ert á flóttu, þóttú sèrt í skyrtunni. [Annat vilda ek optar vinna í orrostum, enn flýja, sagði Oddr, eðr hvenær skal hún gjör? At öðru sumri, sagði hún, jafnt í þat mund dags, sem nú er, ok er nú sól í suðri, þá skulu við hér finnast í þessu sama rjóðri. Hvat kemr þer í hug, sagði Oddr, ef þú efnir eigi þetta, hvern kost ek mun gjöra yðr Írum þá, svá sem ek á þeim íllt at launa, er þeir hafa feldan Ásmund? Þikist þú enn eigi hafa hefnt hans, sagði hún, þar sem þú hefir drepit föður minn ok bræðr mína 3? Alls ekki þiki mèr hans hefnt at heldr, sagði Oddr. Þetta verðr nú kaup þeirra, sem þau höfðu stofnat, ok skiljast at því. Fór Oddr nú þartil, at Ásmundr lá, tekr hann nú upp, ok leggr á bak sèr, ok gengr svá búinn til sjófar. Þá var Hjálmarr kominn á land með liði sínu öllu, ok ætlar at leita at Oddi. Þeir finnast skamt frá skipum, ok spyrr Hjálmarr tíðenda, en Oddr sagði honum. Hefir þú nokkut hefnt hans? sagði Hjálmarr. Þá varð Oddi ljóð á munni:

[Rann ek at víðri

vagnslóð götu²,

[áðr enn strengvölum³

¹) Þat mæla ek um, sagði Oddr, at þessir hlutir fylgi aungir skyrtunni, ef ek kem á flóttu, *B, M.* ²) Fann ek at við vagns slóð-götu, *R.* ³) unst ek strenghvölum, *M.*

stríðum mættak;
 munda ek Ásmund
 auði mínum
 aptr ódáiinn
 öllum kaupa.

Hvat skal nú til ráða taka? sagði Hjálmarr: herja muntu nú vilja, ok gjöra hér hvervetna íllt. Þat ferr nú fjarri, sagði Oddr, því ek vil nú áburt sem skjótast; þetta undruðust víkingar mjök; en Hjálmarr kvað svá vera skyldu, sem Oddr vildi. Þeir verpa þar haug eptir Ásmund. Svá láta víkingarnir illa yfir þessu, at þegar þeir firnast¹ Odd augum, þá leggja þeir ámælisorð á bak honum; en hann lét sem hann vissi þat eigi. Þeir sigla nú vestan til þess, at þeir koma við Hlésey²; þar liggr fyrri jarl sá, sem eigi³ er nefndr, ok hefir 30⁴ skipa. Þeir mæla þegar til bardaga, ok var þar þegar hörð sókn. Þá rak Oddr af sér bleyðiorðit, þat sem víkingar lögðu á hönd honum á Írlandi. Þar fengu þeir Oddr ok Hjálmarr sigr í þessum bardaga. Þaðan halda þeir til Danmerkr, ok spyrja þar þau tíðendi, at lið væri gjört fyrri þá, at hefna þeirra 5 berserkja, er þeir feldu, áðr þeir færi vestr til Írlands⁵; 2 jarlar hafa fyriráðit liðinu, ok lýkr svá fundi þeirra, at þeir fella þá báða, en skattgilda landit.

12. Nú skilja þeir lið sitt, ok sigla þeir Guðmundr ok Sigurðr norðr til Hrafnistu, ok setj-

¹) firra, B, E, M. ²) Hlésey, B. ³) Vandráðr, E; Hergautr, H. ⁴) hálfan þriðja tug, M. ⁵) Englands, B.

ast þeir þar at kyrðum, ok vilja lètta hernaði; en Oddr sitr eptir í Danmörku um vetrinn; en Hjálmarr fór til Svíþjóðar með sínu liði, ok mæla mót með sèr austr á Skáney um vorit, ok sitja nú um kyrt hvorirtveggju þann vetr. En er vor kom, halda þeir Hjálmarr austan ok Þórðr stafnglamr í þat mund, sem mælt var til móts við þá. Er þeir finnast, þá spyrr Hjálmarr, hvert Oddr vill halda um sumarit; en hann sagði, at hann vill til Írlands. Eigi vildir þú þar herja í fyrra sumar, sagði Hjálmarr. Hvernin sem þat var, sagði hann, þá skal nú þángat fara í sumar. Sigla þeir nú úr landi, ok gaf þeim vel byri, þartil at þeir koma við Írland. Þá mælti Oddr: nú munu vèr tjalda hèr, en ek mun gánga á land upp einsamann. Ek mun fylgja þèr, sagði Hjálmarr. Einn vil ek fara, sagði Oddr, því ek á hèr mælt mót við konur nokkurar í skóginum. Oddr fór nú þartil, at hann kemr í þat sama rjóðr, sem þau Álfvör höfðu sammælt, ok var hún þá eigi kominn. Hann fyllist nú þegar upp mikillar reiði við þá Íra, ok ætlar þegar á land upp, ok herja slíkt allt, er hann má. En er hann hefir farit um hríð, heyrir hann, at vagnar gánga ímót honum. Þar finnast þau Álfvör, ok heilsar hún honum fyrri: nú vil ek, at þú sèrt mèr eigi reiðr, þóat ek hafi seinni orðit, enn ek kvað á. Er nú búin skyrta? sagði Oddr. Eigi traudar þat, sagði hún, ok skaltu nú setjast niðr hjá mèr, ok vil ek sjá, hvernin þèr sami skyrta;

ok svá gjörir hann, tekr við, ok rekr ísundr,
ok ferr í síðan, ok var hún honum hæfiliga
mikil at öllum hlutum. Hvort fylgja nú allir
kostir skýrtunni, sagði Oddr, þeir sem ákveðmir
voru? Svá er þat, sagði hún. Hvernin er, sagði
Oddr, hvort hefir þú ein gjört góðgrip þenna?
Þá varð henni ljóð á munni:

Serkinn frá ek [í Sogni¹
ok í² sjö³ stöðum⁴ gjörvan,
ermr⁵ á Íralandi,
önnur norðr með Finnum;
slógu Saxa meyjjar,
en Suðreyskar spunnu,
vófu Valskar brúðir⁶,
varp Óþjóðans⁷ móðir.

Þá varð (Oddi) ljóð á munni:

Varat⁸ sem brynja,
eða bláir hringar,
ísköld⁹ um mik
ofan¹⁰ felli,
[þá er um síður¹¹
silkiskyrta,
gulli saumuð,
gekk¹² fast ofin¹³.

Hversu líkar þer nú skýrtan? sagði hún? en hann
lèt vel yfir. Nú skaltu kjósa þer laun fyri skýrtu-

¹) úr silfri, B, E; Serk hefir ek hér or silfri (silki), M. ²)
v. í E. ³) sex, M. ⁴) hlutum, E. ⁵) var, b. v. B; M. ⁶)
drósur, E, M. ⁷) Óþjóðins, B. ⁸) var, E. ⁹) verðr köld, M.
¹⁰) áðan, B, E, M. ¹¹) þó er ei síðr, E. ¹²) grimðar, E.
¹³) ofan, B, M.

gjörðina, sagði Oddr. Svá er hér herskát¹, sagði hún, síðan faðir minn var feldr, at við því er búit, at landit gangi undan mér; því kys ek þau launin, at þér sitið hér 3 vetr. Þá munu við kaupa fleira, sagði Oddr, ok skaltu þat tilvinna, at ganga með mér, ok vera mín eiginkona. Manngjarnliga mun þér mælt þikja, sagði hún, ok skal þetta kjósa. Þá litast Oddr um, ok sèr skamt frá sèr riðul manna; hann spyrr, hvort þat lið sè sett til höfuðs honum. Fjarri ferr því, sagði hún: Þessir menn skulu fylla flokk þinn til skipa, ok skaltu nú fara með meira sóma enn hit fyrra sumar. Snýr hann nú til skipa ofan, ok lið þetta með honum, ok hittast þeir Hjálmarr í tjöldum sínum. Oddr biðr nú Hjálmarr, at hann sitl þar þessa 3 vetr, ok því játar hann²; fær Oddr nú Álfvarar; en á sumrum liggja þeir á herskipum, ok drepa víkinga þá, er þangat herjuðu. Ok er þeir höfðu þar setit slíka stund, sem ákveðit var, höfðu þeir eytt víkingum öllum, bæði nærri ok fjarri á Írlandi, sumir voru drepnir, en sumir stukku undan. Þá var Oddi svá leitt orðit, at vera þar, at ekki stoðar, at letja hann. Mey hafa þau Álfvör ok Oddr getit sín ámillum, ok er sú Ragnhildr nefnd; þau eiga um þat at ræða, at Oddr vill hafa hana með sèr, en Álfvör vill eigi þat. Þar kemr, at Hjálmarr skal þessu skipa, ok vill hann,

¹) þannig hin; skátt, A. ²) er nú endaðr annarr þáttir sögu þessarar, b. v. M.

at meyin vaxi upp með móður sinni. En er þeir voru búnir, halda þeir áburt, ok koma við England; þeir hafa spurt, at þar liggr víkingr sá, er Skolli hét, ok hafði 40 skipa¹. Ok er þeir hafa lagt í lægi, stígr Oddr á bát, ok vill finna Skolla at máli. En er þeir finnast, spyr hann Odd, hvert erendi þeirra væri þángat til lands. Ek ætla at eiga bardaga við þik, sagði Oddr. Hvat áttu mēr illt at inna? sagði Skolli. Ekki, sagði Oddr, nema ek vil hafa fē þitt ok líf, fyrri þat at þú herjar á konúng þann, er hér ræðr fyrir²; en hann hét Játmundr³. Ertu sá Oddr, sagði Skolli, er fór til Bjarmalands fyrri laungu? Sá er maðr hinn sami, sagði Oddr. Ekki er ek svá dulinn at mēr, sagði Skolli, at ek ætla at halda til jafns við þik, nú muntu vilja vita, því ek herja á Játmund konúng. Vel má þat, sagði Oddr. Þessi konúngr drap föður minn hér frá landi ok marga frændr mína, en síðan settist hann í ríkit; en ek get nú stundum unnit helmíng af landinu, en stundum þriðj-úng; nú þætti mēr yðr meiri framí, at snúast í lið með mēr, ok dræpu vēr Játmund konúng, en tækum ríkit undir oss, þvíat ek mun þetta vitnum binda. Þá skaltu, sagði Oddr, fá þér 8 bæendr ofan af landi til eiðafulltíngs. Svá skal vera, sagði Skolli. Nú fór Oddr til skipa

¹) á vatni, *b. v. M.* ²) Englandi, *b. v. B, E.* ³) Hverr Oddr ertu? sagði Skolli, ertu ferr svá geustr at máli við mik? Hann sagði honum et sanna, *b. v. M.*

sinna, ok finnr Hjálmar, ok sagði honum, at ef svâ gengr, sem Skolli hafði talat, at þeir mundu snúast í lið með honum. Sofa þeir nú af um nóttina. En um morguninn gánga þeir á land upp með öllu liði sínu. Þá hafði Skolli þat átsýst um nóttina, at hann var kominn af landi ofan með bændrna, ok unnu þeir honum eiða. Eptir þat slá þeir saman liðinu, ok gánga á land upp, ok fara herskildi yfir, brenna allt ok bæla, þar er þeir koma; en landslýðrinn flýr undan, ok til fundar við konúng. En á sunnanverðu landinu finnast þeir, ok lýstr þar þegar í bardaga með þeim, ok börðust 3 daga; en svâ lauk, at þar féll Játmundr konúng. En þeir Oddr leggja landit undir sik, ok sitja þar um vetrinn. En um vorit býðr Skolli, at gefa þeim landit; en Oddr vill eigi þiggja: en þat ræð ek, at þú bjóðir Hjálmari; en Hjálmarr vill eigi. Þat ræð ek þá, sagði Oddr, at við gefum Skolla landit, ok hann þiggr, ok mælti svâ, at þeir skyldu þar vera ávalt, er þeir vildu, hvort sem væri vetr eðr sumar. Þeir búa nú 20 skip úr landi, ok er nú ekki sagt af þeirra ferð, fyrr enn þeir koma suðr fyri Skýðu.

13. Konúngar 2 eru nefndir, hêt annarr Hlöðver, en annarr Haki¹; þeir liggja þar fyri með 30 skipa. En er þeir Oddr höfðu lagit skip sín undir land, róa at þeim 10 skip²; ok er þeir finnast, eru þar engin orða áköst, þvíat þegar lýstr

¹) er eigi nefndr, *M.* ²) undan Skýðu, *b. v. B, E.*

í bardaga með þeim. Þeir Oddr höfðu 20 skip; þar eiga þeir svá harða atlögu, at Oddr hafði þar trautt komit, at honum hafi harðfengara fyri þótt; en svá lauk þeirri sókn, at þeir unnu þau 10 skip. Þá tók Oddr til orða: allmjök hafa þessir ægðir¹⁾ verit í frásögnum. Hyggr þú þat? sagði Hjálmarr, þetta voru hlaupamenn þeirra, er sendir voru til fundar við oss. En er þeir höfðu litla stund hvílt, þá róa þar at þeim 20 skip²⁾ undan landinu, ok þegar lýstr þar í svá harðan bardaga ok ákafan, at þeir Oddr höfðu þar hvergi komit, at þeir hefði þvilíka menn fyri fundit, hvorki á sjó né á landi; en svá lýkr þeirra bardaga, at báðir konúngar falla ok allt lið þeirra; enda er svá sagt, at þeir Oddr ok Hjálmarr hefði þá eigi meira lið, enn þeir sigla burt á einum aski, ok koma við sker þau, er Elfarske heita; inni þau sker gánga vogar, er kallaðir eru Trönuvogar; þar sáu þeir liggja 2 skip, ok var svörtu tjaldat yfir þeim báðum; þetta var öndvert sumar. Nú vilik, sagði Hjálmarr, at ver gjörum eigi vart við ferð vora, fyri því at víkingar liggja kyrrir undir tjöldum. Þat má ek eigi nýta, sagði Oddr, at hafa eigi orð við menn þá, sem ek hitti á leið minni. Nú kallar Oddr, ok spyr, hverr skipunum átti at ráða. Maðr sprettr skörum yfir sér, ok svarar: Ögmundr heitir sá. Hvat Ögmundr ertu? sagði Oddr. Hvar hefir

¹⁾ ýktir, B. ²⁾ 10 s., B.

Þú þess verit, at þú hefir eigi heyrt getit Ögmundar Eyþjófsbana? sagði skipamaðrinn. Eigi hefik heyrt þín getit, sagði Oddr, ok aldri hefik set jafnilliligan mann, sem þú ert. Svá var sagt frá yfirlitum þessa manns, at hann var svartr á hárs lit, ok hëkk flóki ofan fyrir andlitit, þar sem topprinn skyldi vera, en alls ekki var at sjá til andlitsins, nema tennr ok augu; þá hefir hann átta menn með sèr, er þannig voru í yfirbragði: þá bitu engi járn; þeir voru líkari jötnum enn mönnum fyri vaxtar sakir ok ilsku. Þá tók Ögmundr til orða: hverr er sjá maðr, at mik lýtir svá? Sá heitir Oddr, sagði hann. Ertu sá Oddr, sagði Ögmundr, at fór til Bjarmalands fyri laungu. Sá er maðrinn, sagði Oddr, er þar hefir komit. Þá er vænt um, sagði Ögmundr, þvíat ek hefi þín leitit mestan hluta æfi minnar. Hvat hefir þú nú mèr hugat? sagði Oddr. Hvort villtu berjast á sjó eða landi? sagði Ögmundr. Á sjó vil-ik berjast, sagði Oddr. Þá taka þeir Ögmundr af sèr tjöldin. En þeir Hjálmarr búast við í öðrum stað, ok bera grjótt á skip sitt. Ok er þeir voru búnir, hvorirtveggju, tekst þar harðr bardagi, ok leggja borð við borð. Þeir áttu orrostu harða ok lánga; en er þat hafði gengit um hríð, bregðr Ögmundr upp friðskildi, ok spyrr Odd, hversu honum þætti at fara. Hann sagði, at honum þótti illa atfara. Því sætir þat? sagði Ögmundr. Þvíat ek hefir ávalt áðr við menn bar-

ízt, en nú þikjumst ek eiga við fjandr, sagði Oddr; ek hjó á háls þer áðan, sem mér var hægast með sverði því, sem ek hæld á, ok tók ekki á¹. Ögmundr svarar: þat mun mæla mega hvorr okkar við annann, at hær sè eigi síðr átt við tröll enn menn; ek hjó á háls þer, sem mér var hægast, ok hafðik þat sverð, sem aldri hefir í höggi stað numizt fyrr, ok beit ekki, eðr hvort villtu nú, at vèr berjumst lengr? sagði Ögmundr, eðr villtu at við skiljum, þvíat ek kann at segja þer, hve fara mun bardagi vor: hær munu falla þeir fóstbræðr² Hjalmarr ok Þórðr, ok lið þitt allt, þá munu ok falla allir kappar mínir, ok munu við 2 uppi standa; en ef við berjumst til þrautar³, þá mun ek falla fyri þer, sagði Ögmundr. Eiga skal leik þenna þángat til, sagði Oddr, at fellt er lið vort allt ok þitt. Leggja þeir nú saman randir í annat sinn, ok berjast, þartil at þeir standa 3 uppi, Þórðr, Hjalmarr ok Oddr; þeir Ögmundr standa ok þá upp 9. Hann tók þá til orða: villtu nú, Oddr! at við skiljum? því nú kalla ek jafnvegít, fyri því at svá mun fara, sem ek sagða þer, en þer er ætlaðr aldr miklu meiri enn öðrum mönnum; þú hefir ok skyrta þá, at þer má ekki granda. Því betr þiki mér, sagði Oddr, sem við skiljum fyrr, ef þú leggr eigi bleyðiorð á bak mér. Því mun nú eigi gott at skilja, sagði Ögmundr, því nú

¹) heldr enn ek hrökti tág, *b. v. B.* ²) *v. í B, M.* ³) endimarka, *M.*

kalla ek jafnvegít. Oddr sagðist vilja burt úr vogunum, ok svá gjörðu þeir, ok lögðu undir [hólm nokkurn¹. Oddr sagði, at þá lægi þrenn verk fyrir höndum; þat eitt, at fara á skóg ok skjóta dýr, annat, at gæta skips; ek mun eld kveikja, sagði Hjálmarr, [ok búa til búðarvörð². Oddr ferr nú á skóg, en Þórðr geymdi skips, en er þeir komu aptr, var Þórðr horfinn. Þeir fara nú ok leita hans; þeir finna bátinn, þar sem hann var festr; þeir leita nú Þórðar, ok finna hann í bjargskoru einni, sitr hann þar, ok er örendr. Þetta er svá illr atburðr, sagði Oddr, at við höfum eigi slíkan skaða beðit, síðan Ásmundr læzt. Þeir leita nú, hvat honum hefir at bana orðit, ok finna, at undir annari hendinni stendr spjót, en fjöðrin tók út undir annari. Þat mun hinum illa Ögmundi þótt hafa, sagði Oddr, at eigi hafi jafnvegít verit með oss; skulu við nú þegar leggja úti vogana at leita þeirra, ok svá gjörðu þeir, ok var Ögmundr þá allr sburtu. Þeir leituðu hans viku fulla ok fasta um sker ok um [skóga, eyjar ok annes³, ok finna hann hvergi, nè frétta til hans. Þeir halda nú þángat, sem Þórðr er, ok færa hann til Svíþjóðar, ok verpa þar haug eptir hann. Síðan fara þeir heim til Uppsala, ok segja konungi þessi tíðendi. Konúgr tók við þeim báð-

¹) annes eða ey, *M.* ²) en þú, Oddr! skalt afla búðar verðar, *M.* ³) hólma, *M.*

um höndum, ok settust þeir um kyrt, en at sumarmagni bauð konúngr, at þeir sitl þar, ok mun ek fá ykk skip ok lið fyri land fram, svá þið megið skemta ykk.

14. Þat er nú af þeim Oddi at segja, at þeir búa 2 skip, ok hafa 40 manna á hvoru skipi. Þeir sigla nú' fyri land fram. Svá berr til at veðr bægir þeim, ok halda þeir at ey einni, er heitir Sámsey. Þar eru vogar þeir, er heita Munarvogar². Þeir leggja skip sín í lægi, ok tjalda yfir sèr; en þat hefir atgengit um daginn á skipi Odds, at [húsasnotra hefir ísundr gengit³. En er morgun kemr, gánga þeir á land upp, Oddr ok Hjálmarr⁴, at höggva sèr efnitrè. Hjálmarr var svá vanr at gánga, at hann hafði öll herklæði sín, þau sem hann hafði í bardögum. Oddr hafði eptirlátit örvamæli sitt⁵, at skipum niðri, en bæði hafði hann skyrtu sína dag ok nátt. Allt lið þeirra var í svefni. Þeir finna eigi fyrr enn víkingar koma at þeim, ok er sá Ángantýr nefndr, er fyri þeim var. Þeir voru 12 saman, ok voru allir bræðr. Þeir hafa aldrí fleira lið, ok höfðu þá farit víða um heim, ok fengit hvergi viðnám. Nú koma þeir at, þar er skip þeirra Odds ok Hjálmars voru. Þeir hlaupa á þá með bardaga, ok gengr þar skjótt saga frá, at þeir drepa þar hvert mannsbarn, er á skip-

¹) hafsiglingar *b. v. B, M.* ²) Minnivogar, *allstaðar E.*
³) hnísa hefir gengit af, *M.* ⁴) í sólarroð, *b. v. M.* ⁵) ok boga, *b. v. M.*

unum var. Þá taka þeir til orða, bræðr, ok segja svá: þat er þó um at ræða, at eigi hefir Arngrímr, faðir vor, í annat sinn logit meir at oss, enn þá hann sagði oss þessa menn harða ok mikla víkinga, svá at ekki reisti rönd við, en vèr höfum hèr svá komit, at allir hafa verst atborit sik, ok sízt dugat; ok förum heim ok drepum skítkarlinn, föður vorn, ok hafi hann þat fyri lýgi sína! Þat et annathvort, [sögðu sumir¹, at þeir Oddr ok Hjálmarr hafa mest ægðir verit, eðr hitt ella, at þeir munu vera gengnir á land upp, er veðr er gott. Nú munu vèr gánga á land upp, ok leita þeirra, heldr enn at fara aptr at óreyndu. Þeir gjöra nú svá, 12 bræðr, ok kemr nú á þá berserksgánger, ok fara grenjandi. Þá kom ok berserksgánger á Ángantýr, en þat hafði aldrí fyrri orðit. Þetta stenzt á, ok þeir Oddr gánga ofan ok Hjálmarr frá mörkinni. Nú nemr Oddr stað, ok stínger við fótum. Hjálmarr spyr, hvat honum sè. Oddr mælti: berr fyri mik læti kynlig; mèr þikir stundum, sem griðúngargjalli, eðr hundar ýli², en stundum er því líkt, sem grenjat sè, eðr veiztu nokkut þá menn, at þann veg sè til náttúru, at slík læti hafi? Já, sagði Hjálmarr, veit ek þá 12 bræðr. Kanntu nöfn þeirra? sagði Oddr. Þá varð Hjálmari ljóð á munni:

Hervarðr ok Hjörvarðr,

¹) sagði Angantýr, *M.* ²) eyli, *M.*

Hrani, Ángantýr,
 Bíldr ok Bagi¹,
 Barri² ok Tóki,
 Tindr ok Tyrffngur,
 tveir Haddíngjar³;
 Þeir⁴ í Bólum austr
 bornir⁵ voru⁶,
 Arngríms synir
 ok Eyfuru.

Þá frá ek manna
 meinúðgasta
 ok ógjarnasta
 gott at vinna;
 Þeir eru [berserkir
 bóls of⁷ fyldir,
 tvö skip hruðu
 tryggra manna.

Þá sèr Oddr, hvar berserkirnir fara, ok varð
 honum ljóð á munni:

Menn sè ek gánga
 frá Munarvogum,
 gunnar gjarna
 í grám serkjum;
 Þeir hafa reiðir
 rómu háða,
 eru okkar skip
 auð á ströndu.

1) Bragi, *E, R*; Bófi, *M*. 2) Berri, *B*; Bölverkr, *E*;
 Bölvi, *R*; Barr, *M*. 3) Haddúngar, *R*. 4) er, *b. v. M*. 5)
 aldir, *M*. 6) verstir, *R*. 7) berserks böli upp-, *E, R*.

Þá mælti Oddr: Þetta kemr eigi vel við, sagði hann, þvíat örvamæli mitt ok bogi lá eptir við skip niðri, én ek hefi bastöxi¹ eina í hendi.

Oddr kvað þá stöku² eina:

[Nú er³ (mér) ótti
einu sinni,
er⁴ þeir grenjandi
gánga⁵ af öskum,
ok emjandi
í ey stigu,
þá frá ek firða
fláráðasta
ok örvasta⁶
íllt at vinna.

Oddr gengr nú aprt í mörkina, ok höggr sér kylfu eina, en Hjálmarr bíðr þar eptir, ok er hann kemr at ofan, þá koma þeir at neðan, berserkirnir⁷. Þá varð Ángantýr⁸ ljóð á munni:

Ið eruð halir
harðir komnir,

¹) hatöxi, *M.* ²) stuku, *M.* ³) þá var, *M.* ⁴) þannig *M.*; ef, *A* ok *hin.* ⁵) gengu, *M.* ⁶) ótrauðasta, *M.* ⁷) þá kvað Hjálmarr þetta:

Hliðu vér	við skulum í aptan
fyrir hjaldi viðum,	Oðin gista,
þótt okkr aldrei	tveir fóstbræðr,
at hallt þikki;	en þeir tólf lifa.

þá segir Oddr:

Ansa mun ek	Oðin gista
einu þvi orði,	tólf berserkir,
þeir skulu í aptan	en við tveir lifa, <i>b. v. M.</i>

⁸) svá sem hann kemr, ok hefir heyrt Hjálmar, ok þótti kenna æðru nokkut; *b. v. M.*

seggir¹ úr hlunnviði!
 fallnir eru ykkir
 förunautar,
 [ok farið í höll Viðris²!

Þá kvað Oddr:

[Hér eru rekkar
 reiðir³ komnir⁴,
 tírar lausir;
 [af trè skipum,
 traustir drengir⁵,
 [ok eru⁶ tólf saman;
 einn skal við einn
 orrostu heyja⁷
 hvatra drengja,
 nema hugr bili⁸.

Hverir eru þessir menn, sagði Oddr, at vèr höfum hér hitta? Maðr heitir Ángantýr, sögðu hinir, sá er fyri liði ræðr; vèr erum 12 bræðr, synir Arngríms jarls ok Eyfuru austan af Flæmíngjalandi⁹; en hverr spyr at því? sagði Ángantýr. Hér heitir annarr Oddr, sonr Gríms loðinkinna, en annarr heitir Hjálmarr hinn hugum-stóri. Þá er vel á móti, sagði Ángantýr, fyri því at ykkar höfu við víða leitat. Hafið þèr nökkut komit til skipa vorra? sagði Oddr. Kvomu vèr þar, sagði Ángantýr, ok er þar allt

¹) Eruð heilir komnir, *B*; Ið eruð halir reyndir, segir hann, komnir, *M*. ²) *v. í M*. ³) Þið eroð halir harðir, *B*; þ. e. h. reiðir, *M*. ⁴) *v. í M*. ⁵) *v. í B, M*. ⁶) fara, *M*. ⁷) eiga, *M*. ⁸) þessar 2 vísur *v. í E*. ⁹) dóttursynir Svafrlama jarls *b. v. M*.

unnit oss til handa. Hversu ætlið þið nú þá til, sagði Hjálmarr, um fund vorn? Ek ætla, sagði Ángantýr, sem þið mæltuð til áðan, at hér skal (einn) við einn eiga, ok ætla ek mér Odd, fyri því at þú hefir skyrta þá, at þer er því fyrir heitit, at þik skuli engi járn bíta, en ek hefi sverð þat, er Tyrfíngur heitir, ok dverg- ar smíðuðu, ok hétu, at hvergi skyldi í höggi stað nema, hvort fyrir eru járn eðr steinar. Hæter skipt í helmínga liði, ok fara sjö í annann stað, en ek við fimta mann, [þat er líkt látit, ek einn ok Haddíngar tveir; þá kemr einn ímóti Tyrfíngi¹. Þá tekr Hjálmarr til orða: ek vil berjast við Ángantýr, þvíat ek hefi brynju þá, er ek hefir aldrí sár í fengit, hún er sett ferföldum hríngum. Þá gjörir þú illa, sagði Oddr, því okkr mun hlýða, ef ek berjumst við Ángantýr, en víst ei ella. Hvernin sem ferr, sagði Hjálmarr, þá skal ek ráða. Þá mælti Ángantýr: þat vil ek, sagði Ángantýr, ef nökkur vor kemst áburt hëðan, þá skal enginn ann- ann ræna at vopnum, ek vil hafa Tyrfíng í haug með mér, þótt ek deyja; svá skal Oddr hafa skyrta sína ok skeyti, en Hjálmarr brynju sína; ok svá skilja þeir, at þeir skulu verpa haug eptir aðra, er lifa. Nú gánga þeir fyrst fram, Haddíngjar tveir, en Oddr lýstr sitt kylfu- högg hvorn þeirra, ok þurfa þeir ekki fleiri. Þá

¹) Haddíngjar tveir voru jafnir látnir ok Ángantýr einn, *M.*

rís upp hverr eptir annann, þeir er við Odd skyldu eiga, ok svâ lýkr, at hann drepr þá alla, er honum voru ætlaðir. Nú tekr Oddr hvíld. Þá stendr Hjálmarr upp, ok þar einhverr ámót; varð skamt viðskipti þeirra, áðr hann fellr. Þá rís upp annarr, hinn þriðl ok fjórði. Þá rís upp Ángantýr, ok eiga þeir harðan ok lánan at-gáng, en svâ lýkr at Ángantýr fellr fyrir Hjálmari. Þá gekk Hjálmarr at þúfu einni, ok sezt niðr, ok hnýgr at upp. Oddr gengr at honum, ok kvað vísu:

Hvat er þer¹, Hjálmarr!
 hefir þú lit brugðit,
 [þik kveð ek mæða
 miklar undir,
 hjálmr er þinn högginn,
 en á hlið brynja,
 nú kveð ek fjörvi
 um farit þínu²;

ok hefir nú sannazt þat, ek sagði þer, at okkr mundi ei hlýða, ef þú berðist við Ángantýr. Eigi er undir því, sagði Hjálmarr, deyja skal hverr um sinn, ok kvað þetta:

Sár hefi ek sextán,
 slitna brynju,
 svart er mēr fyri sjónum,
 [sè ek ei³ at⁴ gánga;
 hneit mēr við hjarta

¹) nú, *M.* ²) *v. í M.* ³) sek-at ek, *B*; seinkaða ek, *M.*
⁴) *v. í M.*

hjör Ángantýrs,
 hvass blóðrefill
 herðr í eitri.

Nú hefik þann skaða beðit, sagði Oddr, at ek mun aldri bætr bíða, meðan ek lifi, ok hefir nú illa gefizt þrá þitt, ok mundu vèr hær mikinn sigr fengit hafa, ef ek hefði ráðit. Nú skaltu setjast niðr, sagði Hjálmarr, ok vil ekkveða ljóð nökk, ok senda heim til Svíþjóðar. Hann kvað nú þetta:

Fregna¹ eigi þat
 á fold konur,
 at ek höggum
 hlífast gjörði²,
 [hlær eigi³ at því,
 at ek hlíða gjörði⁴
 snót⁵ svinnhuguð
 [Sigtúnnum í⁶.

Hvarf ek frá fögrum
 fljóða saungvi,
 ótrauðr gamans,
 út⁷ með Sóta;
 för skundaðek⁸
 ok fór⁹ í lið
 hinsta¹⁰ sinni¹¹
 frá hollvinum¹².

1) fregni, B. 2) léta, M. 3) hlæja man, R. 4) vilda, B.
 5) þóat, M. 6) sigraðan spyri, M. 7) á trè, M. 8) þannig
 M; smiðgað ek eða snúðgað ek, A, B; snúðuga, R. 9) þannig
 B; fórk, M; fékk, A, E, R. 10) þannig B; fyrsta, A; mesta,
 E, R; seinsta, M. 11) liðsinni, E, R. 12) hugsvinnum,
 E; húsvinum, R.

Leiddi mik en hyíta
 hilmis dóttir
 á Agnafit
 utanverða;
 saga mun sannast,
 [er hún¹ sagði mér,
 at ek aptr koma
 eigi mundi.

Hvarf ek frá úngri
 Íngibjörgu,
 skjótt réðum² þat,
 á skapa³ dægri;
 sá mun fljóði
 fastnæmr tregi,
 [at hún síðan mik
 sèr⁴ aldregi.

Berr þú til sýnis,
 sá er minn villi,
 [hjálms ok⁵ brynju
 í höll konúngs;
 hugr mun gángast
 hilmis dóttur,
 er hún höggna sèr
 hlíf fyri brjósti.

Átta ek á foldu
 fimm ból⁶ saman,

¹) þannig B, M; sú er, A. ²) réð ek um, B, E, R. ³)
 skarra, E, R. ⁴) er við síðan sjáumst, M. ⁵) Hjalms, M.
⁶) hú, E, M, R.

en ek unda þó¹
 [eigi á landi²,
 nú verð ek liggja
 lítt megandi,
 sverði undaðr³,
 Sámseyju í.

Drag þú mér af hendi
 hríng enn rauða,
 [ók fær⁴ [hinni úngu⁵
 Íngibjörgu;
 sá mun henni⁶
 hjartnæmr⁷ tregi,
 [at⁸ hún síðan mik
 sér⁹ aldregi.

Sè ek hvar sitja
 Sigtúnum á¹⁰
 fljóð þau er löttu¹¹
 farar mik þannig¹²;
 gleðr eigi Hjálmarr¹³
 í höll konúngs
 öl nè rekkar¹⁴
 aldri¹⁵ síðan.

Nú vilik ok, at þú berir kveðju mína öllum bekkj-
 unautum okkrum, ok munik nefna þá á nafn¹⁶:

1) þannig E, R; því, A, B, D. 2) þannig E, R; eigi láði, A, B; at lítt ráði, M. 3) sundraðr, M. 4) færðu, M. 5) hann úngri, E, R. 6) fljóði, E, R. 7) fastnæmr, E, R; hugfastr, M. 8) þannig B, E, R; ef, A. 9) er við síðan sjáumst, M. 10) í, E, R. 11) litu, E, R. 12) þar veg, E, R; þaðan, M. 13) mik, M. 14) ríki, M; reikka, B. 15) um aldr, M. 16) alla 70 manna, b. v. M, sem sleppir nafna visunum.

Drukku vèr ok dæmdum]

dægurt margt saman

Álfr ok Atli

Eymundr¹, Trani,

Gissur, Gláma,

Guðvarðr, Starri,

Steinkell, Stikill,

Stórólfr², Vífill,

Hrafn ok Helgi,

Hlöðver, Ígull,

Steinn ok Kári,

Styrr ok Áli,

Össur, Agnarr³,

Ormr ok Trandill,

Gylfri⁴ ok⁵ Gauti⁶,

Gjafarr ok Rakknarr⁷.

Fjölmundr⁸, Fjalarr,

Frosti ok Beinir,

Tindr ok Tyrffingr,

tveir Haddíngjar⁹,

Valbjörn, Vikarr,

Vemundr, Flosi,

Geirbrandr, Goti¹⁰,

Guttormr, Snerill.

Styrr ok Ari,

Steinn ok Kári,

Vöttr, Veseti¹¹

Vemundr¹², Hnefi;

1) Eyvindr, B, E, R. 2) Steinólfr, E, R. 3) Ögur, B, E, R.
4) eða Gylfi, A, B. 5) í, R. 6) Götu, R. 7) Ragnarr, R. 8)
Fjölviðr, B. 9) Haddúngar, R. 10) Gauti, E, R. 11) Viðsetr,
12) Vermundr, R.

vèr á einn bekk
 allir sátum
 [teitir ok reifir¹;
 því em ek trauðr flugar.
 Svarfraði², Sigvaldi,
 Sæbjörn³ ok Kolr,
 Þráinn ok Þjóstólfr,
 Þórálfr ok Svalr⁴,
 Hrapp⁵ ok Haddíng⁶,
 Húnfastr, Knúi⁶,
 Óttarr, Egill
 með Íngvari.

Nú vil ek þess biðja þik, sagði Hjálmarr við Odd, at þú látir mik eigi verða [lagðan í haug⁷ hjá svá illum vættum, sem berserkirnir eru, fyri því ek þikjumst miklu betr at mér enn þeir. Þetta vilik veita þér, sagði Oddr, sem þú beiðir, því nú þiki mér, sem fast dragi at þér. Nú skaltu draga hrínginn af hendi mér, sagði Hjálmarr, ok færa Íngibjörgu, ok seg henni, at ek senda henni hann á deyjanda degi. Nú verðr Hjálmari hljóð á munni:

Drekk⁸ með jöfri
 jarla mengi
 öl glaðliga
 at⁸ Uppsölum;
 mæðir marga

1) Teitr ok Refr, R. 2) Svarfandi, B; Snarfari, E, R. 3) Snæbjörn, R. 4) Snati, R. 5) Hrafn, E, R. 6) Beini, B; Bendir, E, R. 7) staddan, M. 8) þannig hin; af, A.

munngát fíra,
 en mik eggjar spor
 í eyju þjá¹.

Hrafn flýgr sunnan
 af háheiði²,
 ok er eptir þar
 örn í sinni,
 þeim gefik erni
 efstum bráðir,
 sá mun á blóði
 bergja mínu³.

Ok eptir þat dó Hjálmarr. Oddr dró þá saman berserkina í eina kös, ok sveigði þar at utan við. Þat var skamt frá sjó; þar leggr hann hjá þeim vopn þeirra ok klæði, rænandi þá aungum hlut; síðan bar (hann) þá at utan torf, ok eys eptir þat sandi. Síðan tekr hann Hjálmarr, ok leggr á bak sér, gengr til sjófar ofan, ok lætr hann niðr á ströndinni, en hann gengr útá skipin, berr þá á land hvern mann, er fallit hafði, ok verpr þar annann haug eptir lið sitt, ok er þat sagt af þeim mönnum, er þar hafa komit, at enn sjái þess merki í dag, er Oddr gjörði þá.

15. Eptir þetta leggr Oddr Hjálmar á skip út, ok flyzt undan landi. Þá verðr Oddr at taka til íþróttar sinnar, þeirrar er honum var lèð, dregr segl upp í logni, ok siglir heim til Sví-

¹) þessari, E, R. ²) Hámm heiði, B; Hamheiði, R. ³)
 vísuna v. í M.

Þjóðar með Hjálmar dauðan. Hann tók þar land, sem hann kaus á. Hann dregr upp skip sitt, en leggr Hjálmar á bak sér, ok gengr heim til Uppsala með hann, ok lætr hann niðr fyrir hallardrum. Hann gengr inn í höllina, ok hefir brynju Hjálmars í hendi sér, ok svá hjálm hans, ok leggr niðr á hallargólfít fyrir konúngi, ok sagði honum tíðendi, þau sem gjörzt höfðu. Síðan gekk hann þangat, er Íngibjörg sat í stóli. Hún saumaði Hjálmari skyrtu. Hér er hríngr, sagði Oddr, at Hjálmarr sendi þér á deyjanda degi, ok kveðju sína með. Hún tekr við hríngnum, ok lítr á, en svarar aungu. Hún hngr þá apr í stólsbrúðunum, ok deyr þegar. Þá skellir Oddr upp, ok hlær, ok mælti þetta við. eigi er þat fleira um hríð, at vel hefir at farit, þá skal því fagna; nú skulu þau njótast dauð, er þau máttu eigi lífs. Oddr tekr hana upp, ok berr hana í faðm sér, ok leggr í faðm Hjálmari fyrir hallardrum, ok gjörir menn inn höllina eptir konúngi, ok bað hann sjá, hversu hann hafði umbúit¹. Eptir þetta fagnar konúngr honum vel, ok setr Odd í háseti hjá sér. En þegar hann hafði hvíld tekit, þá sagði konúngr, at hann vill láta at erfi fá eptir þau Hjálmar ok Íngibjörgu, [ok verpa haug eptir þau. Konúngr lætr svá alla hluti gjöra, sem Oddr sagði fyrri². Þá er fram borinn hjálmr ok brynja, er Hjálmarr hafði átt, ok

¹) konúngr kom, ok sér þat; voru þau grafin ok bæði saman, b v. M. ²) v. í M.

Þikir mönnum mikils verdt um afrek hans, [ok hve mikit honum hafði til fjörs verit, ok nú eru þau lagin bæði í einn haug; gengú allir menn at sjá þetta þrekvirki, ok lét Oddr þetta gjöra með mikilli virðingu¹. Nú sitr Oddr í kyrðum þann vetr með Hlöðveri konúngi, en um vorit fær konúngr honum lið ok 10 skip, ok nú ferr Oddr um sumarit at leita Ögmúndar Eyþjófsbana á nýrra leik, ok fann hann hvergi.

16. Svá bar til um haustit, at Oddr kom² til Gautlands, þar spyr hann til víkings þess, er Sæmundr³ heitir. Honum var sagt frá, at hann var torsóttari enn aðrir menn; hann hafði hálfan setta tug skipa. Þar komu þeir Oddr með 10 skip, ok þegar er þeir finnast, þá lýstr þar í bardaga svá lánan ok harðan, at eigi skorti; en svá lauk um kveldit, at hroðin eru öll skip fyrir Oddi, ok hann stóð upp einn manna. Þá stökk Oddr fyrri borð, er nálíga er myrkt orðit; þat sér einn maðr, at hann leggst frá skipunum; hann þreif upp gaflak eitt, ok skutu þeir eptir honum; þat kemr í kálfa Odds, svá at í beini stóð. Honum kemr í hug, hvar hann var staddr, at hann mundi á flótta kominn vera; hann lagðist þá aptr at skipunum, en víkingarnir sáu Odd, ok kippa honum upp í skipit. Sæmundr⁴ bað þá láta koma fjötr

¹) með mikilli vegsemð var umbúit leiði þeirra Hjálmars ok Ingibjargar eptir skipan Odds, ok hættir nú at segja frá Hjálmarí, *M.* ²) austr, *b. v. M.* ³) Sæundr, *M.* ⁴) Sæundr, *hér, A.*

á fætr honum, bogastreng á hendr. Svá var gjört, sem hann mælti fyri. Nú sitr Oddr í fjötrunum, ok (eru) fengnir til 12 menn at vaka yfir honum, en Sæmundr lætr sik flytja til lands, ok lætr tjalda yfir sèr. Þá mælti Oddr við þá, er til voru fengnir at vaka yfir honum: hvort vilið þèr, at ek skemta, eða villð þèr skemta, er svá er daufligt? Oss þætti, sagði sá er fyri þeim er, sem þèr sè lítt til gamans hagat; þú ert í fjötrum, en ætlaðr til dráps á morgun. Ekki kviði ek því, sagði Oddr; deyja skal hverr um sinn. Þat kjósu vèr þá, at þú skemtir, segja þeir. Hann kveðr þeim kvæði, ok lættir eigi fyrr, enn þeir eru sofnaðir allir. Þá fór Oddr þángat til, er öx lá á þiljunum; hann getr snúit henni svá, at egginn horfir upp; þá snýr hann þar við herðunum, en gnýr við höndunum, til þess, er hann varð lauss; þá hefir hann hendr at fjötrinum, ok færir hann af sèr; ok sem hann er lauss, þikir honum skör rýmra. Nú gengr hann þángat, er þeir sofa, ok stíngtr á þeim öxarskaptinu, ok bað þá vakna, því þèr sofið sem snápar, en bandínginn er lauss orðinn. Síðan drap hann þá alla, tekr síðan örvamæli sitt, ok stígr á bát, ok flyzt til lands. Síðan gengr hann til skógar, ok dregr gaflakit úr fæti sèr, ok bindr um sár sitt. Nú er at segja frá Sæmundi, at hann vaknar í tjaldinu, ok gjörir menn út til skipanna, þar er varðmennirnir voru, ok var

Oddr íburtu, en drepnir allir varðmennirnir, ok þikjast þeir sakna vinar í stað, ok segja Sæmundi þessi tíðendi, ok ferr hann nú hvervetna um Gautland, at leita Odds, en Oddr ferr í öðrum stað, at leita Sæmundar. Þat verður einn morginn snemma, at Oddr kemr fram úr mörkinni, hann sèr tjöld Sæmundar á landi, en skipin flutu á höfninni. Hann snýr aptr í mörkina, ok höggr sèr kylfu eina, gengr síðan ofan at tjaldinu, ok fellir þat ofan á Sæmund ok hans menn, drepr hann þar Sæmund ok þá 15^r saman. Síðan gjörir hann þeim tvo kosti, er á skipunum voru, at þeir skulu ganga á hönd honum, ok gjörist hann höfðingi þeirra, ok þann kjósa þeir. Siglir Oddr nú heim til Svíþjóðar, ok hefir þó lítit lið, ok sitr þar þann vetr.

17. Þá gjörir Oddr sendimenn norðr til Hrafnistu, ok biðr þá liðs frændr sína, at þeir kæmi norðan um vorit, Guðmundr ok Sigurðr. Þeir verða vel við, ok fara til fundar við Odd, ok er þeir finnast, verður þar fagnafundr. Nú búa þeir skip sín úr landi, ok halda suðr [í lönd¹, ok þar sem grunnsæfi var mikit, fyrri því at þá gat hafði Oddr áðr sízt haldit. Herja þeir nú suðr um Valland, Frakkland ok Helsíngjaland²; þar reka þeir mikinn hernað. Er nú ekki sagt af ferð þeirra, fyrr enn þeir brjóta skipin við eitthvert land. Þar ganga þeir á land með lið

¹) 12, M. ²) fyrri land, M. ³) Flæmíngjaland, B; v. i M.

sitt. Sem þeir kvomu á landit, þá sáu þeir hús fyri sér; þat var nökkut með öðrum hætti gjört, enn þau er þeir höfðu áðr sët. Þángat gengu þeir til hússins. Þat var gjört af steini ok opit. Oddr mælti: hvat ætlar þú, Sigurðr! hvat hús þetta muni vera, er vèr erum at-komnir? Eigi má ek þat vita, sagði hann; en hvat ætlar þú, Oddr frændi? Eigi veit ek, sagði hann, en þess get ek, at menn byggi húsit, ok munu híngat vitja, ok skulu vèr ekki inn-ganga at svâ búnu. Þeir setjast niðr í einhverjum stað úti hjá húsinu, en er stund leið, sjá þeir at menn drífa til hússins, ok þat með, at þar fylgja læti, þau er þeir hafa aldri þvílík heyrt. Þat ætla ek, sagði Oddr, at hær sè [allkynligir menn¹ á þessu landi, skal hær nú bíða, til þess, er menn gánga frá húsinu. Þat fór, svâ sem Oddr gat, at þetta líðr af, ok drífa menn frá húsinu. Einn af liði þeirra landsmanna gengr þángat, sem þeir Oddr sátu, ok mælti: hverir eru þessir? Oddr segir honum et sanna, eðr hvat land er þat, er vèr erum á komnir? Sá sagði, at þat heitir Aqvítanía, en hvat táknar hús þetta, er þær hafið at staðit um stund? Þetta köllu vèr ýmist musteri eða kirkju; en hvat látum er þat, er þær hafið haft? Þat köllu vèr tíðagjörð, sagði landsmaðr; en hvern veg er farit um ráð yðvart, ok hvort eruð þær heiðnir

¹) allkynligr háttir, *M.*

til lykta. Oddr svarar: vèr vitum alls ekki til annarar trúar, enn vèr trúum á mátt vorn ok megin, [en ekki trúum vèr á Óðin², eðr hverja trú hafi þer? Landsmaðr sagði: vèr trúum á þann, er skapat hefir himin ok jörð, sjóinn, sól ok túngl. Oddr mælti: sá mun mikill, er þetta hefir allt smíðat, þat hyggjumst ek skilja. Nú var þeim Oddi fylgt til herbergis. Þar eru þeir Oddr vikur nokkrar, ok eiga málstefnur við landsmenn. Þeir leita eptir við þá Odd, ef þeir vildu taka við trú, ok þar kom at þeir Guðmundr ok Sigurðr tóku trú, [var þá leitat eptir við Odd, ef hann vildi við trú taka. Hann kveðst mundu gjöra þeim á því kost: ek mun taka sið yðvarn, en háttu mér þó at sömu sem áðr; ek mun hvorki blóta þór nè Óðin eðr önnur skurðgoð, en ek á ekki skap til, at vera á þessu landi, því mun ek flakka land af landi, ok vera stundum með heiðnum mönnum, en stundum með kristnum; er þat þó afráðit, at Oddr er skírðr³; eru þeir þar um hríð. Eitt sinn leitar Oddr eptir við þá Guðmund ok Sigurð, ef þeir vildi fara áburt. Þeir segja: hær höfu vèr svá verit, at oss hefir bezt þótt. Þá er hær tveimr tveggja hugr, sagði Oddr, at ek hefir hær svá verit, at mér hefir leiðast orðit. Sem hann fær ekki leyfi af frændum sínum, leynist hann íburt einsam-

¹) þór eða, b. v. B. ²) frá [v. í M. ³) Oddr tók ok við trú, ok vildi þó ráða högum sínum, sem honum líkaði, M.

ann, en þeir eru eptir með öllu liðinu. Ok sem hann kemr burt frá borginni, sèr hann fara mikinn flokk manna á móti sèr. Þar ríðr einn maðr, en aðrir gánga. Þetta lið var skrautliga búit, ok var engi maðr vopnaðr. Oddr stóð hjá götunni, en liðit ferr hjá honum, ok mæla hvorigir við aðra. Þá sèr Oddr, hvar hlaupa 4 menn; þeir höfðu allir skálmir í höndum; þeir hlaupa at þeim manni, er reið¹, ok höggva af honum höfuðit². Síðan hlaupa þeir aptr hjá Oddi hina sömu leið, ok hefir einn í hendi höfuðit af þeim manni, er drepinn var. Þat þikist Oddr vita, at þetta muní harðla íllt verk, er þessir menn hafa unnit. Nú hleypr Oddr eptir þeim, ok eltir þá, en þeir hlaupa undan til skógar, ok þar í jörð niðr í jarðhús nökkut. Oddr hleypr eptir þeim í jarðhúsit; þar veita þeir viðnám, en Oddr sækir at þeim; eigi lættir hann fyrr, enn hann drepr þá alla. Síðan tektr hann höfuð af þeim, ok hnýtir saman hárin, gengr út síðan, ok hefir með sèr höfuðin, ok svá þat höfuð, er þeir höfðu þángat haft. Oddr ferr nú aptr til borgarinnar. Þá voru hinir komnir til kirkju með lík þess, er drepinn var. Oddr kastar þá inni musterit höfðunum, ok mælti: Þar er nú höfuðit af þeim, er drepinn var fyrir yðr, ok hefik hefnt hans. Þeim þótti mikils um þetta vert, er Oddr hafði unnit. Oddr

¹) ok reka hann af baki, *b. v. M.* ²) en lið hans lét slota hendr niðr með síðu, ok höfðust ekki at, *b. v. M.*

spurði, hvat manna þat hafði verit, er harn hafði hefnt. Þeir sögðu, at þessi maðr var biskup þeirra. Oddr mælti: Þá mun þetta betr unnit enn eigi. Svá hafa þeir nú á Oddi mikla vörðu, at þeir vilja at aungum kosti, at hann fari áburt. En svá sem honum hafði áðr leitt orðit, at vera þar, þá jók nú stóru við, er hann fann at þeir hældu vörðu á honum, ok sitr nú um þat eitt, at komast íburtu. Þar kom enn, at hann leynist áburtu á einni nótt. Hann ferr nú land af landi, ok kemr umsíðir út' til Jórdanar. Þar fór hann af öllum klæðum ok skyrtu sinni. Síðan ferr hann í ána, ok þvær sér, sem honum líkar. Þá ferr hann af ánni, ok í skyrtu sína, ok hêlt hún öllum kostum sínum sem áðr. Nú ferr hann þaðan áburt, ok hefir örfamæli sinn á baki sér. [Þá ferr hann enn land af landi. Þar kemr nú ráði hans, at hann verðr svá staddr á mörkum úti, at hann hefir ekki annat til atvinnu, enn hann skýtr dýr til matar sér eðr fugla, ok ferr svá fram um hríð^e.

18. Svá er sagt at Oddr gekk einn dag fram á björg nökkur ok gljúfr stór, þar sem móða mikil fêll í straumum með miklum hávaða. Hann hugði at, ef nökkur mætti yfirkomast, ok sá hann þat hvergi. Hann sezt nú niðr,

¹) um haf; eigi nemr hann fyrr staðar, enn hann kemr út, *þ. v. M.* ²) skýtr hann dýr ok fugla til matar sér, næfrum spennir hann sik uppi ok niðri, *M.*

ok sem hann hafði eigi lengi þar verit, er hann gripinn upp voveifliga; var þar kominn gammr atfljúgandi, ok hremdi Odd með klóm sínum svâ hart, at hann gat aungri vörn ímóti komit. Þetta kvikendi fló með Odd yfir mörg lönd ok höf; en umsíðir flýgr gammrinn at flugabjörgum, ok settist í eina tó, er var í björgunum. Voru þar fyrir úngar þessa kvikendis. Hann lét nú Odd lausan, ok var hann heill ok ósak-
aðr, þvíat honum hlífði skyrta hans, bæði við klóm þessa gamms, ok öllu því sem áðr hefir sagt verit. Nú er Oddr hjá úngum gammsins í bælinu; var þar hátt bjarg fyrir ofan, en flugsjór var undir niðri, mátti Oddr með aungum hætti áburt komast, nema láta fallast ofan á sjóinn, ok hætta svâ lífi sínu; landtaka var ok hvergi nær, þvíat hann sá fyrir hvornigan enda á björgunum. Úngarnir voru lítt stálpaðir. Gammrinn var sjaldan heima í bælinu, ok leit-
aði hann jafnan matfanga. Oddr múlbindr nú úngana, en felr sik í bjargskorunni hjá bælinu. Gammrinn berr at þess fleiri fiska' ok fugla ok manna-
hold, ok af allskonar dýrum ok fenaði. Þar kemr umsíðir, at hann berr þángat soðit kjöt. En þegar gammrinn ferr íburtu, tekr Oddr til matar, en felr sik þess ámilli. Einn dag sér Oddr at jötun mikill rær á steinnökkva þángat at bælinu; hann er hátalaðr, ok mælti: illr fugl er þat, sem hér á bæli, þvíat hann

1) hvali, b. v. B. 2) dimullljóðr, B.

venst á, dag eptir dag, at stela burt kjöti mínu nýsöðnu, skal ek nú leita við at hefna honum nökkru; ætlaði ek þá annat, er ek tók yxnin frá konungi, enn fugl þessi skyldi hafa þau. Oddr stendr þá upp, ok drepr úngana, en kallar á jötuninn: hær er allt þat, er þú leitar at, ok hefir ek varðveitt þat. Jötuninn gengr upp í bælit, ok tekr kjöt sitt, ok berr á nökkvann. Jötuninn mælti: hvar er kögrbarn, er ek sá hær, gáangi þat fram óhrætt, ok fari með mér! Oddr sýnir sik nú, ok tók jötuninn hann, ok lét útf nökkvann. Hann mælti þá: hversu skulu við drepa þessa meinvætti? Oddr svarar: tak þú eld, ok legg í bælit, ok er gammrinn kemr aptr, þætti mér vera mega, at hann flýgi svá nær, at eldrinn hlypi í fiðrit, ok munu við þá fá sigrat hann. Þetta fór eptir því sem Oddr gat, ok unnu þeir gamminn. Oddr hjó af honum nef ok klær, ok hafði með sér, ok stígr útá nökkvann, ok rær jötuninn áburtu. Oddr spyr hann at nafni, en hann kveðst Hildir heita, ok vera risi einn af Risalandi, ok eiga konu þá, er Hildiríðr heitir, ok með henni eina dóttur, er Hildigunn heitir; svá á ek son, er Goðmundr heitir, ok var fæddr í gær. Vær erum 3 bræðr, heitir einn Úlfr, en annarr Ylfíngr, höfu vær sett þíng at sumri, ok skal sá vera konungr af oss yfir Risalandi, er mest þrekvirki hefir unnit ok ólmastan hund á, ok skal þar etja á þínginu.

*) Ernautrek, h. v. B.

Oddr mælti: hvat hyggr þú, hverr yðvar þat muni hljóta, at verða konúngr. Hildir svarar: víst þiki mēr, at þeir muni þat hljóta, þvíat ek hefir alla æfi síztr verit af oss, ok svâ mun enn vera. Oddr mælti: hvort mundir þú kjósa, hvat þinn hagr yrði um þetta mál. Hildir svarar: þat kjöra ek, at verða konúngr, en þat er þó harðla ólíkligt, þvíat Úlfr á þann varg, at hvervetna er grimvari, ok enginn hundr þolir við hann at bítast; Úlfr hefir drepit þat dýr, er tigris heitir, ok hefir þar til vitnisburðar höfuð dýrsins; en Ylfíngr, bróðir minn, er þó torveldari, þvíat hann hefir þann hvítabjörn, at aungu eyrir; Ylfíngr hefir ok drepit dýr þat, er unikornús heitir, en ek hefir eigi þvílík verk at sýna hēr ímót, ok aungan hund þann at við þeim megi. Vel þiki mēr þú segja, sagði Oddr, en fást mundi hēr mega nökkr ráð til, þau at dygði, ef maðr væri velviljaðr. Hildir mælti: ekki barn jafnlítit hefik fundit hortigra enn þik, nè ráðugra, því mēr þikir svâ mega at kveða, at þú sèrt ekki nema vitit eitt, ok þiki mēr í þèr hin mesta gersemi, hversu kofrmálugr¹ þú ert, ok skal ek færa þik Hildigunni, dóttur minni, ok skal hún hafa þik fyri leiku, ok fóstra þik, ok fæða þik upp jafnfram Goðmundi, syni mínum. Eptir þat settist Hildir til ára, ok reri heim til Risalands, ok þótti Oddi fádæmi, hversu nökkvinn gekk. En er hann kom heim,

¹) kofrmálugr, B.

sýndi hann barn þat, er hann hafði fundit, ok biðr dóttur sína gæta sem síns barns, ok eigi verr. En er Hildigunn tók við Oddi, ok hann stóð hjá hermi, tók hann henni tæpt í mitt lær, en þó hafði Hildir allan vöxt yfir hana, eptir því sem karlmanni heyrði. En er Hildigunn tók Odd upp, ok setti hann í knè sèr, þá snèri hún honum fyrri¹⁾ sèr, ok mælti:

Tuttr litli,
ok toppr fyrri nefi?
meiri var Goðmundr
í gær borinn.

Hún leggr hann þá í vöggu hjá risabarninu, ok kvað yfir þeim barngælur, ok gjörði vel við hann, en er henni þótti hann óspakr í vöggunni, lagði hún hann í sæng hjá sèr, ok vafðist utan at honum, ok kom þá svâ, at Oddr lèk allt þat, er lysti; gjörðist þá harðla vel með þeim; sagði Oddr henni þá, at hann væri ekki barn, þótt hann sè minni enn þeir menn, er þar eru fæddir. En því fólki er svâ háttat, at þat er miklu stærra ok sterkara, enn nokkr kind önnr; vænni eru þeir ok enn flestir menn aðrir, ok ekki vitrari. Þar er Oddr um vetrinn, en um vorit spurði hann Hildi, hversu góðr hann mundi þeim manni, er honum vísaði til hunds þess er afbæri hundum bræðra hans. Hildir svarar: allgóðr skylda ek þeim, eða kanntu nökkut til þess at vísa? Oddr mælti: vísa má ek þèr þar til,

¹⁾ við, B.

en þú skalt sjálf taka hann. Hildir svarar: ek skal ná honum, en þú kom honum í augsýn mér. Oddr mælti: þat dýr liggr í Vargeyjum, er kallaðr er híðbjörn; sú er náttúra á honum, at hann liggr allan vetr í dái, en at sumri stendr hann upp, ok er þá svá gráðugr ok grimmr, at hann eyrir hvorki fè nè mönnum, ok engu því sem fyrir honum verðr. Nú þætti mér von, at þetta dýr mundi sigra hunda bræðra þinna. Hildir mælti: fylgdu mér til hunds þessa, ok ef hann reynist svá, sem þú segir, þá skal þèr þat góðu launa, þá eð ek kem í ríki mitt. Síðan búast þeir til ferðar. Þá mælti Híldigunn við Odd: aptr muntu ætla úr (fór) þessari. Hann kveðst þat eigi víst vita. Um þat væri mér þó meira, sagði hún, þvíat ek ann þèr mikit, þóat þú sèrt lítill; þarf ok eigi við þat at dyljast, at ek er með barni, þó þat mætti ólíkligra þikja, at þú værir til þeirra hluta fær, svá lítill ok auðvirðiligr sem þú ert at sjá, er þar þó enginn í tígi til, nema þú, at vera faðir at barni því, er ek geng með. En þóat ek þættumst ekki mega af þèr sjá sakir ástríkis, þá vil ek þó ekki meina þèr at fara, hvert þú villt, þar ek sè at þú átt ekki eðli til, at vera hèr til lengdar hjá oss, en efast þú ekki í því, at þú kæmist hèðan aldrí, nema ek vildi. Nú vil ek heldr bera harm ok áhyggju ok morna hèr ok þorna, þann veg sem auðnar, heldr enn þú sèrt eigi í þeim stöðum, sem þèr þikir gott; en hvern veg villtu, at ek

breyta við barn okkart? Þú skalt, segir Oddr: senda mér, ef þat er sveinn, þá hann er 10 vetra gamall, þvíat ek vænti, at mannskapr muni í verða; en ef þat er stúlka, þá fæðist hún hér upp, ok sjá þú ráð fyrir henni, þvíat ek mun þar aungan gaum at gefa. Þú skalt enn öllu þessu ráða, sem öllu öðru, sagði hún, okkar í milli, enda far þú nú heill ok vel! Grætr hún þá sáran, en Oddr ferr á skip. Hildir sezt til ára; Oddi þikirk þat seinligt, at sækja með árum, þvíat leiðin var laung. Tekr hann þá til íþróttar þeirrar, sem þeim Hrafnistumönnum var gefin; hann dregr segl upp, ok kom þegar byr á, ok sigla þá fram með landinu, ok eigi lengi, áðr Hildir hleypr upp fálmandi á nökkvanum ok at Oddi, þrífr til hans, ok rekr hann undir sik, ok mælti: drepa mun ek þik, ef þú lætr eigi af gjörningum þessum, sem þú hefir í frammi, þvíat öll lönd ok fjöll hlaupa, sem þau sè ær, en skipit mun sökkva undir okkr. Oddr mælti: eigi skaltu þetta hugsa, þvíat þik sundlar, er þú ert ekki vanr at sigla; nú láttu mik uppstanda, ok muntu reyna þá, at ek segi satt. Hann gjörði, sem Oddr beiddi. Oddr fellir nú seglit; voru þá þegar kyrr lönd ok fjöll. Oddr bað hann eigi undrast, þóat honum sýndist svá optar, ef þeir sigldi, ok kvað þegar mega stöðva, er hann vildi. Hildir lét sèr nú segjast, hvat Oddr mælti, ok skildi nú, at þessi ferð var skjótari enn at róa; dregr Oddr þá segl upp ok siglir,

ok er Hildir nú kyrr. Er nú ekki afsagt þeirra ferð, fyrr enn þeir koma í Vargeyjar, ok ganga þar á land. Þar var urð stór, bað Oddr Hildi seilast inní urðina, ok vita ef hann fengi nökkut. Hann gjörði svâ, at hann seilist í urðina upp allt til axlar, ok mælti: [eigi er hær nökkut af kart inni¹⁾, ok mun ek taka á mik róðrar hanzka minn, ok svâ gjörði hann, ok dró síðan út björninn at hlustunum. Oddr mælti: nú skaltu fara með hund þenna, svâ sem ek mælti, haf hann heim með þér, ok lát aldrí lausan, fyrr enn á þínginu, þá er þér etlð hundunum; þú skalt ekki gefa honum fyri sumar, ok lát hann vera einn í húsi, ok seg aungum til, at þú hafir fengit hann, en sumardaginn fyrsta skaltu etja honum við hundana bræðra þinna, en ef hann dugir ekki, þá kom þú at öðru sumri í þenna stað, mun ek þá gefa til annat ráð, ef eigi dugir þetta. Víða hafði Hildir fengit benjar á höndunum; hann mælti: þat skilik til við þik, Oddr! at þú komir í þenna stað annat vor í þetta mund. Oddr játaði því. Hildir ferr nú heim með dýrit, ok háttar svâ öllu, sem Oddr mælti fyrir, en Oddr snýr annann veg, ok er ekki sagt af hans athöfnum nè afreksverkum, fyrr enn annat vor kemr hann í þann stað, sem þeir sammæltust á, ok kemr Oddr fyrri, ok ferr í skóg þaðan skamt ífrá, ok vill eigi láta Hildir sjá sik, þvíat hann vill nú ekki hætta til fundar við

¹⁾ þannig A, B; hær er nokkut kvíkt inni, E.

hann, þikist vita at hann mun hefna vilja, ef eigi hefir allt eptir því farit, sem hann hafði sagt honum; ok eigi miklu síðarr heyrir hann áraglamm, ok sèr at þar ferr Hildir, ok gengr á land upp, ok hefir í hendi ketil af silfri fullan, en í annari kistur tvær mjök þúngar. Ok sem hann kom í þann stað, sem þeir höfðu ákveðit, þá beið hann þar nökkura stund, ok kom Oddr eigi. Þá mælti risi: illa er nú, Oddr fóstri! at þú kemr eigi, en fyri því at ek á eigi tóm til at dveljast hér lengi, fyri því at ríki mitt er geymslulaust, meðan ek er frá, þá vilik hér láta kistur þessar, þær eru fullar af gulli, ok ketil fullan af silfri; skaltu eiga þetta fè, þóat þú komir seinna til, munik leggja yfir hellustein, at eigi feykivindr, en ef þú sèr eigi þat, legg ek ofan þessa grip, þat er sverð, hjálmr ok skjöldr; en ef þú ert nökkur nær, svá þú megir heyra orð mín, þá vil ek segja þær, at ek varð konúngr yfir bræðrum mínum, ok ek átta hund miklu ólmastan, þvíat hann beit til dauðs hvorutveggja hund bræðra minna ok marga menn þeirra, er duga vildu hundunum. Ek bar fram nef ok klær af gamminum, ok þótti þat miklu meira þrekvirki, enn þat er bræðr mínir höfðu unnit; er ek nú einn konúngr yfir landi því, er við bræðr áttum. Nú mun ek íburt fara, ok heim til ríkis míns; komir þú á minn fund, þá skal ek ekki forverkum við þik gjöra, þat sem vel er; vilik ok þat segja þær, at Hildigunn, dóttir mín, hefir

fædt svein þann, er Vignir heitir, er hún segir at þú eigir með henni, skal ek hann uppfæða með allri virkt; íþróttir skal ek honum kenna, ok allt við hann gjöra, sem ek eigi sjálfr, ok uppfæða, til þess at hann er 10 vetra, ok þá þér senda, eptir því sem þú hefir við hana sjálfa ráð fyrri gjört. Síðan rær hann áburt á nökkva sínum; ok þegar hann var áburtu, stendr Oddr upp, ok gengr þar til, sem fèt var undir hellunni, ok var þat svá mikit bjarg, at margir menn máttu hvergi hræra, náir Oddr því einu fè, sem ofan liggr á hellunni, var þat þó mikit fè. At þessu fengnu, sem nú var frásagt, gengr Oddr á merkr ok skóga.

19. Þat var einn dag, at Oddr gekk fram úr mörkum, hann var þá móðr mjök, ok settist niðr undir eina eik. Hann sá þá, hvar maðr gekk, hann var í bláflekkóttri heklum, uppháfa skó, ok reysrs sprota í hendi; hann hafði gullfjallaða glófa, meðalmaðr á vöxt, ok kurteisligr at sjá; hann lét síga hattinn fyrir andlitit. Hann hafði stóra kampa ok sítt skegg, rautt hvortveggja; hann snýr fram at Oddi, þar er hann sitr, ok heilsar honum með nafni. Oddr tók honum vel, ok spyr, hverr hann væri. Hann kveðst Grani heita, ok kallaðr Rauðgrani; þekkir ek þik gjörla, Örvar-Oddr! sagði hann, þikir mér gott til þín at spyrja, þar sem þú ert hinn mesti garpr ok afreksmaðr, en þó hefir þú nú mannfátt, ok ferr þú nú heldr óríkmanliga, ok er þat þó illa um slíkan mann, at þér skal svá harka. Lengi hefir nú

Þó svá gengit, sagði Oddr, at ek hefir ekki átt fyrri mönnum at ráða. Villtu nú binda fóstbræðralag við mik? sagði Rauðgrani. Vant er því at neita, sem vel er boðit, sagði Oddr, ok mun ek þann upptaka. Eigi muntu enn auðnulauss til þrautar, sagði Rauðgrani, nú vil ek segja þér, at hér liggja kappar tveir við land, ok hafa 12 skip, þeir eru fóstbræðr mínir, annarr þeirra er kynjaðr úr Danmörk, ok heitir Garðarr, en annarr Sírnir, ok kynjaðr úr Gautlandi; aungva veit ek nú meiri garpa fyrir hëðan hafit, ok betr at sèr um flesta hluti, ok þar skal ek koma þér í fóstbræðralag við þá, ok þó skaltu mestu ráða af oss öllum, en mín ráð munu oss þó hallkvæm-ust vera, en hvert mundir þú halda vilja, ef þetta gengi svá til, sem ek hefi nú talat? Þat er mèt jafnan í hug, at ek vilda finna Ögmund Eyþjófsbana, er Flóki er kallaðr öðru nafni. Hættu! hættu! sagði Rauðgrani, ok mæl þat eigi, þvíat þar er ekki við mann um at eiga, sem Ögmundr er, ok ef þú finnr Ögmund í annann tíma, þá muntu fá af honum miklu verra enn fyrr, ok settu aldrí hug þinn til þess, at finna hann lengr. Oddr svarar: hitt vilda ek, at ek gæta hefnt Þorðar, fóstbróður míns, ok aldrí skal ek uppgefa, fyrr enn ek get hann fundit, ef mèt verðr þess auðit. Villtu at ek segi þér, kvað Rauðgrani, hversu Ögmundr er til kominn, ok get ek at þér þiki þá engi von, at hann verði unninn af menskum mönn-

um, ef þú veizt allan hans uppruna; en þat er þar fyrst af at segja, at Hárekr hét konúgr, er ræð fyri Bjarmalandi, þá er þú fórt þángat herferð, eptir því sem þú veizt, hvern skaða er þú gjörðir þá Björnum. En er þú vart íburtu farinn, þóttust Bjarmar hafa raun illt af fengit, ok vildu gjarnan hefna, ef þeir gæti. Var þat þá tiltekja þeirra, at þeir fengu eina gýgi undan fossi stórum galdra fulla ok gjörnínga, ok lögðu í sæng hjá Háreki konúngi, ok við henni átti hann son, sá var [vatni ausinn, ok¹ nafn gefit ok kallaðr Ögmundr. Flestum menskum mönnum var hann ólíkr þegar á únga aldri, sem von var sakir móðernis hans, en faðir hans var þó hinn mesti blótmaðr. Þegar eð Ögmundr var þrèvetr, var hann sendr á Finnmörk, ok nam hann þar allskyns galdra ok gjörnínga, ok þá er hann var í því fullnuma, fór hann heim til Bjarmalands, var hann þá 7 vetra, ok svá stór sem fullrosknir menn, rammr at afli ok illr viðrskiptis. Ekki hafði hann batnat yfirlits hjá Finnunum, þvíat hann var þá bæði svartr ok blár, en hárit sítt ok svart, ok hëkk flóki ofan fyrir augun, þat er topprinn skyldi heita, var hann þá kallaðr Ögmundr flóki; ætluðu Bjarmar þá at senda hann til móts við þik, ok at drepa þik; þó þóttust þeir vita, at mikils mundi viðþurfa, áðr enn þer yrði í hel komit; var þat þá enn tiltæki þeirra, at þeir létu seiða at Ögmundi, svá at hann skyldi

¹) v. í B.

engijárn bíta atkvæðalaus. Því næst blótuðu þeir hann, ok trýldu hann svá, at hann var aungum menskum manni líkr. Eyþjófr hét víkingr einn, hann var enn mesti berserkr ok höfuðhetja, svá at eigi þótti nokkr garpr meiri enn hann, ok hafði hann aldrí færri skip í hernaði enn 18; hann sat hvergi at landi, ok lá úti á sæ-trjám vetr ok varmt sumar; allt var við hann hrætt, hvar sem hann fór. Hann vann Bjarmaland, ok skattgildi; þá hafði Ögmundr fengit sèr átta fylgdarmenn, þeir voru allir í flókastökkum, ok beit á aungan járn. Þeir hétu svá: Hákr ok Haki, Tindr ok Tóki, Finnur ok Fjösni, Tjösni ok Torfi. Síðan leggr Ögmundr félag sitt við Eyþjóf, ok hældu þeir báðir samt í hernað. Þá var Ögmundr 10 vetra. Hann var með Eyþjófi 5 vetr, lagði Eyþjófr við hann ástfóstr svá miklit, at hann mátti ekki ímóti honum láta, ok fyrir hans skuld gaf hann upp Háreki konungi alla skatta af Bjarmalandi. Eigi launaði Ögmundr Eyþjófi betr enn svá, at hann drap hann sofanda í sæng sinni, ok myrti hann síðan; var honum þetta því hægt at gjöra, at Eyþjófr hafði lagt hann í sömu sæng hjá sèr, ok aungan hlut ímóti honum látit, ok ætlaði hann gjöra sèr hann at óskasyni. Síðan skildi hann við menn Eyþjófs, ok fóru þeir þángat, sem þeim líkaði, en Ögmundr hafði 2 skip alskipuð. Var hann þaðan af kallaðr Ögmundr Eyþjófsbani. Ok þat sama sumar börðuzt þær í Trönuvogum; ok var

Ögmundr þá 12¹ vetra, undi hann illa við, at hann hafði aungri hefnd framkomit við þik, ok því myrti hann Þórð stafnglám, fóstbróður þinn. Síðan fór hann at hitta gýgina², móður sína, er Grímhildr var kölluð, meðan hún var hjá mönnum; en þá var hún orðin at finngálkni; er hún maðr at sjá upp til höfuðsins, en dýr niðr, ok hefir furðuliga stórar klær ok geysiligan hala, svá at þar með drepr hún bæði menn ok fænað, dýr ok dreka. Ögmundr herti þá á hana, at hún skyldi fyríkoma þær, ok nú hefir hún lagzt á skóga með dýrum, ok er komin norðan³ á England, ok leitar at þær. Nú hefik sagt þær hit ljósasta af Ögmundi. Þá mælti Oddr: þat þiki mér von, at flestum mönnum veiti þúngt við hann, ef hann er slíkr, sem þú segir; en þó fýsir mik at finna hann. Verri er hann þó, sagði Rauðgrani, enn ek hefi sagt hann, þvíat hann má heldr kallast andi enn maðr, svá at ek hygg at hann verði eigi af mönnum drepinn, en förum við til skipa fyrst! ok svá gjörðu þeir; ok er þeir koma til sjófar, sá Oddr þar mörg skip fljóta, gengu þeir nú útá skipin, sá Oddr þar 2 menn, þá er af báru af öllum. Þeir stóðu upp á móti Rauðgrana, ok heilsuðu þar fóstbróður sínum. Hann settist niðr á millum þeirra, ok⁴ bað Odd sitja. Rauðgrani mælti: hér er kominn maðr sá, er þið fóstbræðr munuð hafa heyrt getit, er Oddr

- ¹) 15, B. ²) Gýðu, B. ³) norðr, E. ⁴) Símir, B.

heitir, ok er kallaðr Örvar-Oddr, ok vilik at at hann verði fóstbróðir vor; skal hann ok einn mestu ráða af oss, þvíat hann er vanastr hernaði. Sírnir svarar: er þetta Oddr sá, sem fór til Bjarmalands? Satt er þat, sagði Rauðgrani. Mèr þikir þá, sagði Sírnir, oss í veitt, at hann sè vor fóstbróðir. Fullvel líkar mèr þat, sagði Garðarr; binda þeir þetta með fastmælum. Þá spyr Rauðgrani, hvert Oddr ætli at halda. Förum fyrst, sagði Oddr, vestr á við til Englands! Svà gjörðu þeir, at þeir sigla þartil, at þeir koma við land; tjölduðu þeir þá yfir skipum sínum, ok lágu þar nökkura stund.

20. Þat var einn veðrdag góðan, at þeir Sírnir ok Garðarr fóru á land, at skemta sèr, ok margir menn með þeim, en Oddr var við skip niðri. Rauðgrani sást þá ekki. Veðr var furðu heitt, ok fóru þeir fóstbræðr af klæðum ok á sund við vatn eitt. Þar var skógr nærri. Flestir voru menn þeirra at nökkurri skemtan. En er áleið daginn, sá þeir at dýr eitt furðu stórt kom fram úr skóginum; þat hafði manns höfuð ok geysi stórar vígtennr; hali þess var bæði lángur ok digr, klærnar furðuliga stórar; sitt sverð hafði þat í hvörri kló, þau voru bæði björt ok stór. Þegar er þetta finngálkn kemr fram at mönnum, þá emjar þat ógrliga hátt, ok drap þegar 5 menn í fyrsta atvígi. Þá hjó hún með hverju sverði, en hinn þriðja beit hún með tönnum, tvo sló hún með halanum, ok alla

til dauðs. Innan lítils tíma hafði hún drepit 60 manna. Þá var Garðarr klæddr, ok snarar þegar fram ímóti finngálkninu, ok höggr þegar með sverði til þess svá hart, at sverðit hrýtr úr annari klónni ok út á vatnit; en hún höggr annari til Garðars með sverðinu, svá at hann fell þegar til jarðar, hljóp hún þá ofan á hann; í því kom Sírnir at með sverð þat brugðit, er Sniðill hét, allra sverða bezt, svá hvergi nam í höggi stað. Hann hjó til dýrsins ok af því annat sverðit, ok útá vatnit. Í því sló finngálknit hann undir sik, svá at hann var þegar í óviti. Menn þeir, sem undan kvomust, hlupu til skipa, ok segja Oddi fall þeirra fóstbræðra ok margra manna annara, segja ok at eigi mætti við þá óvætti eiga, ok skaltu, Oddr! segja þeir, halda þegar í stað frá landi, ok forðum oss sem skjótast! Skömm mikil er þat, sagði Oddr, ef vèr skulum svá íburt fara, at ek hefna ekki þeirra fóstbræðra, svá vaskir menn sem þeir voru, ok skal þat aldrí! Tekr hann þá örvamæli sinn, ok gengr á land; ok er hann var skammt kominn, heyrðu þeir ógrlig læti. Litlu síðar sèr Oddr, hvar finngálknit ferr. Hann legggr þá eina af Gussnautum á streng, ok skýtr í augat á dýrinu, ok út um hnakkann. Finngálknit gekk þá svá hart at honum, at Oddr kom eigi boganum við; færði þat þá báðar klærnar í bringu honum svá hart, at honum var búit við at falla á bak aptr, en skyrtnan dugði þá sem optar, svá at klærnar

grönduðu ekki Oddi. Hann brá þá sverðinu, er hann var girðr með, bæði skjótt ok hart, ok hjó úr dýrinu halann, er þat ætlaði at slá hann með, en annari hendi hæld hann því frá sér, svá þat náði ekki at bíta hann; en er þat hafði mist halann, rann þat til skógar grenjandi. Þá skaut Oddr annari Gúsisnaut, hún kom aptan á bak dýrinu, ok smó fram í hjartat, ok út um brjóstit, féll þá finngálknit til jarðar; hlaupa þá þar menn margir at dýrinu, ok lömdu ok hjuggu, er hvergi höfðu áðr þorat nær at koma; var dýrit þá með öllu dautt. Síðan lét Oddr brenna dýrit, en færa þá fóstbræðr til skipa, ok græða. Síðan hældu þeir áburt þaðan, ok sátu í Danmörk um vetrinn. Lágu þeir þá mörg sumur í hernaði, ok herjuðu um Svíþjóð, Saxland, Frakkland ok Flæmingjaland, þartil at þeim Sírnri ok Garðar leiddist hernaðr, ok settust at ríkjum sínum. Rauðgrani fylgir þeim, þvíat hann hafði komit af landi ofan, þá þeir voru búnir at sigla, eptir er Oddr hafði unnit finngálknit, ok sjaldan var Rauðgrani þá viðstaddr, er nökkurar mannaunir voru í, en hinn öruggasti¹⁾ var hann, þá er þess þurfti við, ok latti sjaldan stórvirkja.

21. Nú leggr Oddr í hernað, ok hafði 3 skip vel skipuð; fór hann enn af nýju, at leita Ögmundar Eyþjófsbana; voru nú liðnir 10 vetr, síðan at Oddr fór af Risalandi. Þat var eitt kveld at Oddr lá við annes eitt, ok hafði tjald

¹⁾ ráðugasti, B.

á landi. Hann sèr, hvar maðr rær einn á skútu, sá sótti knáliga róðrinn, enda var hann furðu stór at sjá. Hann rær svá hart at skipum Odds, at hvervetna brotnaði þat er fyri varð. Síðan gengr hann á land, ok þángat sem tjöldin voru, ok spyr, hverr fyri skipunum ræði. Oddr sagði til sín, eðr hverr ertu? Hann kveðst Vignir heita, eðr ertu Oddr sá, er fór til Bjarmalands? Satt er þat, sagði Oddr. Hèr kann ek ekki um at tala, sagði Vignir. Því svá? sagði Oddr. Því, sagði Vignir, at ek kann varla at ætla, at þú sèrt faðir at mèt, svá lítill ok smáskíthigr sem mèt sýnist þú vera. Hver er móðir at þèr? sagði Oddr, eðr hversu gamall ertu? Hildigunn heitir móðir mín, sagði Vignir, var ek fæddr upp á Risalandi, ok þar hefik uppvaxit, en nú em ek 10 vetra gamall; sagði hún mèt, at Örvar-Oddr væri faðir at mèt, ok hugða ek, at vera mundi hinn röskvasti maðr, en nú sè ek, at þú ert et mesta vesalmenni at sjá, ok svá muntu at reyna. Oddr sagði: ætlar þú at þú munir miklu fleiri eðr meiri afreksverk vinna, enn ek hefi unnit? en við mun ek gánga frændsemi við þik, ok vert velkominn með mèt! Þat mun ek ok þiggja, sagði Vignir, ok þiki mèt þó hin mesta lítilmenska, at vera í bland við þik ok menn þína, þvíat mèt þikja þeir nálíga líkari möðkum enn mönnum, enda þikir mèt allíklígt, at ek muni vinna meiri þrekvirki enn þú, ef ek lifi lengi. Oddr bað hann ekki forsmá menn sína. Um morg-

uninn bjuggust þeir til at sigla. Þá spyrr Vignir, hvert Oddr vildi halda. Hann kveðst vildu leita at Ögmundi Eyþjófsbana. Af honum fær þú ekki gott, þóttú finnr hann, sagði Vignir, þvíat hann er et mesta tröll ok óvættr, er skapast hefir í norðrálfu heimsins. Eigi mun þat satt, sagði Oddr, þar er þú frýðir mér um vöxt ok afl ok mönnum mínum, at þú æðrist nú svá, at þú þorir eigi at sjá nè finna Ögmund flóka. Eigi þarftu, sagði Vignir, at frýa mér svá hugar, en þessi þín orð skal ek launa þér nökkurn tíma, svá þikir þá eigi betr enn mér nú; en segja mun ek þér til, hvar Ögmundr er; hann er kominn í fjörð þann, er Skuggi heitir, hann er í Hellulands óbygðum, ok þeir 9 saman, hann ok flókadrengir hans; er hann því þar kominn, at hann hirðir ekki þik at finna; nú máttu sækja hann heim, ef þú villt, ok vita, hversu eð gengr. Oddr sagði svá skyldu vera. Síðan sigla þeir þartil er þeir kvomu í Grænlands haf, snúa þá suðr ok vestr fyri landit. Þá mælti Vignir: nú skal ek sigla fyri skipi mínu í dag, en þér haldið þar eptir! Oddr bað hann ráða; Vignir var þá skipstjórnarmaðr. Þeir sjá um daginn, hvar klettur 2 koma upp úr hafinu. Oddr undrast þat mjök; þar sigldu þeir ámillum klettanna. En er áleið daginn, sáu þeir ey mikla. Oddr bað þar atleggja. Vignir spurði, hvat því skyldi. Oddr bað 5 menn gánga á land, ok leita at vatni. Vignir kvað þess aunga þörf, ok sagði aungva

af sínu skipi fara skyldu. En er menn Odds kvomu á eyrna, höfðu þeir litla stund þar verit, áðr eyin sökk, ok druknuðu þeir allir. Lýngi var vaxin ey sjá ofan. Ekki sáu þeir hana síðan upp koma. Horfnir voru ok klettarnir, þegar þeir sáu til. Oddr undrast þetta mjök, ok spurði Vigni, hverju þetta sætti. Vignir sagði: rétt þiki mér þér fara vit eptir vexti, nú mun ek segja þér, at þetta eru sjóskrímsl tvö; heitir annat hafgufa, en annat lýngbakr; er hann mestr allra hvala í heiminum, en hafgufa er mest skrímsl skapat í sjónum; er þat hennar náttúra, at hún gleypir bæði menn ok skip ok hvali ok allt þat hún náir; hún er í kafi, svá at dægum skiptir, ok þá hún skýtr upp höfði sínu ok nösum, þá er þat aldrí skemmr enn sjófarfall, at hún er uppi. Nú var þat leiðar sundit, er vèr fórum ámillum kjapta hennar, en nasir hennar ok hinn neðri kjaptrinn voru klettar þeir, er yðr sýndist í hafinu; en lýngbakr var ey sjá, er niðrsökk; en Ögmundr flóki hefir sent þessi kvikendi ímóti þér með fjölkýngi sinni, til þess at bana þér ok öllum mönnum þínum; hugði hann, at svá skyldi hafa farit fleiri, sem þeir at nú druknuðu, en hann ætlaði at hafgufan skyldi hafa gleypst oss alla. Nú siglda ek því í gin hennar, at ek vissa at hún var nýkomin upp. Nú höfu vèr getat sèt við þessum vèlum Ögmundar, en þó er þat mín hyggja, at af honum hljótir þú verst allra manna. Á þat mun nú verða at hætta, sagði Oddr.

22. Sigla þeir nú þartil at þeir koma til Hellulands, ok leggja inn á fjörðinn Skugga. En er þeir eru landfastir orðnir, gánga þeir feðgar á land, ok þartil sem þeir sjá, hvar virki stendr, ok sýnist þeim þat harðla rammgjört. Flóki gekk þá út á virkisarminn, ok hans félagar. Ögmundr heilsar þá Oddi blíðliga, ok frètti at erendum. Eigi þarftu at því at spyrja, sagði Oddr, þvíat ek vil hafa líf þitt. Hitt er ráð, sagði Ögmundr, at við sættumst heilum sáttum. Nei, sagði Oddr, þat skal verða aldri, þvíat hitt var mér í hug, þá er þú drapt ok myrtir Þórð stafnglám, fóstbróður minn, ok níddist á honum. Því gjörða ek þat, sagði Ögmundr, at mér þótti eigi áðr jafnvegít, en nú þóttú hafir mik fundit, getr þú aldri mik unnit, meðan ek em í virkinu, en nú býð ek þér, at þið feðgar berist tveir við oss kumpána, ella munu vér í virkinu fyrímælast. Þat skal vera, sagði Oddr, ok skal ek berjast við þik, Ögmundr! en Vignir við kumpána þína. Þat skal eigi vera, sagði Vignir, skal ek nú launa þér frýuorðit þat, er þú lagðir mér í fyrsta tíma, at við fundumst, at ek munda eigi þora at finna Ögmund. Þessa skiptis munu við iðrast síðar, sagði Oddr, þó at þú ráðir nú at sinni. Taka þeir síðan at berjast; var þat nær sjó; var þar harðr atgánger, sem þeir Ögmundr ok Vignir gengust at, þvíat hvortveggi þeirra var rammr at afli, ok hinir vopnfimustu. En svá gekk Vignir hart at Ög-

mundi, at hann stökk norðr með sjófarhömr-
unum, en Vignir hljóp eptir, allt þartil er Ög-
mundr hljóp ofan fyrir hamrana í tó eina, en
Vignir þegar eptir; þar var fertugt ofan. Þá
tóku þeir til, ok glímdu með miklum atgáangi ok
ómannligum, þvíat þeir ruddu upp jörðu ok
grjóti sem lausri mjöllu¹. Nú er þar til at taka,
sem Oddr er; hann hafði kylfu stóra í hendi, þvíat
aungan Flóka drengja bitu járn; lamdi hann
þá hart með kylfunni, svá at á lítilli stundu
hafði hann drepit þá alla, sem hann átti við,
ok var hann lítt móðr, en ekki sárr, olli því skyrta
hans. Þá fýsir Odd at leita at Vigni, ok vita
hvat af honum mun orðit; gengr hann þá fram
með hömrunum, þartil at hann kemr þar at
uppi yfir, sem þeir Vignir ok Ögmundr höfðu
atgengizt, ok í því brá Ögmundr Vigni, svá at
hann féll, ok þegar jafnskjótt greyfðist hann
niðr at honum, ok beit sundr í honum barkann,
lèt Vignir svá líf sitt. Þá sýn sagðist Oddr svá sèt
hafa, at honum hafi verst þótt, ok mest viðbrugð-
it. Ögmundr mælti þá: nú þætti mér þér,
Oddr! betra hafa verit, at við hefðum sæzt, sem
ek bauð, þvíat nú hefir þú fengit þann mann-
skaða af mér, at þú munt aldri bætr bíða, þar
sem Vignir er dauðr, son þinn, sá maðr at ek hygg
fræknastan ok sterkastan orðit hafa á Norðrlönd-
um, þvíat hann var nú 10 vetra gamall, ok
hefði hann mik yfirunnit, ef ek væri alþýðligr

¹) moldu, B.

maðr, en nú em ek eigi síðr andi enn maðr, en svá hefir hann hart kreist búk minn, at hann hefir nálíga brotit í mér hvert bein, svá at þau skrapa öll innan í skinninu, svá at ek væra dauðr, ef ek hefði eðli til þess; en engan mann hræðumst ek í veröldunni nema þik, ok af þer mun ek nökkut íllt hljóta, hvort þat verðr fyrr eðr síðar, enda áttu nú þín í at hefna! Oddr varð þá ógrlíga reiðr, ok stökk hann þegar ofan fyrir hamrana, ok kom standandi niðr í tóna. Ögmundr brá þá skjótt við, ok skeypti sér ofan fyrir hamrana í sjóinn at höfðinu, svá hvítfysti upp á móti. Ekki kom Ögmundr upp síðan, svá Oddr gæti þat set. Síðan skildu þeir Ögmundr í því sinni, ok undi Oddr við hit versta, ok fór hann síðan til skipa sinna, ok lagði áburt, ok hélt til Danmerkr, ok fann þar Garðar, fóstbróður sinn, ok tók hann við honum harðla vel.

23. Oddr sat í Danmörk þann vetr, en at vori lögðu þeir Garðarr í hernað, ok gjörðu orð Sírní til Gautlands; fór hann til móts við þá, ok var Rauðgrani þar í ferð. Rauðgrani spurði Odd, hvert hann vildi á halda. Hann kveðst vilja leita Ögmundar Eyþjófsbana, ok vita ef hann gæti fundit hann. Rætt þikir mér þer fara sem klárnum, sagði Rauðgrani, hann sækir þángat mest, sem hann er kvaldastr, enda sækir þú eptir Ögmundi, en fær af honum í hvert sinn, er þið finnist, bæði skömm ok

skaða, ok ekki þarftu þat at ætla, at Ögmundr hafi batnat, síðan þið skilduð; en segja má ek þér, hvar hann er niðrkominn, ef þér er forvitni á því: austr er hann kominn til Geirröðar jötuns í Geirröðargarða, ok hefir fengit Geirríðar, dóttur hans, ok eru þau bæði hin mestu tröll, ok let ek þik at fara þángat. Oddr kveðst fara skyldu eigi at síðr. Síðan bjuggust þeir allir fóstbræðr í Austrveg, ok er þeir kvomu austr at Geirröðargörðum, þá sáu þeir, hvar maðr var á báti, ok sat til fiskjar. Þat var Ögmundr Eyþjófsbani reyndar; hann hafði yfir sér loðkápu. En þá er þeir Oddr skildu, fór Ögmundr í Austrveg, ok gjörðist mágr Geirröðar jötuns, ok skattgildi alla konúnga í Austrvegi á þann máta, at þeir skyldu allir senda honum á 12 mánuðum hverjum kampinn efra ok neðra af sjálfum sér. Þaraf hafði Ögmundr látit gjöra sér þá sömu kápu, er þá hafði hann. Þeir Oddr lögðu þá at bátinum, en Ögmundr hélt undan, reri hann þá heldr sterkliga. Þeir fóstbræðr hlupu þá allir á eitt skip, ok reru eptir honum heldr rammliga, ok tóku tveir hverja ár, en svá reri Flóki sterkliga, at hvorki dró með þeim sundr nè saman, ok allt þartil at þeir kvomu at landi. Þá hljóp Ögmundr á land, ok skildi við bát sinn í flæðarmáli. Oddr var skjótastr á land af sínum mönnum, ok þar næst Sírnir, ok hlaupa báðir eptir Ögmundi. En er Ögmundr sér, at þeir muni finnast, þá mælti hann, ok kvað vísu:

Beiði ek Geirröð
 með goða hylli
 kappa hinn stærsta¹
 koma mér at bjarga,
 ok beðju mína
 beint sem aðra,
 þvíat nú þarf ek allra
 þeirra gengis.

Þá sannast hit fornkveðna, at þar var örg vætr, ems hún var nefnd. Kom Geirröðr þar með allt sitt fólk, voru þau fimtígir² saman at tölu. Þá kom Garðarr ok menn þeirra Odds eptir, slær þá í enn harðasta bardaga. Var Geirröðr heldr stórhöggr, svá at hann hafði á lítilli stundu drepit 15 menn fyrir Oddi. Oddr leitaði þá at Gúsisnautum; tók hann þá Hremsu, ok lagði hana á streng, ok skaut. Hún kom fyrri brjóst Geirröði, ok út um herðarnar; áfram gekk Geirröðr við skotit, ok varð þgja manna bani, áðr enn hann féll dauðr at jörðu. Geirröðr var ok mannskæð, þvíat hún drap á lítilli stundu átjan² menn. Þá snèri Garðarr ámóti henni, ok átti við hana höggvaviðskipti, en svá lauk með þeim, at Garðarr hnè dauðr at velli. En er Oddr sá þat, varð hann reiðr ákafliga; lagði hann þá Gúsisnaut á streng, ok skaut henni undir höndina hægri á Geirröði, ok út um hina vinstri. Ekki sáu þeir hana gefa sik við þat; óð hún þá fram í fylkinguna, ok drap 5 menn.

¹) sterka, E. ²) 15, B.

Þá skaut Oddr annari Gusisnaut; hún kom í smá-
þarmana á Geirríði, ok út um lendarnar á henni;
dó hún þá litlu síðar. Ögmundr var ok eigi ruð-
ulítill í bardaganum; þvíat hann hafði drepit á
lítilli stundu 30 manna, áðr Sírnir snýr ímóti
honum, ok eigast þeir við harðan atgáang, ok
bárust skjótt sár á Sírní. Litlu síðar sèr Oddr,
at Sírnir hrökk fyrir Ögmundi, snýr hann því
þángat til, en er Ögmundr sá þat, snýr hann
á flótta, ok hleypr heldr rammliga, en þeir
Sírnir ok Oddr eptir, fara þá hvorir, sem mest
geta. Ögmundr var í kápu sinni hinn góðu,
en er samandró með þeim, kastar Ögmundr káp-
unni, ok kvað vísu:

Nú mun ek kasta verða¹
kápu minni,
þeirri er gjör var
af grön jöfra,
en hlaðbúin
á hliðar báðar,
mun ek hennar mjök mór
missa verða.

Þeir elta mik
allsýsliga²,
Oddr ok Sírnir,
orrostu ífrá³.

En svâ sem Ögmundr var létbúnari, dró hann
undan. Oddr herti sik þá, ok varð hann fljót-
ari enn Sírnir; ok er Ögmundr sá þat, snýr

¹) v. í B. ²) alltómlliga, B. ³) seinustu stukuna v. í B.

hann á móti honum, ok ráðast þeir á; var þeirra glíma ok atgánger bæði harðr ok lángr, þvíat Oddr hafði ekki afl við Ögmund, en eigi kom hann honum af fótunum. Þá kom Sírnir at með brugðit sverðit Sniðil, ok ætlaði þegar at höggva til Ögmundar, en er hann sá þat, brá hann Oddi fyrir höggit. Þá heftir Sírnir sik; fór svá jafnan, at Ögmundr hafði Odd fyrir skjöldinn, ok því varð ekki af tilræðum Sírnis, en þóat á Odd kæmi, varð hann ekki sárr sakir skyrtu sinnar hinnar góðu. Þat var einn tíma, at Oddr stakk báðum fótum í einn jarðfastan stein, ok gekk svá hart á, at Ögmundi var búit at kikna við. Í því hjó Sírnir til Ögmundar, þá varð honum eigi ráðrúm til, at skjóta Oddi fyrir höggit. Þat högg kemr aptan á þjóhnappana, ok tók Sniðill þá slíkt, er hann nam; hjó Sírnir þá svá mikinn hlut úr kríkum Ögmundar, at enginn hestr dregr meira. Við þat bregðr Ögmundi svá, at hann fór þar þá niðr, sem hann var kominn. Oddr greip þá báðum höndum í skegg honum með svá miklu afli, at hann reif þat allt af honum ok skeggstaðinn niðr at beini, ok þar með alla ásjónuna með báðum vängafyllunum, ok svá gekk upp um ennit ok aprt á miðjan haus, ok þar skildi með því, at svörðrinn slitnaði, en Oddr hafði þat, er hann hæld. Jörðin luktist saman fyrir ofan höfuðit á Ögmundi, ok skildi svá með þeim. Fara þeir Oddr ok Sírnir til skipa sinna, ok höfðu fengit

mikinn mannskaða; var Oddi þat hinn mesti harmr, at hann hafði mist Garðar, fóstbróður sinn. Rauðgrani var ok horfinn, svâ at þeir Oddr ok Sírnir vissu aldri, hvat af honum varð, þegar þeir fundu Ögmund á bátinum; var þá enn sem optar, at hann hafði sik sjaldan í mannhættu, en var hinn harðasti í öllum tillögum. Ekki sáu þeir fóstbræðr Rauðgrana síðan, svâ at getit sé, þikir mönnum sem Óðinn muni þat verit hafa reyndar. Hèldu þeir fóstbræðr áburtu, ok þikir mönnum Oddr enn eigi gott hafa fengit af Ögmundi, mist Garðar, fóstbróður sinn, hinn röskvasta mann er verit hefir, enda hafði Oddr ok þeir miklu orkat í drápi óvætta þeirra, sem verit höfðu með Ögmundi, bæði nú ok fyrri. Hafði Geirriðr átt son eptir við Ögmund Eyþjófsbana, er Svartr hêt; hann var þá þrèvetr, er hèr var komit sögunni; hann var mikill ok líkligr til þess at illr maðr mundi af honum skapast.

24. En er Oddr kom heim til Gautlands með fóstbróður sínum, bauð Sírnir honum þar at sitja um vetrinn. Þat þektist Oddr, ok er á leið vetrinn, ógladdist hann fast; kvomu honum þá í hug harmar sínir, þeir er hann hafði fengit af Ögmundi flóka; þó hugsast honum svâ til, at hann mun eigi hætta lengr fóstbróður sínum til at berjast við Ögmund, þvíat hann þóttist þar stóra skaða hafa affengit. Verðr þat

Þá hans ráð, at leynast íburt einn á náttarþeli, ferr hann þá at flutningum, þar sem þeirra þarf við, en stundum ferr hann um merkr ok skóga, ok ratar hann harðla stóra fjallvegu; hann hefir þá örvamæli sinn á baki sér; ferr hann nú víða um lönd, ok kemr svá ráði hans, athann hafði þat eitt til atvinnu sér, er hann skaut fugla fyri sik. Hann spennir þá at sér um bol ok fætr næfrum. Síðan gjörir hann sér næfrahött mikinn á höfuð sér; er hann ekki öðrum mönnum líkr, meiri miklu enn allir menn aðrir, er hann er allr þakinn næfrum¹. [Nú er ekki² sagt frá honum fyrr enn³ hann kemr úr mörkun fram, ok sér hann, at hëruð hefjast upp fyrir honum. Hann sér at þar stendr einn bær mikill, en þar var annarr bær skamt frá. Þat kom honum í hug at hann mundi snúa á hinn minna bæinn; þat hafði hann aldri fyrr freistat. Hann gengr þar at dyrum. Þar var maðr fyri dyrum, ok klauf skíð; sá var lítill vexti, ok hvítr fyrir hærum. Hann heilsar þeim vel, er kominn var, ok spurði karl hann at nafni. Næframaðr heiti ek, sagði hann, en hvat heitir þú? en hann nefnist Jólfr. Hër muntu vera vilja í nótt, sagði karl. Þat skal þiggja, sagði Næframaðr. Nú fylgir karl honum í stofu, ok sitr þar kerlíng ein á stóli. Hër er gestr, kvað

¹) Það undanfarna frá 19 kap. byrjun v. í M. ²) Hër vantar blað í B. ³) Svá liggir hann úti lengi unst, M.

karl, at þú skalt við sæma, er ek á margt at annast. Kerling veinaði mjök, ok kvað þat opt, at hann byði mönnum gisting, en ekki er til fram at bera. Nú gengr karl áburt, en þau kerling sitja tvö eptir. Ok um kveldit er Jólfr kom inn, er borð sett fyri þá, ok kom fram diskur, en þeim megin sem Næframaðr sat, þá leggr hann fram kníf góðan. Hólkar voru tveir á knífnum, annarr úr gulli, en annarr úr silfri. En er Jólfr sèr þat, þá seilist hann til knífsins, ok lítr á. Þú hefir góðan kníf, félagi! sagði karl, eða hversu komstu at gersemi þessi? Næframaðr mælti: þá ek var á únga aldri, brendum vèr salt eigi allfáir saman, at þar rak skip at landinu, sem vèr vorum. Þeir brutu skip sitt í spón, ok rak upp mennina, ok voru máttlitlir, ok gjörðu nær skjótt um við þá, ok hlaut ek kníf þenna í mitt hlutskipti, en ef svá vel væri, at þèr, karl! þætti nökkuru nýtr, þá mun ek gefa þèr knífinn. Gefðu allra manna heilastr, sagði karl, ok sýnir nú kerlingu sinni knífinn. Hèr er á at sjá, sagði hann, ok er sjá knífrinn engu verri, enn sá er [ek átta fyrr¹. Eptir þat taka þau til fæðu, ok síðan var Næframanni fylgt til svefns, ok svófu af þá nótt, ok vaknaði Næframaðr ekki fyrr, enn Jólfr var íburtu, ok kalt var rúm hans. Þá tók hann til orða: mun eigi ráð at standa upp, ok fara áburt ok leita sèr

¹) konúngr á heima, *M*.

dagverðar annarstaðar. Kerling sagði, at karl vill, at hann bíði hans heima. Þat var nær miðjum degi at karl kom heim, enda var Næframaðr þá á fótum. Þá voru borð framsett; þar kom fram diskur á borðit, en þeim megin, sem karl sat, þá leggr hann fram steinörvar 3 hjá diskinum. Þat voru svá stór skeyti ok fögur, at Næframaðr þóttist aldri sèt hafa vænni þesskyns skeyti. Hann tekr upp, ok lítr á; þetta skeyti er vel smíðat, sagði hann. Væri svá vel, sagði karl, at þer þætti vel gjört, þá vil ek gefa þer. Næframaðr brosti at, ok mælti: eigi veit ek, at ek muna þurfa at bera eptir mér steinörvar þessar. Þat veiztu aldri, Oddr! sagði karl, hvenær þú þarft þeirra við; veit ek at þú heitir Örv-ar-Oddr, ok ert son Gríms loðinkinna norðan úr Hrafnistu. Þat veit ek ok, at þú hefir örvar 3, er kallaðar eru Gúsisnautar, en þat mun þer kynligt þikja, ef þú kemr þar eitt-hvert sinn, ef þer duga ekki Gúsisnautar, at þer dugi steinörvar þessar. Þar er þú veizt, at ek heiti Oddr, ok segir þer engi, ok svá þat, at ek hefi örvar þær, er Gúsisnautar heita, þá má vera, segir Oddr, at þú vitir þat, sem þú segir fyrri; skal ek víst þiggja örv-arnar, ok lèt koma í örvamæli sinn. Hvat segir þú til þess, karl! sagði Oddr, ræðr kon-úngr fyrri landi þessu? Já, sagði karl, ok heitir hann Herrauðr. Hvat er göfugra manna með honum? sagði Oddr. Þar eru 2 menn, sagði karl, ok heitir annarr Sigurðr, en annarr Sjólfir;

Þeir eru öndvegishöldar konúngs ok hinir mestu bardagamenn. Hvat (á) konúngr barna? sagði Oddr. Hann á eina dóttur væna, er Silkisif heitir. Er hún væn kona? sagði Oddr. Já, sagði karl, engi er önnur jafnfríð í Garðaríki ok víðar annarstaðar. Hvat ætlar þú, karl! sagði Oddr, hversu þeir taki við mér, ef ek kem þar, ok skaltu ekki segja, hverr ek em. Halda mun ek mega munni mínum, sagði karl. Þeir fara nú til konúngs hallar, þá setr karl við fætr, ok vill eigi gánga lengra. Því setr þú nú fætr við? sagði Oddr. Því, sagði karl, [at ek er færðr í fjötr¹, ef ek kem hær inn, ok verð ek því fegnastr, at ek komumst íburt. Já, sagði Næframaðr, við skulum ryðjast at báðir saman, ok má ek ekki annat, enn þú farir (með), ok þrífr nú til hans. Síðan gánga þeir inni höllina. Sem hirðmenn konúngs sjá karl, þyrpast þeir at honum, en Næframaðr styðr hann, svá at þeir hrjóta af strengjum². Nú hörfa þeir innar eptir höllinni, til þess at þeir koma fyri konúng. Karl kvaddi vel konúng. Konúngr tók því vel; þá spyr konúngr, hvern hann leiddi þar eptir sér. Eigi má ek þat vita, sagði karl, ok verðr hann þat sjálfr at segja, hverr hann er. Ek heiti Næframaðr, sagði hann. [Hverr ertu, félagi³! sagði konúngr. Þat veit ek⁴, sagði hann.

¹) þannig D; rokuð, A; þrældóm, E; í stað þess frá [hefir M: ávalt, er ek kem hær inn, þá er mér nokkut illt gert. Ek mun styðja þik, sagði Næframaðr, ok Næframaðr ræð þessu.
²) þannig A; allir, M. ³) Hvar ertu fæðingi, M. ⁴) eigi, en hitt veit ek, b. v. M.

at ek er hvívetna eldri, ok er hvorki vitit nè minnit heima hjá mèr, ok hefik lengi legit úti á mörkum nær alla æfi mína, en bráð eru brautíngja erendi, konúngr! ek vil biðja þik veturvistar. Konúngr svarar: ertu at nökkuru íþróttamaðr? Þat ferr fjarri, sagði' hann, því at ek em óliprari enn aðrir menn. Nennir þú nökkuru? sagði konúngr. Ek kann ekki at vinna, enda nennek ekki at vinna, sagði Næframaðr. Þá horfir allóvænt, sagði konúngr, fyri því at ek hefi þess heitstrengt, at taka við þeim einum mönnum, at þeir sè at nökkuru íþróttamenn. Aldrí kann ek einn hlut at gjöra, sagði Næframaðr, þann öðrum sè gagn at. Kunna muntu at draga saman dýr, ef menn skjóta, sagði konúngr. Þá má vera, at ek fara til þess eitthvert sinn. Hvar vísar þú mèr til sætis? sagði Næframaðr. Þú skalt sitja utar hinum óæðra megin, þar sem mætast þrælar ok frelsíngjar. Nú fylgir Næframaðr karli út, ok snýr eptir þat til sætis, þar sem honum var vísat. Þar sátu fyri bræðr tveir; hét annarr Óttarr, en annarr Íngjaldr. [Far híngat, félagi! segja þeir, ok skaltu sitja ímillum okkar; ok þat þiggr hann. Þar leggst á sitt knè honum hvorr þeirra, ok spyrja af hverju landi, er þeim kom í hug, en ekki vita menn til, hvat þeir töluðu. Hann festi upp á tjaldsnagla örvamæli sinn yfir sik, en staflurk undir fæti sèr. Jafnan biðja þeir hann,

1) hér byrjar aptr B.

at þeir skyldu hirða belginn, ok þikir hann vera óhræsi mikit, en hann kvað eigi nær skyldu fara, at hann skyldu áburt borinn frá honum; ok þess gekk hann hvergi, at hann hefði hann eigi með sér. Þeir bjóða honum at kaupa at honum, at hann láti af höndum næfrarnar, ok munu vèr gefa þèr til góð klæði, segja þeir. Eigi má svá vera, sagði hann, þvíat ek hefi aldrí önnur borit, enda skal eigi önnur hafa, meðan lífit er.

25. Nú sitr Næframaðr þar, ok drekkur jafnan lítit um kveldin, ok leggst snemma niðr¹. Svá ferr fram, þartil er menn skulu fara á dýraveiðarnar; [þat var um haustit. Nú tekr Íngjaldr til orða um aptaninn, at þar væri undir, at vèr værum snemma á fótum á morgin. Hvat skal þá? sagði Næframaðr. Nú segir Íngjaldr, at fara skal á veiðar. Síðan leggjast þeir niðr um kveldit, en² um morguninn standa þeir upp bræðr, ok kalla at Næframanni, ok geta víst eigi vakit hann, svá sefr hann fast, ok vaknar hann ekki, fyrr enn hverr maðr var áburtu, sá er á veiðarvildi fara. Næframaðr tók til orða: hvat er nú, hvort eru menn búnir? Íngjaldr svarar: búnir! sagði hann, heldr er hverr maðr áburtu, ok höfum vèr þik vakit í allan morgin, ok munu vèr aldrí fá dýr skotit í dag. Þá mælti Næframaðr: hvort eru þeir allmiklir íþróttamenn, Sjólfir ok Sigurðr, um alla

¹) þeir spyrja hann tíðenda af ýmsum löndum; aðrir menn vita eigi, hvat þeir tala, *M.* ²) *v. í M.*

hluti. Þá sœi þat, sagði Íngjaldr, ef nökkur lèki ímóti þeim. Þeir koma nú í fjallit, ok hlaupa dýr hjá þeim, ok draga þeir upp boga sína, bræðr, ok er þeir skyldu freista at skjóta dýrin, þá hæfðu þeir aldri eitt dýr. Þá mælti Næframaðr: aldri hefi ek sèt, sagði hann, jafn ólíðliga atfarit, sem þið farið at, eða því getið þið svá ófímliga atfarit at þessu. Þeir segja: þat höfum vèr sagt þèr, at við værum óliprari enn aðrir menn, en orðit aldri búnir í morgin, ok höfum þat nú dýranna, er aðrir hafa áðr [æst upp ok fælt'. Næframaðr mælti þá: eigi kann ek þat at sjá, at ek mega ófímligar atfara, ok látið hín gat bogann, ok vil ek reyna. Þeir gjöra nú svá, hann dregr upp bogann, ok ræða þeir um, at hann skuli eigi brjóta, en hann dró örina fyrir odd, ok rykkir í sundr boganum í 2 hluti. Nú hefir þú gjört illa, segja þeir, ok er okkr þetta mein mikit; er nú örvænt, at vèr munum aldri dýr fá skotit í degi. Eigi hefir nú vænliga tiltekizt, segir hann, eða hversu líkligr þikir yðr stafr minn til boga, eða er ykkur nokkur forvitni á at vita, hvat í belg mínum er. Já, segja þeir, þar er okkr allmikil forvitni á. Þá skulu þið breiða niðr skikkjur ykkurar, ok mun ek steypa úr því, er í er. Svá gjöra þeir, en hann steypir því niðr á skikkjurnar, er í var. Síðan bregðr hann upp boga sinn, ok leggr ör á streng, ok skýtr fram yfir höfuð þeim mönnum öllum, er á veið-

¹⁾ niðrfellt, B.

inni voru. Svá lætr hann um daginn, sem þat eitt, se, at skjóta dýr þau, er fara fyri þeim Sigurði ok Sjólfí. Hann skýtr öllum skeytum sínum nema sex örvum, steinörvum karls ok Gúsisnautum; misti hann aldri dýrs um daginn; en þeir hlaupa hjá honum bræðr, ok þótti þeim mikit gaman at sjá þat, er hann skaut. En um kveldit, er menn kvomu heim, þá voru hvers manns skeyti fram borin á borð fyri konúng, ok hefir hverr maðr markat sín skeyti, ok skal konúngr sjá, hversu mörgum dýrum hverr hefir at bana orðit um daginn. Nú mæltu þeir bræðr: far þú innar, Næframaðr! eptir skeyti þínu, þat mun vera lagt á borð fyri konúng. Farið þið, sagði hann, ok eignid ykkir skeytit! Þat tjáir okkr ekki, segja þeir, þvíat konúngr veit íþróttir okkrar, at vèr kunnum síðr at skjóta enn aðrir menn. Þá skulu vèr fara allir saman, sagði hann. Nú gánga þeir innar fyri konúng, nú tók Næframaðr til orða: hèr eru skeyti þau, er vèr munum eigna oss, fèlagar. Konúngr leit við honum, ok mælti: bogmaðr ertu mikill. Já, herra! sagði hann, því hefi ek helzt vanizt, at skjóta dýr ok fugla til matar mèr, ok eptir þat gánga menn í sæti sín. Nú líða stundir¹.

26. Þat var einhvern aptan, þá er konúngr er út genginn til svefnis, at þeir rísa upp, Sigurðr ok Sjólfí, ok gengu með sitt horn hvorr þeirra, ok bjóða þeim at drekka bræðrum, Óttari ok Íngjaldi,

¹) frásögnin í M er öll styttri í þessum kapitula.

ok báðu þá at taka við ok drekka af; ok er þeir höfðu afdrukkit, þá kvomu þeir með önnur 2, ok taka þeir við ok drekka. Þá mælti Sjólfr: liggr sá ávalt, fèlagi ykkarr? Já! segja þeir, þat þikir honum vænligra, enn at drekka frá sèr vit allt, sem vèr gjörum. Þá mælti Sjólfr: hvert er hann allvel skotfær? Já! segja þeir, þat er honum jafnvel gefit sem annat. Hvort mun hann skjóta jafnlángt sem við báðir? sagði Sjólfr. þat ætlum vèr, segja þeir, at hann muni miklu lengra skjóta ok gegnara. Hèr skulu vèr veðja um, sagði Sjólfr, ok skulu við leggja við hring þann, er vegr hálfra mörk, en þið skuluð leggja við 2 hringa jafn þúnga. Svá er þar fyrimælt, at konúngr skal þar vera ok dóttir hans, ok sjá á skot þeirra, ok skulu þau taka við hringunum áðr, ok fá þeim, er eigandi verða, ok veðja þeir síðan; sofa þeir af nóttina. En um morgininn, er þeir vakna bræðr, þá kemr þeim í hug, at eigi væri allsvinnlig veðjan þeirra orðin, en þat verðr þeim fyrir, at þeir segja Næframanni. Allóvænliga þikir mèr veðjat vera, sagði hann, af því þóat ek fá skotit dýr, þá er þat lítit mark, hjá því sem at keppa við þvílíka bogmenn; en þó mun ek freista alls, er þið hafið fè ykkart viðlagt. Nú taka menn til drykkju, ok eptir drykkjumálit gánga menn út, ok vill konúngr nú sjá skotit. Nú gengr Sigurðr fram, ok skýtr, sem hann má lengst, ok er þar settr niðr staur, ok þar gengr Sjólfr til, er stikat er. Þá er niðr-

sett spjótskapt, ok sett á ofan gulltafla, ok skýtr Sjólfir þar ofan af töfluna, ok þikir öllum nú vel skotit, ok segja at Næframaðr muni eigi þurfa við at leita. Opt gefr óvænum happ, sagði Næframaðr, ok skal at vísu áleita. Nú gengr Næframaðr til, ok skýtr með einni ör, ok stendr þar sem Sigurðr hafði staðit. Hann skýtr í lopt upp, svá at örina fal lengi, en þó kemr hún þar niðr, sem taflan stendr, ok ofan í miðja töfluna, ok svá í spjótskaptit, at hún þokaði aunganveg-in við. Svá vel sem skotit var hit fyrra sinn, segir konúngr, þá er nú miklu betr skotit, ok þat má ek segja, at aldregi hefi ek sèt jafnvel skotit. Nú tekr Næframaðr ör aðra, ok skýtr svá langt, at engi sèr fyrir enda, hvar niðr kemr, ok er þat nú einmælt, at unninn sè leikrinn. Eptir þat gánga menn heim, ok taka þeir bræðr við hringinum. Þeir færa hann Næframanni; hann kveðst eigi vilja hafa fè þeirra at svá búnu. Nú líða nökkrir dagar; ok var þat enn eitt kveld, sem konúngr er útgenginn, at þeir Sigurðr ok Sjólfir gánga með sitt horn hvorr þeirra, ok bjóða þeim Öttari ok Íngjaldi. Þeir drekka af síðan. Færa þeir þeim önnur 2. Þá mælti Sjólfir: enn liggr Næframaðr, ok drekkur ekki. Hann mun betr síðaðr en þú um allt, sagði Íngjaldr. Hitt get ek meir til, sagði Sjólfir, at hann muni sjaldan verit hafa í samsæti við dugandismenn, ok mun hann optar hafa legit úti á mörkum ok skógum með fátæki, eðr hvort mun hann syndr

vel? Við ætlum honum flesta hluti jafngefna, þá sem til íþróttu eru, segja þeir, ok ætlum við hann syndan hlýtar vel. Hvort mun hann betr syndr einn enn vèr báðir? Þat ætlum vèr, at hann sè betr syndr, sagði Óttarr. Hèr skulu við veðja um, sagði Sjólfir, ok munu við leggja við þann hring, er vegr mörk, en þit skuluð leggja við 2 hringa, er vegi hálfu mörk hvorr. Nú er svá fyrimælt, at konúngr ok dóttir hans skal sjá á sund þeirra, ok er at öllu svá fyrimælt sem hit fyrra sinn. Þeir sofa af um nóttina. En um morguninn er þeir vakna, ferr um bekki veðjun þeirra. Hvat er hjalat? sagði Næframaðr, hvort hafi þið enn veðjat nökkut í gærkveldi? Já! segja þeir, ok segja nú honum, hversu veðjat var. Nú þiki mèr allóvænt horfa, sagði Næframaðr, fyri því at ek er alls ekki syndr, ok kunna ek eigi upphald, þa er ek gjörða mèr títt um, en nú kom ek aldri á kalt vatn lángliga, en lagt við of fjár. Já, segja þeir, eigi þarftu at reyna, nema þú vilir, varðar eigi, þóat vèr gjöldum heimsku okkarar. Þat skal aldri verða, sagði Næframaðr, at ek freista eigi, þar sem þið leggið á mik virðing mikla, ok skal konúngr sjá ok Silkisif, at ek mun fyri víst til sundsins gánga við þá. Nú er konúngi sagt ok dóttur hans, ok gánga menn nú til vatnsins, ok var þat mikit ok skamt íburtu. En er þeir koma til vatnsins, sezt konúngr niðr, ok liðit með honum, en þeir fara á sund í klæðum sínum, en

Næframaðr í þeim búningi, sem hann var vanr. Þeir leggjast at honum, þegar þeir koma frá landi¹, ok færa hann í kaf undir sik, ok hældu honum lengi niðri. Þar kom at þeir létu hann upp, ok taka þeir hvíld. Þeir leggjast á móti honum í annat sinn. Hann seildist til þeirra, ok tekr sinni hendi hvorn þeirra, ok rak þá í kaf, ok heldr þeim svá lengi niðri, at örvænt þótti at þeir mundu uppkoma. Hann ætlar þeim skamma hvíld, ok tekr þá í annat sinn, ok færir þá niðr, ok í þriðja sinn, ok heldr þeim svá lengi niðri, at aungir ætluðu at þeir mundu lífs upp koma. En þat varð enn, at þeir koma upp allir, ok stökk þá blóð úr nösnum hvoru- tveggja þeirra öndvegishölda konúngs, ok voru þeir ekki sjálfbjarga til lands. Þá tók Næframaðr þá, ok kastar þeim uppá land. Síðan gekk hann á sund, ok læk marga leika, þá sem mönnum var títt at leika á sundi. En um kveldit gekk hann á land ok til fundar við konúng; ok nú spyr konúng: hvort ertu ekki öðrum mönnum líkr um íþrottir, bæði um skot ok sund. Sennar eru nú allar mínar íþróttir, er þessar eru, sagði Næframaðr; ek heiti Oddr, ef þú villt þat vita, en ek kann eigi greina lyri þer um kyn mitt. Nú fékk Silkisif honum hringana. Síðan gánga menn heim. Þá mæltu þeir, at Oddr skuli hafa hringana alla, en hann vill eigi þat,

¹) þat undanfarna frá byrjan kapitulans er allt með öðrum orðum ok styttra í M, sem öldúngis sleppir við málinu um skotin.

ok skulu þið hafa þá sjálfir. Nú ferr svá fram nökkra hríð, ok eigi lánga; er konúngr um þetta mál mjök hugsjúkr, hverr sá maðr muni vera, er þar var með honum.

27. Maðr er nefndr Hárekr, er þar var með konúngi; hann hafði mikla virðing af konúngi; hann var gamall maðr. Hann fóstraði konúngsdóttur. Jafnan hjalaði konúngr við hann um þetta mál, en hann kveðst eigi vita, ok sagði svá, at honum leizt þat líkligt, at maðr sjá mundi vera stórrar ættar. Þat var eitt kveld, þá er konúngr var til svefns farinn, at þeir Sjólfir ok Sigurðr gánga utar fyri þá bræðr, ok færa þeim horn 2, ok drukku þeir af þeim. Þá tók Sjólfir til orða: liggr Oddr hinn mikli? Já, segja þeir, þat er svinnligra, enn at drekka frá sèr vitit allt, sem vèr gjörum. Þat mun valda at hann mun vanari vera, at liggja úti á [mörkum eða vötnum¹⁾, enn at drekka með góðum mönnum, eða hvort mun hann mikill drykkjumaðr? Já, segja þeir. Hvort mun hann meiri drykkjumaðr einn, enn við báðir? sagði Sjólfir. Þat ætlum við, sagði Óttarr, at hann drekki miklu meira. Hèr skulu vèr veðia um, sagði Sjólfir, ok munu við leggja við hríng þann, er stendr 12 aura, en þið skuluð leggja við höfuð ykk. Þetta mál festa þeir með sèr, sem hin fyrri. Nú spyr Oddr um morguninn, hvat talat væri. Þeir segja honum. Nú hafi þið svá heimsk-

¹⁾ skógum, *M.*

liga veðjat, sagði Oddr, at miklu hafi þið nú við-
aukit um þær, er fyrri voru, en lagt hær við höfuð
ykkar, en eigi er víst, at ek sé því meiri flögum,
sem ek er meiri vexti enn aðrir menn, en ek
skal eigi at síðr tilráða drykkjunnar við þá. Síð-
an er sagt konungi, at hann vill tilráða drykkj-
unnar, ok skal konungsdóttir hjásitja, ok Hárekr,
fóstri hennar. Nú gánga þeir Sigurðr ok Sjólf-
utar fyrir Odd. Þar er horn, sagði Sigurðr, ok
varð honum ljóð á munni :

Oddr! klaufstu¹ eigi
at orrostu,
hrökk² hjálm at lið,
Hamdis skyrtur³,
guðr geiðsaði,
gekk eldr⁴ um⁵ bæ,
þá er á Vindum⁶
vo sigr konúngr.

Sjólfur færir honum annat horn, ok biðr hann af-
drekka, ok kvað vísu:

Oddr! vartu eigi
at eggroði,
þá seggi alvalds
svelta létum;
bar ek sár þaðan
sex ok átta,
en þú með bæjum
bat þær matar.

1) komtu, M. 2) hrauð þar, M. 3) skyrtum, M. 4) glóð,
M. 5) í, B, M. 6) óvinum, M.

Síðan gánga þeir til sætis síns, en Oddr reis upp, ok gekk fyrir Sigurð, ok færir honum horn, en annat Sjólfir, ok kvað sína vísu til hvors þeirra, áðr hann gekk íburtu:

Þið skuluð hlýða
hróðri mínum,
Sigurðr ok Sjólfir,
sessunautar!
ykkir [á ek¹ gjalda
greypan verka,
hróðr harðsnúinn
huglausum tveim.

Þú látt, Sjólfir!

[í soðgólfi²
dáðavanr
[ok dýrs³ hugar;
[en ek út á⁴
Aqvítanía
fjóra menn
fjörvi næmdak⁵.

Þeir drukku af hornunum, en Oddr gekk at sitja. Síðan gánga þeir enn fyrir Odd, ok selr Sjólfir honum horn, ok kvað vísu:

Þú hefir, Oddr! [farit
með öbnösum⁶,
ok bitlínga
[borit frá porti⁷;

¹) er at, B. ²) soðgólfi á, M. ³) ódjarfs, M. ⁴) þá er ek einn út í, M. ⁵) rænta, M. ⁶) þegit ölmösu, M. ⁷) bæðit of borði, M.

en ek einn
af Yggsfjalli¹
högginn skjöld
í hendi bar.

Sigurðr færir honum annat horn, ok kvað þetta:

Oddr! vart eigi
út með Grikkjum²,
þá er á Serkjum
sverð vor³ ruðum;
gjörðum háfan
[hljóm ísarna⁴;
fèllu firðar
í fólkröði⁵!

Nú drekk Oddr af hornunum, en þeir gengu
at sitja, síðan rís Oddr upp, ok gekk með sitt
horn at hvorum þeirra, ok kvað þetta:

Slóttu⁶ við meyjar
málþing, Sjólfr⁷!
meðan [loga létum⁸
[leika um kynni⁹;
unnum harðan
Haddíng¹⁰ drepinn;
þá¹¹ Ölvi var¹²
aldrs¹³ um sýnjat.

Þú látt, Sigurðr¹⁴!

¹) Yggsfjalli, *B*; Yngsfjalli, *M*. ²) Grikkjum, *M*. ³) vör,
B. ⁴) þannig *B*; hljóm stáljárna, *A*; hljám af sverðum, *M*.
⁵) fólkravði, *M*. ⁶) sótti, *M*. ⁷) saman, *b. v. M*. ⁸) svíra
hjögum, *M*. ⁹) l. of kynnum, *B, v. M*. ¹⁰) Hundíng, *B*.
M. ¹¹) ok, *M*. ¹²) *v. í M*. ¹³) aldr, *M*. ¹⁴) Sjólfr, *M*.

í sal meyja,
meðan við Bjarma
börðumst tvisvar¹;
háðum hildi
hauksnarliga²,
en þú [seggr í sal³
svaft undir blæju!

Nú gekk Oddr at sitja, en þeir drukku af hornunum, [ok þótti mönnum þetta mikil skemtan, ok gáfu allir hljóð til þessa⁴. Eptir þat gengu þeir fyrir Odd, ok færa honum horn; þá kvað Sjólf:

Oddr! vartu eigi
á Atansfjalli⁵,
þá er fenloga⁶
fengit höfðum;
vèr⁷ berserki
binda⁸ gjörðum⁹,
þá var af kappi¹⁰
konúngs [lið drepit¹¹.

Nú drekk Oddr af hornunum, en þeir setjast niðr. Oddr færir þeim horn, ok kvað þetta:

Sjólf¹²! vartu eigi,
þar er sjá máttum¹³
brynjur manna
blóði þvegnar;

1) tysvar, *M.* 2) harðsnarliga, *B*; höggsnarliga, *M.* 3) Sigurðr, *M.* 4) v. í *M.* 5) Atalsfjalli, *M.* 6) fenlogu, *B.* 7) þá er, *M.* 8) brytja, *M.* 9) knáttum, *B*; knáttum, *M.* 10) köppum, *M.* 11) sonr drepinn; *M.* 12) Sigurðr, *B.* 13) mátti, *M.*

hrukku oddar
í hríngserkjum¹,
en þú höll konúngs
heldr² kannaðir.

Sigurðr³! vartu eigi
þar er [sex hruðum⁴
hábyrðuð⁵ skip⁶
fyrir Hauknesi⁷;
vartu ok⁸ eigi
vestr með Skolla,
þá er Englagram
[aldri næmdum⁹.

Oddr settist nú niðr, en þeir færa honum horn,
ok fylgir engi kveðskapr. Hann drekkur af, en
þeir setjast niðr; ok nú færir Oddr þeim horn,
ok kvað þetta:

Sjólf³! vartu eigi,
þar er sverð ruðum
[hvöss á jarli¹⁰
fyrir Hlèseysju¹¹;
[en þú¹² hallaðist¹³
heima ámilli,
kynmálasamr¹⁴,
kálf³ ok þýjar.

¹) járnserkjum, B; hillserkjum, M. ²) höldr, M. ³) Sjólf³,
B. ⁴) sex ruðum, M. ⁵) hábrynjuð, B; harðla, M. ⁶)
snarla, M. ⁷) Hvarfsnesi, B; Haugnesi, M. ⁸) v. í M.
⁹) aldr námum, M; þær fyrifarandi vísur í þessum kap. v.
í E. ¹⁰) höss á skeiðum, M. ¹¹) Hleyseyjum, M. ¹²)
þannig B; þóttu, A, E; heldr, M. ¹³) hnallaðir þú, M. ¹⁴)
kynmælasamr, M.

Sigurðr! vartu eigi
 er¹ á Sælundi² feldak
 bræðr [í böð harða³,
 Brand ok Agnar,
 Ásmund, Íngjald,
 Álfr var hinn fimti;
 en þú heima látt
 í höll konúngs,
 skrökmálasamr,
 skauð⁴ hernumin!

Nú gengr hann at sitja, en þeir standa upp, ok
 færa honum horn. Oddr drakk af þeim báðum.

Síðan færir hann þeim horn, ok kvað þetta:

Sjólftr! vartu eigi
 suðr á Skýðu⁵,
 þar er konúngar⁶
 knúðu hjálma⁷;
 óðum dreyra,
 svá at í⁸ ökla tók,
 víg [vakta ek⁹,
 vartu eigi þar!

Sigurðr! vartu eigi
 í Svía skerjum
 þá er Hálfdáni
 heiptir guldum;
 urðu randir
 röggmiklaðar¹⁰,

1) v. í M. 2) Sælundi þar er, M. 3) mjök böðharða, M.
 4) skauð, M. 5) Skíði, B; Skeiði, M. 6) kappar, M. 7)
 hildi, M. 8) v. í M. 9) vo ek mörg ok, M. 10) raun
 mjök lagðar, M.

sverðum skornar¹,
en hann sjálfr drepinn²!

Nú sezt Oddr niðr, en þeir færa honum hornin, ok drekkir hann af, en þeir fara at sitja; þá færir Oddr þeim horn, ok kvað:

Hældum aski
[í Elfarsund³,
teitir ok reifir
at⁴ Trönuvogum;
þar lá⁵ Ögmundr
Eyþjófsbani,
trauðastr flugar,
á tveim skipum.

[þá létu⁶ vèr
[lýði barða⁷
hörðu grjóti
ok hvössum⁸ sverðum;
þrír lifðu vèr
en þeir níu⁹;
[hrókr hernuminn¹⁰!
[því þegir þú¹¹ nú?

Þá gengr Oddr til sætis, en þeir færa honum horn. Hann drekkir af þeim, ok færir þeim önnur, ok kvað þetta:

Sigurðr¹²! vartu eigi
í Sámseyju,

1) skífðar, M. 2) þær 2 undanf. vísur v. í E. 3) í Elfarsker, B; Enskra sunda, M. 4) í, M. 5) fyrir, b. v. M. 6) þar lækum, M. 7) lindi börðu, B; lindi hjörva, M. 8) hössum, M. 9) átta, B. 10) hrottar hernumnir, M. 11) hví þegið þið, M. 12) Sjólfr, M.

Þá er við Hjörvarð
höggum skipti ek;
tveir voru við,
en þeir tólf saman;
sigr hafða ek¹,
saztu kyrr meðan.

Gekk ek um Gautland
í grimmum hug
sex dægr í samt,
áðr enn Sæund² fyndak;
knátta ek þeirra,
áðr enn þaðan færur,
atján³ lýða⁴
[aldri næmda⁵.

En þú geisaðir⁶,
gárúngr vesæll!
síð um aptan
til sængr þýjar⁷.

Þá varð óp mikit í höllinni af þessu, er Oddr hafði kveðit, ok drekka þeir af hornum sínum; en Oddr sezt niðr. Konúngsmenn⁸ hlýðaskemt-an þeirra. Enn færa þeir Oddi hornin, ok vinnr hann skjótt um þau bæði. Eptir þat ris Oddr upp, ok gengr fyrri þá, ok þikist vita, at nú sígr at þeim drykkriinn, ok alltsaman at þeir voru fyrri lagðir í skáldskapnum; hann „selr þeim hornin, ok kvað þetta:

¹) þó, *M.* ²) sjö, *R.* ³) fimtán, *B, M.* ⁴) manna, *M.*
⁵) fjörvi ráða, *B, M.* ⁶) gnagaðir, *M.* ⁷) þinnar, *B, E.*
⁸) konúngr bað menn, *B*; en Silkisif bað menn, *M.*

Þið munuð hvergi
 hæfir þikja,
 Sigurðr ok Sjólftr!
 í sveit¹ konúngs,
 ef ek Hjálmars get
 hins hugum-stóra,
 þess er snarpligast
 sverði beitti.

Gekk snarpr² Þórðr
 fyri skjöldu fram³,
 hvar⁴ er orrostu
 eiga skyldum;
 hánn lét Hálfván
 hníga at velli,
 fræknan stilli,
 ok hans fylgjara⁵.

Voru við Ásmundr
 opt í bernsku
 fóstbræðr [saman
 báðir litlir⁶;
 bar ek [stundar opt⁷,
 staung darráðar⁸,
 þar sem konúngar
 kappi deildu.

Hefik á Saxa
 ok á Svía herjat,

¹) höll, *M.* ²) snarpligast, *M.* ³) *v. í M.* ⁴) hvárgi, *M.*
⁵) *vísuna v. í E.* ⁶) s. b. litnir, *M.*; tveir fullvel saman, *B.*
⁷) þannig *B.*; fyri stilli, *M.*; *v. í A.* ⁸) bar ek staung darr-
 áðar döglinga lengi, *L.*

Íra ok á Engla
ok endr¹ Skota,
[Frísa ok: Frakka
ok á Flæmíngja,
þeim hefik öllum
óþarfr verit.

Nú hefik dýra
drengi talda²,
þá er forðum mēr
fylgdu úti;
munu⁴ aungvir³
verða⁶ síðan
frægri firðar⁷
í fólkröði.

Nú hefik vorar
iðnir taldar,
þær er forðum vēr
framdar höfðum;
aptr [gengu vēr⁸
til öndvegis,
sigri gæddir,
látum Sjólf mæla!

Eptir þetta settist Oddr í sæti sitt, en þeir bræðr fèllu þar sofnir niðr; ok varð nú ekki af þeim meira um drykkjuna, en Oddr drekkur lengi, ok eptir þat leggjast menn niðr, ok sváfu af nóttina, en um morguninn, er konúngr kom

¹) einninn, *M.* ²) fúss á, *M.* ³) lifða, *M.* ⁴) því munu, *M.* ⁵) víst eigi, *B.* ⁶) æðri, *M.* ⁷) drengir, *B, M.* ⁸) geng ek nú, *M.* ⁹) fenginn, *M.*

í háseti, þá hefir Oddr úti verit staddr, ok þeir fèlagar hans. Hann gengr at vatni einu, ok þvær sèr; þeir bræðr sjá, at rifnuð¹⁾ varnæfra stúk-
an²⁾ á hendi hans annari, ok kom þar fram ermr rauð ok gullhríngr á armi ekki mjósleginn, ok síðan rífa þeir af honum allar næfrarnar. Hann brauzt ekki við þessu, en hann er svá búinn undir, at hann er í skarlazkyrtli rauðum hlað-
búnum, en hár lá á herðum niðr. Hann hafði knýtt gullhlaði um höfuð sèr, ok var allra manna vænstr. Þeir tóku í hendr honum, ok leiddu hann inní höllina fyrir háseti konúngs, ok segja svá: þat ætlum vèr, at vèr vitum eigi allgjörla, hvern vèr höfum hèr í fóstri haft. Svá má vera, sagði konúngr, eðr hverr er þessi maðr, er svá hefir dulizt fyrir oss? Nú heiti ek Oddr, sem ek sagða yðr fyrri laungu, sonr Gríms loðinkinna norðan úr Norigi. Ertu eigi sá Oddr, er fór til Bjarmalands fyrri laungu? (sagði konúngr). Sá er maðrinn, er þar hefir komit, (sagði Oddr). Þá er eigi kynligt, at önd-
vegishöldum mínum fèlli þúngt við þik um íþróttirnar. Nú stendr konúngr upp ímóti honum, ok fagnar Oddi vel, ok býðr honum í háseti hjá sèr. Þat mun ek eigi þiggja því-
at eins, nema vèr förum allir fèlagar. Þat er nú sagt, at þeir færa nú sæti sín, ok sitr Oddr hit næsta konúngi, en Hárekr færir [bygð sína³⁾ fram á stól fyrri konúng. Konúngr legg

¹⁾ rofnuð, B. ²⁾ stúkaran, B. ³⁾ á aðra hönd konúngs-
dóttur, b. ú. M; sæti sitt, B; sína sess, M.

svá mikla virðing á Odd, at aungan mann mat hann meira enn hann.

28. Jafnan berr saman tal þeirra Odds ok Háreks; þá spyr Oddr, hvort menn biðja ekki konúngs dóttur. Eigi er þat traust, sagði hann, þeir hafa beðit hennar öndvegishöldarnir til handa sèr. Hversu svarar hann því máli? sagði Oddr. Á hefir hann gjört þeim¹, sagði hann. Lát mik heyra þann kost! sagði Oddr. Konúngr á skatt at heimta af landi því, er Bjálka² heitir; þar ræðr fyrri sá konúngr, er Álfr heitir, ok kallaðr Bjálki; hann er kvongaðr; kona hans heitir Gyðja; hún er mikill blótmaðr, ok bæði þau; þau eiga son saman, ok heitir Víðgripr; svá eru þau fjölkunnug, at þau festa saman stóð ok stjórnur. Þar á konúngr skatt at heimta, ok hafa lengi niðri legit; mælti konúngr þat til, ef hann skyldi gipta þeim dóttur sína, at þeir skyldu heimta skatt af landinu, en þat nam við, at þeir mæltu til svá mikils liðs úr landinu, at konúngr þóttist berr fyrir hermönnum, er á gánga ríkit. Svá þiki mèr, sagði Oddr, at annathvort mun vera, at skattrinn mun aldri heimtr verða, eða endast mun ella, þó minna lið sè til haft, eðr hvat ætlar þú, hvort konúngr mun vilja gjöra mèr þvílíka kosti sem öðrum, ef ek get heimt skattinn? sagði Oddr. Vitr maðr er konúngr, sagði Hárekr, ok get ek, at sjá þikist hann þann mun, er yðvarr er um

¹) kosti, *b. v. M.* ²) Bjálkaland, *B, M.*

ráðakostinn; ok er nu þetta mál birt fyri konungi; en hvort sem rætt er um þetta fleira eða færra, þá urðu þau málalok, at Oddr skyldi fara för þessa, at heimta skattinn, ok ef hann kemr fram ferðinni, ok fær skattinn, þá skal hann eignast konungsdóttur, ok er honum heitit konunni við margra manna vitni. Nú býst Oddr til ferðar, ok er nú lið saman dregit, sem hann vill hafa, ok er hann er búinn, þá leiðir konúgr hann á götu; þeir skyldu landveg fara. Hér er gripr sá, sagði konúgr, at ek vil gefa þér; hvat er þat? sagði Oddr; þat er skjaldmær, er lengi hefir mér fylgt, sagði konúgr, ok verit brjóst fyri mér í hverjum bardaga. Oddr brosti, ok mælti: þar hefik hvergi komit, at konur hafi verit brjóst fyri mér, en þó skal þetta þiggja, alls at þú þikist vel bjóða. Þeir konúgr ok Oddr skilja nú, ok ferr Oddr til þess, at hann kom at feni einu miklu, ok skopar at skeið, ok hleypr yfir fenit. Skjaldmærin var hit næsta honum, ok varð henni bilt, er hún kom at feninu. Þá spyr Oddr: því hljóptu eigi eptir mér? [Því ek var eigi búin, sagði hún; já! sagði hann, vertu nú þá búin! hún styttir sik þá upp, ok hleypr at feninu í annat sinn, ok ferr sem fyrr, ok svá hit þriðja sinn¹. Þá hleypr Oddr aptr yfir fenit, ok þrífr í hönd henni, ok fleygir henni út á fenit, ok mælti:

¹) hún sagðist verit hafa búin; ok svá ferr henni 3 tíma, at henni verðr bilt, *M.*

far þú þar nú, ok hafi þik öll tröll! hleypr nú fram aptr yfir fenit í þriðja sinn, ok býðr nú liðs síns. Þeir urðu allir at gánga fyrir enda sík-issins, svá var þat breitt ok íllt yfirferðar, ok nú ferr Oddr með lið sitt, ok gjörir njósnir fyrir sér, ok spyrr hann þau tíðendi, at Víðgripr hefir dregit saman her mikinn, ok ímót þeim ferr hann. Þeir finnast á völlum nokkrum, ok var þá kveld. Þeir setja sínar herbúðir hvorirtveggju, ok hugði Oddr at um kveldit, hvar Víðgripr setr tjald sitt. En er menn höfðu látrast, ok allt var kyrt ok hljótt, stendr Oddr upp, ok gengr út. Hann var svá búinn, at hann hafði sverð í hendi ok ekki fleira vopna. Eigi nam hann fyrr staðar, enn hann kom at tjaldi því, er Víðgripr svaf í, ok stóð hann þar mjök lengi, ok bíðr þess, ef nokkr maðr gengr út úr tjaldinu. Þat varð at maðr gekk út, en hún var á mikit; hann tók til orða ok mælti: því hýmir þu hér, sagði hann, en gengr eigi annathvort inn í tjaldit eðr áburt. Já, sagði hann, mér hefir tekizt til eigi vel, ek hitti eigi til rúms míns, þar sem ek lögðumst niðr í gærkveld; vissir þú, hvar þat var í tjaldinu? Þat víska ek víst, at ek skyldi liggja í tjaldi Víðgrips, ok einn maðr ímillum mín ok hans, en svá fjarri ferr, at ek feta' þángat, en ek mun verða fyrir hvers manns hlátri, ef ek nýt eigi þín við. Já, segir hinn, mega mun ek þat til-

1) hitta, B.

leggja með þér, at koma þér til sængr þeirrar, er Víðgripur liggr í, ok svá gjörir hann. Já, sagði Oddr, láttu nú hljótt, ok mun mér nú allvel hlíða, því nú sè ek gjörla rúm mitt. Nú gengr sá áburt, en Oddr stendr þar eptir, ok þartil er hann ætlar, at hinn muni sofnaðr; þá stíngur Oddr spítu út í gegnum tjaldit, þar sem Víðgripur lá undir. Eptir þat gengr hann út, ok á bak tjaldinu, ok þar at, er spítan stóð¹. Þar sprettr hann til², ok kippir Víðgrip út um skörina ok á tjaldstokkinn, ok höggr af honum höfuðit við stokkinum. Hann spítti aptr tjaldinu, ok lét falla inn aptr búkin, en hann gekk til tjalds síns, ok leggst niðr, ok lætr sem ekki hafi í orðit.

29. Ok um morguninn er þeir vakna víkingarnir, þá finna þeir Víðgrip veginn, ok íburtu höfuðit hans. Þetta þikir þeim svá mikil býsn ok undr, [at allir undruðust³. Þeir bera nú ráð sín saman, ok verðr þat afráðit, at þeir taka annann mann til höfðingja, ok kalla þann nafni Víðgrips, ok láta bera fyrri þeim merki um daginn, ok nú vakna þeir Oddr ok herklædast. Hann býr svá um, at hann lætr búa merkisstaung, ok setr þar á ofan höfuð Víðgrips á staungina. Nú fylkja hvorirtveggju; Oddr gengr fram fyrri lið sitt, ok hefir miklu minna lið; Oddr tók þá til orða, ok kallar á landsmenn, ok spurði, ef

¹) tók út úr tjaldinu, B. ²) þá dúkinum úr stokkinum, ok seilist inn, ok tekr í hár Víðgripi, M. ³) v. í M.

Þeir kendu höfuð þat, er borit var fyrir honum. Þá þikjast landsmenn þekkja höfuð Víðgrips, ok undruðust mjök, at svâ mátti verða. Nú gjörir Oddr þeim tvo kosti, hvort þeir vilja halda bardaga við hann, eða gánga á hönd honum; en þeim þikir svâ hafa viðborit¹, at þeim þikir sèr ekki vænna horfa, þóat þeir reyni, ok verðr þat ráð þeirra, at gánga á hönd Oddi. Hann tók við þeim ok öllu liði þessu, ok fór þángat til, at þeir mætast, Oddr ok Álfr bjálki. Þar hafði hvortveggi mikit lið, ok hafði Oddr þó minna enn Álfr; þar laust þegar í bardaga með þeim; þar varð svâ hörð atlaga, at þess hafði Oddr hvergi staddr verit, at þvílíkt mannfall hafi orðit, fyri því at á lítilli stundu þóttist hann sjá mikinn þurð á liði sínu. Þat fylgir ok, sagði Oddr, at ek þikjumst allt ryðja fram at merkjum Álfs, en þó sè ek hann hvergi. Þá tekr einn landsmaðr til orða, sá er áðr hafði verit með Víðgrip: eigi veit ek, sagði hann, hvat þèr er þess, at þú sèr hann eigi, því hann gengr eptir merkjum sínum, ok skilst þar aldri við, ok er þat til marks um, at hann skýtr ör af hverjum fingri², ok hefir mann fyrir hverri. Eigi sè ek hann því heldr, sagði Oddr; þá bregðr sá maðr hendi sinni yfir höfuð Oddi, ok mælti: líttu heðan undan hendi mèr, ok þegar sèr Oddr Álf, ok þat með, er honum var til merkja sagt. Oddr mælti þá: haltu þar nökkra stund, sagði

¹) býsnat, *M.* ²) ok skýtr hann tíu örur í senn, *b. v. B, M.*

Oddr; ok sá gjörir svá; nú leitar Oddr at Gusisnautum, ok tók eina af þeim, ok lagði á streng, ok skaut at Álfi bjálka, en hann skýtr fyri lófanum, ok bítr alls ekki á; fara skulu þær nú allar, sagði Oddr, þóat engi yðar dugi! hann skýtr þeim öllum, ok bítr engin þeirra, ok falla þær þá allar Gusisnautar í gras. Eigi veit ek, sagði Oddr, nema þat sè nú framkomit, er Jólfr karl sagði, at þær sè nú farnar Gusisnautar, ok mun verða freista steinörva karls, ok tók hann eina af þeim, ok leggr á streng, ok skýtr at Álfi bjálka; en er hann heyrir hvininn af örinni, at hún fló at honum, þá bregðr hann enn við lófanum, en örin fló í gegnum ok út um hnakkann; Oddr tekr aðra, ok leggr á streng, ok skýtr at Álfi; hann bregðr við öðrum lófanum, ok ætlar nú betr, at gæta þess augans, er eptir er, en sú kemr í þat augat, er heilt er, ok út um hnakkann. Eigi fell Álfr heldr enn áðr; þá skýtr Oddr hinni þriðju, ok kemr sú á Álf miðjan, ok nú fellr hann þar¹. Nú falla steinörvar karls, ok hefir hann svá fyrimælt, at hann mundi þeim eigi optar skjóta, ok þær mundu eigi finnast. Nú er bardagi skammr þaðan frá, þvíat liðit var komit á flótta ok til borgarinnar. Þar stendr Gyðjan í borgarhliðinu, ok skýtr af öllum fíngurum; nú linnar bardaganum, ok gengr lið til handa Oddi enn hvervetna. Hjá borginni stóðu hof ok hörgar,

¹) annmarka þjófssoninn, B.

ok lét Oddr slá í eldi, ok brenna allt, er í nánd er
borginni, ok þá varð Gyðjunni ljóð á munni:

Hverr veldr eldi,
hverr orrostu?
[hverr jarls megin
oddum beitir?
hof sviðnuðu,
hörger brunnu,
hverr¹ rauð eggjar
á Yngva liði²?

Nú svarar Oddr, ok kvað þetta:

Oddr brendi hof,
ok hörger braut,
ok trégoðum
týndi þínum;
gjörðu þau ekki
góðs í heimi,
er þau or eldi
ösla ei máttu.

Þá kvað hún:

[Hugr hlægir mik³
[at hafir fengna⁴
Freys reiði [þú
fári blandna⁵,
hjálpí Æsir
ok Ásynjur

¹) þannig B; Oddr, A, E. ²) nið, B. I stað þess frá [hefir M; gjöri hverr megin bettra hof Svipjóðar hörger brenna, Oddr rauð eggjar, ok eyddi hof. ³) hugr hlæumst þess, B, E; hlægir mik þess, M. ⁴) er hefir þú yðr öllum, M. ⁵) fyrri-
búna, M.

gjörvöll regin
gyðju sinni!

Þá kvað Oddr:

Hirði ek eigi
þóat hættir¹ þú,
fárgjörn kona!
Freys reiði mér;
veit² ek í eldi
Ásu³ brenna,
tröll eigi þik!
trúi ek guði einum.

Þá kvað hún:

Hverir ólu þik
upp til heimskra,
er þú eigi villt
Óðin blóta?

Þá tók Oddr undir, ok kvað:

Fæddu mik íngjaldr,
upp í bernsku,
sá er Eikund⁴ ræð
[ok Jaðar byggði⁵.

Þá kvað hún:

Auð þættumst ek
eiga nógan,
ef ek hinn ítra
Álf um fyndak,
blót gef⁶ ek honum

¹) heitir, *M.* ²) þannig *B, E*; menn veit, *A.* ³) þannig
B; Æsi, E; Æsa, M; As ok, A. ⁴) Eyströnd, *D*; einn, *M.*
⁵) jarðir byggja, *B*; *v. í E.* ⁶) gaf, *M.*

ok bú fjögur;
hann mun' alla
í elli² draga.

Þá kvað Oddr þetta:

Oddr sveigði álm,
ör fló af strengjum,
Jólfs smíði beiti³
Álf ígegnum;
[byðr ei þú blót honum,
svá at Bjálki þiggi⁴,
hlakka⁵ hrafnar
[yfir hræi Bjálka⁶.

Þá kvað hún:

Hverir efldu þik
austan⁷ hingat⁸
fullan⁹ ok¹⁰ flaráðan¹¹;
[ok frækinn harðla¹²;
muntu hvervetna
herja vilja,
er þer¹³ Álfi máttuð
aldrsspèll gjöra.

Þá kvað Oddr:

Efldu mik örvar
ok Jólfs smíði,
stórgjör skeyti,
ok stinnr bogi;

¹) yðr, b. v. M. ²) eld, B, E, M. ³) v. í M. ⁴) byðr
attú honum blót svá hann þiggi, B, E; dugðu blóð, svá at yfir
honum, M. ⁵) bæði, b. v. M. ⁶) ok hræ gjóðar, M. ⁷)
austr, D. ⁸) þaðan, M. ⁹) fúlan, D; feiknafullan, M. ¹⁰)
v. í B, M. ¹¹) ilsku, B; v. í M. ¹²) frænda askir ás, B þó
þá lögg; v. í M. ¹³) v. í B; þú, M.

en þat et fimta,
er þú fregna skalt,
at ek við Ása
aldri blíðkumst¹.

Læt ek Frey fara
fyrst ok Óðin,
blinda báða
á [burt hēðan²;
urðu³ Æsir
undan at leita⁴,
hvar sem í flokki⁵
fundizt höfðum.

Ok enn kvað hann:

Ætla⁶ ek Æsa⁷
örhjartaða⁸ tvo,
sem fyrir úlfi [geitr
argar⁹ rynni;
íllt¹⁰ er at eiga Óðin
at einka vin;
[skaltu eigi lengr¹¹
skrattann blóta¹².

Oddr veðr nú at gyðjunni með eikikylfu¹³ mikla.
Hún stökr undan ok í borgina með liði því, er
henni fylgdi. Oddr rekr flóttann, ok drepa þeir
allt þat, er þeir mega höndum á koma, en gyðj-

¹) líkjumst, *B, E*; þýddumst, *M*. ²) bál, *M*. ³) æ, *M*. ⁴)
flýja, *M*. ⁵) fólkröði, *B*. ⁶) elta, *B, M*. ⁷) Æsi, *B*; Asa,
M. ⁸) úr hjarta, *B*; hrataða, *M*. ⁹) örg geit, *M*. ¹⁰) illr,
M. ¹¹) skal ek aldregi, *B*; skulu þér eigi, *M*. ¹²) ~~þess~~
seinustu vísu v. í *E*. ¹³) rötakylbu, *M*.

an flýr til höfuðhofs, er stóð í borginni, ok hleypr inní hofit, ok mælti þetta:

Hjálp! Æsir
ok Ásynjur
gjörvöll regin
gyðju sinni!¹⁾

Oddr kom at hofinu, ok vill eigi innganga eptir henni. Hann ferr uppá hofit, ok sér inn um glugginn, hvar hún liggr; verðr honum fyrir, at hann tekr upp stein mikinn, ok keyrir inní glugginn. Hann kemr á (hrygg) gýginni, ok lemr hana þar niðr við stöllunum, ok dó hún þar²⁾. En Oddr rekr hernað um alla borgina³⁾, hann kemr þar at, er Álfr var; hann var þá enn eigi dauðr. Þá berr Oddr hann með kylfu, til þess er hann er dauðr⁴⁾. Nú dregr hann saman skatta um allt landit, ok setr yfir höfðingja ok stjórnarmenn, en svá segir hann⁵⁾ í ljóðunum, at þetta hefir í Antíókía⁶⁾ verit, at hann drap þá feðga⁷⁾; ok þá er hann var búinn, ferr hann áburt þaðan með auð mikinn ok úgrynni fjár, svá at engi mátti virða, ok er nú ekki sagt frá ferðum hans, fyrr enn þeir koma aptr í Grikkjaríki⁸⁾. Á meðan hafði þat til tíðenda orðit í landinu, at Herrauðr konúngr var andaðr, ok er hann útborinn, ok orpinn haugr ept-

¹⁾ þá flýgir hún sér niðr fyrri stallana, ok biðr öll goðin hjálpa sér, *b. v. M.* ²⁾ þjófadóttir in illa, *b. v. B.* ³⁾ ok um allt landit, ok á því sama kveld, *b. v. B.* ⁴⁾ þjófagaud, *b. v. B.* ⁵⁾ *v. í M.* ⁶⁾ Anthekjaborg, *B.* ⁷⁾ þessa jarla, *M.* ⁸⁾ Garðaríki, *M.*

ir hann'. Oddr lét þegar þat erfi-fá, er hann kom í land, ok er þat var búit, þá fastnar Hárekr Oddi fóstrmey sína Silkisif, ok er nú allt senn, at menn drekka brullaupit ok erfit eptir Herrauð konúng, ok á þessi veizlu var Oddi konúngsnafn gefit, ok stýrir hann nú ríki sínu^e.

30. Þat hafði borit til tíðenda fyrir 7 vetrum, at konúngur sá, er var austr í Hólmgörðum, hafði orðit bráðdauðr, en þar brauzt til ríkis ókunnigr maðr, sá er Kvillanus¹ heitir, ok varð hann þar konúngur yfir. Þat var nökkut með undarligum hætti, þvíat hann hafði grímu fyrir andliti, svá aldrí sá hans ásjónu bera. Þetta þótti mönnum kynligt. Engi maðr vissi ok ætt hans nè óðaljörð, eigi heldr hvaðan hann var atkominn; lögðu menn þetta mjök í umræðu; spyrst þetta víða, ok þetta kemr í Grikkland til eyrna Oddi, ok þikir honum undarligt mjök um þenna mann, at hann skal aldrí hafa heyrð hans getit, svá víða sem hann hafði farit. Oddr stígr þá á stökk, ok strengir þess heit, at hann skal vís verða, hverr konúngur er í Görðum austr, ok nökkuru síðar safnar hann liði, ok býst heiman. Hann sendir orð Sírní, fóstbróður sínum, ok kom hann til móts við hann austr fyrri Vinnlandi, ok hafði 30 skipa, en Oddr fimtigi. Þeir voru allir vel búnir at vopnum ok mönnum. Þeir halda nú austr til Hólmgarðs. Garðaríki er svá

¹) hér byrjar blað með nýrri handi í B. ²) með göðum náðum, b. u. E. ³) Kvillianus, B.

mikit land, at þat var þá margra konunga ríki: Marró¹ hét konúgr, hann ræð fyrri Móramar²; þat land er í Garðaríki: Ráðstafur hét [konúgr; Ráðstofa³ heitir þar, er hann ræð fyrir: Eddval hét konúgr, hann ræð fyrri því ríki, er Súrsdal heitir: Hólmgeirr hét sá konúgr, er næst Kvillanus ræð fyrir: Hólmgarði: Palltes hét konúgr, hann ræð fyrir Pallteskjuborg: Kænmar hét konúgr, hann ræð fyrir Kænugörðum, en þar byggði fyrst Magok⁴, sonr Japhets Nóasonar⁵. Þessir konungar allir, sem nú eru nefndir, voru skattgildir undir Kvillanus konung. Ok áðr enn Oddr kæmi til Hólmgarðs, þá hafði Kvillanus lið safnat um hina næstu 3 vetr. Þikir mönnum sem hann hafi vitat fyrri þángatkvomu Odds. Þar voru allir fyrrnefndir konungar með honum. Svartr⁶ Geirríðarson var ok þar; hann var svá kallaðr, síðan Ögmundur Eyþjófsbani hvarf. Þar var ok mikill herr af Kirjálalandi⁷ ok Rafestalandi, Refalandi, Vírlandi⁸, Eistlandi, Líflandi, Vitlandi⁹, Cúrlandi, Láurlandi¹⁰, Ermlandi, ok Púlínalandi. Þetta var svá mikill herr, at eigi mátti hundruðum telja;

1) Niaríó, E. 2) Móarslandi, E. 3) Ráðstúfa, B. 4) Magug, D; Magoz, B. 5) *I stað þess undanfarna frá merkinu [hefir E þannig: annarr konúgr, Ráðstofa enn þriði. Odval enn fjórði; Holmgeirr hét sá konúgr, er næstr var ríki Kvillanus, enn fimti; Platal hét hinn sjötti, enn sjöundi hét Kúriel; hann ræð fyrir Kænugörðum. 6) Surtr, E. 7) Kirjalandi, D. 8) Júrlandi, B. 9) Vírlandi, B; Vinnlandi, E. 10) Láurlandi, B; Sámlandi, E.*

undruðust menn mjök, hvat þetta ógrynni hers, er saman var dregit, skyldi. En er Oddr var við land kominn, sendi hann menn á fund Kvillanuss konúngs, ok bauð honum burtreið, en Kvillanus brást skjótt við, ok fór á mótt honum með her sinn; hafði hann þá grímu fyrir andliti sínu, sem hann var vanr; en þegar þeir fundust, bjuggust þeir at ríða á burt. Þeir höfðu sterkar steingr ok lángr, 4 brutu þeir steingr, ok 3 daga reyndu þeir með sèr, ok gjörðist ekki at. Þá mælti Kvillanus: reynt þiki mèt nú með okkr, ok kalla ek okkr jafna. Svá þiki mèt þat mega kalla, sagði Oddr. Þá þiki mèt ráð, at við skiljum, sagði Kvillanus, ok stríðum ekki lengr, ok vil ek bjóða þèr heim til veizlu. Þar stendr fyrir einn hlutr, sagði Oddr. Hverr er sá? sagði Kvillanus. Sá, kvað Oddr, at ek veit eigi, hverr þú ert, en ek hefi þess heitstrengt, at vita, hverr konúngr væri í Hólmgarði. Þá tók Kvillanus grímuna frá andliti sèr, ok mælti: þekkir þú nökkut þetta hit nauðljóta höfuð? Oddr kendi þá gjörla Ögmund bónda Eyþjófsbana, þvát öll merki sá þau á honum, sem Oddr hafði af honum rifit skegg ok ásjónu ok apr á miðjan haus¹; var þetta allt beingróit, ok ekki hár á vaxit. Oddr mælti þá: nei, Ögmundr! sagði hann, við þik sættumst ek aldri, miklu hefir þú mèt meira skaða unnit, ok býð ek þèr til bardaga á morgin. Ögmundr játar því, ok

¹) háls, B.

annann dag eptir tóku þeir til bardaga; var hann bæði æfr ok stránger, ok varð hit mesta mannfali af hvorumtveggjum. Sírnir gekk þá enn sem optar raun vel fram, ok drap margan mann, því Sniðill beit allt, þat er fyrir varð. Svartir Geirríðarson snéri þá honum ímóti, ok varð þar hörð sókn, en þó bilaði Sniðill þá at bíta, ok var Svartir þó hlífarlauss. Hvorki skorti Svartir afl né flsku, en með því lauk þeirra einvígi, at Sírnir féll dauðr fyrri Svartir með góðan orðstír. Þá hafði Oddr drepit alla skattkonunga Kvillanuss, suma skotit, en suma höggit. En er hann sá fall Sírnis, ágráði honum mjök, ok þótti mjök úr einum brunni bera, hvern mannskaða hann fékk af Ögmundi ok hans mönnum. Þá leggr hann ör á streng, ok skýtr at Svartir, en hann brá við lófanum, ok beit ekki á. Svá fór önnur ok hin þriðja. Þá kom Oddi í hug, at hann hafði mikils mist, þar er Gusisnautar voru honum horfnir. Hann snýr þá íburt úr bardaganum ok í skóginn, ok höggr sér eina stóra kylfu, ok gengr síðan aptr í bardagann, ok er hann mætir Svartir, taka þeir til at berjast; lemr Oddr þá með kylfunni, svá at hann linnir eigi fyrir enn hann hafði brotit hvert bein í Svartir, ok gekk svá af honum dauðum. Eigi hafði Kvillanus ekki athafzt ámeðan, þvíat svá segja menn, at ör flýgi af hverjum hans fíngri, ok dæi maðr fyrir hverri, ok með atdugnaði manna hans.

¹⁾ hér endar blaðið með nýrri hendi í B.

hafði hann drepit hvert mannsbarn, þat er með Oddi var. Margt var ok fallit af Kvillanus, svá varla kom tölu á. Oddr stóð þá enn upp, ok varðist alldrengiliga, hvorki var hann móðr nè sárr, olli því skyrta hans. Nótt skildi þá með þeim, þvíat eigi var vígljóst. Fór Kvillanus þá til borgar með sína menn, þá er eptir lifðu, var þat eigi meira enn sextigir manna, allir móðir ok sárir, var hann síðan kallaðr Kvillanus blesi; stýrði hann lengi síðan Hólmgörðum. Oddr gekk áburt á merkr ok skóga, allt þar til at hann kom fram í Gallía. Þar ræðu þá fyri 2 konúngar, en þó hafa þat verit 12 ríki. Annarr þeirra hét Hjörólfr, en annarr Hróarr; þeir voru bræðrasynir. Hróarr hafði drepit föður Hjörólfs til ríkis, ok sat einn yfir ríkinu, nema Hjörólfr sat at einu fylki. Þar kom Oddr til hirðar hans. Konúngur var úngr, ok hafði til gamans, at vera í skotbakka, ok gekk honum lítt. Oddr sagði, at þeir skýti ófímliga. Hyggstu munu skjóta betr? sagði konúngur. Ekki þiki mér fyri því, sagði Oddr, ok nú skýtr hann, ok hæfir ávalt. Þá finnst konúngi mikit til um þenna mann, ok mat Odd mikils. Konúngur sagði honum, hversu vanhaldinn hann var af Hróari konúngi. Oddr fýsti at beiða jafnaðar skiptis á ríkinum. Þeir senda 12 menn með bréfum til konúngs, ok er hann hafði yfirlesit bréfit, þá svarar hann ok sagði, at þeir væri eigi tæpi djarfir, at beiða slíkra hluta, ok þat mundi til, at setja þá svá aptr, at

eigi fýsti annann at beiða slíks, ok síðan safna hvorirtveggju liði, ok hafa þeir Oddr eigi hinn tólfta hlut liðs við Hróar. Oddr bað þá vísa sér til Hróars konúngs. Síðan tók hann eina ör, ok skaut at honum, ok kom á hann miðjan, ok féll þar Hróarr konúngr, ok varð eigi bardagi. Hjörólfr bauð Oddi ríkit, en hann undi þar eigi lengi, ok leyndist áburt á einni nátt. Síðan lá hann úti á mörkum, þartil at hann kom í ríki sitt, ok sezt þá um kyrt. Nökkurum tíma síðar sendir Kvillanus Oddi gjafir miklar, bæði í gulli ok silfri ok marga góða gripi, ok þarmeð vináttumál ok sættarboð. Þá Oddr þessar gjafir, þvíat hann fyristöð¹ af sinni vizku, at Ögmundr Eyþjófsbani, sem þá nefndist Kvillanus, var ósigranligr, þvíat hann mátti eigi síðr kallast andi enn maðr; ok er eigi getit, at þeir hafi síðan nökkura hluti við ázt, ok lauk svá þeirra skiptum².

31. Nú sitr Oddr í ríkjum sínum, ok hefir hann þar verit um lánga æfi, ok [átti tvo sonu (við) sinni konu; hèt annarr Ásmundr eptir fóstbróður hans, en annarr hèt Herraúðr eptir móðurföður sínum, ok voru báðir efniligir³. Þat var eitt-hvert sinn um kveld, er þau kvomu í rekkju⁴, at Oddr tók til orða: för er sú úr landi, er ek ætla at fara. Er þú ætlar! hvört? segir Silki-

¹) undirstóð, M. ²) M sleppr þeim næst undanganganda kap.

³) getr hann mög við drottningu, ok þíkkir hann verit hafa enn mesti afreksmaðr, hvar sem hann hefir í mannaunum verit staddr, M. ⁴) rjokju, M.

sif. Ek ætla norðr til Hrafnistu, sagði hann, ek vil ok vita, hverr eyna he^r at varðveita, þvíat ek á at hafa hana, ok mínir ættmenn. Svá þik-ir mér, segir hún, sem þú hafir hær nógar eignir, er þú hefir Garðaríki allt ok slíkt af ann-ara eign ok ríkjum, sem þú villt, ok þætti mér sem þú þyrftir eigi meira ágirnast, ok hirða ekki um eyjar skíka¹ þann, er vettugis² er neytr. Já! sagði hann, svá er þat, at eyin er lítils verð, en þó vil ek ráða, hverir hana skulu hafa, ok mun ekki stoða at letja mik, því ek er ráðinn at fara, ok mun ek skamma stund áburt vera. Síðan býr hann 2 skip úr landi ok 40 manna á hvoru, ok verðr ekki til frásagnar um ferð hans, fyrr enn hann kemr norðr í Hrafnistu í Norig. En þeir menn tóku vel við Oddi, er þar voru fyrir, ok gjöra veizlu ímót honum, ok þar þiggr hann hálfsmánaðar veizlu. Þeir bjóða honum, at taka við eyjunni ok öllum þeim eignum, sem þar lágu undir. Hann gefr þeim allar þær eignir, ok vill þar ekki dveljast. Síð-an býr hann ferð sína, ok er hann útleiddr með góðum gjöfum. Siglir Oddr nú úr Hrafnistu, ok þartil at þeir kvomu fyri Berurjóðr, [en menn ætla, at þat liggi³ á Jaðri. Þá biðr hann lægja seglin. Þar gengr Oddr á land ok lið hans, ok þángat er [bær Íngjalds⁴ hafði staðit, [ok voru þar þá tóptir vallgrónar. Hann lítr þar

¹) skekil, B, M. ²) þannig leiðrètt fyri vettugis; einskis, B. ³) v. í M; þat ligg, B. ⁴) hof, M.

yfir¹, ok mælti síðan: mikit er slíkt at vita, at bær sá skal allr niðrfallinn, ok allt aleydt, þat sem hær var fyri. Hann gengr nú þángat, er þeir Ásmundr höfðu átt skotbakka, ok sagði, hverr munr hafi verit með þeim fóstbræðrum. Hann fylgir þeim ok þángat, er þeir höfðu á sund farit, ok sagði þeim þá allt til kennimarka. Ok er þeir höfðu sæð þetta, þá mælti hann: nú munu vèr fara ferðar vorrar, ok tjáir nú ekki at horfa hær á land upp, en mikit er at sjá eptir slíku. Nú gánga þeir Oddr ofan, ok var þar nú hvervetna blásin jörð, er þá var blómguð vel, er Oddr var þar furr. Ok er þeir gánga ofan, þá mælti Oddr: þat ætla ek nú, at liðin von sè, at spá sú komi fram, er völvan arma spáði mèr fyri laungu; en hvat er þarna, sagði Oddr, hvat liggr þar? er þat eigi hrosshaus? Já! segja þeir, ok ákafliga skininn ok fornligr, harðla mikill ok allr grár utan. Hvat hyggi þèr um, hvort þat mun hausinn Faxe? Þat varð Oddi fyrir, at hann stakk til haussins spjótskapti sínu; hann hallaðist við nökkut svá, en undan honum hröktist ein naðra ok at Oddi; ormrinn höggr fót hans fyrir ofan ökla, sváat þegar lýstr í eitri, ok blæs upp allan fótinn ok þar með lærit. Svá tekr Odd fast meín þetta, at þeir urðu at leiða hann ofan til sjófar, ok er Oddr kom þar, sezt hann niðr, ok mælti: nú skal skipta liði mínu í helmínga, ok skulu sitja hjá mèr 40 manna, [ok vil

¹) v. í M.

ek yrkja kvæði um æfi mína¹; en aðrir 40 skulu gjöra mér steinþró ok draga þar at við; þar skal leggja í eld ok brenna upp allt saman, þá er ek em dauðr.

32. [Nú tekr hann til kvæðisins, en hinir til sýslu sinnar, at höggva steinþróna, ok færa at viðinn: En þeir nema kvæðit, er til þess voru ætlaðir. Nú kvað Oddr þetta²:

1. Hlýði seggir!

en ek segja mun
vígsvaldendum frá
vinum mínum;
seint er at dylja,
sè ek eigi mátti
skógs bæstafr³
við sköpum gjöra.

2. Var mér fóstr gefit⁴
at föður ráði,
brátt vöndumst því
á Berurjóðri;
var mér ekki
vant til sælu,
þess⁵ er íngjaldr
átti kosti.

3. Uxum báðir
at Berurjóðri,
Ásmundr ok ek,
upp í bernsku;

¹) *vi í M.* ²) en þó skal ek áðr yrkja kvæði um æfi mína; síðan tekr hann til kvæðis, *M.* sem í vantar alla æfisdrapuna.

³) skæstafr, *B, E.* ⁴) tekit, *B.* ⁵) þeirrar, *R.*

skófum skeyti,
skip smíðuðum,
gjörðum örvar
okkr at gamni.

4. Sagði mér völva
sannar rúnir
en ek vætki¹ því
vildi hlýða;
gat ek fyrir úngum
Íngjalds syni,
at ek föðurtúna
fýstumst vitja.

5. Búinn læzt Ásmundr
opt, meðan lifði,
málþíngs vanr
mér at fylgja;
sagða ek karli,
at ek koma mundak
aptr aldregi;
nú em ek orðrofi.

6. Lætum beiti
á brim² þrauka,
stóð hör³ dreginn
höndum⁴ fjarri;
kvomum at eyju
utan brattri⁵;
þar er Grímr fyrri
garða átti.

¹) vekti, B. ²) þannig B; hinni, A. ³) hörr, B; haur, A;
harð, R, E. ⁴) húnum, R. ⁵) verðri, B.

7. Sá ek blíðliga,
er til bæjar kom,
bekks¹ sagr² mēr
báðar fagna³;
víst matta ek
með vinum mínum
gulli skipta
ok gamanmálum.

8. Varð ek at vori
vís⁴, at gjörðust
brynþíngs boðar,
Bjarma at sækja;
síðan kvaddek
Sigurð ok Guðmund,
vilda ek með fræknum
til farar ráðast.

9. Voru hoskir
á herskipum
frændr mínir tveir
at forráði;
vildu hásetar
hoskir eignast
tak⁵, þat er áttu
tyrfi⁶ Finnar.

10. Vèr kaupskipi
kvomum heilu
at, þar er Bjarmar
byggðir áttu;

¹) berg, R. ²) sagnir, B, E, R. ³) heilsa, B. ⁴) viss, B.
⁵) góts, R. ⁶) þannig B, E; tyfvi eða tyfvi, A; gaulir, R.

eyddum eldi
 ættir¹ þeirra,
 unnum² röskvan
 ráðmann³ tekinn.

11. Hann læzt seggjum
 segja kunna,
 hvar til hokka var
 hægt⁴ at ráða;
 hann bað oss gánga
 götu lengra,
 ef vèr vildum fè
 fleira eiga.

12. Ræðu Bjarmar⁵
 brátt at verja
 haug hermönnum
 ok hamalt fylkja;
 létum þegna,
 áðr þaðan færur,
 ofurs marga
 öndu týna.

13. Ræðum skunda
 til skipa ofan,
 þá er flótti var
 á fen⁶ rekinn;
 mistum bæði
 báts ok knarrar,
 [auðs ok ýta⁷,
 er ofan kvomum.

¹) eignir, R. ²) fengum, B; unz at, R. ³) þannig E; röskur
 var ráðmaðr, R; löskvann láð mann, A, B. ⁴) hæft, B. ⁵)
 borgarmenn, B, R. ⁶) fót, B. ⁷) ok ýta, er vèr, R.

14. Skjótt nam¹ kinda
 í skóg þykkvum
 eld brennanda
 uppi á landi,
 svá við lopti
 létum leika
 [háfan ok rauðan
 hrottgarm viðar².

15. Sáum skjótliga,
 at skyndi at landi
 skeiðr vegligar
 ok skrautmenni;
 fegnir urðu
 þeir er fyrir voru
 frændr mínir,
 þá finnast gjörðum.

16. Létum skeika
 at sköpuðu
 [drengmenn snarir³
 í drífaveðri;
 sýndist seggjum
 sandr⁴ á þiljum,
 lands von liðin,
 lá ek eigi þar.

17. Kvomum at eyju
 utan brattri
 sumar síðla,

¹) namk, R. ²) heitan hrípuð í hraúum viði, R. ³) drengir
 snotrir, R. ⁴) var, b. v. B.

þá var segl rifit;
gjörðum firðar
flestir allir
skipum til hlunns
skjótt at ráða.

18. Slógum tjöldum,
en sumir fóru,
björnu at veiða,
þeir er boga kunnu;
ræðum í eyju
upp at kinda
bál brenniligt,
[ok stóð björn¹ fyrir.

19. Kvoðust fjallbúar
flytja mundu
oss úr eyju,
nema utan færur;
þótti eigi rekkum
[rómr at heyra,
hagligr² sá er var
[hraun skjöldunga³.

20. Ugðum ekki sízt⁴
eyjar til'
vopns vígligr⁵
viðir kvomu;
hlóðu bragnar
fyrir bjarg framan,

1) þessi stóð, R. 2) r. a. h. hógligr, B; rómu at heyja há-
ligr, R. 3) Hrumnirs skjöldungr, R. 4) Ugðu e. 3s., E; Vog-
uðum ekki víst, R. 5) skeggjar, E. 6) er, b. u. E, R.

vegg sterkligan,
var ek¹ at því.

21. Ræð ek at gánga
með Gusisnauta
beggja ámilli
bjargs ok eisu²;
skaut³ ek í auga
einum þussi⁴,
ok í brjóst framan
bjarga freyju.

22. Þar fèkk ek heiti,
þat ek hafa vildi,
er mik úr fjöllum
flögð kölluðu,
kvoðust Oddi
Örvar vilja
byr bráðliga
áburt gefa.

23. Búnir létumst
áburt þaðan
brátt úr eyju,
þegar byr fengi;
heilir kvomum
heim úr þeirri,
gjörðu fagna
frændr hollvinum.

23. Vorum allir

1) enn, b. v. B. 2) esju, B; eyjar, R. 3) laust, R. 4)
einu flagði, R.

vetr þann saman,
 gulli gladdir
 ok gamanmálum;
 drógu firðar,
 þegar frèrum létti,
 heldr skrautligar
 skeiðr at vatni.

25 Sigldum síðan
 suðr með landi
 tállaust¹ skipum
 tveimr ok einu;
 væntum fengjar
 þar² er fyrir voru³,
 [ef vèr Elfarsker
 öll⁴ kōnnum.

26. Fundum um síðir
 fyrir í sundi
 þegna nýta
 Þórð ok Hjálmar;
 frèttu firðar,
 þeir er fyrir voru,
 hvort vèr vildum frið,
 [eðr á för⁵ halda.

27. Báru rekkar
 ráð sín saman,
 þótti eigi firðum
 fèvon mikil;
 kjöru Hálegir

¹) taflaust, *E.* ²) þeir, *B.* ³) vissu, *B, E.* ⁴) skjótt ef
 Elvarsker, *B;* ok Elfarsker öll, *R.* ⁵) á fróni, *R.*

kost hinn vildra,
 ræðum leggja
 lag vort saman.

28. Hældum allir
 úr [hafi utan,
 þegar fullhugar
 fengjar væntum;
 hræddumst ekki,
 meðan höfðingjar
 heilir ræðu
 fyrir herskipum.

29. Vorum reiðir,
 þá er randberendr
 hoska hittum
 fyrir Hólmsnesi;
 ræðum eignast²
 [alla Gerðar³
 snyrti drengja⁴
 af sex skipum.

30. Vorum allir
 vestr með Skolla,
 þar at landi sat
 lýða drottinn;
 báru bragnar
 blóðgar undir⁶,
 sverðum skornir⁷
 en vèr sigr höfðum⁸.

1) höfn skipum, R. 2) síðan, R. 3) allar eignir, E; öllum eignum, R. 4) manna, B. 5) ok, R. 6) randir, B. 7) meiddir, B, E, R. 8) þaðan, B, E, R.

31. Höfðu jarls liðar
 útnes hroðit,
 rognþings² vanir³,
 sem [refar hundum⁴;
 unnum við Hjálmarr
 er hinneg fór⁵,
 eldi ok husla⁶
 eytt skipum⁷.

32. Frétti Guðmundr,
 ef ek fara vilda,
 heim at hausti
 ok honum fylgja;
 sagða ek svinnum⁸,
 at ek sjá vildi
 norðr aldregi
 niðja mína.

33. Mæltum allir
 mót at sumri
 austr í Elfi
 til útfarar;
 vildi Hjálmarr
 hinn hugumstóri
 sveit mína suðr
 með sér hafa.

34. Fóru teitir
 tveggja vegna
 brynþingsboðar,
 þegar byrir fengust;

¹) niðjar, R. ²) randþings, R. ³) vinir, B. ⁴) refum
 hundar, R. ⁵) fórum, B, R. ⁶) uslu, B. ⁷) lánskipum, B,
 R. ⁸) svá, R.

sigldum síðan¹
 Svíþjóðar til,
 sóttum Íngva²
 til Uppsala.

35. Mær gaf Hjálmarr
 hinn hugumstóri
 fimm bólstaði
 á fold saman;
 unda ek auði,
 meðan aðrir³ mik
 hríngum kvöddu⁴
 ok heils friðar.

36. Fundust allir
 á fegins dægri
 svenskir seggir
 [ok Sigurðr⁵ norðan⁶;
 ræntu ýtar
 eyjarskeggja
 auði öllum,
 en þeir elds bíða.

37. Lætum vestr þaðan
 vandar⁷ fáka
 Írlands á vítt⁸
 [öldr kenna⁹;
 höfðu þeirra¹⁰,
 er þángat kvomum,
 drengir ok drósir
 drifit úr húsum.

¹) þegar, *E, R.* ²) Inga konung heim, *R.* ³) allir, *R.* ⁴)
 gæddu, *R.* ⁵) þannig *B; v. í A.* ⁶) vestan, *R.* ⁷) venda
 viðirs, *R;* vendils, *D;* vinda, *E.* ⁸) fit, *R.* ⁹) ö. koma, *B;*
 eldar brenna, *R.* ¹⁰) þaðra, *E;* þaðan, *R.*

38. Rann ek at víðri
vagns slóðgötu
unst ek strengvölum
stríðum mætti;
munda ek Ásmund
auði mínum
aptr ódáin
öllum kaupa.

Sá ek um síðir,
hvar saman komu¹
karlar röskvir
ok konur² þeirra;
þar lét ek fjóra
frændr Ölvarar³
eggleikshvata
öndu týna.

40. Ræð mik úr vagni
víf at kveðja,
ok þær höddum⁴ mér
hétu góðum;
bað mik snót koma
sumar hit næsta,
lèzt þá at launum
leita mundu.

41. Varat⁵ sem brynja
eðr bláir hringar
ísköld um mik
ofan⁶ felli;

1) fóru, B, R. 2) konúgr, R. 3) Alvarar, E, R. 4) haddi
Sifjar, R. 5) þannig B; var, A. 6) áðan, B, E; allan, R.

þá er um síður
 silkiskyrta
 gulli saumuð
 gekk fast ofan.

42. Fórum vestan
 fengjar vitja,
 svá at bragnar mér
 bleyði kendu,
 unst á Skýðu¹
 skatnar fundu
 bræðr bölharða,
 ok at bana urðu.

43. Sóti ok Hálfán
 í Svíaskerjum
 mörgum manni
 at morði varð²;
 unnum þeirra,
 áðr þaðan færum,
 hálf hundrað skipa
 hroðit með stöfnum.

44. Fundum þegna,
 er þaðan fórum,
 teita ok sleitna
 í Trönuvogum;
 var eigi Ögmundi
 [andrán togat³,
 komumst þrír þaðan,
 en þeir níu.

¹) Skíði, B, R. ²) urðu, R. ³) auðhægt tekit, E, R.

45. Máttu ek banorði
 fyrir brögnum hrósa
 snotra seggja
 er til sjófar kvomum;
 höfðum við Hjálmarr
 haldit illa,
 þá er Glámi¹ stóð
 ígegnum spörr².

46. Fórum heim þaðan
 hoskir drengir³,
 en haug þórði
 háfan urpum;
 maðr engi þórði
 oss mót gjöra,
 var oss enskis
 vant⁴ hins góða.

47. Voru við Hjálmarr
 hvert dægr glaðir,
 meðan herskipum
 heilir ræðum;
 unnt í Sámseyju
 seggi fundum,
 þá er benlogum
 bregða kunnu.

48. Lét ek⁵ falla
 und fætr ara
 tírarlausa
 tólf berserki;

¹) Gláma, B. ²) spörum, B. ³) þegnar, B, E, R. ⁴) velt-
 egis, B. ⁵) létum, R.

þá varð ek skiljast
 á skapadægri
 við þann hinn mesta
 minn fulltrúa.

49. Hafða ek eigi
 á aldri mínum
 höfuð hraustara
 hvergi fundit;
 bar ek mæð á herðum
 [hjálmuð gríman¹,
 ok til Sigtúna
 síðan hafðak².

50. Læt ek eigi þess
 langt at biða,
 at ek Sæundi³
 at sjónum varð;
 unnu skatnar
 skip mín hroðin,
 en ek sjálf þaðan
 sunds kostaðik.

51. Gekk ek um Gautland
 í grímuð hug
 sex dægr í samt,
 áðr Sæund fyndak;
 hans lét ek liðmenn⁴
 hjörfi mæta
 sex ok átta⁵
 með sjálfum gram.

¹) Hjálmar dauðan, R. ²) færði, E, R. ³) Sæundi, R.
⁴) liða, B. ⁵) níu, R.

52. Lét ek suðr í haf
 langt um farit
 at ek grunnsæfi
 gildu mættak;
 varð ek einsaman,
 en annann veg
 gumna mengi
 gekk helvegu.

53. Enn kom ek þar,
 at Aqvítanea
 bragna kindir
 borgum ræðu;
 þar lét ek fjóra
 fallna liggja
 hrausta drengi;
 nú em ek hær kominn.

54. Þat var fyrri,
 at ek fór at senda
 [orð hinum nýztum¹
 niðjum mínum²;
 varð ek svâ feginn
 fundi þeirra,
 sem húngraðr
 haukr bráðum.

55. Brögnum þrem
 buðu skatnar
 margir síðan
 metorð þaðra;

¹) ok öllum þeim orð hin mesta, *B*; öllum, *R*. ²) á norðr-
 vega, *B*.

en ek þeigi
þiggja vildi,
urðu mínir bræðr
báðir eptir þar.

56. Ræð ek skunda
frá skatna liði,
unst hittak breiða
borg Jórsala;
ræð ek allr
í á fara,
ok kunna ek þá
Kristi at þjóna.

57. Veit ek at fossum
falla lét
Jórdan um mik
fyrir utan Grikki;
hèlt enn þó,
sem hverr vissi,
ítrgjör skyrta
öllum kostum.

58. Mætta ek gammi
gljúfrum nærri,
flaug hann með mik
fjarri löndum;
þar til háfa
hamra fundum,
ok lét mik hvílast
í hreiðri sínu.

59. Unst mik Hildir
hafði áburtu,

risi rammligr
 á róðrar skútu;
 lét mik veitir
 Vímra¹ elda
 tólf mánaði
 með sér-hvílast.

60. [Þýddumst ek hjá Hildi
 hoska ok stóra²
 raunsjáliga³
 risa dóttur;
 ok við henni
 heldr sterkligan
 ítran son
 eiga gjörðak,
 ok ólíkan
 [öðrum þegnum⁴.

61. Þann drap Ögmundur
 Eyþjófsbani
 í Hellulands
 hrauns óbygðum;
 félaga hans níu⁵
 fjörvi næmdak
 hefik ei víking
 verra fundit.

62. Ok fleiri hafi mína
 fóstbræðr drepit,
 Sírnir ok Garðar,

1) Rínar, B; Vímrar, R. 2) þar var ek svá, at þýddumst ek, B. 3) raususamliga, R. 4) ossum niðjum, B. 5) ek, B, E, R.

gekk skegg af flagði;
 var hann þá aungum líkr
 at yfirliti,
 ok kallaðr síðan
 Kvillanus blesi.

63. Þóttu ek hæfr
 at hjörregni,
 þá vèr börðumst
 á Brávellu;
 bað Hríngr þá
 hamalt fylkja
 Odd hinn víðförla
 at orrostu.

64. Hitta ek [hugsnara
 hildíngja tvo
 litlu síðar,
 þá vèr löndum ræðum¹;
 veitta ek öðrum
 vígs umgengi
 úngum jöfri
 arfs at kveðja.

65. Kom ek umsíðir,
 þar er snarir² þóttust
 Sigurðr ok Sjólfir
 í sveit konúngs;
 ræð oss skatnalið
 skots at beiða,
 ok skjaldar fimi
 við skatna mengi.

¹) eptir á hugsnara, lofðunga tvo litlu síðar. *B*; hugsvinna
 heim í Gallía lofðunga tvo litlu síðar, *R*. ²) svianir, *R*.

66. Skaut ek ei skemra
enn skilmíngar¹,
var lætt skafin
lind í hendi;
ræðum síðan,
sunds at kosta,
lèt ek þá báða
blóði snýta.

67. Var mèt skjaldmeyju
skipat hit næsta,
þá er orrostu
eiga skyldum;
[veit ek at ítar
í Antekju²
andrán biðu
en vèr auð fjár.

68. Sóttum sverði
seggja kindir,
ok trègoðum
týndum þeirra;
barða ek Bjálka
í borgarhliði
eikikylfu
svà at önd um lèt.

69. Þá var mèt Hárekr
holr fulltrúi,
er hann fastnaði: mèt
fóstru sína;
átta ek hoska

¹) skilfingar, B; skjöldungur, R. ²) velta ek ýtre í óþekktu
R. ³) festi, B, R.

hilmis dóttur,
vel ræðum snót saman
sigri ok löndum.

70. Sat ek at sælu
síðan minni
[vilgi lengi;
sem¹ ek vita þóttumst;
fjöldi er at segja
frá förum mínum,
snotrum seggjum,
sjá mun hin efsta.

71. Þèr skuluð² skunda
til skipa ofan
heilir allir,
hèr munum skiljast³;
berið Silkisif
ok sonum okkrum
kveðju mína,
kem ek eigi þar.

[Ok er lokit var kvæðinu, þá dregr at Oddi fast, ok leiða þeir hann nú þángat, sem steinþróin var búin. Þá mælti Oddr: nú skal⁴ þat allt sannast, er hún sagði mér, völván. Nú mun ek leggjast niðr í steinþróna, ok deyja þar; síðan skuluð þèr slá at utan eldi ok brenna upp allt saman. Síðan leggst hann niðr í steinþróna, ok mælti: nú skuluð þèr bera kveðju mína heim Silkisif ok sonum okkrum ok vinum. Eptir þetta deyr Oddr; slá þeir þá eldi í,

¹) vegliga lengr enn, *R.* ²) *b. v. hin; v. í A.* ³) dveljast, *R.* ⁴) Oddr sagði þá: eigi þarf nú annars enn, *M.*

ok brenna upp allt saman, ok gánga eigi fyrri frá, enn þat er allt brunnit. Svá segja flestir menn, at Oddr hafi verit 12¹ álna hár, þvíat svá var steinþróin, innan at mæla. Nú búa þeir ferð sína, fylgdarmenn Odds, ok ferðast austr aptr²; gefr þeim vel byri, til þess er þeir koma heim; sögðu þeir Silkisif þau tíðendi, [er gjörzt höfðu í ferðum þeirra, ok bera henni kveðju hans. Henni þikir þessi tíðendi mikil ok svá landsmönnum, ok settist hún at ríki eptir þetta, ok Hárekr, fóstri hennar, með henni, ok varðveita þau land ok þegna³, til þess er synir Odds voru til færir at taka [við ríkinu⁴. Nú vóx þar upp sá ættbogi, sem frá Oddi er kominn í Garðaríki; en mæR sú, er Oddr átti eptir á Írlandi, er Ragnhildr hêt, hafði farit vestan eptir liðna móður sína, ok norðr til Hrafnistu, ok hefir þar verit gipt, ok hefir margt manna frá henni komit, ok sá ættbogi hefir þar uppvaxit, ok lýkr þar nú sögu Örvar-Odds, eptir því sem [þer hafið nú heyrt frásagt⁵.

1) 8, *M.* 2) í Garðaríki, *b. v. M.* 3) ok öllu landsfólkinu; síðan tekr hún ríkisstjórn, ok Hárekr með henni, en börn þeirra Odds vaxa þar upp allt, *M.* 4) til forræða, þá taka þeir við ríkisstjórninni, *M.* 5) fróðir menn hafa sagt, *B*; hefi hana á bókum heyrt, en þóat ek hafi mörg orð þau mælt eða frásagt í þessa sögu, er ónytsamlig eru, þvíat ek veit eigi, hvárt nokkut orð er satt í eðr ekki, þá bið ek þat, at guð almáttkr láti aungan gjalda, þann er les eða hlýðir eða ritar. Nú sé guð varðveitandi oss frá öllum illum hlutum, meðan vèrlifum hér í heimi, en styrki oss til allra góðra hluta, en eptir þessa heims líf farim vèr með honum sjálfum til eylífrar dýrðar, þeirrar er hann hefir fyrirbúið öllum sínum vinum um óendiligar aldir alda, amen, *M.*

ÁNS SAGA BOGSVEIGIS.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In the second section, the author outlines the various methods used to collect and analyze the data. This includes both primary and secondary research techniques. The primary research involved direct observation and interviews with key stakeholders, while the secondary research focused on reviewing existing literature and reports.

The third section details the findings of the study. It highlights several key trends and patterns observed in the data. For example, there was a significant increase in the use of digital services over the period studied. Additionally, the study found that customer satisfaction levels were generally high, but there were some areas where improvement was needed.

Finally, the document concludes with a series of recommendations for future research and practice. It suggests that further studies should explore the long-term impact of the observed trends and investigate ways to enhance the user experience. The author also provides practical advice for organizations based on the study's findings.

Hér byrjast sagan af Án, er kominn var frá Katli hæng¹.

I þann tíma, er fylkiskonungar [voru í² Nor-egi, hófst þessi saga; þá réðu feðgar 2 fyrir einu fylki; hét Ólafr hinn eldri, en Íngjaldr hinn yngri; þó var Íngjaldr fulltíða, er sjá saga gjörðist. Ólíkt var þeim feðgum farit; Ólafr konúngr var vinsæll, en Íngjaldr var undirhyggjumaðr hinn mesti. Björn ok Ketill hétu hirðmenn þeirra; hann var kallaðr Björn hinn sterki; þeir voru lyndislíkir ok Íngjaldr konúngr, uppivöðslu miklir ok tilleitnir. Dóttur átti Ólafr konúngr, þá er Ása hét, kvenna fríðust ok vel at sér. Þeir feðgar réðu fyrir Naumdælafylki. Ólafr konúngr var þá gamall, er hér var komit sögunni. Hann hafði átt 2 drottníngar, ok var önduð hvortveggi; hét sú Dís, er hann átti síðar, hana hafði fyrr átt Öndr konúngr uppsjá af Firðafylki, ok átti við henni 2 sonu, ok hétu Úlfr hvortveggi; þeir réðu nú fyrir Firðafylki, ok þóttist Íngjaldr eiga þat ríki hálfv við bræðr sína í erfð eptir móður

¹) þannig D, E, v. í A. ²) réðu fyrir, E.

sína. Átti hann við þá 2 orrostur, ok hafði í hvorritveggju ósigr. Björn er bóndi nefndr; hann bjó í Hrafnistu, hún liggr fyrir Naumudölum. Björn var í hinni meirri bóndatölu norðr þar; kona hans hét Þorgerðr, hún var dóttir Böðmóðs Framarssonar ok Hrafnhildar Ketils dóttur hængs. Þau Björn áttu þá dóttur, er Þórdís hét; hana átti Gautr á Hamri, gilldr maðr fyrir sèr, þau áttu þann son, at Grímr hét; hann var snemma bæði mikill ok sterkr; áttu þau Björn ok Þorgerðr fleiri börn; Þórir hét son þeirra hinn eldri, vænn maðr ok kurteis ok vel at sèr um alla hluti; hann var hirðmaðr Ólafs konungs, ok hafði mikil metorð af honum, ok þat til marks um, at Ólafr konúngr gaf Þóri sverð, þat er þeir frændr höfðu lángan tíma átt, ok [miklar menjar¹ afhaldit, þat hét Þegn; þat var bæði langt ok breitt, ok beit allra sverða bezt; þat var þrískafit. Laungum sat Þórir annann vetr með konúngi, en annann hjá feðr sínum. Hinn ýngri son Bjarnar hét Án; hann var snemma mikill vexti ok ekki vænn ok heldr seinligr, en um afl hans var mönnum ekki kunnigt, þvíat hann reyndi þat aldrí, heldr þótti hann heimsligr²; lítit ástríki hafði hann af feðr sínum, en móðir hans unni honum mikit. Ekki þótti mönnum hann vera líkr um neitt en um fyrrum frændum sínum, sem var Ketill hængr ok aðrir Hrafnistu menn, nema á vöxt.

¹) mikit, E. ²) heimskligr, E.

Ekki lagðist Án í eldaskála, en þó var hann afglapi kallaðr af sumum mönnum; við aungvar vandist hann íþróttir; leið svá fram, þar til at hann var 9 vetra; hann var þá ekki minni enn Þórir, bróðir hans; hann var harla ósinniligr¹, lítt var hann ok settr at klæðum, þvíat úti voru á honum bæði knè ok olbogar; en er hann var 12 vetra, hvarf hann á burtu 3 nætr, svá at engi vissi, hvat af honum varð. Án gekk í eitt skógar rjóðr, hann sá þar stein einn standa mikinn ok mann hjá einum læk; hann hafði heyrt nefnda dverga, ok þat með at þeir væri hagari enn aðrir menn; Án komst þá á millum steinsins ok dvergsins, ok vígir hann utan steins, ok sagði hann aldri skulu sínu inni ná, nema hann smíðaði honum boga svá stóran ok sterkan, sem við hans hæfi væri, ok þarmeð fimm örvar; þat skyldi þeim fylgja, at hann skyldi um sinn hæfa með hvörri, þat er hann skyti til eptir sínum vilja; innan þriggja náttu skyldi þetta gjört vera, ok beið Án þar meðan. Svá gjörði dvergrinn, sem fyrir var skilit, ok með aungum álögum; en dvergrinn hèt Littr. Án gaf honum skotsilfr nökkut, er móðir hans hafði gefit honum; stól vænan gaf dvergrinn Án; síðan fór hann heim, ok bar stólin á baki sér, hlógu menn þá mjök at honum. Án gaf móður sinni stólinn, ok kveðst henni eiga bezt at launa.

2. Þá er Án var átján vetra, var hann öll-

¹) ósýniligr, E.

um mönnum stærri norðr þar; hvorki hafði honum þá enn vaxit vit nè kurteisi; þann vetr hafði Þórir setit í Hrafnistu, ok hafði þá fengit kenningar nafn af sverði sínu, ok var hann kallaðr Þórir þegn. En um vorit bjóst Þórir at fara á konúngs fund. Án biðr at fara með honum; en Þórir neitar því þverliga; en er hann fór út til skips, kom Án þar farandi. Þórir spyr, hvat hann vill þá. Án segist með honum fara skulu, hvort er hann leggi þar nökkut loforð til eða ekki. Þórir segir hann hvergi fara skyldu; kann þú ekki at vera hjá höfðingjum, segir hann, at varla má við þína siðu hæfa heima hér; hann tók þá Án, ok batt hann við eina eik heldr sterkliga; ekki brauzt Án við. Síðan fór hann ok eigi langt, áðr hann sá, at Án fór þar, ok dró eptir sér eikina, hafði hann kippt henni upp með rótum. Þórir mælti þá: undramaðr ertu, frændi! at afli, en eigi lízt mér þó ráð, at þú farir á konúngs fund með þvílíka skapsmuni, sem þú hefir. Þórir skar þá af honum böndin, ok mælti: lítils villtu virða mín orð; hann brá þá sverðinu þegn, ok ógnaði honum með: þetta sverð mun kenna þér sannsýni, er þú hefir aungva áðr, ok mun þat þik ekki mikils meta, ok stemma ferð fyrir þér. Án mælti: ekki muntu hræða mik sem sprotabörn¹⁾; ok at þú vitir, hvers ek á kosti við þik, þá skaltu nú sjá þat; Án þreif þá til Þóris, ok brá honum á lopt, ok hristi hann

¹⁾ spenabarn, E.

sem barn, ok mælti: sjá nú, hvat þú [átt und-
ir¹ þér, ef okkr þikir eigi einn veg! hann
lèt hann þá lausan, ok sá Þórir þá, hvert efni í
manninum var. Fóru þeir þá útá skip; en at
því hugði Án, hvar hann skyldi þess koma sèr, at
öllum þættisèr mest mein at. Kaupmenn spurðu,
hverr annann, hverr sjá maðr væri. Án mælti:
því spyri þér mik eigi at? ek kann at segja yðr;
ek heiti Án, ok ættaðr úr Hrafnistu, bróðir Þóris
þegns; en þeir kvoðust ekki trúa því; hann
kvað þat satt, er hann segði²; þeir létu hann
skyldu þar velkominn. Án var klæddr lítt. Þór-
ir bað skera vöru til klæða honum, [svá at hann
væri eigi svá afleitinn³, ok svá var gjört, kom
honum þat ekki mjök at haldi, þvíat hann festi
[ófímliga á sik⁴, ok varð honum engi búning-
bót at þessu. Vel voru skipverjar til Áns,
kunni hann ok eigi annat í móti at leggja.

3. Þeir Þórir kvomu við Naumdæla⁵ fylki,
ok spurðu þar þau tíðindi, at andaðr var Ólafr
konúngr, en Íngjaldr var þá einn konúngr yfir
því ríki⁶, er þeir höfðu báðir átt. Þórir mælti
þá: sá læzt þar, er maðr var fremri⁷, ok munda
ek eigi norðan hafa farit, ef ek hefði vitat þessi
skipti. Þórir kemr nú at konúngs bænum. Án
hafði með sèr boga sinn, ok er þeir kvomu at
höllinni, bendir Án upp bogann, er ákafliga var

¹) mátt, E. ²) þeir skyldu líða hann, sagði Þórir, b. v. E.
³) v. í E. ⁴) sik opt ófímliga, E. ⁵) Naumudals, E. ⁶)
fylki, E. ⁷) frómari, E.

sterkr. Þórir spýrr, hvat þat skyldi. Án kvað þat brátt mundu sýnast; hann lét koma strenginn fyrir brjóst sèr, en bogann um herðarnar; skeyti hafði hann í hendi sèr, ok er þeir kvomu at hallardyrnum, gáfu dyraverðirnir rúm þóri, en um ferð Áns varð skarkala mikit, þvíat hann breytti ekki búningi sínum; síðan gekk hann at dyrunum fast, en boginn skagði um herðarnar, ok vannst ekki rúm til í dyrunum, ok varð boginn annathvort at brotna eða beygjast mjök, þvíat dyrnar stóðust atgaunguna; þá komst Án í höllina, bendist boginn, en brotnaði ekki. Án sezt utarlíga niðr, en Þórir gekk fyrir konúng, ok kvaddi hann. Konúngr tók því vel, ok bað hann fara til öndvegis gegnt sèr: skulu þer hér velkomnir með oss; eðr hverr var í för með þer, eða hví skilr þessi maðr svá skjótt við þik? Þórir mælti: sá maðr er bróðir minn, ok hefir varla á sèr alþýðu hátt. Konúngr mælti: hann skal hér velkominn, ok sití hann hit næsta þer; gjörum vèr þat fyrir þínar sakir, ok heyrð höfum vèr getit Áns, ok er hann undramaðr í mörgum greinum. Þórir hittir Án, ok segir honum konúngs orð: ok snú til þín sóma hlut, frændi! Án svarar: ekki munum vèr um rúm skipta, enda liggr mér meira til¹ at þiggja vetrvist; Þórir kveðst hyggja, at hún mundi til reiðu. Eigi at síðr gekk Þórir fyrir konúng, ok mælti: vetrvistar vil ek beiða fyrir Án frænda

¹) um, E.

at hans vilja, þó sæti sè kyrt. Konúngr mælti: til reiðu er honum vetrvist, en hvat er honum annat sæti betra enn hjá þèr. Þórir kvaðst aungvan hlut mega í eiga við hann, hæfir honum þetta gjör fyrr at vilja einn ráða, ok því var ek tregr til, at hann færi með mèr, at ek vissa at honum var kynliga varit. Þórir sagði Án konúngs orð; Án mælti: þá er nú vel vorðit, ok gaktu, bróðir! til rúms þíns. Þórir gjörði svá. Án var fálátr ok ósiðblendinn, var hann lengstum í rúmi sínu, nema þá hann gekk erinda sinna. Hirðmenn hlógu at honum mjök, ok var Ketill foringi at því; Án daufheyrðist við þat, ok leið svá fram til jóla; þá lýsti konúngr yfir því, at hann mundi gefa jólagjafir, sem faðir hans hafði gjört, kvaðst svá vilja sína menn at sèr hylla; ok afþangakveld jóla vitjuðu menn gjafanna allir nema Án. Konúngr spurði, því Án vitjaði eigi gjafanna, skal hann ei gjafir þiggja sem aðrir? þetta var sagt Án; örglaðist hann þá upp, ok mælti: gott þikir mèr gull at þiggja. Ekki var maðrinn sinniligr², þar er hann skauzt fram fyrir konúnginn; furðu var hann mikill at sjá. Konúngr mælti: í hverju gall svá hátt, Án! er þú gekkst hèr inn um dyr í fyrsta sinn? Í boga mínum, sagði Án; þvíat svá voru litlar hallardyr yðar, konúngr! at hann bendist allr saman, er ek hafða hann á herðunum, áðr ek komst inn, ok lét í hátt, er aptr hljóp. Þú skalt, sagði kon-

¹) stóð, E. ²) sýniligr, E.

úngr, heita Án bogsveigir. Hvat gefr þú mér at nafnfesti? sagði Án. Eignast hér gullhring í alltsaman, sagði konúngr, í nafnfesti ok jólagjöf, þvíat ek heyrða, hvat þú mæltir áðan, enda muntu allsterkr maðr, svâ stórr sem þú ert; þat ætla ek, kvað Án, at ek sè allsterkr, en ekki veit ek til. Án tók við, ok þakkaði ekki; hann læk sèr at hríngnum, ok setti á brynju sèr, hann tók gaupnunum til fyrir neðan, ok eitt sinn skauzt hríngrinn íbrott; hann fór at leita í forstofuna, en er hann kom aptr, var hann því líkastr, sem hann hefði í saurnum laugast; sessunautar hans spyrja, því hann væri svâ ferligr, hann kvað varla atspyrjanda, en síðr segjanda; en segja munda ek þèr, ef þú leyndir; hann kveðst leyna mundu. Án sagði: hér mun sannast þat, er sagt er: afgjarnt verðr öfundar fè¹, týnt er nú hríngnum. Sessunautr hans mælti: látum kyrt yfir því; Án mælti: svâ skal vera, en ekki er mér þetta ætlát, ok vil ek gefa þeim, sem finnr; þetta kom fyrir hirðina, ok sagði hverr öðrum, en Ketill hló at mjök, ok kvað farit hafa, sem von var at, at gefa fóli því² gull; hann fór þá, ok leitar at hríngnum með hirðinni, ; þeir þreyngdust fast í forstofunni. Án mælti þá: hverju sætir, at menn gánga hér á höndum ok starfa í sauri, enda heldr hér við sviptingar? honum var sagt, at menn vildu bæta slis hans, ok finna hrínginn, Án mælti: [eigi em ek tilminnugr³, hér er nú hríngrinn á hendi mér, en nú galt ek

¹) glis, E. ²) þvílíkt, E. ³) ok brosti, E.

yðr einn tíma, er þær hafð mik opt dárat. Hirðmenn kváðust mjök spottaðir; Án kvað svá eiga at vera; síðan varð hvíld á gabbit, en þó dró til hins sama, ok (var) Ketill mest at því.

4. Einn dag var þat, at þeir bræðr voru 2 úti hjá höllinni, þá komu hirðmenn út, ok mæltu: þú munt sterkr maðr vera, Án! hann svarar: vera má, at svá sè, en ekki hefi ek reynt þat. Þeir mæltu: villtu glíma við Björn? Hann svarar: þar skal yðr kost á gjöra; þær skuluð þjóna mèr, ok gjöra eld stóran fyrir mèr. Þeir gjöra svá, ok buðu honum til at bakast. Hann kvað sèr meiri þörf mundu, þá er hann kemr frá fánginu, at mýkja sik. Síðan bjuggust þeir til glímu í höllinni. Án var þá kominn í loðkápu, er móðir hans hafði gefit honum, ekki hafði hann beltí um sik, en hún var svá síð, at hann dró hana eptir sèr meir enn álnarlángt, tóku ermar fram af höndum honum. Björn hljóp þá at Án, en hann stóð kyrr fyrir. Björn var allra manna sterkastr; hann greip Án upp, ok kastar honum utar¹⁾ á bálit, svá hann kom at herðunum í eldin niðr, en fætrnir skullu utar á bálkinn; þá varð hlátr mikill. Án stóð seint upp; ekki sakar hann eldrinn sakir loðkápunnar. Konúngr mælti þá: eigi þiki mèr þú, Án! jafnsterkr sem þú lèzt. Án mælti: sá þiki mèr, konúngr! sterkari, er fyrri fellr. Konúngr hló þá. Án lèt at sèr beltí, ok stytta

¹⁾ út, E.

sik upp, ok braut upp ermarnar. Þeir hlaupast þá at í annat sinn. Án dró þá Björn at sér, ok veifir honum sem barni, ok slaungar honum síðan utar á eldinn, ok lét hann svá lausan. Hirðmenn hlupu til, ok kipptu honum af eldinum, ok var Björn brunninn mjök. Þeir kvoðu mann þenna ærit sterkan; þat fèll Án vel í skap sínum, at hann var sterkr kallaðr, ok kvað þá nú mega sjá, at hann vildi, at Björn bakaðist við eldinn, ok kvað honum meiri þörf enn sér. Án kvað þá [vísu:

Skelldi¹ mér sem skyldi
 skelkinn maðr við bælki;
 við máttu ek þá vættki
 vinna, svei² þeim æ manni;
 varð í fáng at fallast,
 felldum eldmat nökkut;
 honum synjaðak heiðri;
 svei þeim se³ æ manni.

Nú leið á vetrinn, ok einn dag voru þeir bræðr enn úti staddir 2 saman. Þá mælti Þórir: umir þú eigi illa við hingatferð þína, þar sem þú hefir sótt hingat háð ok spott? Án kveðst eigi illa við una: hefik hér þegit gull ok vetrvist góða; en ek hirði eigi um spott þeirra. Þórir sagði: ek mun raun til gjöra, hversu mér þik-ir; ek mun gefa þér sverðit þegn, at þú drepir einhverja 2 konungsmenn, ok setjast sjálfir fyrir sökina. Án mælti: ek vil sjá sverðit, ok mun

¹) Við skeldi, E. ²) snar, E. ³) b. v. E.

ek þat þiggja; en ekki mun ek heita þeim launum. Ok annann dag um drykkjumál, reis Án upp, ok snýst at þeim, sem honum sat næst, ok horfir á hann, ok svá gerði hann við alla í höllinni; fyrir konúngi stóð hann lengst, síðan gekk hann fyrir Þórir, ok leggr sverðit á borð fyrir hann, ok kveðst ekki hafa vilja; þar varð at hlátr mikill; en Þóri þótti stófilla. Einn tíma fundust þeir bræðr 2 saman, ok spyrr Þórir: Því fórtu svá óskapfelliliga, bróðir! ok allt öðruvís, enn ek hugða. Án sagði: ek hugða at, hver hefnd mēr þótti í konúngsmönnum, ok þótti mēr engi; en því horfða ek lengst á konúng, at þar var helzt reik á ráðinu, hvort ek munda afráða. Þórir mælti: of heimskertu, þvíat konúngr er þer velviljaðr. Án sagði: ekki þurfu við um hann at ræða, þvíat ek hygg at engi mun verri maðr uppvaxa í Norigi enn konúngr sjá; skildu þeir þá tal sitt, ok leið at vori. Þá lætr Íngjaldr konúngr þíngs kveðja; hann stóð upp á þínginu, ok mælti: þat er mönnum kunnigt, at faðir minn er dauðr, ok ek á ríkit þetta, ok vil ek því lýsa, at ek vil þeim öllum yfirbætr veita, er ek hefi afgjört við, ok gefa þeim ok öllum yðr góð lög, en til ferðar skylda¹ ek yðr mína þegna, ok sækja á fund bræðra minna, ok vèr mættum semja [friðsamliga vor ríki, ok² mun ek fá mínum mönnum vistir ok mungát. Hèr verðr at góðr rómr.

¹) skikka, E. ²) frið vor á meðal ok vorra ríkja, E.

Þá mælti Án: vel mun þér þikja konúgr mæla, bróðir! [Þórir¹ kvað þat upp á finnast². Án sagði: ek kann þér þat at segja, at nú er hann þeim³ verst viljaðr, ok þikist þann vegin mestu illu mega á leið koma við þá. Þórir kvað hann ekki afhugaðan við konúng. Eptir þat búast þeir. Án spyr Þóri: hvert hann vill, at hann fari með hirðinni, [ok yðr⁴ ok konúngi er ok lítit erindit, ef ek fer svá búinn í burt, ok allósýnt, hversu mæ tekst hær vistinn meðan; em ek fúsari at fara með yðr, þat mun lengst uppi ok gegna verst. Þórir kveðst vilja, at hann færi, ok halda þeir norðr með konúngi, ok liggja undir eyjum, nökkurum. Þá mælti konúgr, at skyldi reisa hafnarmerki; þá kvað Án vísu:

Vel þér selja!

stendr þú sjó nær.

laufguð harla vel;

maðr skekkir af þér

morgun döggar,

en ek at þegni

þrey nátt sem dag⁵.

Þórir mælti: eigi skaltu þess þurfa, því ek mun gefa þér sverðit þegn. Án segir: ekki þreyr ek at

¹) þannig leiðrétt fyrir konúgr, í A. ²) já, sagði þórir, þvíat konúgr kvað þat upp, at vilja finna bræðr sína, ok semja frið við þá, E. ³) sem, E. ⁴) v. í E. ⁵) E hefir þannig: margt drífr á mik morgunregn, mun svá mælt í rímu, en ek verð af þíðum þegn þreya nátt sem grímu; B hefir: þú ert blómlig eik, en munt þó snögt niðr hrynja; margt morgunregn drífr á þik, en ek syrgi eptir þegn daga sem nætr.

þeim þegni. Ketill sagði þá: ek ætla, at þú þreyir at karlmanni nökkurum, [ok villtu serða hann¹, ok gjörðu þeir at þessu gys mikit ok dáraskap. Eigi er svâ, sagði Án; ekki þreyr ek at þeim þegni, ek þreyr at Þóri þegn, bróður mínum, því hann er svâ grunnhygginn, at hann trúir konúngi þessum, en ek veit, at hann mun honum at bana verða. Síðan koma þeir við Firðafylki; þá sagði Íngjaldr konúngr: ek hygg at vèr sèum nú komnir í ríki bræðra minna, ok hefik þat spurt, at [ekki viljast við oss², ok þiki mèr vænst, at vèr munum berjast, ok frelsa oss svâ af mótgáangi þeirra. Margir vildu þá heldr hafa heima setit enn þar komit. En er þeir bræðr spyrja þat, safna þeir liði í mót Íngjaldi konúngi; en Íngjaldr konúngr bað gefa mönnum at drekka, svâ at þeir sè framgjarnir. Þá kom at Án mikit uxahorn, hann kvað vísu:

Því betr mèr þikir,
 ef þá skal valr falla,
 nær vèr fráligar færum
 fót at geira móti³;
 drekkum allt af uxa
 enni geira hlenni,
 vera⁴ mun snarpra sverða
 svipun, ef ek skal ráða.

Konúngr mælti: þetta er vel ort, ok er sá eigi

¹) v. i' E. ²) þeir vilja eigi við oss sættast, E. ³) njóti, E.
⁴) verða, E.

berskjaldaðr, er þú gengr á aðra hönd. Án mælti: ekki vænti ek, at þat verði því nýt í dag, þóat ek kunna fylgd at veita. Konúgr kvaðst ekki vita, [hvat þegna' hann væri. Án lét hvorutveggja þeirra sýnast mundu; hann lagðist niðr á skipi, þá aðrir gengu upp at berjast. Þórir mælti: allillr er þinn hlutr, hafa fyrst farit hingat, ok liggja nú á skipi, er liðs er þörf; ek ætlaða at hugr mundi þik fríða. Án kvað eigi hirða um orð hans. Konúgr gekk upp, ok kom landherinn á móti þeim; hittust þeir við skóg nokkurn, ok börðust. Án stóð upp, ok gekk til skógar, ok á einn stofn; hann sá þaðan yfir liðit hvorttveggja ok 2 merki framborin fyri bræðrum Íngjalds konúgs. Án mæltist við einsaman: því mun eigi þat ráð, at veita lið Íngjaldi konúgi, ok þat þó at honum er mest óþörf at, ok hann girnist sjálfr; ek mun skjóta, ok er meiri vãn at ek hæfa, þvíat þat sagði sá, er mēr gaf bogann ok örvar þessar, at ek munda beinskeytr verða, en þat var dvergrinn, sá er ek hitta fyrr í skóginum í Hrafnistu, en menn ætluðu mik horfinn, at við dvergrinn skiptumt þessu við, ok skal nú reyna smíðina, er hann leysti sik ok sitt höfuð, en áðr vígða ek hann utan steins, lét hann mik skjóta mundu 3 frægðarskot, ok eitt sinn með hverju skeyti; hann skaut ok stefndi á annann þeirra Úlfanna, ok fló örin í gegnum hann, ok í kjör at baki honum; fèll þá þegar merkit. Án náði örinni, ok strauk til skip-

1) hverra þegn, E.

anna; ok er menn sáu þat, þá sögðu þeir konungi, at hann mundi snærisspjóti lagðr eða skotinn. Um kveldit kvomu menn til skipa; var þá alltíðrætt um skotit. Án heyrði þat, ok kvað þá mega sækjast, ef nú er hálfunnit. Um morguninn eggjaði konúngr menn til uppgaungu, ok kveðst vænta sigrs. Án var eptir, ok kvaddi hann engi til uppgaungu. Honum kom í hug, at Íngjaldr konúngr mundi þurfa liðs; hann skaut ör annarri, kom sú fyrir brjóst Úlfi, ok var hann því Óharðskeytari enn furr, at örin stóð þar föst; kendu menn skeytit, ok ætluðu þat sem var, at einn maðr mundi eiga bæði skeytin, þótt þat sæist eigi. Konúngr mælti: fyrir laungu vissá ek, at Án mundi atgjörfismaðr vera. Konúngr sendi eptir honum, ok segir at hann ætti ágæt laun fyrir at hafa. Sendimenn sáu, at Án var þá kominn á bát, ok eigi allnærri þeim; þeir sögðu honum konúngs orð ok kveðju, at hann mundi virðingu mæta fyrir framgaungu sína. Án mælti: ek mun eigi fara á konúngs fund, þvíat hann mun mér unna gálgans fyrir mitt starf. Mennt kvomu aptr, ok sögðu konungi; hann segir: eigi var hann fjargætr, ok vilda ek, at eigi gjörði hann fleiri launvigin við göfga menn, ok ætlaða ek bræðrum mínum líf ok eiga ríki undir þeim. Þórir mælti: illa ferr þér, vildir þú heldr sjálfr gjört hafa; ekki var þat um hríð, at eigi vildir þú þá feiga. Konúngr svarar:

hefði hann uppgengt með oss, væri hann verður sæmdar, en fyrir launvíg væri hann verður bana. Þórir kveðst ætla, at jöfn laun mundi hann honum fyrirhyggja. Íngjaldr tók eignir bræðra sinna, ok setti menn yfir fylkit; síðan var orpinn haugr eptir þá, er heitir Úlfahaugr. Konúngr var á skipum ok búinn til burtfarar. Ketill kveðst vilja hiita vin sinn, er skamt bjó þaðan í burt; konúngr svarar: lát eigi sein at þèr, því at vèr siglum snart. Ketill hafði skeyti Áns í hendi sèr; hann kom at bæ bónda eins skamt frá skipunum; ekki var honum sá kunnr. Bónði heilsaði honum, ok spurði at nafni; hann svarar: ek heiti Án bogsveigir, er þú munt nú heyrt hafa getit af skotum mínum. Bónði svarar: án mættum vèr hafa verit þinna skota hèr, þvíat höfðingjar vorir voru vinhollir; en ver með oss í nótt! hann kvað þat mundu þekkjast. Ekki var þar fleira manna enn kona hans ok dóttir, hún hèt Drífa. Nú er at segja frá Án, at hann rær á einn leynivog, ok kom at þeim sama bæ, ok nam nú staðar, ok hlýðir til tals manna, Gestriinn tók til orða: er sjá dóttir þín, bóndi? svá er satt, sagði hann. Ek ætla mér at byggja rekkju með henni í nótt, ok mun yðr eigi betr boðit; karli kveðst ekki mikit um þat; Ketill kveðst gjört hafa meiri stórvirki, enn ná rekkju hennar. Ok er Án heyrir þetta, drap hann högg á dyr, ok gekk at dyrunum; þræll gekk til hurðar ok allt út mjök, áðr hann sá manninn; hann spyrr

hinn at nafni; sá kveðst Án heita; þrællinn sagði: hér er mikit um Ánagang, svá hèt ok sá, er kominn er inni. Án sagði svá vera mega, ok gekk inn, ok settist gegnt Katli. Bóndi spyrr hann at nafni; [þessi nefndist Án. Bóndi sagði: hér er Ánótt mjök, eðr' villtu með oss vera? hann kveðst þat þiggja mundu; en hafa verð ek dvöl nökkura, áðr enn ek mötumst, eðr hefir hann Án nefnzt, [Ketill! hann sagði²: ek brá því í gaman. Án mælti: þetta hefir vel at móti borit um fundi okkra; vorum við í einni vist báðir, ok leitaðir þú eptir nökkurum hlutum um atgjörfi mína, ok þóttist þú ekki af því sjá, heldr hitt at ek væri skiptíng, en ek em þó atgjörfismaðr, ok kann ek lækning at gjöra vel at kvennsemi; ek heyrða áðan, at þú leitaðir eptir við dóttur bónda um hjáhvílur; hann tók nú lyrg honum, ok lét hann skurka út, ok kvað vísu:

þat muntu finna,
er þú flór moka,
at þú eigi ert
Án bogsveigir;
þú ert brauðsveigir,
[heldr enn³ bogsveigir⁴,
ostasveigir,
en eigi álmsveigir.

Hann batt hann, ok rak af honum hárit, ok bar

¹) ek heiti Án; kom inn! því mjök er liðit á nótt ef, *E.*

²) Ketill matast, ok mælti, *E.* ³) en eigi, *E.* ⁴) þú ert, *b. v. E.*

í tjöru ok mælti, at svá skyldi hverr fljúga, sem fjaðraðr væri; hann stakk úr honum annat augat, síðan geldi hann hann; eptir þat leysti hann hann, ok fèkk honum 2 stafi: en ek mun taka við skeyti mínu. Án mælti: þat kalla menn konúngs gersemi, ef nökkut er annars afbragð; en þer er nú brugðit nökkut; ok því sendi ek þik nú svá búinn Íngjaldi konúngi, ok geld ek honum þik fyrir annann bróðursinn, hvenær sem fyrir annann er goldit. Ketill leitar til skipanna, ok sagði konúngi, ok báru honum vitni stafir hans, at hann var stíðr orðinn, en sjón var sögu ríkari um augu hans ok eystu¹, at á burt var hvorttveggja. Afhendr ertu mēr, sagði konúngr, ok rak hann á burt frá sèr.

5. Nú er at segja frá Án, at hann mælti við bónda: þer tókuð vel við mēr, ok skyldir þú eigi íllt af mēr hljóta, skulu við eyða bæinn, ok fara í skóg, þvíat konúngsmenn munu brátt koma hær; ok svá gjörðu þeir. Án var þessu nærgætr; því konúngr sendi menn þegar² um nóttina, ok brendu þeir upp bæinn, ok fóru apr síðan. Konúngr mælti við sína menn: ef Án hefir undan komizt, þá legg ek 3 merkr silfrs til höfuðs honum, ok gjöri ek hann útlægan um allan Norig. Þetta spyrst nú víða. Konúngr kom heim í sitt ríki. Án var með karli, ok húsar upp bæ hans um sumarit. Án var svá búinn hversdagliga, at hann var í hvítu pillzi,

¹) aðra luti, E. ²) þángat, E.

Þat var svá sítt, at þat nam hæl, þá var hann [í grám pillzúngi, hann¹ tók ofan á miðjan kálfann, þá var hann í rauðum kyrtli, hann tók ofan á knè; yzt var hann í vondum vöruvoðarstakki, hann tók ofan á mitt lær; hann hafði hatt á höfði ok viðaröxi í hendi. Maðrinn var furðu stórr [ok kallmannligr² ok ekki dávænn. Þat var einn dag, at Án mætti úti Drífu karlsdóttur, 3 konur gengu með henni; hún var kvenna vænst ok vel búin; hún var í rauðum kyrtli ermalaungum ok ekki niðr víðum, síðum ok miðþraungum; hún hafði hlað um enni ok hærð kvenna bezt. Þær hlógu at honum mjök, ok dárudu³ klæðabúnað hans. Drífa mælti þá: hvaðan gekktu [at nú⁴, fersaldr? frá smíðum, sagði Án. Í því kom bóndi at, ok bað þær eigi skúlka hann. Án kvað þá vísu:

Meyjar spurðu,
er mik fundu,
hvíthaddaðar:
hvaðan komtu, fersaldr?
En ek svaraða
silkgunni
heldr hæðinni:
hvaðan er logn úti?

Ekki þiki mér, sagði Án, kyrtill þinn fara betr enn stakkr minn⁵, þvíat hann liggr neðan at bakstakki þínum; síðan skildu þau at sinni. En

¹) þar utan yfir í öðru gráu, þat, E. ²) v. í E. ³) hann mjök ok, b. v. E. ⁴) An minn, E. ⁵) þannig E; þinn, A.

er upp var húsaðr bærinn, talar bóndi til Áns um haustit, at honum væri heimilt þar at vera um vetrinn, ok hefir þú vel til þess unnit. Án kvað þat þiggja mundu. Honum leizt vel á karlsdóttur, þóat hún hefði kalzat hans klæðasniðit, [ok var hann sèr um þat vorkunlátr. Em um vorit lýsti hann yfir því, at hann mundi á burtu ok annat fyrir sik leggja: en ef svá verðr, sem mèr er grunr á, at dóttir þín sè með barni, þá eru þar fáir blóramenn, ok vil ek gánga við faðerni; ok ef þat er sveinn, þá sendið til mín, þá er þèr spyrð nökkura mína staðfestu, ok fylgi hríngr þessi til hjartteigna²; en sjá þú sjálfr fyrir, ef mæ'r er. Ok síðan ferr hann á burt, ok austr á skóg; þar liggr úti stígamaðr, er Garan heitir; ok um daginn, er Án gengr um skógargötuna, sá hann, at maðr gekk [í svig við³ hann; sá hafði svartan skjöld ok hjálm á höfði, en boga í hendi, örvamæli á bak; hann sá hinn nýkomna, ok skaut þegar í skjöld hans broddör, ok vart⁴ í gegnum skjöldinn; [Án gjörði hæfing eptir, ok skaut í gegnum skjöldinn⁵, ok kom í aflvöðvann á honum, svá at hann varð sárr. Stígamaðr mælti, honum þótti þessi [þörfum harðskeytari⁶, ok lagði yopn sín, ok hitti þenna mann, ok spurði hann at nafni; hann kveðst Án heita. Garan segist heyrta hafa nafn hans: ok ertu víðfrægr. Án sagði: heyrta hefi ek ok

1) v. í E. 2) þannig; jarteikna, E. 3) á stíg fyrir, E.
4) út, E. 5) v. í E. 6) heldr harðskeytr, E.

Þín getit, ok jafnan at illu. Garan sagði: fyrir góðu muntu verða af mér, vil ek bjóða þér til mín, ok eigum félag saman, ok munu við miklu áleiðis koma. Án sagði: ærit mun um þat, ef við viljum illa gjöra. Þeir kvomu til skála, er stóð í skóginum, ok var þar hniginn hurð á gátt; þeir gengu inn, ok skorti þar eigi fè, vopn eða hlífar. Án sá þar steina 2, annann herra enn annann. Án spyrr, hvat þeir skyldi. Garan sagði: þar hefi ek reynt hryggafll nökkurra manna, er mik hafa heimsótt. Án sagði: illmannliga bjóttu við þína gesti, eða hvorr mundi þér hæfiligri steinninn at láta áhallast; hann kveðst ekki á því ætlun haft hafa, en lét sér þó hinn herra betr fallinn vera fyrir hæðar sakir. Þá er liðit á dag mjök; Garan sagði: nú skulum við matbúa; eða hvort villtu heldr taka vatn eða gjöra eld. Án kvað þat sjálft áleggjast, at hann gjörði eldinn, þvíat hann kveðst því vanr verkinu; ok er hann var lagztr niðr, þá kastaði hann sverðinu á bak sér, at hann hafði at vopni; hann heyrði hvin upp yfir sér, hjó stígamaðrinn til hans, ok kom á sverðit, ok þat hlífði honum; þá hljóp hann upp, ok mælti: eigi ertu nú trúr, ok vildir þú nú skjótt skipta félaginu, ok hafða ek þó lítit til saka; má vera at nú gistir þú bóndasteinninn há í kveld. Þar var hörð sókn, ok vildi hvorr firra sik steininum: þá bar Garan at steininum. [Án stè á rist honum, en rak

[hendrnar á bríngu honum², ok bendi hann um steininn; gekk þá í sundr hrygggrinn í honum. Án gekk af honum dauðum; hann hjó af honum höfuðit, ok dró hann út, ok stakk nefinu í klof honum, at hann gengi eigi dauðr. Leið af nóttin. Án var þar um sumarit, ok gjörði aungum manni mein, ok lét ekki sjá sik; en er haustaði, læsti hann aptr skálanum, ok fór í burt, ok vildi aðra vetrvist hafa, hann kom aptan dags til ekkju einnar auðigrar, er Jórunn hêt; hann var þar um nóttina, ok duldist. En er húsfreyja kom í skála, spurði hún gestinn at nafni; hann sagði slíkt, er honum sýndist; hún gekk frá, ok snéri aptr, ok mælti: Því fórtu hingat? Þat er mitt hugboð, at þú munt vera Án bogsveigir; hann lét þat satt; hví fórtu hingat? segir hún; þer er þetta ekki traust fyrir konungi. Án kveðst ætla, at eigi mundi meira viðþurfa; mun ek til hætta at vera, ef þer gefið leyfi til. Hún mælti: ekki mun ek spara mat við þik. Þar var hann um hríð, ok var tiltaka-samr, ok sá um bú hennar, ok var þat með miklu ráði. Án mælti: hær vilda ek vera í vetr með yðr, ok gjörast eigi setumaðr með öllu; hún kvað honum eigi þar hent: er konúgr er í eptirsjá um þik, vèr megum þer lítit; hann læzt ætla, at Íngjaldr konúgr mundi honum ekki grand gjöra. Eigi mun ek mat spara við

¹⁾ báða hnefana fyrir brjóst, E. ²⁾ I stað þess frá fyrra [hefir B: feldi An Gáran á músarbragði.

þik, en lét hann sjálfan mundu gæta sín. Hann gjörðist umsýslumaðr hinn mesti; síðan tekst tal með þeim; hann segir, at honum lyster því í skap, at mæla til ráðahags við hana; hún kvað þat mundu gjört at frænda ráði, ok mjök [nær hennar¹ hugþokka, en engi latti, ok tókust ráðin. Án var hinn mesti umgángaðr ok stórhagr; hann átti naust í skógi skamt frá bænum, ok smíðaði þar skip; jók brátt mikin fram drátt fjár ok virðingar; hann átti fjögr bú stór, ok með honum var 30 vígra manna á hverju búi. [Fylkismenn þeir², er þar voru, höfðu hann sèr at forstjóra; hann var vinsæll ok stórlýndr. Íngjaldr konúngr spyr þetta, ok leitar eptir honum. Þórir, bróðir hans, fór opt austr þángað með sættarboðum, ok var ástúðigt³ með þeim bræðrum; þá var andaðr Björn, faðir þeirra, í Hrafnistu, ok varðveitti búit Gautr, mágr þeirra, ok Þórdís, systir þeirra. Grímr, son þeirra, var mikill, vænn ok sterkr, ok kvað aungvan af sínum frændum sèr jafn skapfeldan sem Án; hann fór á fund hans, Án tók vel við honum, ok dvaldist hann þar lengi; hann var vinsæll. Þórir bað opt Án, at hann skyldi vægja til við konúng: ok stoðar þær ekki, bróðir! af því ek sè gjörla hans skaplyndi grímt til þín. Auðna mun ráða með okkr konúngi, sagði Án; en þú trúir honum til vel; vilda ek heldr at þú varðveittir bú okkur; en þat varð ekki.

¹) var þeim þat í, E. ²) þeir menn, E. ³) óstöðugt, rángt í E.

6. Maðr hét Ívarr, upplenzkr at ætt ok ættgöfugr, hann kom til hirðar Íngjalds konungs, ok tók hann vel við honum; ekki var hann þar þá, at Án var með konungi. Ívarr var gjörfiligr maðr; hann lagði hug mikinn á Ásu, ok hafði tilmæli við hana um ráðahag. Konúgr tók því seinliga; þau töluðu þetta mál með sér. Konúgr mælti þá: mjök leitar þú eptir þessu, ok mun ek gjöra á kost; þú skalt fara á fund Áns, ok færa mér höfuð hans; en er þú kemr aptr, áttu þessa ráða von, er þú beiðist, því þá muntu kallaðr mikilmenni ok makligr konungs mágr. Ívarr kvað eigi' auðsóttligt: eðr gefr þú, konungs systir! jáyrði til þessa máls? Hún svarar: ek ætla vera á valdi bróður míns, ef þú kemr þessu erindi fram. Við þetta fór hann austr í land ok á fund Áns, ok skorar á hann til vetrvistar. Án spyr, hverr hann væri, ok kveðst varla vita kunna, með hverjum hug hverr væri, en læzt óvanr at synja matar: ek beiðumst ok ekki forgiptar, fyrr enn ek veit, hversu þegit er, eðr veitt er. Ívarr var honum fylgisamr til smíða ok annars. Þat var eitt kveld, at þeir gengu heim, at Ívarr kom í hug, hvat hann átti at annast; hann hljóp þá at Án, ok hjó til hans; Án gekk skjótara, enn Ívarr hugði, ok var stórfelaðri, ok hjó hann í jörðina ok allt í viðarrætr. Án fann nú atgaungu hans, ok snýr aptr, ok sagði, at honum þótti eigi vel í hald koma vistar launin.

¹) v. í E.

Án batt hann með bogastreng, ok rak hann heim fyrir sér; hann setti Ívar í fjötr um nóttina; en er menn vissu þetta, báðu þeir drepa hann, ok segja hann til þess gjört hafa. Án kvað eigi þat skyldu: mun þat þá mælt, at ek gjörumst fjandmaðr konúngs, ef menn vita eigi sanna sögu; vilik þing láta stefna fjölmennt, ok konúngsmaðr (gjöri) sögu sína, ok gjöri fyrir öllum bert þetta vandræði, ok svá var gjört. Kom Án á þingit, ok leiðir Ívar eptir sér. Án mælti: seg nú fram allt erindi þitt! Ívarr gjörði svá; þá mæltu allir, at hann hafi sér dauða ráðit. Án mælti: nei, sagði hann, þat skal eigi vera; ek veit, hvers hann á heim at vitja, sem þér heyrðuð; hann lét brjóta fótleggi hans allt til knès, ok lét síðan græða ok snúa fótunum öðruvís enn áðr, horfðu þá tær á bak aptr. Án mælti: stattu nú fyrir mér, ok svá gjörir hann. Án mælti: nú ertu konúngs gersemi, er þú ert [frá því sem aðrir menn¹; síðan snýr hann andliti hans nökkut, ok mælti: nú ertu [til hvorstveggja enda² afbragð annarra manna, vænn at yfirliti, enda eigi fætrr sem aðrir menn; hittu nú Íngjald konúng; geld ek þik fyrir annann bróðurinn, enda á hann nú hingat einkis at vitja. Ívarr hitti konúng, ok sagði eigi [sína slætta³; konúngr mælti: þat hefik vitat, at menn hafa drepit niðr menn, hverr fyrir öðrum; hitt veit ek

¹) frábrugðinn öðrum mönnum, E. ²) hvortveggja, E. ³) sínar ferðir slættar, E.

varla, at slíkar meiðslar hafi gjörfar verit, ok kalla þat konúngs gersemar, ok þiki mēr engi gersemi í þer, ok far til eigna þinna! Konúngs systir mælti: villtu nú eigi unna honum ráðahagsins við mik? konúngr kvað þat eigi sama; lét Ívarr sèr offr framarla treyst hafa, at hann mundi þessu á leið koma, [ok voru því engi fjartök í höfð við þik¹. Þórir var þá eigi laungum heima. Eptir þetta sendi konúngr 12 menn til höfuðs Áni, ok mælti svá: ek vil senda yðr með þeim hætti á fund Áns, at þer beiðið hann vetrvistar, en hann er stórlýndr, ok mun spyrja, því þer farið svá margir saman: en þer skuluð segja, at þer eigið fè allir saman, ok þer trúið aungum til at skipta með yðr nema honum; ok ef hann tekr við yðr, dragið undir yðr aðra jafnmarga af mönnum hans með fægjöfum, ok kalla ek þá sjálfrátt, at þer látið hann eigi rekast undan. Síðan fóru þeir á fund Áns, ok fóru svá orð með þeim, sem konúngr gat til; hann tók þó við þeim, ok voru þeir þar fram um jólin. Eitt kveld mælti Jórunn við Án: hvat gestum hyggur þú þetta vera, er þik hafa heimsótt? Hann sagði: þat hygg ek, at þeir sèu góðir menn, ok til þess ætlum vèr. Hún kveðst eigi þat ætla, at þeir muní dyggvir menn heita mega, ok gruna ek þat, hvort þeir hafa unnit illvirki, eðr ætla þeir til; þvíat hvert sinn er þú gengr frá rúmi þínu, þá sjá þeir eptir þer, ok

¹) var þat ok tilskilit, þú skildir færa mēr höfuð hans, E.

bregða lit við; hann kveðst eigi þat ætla. Enn ber ek meiri önn fyrir þér, enn ek ætlaða, sagði hún, ek vil þú gángir frá húsi á morgin; (ok ef þeir) gjöra aungan grun á sér, þá mun þetta ekki vera; seg, at þú skalt heim í kveld, ok at þú villr einn fara; ok ef þeir gjöra nökkurn grun á sér, þá má vita, hverir þeir eru. Án kvað svá vera skulu. Um morguninn gekk Án frá húsi, ok er vetrgestir sáu þat, hyggja þeir þá færi á Án, ok fóru heiman í tveim stöðum, 6 í hvorum stað, en 6 voru heima af njósnarmönnum ok 6 af húskörlum, er fè tóku til höfuðs Áni; voru 6 af hvorum í fyrisátrinu; þeir settust hjá götu Áns. Jórunn hittir Grím, ok sagði; at henni þótti grunsamlig för þeirra, ok far þú á njósn; hann kvaðst þess búinn, ok fór í skóg með marga menn, svá at hinir vissu eigi, en sáu þeir hvergi. Leið nú á kveldit, ok sýndist þeim mest nauðsyn at fara heim ok gæta tímans, at eigi yrði í ráðit um atförina; þeir kvomu heim; Án var þá kominn í öndvegi ok ekki frýnn; Grímur var þá ok heim kominn. Án mælti: þat mun nú hæfa vetrgestum vorum, at segja erindi sín, ok hvern þeir æthuðu mēr dauðann í dag; ek veit nú ráð yður, ok fyrir laungu vissa ek svik yður viðmik; en eigi hefik dygt hjónaval. Þeir urðu við at gánga. Án mælti: eigi munik drepa hjón (mín), ok fari þau á burt; en konúngsmenn gef

¹⁾ ráð, E.

ek í vald Grími, frænda mínum, ok hafi hann af þeim gaman í dag, Grímr kvað slíkt vel mælt; hann fór til skógar, með þá ok spyrti þá saman alla á einn gálga. Þetta spyr Ingjaldr konúgr, ok líkar mjök illa. Þórir var þá kominn til hirðarinnar, hann var hljóðr, ok þótti mjök þrútna málit; konúgr spyr, því hann væri svá hljóðr; vel viljum vèr til þín gjöra sem fyrr. Þórir sagði: ekki frýik á þat, en varla¹ verðr þat með² hallkvæmd. Konúgr spyr: hvat skortir at um þat, sem faðir minn gjörði? Ekki leita ek á þetta, sagði Þórir; en stærum gaf faðir þinn mèr, sem er sverð þetta. Konúgr sagði: er þat gersemi mikil? Sjá þú, sagði Þórir; konúgr tók við ok brá sverðinu, ok mælti: ekki er þetta ótígins manns eiga. Þórir sagði: þiggi þèr þá, herra! konúgr sagði: eigi vil ek þat, þú skalt eiga ok þèr lengst fylgja; hann gekk at Þóri í hásetinu, ok lagði í gegnum hann, ok lét þar standa sverðit í sárinu; hann mælti: ýmsir munu við Án sendast sendingar á milli; síðan bjó hann skip, ok voru á 60 manna, ok bað þá fara á fund Áns ok leggja í lægi hans ok teygja hann á skip: ok segið, at þar sè kominn Þórir, bróðir hans, ok vill leita um settir; en ef hann kemr í greipr yðr, þá drepið hann, ok er þá goldit nökkut fyrir mína bræðr, ef þessir koma fyrir þá; [komið snemma

¹) tvo ok tvo, E. ²) valdit, E. ³) framkvæmd ok, b. v. E.

dags til Áns! Þetta verk mæltist mjök illa fyrir, ok var hann nú kallaðr Íngjaldr hinn illi af [hverjum manni²; síðan fóru þeir veg sinn³; en áðr um nóttina enn þeir kvomu við land, þá dreymdi Án, oksagði Jórunni: mēr þótti Þóri hær kominn daprigr mjök; en ávalt hefir hann komit, er mik hefir dreymt hann; en eigi vilda ek at þeir færi erindislausir, er hann færa hingat með slíku móti, (er mēr) segir hugr um, því hann sýndist mēr allr blóðugr, ok stóð sverð í gegnum hann; hún kvað svá verá mega, at skírir væri draumar hans. Án spratt upp, ok sagði at menn mundu koma; hann lét búa 4 skip, ok voru 2 við útey, en önnur 2 í leynivogi hjá læginu fyrir bænum; Án sendi menn í byggðina eptir mönnum, at drekka fagnaðaröl á mót Þóri, ef hann kemr glaðr ok heill, elligar reyna vopn sín. Án var á bænum, en menn hans á skipum, ok beið hann búinn þess, er at höndum kæmi. Eptir þat sjá þeir, at skip rendi á lægít fyrir bæinn, ok rauðir skildir á. Skipamennsendu Án orð, at hann kæmi ofan ok fyndi Þóri, bróður sinn, er þar var kominn, at leita um sættir. Án mælti: opt hefir hann ekki þann mun metit, (at gánga heim), ok lætr hann nú lítit á skorta; þeir kvoðu honum svefnhöfugt. Án kveðst gánga mundi ofan at skipi, en eigi lengra;

1) v. í E. 2) mörgum, E. 3) ok komu snemma dags nær byggð Ans, b. v. E.

Þeir treystust eigi at gánga at honum, ok skutu Þóri af skipi upp, ok báðu Án taka við vinsending Ingjalds konúngs; Án tók Þóri upp, ok mælti; goldit hefir þú grunnyðgi¹⁾ þinnar, er þú trúðir konúngi vel, en annat mun nú skyldara, enn at ávíta þik; hann skaut honum í helliskúta, en hljóp út á skipit, ok brá upp rauðum skildi; hann leggr nú at þeim, ok börðust þeir, ok féllu mjök menn Ingjalds konúngs. [Einn maðr bardist á knjánnum; Grímr sótti at honum; en sá maðr hjó til hans á knèshótina²⁾ ok af kálfaann með hælbeininu, ok lét hann mundu stirðfættan, áðr enn grætt væri; [þeir drápu hvert manns barn³⁾. Án lét haug gjöra ok skip í setja ok Þóri í lyptíng, en konúngsmenn á hvortveggja borð, til þess at þat sýndist í því, at honum skyldu allir þjóna. Grímr var græddr. Konúngr spyr nú þessi tíðindi, ok þótti enn eigi mjök aukizt hafa sinn sómi eðr sæmd.

7. Þat var einn morgin at Án var heima á bæ sínum, at hann mælti: þat hygg ek, sagði hann, at menn sè í skóginum mjök margir, ok má vera, at komi at því, sem mælt er, at mikit er konúngs ríkit ok mikil er konúngs gipta. Án vegr nú upp húskarla sína, ok mælti: opt finnst þat á, at ek er vel kvongaðr; Jórunn hefir opt varat mik við, at ek skylda eigi sitja hær við

¹⁾ grunnhyggni, E. ²⁾ Foringi konúngsmanna hét Friðgeirr, sá var frændi konúngs, hann hjó til Gríms, B. ³⁾ An lét eigi fyrir enn þeir höfðu alla konúngsmenn drepit, E.

mótþykki konúnga, en ek vildi láta drífa um stafn, sem verða mætti. Síðan tók hann ás einn, ok hjó í sundr, ok telgir handarhald á báðum hlutum. Án sagði: Þá er vèr komum út, mun hríngur sleginn um oss, en mér þikir íllt at flýja; en við Grímr munum eigi vopnum við koma, ok bað hann taka annan trælurkinn, ok svá gjörðu þeir. Þeir snèru nú til sjófar, þá var konúgr þar kominn með mikinn mannfjölda. Þeir Án ruddu götu fyrir sér, ok lömdu á tvær hendr; þótti konúnga mönnum þar eigi gott at búa undir, en húskarlar sóttu þar eptir, ok voru margir drepnir, en konur komust á náðir Jórunnar. Þeir Án ok Grímr kvomust á eina róðrarskútu, ok sáu konúngaflotann umhverfis sik, en út miðsyndis var ein njósnarskúta. Án sagði, at honum þætti vel, at þeir gjörði þeim nökkurn öfundarkrók, sem oss eru settir til meins. Án skaut einum fork, er jární var búinn, undir rángbyrðit á skútunni, ok gjörðist þat skipti á, at sjór kolblár [kom í staðinn¹, ok kölluðu menn á konúnga skipin, at þeir hjálpi þeim. Án sótti undan út á millum þeirra. Án sagði, at meiri mundi róðr Gríms, ef báðir fætr hans væri jafnir; hann kvað einskis skyldu ísakna. Án fann eigi fyrr enn hlummarnir á árunum skullu millum herða honum, en Grímr var sprúnginn af róðrinum. Án stè nú

¹) inn hljóp, E.

fyrir borð, ok vildi þat sízt, at konúngs menn hefði hendr at honum; þeir sáu at maðrinn var fyrir borðstigin, en annarr lá dauðr í austrinum; þeir segja konúngi þetta; hann sagði: þess var von at Án [fyrimyndi oss at hafa hendr at honum], en þó skal honum [fyrir allt eitt koma¹, ok setjum vörðu² allt með sjónum, at hann komist eigi á land. Þetta kom Án í hug, ok snýr þvers til eyjar einnar, er lá utan fyrir, ok komst þar upp, ok var þá allmáttfarinn. Erpr hæt sá, er þar bjó, ok kona hans; ekki var þar fleira manna. Erpr kannar fjörur, ok fór með eyk, ok sá at maðr lá mikill á ströndinni; bóndi ætlaði hann dauðan, ok gekk illa at honum; Án bað hann fara djarfliga. Erpr sagði: þú munt hafa hægri sæng haft heima hjá Jórinni; hann ekr honum nú heim, ok skögðu fætrnar út af vagninum; kelling bað hann eigi dauðum manni heim aka. Erpr kvað önnur efni í vera, ok sagði henni; hún mælti, at þat mundi gott til fjár, ef við góðan dreng ætti um. Án hrestist þar nú mjök. Íngjaldr konúngr hugði Án dauðan, ok fór hann heim. Án var með karli, ok er hann var heill, flytr Erpr hann til lands; Án kvað þeim vel farit hafa, ok gaf kellingu gull, en Erpi eyna, ok lét þó meira skyldu verðkaup þeirra í tómi. Síðan kom Án heim. Jórinn hafði nökkut snúit áleiðis á meðan, ok skorti þó mikit á, at risna mætti haldast. Menn fögnuðu

¹) mundi þetta fyrr upptaka enn koma í vorar hendr, *E.* ²) eigi þetta hlífa, *E.* ³) norðr eptir honum, *E.*

vel Án; en hann svarar liúsfreyju: ekki höfum
 vér jafnir verit um fjárhagina hingat til við þik;
 hún kvaðst ekki at því telja, ef hann hældist við;
 honum kom nú í hug, at eigi mundi óráðligt,
 at vitja fjárens í skála Gárans, því honum þótti
 nú nauðsyn tilbera; hann lét þat nú heim færa,
 ok sagði Jórinni: hér máttu líta á mína eigu,
 ok segir allan tilburðinn; þótti hann þá eigi fè-
 lauss, sem menn ætluðu, kom nú í samt lag um
 fè þeirra sem áðr eðr meira. Án setr nú njósnir
 allavega frá sèr. Íngjaldr konúngr frétti þetta,
 ok hafði hann gæzlur á sèr, ok svaf í skála
 hjá hirð sinni. Án fylgdi smíðum sínum sem
 fyrr; ok eitt kveld, sem hann gekk frá smíðinni,
 sá hann í ey einn eld brenna; honum kom í hug,
 at konúngr mundi enn vitja eða snöttúngar
 mundu¹⁾ leggjast á fè hans; hann forvitnast um,
 ok fór til sjófar einsaman, ok tók sèr bát, ok nær til
 eyjarinnar. Hann sá þar mann sitja við eldstó úng-
 ligan ok mikinn; sá var í skyrtu ok línbrók; hann
 mataðist; silfrdiskr stóð fyrir honum; hann
 hafði kníf tannskeptan, ok stakk upp úr katlin-
 um, ok át af slíkt er honum sýndist; en kastar
 aptr í, er kólnaði, en tók þá annat upp. Án
 þótti hann eigi varliga búa um sik; hann skaut
 til hans, ok kom í stykkit, er hann vo upp úr
 katlinum, ok datt þat í ösku niðr; hann leggr
 skeytit niðr hjá sèr, ok mataðist sem áðr. Án
 skaut ör annarri, ok kom hún í diskinn fyrir hann,

1) komnir í eyrna ok, b. v. L.

ok fèll hann í 2 hluti; þessi sat ok gaf aungan gaum at þessu; þá skaut Án hinni þriðju, ok kom sú í knífskeptit, er aptr stóð úr hendi honum, ok fló heptit í 2 hluti; þá mælti sjá hinn úngi maðr: þessi maðr gjörði mér mein, en sér lítit gagn, er hann spilti knífi mínum; hann þreif upp boga sinn, en Án kom í hug, at eigi var víst, hvar óskytin¹⁾ ör geigaði; hann gekk öðrumegin eikarinnar, ok lét hana á millum þeirra. Sjá hinn úngi maðr skaut hinni fyrstu ör, svá Án hugði at koma mundi á hann miðjan, ef hann hefði beðit; önnur þótti honum sem komit mundi hafa fyrir bríngspalir honum, en hin þriðja í augat, ok stóðu svá allar til í eikinni, þar sem Án hafði staðit. Þá mælti sá hinn úngi maðr: hitt er þeim ráð, er skaut at mér, at sýna sik nú, ok hittumst við, ef hann á við mik sakir; síðan gekk Án fram, ok tóku til glíma, ok var þeirra atgánger mjök sterkligr. Án mæddist skjótara, þvíat hinn var stinnleggjaðr ok sterkr. Án bað þá hvílast, en hinn úngi maðr læzt búinn til hvorstveggja, ok þó ræð Án; hann spyr: hvert er nafn þitt? hann kveðst þórir heita, en sagði föður sinn heita Án, eða hverr ertu? ek heiti Án, sagði hann; úngi maðr sagði, þat mun satt vera, at mangs góðs muntu án vera, ok ertu nú án sauðarins þess, er ek tók. Án sagði: hirðum ekki um heiptarmál! ok er þetta

¹⁾ óskytjans, L.

lítils verty, eðr hverjar hefir þú jarteignir, ef þú finnr föður þinn? Ek ætla finnast muni sönn merki sögu minnar, en þó em ek eigi skyldr þér at sýna, sagði Þórir. Án lét þat betr sama at sýna, hvat til marks væri um faðerni hans. Þórir sýnir honum hringinn. Án sagði: sönn er þessi merki, at föður þinn hefir hér fyrir hitt, ok förum heim ok vitjum betra herbergis. Þeir gjöra nú svá, ok koma heim, ok sátu menn hans ok biðu eptir honum með ugg ok ótta, því þeir vissu eigi, hvat af honum var orðit. Án settist í öndvegi, ok Þórir hjá honum; Jórunn spyr, hvær sjá maðr væri hinn úngi. Án bað hann sjálfan segja til nafns síns. Hann sagði: Þórir heiti ek, ok em ek son Áns; hún mælti: kemr at því, sem mælt er, at hverr er auðgari enn þikist; ekki sagðir þú mér at þú ættir þenna son, en þó hygg ek ekki aukasmíði vera munu at honum ok togið af honum! eðr hversu gamall ertu? átján vetra, sagði Þórir; hún sagði: þat ætla ek at ek muna kalla þik hálegg, þvíat ek hefi aungum sæð hærrá til knés; hann sagði: þetta nafn líkar mér, ok muntu gefa mér nökkut í nafnfesti, at menn kalli mik svá; hún sagði, þat skyldu satt, ok gaf honum gull mikit. Án spyr Þóri at um uppfæði hans með karli; hann kvað þat orð á hafa verit, at þar fæddist upp dóttir; þvíat [Íngjaldr konúgr' vildi drepa

*) menn konúgs, L.

mik, ok flýðik því norðan, sem verða mátti. Þar var Þórir um vetrinn. Án mælti eitt sinn: eigi nenni ek at fæða þik upp sitjanda lengr, ef þú leggr ekki fram; hann kveðst eigi til hafa í fémunum nema hrínginn. Án kvað sér betra þikja, at hafa sendiför nökkura: sýnist mér sem þú værir skyldr til at hefna nafns þíns á Íngjaldi konúngi; ætla ek at þér verði auðit helzt af vorri ætt, þvíat þat er reynt, at við konúngr leggjumst aldri hendr á; ok ekki þarftu hingat at vitja, nema hefndin komi fram, hvort sem þú átt skylt við mik eðr eigi. Sverðit þegn skaltu eiga, ok ef þú kemr þessu verki fram, þá er þar systir konúngs, haf þú hana með þér, ok gjalt henni son fyrir bróður! Þórir kvað þetta gjöra mundu, ok hélt með skip alþúit í hernað, [en at hausti hafði hann 5 skip vel skipuð; hann var yfrit djarfr maðr ok sterkr ok hinn mesti hervíkíngri. Hann kom á bæ Íngjalds konúngs á náttarþeli, ok bar eldat skálanum; vöknudu menn við reykinn. Íngjaldr konúngr spyrr, hverr fyrir eldinum reði. Hann kvað Þórir hálegg þar vera. Konúngr segir: vera má at þessi gneisti hafir flogit af Drífu karls dóttur, því þar hefir mér lengi

*) eyddi ránsmönnum, ok lét fríðmenn frjálssa fara; víða herjaði hann á Hálogalandi; hann átti eina orrostu í Ogisfirði; sá víkíngr hét Sámr, er hann barðist við; hljóp Þórir á skip hans, ok drap Sámr; gengu þeir menn, er eptir lifðu, á hönd þóri; hafði hann þá alls fjögr skip; herjaði síðan á Bjarmaland, ok fékk mikít herfáng, en um haustit komu þeir við Naunndal, B.

grunnr á verit; ok má vera at oss verði füllelda um þat lýkr. Þórir kveðst á þat viljaðr, at sjaþnaði¹⁾ illvirki hans. Íngjaldr konúngr lét þá brjóta upp stokkana, ok bera á skálahurðina, ok kvað eigi vilja inni brenna; þá hlupu menn út. Þórir var nær staddr, þá er konúngr kom út, ok hjó hann banahögg. Hann tók burt Ásu, ok hafði með sér ok mikit fè, ok sendi hvortveggja föður sínum; hann tók vel við Ásu, en Þórir leggst í hernað, ok vann mörg framaverk; hann var ágætr maðr, ok þótti líkr föður sínum. Þórir kom með þat til Áns, at hann var orðinn stórauðigr, ok fékk þar góðar viðtökur. Hann var þar um vetrinn, en at vori sagði hann Áni, at hann vill á burt ráðast, ok gef ek þér upp eignir allar; en þú girnst eigi eignir þær, sem Íngjaldr konúngr hefir átt! Þvíat skamt mun at bíða, at eytt mun fylkiskonúngum; ok er betra at gæta sinnar sæmdar, enn at setjast í herra stað ok þaðan minkast; en ek mun fara norðr í Hrafnistu til eigna minna. Erp skaltu annast ok fóstra þinn ok móður; síðan fór Án [norðr, en Þórir varð gildir maðr. Án kom norðr í eyrna, ok átti hann þar dóttur, þá er Mjöll hét, móður Þorsteins, Ketils sonar raums, föður Íngimundar hins gamla í Vazdal. Án átti opt at berja um þær skinnkyrtlur norðr þar, ok þótti hann hinn mesti maðr fyrir sér. Son Þóris var

¹⁾ stöðvaðist, E.

Ögmundur akraspillir, faðir Sigurðar bjóðaskalla, ágæts manns í Noregi, ok lýkr hér við sögu Áns bogsveigis.

1) til Hrafnistu, ok bjó þar. Mikill flögðagangr gjörðist í eyjum þeim, sem voru nálægt, en honum blöskraði þat lítt, ok þegar þau tröll vildu við An gléttast, varð þeirra hlutr æ minni. Þórir háleggr var stjórnsamr; þau Asa untust vel; hann hafði margar orrostur, ok þótti hinn mesti hreistimaðr. Soar hans hét Ögmundur akraspillir, hann var mikillmenni, son hans var Sigurðr bjóðaskalla. An bjó í eyum, sem áðr greinir; hann ok Jörunn áttu dóttur; sú hét Mjöll, kvennskörungur mikill. An andaðist þar af eðli, ok þótti verit hafa hinn mesti kappi. Dóttir hans Mjöll tók þar arf eptir hann; hún gíptist Káli raum; þeirra son var Þorsteinn; son Þorsteins var Ingemundur, er fór til Islands, ok bygði Vazdal, kallaðr síðan Ingemundur Vazdælagóði. Sa ætliðr var mikill, ok er Grettir stærki kominn af þeirra ætt. Eru nú Áns nokkurir menn í Islandi sáns 1683, sept. telja sínar ættir til Hrafnistumanna. B.

SAGA AF HRÓMUNDI GREIPSSYNI.

INSTITUTIONS OF THE STATE

Saga af Hrómundi Greipssyni.

SA konúgr ræð fyrir Görðum [í Danmörk', er Ólafr hèt; hann var son Gnoðar - Ásmundar; hann var maðr frægr. Bræðr 2 Kári ok Örnúlfr voru landvarnarmenn konúngs, hermenn miklir. Þar bjó einn ríkr bóandi, sá hèt Greipr; hann átti þá konu, er Gunnlöð hèt, dóttir Hróks hins svarta. Þau áttu 9 sonu, er svá hētu: Hrólfr, Haki, Gautr, Þróstr, Ángantýr, Logi, Hrómundr, Helgi, Hrókr; þeir voru allir efniligir menn, þó var Hrómundr fyrir þeim öllum; hann kunni eigi at hræðast; hann var augnafagr, hárbjartr ok herðamikill, mikill ok sterkr, líktist mjök Hróki, móðurföður sínum. Með konúngi voru 2 menn, hèt einn Bíldr, annarr Völi; þeir voru illir ok undirförulir; konúgr matti þá mikils. Eitt sinn hêlt Ólafr konúgr austr¹⁾ fyrir Noreg með her sinn, ok hêldu at Úlfaskerjum, herjuðu ok lágu við eitt eyland. Konúgr býðr Kára ok Örnúlfi at gánga upp á eyuna, ok vita hvert þeir sæi engi herskip. Þeir

¹⁾ v. í B, C. ²⁾ vestr, B; norðr, C.

gengu uppá landit, ok litu 6 herskip undir hömrum nokkurum; þar var einn dreki allskrautligr. Kári kallar til þeirra, ok spyrr, hvern fyrir skipunum ræði. Einn dólgr stóð upp á drekanum, ok kvaðst Hraungviðr heita, eða hvert er nafn þitt? Kári sagði til sín ok síns bróðurs, ok mælti: ek veit engan verri enn þik, ok þarfyrir skal ek höggva þik í smá stykki. Hraungviðr mælti: ek hefi herjat sumar ok vetr í 33 ár, ok háð 60 orrostur ok fengit jafnan sigr; mitt sverð heitir Brynþvari, er aldri hefir sljófgast; kom þú hér á morgun, Kári! ek skal slíðra hann í þínu brjósti. Kári kveðst eigi bila mundi. Hraungviðr mátti kjósa hvern dag mann' fyrir sverðsins oddi.

2. Þeir bræðr komu aptr til konúngs, ok sögðu honum tíðindin. Konúngr bauð at halda til orrostu, ok svá var gert, hittust þeir, ok tókst þar harðr bardagi; þeir bræðr gengu vel fram; Kári hafði jafnan 8 eðr 12 í hverju höggi; Hraungviðr sá þetta, ljóp hann upp á konúngs skip til Kára, ok lagði sverðinu í gegnum hann. Þegar Kári hafði fengit sárit, segir hann til konúngs: lífið heilir, herra! ek mân hjá Óðni gista. Hraungviðr vo Örnúlf upp á spjóti sínu. Eptir fall þeirra bræðra kallar Hraungviðr, at þeir skuli uppgefast; er þá illr kurr í liði konúngs. Engi járn bitu Hraungvið. Nú er þess getit, at Hrómundr Greipsson var í fylgð með konúngi; hann

2-3 K. HRÓMUNDARSAGA GREIPSSONAR. 367

tekr sèr kylfu í hönd, bindr sèr grátt ok sítt geitarskegg, ok setr síðan hatt á höfuð sèr, veðr svá fram, ok finnr þá bræðr báða dauða, tekr upp merki konúngs ok lemr með kylfunni blámenntil dauða. Hraungviðr spyr, hverr sá væri, eðr er þetta nokkut faðir hans, illa Kára. Hrómundr segir nafn sitt, ok kveðst hefna vilja þeirra bræðra: en eigi var Kári mèr skyldr, samt skal ek drepa þik, ok í (því) gaf hann Hraungviði kylfuhögg svá mikit, at hann bar hallt höfuð eptir, ok mælti: ek hefi verit víða í bardögum, ok aldrí fengit þvílíkt högg. Annat högg sló Hrómundr til Hraungviðar, svá hausinn brotnaði; í þriðja höggi misti hann lífit. Eptir þat gengu þeir, sem eptirlifðu, allir á hendr konúngi, ok lyktaðist svá bardaginn.

3. Nú kannar Hrómundr skipin, ok finnr einn mann hallast upp við í stafni; hann spyr þann mann at nafni; sá kveðst Helgi heita hinn frækni, bróðir Hraungviðar; ok nenni ek eigi friðar at biðja. Hrómundr lét græða Helga hinn frækna. Hann sigldi þareptir í Svíþjóð, ok gerðist landvarnarmaðr. Þareptir hèlt Ólafr konúngr liði sínu vestr til Suðreyja, gengu þar á land, ok tóku strandhögg. Karl einn bjó þar nærri; konúngsmenn höfðu tekit kýr hans, ok ráku undan sèr, lét hann mjök aumliga um þann missir. Hrómundr kemr at, ok spyr, hverr sá væri; karlinn segir, at byggð sín væri

1) þar, b. v. B, C.

allskamt þaðan, ok kvað meiri fremd, at brjóta hauga ok ræna drauga fè'. Þessi kvaðst Máni at nafni. Hrómundr bað hann segja sèr, ef hann vissi nokkut um soddan. Máni sagðist víst vita, ok mælti: Þráinn, sem vann Valland, ok var þar konúngr, berserkr mikill ok sterkr, fullr galdra, hann var settr í haug með sverði, herklæðum ok fè miklu, en fáir fýsast þángat. Hrómundr spyrr, hverja leið sigla skal þángat; hann segir, at hann má sigla rætt suðr í 6 daga. Hrómundr þakkar karli fregn þessa, gaf honum fè, ok lét hann taka kýr sínar. Sigldu þeir svá þaðan, eptir því sem karl vísaði þeim til, ok at 6 daga fresti sáu þeir hauginn rætt fyrir framstafni.

4. Þeir komu vestan at Vallandi, ok fundu hauginn, ok rufu þegar. Ok at liðnum 6² dögum komu þeir glugga á hauginn, sáu þeir at þar sat á stóli dólgr mikill, blár ok digr, allr gulli klæddr, svá leiptraði af, rumdi hann mjök, ok blès at eldi. Hrómundr spyrr, hvern nú vill gánga í hauginn, ok sá skuli kjósa sèr 3 grip. Voli kvað: engi mundi vilja gefa líf sitt við því, eru hær nú 60 manna, ok mân tröll þetta öllum dauða veita. Hrómundr mælti: vogat mundi Kári hafa þetta, ef lífs væri, ok kvað makligt, þó sèr væri niðr slept í festi, þó betra sè at fást við 8 aðra. Fór svá Hrómundr niðr í festinni, var þat á nóttu; ok er hann kom niðr, bar hann

1) heldr enn ræna kotkarla, b. v. B, C. 2) 4, B, C.

saman fè mikit, ok batt í festarenda. Þráinn hafði verit á fyrri dögum konúngr yfir Vallandi, ok vann allt með göldrum, gerði mart íllt af sèr, ok þá hann var svá gamall at hann kunni eigi at stríða lengr, lét hann setja sik lifandi í hauginn ok mikit fè með sèr. Nú sèr Hrómundr, hvar sverðit hángir uppi á einni súlu¹; hann kippir því ofan, girðist með, ok gengr fram at stólnum, ok mælti: mèr mun vera mál [or haugnum², fyrst engi hamlar, eða hvernin vegnar þèr þú herna, hinn gamli! sástu eigi at ek bar saman fè þitt, en þú höktir kyrr, hundr leiðr! eðr hvat var þèr í augum, er þú horfðir á, at ek tók sverðit ok menit ok fjölda þinna annarra gripa. Þráinn kvað sèr einkis um vert þikkja, ef hann lèti sik kyrran sitja á stóli sínum: ek kunni áðr fyrr at berjast, er (ek) þá orðinn nógu ragr, ef þú einn skalt ræna mik auði, ok vil ek synja þèr gripanna; máttu sjá við mèr dauðum. Þá mælti Hrómundr: rigaðu þèr á fætr, ragr ok blauðr! ok tak þú sverðit aptr af mèr, ef þú þorir! Draugr mælti: þat er engin fremd, at bera sverð á mik vâpnlausan, heldr vil ek reyna afl við þik ok glímu. Hrómundr kastar þá sverðinu, ok treysti afli sínu. Þráinn sá þetta, ok leysti ofan ketil sinn, er hafði uppi. Hann var þá eigi frýnligr, blès þá at eldi, er hann var búinn at eta or katlinum; funi mikill

¹) svolu, B. ²) at höggva, B.

var í milli fóta honum, en ketillinn fullr í búki; hann var í stakki gullfáguðum, báðar hendr hans voru breinglaðar, ok beigðust neglr fyrir góma. Hrómundr mælti: skríttu af stóli, skálkr argr, svipttr öllu fè! Þá sagði draugr: nú mán mál vera, at fara á fætr, fyrst þú fríar mèt hugar. Dagr líðr, en kveldar, ok gerðist þá myrkt í haugnum; hann gekk þá til glímu við Hrómund, en kastaði niðr katli sínum. Neitti þá Hrómundr afls, ok svâ gengust þeir hart at, at grjótt ok steinar¹ gengu upp. Þá datt draugrinn á annat knè, ok mælti: þú stjakar mèt, ok víst ertu hraustr maðr. Hrómundr sagði: stattu stuðningslaust á fætr aptr, miklu ertu linari, enn Máni karl sagði. Þá tók þráinn at trillast, ok fylltist upp haugrinn með illan daun, setti hann þá klær sínar á hnakka Hrómundi, ok sleit hold af beinum á lendar ofan, ok mælti: kvarta eigi um, þó gráni leikrinn, ok sárni kroppr þinn, því nú skal ek rífa þik kvikan í sundr. Eigi veit ek, sagði Hrómundr, hyaðan soddan kattarkyn er komit í haug þenna. Draugrinn mælti: þú munt fæddr vera af Gunnlöð²; eru fáir þínir líkar. Íllt mon vera, sagði Hrómundr, at þú klórir mik lengi; glímdu þeir hart ok lengi, svâ allt skalf, þat nærri var, þar til um síðir at Hrómundr feldi hann á fótarbragði. Þá var orðit mjök dimmt; þá mælti draugr: nú vannstu mik með ráðum, ok tókst

1) stokkar, B, C. 2) Svílöð, C.

4-5 K. HRÓMUNDAR SAGA GRIMPSSONAR. 371

sverð mitt, þat skipti með okkr leikum; lengi hefi ek lifat í haugi mínum, ok lafat á fè, en eigi er gott at trúa gripum sínum, þó góðir þikki of mjök, ok aldrí hefi ek ætlat, at þú, Mistilsteinn, mitt góða sverð! mundir verða mèr til meins. Varð Hrómundr þá lauss, ok náði sverðinu, ok mælti: herm mèr nú, hvat marga menn í hólmgangu þú vannst með Mistilsteini? Hundrað 24*, kvað draugrinn, ok fékk ek aldrískeinu; Semíngur konúgr, er var í Svíþjóð, ok ek reyndum okkar íþróttir, ok hugði hann ek mundi seint unninn verða. Lengi hefir þú, sagði Hrómundr, verit mönnum til meins, ok mun þat happaverk, at láta þik sem fyrst deyja. Hjó hann svá höfuðit af draugnum, ok brendi hann upp allan á báli, fór svá úr haugnum. Spurðu menn þá, hvörn-in þráinn ok hann hefðu skilit; hann kvað þat hafa gengit í kjör: því ek hjó af honum höfuðit. Eignaðist Hrómundr þá 3 gripi, er hann sótti í hauginn, hríng, men ok Mistiltein. Allir fengu þeir of fjár, sigldi Ólafr konúgr svá þaðan, ok norðr til síns ríkis, settist síðan at landi sínum um kyrt.

5. Eptir þetta var Hrómundr mjök frægr, vinsæll ok stórgjöfull; hann gaf einum manni, þeim er Hrókr hét, eitt sinn gullhríng góðan, er vo eyri. Þat fékk Voli at vita, ok drap Hrók á náttartíma, en tók hrínginn. En sem kon-

* j hundrað 34, B.

úngr vissi þetta, kvaðst hann skyldi launa Vola einhyrn tíma hans hrekki. Konúgr átti 2 systr; önnur þeirra hét Dagný, en hin Svanhvít; sú var framar at öllu, ok var engin hennar líki millum Svíþjóðar ok Hálogalands. Hrómundr Greipsson var nú heima, ok gjörði sér kátt við Svanhvít, ok forðast hvorki Vola nè Bíld. Hún mælti eitt sinn við Hrómund, ok segir, Vóli ok Bíldr muni rægja hann við konúng; hann mælti: ek hræðumst aungvar argar fýlur, ok svà lengi þú villt unna mér viðtals, þá mân ek tala við þik. Svà varð megn þessi rógburðr, at Hrómundr ok hans bróðir urðu at ríma frá konúngs hirð, ok fóru heim til föður síns. Lítit hér eptir talar Svanhvít við Ólaf konúng, ok sagði: nú er Hrómundr dæmdr í brot frá konúngs hirð, hvörr vara sæmd jók þó mest, en aptr í staðinn hafi þer með yðr þá tvá, er hvorki rækja frægð nè dáð. Konúgr svarar: heyrð hefi ek getit, hann mundi fífla þik, ok skal sverðit skilja ykkar ást. Lítt manstu nú, sagði hún, þegar hann einn gekk í hauginn, en engi annarr þorði, ok fyrr mân Vóli ok Bíldr heingðr verða, sagði hún; gekk síðan snúðugt í brott.

6. Nokkru síðar komu 2 konúngar af Svíþjóð; hétu báðir Haldíngjar. Helgi¹⁾, Hraungviðs bróðir, var með þeim; þeir buðu Ólafi konúngi til orrostu vestr á Vænisís. Hann vill nú heldr mæta þeim enn flýja óðal sitt, gjörir nú

¹⁾ hinn frækni, b. v. B.

orð Hrómundi ok bræðrum hans at fylgja sér. Þá vildi Hrómundr hvergi fara, kvað Bíld ok Vola vel duga ok vinna allt með konúngi. Konúngur fór af stað með lið sitt. Svanhvít klökknaði við, ok fór heim til Hrómundar; hann tók henni vel: virð nú til bæn mína, sagði hún, meir enn beiðni bróður míns, ok veit nú lið konúngi! ek vil gefa þér einn skjöld með því bandi, er honum fylgir, mun þik eigi saka, meðan þú hefir þat. Hrómundr þakkar henni gjöf þessa; gladdist hún þá; hann bjóst til ferðar ok bræðr hans átta. Nú kemr konúngur með lið sitt til Vænisíss; var þar fyrir Svía lið; en at morgni, þegar vígljóst var, vâpnast þeir á ísnum, ok sóttu Svíar hart fram. Strax sem bardaginn hófst, var Bíldr veginn, en Vola kom þar eigi. Ólafr konúngur ok konúng Haldíng¹ varð sárr. Hrómundr hafði sett hrauktjald hinumegin vazins; bræðr hans herklæðast snemma um morguninn; Hrómundr mælti: illa hefir mik dreymt í nótt, ok mân eigi gánga allt at óskum, ok mân ek ekki fara í dag til orrostu. Bræðr hans sögðu, þat væri stór skömm, at þora eigi at veita konúngi lið, en vera þó kominn þess erindis. Þeir komu til orrostu, ok gengu hart fram, ok féll hvorr um þveran annann, er þeim mætti af liði Haldíngja. Ein fjölkýngiskona var þar komin í álftar ham; hún gólaði með svá miklum galdralátum, at enginn gáði at verja

¹) Hadding, *hæðan af C.*

374 HRÓMUNDAR SAGA GREIPSSONAR. 6-7 K.

sik Ólafs manna, flaug hún yfir þá Greipssyni, ok saung hátt; hún hét Lara¹. Helgi hinn frækni mætti þeim bræðrum þat sama sinn, ok drap þá alla 8 saman.

7. Í því bili kom Hrómundr í bardagann. Helgi hinn frækni þekti hann, ok mælti: nú er sá kominn hér, sem vo Hraungvið, bróður minn; megi þer nú sjá við hans sverði, sem hann sótti í hauginn; varstu nú fjærri, er ek drap bræðr þína. Hrómundr mælti: eigi þarftu, Helgi! at frýja mér hugar, því annathvort, ek eðr þú, skulum nú falla. Helgi sagði: Mistilteinn er svá þúngt vâpn, at þú fær eigi valdit, vil ek ljá þer þat annat sverð, er þú getr valdit. Hrómundr mælti: eigi þarftu at bregða mér um hugleysi, muna muntu þat högg, er ek gaf Hraungviði, þá haus hans molaðist. Helgi sagði: þú Hrómundr hefir bundit um þína hönd sokkaband meyjar einnar, skil þik við skjöld þann, er þú berr, þú fær engin sár, meðan þú berr þetta, ok held ek fyrir satt, þú trúir á þá meyju. Hrómundr þoldi eigi þessi skapraunarorð, ok kastaði niðr skildinum. Helgi frækni hafði jafnan sigr haft, ok vann með fjölkýngi. Frilla hans hét Lara, sú sem þar var í álftarlíki. Helgi reiddi svá hátt sverð sitt upp yfir sik, at þat tók sundr fótlegg álftarinnar, ok rendi sverðit ofan í (völlinn) upp at hjöltum, ok mælti: nú er mín heill farin, ok illa tókst til, er ek mista þín.

¹) eða Lara; Cara, allstundar B, C.

Hrómundr mælti: þú vannst, Helgi! hit mesta slis, er þú drapst sjálfr frillu þína, ok farin mân þín heill; datt Lara dauð niðr. En af því höggi, er Helgi hjó til Hrómundar, svá sverðit ljóp at hjöltum ofan, snart oddr sverðsins kvið Hrómundar, ok risti niðr, en Helgi laut eptir högginu; var þá Hrómundr eigi seinn, ok höggr Mistilteini í höfuð Helga, klauf hjálminn ok hausinn, svá staðar nam í herðum, brotnaði þá skarð í sverðit. Eptir þat tók Hrómundr tígilkníf sinn, ok stakk á kviðinn [á sér¹ í sársbrúnirnar raufir, hratt svá inn ístrunni, er úthángði, rifjar þar með saman kviðinn með bandi, ok batt klæðin hart at, barðist svá í ákafa, ok feldi hvorn um annann þveran, ok barðist fram til miðrar nætr; flýði þat lið, sem eptir var af Haldingjum; lýkr þar með orrostu. Hrómundr sér þá, at einn maðr stendr þar á ísnum, veit hann sá sami muni hafa með göldrum gjört ísinn á vatnit, þekti hann, at þetta var Voli. Hann kvað eigi óskylt, at launa honum, ljóp til hans, reiddi Mistiltein, ok vildi höggva hann. Voli blès sverðit or hendi honum, ok hitti þat fyrir vök eina, ok sökk niðr til grunns. Þá hló Voli, ok mælti: nú ertu feigr, er þú mistir Mistiltein úr hendi þinni. Hrómundr sagði: fyrr muntu deyja enn ek, ljóp hann þá at Vola, ok greip hann upp, færði niðr við ísinn, svá hálsbeinit brotnaði, lá þessi galdrarumr þar dauðr. En

¹) æsar, B.

376 HRÓMUNDAR SAGA GREIPSSONAR. 7-8 K.

Hrómundr settist niðr á ísinn; hann mælti: ek hafði eigi ráð meyjarinnar, því hefi eknú fengit 14 undir, ok þó þartil féllu bræðr mínir 8, ok mitt góða sverð Mistilteinn féll í vatnit, ok þess fæ ek aldri bætr, at ek misti sverðit, gekk hann síðan þaðan, ok heim at tjaldi sínu, ok tók nokkra hvíld.

8. Nú eru konúngs systr sóktar, kannar Svanhvít sár Hrómundar, ok saumar kviðinn saman, ok leitar honum hæginda. Hún lét færa hann karli þeim til græðslu, er Hagall hét; kerling hans var klók; þau tóku vel við honum, ok græddu hann at heilu. Þat fann Hrómundr, at þessi hjón voru margkunnug. Karl var vanr at veiða fiska, ok eitt sinn, er hann var at veiðiskap sínum, dró hann eina geddu, ok er hann kom heim, ok krufði hana, fann hann í hennar maga Mistiltein, sverð Hrómundar, ok fékk honum þat. Hrómundr varð glaðr við, ok kysti á hjólt sverðsins, ok umbunaði vel karli. Einn maðr var sá með Haldíngs konúngs her, sem hét Blindr hinn illi; hann sagði konúngi, at Hrómundr væri lífs, ok græddr á laun hjá Hagali karli ok konu hans. Konúngr kvað útrúligt, at þau mundu þora at leyna honum. Konúngr bauð at leita hans; Blindr fór með nokkra menn til húsa þeirra Hagals, ok spurði, ef Hrómundr væri þar geymdr. Kerling sagði, hann mundi eigi þar finnast. Blindr leitaði vandliga, ok fann eigi, þvíat kerling hafði lalit Hrómund

undir hitunarkatli sínum. Blindr ok hans félagar gengu þaðan, ok er þeir voru á leið komnir, sagði Blindr: eigi er ferð vor fræg vorðin, ok skulum vér aptr snúa. Þeir gjörðu svá, komu heim, ok fundu kerlíngu; sagði Blindr, hún væri brögðótt, ok hefði hún geymt Hrómund undir katli sínum. Leitið ok takið hann þar þá! kvað hún. En því sagði hún þetta, at þegar hún sá, þeir snèru aptr, færði hún Hrómund í kvennskrúða, ok lét hann mala ok snúa kvörn. Þeir leita nú í húsunum; ok þegar þeir koma, þar mærin snèri kvörninni, snuðruðu þeir allt um kríng, en sú sama leit óhýrt til konúngsmanna; snèru svá í brott, at þeir fundu eigi; ok er þeir voru á leið komnir, sagði Blindr at kerlíng mán hafa villt sjónir fyrir þeim, ok sèr þikki grunsamt, at Hrómundr muni hafa verit þat, sém snèri kverninni í kvennklæðum: ok sè ek oss hefir yfirsèzt; dugir oss eigi at þreyta við kerlíngu, því hún er oss klókari; báðu þeir henni ílls, ok fóru heim aptr til konúngs við svá búit.

9. Um vetrinn eptir bar mart fyrir Blind í svefni, ok segir konúngi eitt sinn draum sinn, ok mælti svá: mèr þótti vargr einn renna austan, hann beit yðr, konúngr! ok veitti yðr áverka. Konúngr kvaðst ráða þenna draum svá: hèr mán koma konúngr af nokkrum stað, ok mun fundriann verða skæðr fyrst, en falla þó niðr til sátta. Enn kvað Blindr sik dreynt hafa, at

honum þótti margir haukar sitja í einu húsi: ok þekti ek þar fálka þinn, herra! hann var allr fjaðralauss, ok flettr hamnum. Konúngr mælti: vindr mân koma af skýum, ok skelfa vora borg. Þriðja draum sagði Blindr sváleiðis: mörg svín sá ek renna sunnan at konúngs höllu, rótuðu jörðinni upp með rananum. Konúngr mælti: þat er fyrir sjófar ólgu, votviðrum ok grasvesti þeim, er grær af vazins vökva, er sólin skín í heiði. Fjórða draum sagði Blindr: mér þótti einn ógrligr hriki koma austan at, hann beit yðr stóra und. Konúngr mælti: sendimenn frá nokkrum konúngi munu koma í mína höll; þeir mánu bíta upp öllum sínum vápnum ok þar af mân ek reiðast. Fimti draumr er sá, sagði Blindr, at mér þótti liggja um Svíaveldi grimmligr ormr. Hér mun koma at landi, sagði konúngr, dreki vænn, hlaðinn gersenum. Sjötta sinn dreymdi mik, sagði Blindr, at mér þótti koma af landi svört ský¹ með klóm ok vængjum, ok flugu² brott með þik, konúngr! Þá dreymdi mik enn, at ormr einn væri hjá Hagali karli, sá beit menn grimmliga, at hann bæði mik ok yðr upp ok alla konúngs menn, eða hvat mân þetta þýða? Konúngr mælti: heyrst hefi ek skamt frá hífýlum Hagals liggi hýðbjörn nokkur; ek mun fara at vinna björninn, ok mân hann þá bistast mjök. HERNÆST dreymdi mik, at dreka hamr væri dreginn um konúngs höll, ok

¹) kú, C. ²) fljúga, C.

9-10K. HRÓMUNDAR SAGA GREÍPSSONAR. 379

hækk þar við lindi Hrómunds. Konúgr mælti: Þat veiztu, at Hrómundr misti sverðit ok lina í vatninu, eða ertu nú hræddr við Hrómund? Fleiri drauma dreymdi Blind, hvörja hann sagði konúngi, en konúgr ræði þá alla sér í vil, en aungvan svá sem merkíng til höfðu. Nú segir Blindr enn einn draum sinn, þann er hann sjálf-an snerti, ok mælti: mér þótti járnhríngr-settr á minn háls. Konúgr sagði: þat er þýðíng þess draums, at þú mânt heingðr verða, ok þarmeð mánu við báðir feigir.

10. Eptir þetta safnar Ólafr konúgr liði, hêlt síðan til Svíþjóðar. Hrómundr fylgði honum; komu þeir óvart at höllu Haldíngs konúngs. Hann lá í útiskemmu einni. Hann varð eigi fyrr varr við, enn upp var brotin skemmu hurðin. Haldíng hrópar á menn sína, ok spyr, hvörlr um nætr stríða; Hrómundr sagði til sín. Konúgr sagði: þú munt vilja hefna þinna bræðra. Hrómundr kvað, hann skyldi fátt tala um fall bræðra sinna; skaltu nú þess gjalda, ok hêr lífit missa. Þá ljóp upp einn kappi Haldíngs konúngs svá stórr sem risi. Hrómundr drap þann. Haldíng konúgr verst í hvilunni, en fêkk ekkert sár, því hvört sinn Hrómundr hjó til hans, kom sverðit flatt á konúng. Þá tók Hrómundr kylfu, ok lamdi Haldíng konúng í hel. Þá mælti Hrómundr: hêr hef ek feldan Haldíng konúng, ok hefi ek eigi sêð frægra mann. Karl-

380 HRÓMUNDAR SAGA GREIPSSONAR. 10K.

linn Blindr, er hét Bavis, var bundinn ok heingðr, ok rættist svá draumr hans. Tóku þeir þar mikit gull ok annat fè, hèldu síðan heim. Ólafr konúngr gipti Hrómundi Svanhvít; þau untust vel, áttu sonu ok dætr til samans, ok voru afbragð annarra; eru af þeim komnar konúnga ættir ok kappar miklir, ok lýkr hær sögu Hrómundar Greipssonar.

SAGA ÞORSTEINS VÍKÍNGSSONAR.

Hér hefr upp Sögu Þorsteins Víkingssonar.

ÞAT er upphaf þessarar sögu, at Logi hefir konungur heitit, hann ræð fyrir því landi, er [norðr er¹ af Noregi. Logi var stærri ok sterkari enn nokkur annarr í því landi; var lengt nafn hans, ok var kallaðr Hálogi; af honum tók landit nafn, ok var kallat Hálogaland. Logi var allra manna fríðastr, brá honum um afl ok vöxt íætt sína, því hann var risakyns; hann átti Glöð, dóttur [Gríms úr Grímsgörðum² norðan úr Jötunheimum, er þá voru kallaðir fyrir norðan [í Elivogum³. Grímr var hinn mesti berserkr, hann átti Alvöru, systur Álfs hins gamla; hann ræð fyrir því ríki, er liggr í milli á tveggja; þær tóku nafn af honum⁴, ok var kölluð elfr hvortveggi, var sú kölluð Gautelfr, er fyrir sunnan var [við land Gauta konungs, ok skildi við Gautland⁵; en sú var kölluð Raumelfr, er

¹) gengr í norðr, B, C, D; liggr í norðr, R. ²) Gýmis úr Gýmisgörðum, hér og framvegis B, C; Geymis úr Geymisgörðum, D. ³) Jeluvogar, B; Elovoga, C, D; í Jelvogum, R. ⁴) þannig B; v. í C; henni, ríngt í A, R. ⁵) ok land Gauta konungs skildi, er Gautland heitir, B, C, D.

fyrir norðan var, ok kend var við Raum konúng; ríki þat¹ var² kallat Raumaríki. Þat voru kallaðir Álfheimar, er Álfr konúngr ræð fyrir, en þat fólk er allt álfakyns, er af honum er komit; voru þat fríðari³ menn enn aðrar þjóðir næst risafólki. Álfr konúngr átti Bryngerði, dóttur Raums konúngs af Raumaríki; hún var stór kona, en ekki væn, því Raumr [konúngr var ljótr⁴; er þat kallat, at þeir menn sè miklir raumar, sem ljótir eru ok stórir. Hálogi konúngr átti tvær dætr við Glöð, drottníngu sinni, hèt önnur Eisa, en önnur Eimyrja⁵, þær voru fríðari meyjar enn nokkrar aðrar í því landi; þær áttu til þess kyn, svá var faðir þeirra ok móðir; en sakir þess at eldr ok ljós birtir, þar sem áðr er myrkt, tóku þessir hlutir nafn af fyrrgreindu fólki. Jarlar 2 voru með Háloga; hèt annarr Vífill, en annarr Veseti⁶, þeir voru báðir miklir menn ok sterkir, þeir vörðu land konúngs. Þat var einn dag, at jarlarnir gengu fyrir konúng⁷, ok bað Vífill Eimyrju, en Veseti Eisu; konúngr synjaði þeim báðum, þeir urðu við þat mjök reiðir, svá at litlu síðar tóku þeir þær í burt, ok stukku úr landi, ok firðust fund hans, því hann gerði þá útlæga af ríki sínu, ok lèt hann gera til þess

¹) þannig B, C, D; þat er, A. ²) nú, R. ³) ófríðari, R. ⁴) ok ættmenn hans voru stórir ok ljótir, C, D. ⁵) Eynmyrja, hér og framvegis II. ⁶) Vjeseti, jafnan R. ⁷) ok höfðu uppi orð sín, b. v. C, D.

galdra, at þeir yrði þar aldrí innlenzkir, ok lagði hann á, at þeirra ættmenn yrði jafnan útlægir af sínum eignum. Veseti settist í ey þá eðr hólmi, er kallaðr er Borgundarhólmi, [faðir Búa ok Sigurðar kápu¹. Vífill sigldi austr lengra, ok settist í þá ey, er Vífilsey heitir, hann átti son við Eimyrju, konu sinni, er Víkingr hèt, hann var snemma mikill vexti, ok sterkari enn aðrir menn.

2. Hríngr hèt konúgr, hann var fylkis-konúgr í Svíaveldi, hann átti drottníngu ok eina dóttur barna, er Húnvör hèt; hún var allra kvenna fríðust ok bezt ment; hún hèt skemmu mikla ok kvenna sveit. Sú hèt Íngibjörg, er næst henni gekk, dóttir Herfers² jarls af Ullarakri. Þat töluðu flestir menn, at Íngibjörgu skorti³ ekki við konúngs dóttur, nema burði ok speki, því þat bar hún yfir hvern mann þar í landi. Margir konúngar ok konúngasynir báðu hennar, ok vísaði hún öllum frá. Úr hófi þótti öllum ganga metnaðr hennar ok ofstopi; töluðu þat ok margir menn, at henni mundi koma nokkur hnekkir; gekk nú svá fram nokkura tíma. Fjall eitt var at baki konúngs atsetunni, þat var svá hátt, at þar lágu aungvir manna vegir yfir. Þat var einn dag, at

¹) hann vann Búa ok Sigurð kápu, *R*; juku þau Eisa ætt sína, hafði hann nafn Veseti í Borgundarhólmi, *C, b. v. D.* ²) Herfars, *B*; Herfinns, *C, D.* ³) skyrti, *B.*

ofan af fjallinu gekk einn maðr, ef mann skyldi kalla; hann var meiri ók illiligri enn menn hefði fyrr sæð; hann var líkari¹ jötni enn mennskum manni; hann hafði í hendi flein tvíoddaðan²; þetta var þann tíma, er konúngr sat yfir borðum; þessi raumr gekk at hallardyrum, ok beiddist inn at gánga, en dyraverðir synjuðu; sjá lagði til þeirra fleininum, ok sinn oddrinn kom fyrir brjóst hvorum, ok svá út um baki, ok hóf þá báða yfir höfuð sér, ok kastar þeim báðum langt á völlum dauðum; gekk inn síðan ok fyrir háseti konúngs, ok mælti: með því, Hríngr konúngr! at ek hefi virt þik svá mikils, at ek hefi sótt yðr heim, þá þikki mæ skylt, at þær gerið mitt eyrindi. Konúngr spyr, hvat þat væri, eðr hvat hann herti; hann svarar: ek heiti Hárekr járnhaus, er ek son Kols konúngs kroppinbaks af Indíalandi, en eyrindi mitt er þat, at ek vil at þær gefið í mitt vald dóttur yðra, land ok þegna, munu þat ok flestir kalla, at betr sæ standanda ríkit, at ek stýri enn þú afgamall ok mannskaparlaus; en með því at þær þikkir nokkur mótgerð í því, at láta ríkit, þá skal ek þat veita þær í móti, at gánga at eiga dóttur þína Húnvöru, en ef þær líkar þá eigi, þá mun ek [drepa þik, en eiga ríkit ok hafa Húnvöru fyrir frillu. Konúngi þótti nú at höndum kominn vandi mikill, þvíat allt fólk varð hryggt við

¹) hundvísun, b. v. B, C; hundvísun hund, b. v. D. ²) tvíangaðan, C.

tal þeirra¹. Konúngr mælti þá: mér þykkir ráð, at við vitum, hverju hún vill svara; Hárekr kvað sér þat vel líka. Var þá sendt eptir Húnvöru, ok þetta var borit upp fyrir henni. Hún mælti: vel lízt mér á þenna mann, en verða þikki mér mega, at mér verðr hann stórr í skapsmunum, en fullkosta er mér í honum í allan máta, en þó vil ek at því spyrja, hvárt ekki skal til undanlausnar. Eigi skal þat, segir Hárekr, ef konúngr vill gánga á hólmi við mik at þriggja náttu fresti, eða fá mann fyrir sik, þá skal sá ráða öllum hlutum, er annann fellir á hólmi. Víst mun þat, segir Húnvör, at sá mun engi fást, at þik sigri í einvígi, en þó mun ek því játa. Hárekr snýr síðan út², en Húnvör fór til skemmu ok grèt sárt. Konúngr spurði eptir sína menn, hvárt enginn vildi vinna þat til ráðahags við dóttur sína, at berjast við Hárek; en þótt ráðit þætti gott, vildi enginn tilvinna, því öllum þótti viss dauðinn; töluðu þat ok margir, at þetta væri henni makligt, svá mörgum sem hún hefði frávísat, ok mundi nú lægjast metnaðr hennar, ef hún skyldi eiga Hárek³. Eymundr⁴ hét þjónustumaðr hennar, hann var henni hollr ok trúr í öllum ráðum;

¹) leysa þik af fyrst, C. ²) úr höllinni ok upp á et sama fjall, ok þótti öllum sem hann mundi þar bæli eiga, b. v. C, D. ³) þenna bölvaða berserk, C; þ. b. hund ok b., D. ⁴) Eivindr, hér og framvegis R.

Þenna kallaði hún til þegar um daginn, ok mælti: ekki mun tjá kyrru fyrir at halda, vil ek senda þik, skaltu taka skip, ok róa til eyjar þeirrar, er liggr út undan Ullarakri, er Vífilsey heitir; þar stendr bær í eyggi, þá gangat skaltu fara, ok koma þar annat kveld um dagsetrs skeið, skaltu ganga inní bæinn vestri dyr, ok er þú kemr inn, muntu sjá roskinn mann hvatligan¹ ok aldraða konu, ekki mun þar fleira manna; son eiga þau, er Víkingr heitir, hann er nú 15² vetra, manna gerviligastr, eigi mun hann á vaðbergi³ vera; annathvært munum vèr þaðan fá leiðrétting vorra mála, ella þikki mér seinligt um. Láttu ekki sjá þik, (en) ef svá kann til at bera, at þú sjáir hinn þriðja manninn, þá kasta þú þessu bræfi⁴ í knè honum, ok far síðan heim! Eymundr bregðr við skjótt ok ferr á skip við tólfta mann, ok kemr í Vífilsey, en gengr einn á land ok til bæjar, ok finnr eldaskálann, ok stendr at hurðarbaki; bóndi sitr við eld ok húsfreyja, lízt honum bóndi drengiligr⁵; fölski var fallinn á eldinn, ok sá eigi glögggt. Húsfreyja tók til orða: þat ætla ek, Vífill minn! at okkr dugi at Víkingr, sonr okkar, komi fram, því öngvir munu koma í móti, ok er skjótt komit at því, er hólmstefnan á at vera Háreks. Þat þikki mér (eigi) ráð, Eimyrja! segir hann, því sonr okkar er úngr ok álitalítill, framgjarn ok óforsjáll⁶;

¹) hraustligan, B, C, D. ²) 12, C. ³) hraðbergi, C. ⁴) kefli, C. ⁵) elliligr, C. ⁶) ófyrileitinn, C, D.

er þat bráðr bani hans, ef hann lætr ginna sikr til at berjast við Hárek, en þó muntu þessu ráða. Litlu síðar spratt upp hurð at baki bónda, ok gekk þar fram maðr furðuliga mikill vexti, ok settist niðr hjá móður sinni. Eymundr varpar brèfinu¹ í knè Víking, ok hjóp út síðan ok til skips, ok kom til Húnvarar, ok segir sitt erindi. Hún segir, at auðna mundi ráða. Víkingr tók brèfit, ok var þar á kveðja konúngsdóttur, ok þat með at hann berðist við Hárek járnhaus, ok hún mundi gánga með honum. Víkingr brá lit við², ok er Vífill sá þat, þá spurði hann, hvat brèf þat væri; Víkingr sýndi honum brèfit. Þat vissa ek, segir Vífill, ok hefði betra verit, at ek hefði ráðit áðan, Eimyrja! eðr hvat ætlar þú til? Víkingr segir: mân eigi gott at frelsa konúngsdóttur? Vífill mælti³: þat er þinn bráðr bani, ef þú berst við Hárek; til þess skal hætta, segir Víkingr. Ekki mun þá verða viðgert, segir Vífill, en segja má ek þær frá ætt hans ok honum sjálfum.

3. Tírus hinn mikli var konúngr yfir Indíalandi; hann var ágætr höfðingi sakir allra hluta, hann átti sèr ágæta drottning ok eina dóttur barna, er Tróna⁴ hèt, hún var allra kvenna fríðust, ólík flestum konum fyrir sakir vizku, bar hun af öllum konúngadætrum. Þann mann er at nefna til sögunnar, er Kolr hèt, mart

¹) keflinu, C. ²) hér vantar í D. ³) at síðr frelsar þú konúngs dóttur, at, b. v. C. ⁴) Tírona, hér og framvegis C.

gott er af honum at segja, þat fyrst, at hann var stórr sem jötun, ljótr sem fjandinn, ok svá fjölkunnigr, at hann fór í jörðu ok á, ok límdi saman stóð ok stjörnur; hann var svá mikil hamhleypa, at hann brast í ýmsra kvikinda líki, hann fór ýmist með vindum eðr [í sjó¹, hann hafði svá mikinn hríng² á herðum, at, ef hann stóð rætt, bar herra kryppuna enn höfuðit; hann fór til Indíalands með mikinn her, ok feldi Tírus frá landi, en gekk at eiga Trónam, ok tók undir sik land ok þegna, ok gerðist konúngryfir; hann átti mörg börn við Trónu, ok brá þeim meir í föður ætt enn móður. Kolr var kallaðr kroppinbagr; hann átti þrjá kostgripi: þat var sverð, svá góðr gripr at ekki var betra borit í þann tíma, sverðit hét Ángrvaðill; annarr gripr var gullhríngr, er Glæsir hét; þriðl var horn, þat var náttúra drykkjar þess, er í var neðra gólfi³, at hverr, sem afdrakk, fèkk vanheilsu þá, er lepra⁴ heitir, ok óminni svá mikit, at hann mundi öngvan þann hlut, sem áðr hafði verit, en ef drukkit var af efra hlut hornsins, þá bættist þegar. Elzt barn þeirra var Björn blátönn; tönn hans var blá at lit, ok stóð hálfrar annarrar álnar fram úr munni hans, opt banaði hann þarmeð mönnum í bardögum eða þá hann var reiðr; Dís hét dóttir Kols; it þriðja barn þeirra hét Hárekr, þá hann var sjö⁵ vetra, var hann sköll-

1) sjá, í jörðu eðr á C; í sjó eðr jörðu, B. 2) keyng, R; kríng eðr kistil, B. C. 3) hvolfi, R. 4) líkþrá, R. 5) 6, C.

óttr um allt höfuð, haus hans var svá harðr sem stál', því var hann járnhaus kallaðr; hit fjórða barn þeirra hét Íngjaldr, vör hans hin efri var álnar laung frá nefi, því var hann kallaðr Íngjaldr trana. Þat var gaman þeirra bræðra, þá þeir voru heima, at Björn blátönn hjó, sem hann gat, tönn sinni í [haus Háreki², bróður sínum, ok skaðaði hann ekki. Ekki festi vopn á [vör Íngjalds trönu³. Kolr kroppinbakr lét seiða til þess, at ekki vopn skyldi at bana verða öllu hans afsprengi, utan sverðit Ángrvaðill; ekki járn bítr þau annat. En þá Kolr var fullgamall, dó hann illum dauða. Þá var Tróna vanheil⁴, ok varð létтари, ok átti son, er Kolr hét eptir föður sínum; hann var svá líkr föður sínum, sem hann var honum skyldr. Þegar Kolr var vetrgamall, var hann mjök illskiptinn við úngmenni, var hann kallaðr Kolr enn krappi. Dís giptist Jökli járnhrygg, hann var blár berserkr, þau syskinskiptu arfi eptir föður sinn, hlaut Dís hornit, en Björn blátönn sverðit, Hárekr hrínginn, Íngjaldr konungdóm, en Kolr lausafè. Þrim vetrum eptir dauða Kols konúgs giptist Tróna Herfinni jarli, syni Hroðmars konúgs af Marsaralandi⁵, ok átti son við henni á fyrsta vetri, er Framarr hét; hann var efniligr ok úlíkr bræðrum sínum. Nú þikki mér svá, segir Vífill, at þú

¹) járn, C. ²) vör, C. ³) honum, C. ⁴) úheil, C. ⁵) Marsaralandi, B; Marsýalandi, R; Lúngberalandi, C.

hættir eigi lífi þínu undir heljarmann þenna, sem engi bíta járn. Eigi skal þat, segir Víkingr, til skal hætta, hversu er ferr. Ok er Vífill sèr, at honum er alvara í at berjast við Hárek, þá mælti hann: enn má ek segja fleira af Kolssonum: við Veseti höfðum landvörn með Háloga konúngi, hældum við í hernað á sumrum; þat var eitt sinn, at við mættum Birni blátönn í Græningjasundi¹, ok börðumst vèr með því móti, at Veseti sló með kylfu sinni á hönd Birni, svá sverðit fellr úr hendi honum, ok náði ek þá sverðinu, ok keyrða ek hann í gegnum, ok lét hann svá líf sitt; hefík borit síðan sverðit, ok nú vil ek gefa þér þat, frændi! hann sótti þá sverðit, ok fékk Víking; honum leizt vel á sverðit. Síðan bjóst Víkingr, ok fór einn á báti; þann sama dag kom hann til konúngs hallar, er hólmostefnan átti at vera, var þar allt tvist ok dapurt, gekk Víkingr fyrir konúng, ok kvaddi hann; konúngr spyrð hann at nafni; Víkingr segir til it sanna. Hunvör sat á aðra hönd konúngi. Víkingr spyrð, hvárt hún beiddi hann at koma þar; hún segir þat satt vera. Víkingr spyrð, með hverjum hætti hann skal á hólmgánga við Hárek; konúngr mælti: þú skalt eiga dóttur mína með sæmiligum mundi; þessu játar Víkingr. Fastnar hann sèr þá Húnvöru. Þótti flestum, sem feigð mundi kalla at Víking, ef hann berðist við Hárek.

¹) Grænlandi, C.

4 K. ÞORSTEINS SAGA VÍKINGSSONAR. 393

4. Síðan fór Víkingr til hólmsins, fylgði konúgr honum með hirð sinni. Þar kom Hárekr ok spyr, hverr við sik skyldi berjast. Víkingr gekk fram ok mælti: hér er¹ sjá. Hárekr mælti: lítilræði þikki mér at fella þik at yelli, því ek veit, at þú ert dauðr, ef ek slæ þik með hnefa mínum. En ek ætla, at þú telur tormeiki² á at berjast við mik, segir Víkingr, er þú æðrast, er þú sér mik. Hárekr segir: eigi er þat, ok³ þarf ek at forða lífi þínu, er þú villt sjálf gánga í opinn munn heljar, ok högg þú fyrri, sem hólmgöngu lög eru til, því ek hef einvígi boðit, en ek mun standa kyrr fyrir á meðan, því óhræddr er ek fyrir því, at mik muni þat saka. Víkingr brá nú Ángrvaðli, ok því líkt sem eldíngr [brygði af honum⁴. En er Hárekr sá þat, mælti hann: við þik skyldi ek aldri barizt hafa⁵, hefðak vitat, at þú hefðir Angrvaðil haft; er því líkast, at svá fari, sem faðir minn sagði, at vér syskin munum skamlíf verða, nema sá einn er hans nafn bæri, var þat hit mesta slis, er Ángrvaðill gekk úr vorri ætt; ok í því hjó Víkingr ofan í haus Háreki, ok klauf hann allan at endilaungu, svá sverðit hljóp niðr í jörðina allt at hjöltum; konúngs menn æptu þá sigróp mikit. Fór konúgr heim til hallar með fagnaði. Var þá umtalat, at við brullaupi skyldi búast; en Víkingr sagðist eigi þat

¹) sá, máttu þann, b. v. B. ²) torvirki, R. ³) eigi, b. v. B, C, R. ⁴) bæri á himinian, C. ⁵) hēðan frá vantar í B.

vildu: skal hún sitja í festum þrjá vetr, en ek skal fara í hernað. Var nu svá gert, at Víkingr hèlt úr landi með tveimr skipum, ok tókst þat vel, því hann hafði sigr í hverri orrostu; ok er hann hafði tvo vetr í víking verit, lagði hann um haustit at ey nokkurri, þá var veðr gott ok hiti mikill.

5. Þenna sama dag gengr Víkingr á land einn, at skemta sèr; hann snýr til skógar, varð honum þá varmt mjök, ok er hann kom í eitt rjóðr fagurt, settist hann niðr, ok sèr hvar kona gengr, hún var harðlafögur; hún gekk at honum ok heilsar uppá hann harðla sæmiliga, en hann tók henni vel; þau töludust við lánga stund, ok fór ræða þeirra heldr vinsamliga; hann frètti hana at nafni, en hún kvaðst Sólbjört heita; hún spýrr, hvárt hann þyrsti ekki, því hann hafi lángr gengit til. Víkingr kvað þat eigi vera. Hún tók horn undan yfirhöfn sinni, ok bauð honum at drekka, en hann tók við ok drakk, ok eptir þat syfjar hann, ok hallast þá í knè Sólbjartar ok svaf. En er hann vaknar, var hún öll í burtu; honum var heldr orðit kynligt við drykkinn, [hann hafði² hroll mikinn í búknum; veðrit var gustkalt, ok nær mundi hann aungvan hlut, sem áðr hafði verit, en sízt til Húnvarar. Fór hann til skips, ok hèlt í burt, tók hann þá kránkleika mikinn, ok lagðist í rekkju af sótt þeirri, er líkþrá heitir. Hèldu

¹) víst, R. ²) svefninn hafði honum fengit, b. v. C.

þeir víða fyrir land fram, því þeir vildu hvergi flendast¹, en er hann hafði tólf mánuði legit í þessum sjúkleika, [tók mjök at honum at þreyngja², ok féllu mörg sár á líkam hans. Þat var einn dag, at þeir lögðu at landi, at þeir sáu sjö skip sigla fyrir höfnina, ok er þeir fundust, spurðu hvorir aðra at nafni. Víkingr sagði til sín, en sá nefndist Hálfván, er fyrir var, ok vera Úlfsson³. Hálfván var stórr maðr ok sterkligr, ok þegar hann veit, hversu háttat er Víkingr, gekk hann á skip til Víkings ok var þá lítill máttur hans. Hálfván spyr, hversu at hefði borizt um mein hans. Víkingr segir allt, sem orðit hafði. Hálfván svarar: þar hefir hamhleypan Dís Kolsdóttir komit við metum sínum; þikki mēr seinligt at rétta sinn hluta á henni, því hún mun þikkjast hafa hefnt Háreks járnhauss, bróður síns. Nú vil ek bjóða þér fóstbræðralag, ok vita hvárt við getum ekki hefnt á Dísi. Víkingr svarar: öngva von veitek mēr á því, at fyrirkomna Dísi eða Jökli járnhrygg, bónda hennar, sakir vanmættis míns, en svá lízt mēr á þik, at þó ek væri vel til reika, væri mēr þetta vel boðit sakir karlmennsku þinnar. Var þetta nú staðfest, at þeir gerðust nú fóstbræðr. Hálfván átti dreka stóran, ok var hann kallaðr Járnbarði, hann var allr járnri varðr fyrir ofan sjó, borðhár ok hinn beztigrípr. Ekki höfðu

¹) innlendast, C.; flengjast, R. ²) þá ok at honum, C.

³) ok kynjaðr í Svofa, b. v. C.

Þeir þar lengi verit, áðr þeir fóru burt ok heim í Svafa¹; minkaði þá mátt Víkings, svá hann gerðist banvænn. En er þeir komu við land, gekk Hálfván einn frá skipum, þartil hann kom í rjóðr eitt, þar stóð steinn einn stórr, hann gekk at honum ok klappar á með sprota sínum; þar gekk út dvergr sá, er þar átti heima, er Littr hét, þeir voru vinir miklir; hann heilsar honum blíðliga ok fréttir, hvat at erindum væri. Hálfván segir: nú þikki mēr mikit áliggja, fóstri! at þú gerir nú erindi mitt. Hvat er þat, fóstri minn! segir Littr. Ek vildi at þú næðir horninu góða Dísar² Kolsdóttur. Kosta [þú³, segir Littr, því þat er⁴ minn bani, ef ek leita við þat, en ek fær þat ekki þess heldr, því þú veizt, at ekki tröll er slíkt í veröldinni sem Dís. Hēr þikki mēr áliggja nú, segir Hálfván. Því mun ek þá eigi hætta, segir Littr, þótt ek gefi mitt líf við? Vel muntu gera, segir Hálfván. Skildu þeir þá at sinni; gekk Hálfván þá til skipa, ok dvaldist þar um hríð.

6, Nú er at segja frá Hríngi konúngi, at hann sitr í sínu veldi ok Húnvör, dóttir hans, eptir fall Háreks járnhauss. Þótti öllum þat mikit þrekvirki verit hafa. Þessi tíðindi spurðust til Indíalands, ok þótti Íngjaldi trönu mikit fráfall hans, tók hann at skera upp herör ok sendi um allt landit, ok safnaði múg ok

¹) Svafaríki, R; Svofa, C. ²) naut, b. v. R. ³) ok mæl þat eigi, b. v. C ⁴) skal til, sagði Littr, þó þat sé, R.

margmenni; margar óþjóðir hafði hann í her sínum, ok stefndi öllum þessum her til Svíþjóðar. Eigi kemr mjósn fyrir honum, hann býðr konungi til bardaga. Hann bregðr við skjótt, ok hefir fátt manna, ferr þó til bardaga, ok verða þar skjót umskipti; þar féll Hríngr konungr ok öll hans hirð. En Íngjaldr tók burt Húnvöru¹, ok hafði til Indíalands². Jökull járnhryggr leitar at þeim fóstbræðrum, ok vill hefna Háreks, mágs síns. Nú er þar til at taka, at þeir Víkingr ok Hálfván eru í Svafa. Þá er liðnar voru sjö nætr, kemr Litr til móts við Hálfván, ok hefir hornit. Verðr Hálfván nú glaðr, ok ferr til Víkings, og þótti flestum þá lítit at honum. Hálfván dreypir þá á varir honum af hinum efra hlut hornsins, raknar Víkingr þá við, ok er hann tók at magnast, var því líkt, sem hann vaknaði af svefni; en svá féll óhreinindi³ burt af honum, sem hreistr af fiski, þartil er honum batnar dag frá degi, til þess er hann var heill. Þá bjuggust þeir í burt af Svafa, ok hældu norðr fyrir⁴ Balagarðs síðu⁵. Sáu þeir þar átján skip ok öll stór, tjölduð svörtum tjöldum. Hálfván mælti: hér trúi ek fyririggia Jökull járnhryggr ok hamhleypan kona hans, veit ek eigi, hversu þau Litr hafa

¹) ok Íngibjörgu jarlsdóttur, *b. v. C.* ²) og lagði skatt á ríkið, spurðist þetta víða um lönd, *b. v. C.* ³) óheilindi, *C.* ⁴) Háloga, *b. hér v. A.* ⁵) at sundum þeim, er Svínasund heita, *b. v. C.*

skilit, [var hann mjök máttlaus; en nú mun ráð at halda til bardaga, skal bera fjárhlut af skipum, en grjótt í staðinn; var nú svá gert; greiddu þeir síðan harðan atróðr, ok frétu, hverir fyrir ætti at ráða. Jökull segir til sín, ok spyr, hverir þeir væri. Hálfván ok Víkingr segja til sín. Þarf þá eigi at sökum at spyrja. Tóku nú til bardaga; var orrosta hin ákafasta; snéri mannfallinu á þá fóstbræðr, því Jökull var stórhöggr. Þá ræð Víkingr til uppgaugu á dreka Jökuls, ok Hálfván þar eptir honum; var þá mikitt manfall á drekanum; mættust þeir Jökull ok Hálfván, ok áttust við vopnaskipti, ok var Jökull sterkari, en þó kom Hálfván sverðshöggi á Jökul um þvert bakit, ok beit ekki á, var Jökull þó í augri brynju, ok í því kom Víkingr at, ok hjó til Jökuls, þat högg kom á öxlina ok leysti frá síðuna ok höndina ok báða fætrna, en annann fyrir ofan knè. Föll Jökull þá, ok var eigi dauðr, ok mælti: vissi ek þat, er Dís var horfin at heillum, at mikitt íllt mundi at baki bera; var þat fyrst, at ófagnaðrinn Litr sveik hana, ok kom þar við metum sínum at stela horninu frá henni, en meiddi hana, ok liggur hún nú í rekkju af viðreign þeirra, enda þætti mér von, at hann mundi ekki gott hafa affengit; mundi eigi svá farit hafa, ef hún hefði verit á fótum; en þat hlæir mik, at þið hafið eigi náð Húnvöru konungsdóttur af

1) Þvíat hann var svá magnalaus, at hann gat eigi mælt, C.

6-7 K. ÞORSTEINS SAGA VÍKINGSSONAR. 399

Íngjaldr trönu, mági mínum. Litlu síðar deyr hann. Var þar þá æpt sigróp, ok gefin grið þeim mönnum, er græðandi voru. Tóku þeir þar mikit herfáng, en fundu á landi Dísi ódauða at eins af sameign þeirra Lits; þeir tóku hana, ok drógu belg' á höfuð henni, ok grýttu hana til heljar. Síðan hældu þeir heim í Svafu, ok létu græða menn sína. Ok þá er þeir voru búnir með 4 ok 20 skip, öll vel búin at mönnum ok vopnum, lýstu þeir því at þeir ætla at halda til Indíalands.

7. Íngjaldr trana hefir mikinn viðbúnað; lét styrkja borgarveggi, ok safnar at sèr múg ok margmenni ok illþýði. Þegar þeir fóstbræðr koma við land, brenna þeir ok herja, var allt hrætt við þá; gera þeir hervirki hit mesta, áðr Íngjaldr fréttir; ferr hann nú í móti þeim, ok er þeir fundust, tóku þeir til bardaga. Í aungva þóttust þeir Hálfdán ok Víkingr komit hafa slíka mannraun. Þeir fóstbræðr dugðu mannliga, en er áleið bardagann, snèri mannfallinu á Íngjald. Stóð þessi orrosta fjóra daga; þar kom um síðir at Íngjaldr stóð einn upp. Komu þeir aungu sári á hann, ok nálíga þótti þeim hann fara í lopti sem á jörðu. Þar kom um síðir at þeir báru at honum skjöldu ok handtóku hann; var hann þá settr í fjötr, ok bogastrengr á hendr honum; var þá svá myrkt af nótt, at þeim þótti eigi veganda at honum, en Víkingr vill eigi

1) kálfbelg, C.

náttvíg vega. Þeir hlupu í borgina, ok tóku Húnvöru ok Íngibjörgu, ok fluttu til skipa, ok lágu þar um nóttina, en um morguninn voru varðmenn dauðir, en Íngjaldr á burtu, en járnin lágu eptir óbrotin, en bönd óleyst¹, ekki sást járnafar² á varðmönnum; þótti Íngjaldr hafa sýnt trölldóm sinn. Drógu nú upp segl, ok sigldu í haf ok heim til Svíþjóðar. Lèt Víkingr þá búast við brullaupi, ok gekk at eiga Húnvöru. Þá hafði Hálfván uppi orð sín, ok bað Íngibjargar jarlsdóttur; var þá send orð Herfinni jarli á Ullarakr; en er jarl kom, tók hann þessu vel; var þat at ráðum gert, at Hálfván fèkk Íngibjargar, ok var þegar við veizlu búizt ok gerr samgánger þeirra. Sátu þeir þar um vetrinn. At sumri lögðu þeir í hernað, ok höfðu tíu³ skip, ok herjuðu um Austrveg, ok varð gott til fjár, ok hældu heim at hausti. Þrjú sumur voru þeir í hernaði, ok hældu heim at veturnum; voru aungvir menn frægri enn þeir. Þat var eitt sumar, at þeir hældu til Danmerkr, herjuðu þeir þar, ok lögðu inn á Limafjörð. Þar sáu þeir liggja níu skip, dreka hit tíundá. Þeir lögðu þegar at skipunum, ok spyrja, hverr fyrir ræði. Hann nefndist Njörfi: ok á ek at ráða fyrir Upplöndum í Noregi, hefik nú tekit við föðurleyfð minni, en hvert er heiti þeirra, er til eru komnir? Þeir segja til sín. Hálfván segir: ek mún bjóða

¹) slitin, C. ²) járna farvegr, C; neitt sár eða ben, R. ³) 12, C.

yðr kosti tvo, sem öðrum víkingum, at þær legg-
 ið af þe yðvart, skip ok vopn, en gáangið lausir á
 land. Njörfi svarar: þat þikki mæð harðr kost,
 mun ek heldr kjósa at verja þe mitt ok falla með
 drengskap, ef þess verðr auðit, heldr enn flýja
 félausem með svívirðing, þótt þær hafið lið meira
 ok skip fleiri ok stærri. Víkingr segir: ekki skal
 hafa ódrengskap við, ok leggja at yðr fleirum
 skipum enn þær hafið, ok skulu hjá liggja fimm
 vor skip. Njörfi segir: þat er drengiliga mælt.
 Þjuggust þeir þá til orrostu, ok tóku til bar-
 daga, ok börðust um stafna á skipum sínum; var
 þar hin ákafasta sókn, þvíat Njörfi barðist all-
 djarfliga, en þeir fóstbræðr gengu hart fram.
 Þrjá daga börðust þeir, þóttust menn eigi vita,
 hvorir sigrast mundu. Víkingr mælti: er mikit
 þe á skipum yðrum? Njörfi kvað þat eigi vera,
 því þar sem vër höfum herjat í sumar, hafa
 bæendr flúit undan með þe sitt, hefir því orðit
 lítit til fjár. Úvitrligt þikki mæð þat, segir Vík-
 ingr, at berjast ekki nema fyrir kapp eitt, ok
 spilla þartil margs manns blóði, eða viltu at við
 gerum félag með okkr? Gott mun mæð við þik
 félag at leggja, segir Njörfi, þóttú sèrt eigi kon-
 úngborinn, veit ek at faðir þinn var jarl ok ágætr
 maðr; vil ek með því fóstbræðralag binda, at
 þú heitir jarl, en ek konúngr, sem við erum til-
 bornir, hvárt við erum í mínu ríki eðr öðrum.
 Hálfðán þagði hjá, er þeir töluðust við. Vik-

íngri spyr, því hann væri svá tillagafár. Hálf-dán mælti: mér þíkkir sem vel sè, þótt þið játið slíku, en eigi kemr mér þat á óvart, þóttú kennir nokkurn þúnga af einhverjum þeim, er Njörfi er nástæðr, vil ek hère aungvan hlut í eiga, hvárki letja nè fýsa. Var þetta gert, at Njörfi ok Víkingr sættust ok sórust í fóstbræðralag eptir þvílíkum skildaga, sem áðr var sagt, ok lögðu í hernað um sumarit, ok öfluðu mikils fjár, ok skildu at hausti. Hèlt Njörfi til Noregs, en Víkingr til Svíþjóðar; var Hálf-dán í ferð með honum. En er Víkingr hafði eigi lengi heima verið, tók Húnvör sótt ok andaðist. Þau áttu eptir einn son, er Hríngri hét, hann óx upp í Svíaveldi, þat til sem hann var fulltíða at aldri, ok varð þar konúngri, ok var skammlífr, ok er mart manna frá honum komit. En þeir lágu í hernaði hvert sumar, fóstbræðr, ok urðu frægir, ok safna fjölda skipa, svá þeir höfðu 40² skipa.

8. Þat er at segja frá Íngjaldi trönu, at hann safnar ógrynni hers, ok leitar at þeim fóstbræðrum Víkingi ok Hálf-dáni. Þat var eitt sumar, at þeir fundust í Austrvegi, hafði Íngjaldr 40³ skipa. Slær þar í bardaga, berjast þeir svá, at ekki mátti í milli sjá, hvárir vinna mundu. Umsíðir ræð Víkingr til uppgaugu á dreka Íngjalds, ok Njörfi þegar eptir honum ok Hálf-dán, ok ruddust um fast, svá þeir drepa hvern mann eptir annann; þá veðr Íngjaldr, aptr eptir drek-

¹) hère byrjar aptr D. ²) 60, C, D. ³) 50, C; 60, D.

anum, ok hafði atgeir stóran at vega með. Sóttu þeir fóstbræðr nú at Íngjaldi, ok var þat lengi dags, at þeir komu aungvu sári á hann, ok þá er Íngjaldi þótti fast atherða, stökk hann fyrir borð, [Njörfi ok Hálfán eptir honum¹, ok leggjast hvárir, er meira geta. Víkingr² létti eigi fyrr, enn hann hafði drepit hvern mann á drekanum, síðan hljóp hann í bát, ok reri til lands. Íngjaldr lagðist þar til er hann kemst at landi, þá komu þeir framan í lágarða, Hálfán ok Njörfi. Íngjaldr greip upp stein, ok fleigði til Hálfánar, en hann skýtr sér undan í kaf. Njörfi komst á land í því ok Hálfán í öðrum stað. Sóttu þeir at Íngjaldi í ákafa, ok er þat hafði gengit lengi, þá heyrðu þeir gný mikinn, litu þeir þángat, sem þeim heyrðist gnýrinn, en er þeir litu aþtr, var Íngjaldr horfinn, en í staðinn (kominn) grimmligr göltr, ok lét ekki úgert, sótti hann þá at þeim, svá þeir máttu ekki annat gera enn verja sik; ok er þat hafði gengit nokkura stund, snèri göltrinn at Hálfáni, ok greip allan kálfan af vinstra fæti honum; í því kom Víkingr at, ok höggr um þvera bustina á geltinum, svá í sundr tók hrygginn. Sáu þeir, at Íngjaldr lá þar dauðr, tóku þeir síðan eld ok brendu hann upp at koldum kolum; fóru nú til skipa sinna ok binda sár Hálfánar. Eptir þat halda þeir í burt ok norðr til eyjar þeirrar, er þruma heit-

¹) ok Víkingr, C. ²) Njörfi, C.

ir; þar ræð fyrir sá maðr er Refill hét, son [Mæfils sækonúngs¹; hann átti þá dóttur, er Finna² hét, hún var kvenna fríðust ok bezt at sèr ger um alla hluti. Hálfván³ bað hennar, ok með atgáangi⁴ Njörfa konúngs, en vaskleika Víking⁵ fèkk hann þetta ráð. Léttu þeir fóstbræðr þá hernaði sínum. Settist ok Njörfi konúngr at ríki sínu; staðfestist Víkingr þar, ok varð jarl hans, en Hálfván gerðist hersir ríkr, ok bjó á þeim bæ, er í Vogum hét. Þar var stór fjallvegr ímillum, er Víkingr jarl átti fyrir at ráða; hældu þeir sinni vináttu, meðan þeir lifðu, en færra var með þeim Hálfváni ok Njörfa.

9. Sá konúngr ræð fyrir Firðafylki, er Ólafr hét ok var Eysteinnsson, bróðir⁶ Önundar, föður Íngjalds illráða⁷; allir voru þeir ótryggvir ok illir viðskiptis. Hann átti sèr dóttur þá, er Bryngerðr hét; Njörfi fèkk hennar ok hafði hana með sèr, ok átti við henni 9 sonu: Jökull var elztr þeirra bræðra, Ólafr hét annarr, Grímr, Geitir, Teitr, Tyrfíngr, Björn, Geir, Grani ok Tóki. Þeir voru allir efniligir menn, þó var Jökull langt fyrir þeim um alla atgerfi; metnaðarmaðr var hann svá mikill, at honum þótti ekki koma til jafns við sik. Ólafr gekk næst honum um allar íþróttir, en óeyrinn ok ódæll um allt ok ójafnaðarfullr, svá mátti kalla

1) Væfils konúngs, R. 2) Fin, C; Feima, R. 3) Víkingr, C, R. 4) þeirra Hálfváns ok, b. v. C. 5) Hálfvánar, R. 6) bróður, R. 7) v. í C.

Þá alla bræðr, ok voru miklir menn fyrir sér. Víkingr átti ok 9 sonu: Þorsteinn hét himmelztison hans, annarr Þórir, Finnur, Úlfr¹, Steinn, Hrómundr, Finnbogi², Eysteinn ok Þorgeir. Voru þeir efniligir menn ok íþróttamenn miklir, þó var Þorsteinn fyrir þeim um alla hluti, hann var manna mestr ok sterkastr, vingóðr ok vinfastr³, tryggur ok trúr í öllum hlutum, seinþreyttur til allra vandræða⁴, en galt grimmliga, ef hans var leitast. Varla þóttust menn vita hversdagliga, hvárt honum þótti vel eðr illa, þó mót honum væri gert, en laungu síðar lét hann sem nýgert væri. Þórir var skjótlyndr ok ákafamaðr hinn mesti, svall honum allt á æði, ef honum var mein gert eðr ímóti skapi; sást hann ok ekki fyrir, við hverja sem um var at eiga, eðr hvat eptir kom, ok lét þat allt verða fram at gánga, er honum kom í hug at gera. Allra manna var hann fimastr á alla leika ok manna sterkastr, hann gekk næst Þorsteini, broður sínum. Þessir úngu⁵ menn uxu upp allir senn í ríkinu. Á fjallveg þeim, er millum var bygða Víkings ok Hálfðánar, var ein gjá furðu djúp; 30⁷ álna var þar yfir gjána, er stytst⁸ var, komust þar aungvir menn yfir ok því voru aungvir vegir yfir þat fjall. Þat höfðu þeir Njörfi konúngr ok Víkingr jarl ok Hálfðán prófat, hversu

1) Bergr, C, D. 2) Finnbogi, R. 3) vinavandr, C; vinda-
trauðr, D. 4) bardaga, C. 5) af, C. 6) u. í C. 7) 18, C,
D. 8) mjóst, C, D, R.

Þeim gekk at hlaupa yfir gjána, ok gekk Víkingr í öllum herklæðum sínum, en Njörfi bjó sik sem lættligast til, en Hálfván með því einu at Víkingr tæki í móti honum, sátu þeir nú allir um kyrt lánan tíma. Rænaði aldri vinátta þeirra Víkings jarls ok Njörfa konungs.

10. Þeir Njörfi ok Víkingr gerðust gamlir at aldri, tóku synir þeirra mjök at vaxa. Jökull gerðist ofstopamaðr mikill ok óeyrinn um alla hluti. Nær var um aldr þeirra Njörfasona ok Víkingssona; voru þá, er þessi saga gerðist, hinir yngstu tólf vetra, en þeir Þorsteinn ok Jökull á tvítugs aldri. Þeir lögðu leika með sér, Njörfasynir ok Víkingssynir, ok gekk öngu verr Víkingssonum. Á því læk konungssonum mikill metnaðr, (var Jökull) í því, sem öllu öðru, hinn kappsamasti. Var þat auðsæð, at Þorsteinn, eyrði¹ undan í öllum hlutum; ekki varð Þorsteini² þat til ámælis. Þorsteinn bar langt af bræðrum sínum ok öllum öðrum, þeim er (menn) tilvissu. Hafði Víkingr jarl varat við sonu sína, at þeir skyldi eigi halda til kapps við konungssonu um neina leika, spara heldr afl sitt ok framgirni. Þat var einn dag, at þeir höfðu hnattleika, konungssynir ok Víkingssynir, gekk þá enn með miklu kappi fyrir þeim Njörfasonum; hlífðist Þorsteinn þá enn við eptir vanda. Þeim Jökli var skipat saman, en þeim Ólafi ok Þóri, ok svá hverjum sem aldr hafði til; gekk

¹) vægði, C; lét, R. ²) óri, R.

nú svá um daginn. Þat bar til, at Þórir setti niðr hnöttinn svá hart, at hann stökk yfir Ólaf, ok kom fjarri niðr; Ólafr reiddist þá ok þótti Þórir gera leik til sín, sótti hann þá hnöttinn; en er hann kom aptr, voru menn í leysingu, ok ætluðu heim at fara. Ólafr sló þá með hnatttrénu til Þóris, en er hann sá þat, hljóp hann undir höggit, ok kom trèit í höfuðit ok sprakk fyrir. Þorsteinn hljóp þá í milli ok fleiri menn aðrir, urðu þeir þá skildir. Jökull mælti: eigi mun yðr þetta mikils þikkja vert, þótt Þórir fengi einn hnekkisstikil í höfuðit. Þórir roðnaði við orð Jökuls, ok skildi við svá búit. Þórir mælti þá: mèr hafa legit eptir glófar mínir; mun Jökull virða mèr til hræzlu, ef ek þori ekki at sækja þá. Þorsteinn mælti: eigi þikki mèr þat ráð, at þið Ólafr finnið; fara mun ek sem áðr, segir Þórir, því þeir eru heimfarnir. Þórir gekk þá snúðigt aptr, ok er hann kom aptr á leikvöllinn, voru þeir allir áburt. Þórir gekk þá heim á veg til hallarinnar; þat var allt jafn-
snemma at konúngssynir komu heim til hallarinnar ok stóðu undir hallarveggnum. Þórir snaraðist þá at Ólafi, ok lagði at honum miðjum með spjóti, svá í gegnum stóð; snèrist hann þá á burt ok festu þeir eigi fang á honum. Styrndu þeir þá yfir Ólafi dauðum, en Þórir fór til þess, er hann fann bræðr sína. Þorsteinn spyr þá: því er blóðá spjóti þínu, frændi? Því, segir Þórir, at ek veit eigi, nema hann Ólafr hafi skeinzt.

á oddinum. Þá muntu segja hann dauðan, segir Þorsteinn. Mèr þikkir verða mega, segir Þórir, Þótt Jökull sè atgervismaðr um flest, at þó fái hann eigi grætt Ólaf, bróður sinn. Illa er nú vorðit, segir Þorsteinn, því ek veit, at föður mínum mislíkar. En er þeir komu heim, var Víkingr jarl úti ok var allfálátr, hann mælti: svá fór sem mik varði um þik, Þórir! at þú mundir mestr ógæfumaðr af öllum mínum sonum; þikkir mèr þú nú þat hafa sýnt, er þú hefir vorðit at bana sjálfum konúngssyninum. Þat er nú ráð, faðir! at hjálpa syni þínum, þó hann hafi hrapat í ógiptu¹; hefir þú nóg brögð til þess, þikki mèr þú þat enn sýnt hafa, er þú vissir fyrir víg Ólafs, ok sagði þèr þat engi. Víkingr sagði: eigi² vinn ek þat til lífs Þóris, at rjúfa eiða mína, þvíat við Njörfi konúngr höfum þat svarit báðir, at hvorr skyldi öðrum trúr ok hollr bæði leyniliga ok opinberliga; þat hefir hann haldit í öllum greinum. Nú vil ek því eigi hafa verr enn hann, at ek haldi stríði í móti honum, því þat var eitt skeið, at mèr var Njörfi konúngr ekki óástfólgnari enn synir mínir, þarf ok ekki um þat at tala, at ek veiti Þóri aungva hjálp, skal hann ok burt verða, ok komá aldri fyrir mín augu. Þorsteinn mælti: því munu vèr þá ekki allir í burt fara, bræðr, þvíat ekki munu vèr við Þóri skilja, skal ok eitt yfir okkr gánga. Því ræðr þú, frændi! segir jarl,

¹) sagði Þorsteinn, b. v. R. ²) Þorsteinn! b. v. C, D.

en mikil þikki mér ógipta Þóris, ef þat hlýzt af honum, at ek missi sonu mína alla ok þarmeð vináttu konúngs, er bezt er at sèr gerr um alla hluti, ok hèrmeð þat lítils er vert, at ek missi lífit; en þat eina gleðr mik, at aungvum mun lagit verða at standa yfir þínum höfuðsvörðum, en þó mun þèr nær ekit verða, ok muntu þat allt af Þóri hljóta, en þó er skaði at honum nokkur fyrir karlmennsku sakir. Nú er hèr sverð, Þorsteinn frændi! er ek vil gefa þèr, er Ángrvaðill heitir, ok hefir jafnan fylgt því sigr; þat tók faðir minn af Birni blátönn dauðum; ekki hefik fleira vopna, svá at afbragð sè á, utan kesju forna¹, er ek tók af Háreki járnhaus, ok veit ek, at hún er aungum manni vopnfær². Nú ef þú vilt burtfara, Þorsteinnfrændi! þá legg ek þat til með þèr, at þú farir upp til vaz þess, er heitir Væmir; þar mun standa bátr einn í hrófi, er ek á, far á honum í hólum þann, er liggr í vatninu, þar mun vera í skáli, ok svá mikill kostur ok klæði, at yðr megi nægja um tólf mánuði; geymið vel bátinn, þvíat ekki eru fleiri skip í nánd. Síðan skildu þeir feðgar; allir höfðu þeir góð klæði ok herklæði, er faðir þeirra hafði fengit þeim, áðr þetta varð. Þorsteinn fór ok bræðr hans, þar til er þeir fundu bátinn, røru í hólminn ok fundu skálann; var þar all nóg, þat er hafa þurfti, ok settust þar um kyrt.

¹) fleininn, C, D. ²) vopnhæfr, C, D.

410 ÞORSTEINS SAGA VÍKINGSSONAR. 11 K.

11. Nú er þar til at taka, at Jökull ok þeir bræðr sögðu víg Ólafs föður sínum: ok er (eigi) til annat, segir Jökull, enn safna liði, fara heim at Víking, ok brenna hann inni ok sonu hans alla, ok væri þó varla fullhefnt Ólafs. Njörfi segir: þat banna ek með öllu, at nokkut mein sè Víking gert, veit ek at þetta eru ekki hans ráð um líf sonar míns, eru hær allir saklausir af nema Þórir; en við Víkingr höfum svarizt í fóstbræðralag, hefir hann þat allt bezt haldit, skal ek ok aungvan ófrið efla honum á hendr. Þikki mēr Ólafr ekki at bættari, þótt Þórir sè drepinn ok aukinn svá harmr Víkingi; fèkk Jökull nú öngvan styrk af föður sínum til þessa¹. Var Ólafr heygðr eptir vanda fornum; tók Jökull þá at halda sveit manna. Njörfi konúngr tók fast at eldast, svá at Jökull hafði landvörn² at mestu. Þat var einn dag, at tveir menn gengu fyrir Njörfa, ok voru báðir í bláum heklum; þeir kvöddu konúng. Konúngr spurði þá at heiti; annarr nefndist Gautan³, en annarr Ógautan, þeir beiddu konúng vetrvistar. Konúngr sagði: illa lízt mēr á ykk, mun ek ekki við ykk taka. Jökull mælti: eruð þið íþróttamenn nokkrir. Ógautan mælti: lítit er allt um þat, en þó vitum við fleira enn okkr er sagt; þá þikki mēr ráð, segir Jökull, at þið farið í flokk minn ok verið með mēr; svá gerðu þeir; Jök-

¹) þess at leita eptir þeim bræðrum, C, D. ²) landráð, C; landstjórn, D. ³) þannig, C, D; Gautr, A, R.

ull gerði við þá vel. Þat hafði frèzt til konúngs hallar, at Víkíngur hafði rekit burtu sonu sína. Jökull vildi því ekki trúa, ok fór til Víkíngs með mikit fjölmenni. Víkíngur frètti, hvat hann vildi; Jökull spyrr, hvat hann vissi til óhappamannsins Þóris. Víkíngur kvaðst hafa rekit þá burt, ok þeir væri ekki þar. Jökull beiddist at ransaka herbergi. Víkíngur lét þat til reiðu, [en segir konúng þat eigi ætlat hafa, at hann mundi bregðast sér'. Ransökuðu þeir húsin, ok fundu eigi, sem von var, ok fóru heim við svâ búit. Þótti Jökli illa, er hann spyrr ekki til þeirra bræðra. Jökull mælti þá til þeirra Ógautans: muntu ekki viss verða með listum þínum, hvar þeir bræðr eru niðrkomnir. Eigi mun þat, segir Ógautan; þú skalt fá okkr bræðrum eitt hús at sofa í, [ok þar skal enginn² koma fyrr enn þú, ok þó eigi fyrr enn á þriggja daga fresti. Lét Jökull svâ gera; var þeim fengin ein skemma at sofa í. Jökull lagði ríkt við, ef nokkur nefndi þá, ok skyldi aungu fyrirtýna nema lífinu. Snemma þenna dag kom Jökull í skemmuna til þeirra bræðra. Ógautan mælti þá: þú ert bræðátr, Jökull, því ek er nývaknaðr, en þó má ek segja þér til Víkíngssona; þú munt vita, hvar þatn þat er, sem Vænir heitir, þar stendr í hólmi ok skáli; þar eru þeir Víkíngssynir. Jökull mælti: ef þetta er, sem þú segir, þá sè ek aungva

¹) ok sagðist hann eigi ljúga, C, D. ²) okkr skal engi maðr efna ok eigi til okkar, C, D.

von til, at þeim verði náð. Ógautan mælti: allt þikki mér þér verða, sem móðurlausu barni, ok litlu ætla ek þú orkir, ef þú ert einn at. Nú vil ek, segir Ógautan, segja þér, at ek á einn belg, þann er veðrbelgr heitir, en ef ek hristi hann, þá stendr úr honum stormr ok vindr með svá stórri grimd ok kulda, at innan þriggja náttu skal lagðr svá sterkr ís á vatnit, at riða skal mega hestum, þótt vill. Þat er þó satt at segja, sagði Jökull, at þú ert mikill listarmaðr, ok má með þessu einu komast í hólmann, því skip eru ekki nema við sjó, ok færir þau engi svá lánan veg. Eptir þat tók Ógautan belg sinn ok hristi; kom þar úr mikil óveðran sakir fjúks grimdar, at engi maðr mátti úti vera; þótti mönnum þetta undrum gegna; en at liðnum þremr nóttum var hvert vatn ok fjörðr lagðr. Jökull safnar mönnum saman ok verða 30 manna. Ekki var Njörfa konungi um þessa ferð, sagði sèr svá hugr um segja, at honum mundi aukast harmr, en mínka eigi: mun ek missa í þessari ferð flesta alla sonu mína ok marga menn aðra; mundi svá betr hafa verit, er ek vildi í fyrstu, at vèr hefðum sæzt við þóri ok haft vináttu Víkings jarls ok sona hans.

12. Nú býst Jökull við 30 manna, ok at auk Gautan ok Ógautan. Þenna morgun vaknar Þorsteinn í skála sínum, ok mælti: vakir þú,

¹⁾ hundrað, b. v. C, D.

Þórir! Vaki ek, segir hann, [en sofit hefi ek hertil¹. Þat vil ek, segir Þorsteinn, at vèr búumst burt úr skálanum, þvíat ek veit, at Jökull kemr hér í dag við marga menn. Ekki hygg ek þat, segir Þórir, ok vil hvergi fara, eðr hvat hefir þú at marki? Mik dreymdi, segir Þorsteinn, at hingat runnu 30² vargar, ok voru sjö bjarndýr ok hinn áttundi rauðkinni, hann var mikill ok grimmligr, ok at auk tvær refkeilur, þær fóru fyrir flokkinum, ok voru heldr illiligar, ok á þeim var mèr mestr óþokki. Vargarnir sóttu at oss allir, ok þótti mèr þar koma um síðir, at þeir rifu í sundr alla⁴ bræðr mína nema þik einn, ok þó félltu. Marga þótti mèr vèr drepa björnuna, en alla drap ek vargana ok hina minni refkeiluna, enda féll ek þá. Hvát ætlar þú merkja draum þenna? segir Þórir. Þat ætla ek, segir Þorsteinn, at rauðkinni sá hinn stóri sè fylgja Jökuls, en birnirnir sè fylgjur bræðra hans, en vargarnir munu mèr sýnzt hafa svá margir, sem menn munu vera með þeim, þvíat þeir munu hafa varga hug á oss, en þaratauk voru refkeilur tvær; þekki ek ekki þá menn, er þær fylgjur munu eiga, þat ætlak, at þeir sè nýkomnir til Jökuls, ok munu vera [óþokkasælir af³ flestum mönnum. Nú hefik sagt þèr þessa ætlan, ok munu vor skipti svá fara, sem mèr hefir þótt í svefninum;

¹) eðr hvat viltu? C. ²) 22, C. ³) v. i, C. D. ⁴) hér byrjar apr B. ⁵) illiligri, C.

vilda ek at vèr forðuðumst vandræði. Ekki ætla ek þetta nema drauma skrímsl, segir Þórir, ok hugarboð þitt, enda væri eigi ógaman, þó vèr reyndum með oss. Ekki þikki mér svá, kvað Þorsteinn, ok hygg ek at ójafnliga sè til ætlat, vilda ek at vèr bjuggumst í burt. Þórir kveðst þat eigi vilja, ok varð svá at vera. Þorsteinn stóð upp ok tók vopn sín ok svá bræðr hans allir. Þórir var hinn tómlásti. Var þat allt jafnsnemma, er þeir voru búnir, at Jökull kom at með menñ sína. 2 dyr voru á skálanum; varði Þorsteinn dyr aðrar ok þrír bræðr hans, en Þórir aðrar við fimta mann; tókst þá sókn hin harðasta; vörðust þeir bræðr harðla vel, en Jökull sótti svá fast at þeim dyrum, sem Þórir var við, at þá féllu þrír bræðr hans, en einn hrökk úr dyrunum ok þángat sem Þorsteinn var; varði Þórir þá enn nokkura stund dyrnar, [en vildi með engu móti hopt; snarast hann þá út úr dyrunum, ok komst fram á ísinn hjá þeim, slá þeir þa hring í kring um hann, en hann verst ágæta vel. En er Þorsteinn sá þat, hleypr hann út úr skálanum ok bræðr hans, þeir er eptir lifðu, ofan á ísinn, þar sem Þórir var. Varð þá enn hörð hrið. Þorsteinn ok Þórir voru mjök stórhöggvir. Þar kom umsíðir at, at allir bræðr Þor-

1) Jökull sótti þá svá fast at, at Þórir sèr, at honum mun eigi endast at verja dyrnar, en vill með engu móti flýja, C, - hopta, D.

steins voru fallnir, nema Þorsteinn ok Þórir; fallnir voru ok Njörfa synir allir nema Jökull ok Grímr. Þorsteinn gerðist þá furðu móðr, svá at hann gat varla staðit, sèr hann þá, at hann mun falla; voru ok allir fallnir nema Gautan ok Ógautan af hinum. Þórir var þá bæði móðr ok sár, þá tók at dimma fast af nótt. Þorsteinn snarast þá at Gautan¹, ok leggr Ángrvaðli í gegnum hann², enda fellr hann þá í valnum. Stóðu þeir þá þrír upp, Jökull, Grímr ok Ógautan, leituðu þeir þá Þorsteins í valnum, þóttust þeir þá finna hann, en þat var Finnur, bróðir Jökuls, því þeir voru svá líkir, at hvárugan mátti frá öðrum kenna. Grímr segir Þorstein dauðan; Ógautan segir, at þat skyldi ekki um grun gera, ok hjó af honum höfuðit, ok blæddi eigi, því Finnur var dauðr. Síðan fóru þeir burt ok heim. Spyrir Njörfi konúngr, hversu farit hefði með þeim; lét konúngr lítt yfir ferð þeirra, ok kveðst nú hafa fengit meiri skaða, enn þó hann misti Ólafs, sonar síns, látit nú sjö sonu sína ok fjölda annarra manna. Settist Jökull nú um kyrt.

13. Þat er nú þessu næst, at Þorsteinn liggr í valnum ok má sèr ekki fyrir mæði, en lítt var hann sár, en er áleið nóttina, heyrði hann, at vagn gekk eptir ísnum; þarnæst sá hann, at maðr fylgði vagninum, hann kendi þar föður sinn; ok er hann kom at valnum,

1) Ógautin, R. 2) *hèðan frá vantar í C.*

ruddist hann um fast, ok kastaði þeim dauðu frá sér ok öllum harðara konungs sonum¹. Sá hann at allir voru dauðir nema Þorsteinn ok Þórir; spurði hann þá, hvárt þeir mætti nokkut mæla, Þórir kvað þat satt vera; þó sá Víkingr, at hann flakti² sundr af sárum. Þorsteinn kvaðst ekki sár vera, en móðr mjök; Víkingr tók Þóri í fang sér, þótti Þorsteini hann þá enn sterkliga tiltaka, þó hann væri gamall. Þorsteinn gekk sjálf at vagninum, ok lagði sik uppí með vopnum sínum; síðan leiddi Víkingr vagninn. Veðrit tók at þykkna ok blána, ok svá skjótt skipaðist um, [at í senn³ á lítilli stundu þótti Víking sem allr ísinn færi í burt. Var þat mjök jafnsnemma, at þeir komu at landi, ok ísinn var allr af vatninu. Síðan fór Víkingr heim í svefnskála sinn, þar var jarðhúss munni hjá rekkju hans, ok lét hann þá þarí niðr, var þar nóg drykkur ok vist ok klæðnaðr ok allt þat hafa þurfti. Græddi Víkingr Þóri, son sinn, því hann var góðr læknir. Annarr endir á húsinu var í skógi, þar varaði Víkingr syni sína við sem mest, at þeir skyldu aldrí úr jarðhúsinu koma, því hann kvað Ógautan þegar vísan verða, at þeir væri á lífi; eigum vèr þá skjótt von ófriðar. Þeir hétu góðu um þat; leið nú þartil at Þórir var alheill; gekk þat nú um öll hèruð, at þeir væri nú allir dauðir Víkingssynir,

¹) konungsmönnum, B, D; er eigi voru órendir, b. v. D.

²) hær endar D. ³) ísinn at, B.

Þó kom á nokkur pati af Ógautan, at eigi væri víst, hvárt Þórir væri dauðr. Bað Jökull hann þá eptirleita, ef hann mætti vís verða, hvar Þórir væri niðrkominn. Lagðist Ógautan þá djúpt, ok var þó aldrí vissari heldr um Þóri. Þat var einn dag, at Þórir mælti við Þorstein: daufligt þikki mér hér í jarðhúsinu, nú er veðr gott, ok vil ek at við förum á skóg at skemta okkr. Eigi vil ek þat, segir Þorsteinn, því við brjótum þá boðorð föður okkars. [Fara skal ek sem áðr', segir Þórir; Þorsteinn nennti eigi eptir at vera; fóru þeir þá á skóginn um daginn ok skemtu sér. En um kveldit, er þeir ætluðu heim at gánga, sáu þeir hvar ein refkeila lítil fór, hún viðraði í allar ættir ok snæraði undir hverja eik. Þórir mælti: hverr ófagnaðr er þetta, frændi! er hér ferr. Eigi veit ek þat gerla, segir Þorsteinn, ek þikkist einn tíma hafa séð þat kvikindi, er þessu er líkt, en þat var um nóttina í skálanum, áðr Jökull kom þar, ok er þat ætlan mín, at þetta sé bykkjustakkrinn Ógautan; tók hann þá spjót ok skaut at refkeilunni, en hún smó niðr í jörðina; gánga þeir nú heim í jarðhúsit ok létu sem ekki sé í orðit. Litlu síðar kom Víkingr jarl þar, ok mælti: nú hafið þið illa gert, er þið hafið brotit boð mitt ok verit úti af jarðhúsinu, ok er

1) þat veit ek, at ek skal fara út á skóginn, þótt þú farir eigi, B.

Ógautan vís orðinn, at þið eruð hér. Þikki mér von at þeir bræðr komi hér skjótt með ófriði.

14. Litlu síðar kom Ógautan at máli við Jökul, ok mælti: þat er þó sannast, at ek er þér önnur höndin ok eigi hin vinstri. Hvat er nú um þat, segir Jökull; þat, segir Ógautan, at ek er nú vís orðinn, at þeir bræðr Þórir ok Þorsteinn eru á lífi, ok eru hjá Víkingi á laun. Þá skal ek, segir Jökull, safna mönnum ok létta eigi, fyrr enn vèr höfum þeirra líf. Fèkk Jökull 80 manna, voru þar í þrír tígir hirðmanna konúngs, voru þessir allvel búnir at klæðum, voru þeir búnir um kveldit, ok ætluðu at fara um morguninn. Þar voru komnir tveir umferðapiltar; hét annarr Vöttr, en annarr Þumall, en er þeir voru komnir í sæng um kveldit, mælti Vöttr til Þumals: þikki þér ekki ráð, bróðir! at við stöndum upp, ok förum til Víking, ok segjum honum fyrirætlan Jökuls, þvíat ek veit, at þat er bani Víking, ef þeir koma honum á óvart, en við erum skyldir at koma honum at líði. Þumall segir: allheimskr ertu, þikki þér eigi sem varðmenn munu verða varir við okkr, ef við förum um nætr, ok erum við þá drepnir ok komum við þá Víking at öngu líði. Jafnan sýnir þú þat, segir Vöttr, at þú ert dáðlaus, ok þóttu þórir hvergi at hræra þik, þá skal ek þó fara ok gera Víking varan við, þvíat mér þætti þá vel keypt, þó ek fengi bana, ef Víkingr hældi lífi sínu ok sýnir hans, því hann

hefir mér opt gott gert. Stóð Vöttr þá upp ok klæddist, ok svá gerði Þumall, því hann nennti þá eigi eptir at liggja. Fóru þeir síðan leið sína, ok komu þeir til Víkings um miðnætti, ok vöktu hann af svefni; sagði Vöttr honum, at Jökuls var þángat von með mikit fjölmenni. Víkingr mælti: vel hefir þú gert, Vöttr minn! svá launa væri vert. Kallar Víkingr saman menn af næstum bygðum, fékk hann 30 manna. Hann gekk þá ofan í jarðhúsit til sonasinna, ok sagði þeim, hvat þá var um at vera. Þórir mælti: þeir skulu fá viðnám, ef þeir koma, munum vér ganga upp úr jarðhúsinu ok berjast með þér. Eigi skal þat, segir Víkingr, vér skulum sjá fyrst, hversu gengr með oss, ok ef mér þykkir óvænliga horfa, þá mun ek fara uppá, þar er jarðhús ykkart er undir, ok gera mikit um mik, skuluð þið þá veita mér lið. Þorsteinn segist svá geraskyldu. Síðan gekk Víkingr á burt; var þá dagr, vopnaðist hann þá ok allir hans menn; hann tók þá kesjufleininn Háreksnaut í hönd sér, ætluðu allir at hann mundi ekki vopnhæfr sakir þúnga, svá gamall sem hann var; þótti þá undarliga viðbregða, af því at þá er Víkingr var kominn í herklæði sín, þótti hann vera úngr í annat sinn. Hlaðgarðr hár ok víðr var fyrir bæ Víkings, ok var þat hit bezta vígi, þar bjóst hann fyrir ok menn hans. Vopn voru fengin Vött ok Þumal¹⁾.

¹⁾ Þumli, B, C.

15. Nú er þar til at taka at Jökull bjóst snemma um morguninn með allt sitt lið, ok létir eigi fyrr enn hann kom til bygða Víkings, stóð Víkingr úti fram á hlaðgarðinum, ok bauð Jökli ok öllum hans mönnum. Jökull segir: annars ertu makligr frá oss, enn vèr þiggjum boð þitt, er þat erindi vort hingat, at þú selir fram úhappamennina Þorstein ok Þóri. Eigi mun ek þat gera, segir Víkingr, en þó mun ek eigi þræta, at hær voru synir mínir báðir, en þó mun ek þá eigi yfirgefa heldr enn sjálfan mik; megið þèr nú atsækja, ef þèr villð, en ek mun verja ok mínir menn. Þeir gerðu þá harða atsókn, en Víkingr varði röskliga ok hans menn; gekk svá nokkura hríð; þá ræð Jökull til uppgaugu¹⁾ á garðinn. Þeir Víkingr drápu marga menn, tóku þá at falla allir menn hans. Fór Víkingr þá upp á jarðhúsit²⁾, ok ber hart á skjöldinn, ok gerði mikit hark af sèr. Þórir heyrði þat ok mælti við Þorstein, at þeir skyldi flýta sèr³⁾: ok munu við þó vera seinir, þvíat ek hygg, at faðir okkar sè fallinn. Þorsteinn kvaðst albúinn, ok er þeir komu út, stóðu eigi fleiri menn með Víkingi enn Vöttr ok Þumall ok Þrítmenn aðrir. Ekki var Víkingr þó enn sár, en mjök var hann móðr. Þegar þeir bræðr komu

¹⁾ ok hans menn; Víkingr lagði þá ótt ok títt með kesjunni, svá at allt hrökk fyrir þeim; var þó um síðir, at þeir komust upp, *b. v. B.* ²⁾ er var undir, *b. v. B.* ³⁾ ok gánga ur jarðhúsinu, *b. v. B.*

út, snaraðist Þorsteinn þar at sem Jökull var fyrir, en Þórir þar at sem Ógautan var fyrir ok hans menn. Tólf¹⁾ menn Njörfa konúngs, þeir²⁾ sóttu at Víkingi ok hans mönnum. Víkingr varði sik, en sætti ekki áverkum við þá. Björn hét sá, er fyrir þeim var³⁾. Á lítilli stundu drap Þórir alla⁴⁾ fylgdarmenn Ógautans, ok hjó til hans, en Ógautan steypmist niðr í jörðina, svá í iljar hans var at sjá. Þorsteinn sótti at Jökli. Vötrr mælti: þat er vel, at þið reynið með ykkur, hvárr fræknari er, þvíat Jökull hefir þat aldri mátt heyra, at Þorsteinn hafi [verit um nokkura hluti til líka við Jökul⁵⁾. Var nú orrosta hin harðasta með þeim Þorsteini ok Jökli; svá lauk at Jökull hrökk⁶⁾ út af hlaðgarðinum með mörgum stórum sárum. En er Jökull var burtfarinn, gaf Víkingr líf hirðmönnum konúngs, þeim er eftir lifðu, ok sendi þá burt með sæmiligum gjöfum, ok bað þá bera Njörfa konúngi vinsamliga kveðju sína. Ok er Jökull kom heim, var Ógautan heimkominn; Jökull taldi fast á hann, því hann hefði fyrr flúit enn aðrir⁷⁾, en Ógautan segir, at eigi hefði lengr verit vært: má þat ok kalla at heldr væri þar at eiga við tröll enn menn, en Jökull kvað mikit mælt⁸⁾ í því. Nokkurir síðar komu heim menn Njörfa konúngs, er þeir Vík-

1) 13, B. 2) ok voru þeir hirðmenn hans, B. 3) hirðmönnum konúngs, b. u. B. 4) Þeir byrjar C apr. 5) um nokkra hluti dreigist til líka við hann um neinar íþróttir, B; um nokkra hluti dreigist í eyra við hann u. n. i., C. 6) stökk, C. 7) hann, B, C. 8) bæft, B.

íngur höfðu grið gefit, ok sögðu Njörfa konungi kveðju Víkings ok allan hans velgerning, er hann hafði þeim gert. Konungur svarar: ólíkur er Víkingur flestum mönnum sakir síns drengskapar ok alls vaskleika; er þat ok satt at segja, Jökull frændi! at ek set þvert bann fyrir, at nokkur ófriður sé gerr Víkingi héðanaf. Jökull svarar: eigi nenni ek því, at bræðrabann mínir sé í næsta garði mér; er þat ok skjótt at segja, at Víkingur skal aldri í friði fyrir mér né synir hans, skal ek aldri gefa upp, fyrr enn þeir eru í helju. Þá mun ek prófa, segir konungur, hvort okkar vinsælli er, því ek skal fara með alla þá, er mér vilja fylgja, ok veita Víkingi lið. Þikki mér miklu varða um, at þú verðir eigi bana-maðr Víkings, þvíat þá verð ek annathvart at gera, láta drepa þik, ok mun þat illa fyrirmælast, eðr rjúfa eiða mína, er ek hefi svarit, at hefna Víkings, ef ek lifða honum lengr; lauk hann svá sínu tali. Víkingur kom at máli við sonu sína, ok mælti: ekki hefi ek traust til at halda ykkur hér fyrir ríki Jökuls, en hitt er þó meira, at ek vil ekki, at nokkurt misþykki komi millum okkar (Njörfa konungs). Þorsteinn mælti: hvert ráð viltu þá sjá fyrir okkr? Víkingur mælti: Hálfán heitir maðr ok ræðr fyrir Vogum; þat er öðrumegin fjalls þess er hér stendr; hann er fornvinnr minn ok fóstbróðir; þángat sendi ek ykkur til trausts, þó eru margar torfærur á veg-

¹⁾ ok firra menn vandræðum, b. v. B. C.

inum, skálabúar tveir, hvárr öðrum verri viðreignar, heitir annarr Sámr, en annarr Fullafi; Gramr heitir hundr Fullafla, ok er litlu betri viðreignar enn skálabúi. Nú þótt þið komizt undan þeim báðum, þikki mér eigi víst, hvárt þið komizt til Voga, þvíat gjá ein gengr eptir fjallinu djúp ok breið, at ek veit öngva menn hafa yfirkomizt, nema oss fóstbræðr; þó þikki mér líkara at Þorsteinn mundi yfir komast, en eigi treysti ek Þóri. Litlu síðar bjúggust þeir bræðr til ferðar, ok höfðu vopn sín öll; þá gaf Víkingr Þóri kesjuna. Gull eitt fékk hann Þorsteini, syni sínum, ok bað hann fá Hálfðáni til jarteikna. Vertu, Þórir frændi! Þolinmóðr, segir Víkingr, þótt Hálfðán sè styggr við þik, eða taki lítt á þér ok þínum erindum. Skildu þeir feðgar þá; þótti Víkingi svá mikit, at vatnit fór niðr eptir kjálkunum á honum. Víkingr leit eptir þeim ok mælti; ekki mun ek sjá ykkir á æfi minni, þó muntu verða gamall maðr¹⁾; Þorsteinn frændi! ok hinn mesti frægðarmaðr; farið nú heilir ok vel! Snèri karl þá heim, en þeir gengu uppá fjallit, ok komu at einum skála um kveldit; þar var hnigin hurð á miðjan klofa; Þórir gekk at hurðinni, ok hratt upp, ok varð þó öllu afli at kosta; ok er þeir komu í skálann, sáu þeir at mikill varníngr var þar ok allskonar byrgðir; sæng stór var þar. Ok er kom at dagsetri, kom skálabúi heim ok

¹⁾ æfimaðr, C.

heldr ófrýnligr; hann mælti: ok eru hér komnir óhappamennirnir Víkings synir Þorsteinn ok Þórir, er drepit hafa sjö sonu Njörfa, skal hér ok endir verða á þeirra óhöppum, þvíat mér mun lítit fyrir verða at leggja ykk at velli. Hverr er sá, segir Þórir¹, at svá lætr gífrilega uppá okkr? Skálabúinn sagði: ek heiti Sámr, son Svarts; Fullafli heitir bróðir minn, er hér ræðr öðrum skálanum. Þorsteinn mælti: þat sè ek, at feigð kallar at okkr bræðrum, ef þú einn drepr okkr báða, þvíat ek hirði eigi, þó við reynum okkr, en Þórir sè hjá. Í því rennr Sámr undir Þorstein svá snart, at Þorsteinn varð örtaka fyrir, en féll þó eigi. Þórir hleypr þá at, ok leggr kesjunni á síðuna ok út um aðra; datt Sámr þá dauðr niðr. Þar voru þeir um nóttina, ok höfðu góðar náðir, þvíat matr var nógr; gerðu þeir heitt í skálanum, ok höfðu ekki fjár þaðan. Fóru þeir um morguninn, en at kveldi þess dags fundu þeir annann skála, var sá sýnu stærri. Hurð var hnigin á klofa; Þórir gekk at hurðinni [ok ætlaði upp at hrinda², ok gekk eigi; hann gekk at með öllu afli, ok gekk eigi at heldr. Þorsteinn fór at hurðinni, ok hratt upp, ok gengu inn. Hlaði með vöru var þar á aðra hönd, en skíðahlaði á aðra; sæng stór stóð innar um þvert, svá þeim þótti úr hófi gánga vöxtr hennar; öðrumegin var flet mikit, sem úm væri krínglótt at vexti; þat þóttust þeirskilja,

¹) Þorsteinn, C. ²) b. v. hin.

at hundrinn Gramr mundi þar í liggja. Þeir settust þá niðr ok kveiktu eld upp fyrir sér, en er langt var af dagsetri¹ heyrðu þeir, at fast var niðr stigit, þvínæst var hurðinni upplokit, þar gekk inn risi furðuliga mikill, hann hafði bjarndýr mikit bundit á bak sér, en fuglakippu fyrir. Hann lagði niðr byrðina á gólfrit ok mælti: fússum! ok eru hér komnir vandræðamennirnir² Víkingssynir, er nú hafa verst orð um landit sakir óhappa sinna, hversu komuzt þið úr höndum Sáms, bróður míns? Svá komumst við, sagði Þorsteinn, at Sámr lá eptir dauðr. Í svefni hafði þið svikit hann, segir Fullafli; eigi var þat, segir Þorsteinn, þvíat við börðumst, ok feldi Þórir bróðir minn hann. Ekki skal níðast á ykkir í nótt, segir Fullafli, skulið þið bíða morguns ok hafa mat, sem ykkir líkar. Síðan sundraði skálabúi veiði sína, ok tók borð ok bar á mat; tóku þeir þá allir til matar, eptir þat fóru þeir allir til svefns; lágu þeir bræðr tveir saman í vararfeldum. Illa lét hundrinn, þá þeir fóru hjá honum. Hvarigir leituðu þar til svika við aðra. Um morguninn stóðu þeir snemma upp hvárutveggju; þá mælti Fullafli: nú skulum við Þorsteinn reyna með okkr, en Þórir við hund minn í öðrum stað; þessu muntu ráða, segir Þorsteinn. Gengu þeir þá út ok fram á völinn. Hundrinn hleypr þegar móti Þóri með gapanda gini, ok

¹) nótt, C. ²) kynsramennirnir ok fullir af vandræðum, C.

áttu hina hörðustu sókn, þvíat rakkinn sló af sér hvert högg með halanum, en ef hann stakk með kesjunni, beit hann af sér hvert lag. Sóttust þeir svá eykt dags, at Þórir kom öngvu sári á hann. Þat var einn tíma at Gramr skauzt at Þóri, ok greip í kálfann ok þar úr sig; í því lagði Þórir kesjunni á hundinn, ok nísti niðr við vellið, ok dó Gramr litlu síðar. Þat er frá Fullafla at segja, at hann hefir mæki stóran í hendi, en Þorsteinn sverð sitt; þeir áttu bæði harða sókn ok lánga, þvíat Fullafla var stórhöggr, en sakir þess at Angrvaðill beit svá hlífar sem hold, þá féll Fullafla dauðr, en Þorsteinn var ekki sár.

16. Nú búast þeir bræðr í burt, ok fóru veg sinn allt þar til þeir komu at gjá mikilli; sýndist Þorsteini hún vera ill yfirferðar, þó ræð hann til hlaups, ok hljóp yfir gjána, Þórir þegar eptir, var þat allt jafnsnemma at Þorsteinn snérist á gjábakkanum ok Þórir var kominn framan í gjábakkann ok var búinn at falla bak apr¹; í því gat Þorsteinn gripit til hans ok kipti honum uppá gjábakkann. Þorsteinn mælti: jafnan sýnir þú þat, frændi! at þú ert óbilgjarn; var enn svá, því þat máttir þú vita, at þat var bráðr bani, ef þú félt ofan í gjána. Nú var eigi þat, segir Þórir, ok naut ek enn þín sem optar. Gengu þeir nú veg sinn, allt þar til er þeir komu at móðu einni, hún var

¹) hér endar B.

bæði djúp ok straung. Þorsteinn bað þá fyrileitast, hvar vaðit mundi vera. Þórir ferr þegar útá ána, ok er hann kom skammt frá landi, kendi hann ekki niðr; varð hann þá at kosta sunds. Þorsteinn nennti eigi á landi at standa, lagðist út á ána eptir honum; lögðust þeir þá at landi, ok undu klæði sín; en meðan þeir voru at því, varð grimd svá mikil, at klæði þeirra fræri ok urðu sem steinn, máttu þeir ekki í þau komast; gerði þá hrið mikla; ætla menn at því veðri muni Ógautan ollat hafa. Þorsteinn spyr þóri, hvat til ráða væri: þikki mæð rað, segir þórir, at við stíngum klæðum okkrum niðr í móðuna, þvíat í kulda vatni raknar skjótt. Svá gerðu þeir, ok með þessu bragði komust þeir í klæðin, gengu síðan, þartil þeir komu heim á bæinn í Vogum. Læst var hurð, komust þeir ekki inn, þá var kveldtími. Þeir börðu lengi á dyrum, ok var ekki tilgengit. Ás lá í túninu tvítugr, hann tóku þeir ok báru uppá húsin, ok riðu honum svá at braka tók í hverju trè; allt fólk var hrætt, er í bænum var, svá at í sína hyrning hljóp hverr. Hálfán gekk þá til dyra ok gekk fram á hlaðit. Þeir bræðr gengu þá at honum, ok heilsuðu uppá hann. Hálfán svaraði þeim fáliga, en þó spyr hann þá at nafni. Þeir nefndu sik ok (sögðu) vera synir Víkings jarls, segja hann hafi heilsat honum. Hálfán segir: ekki kann ek at kalla fóstbræðralagit með okkr, þikki mæð,

sem margr haldi þat til meðallags, en ekki betr; þikki mér sem þið látið þat ekki langt í ættir gánga, er þið hafið drepit flestalla sonu Njörfa konungs; þó megið þið inngánga ok vera hér í nótt, ef þið villi. Gekk hann þá inn undan snúðugt, en þeir eptir; þeir komu í stofuna, var þar fátt manna; ekki voru klæði af þeim dregin, sátu þeir svá um kveldit, þar til farit var at háttu. Þá var settr trýgill fyrir þá á borðit, ok grautr í ok sinn spónn í hvárn enda. Þórir tók til ok hóf. Þorsteinn mælti: misjafnt er þér varit um stórlæti þitt, hann tók upp trýgilinn ok kastar utar á gólfitt, svá hann brotnaði í sundr. Síðan fóru menn til háttu; höfðu þeir bræðr öngva sæng, var þeim ekki svefnsamt um nóttina. Þeir stóðu upp snemma um morgin, ok bjuggust til ferðar; ok er þeir komu út fyrir dyr, kom karl þar, ok mælti: hvat sögðu þið í gær, eða hvers synir sögðuzt þið vera? Þórir segir: hvat muntu nú gjörr vita enn þá við sögðum þér, at við vorum synir Víkings jarls. Þorsteinn mælti: hér er fingurgull, er hann bað mik fá þér. Þórir mælti: ek ætla at sá hafi verr, at honum sýnir þar af. Þorsteinn mælti: vertu eigi svá stygggr, bróðir! hér er gullit til jarteikna at þú mundir taka við okkr, svá við hefðum hér traust hjá þér. Hálf-dán tók við gullinu, ok varð glaðr við ok mælti: því munda ek eigi taka við ykk, ok allt gott gera, þat er ek má; er þat skyldt sakir Vík-

íngs, vinar míns; lízt mér giptuliga á ykkur. Þórir mælti: satt er þat, sem mælt er, at gott er at hafa tvo hvoptana ok sitt (með) hyorum (mæla), læztu öðruvís við okkur í gærkveld, er við komum hér; muntu vera hin mesta skræfa, ok hvervetna [ertu slægr¹. Þorsteinn mælti: höfum við þol, Hálfán! við bróður minn, þó hann illyrði þik, þvíat hann er ófyrileitinn í orðum ok gerðum. Frætt hefi ek þat, segir Hálfán, at þú ert manna gerviligastr², en Þórir bráðr ok ófyrileitinn, en þó virðist mér, sem þú munir vera í öllu stórlyndari. Fóru þeir inn, ok voru dregin af þeim klæði, ok veittr hinn bezti beini; sátu þeir þar um vetrinn í góðu yfirlæti. En er vordagar komu, þá mælti Þorsteinn við Hálfán: nú munu við burtu leita hëðan af. Hvat viltu helzt ráða? segir Hálfán. Ek vilda, at þú fengir mér skip, segir Þorsteinn, ok menn á, mun ek halda í hernað ok afla mér fjárhylutar. Hálfán sagði, svá skyldi vera. Bjuggust þeir síðan suðr með landi, þar komu í móti honum tvö³ skip, er faðir hans hafði sendt honum, hlaðin af mönnum ok góðum vopnum. Þorsteinn sendi aptr þat⁴ skip, er Hálfán hafði fengit honum, ok mennina með, en sínu skipi stýrði hvárr þeirra bræðra. Þeir herjuðu víða um sumarit, ok varð þeim gott til fjár ok metnaðar. Um haustit komu þeir at einni ey; þar rëð fyrir sá bóndi, er Grímr hët; hann bauð þeim at sitja

¹) illu sleginn, C. ²) gæfastr, C. ³) 5, C. ⁴) þau, C. R.

Þar um vetrinn, ok þat þágu þeir. Grímr var kvongaðr, ok átti sér eina dóttur, er Þóra hét; hún var mikil vexti ok væn at yfirliti. Þórir lagði hug á hana, ok sagði Þorsteini, bróður sínum, at hann vildi fá hana sér til eginkonu. Þorsteinn ræddi þetta mál við Grím bónda. Grímr tók því fjarri. Þorsteinn mælti: þá býð ek þér á hólmi, ok ráði sá okkar dóttur þinni, sem annann vinnr á hólmi. Grímr kvaðst þess alþúinn. Annann dag eptir tóku þeir feld ok köstuðu undir fætr sér, ok börðust all-drengiliga, ok skildu at kveldi, svá hvárgi var sár; börðust þeir dag annann ok þriðja, ok fór á sama veg. Þat var einn dag at Þórir spyrr bóndadóttur, hvat valda mundi at Grímr yrði ekki sígraðr; hún segir, at steinn sá stæði framan í hjálminum, at því ylli, at hann má eigi sigrast, á meðan steininum verðr eigi af honum náð. Þetta segir Þórir Þorsteini; ok enn fjórða dag, er þeir börðust, kastar Þorsteinn sverðinu, en greip hjálminn tveim höndum svá fast, at slitnuðu hjálmböndin. Litlu síðar ræð hann á Grím ok kendi þá aflsmunar; hafði Þorsteinn hann þá undir ok gaf honum líf. Þá spyrr Grímr, hverr hefði sett ráð til at taka hjálminn; Þorsteinn segir, at Þóra hefði sagt þóri. Giptast vill hún þá, segir Grímr, skal ok svá, var þat þá ráðit at Þórir fékk Þóru. Ok at vordögum lagðist Þorsteinn

1) Þórir, C. 2) v. i. C.

í hernað, en Þórir sat eptir; tókust þar upp ástir góðar með þeim Þóru; þau áttu einn son barna, er Haraldr hét, hann tók kesjufleininn síðan eptir föður sinn, ok af honum tók hann nafn ok var kallaðr Haraldr kesja.

17. Skati hefir konúngr heitit, hann var Eiríksson Myndilssonar Meitálfssonar¹. Skati konúngr ræð fyrir í Sogni, hann átti sèr drottningu ok tvö börn; Beli hét son hans, enn mesti ágætismaðr; Íngibjörg hét dóttir hans, hún var þá eigi í ríkinu, því hún hafði fyrir álögum orðit. Skati hafði verit berserkr² ok hinn mesti víkíngur, ok ruddi sèr til ríkis í Sogni. Þorgrímr hét landvarnarmaðr hans, hann var hinn mesti kappi ok mikill garpr, en í meðal-lagi trúr. Mikil vinátta var með þeim Þorgrími ok Bela konúngssyni. Beli var hinn frægasti maðr um öll lönd. Þat hafði borit til tíðinda, at þá Skati konúngr var aldraðr mjök, ok börn hans bæði úng³, komu víkíngar tveir við land, hét annarr Gautan en annarr Ógautan, þeir komu mjök á óvart, ok buðu konúngi til bardaga, eðr skyldi hann gerast jarl þeirra ok gefa upp land sitt. Skati konúngr hafði ekki liðsafla við þeim, en þó vildi hann heldr deyja með sæmd en lifa með skömm, ok falla í konúngdómi sínum heldr enn þjóna fjandmönnum sínum. Fór hann til bardaga, ok hafði ekki fleira lið enn hirð sína. Þor-

¹) Ekkilsson, Mundilss., Meitilss., C. ²) sækonúngr, C. ³) v. i. A, R; tekið úr C.

grímr komst í burt með Bela konúngsson, en Íngibjörg sat eptir í skemmu sinni. Skati konúngur fell fyrir Ógautan með góðan orðstýr, en menn hans, þeir sem eptirlifðu, flýðu á skóga. Settist Ógautan nú at ríki, ok lét gefa sér konúngs nafn; hann bað Íngibjörgu at gánga með sér, en hún neitaði þverliga, ok sagðist fyrr skyldu drepa sík sjálf enn eiga föðurbana sinn, ok slíkt illmenni sem Ógautan er: þar sem þú ert líkari fjanda enn manni. Ógautan varð reiðr við, ok mælti: ek skal launa þér illyrði þín, ok legg ek þat á þik, at þú sèrt þvílík at vexti ok yfirlitum sem Skellinefja, systir mín, ok allri náttúru þeirri, sem þú mátt bera, byggir helli þann, sem við Djúpamóðu er, ok komist aldri úr þessum álogum, fyrr enn nokkur velborinn maðr verðr til þess at eiga þik, ok játi því; ok þó aldri fyrr enn ek er dauðr; en systir mín taki við yfirlitum þínum. Þat læt ek ummælt, segir Íngibjörg, at þú njótir þessa ríkis bæði illa ok skamma stund. Varð þetta at áhrinsorðum, er Ógautan mælti, at Íngibjörg hvarf í burt. Litlu síðar kom þar aptr Beli konúngsson ok Þorgrímr með margum menn um náttartíma, ok báru eld at lopti, því er þeir bræðr sváfu í, ok brendu inni alla þá menn, utan þeir bræðr fóru hina neðri leið, ok komust svá í burt, létu eigi fyrr enn þeir komu fram í hirð Njörfa konúngs, en Beli tók aptr við ríki sínu,

ok gerðist þar konúgr yfir. Þorgrímr var enn landvannarmaðr hans.

18. Vilhjálmr hefir konúgr heitit, er reð fyrir Vallandi, vitr konúgr ok vinsæll, hann átti dóttur þá, er Ólöf hèt, kvenna kurteisust. Nú er þar til at taka, sem Jökull Njörfason er, at eptir þat er þeir Víkingssynir voru burt farnir, gerði hann Þorstein ok Þóri útlæga fyrir endilárgan konúgdóm sinn. Ekki samþykkti Njörfi konúgr þat, því þeir Víkingr hældu vináttu sinni, meðan þeir lifðu. Eitt sinn kom Ógautan at máli við Jökul, ok spyrr, hvárt hann vill ekki kvongast. Jökull frètti eptir, hvar hann sæi þar jafnaðar kvonfáng. Ógautan mælti: Vilhjálmr í Vallandi á dóttur, er Ólöf heitir, þar þætti mér vaxa þinn heiðr, ef þú fengir þat ráð. Því skulum við eigi þar til ráða, segir Jökull. Þjuggust þeir þá til ferðar með 60 manna, ok fóru síðan til Vallands ok fundu Vilhjálmm konúng, tók hann vel við Jökli, þvíat Njörfi, faðir hans, var nafnkunnigr um öll lönd. Jökull hefir upp bónorð sitt til Ólafar sèr til handa. Ógautan fylgði fast bónorðinu, en konúgr skaut til dóttur sinnar; ok er þeir höfðu þetta talat, gengu inn í höllina 30 manna heldr röskligir, sá var mestr ok fríðastr, er fyrir þeim var, hann gekk fyrir konúng ok kvaddi hann; en þegar Ógautan sèr þessa menn, þá hljóðnar um hann, ok

drap niðr hökuskegginu, ok mælti við Jökul ok aðra menn sína, at þeir skyldu ekki nefna sik, meðan þeir væri þar í landi. Konúngr spyr hina miklu menn at heiti, en formaðr þeirra kvaðst Beli heita ok vera son Skata konúngs, er ræð fyrir í Sogni: er þat erindi mitt hingat, at ek vil biðja dóttur þinnar. Konúngr segir: her er kominn áðr Jökull Njölfason ok biðr hennar; mun ek nú þann vegrá gera, at hún kjósi, hvárn hún vill eiga; skýpaði konúngr Bela á aðra hönd sér, var þar veizla hin bezta. At þrem nóttum liðnum gengu þeir út til skemmu, ok fréttu konúngsdóttur eptir, með hvarum hún vildi ganga, Jökli eðr Bela; skjótt var þat auðfundit á henni, at hún vildi heldr eiga Bela, en í því varpaði Ógautan kefli í kné henni, en svá brá henni við þat, at hún neitaði Bela¹⁾, en gekk at eiga Jökul; snéri Beli þá til skipa. Vináttumál hafði farit áðr milli þeirra Jökuls ok Bela, svá þat segja sumir, at Beli mun hafa tekit fè til höfuðs þeim bræðrum Þorsteini ok Þóri. Gaf Beli Jökli önga skuld á, þótt konúngsdóttir vildi hann ekki eiga, með því undir hennar úrskurð kom. Síðan fór Beli heim til ríkis síns. Jökull bjóst heim, þegar úti var brullaup hans, ok Ógautan með honum.

19. Nú er þar til at taka er Þorsteinn heldr heim úr hernaði, ok ætlar til Gríms bónda, þvíat Þórir, bróðir hans, sat þar í eygni.

¹⁾ Bjela, C hér og víðar.

Jökull hafði nú fregn af ferðum hans, hann mælti þá til Ógautans, ok bað hann reyna listir sínar ok gera veðr at Þorsteini, svá hann druknaði ok allir hans menn. Ógautan kveðst til þess hætta, hversu sem tækist; gerði hann þá svá mikit kýngiveðr at Þorsteini, at skip hans týndust í sjáfargangi, ok hverr maðr, er á var. Þorsteinn dugði lengi vel, ok kom þar um síðir at hann þreyttist á sundi; var hann þá kominn í lágarða, dró hann þá niðr; í því sá hann, hvar kerling ein stór óð út at honum, ok var í skorpnum skinnstakki, (hann var) síðr í fyrir, en stuttr á bak; hún var stórskorin mjök ok heldr grepplig¹ í ásjónu, ok gekk at honum ok greip hann úr sjónum², ok mælti: viltu þiggja líf af mér, Þorsteinn? Hann segir: því munda ek eigi vilja, eðr hvat heitir þú? Hún segir: óvant er nafn mitt, ek heiti Skellinefja, en muntu nokkut verða til at vinna lífgjafarinnar. Hvat er þat? segir hann. At veita mér bæn þá, er ek vil biðja þik, segir hún. Þú munt þeirrar einnar biðja, segir Þorsteinn, at mér mun þat vel vegna, eðr nær skal hún tilkoma? Ekki at sinni, segir hún. Síðan bar hún hann til lands, [ok var hann þá kominn í ey þá, er Grímr átti fyrir at ráða³. Sló hun þá á við hann glímu nokkurri, þartil honum gerði heitt. Skildi hún þá við hann, ok bað hvárt vel fyrir

¹) greipilíg, C. ²) ólæginu, C. ³) v. í. C.

öðru; ferr hún þá leiðar sinnar, þvíat hún kveðst víðara verða við at koma; en Þorsteinn fór heim til bæjar; var þar fagnafundur með þeim bræðrum, sat Þorsteinn þar um vetrinn í góðu yfirlæti. Nú er þar til at taka, er þeir sigla heim Jökull ok Ógautan, at þat var einn dag í góðu veðri, at miklu myrkri sló yfir skipit með svá mikilli grímd ok¹⁾ frósti, at engi maðr á skipinu þorði á móti at sjá. Klæddu allir menn andlit sitt, þeir sem á skipunum voru; en er afleið myrkrinu, sáu þeir, hvar Ógautan var heingðr upp við húnboru, var hann þá dauðr. Þótti Jökli þat hinn mesti skaði, ok hélt heim í ríki sitt, ok sezt um kyrt. Þeir Þorsteinn ok Þórir bjuggust [snemma um vorit, ok ætla at sækja heim Víking, föður sinn, ok er þeir koma at Djúpamöðu, urðu þeir eigi fyrr varir við, enn Jökull kom þar at þeim með 30 manna; slær þegar í bardaga með þeim, var Jökull hinn ákafasti ok svá Grímr, bróðir hans. Þórir ok Þorsteinn vörðust vel; gekk svá lengi at þeir komu öngu sári á þá bræðr, var þá hvárttveggja, at Þorsteinn var stórhöggr, enda beit Ángrvaðill járn sem klæði. Þórir varðist ágæta vel ok hafði eigi kesjuna, því hún hafði heima eptir legit. Þeir Grímr mættust ok börðust alldrengiliga, en þó lauk með því at Grímr hné dauðr til jarðar; þá hafði Þorsteinn drepit 19²⁾ menn, enda var hann þá bæði móðr ok sár,

1) fylu ok ótillheyranda., b. v. C. 2) um vetrinn, C. 3) 18, G.

ok svá Þórir. Snèrust þeir bræðr þá bökum at, ok vörðust þá enn vel. Jökull sótti at við 11¹ menn, ok gerði svá harða hríð, at Þórir fèll; þá varðist Þorsteinn nú karlmannliga, ok allt þar til er þeir voru eigi fleiri enn Jökull ok þrír aðrir. Jökull lagði þá til Þorsteins, ok kom í lærit heldr ofarliga, en með því at Jökull var sterkr ok gekk fast á lagit, en Þorsteinn móðr mjök, ok stóð framarliga á árbakkanum, þá hrapaði hann ofan fyrir hamrana, en Jökull gat sem næfrligast² stöðvat sik. Leitaði Jökull síðan heim, ok þóttist hafa drepit Þorstein ok Þóri. Settist hann nú um kyrt. Nú er þar til at taka, er Þorsteinn fèll ofan fyrir hamrana, varð þar undir tó, er Þorsteinn kom niðr, en sakir mæði ok sára mátti hann ekki hræra sik, en þó hafði hann vit sitt, er hann kom niðr. Ángvaðill hraut úr hendi honum ok ofan í móðuna. Lá Þorsteinn þá milli heims ok heljar, ok veitti sér þá ekki nema dauða. Ok er hann hafði eigi lengi³ legit, sér hann hvar gengr Skellinefja⁴, ok var í skinnstakki sínum ok öngu fegri enn fyrr. Hún kemr þar at, sem Þorsteinn liggr, ok mælti: eigi þikki mæ'r [úr steini hefja⁵ fyrir þer um slisferðir þínar, Þorsteinn! sýnist mæ'r nú liðit at þer, eðr viltu nú veita bæn þá, er ek keypta at þer fyrri. Þorsteinn segir: ek sé mik nú fátt mega gera, þat veizlu-

1) 9, C. 2) næfrligast, C. 3) fulla stund dags, C. 4) fóstur þaus, C. 5) frá hefja, C; úraka, R.

munr sè í. Sú er bæn mín, segir hún, at þú játir at eiga mik, mun ek þá leita við at græða þik. Þorsteinn segir: eigi veit ek, hvárt ek skal þat tilvinna, þvíat mér sýnist þú ferlig at sjá. Þar skaltu þó eiga um at kjósa, segir hún, hvárt viltu heldr eiga mik eðr láta lífit ok rjúfa þó eið þinn við mik, er þú hezt at veita mér bæn mína, þá er ek gaf þér líf við Grímsey. Þorsteinn segir: mikit er satt í því, ok mun þat bezt at halda orð sín, ok vil ek því játa at eiga þik, muntu verða mér hinn mesti bjargvætt, en þó vilda ek þat tilkjósa við þik, at þú náir sverði mínu, [ef mér verðr lífs auðit, svá ek mega bera þat¹. Hún segir svá vera skyldu, ok tók hann upp í skinnstakk sinn, ok hljóp upp² hamrana, sem hún væri laus, þartil er hellir stór varð fyrir þeim; þar fór hún inn í, ok bindr sár Þorsteins, ok leggr hann í hæga sæng, ok innan sjö náttu var hann gróinn at mestu. Þat var einn dag, at Skellinefja var í burt úr hellinum, ok um kveldit kom hún aptr með sverðit, ok var þá vott mjök, ok fékk Þorsteini ok mælti: nú hefi ek gefit þér tvo tíma líf ok fengit þér aptr sverð þitt, er þú hefir mestar mætr á, ok þat hit [fjórða, er okkr er mest veitt í, at ek heingða Ógautan; en þó hefir þú þetta fullu launat mér, þvíat þú hefir komit mér úr álögum þeim, er Ógautan lagði á mik³; heiti ek Íngibjörg, dóttir

¹) er mér var laust, C. ²) ofan fyrir, C. ³) tekið úr C;

Skata konúngs, en systir Bela, en mèt varð þat til undanlausnar um ánauð mína, ef nokkur velborinn maðr játar at eiga mik. Nú vartu til þessa, ok er ek nú laus af ánauð minni, skaltu nú búast í burt af hellinum ok fara fram mínum ráðum, ok muntu finna Bela, bróður minn, við fimta mann; þar mun vera Þorgrímr kobbi, landvarnarmaðr hans, með honum. Þeir hafa tekit fè til höfuðs þèr af Jökli, munu þeir slá til bardaga við þik; hirði ek ekki, þóttu drepir Þorgrím ok förunauta hans, en gef líf Bela, bróður mínum! vilda ek at þið yrðuð fóstbræðr; ok ef þèr er þat í hug at fá mín, far þú heim í Sogn með honum, ok bið mín! ok mun ek þar þá fyrir vera, má vera at ek lítist þèr öðruvís at sjá enn nú. Skilja þau nú, ok er hann var skammt kominn, kom Beli móti honum við fimta mann, ok er þeir fundust, mælti Þorgrímr: þat er vel, Þorsteinn! er vèr fundumst, skal nú vinna til fjár þess, er Jökull hefir lagt til höfuðs þèr. Þat þætti mèt verða mega, at þú mistir fjárins, en lètir lífit, segir Þorsteinn.

20. Nú er þar til at taka, at þeir sækja at Þorsteini, en hann varðist vel ok drengiliga, en svá lýkr, at Þorgrímr fell ok þrír förunautar hans. Þá börðust þeir Þorsteinn ok Beli á

rúngt í A þamig: þriðja, at þú hefir komit mèt úr álögum; veit ek at ek hefi heingðan Ogautan, en þó hefir þú mèt þetta fullu launat, þvíat Ogautan lagði á mik annat (máske ánauð e. annat nafn), R.

nýan leik, varði Þorsteinn sik¹, en vildi ekki (særa) Bela, en Beli sótti at, þartil at Þorsteinn greip til hans, ok setti hann niðr hjá sèr², ok mælti: alls á ek kosti við þik, en ek vil gefa þer nú líf, ok þat með at við verðum fóstbræðr, skaltu konúgr vera, en ek hersir, ek vil ok biðja Íngibjargar, systur þinnar, ok hafa heiman með henni eignir í Sogni. Eigi er þat it hægra, segir Beli, (af því) at systir mín er horfin í burt, svá enginn veit, hvat af henni er orðit. Þat má vera, segir Þorsteinn, at hún sè aptr komin. Eigi sè ek, segir Beli, at hún fái röskara mann enn þik, ok vil ek þennan kost allan; bundu þeir þetta með fastmælum, ok fóru nú heim í Sogn. Varð Beli þess snart var, at systir hans var aptr komin með öllum þvílíkum [blóma, sem hún hafði áðr haft í æsku sinni³. Þorsteinn hefr upp orð sín, ok biðr Íngibjargar sèr til handa; var þat ráðum ráðit; hafði hún heiman eignir þær⁴, er lágu öðrumegin fjarðarins. Hèt sá bær at Framnesi, er Þorsteinn ræð fyrir, en sá á Sýrströnd⁵, er Beli ræð fyrir. Þeir Þorsteinn lögðust í hernað um vorit, ok höfðu fimm skip, herjuðu þeir víða um sumarit, ok varð gott til fjár, en höldu heim at hausti, ok höfðu sjö skip. Annat sumar lögðu þeir í hernað, ok varð illt til fjár, þvíat víkingar allir forðuðust þá; ok er þeir koma at skerjum þeim, er

¹) áverkum, b. v. C. ²) knepti, b. v. C. ³) búnaði s. h. h. a. h., C. ⁴) í Sogni, b. v. C. ⁵) Sýrstöðum, C.

Elfarsker heita, lögðu þeir at höfn um kveldit; ok gengu þeir á land, Þorsteinn ok Béli, ok yfir þvert nesit, þat er þeir lágu undir. En er þeir komu yfir nesit, sáu þeir tólf skip liggja tjölduð svörtum tjöldum; þeir sáu tjöld á landi ok rauk af, þeir þóttust þat vita, at þat mundu vera matsveinar. Þeir köstuðu yfir sik dulklæðum, ok gengu þángat, ok er þeir komu þar at tjalddyrunum, færðust þeir báðir í dyrnar, svá at ekki náði út at leggja reykinn. Þeir voru harðorðir, er mat gerðu, ok spyrja hvat stafkórlum þetta væri, at svá voru kyndugir, at þá vildu brenna inni eðr kæfa. Þeir létu endimliga², ok svöruðu með dimmri raust, ok sögðu at þeir vildu afla sér matar, eðr hverr er sá enni ágæti, er þessum flota ræðr, er hér liggr við land. Þið munuð vera heimskir karlar, segja þeir, at þið hafið eigi heyrt getit Úfa, er kallaðr er Slisa-Úfi, son Herbrands hins höfuðmikla, þeir eru bræðr ok Ötunfaxi³; ek veit önga frægri enn þá undir sólunni. Vel segið þið, segir Þorsteinn. Litlu síðar fóru þeir burt til manna sinna. Snemma um morguninn bjuggust þeir, ok ræru fram fyrir nesit, æptu þeir þegar heróp; hinir bjuggust þá skjótt við, ok tóku til vopna sinna, ok tókst þar harðr bardagi; hafði Úfi lið meira⁴, ok var sjálfr hinn harðfengasti; börðust þeir svá lengi⁵, at ekki mátti í milli sjá, hvárir sigruðust. Enn þriðja dag ræð

1) 7, C. 2) eldiliga, C. 3) Auturfagsi, C; Ötulfaxi, R hér og framvegis. 4) mikit, C. 5) 2 dagi, C.

Þorsteinn til uppgaugu á dreka þann, er Slisa-Úfi stýrði, ok Beli þegar eptir honum, ruddust um drengiliga, drápu hvern mann fyrir framan siglu. Þá ræð Úfi úr lyptingunni mót Bela, ok áttust þeir við vopnaskipti nokkura stund, bárust þá sár á Bela, þvíat Úfi var bæði vopnfimr ok stórhöggr. Í því kom Þorsteinn at með Angrvadil, ok höggr til Úfa; þat högg kom í hjálminn, ok klauf allan búkinu ok brynjaðan manninn at endilaungu, en sverðit kom í siglubitann ok fal báða eggteinana. Beli mælti: þetta þitt högg, fóstbróðir! mun uppi vera, meðan Norðrlönd eru bygð. Síðan buðu þeir víkingum tvo kosti, hvárt þeir vildu gefast upp ok halda lífi eðr eiga bardaga við þá. Þeir beiddust heldr at þiggja líf af þeim; gáfu þeir þá öllum grið, þvíat þeir vildu þat gjarna þiggja. Fengu þeir þá mikit herfáng; lágu þeir þar þrjár nætr, ok græddu menn sína, ok hældu heim at hausti.

21. At vordögum bjuggust þeir fóstbræðr heiman, ok höfðu fimtán¹ skip; stýrði Beli dreka þeim, er átt hafði Slisa-Úfi; þat var góðr gripr, skornir svírarnir ok grafnir ok gyltir mjök. Beli konúngr hlaut drekann, því hann var beztr gripr í herfángi þeirra, er þeir fengu eptir Úfa, en þat var vani þeirra, at Beli tók jafnan góðgripi þeirra, er þeir fengu í herfángi. Eigi þótti annat skip betra enn drekinn utan Elliðinn, er átti Ötunfaxi, bróðir hans. Þessi skip

¹) 10, 6.

höfðu þeir erftr eptir Herbrand, föður sinn, ok var Elliði því betri, at hann hafði byr, hvert er hann vildi sigla, kunnir hann náliga¹ manns máli; en því hafði Ötunfaxi heldr hlotit Elliða enn Úfi, at Úfa hafði hendt þat slis, at hann hafði drepit föður sinn ok móður, ok þótti Ötunfaxes² hann hafa fyrigert arfi sínum, ef at réttu skyldi fara. Var Ötunfaxi fyrir þeim bræðrum sakir afls ok vaxtar ok fjölkýngi. Nú lata þeir fóstbræðr í hernað, ok herjuðu víða um Austrveg, ok finna fátt víkinga, því allir stukku undan þeim, er til fréttu; voru þá aungvir frægri menn í hernaði enn Þorsteinn ok Beli. Þat var einn dag, at þeir lögðust at annesi einu; þeir fóstbræðr sjá öðrumegin undir nesinu liggja tólf skip ok öll stór. Þeir róa skjótliga móti skipunum, ok spyrja, hverr [fyrir liði se³. Maðr stóð upp við siglu, ok mælti: Ángantýr heiti ek, son Hermundar jarls af Gautlandi; þú ert efniligr maðr, segir Þorsteinn, eðr hversu gamall maðr ertu? Hann svarar: ek er nú⁴ 19 vetra. Hvert viltu heldr, segir Beli, gefa upp skip þín ok fè eðr halda bardaga móti oss. Því skjótara skal kjósa, segir Ángantýr, sem kostir eru újafnari, vil ek heldr verja fè mitt ok falla með drengskap, ef þess verðr auðit. Þá búst við! segir Beli, en vèr munum atsækja; bjuggust þá hváirtveggju, ok brjóta upp vopn sín. Þorsteinn mælti við Bela:

1) v. í C. 2) Ötunfaxi, hér ok framvegis A. 3) flokksforingi þeirra væri; C. 4) hér vantar apr blað í C.

Þat er lítill drengmenska at sækja at þeim með fimtán skipum, en þeir hafa eigi meir en tólf; því skulu vér eigi láta liggja hjá þrjúskip, segir Beli; gerðu þeir svá. Var þar harðr bardagi. Svá var lið Ángantýrs harðfengt, at þeir Beli ok Þorsteinn þóttust eigi í meiri mannaun komit hafa. Börðust þeir þann dag til kvelds, svá ekki mátti milli sjá, hvárir sigrast mundu. Annann dag bjuggust þeir til orrostu; þá mælti Ángantýr: þat þikki mér ráð, Beli konúgr! at við spillum eigi mönnum okkrum lengr, ok berjumst tveir á hólmi, ok hafi sá sigr, er annann vinnr. Beli játar þessu; gengu síðan á land ok köstuðu feldi undir fætr sér, ok börðust drengiliga, allt þartil at Beli mæddist, þá bárust sár á hann. Þóttist Þorsteinn sjá at Beli mundi ekki sigrast á Ángantýr, ok svá kom at Beli var bæði móðr ok mjök at þrotum kominn. Þá mælti Þorsteinn: þat þikki mér ráð, Ángantýr! at þið lættið ykkrum bardaga, þvíat ek sé at Beli er yfirkominn af mæði, en ek vil eigi hafa ódrengskap til at níðast á þér, en veita honum, en svá mun þat fara, ef þú verðr bana-maðr hans, at þá mun ek bjóða þér á hólmi, ok ætla ek at okkar sé eigi minni mannamunr enn ykkar Bela, mun ek fella þik á hólmi, ok er þat mikill skaði, ef þið látist báðir. Nú vil ek bjóða þér þann kost, ef þú gefr Bela líf, at við sverjumst í fóstbræðralag. Ángantýr segir: þat þikki mér jafnaðarboð, at við Beli gerumst fóst-

bræðr, en í því þikki mér mikit veitt, ef ek skal vera þinn fóstbróðir. Var þetta síðan bundit fastmælum; þeir vöktu sér blóð í lófum, ok gengu undir jarðarmen, ok sóru þar eiða, at hverr skyldi annars hefna, ef nokkur þeirra yrði með vopnum veginn! Síðan könnuðu þeir lið sitt, ok voru hroðin tvö skip af hvárum; þeir græddu menn sína, þá er sárir voru; eptir þat héldu þeir í burt þaðan 3 skipum ok 20, ok héldu heim um haustit, ok sátu um kyrt um vetrinn með mikilli virðingu. Þóttu nú aungvir menn frægri í sínum hernaði enn þeir fóstbræðr.

22. Nú er vordagar komu bjuggust þeir heiman fóstbræðr, ok höfðu 30 skipa; héldu þeir í Austrveg, ok herjuðu þar ok um Svíþjóð ok allt hit Eystrasalt; fóru þeir vel með hernaði sínum, sem þeir voru vanir, drápu víkinga ok ránsmenn, hvar sem þeir gátu þá hendt, en létu bændr ok kaupmenn fara í friði. Nú er þar til at taka í öðrum stað, er Ötunfaxi fréttir fall Ufa, bróður síns, þótti honum þat mikill skaði. Þat er af honum at segja at hann leitar þrjú sumr samfleytt þeirra fóstbræðra. Nú er þat at segja, at þeir Beli konúgr leggja einn dag at skerjum þeim, er Frennieyjar heita; leggja þeir í lægi ok búast vel um; eptir þat gánga þeir fóstbræðr þrír á land, ok þartil er þeir koma at einum bæ litlum; þar stóð maðr fyrir dyrum ok klauf skíð, hann var í grænni heklum ok furðu digr. Hann heilsar Þorsteini með nafni; Þo

steinn segir: okkar er mikill kennispeki munr, þú heilsar mér með nafni, en ek man eigi at ek hafi séð þik, eðr hvat heitir þú? Óvant er nafn mitt, segir hann, ek heiti Brennir ok er ek Vífils son, bróðir Víkings, föður þíns; átti hann mik, þá er hann var í hernaði, er hann átti heima hjá Háloga¹, hefi ek hær upvaxit í eyggi ok búit hær síðan. En hefir þú nokkut, Þorsteinn frændi! frétt til Ötunfaxes víkings? Eigi, segir Þorsteinn, eðr hvat kanntu af honum at segja? Þat, sagði Brennir, at hann hefir leitast þín um þrjú ár, ok liggr hann hær öðrumegin eyanna með öllum sínum flota, vill hann hefna Slisa-Úfa, bróður síns; hann hefir 40 skipa ok öll stór; hann er stór sem tröll, en bíta engi járn. Hvat er nú til ráða? segir Þorsteinn. Engi ráð kann ek þær at gefa, segir Brennir, nema þú getir fundit Sindra dverg, því ek veit at honum er illa við hann, enda mun honum sízt ráðaskorttr. Hvert er hans at vænta? segir Þorsteinn; hann á heima í eygunni, er hær liggr skammt undan landi, er heitir en minni Brenniey; hann býr í einum steini, en óvænligt þikki mér at þú getir hann fundit, en til reiðu er þær hær í nótt. Hitt mán fyrir liggja, segir Þorsteinn, at halda eigi kyrru fyrir; gengu þeir þá til skipa sinna; síðan setti Þorsteinn fram bát ok reri til eyjarinnar. Þorsteinn gekk þar einn á land, ok er hann kom at einum læk, sá hann at tvö

¹) konungi, b. v. R.

börn lèku sèr við lækinn, piltr ok stúlka; Þorsteinn frètti þau at nafni; sveinninn nefndist Herrauðr en píkan Herrfðr: hefi ek týnt gulli mínu, segir hún, veit ek þat muni Sindra, föður mínum, illa líka, mun ek eiga von hirtíngar. Þorsteinn segir: hèr er eitt gull, er ek vil gefa þèr. Hún tók við gullinu, ok varð glöð við: ok skal ek þetta fá föður mínum, eðr má ek ekki þat gera, ef þèr væri bati í. Eigi er þat, segir Þorsteinn, ok kom þú hingat föður þínum til tals við mik, ok fylg svá at hann sè í ráðum með mèr um þá hluti, er mik varðar. Því at eins get ek þat gert, segir Herrfðr, at Herrauðr, bróðir minn, fylgi mínum vilja, þvíat Sindri má ekki móti honum láta. Veiztu þat, segir Herrauðr, at ek fylgi þèr um alla hluti. Þorsteinn spretti af sèr silfrbelti ok gaf honum, þar fylgði búinn knífr. Sveinninn mælti: þetta var vel gefit, skal ek allan hug áleggja, at þitt mál gáangi fram; bíð hèr til þess við syskin komum aptr! Nú gerði Þorsteinn svá; en er stund laung var liðin, kom þar Sindri dvergr ok þau syskin með honum. Sindri heilsar Þorsteini glaðliga ok mælti: hvat viltu mèr, Þorsteinn? Þat, segir Þorsteinn, at ek vilda at þú legðir ráð á með mèr, hversu ek gæti unnit Ötunfaxes víking. Þar sè ek ekki ráð til, segir Sindri, at nokkur menskr maðr geti Faxa unnit, miklu er hann verri viðreignar enn nokkur annar; vil ek létja þik þess, at halda

til orrostu við hann, þvíat þú lætr þar menn þína, ok er þer bezt at halda í burt í nótt undan eyjunum. Þat skal aldri verða, segir Þorsteinn, þótt ek viti þat fyrir, at ek missa lífit, þá vil ek þat þó heldr enn flýja at óreyndu. Þat sè ek, segir Sindri, at þú ert hin mesta kempa, legg ek þat til með þer, at þú affermir öll skip þín í nott, ok berir fjarhlut á land, en hlaðir skipin af trjám ok grjóti; síðan haf þú þik snemma at á morgin, ok kom fyrr at þeim enn þeir vakna, megið þið kemba þeim ekki hagligar tjaldkúlor; þurfið þið þess alls við, ef þer getið nokkurn bug á Faxe unnit, þvíat þat vil ek segja þer, at því síðr bíta hann nokkurjárn, at hann bítr eigi sverðit Ángrvaðill. Hér er einn týgilknífr, er HERRÍÐR, dóttir mín, vill gefa þer ok launa þer svâ gullit, ok þat ætla ek at hann bíti á Ötunfaxe, ef þú kemr honum hagliga við. HERRAUÐR, sonr minn, mun því launa þer beltit, at þú skalt nefna mik á nafn, ef þer þikkir nokkut ábresta. Munu við nú skilja fyrst at sinni, ok far þú vel ok heill! Þat mæli ek um at mínar dísir sè þer jafnan til fylgis. Síðan fór Þorsteinn til báts síns, ok reri til sinna manna. Þjóst hann við þegar um nóttina, ok færði fè af skipum en grjót í staðinn; ok er þat var gert, kom Brennir karl af bæ ofan, ok hafði kylfu stóra í hendi, alla slegna af járnri ok stórum járngöddum; hún var svâ þúng at varla gat meðalmaðr lypt af jörðu. Brennir mælti: hand-

vopn þetta vil ek gefa þér¹, Þorsteinn frændi! ok mun þér einum vopnhæft sakir þúnga, en þó mun hún heldr² lætt við Ötunfaxes; þikki mér nú ráð at Ángantýr hafi sverðit Ángrvaðil, en þú berist með kylfunni; þó hún sè ekki fimligt meðfæri, þá mun hún þó mannskæð vera; vilda ek nú, frændi! geta veitt þér meira lið, en eigi hefi ek faung á því; snýr hann þá á land upp.

23. Síðan greiddu þeir róðr fram fyrir nesit, er þeir voru búnir, ok geta þá at líta, hvar Ötunfaxi liggr með öllu sínu skipaliði. Létu þeir þegar gánga grjótflaugina svá hart ok ákaft, at þeir drápu meir enn hundrat manna, áðr þeir vöknuðu, en frá því er liðit vaknaði, tóku þeir snarpliga við; var þá bardagi hinn mannskæðasti; féll mart manna af þeim fóstbræðrum, þvíat svá mátti atkveða, at Faxi skyti af hverjum fngri. Gekk svá allt til nætr, voru þá hroðin 10 skip [þeirra fóstbræðra³. Annann dag eptir tóku þeir til orrostu, ok gekk með þvílíku móti mannfallit, sem hinn fyrra dag; réðu þeir jafnan til uppgaungu á skip Faxes, ok gerðu mikinn mannskaða hvert sinn, en á drekan Ellida komust þeir aldrí fyrir vörn Faxes, ok þess at hann var svá borðhár; en um kveldit voru hroðin öll skip þeirra fóstbræðra, nema

¹) hér byrjar aptr C. ²) þannig C, R; til, A. ³) af hvorumtveggja.

drekinn Úfanautr. Þat sáu þeir báða daga, at sinn maðr kom fram á hvern hamarinn, ok skaut í ákafa út á skip Faxa; þar sáu þeir Sindra dverg, ok varð maðr fyrir hverri ðr; fèkk Faxi af því mikinn mannskaða. Á öðrum hamrinum var Brennir, ok skaut heldr bogmannliga út á skipin. Eigi var traust at eigi fyki steinar á skipin, ok leituðu þeir allir grunns, er hænn kastaði; sukku af því mörg skipin fyrir Faxa; var þá ok svá komit, at öll skip hans voru hroð-in nema Elliði. Þetta var þann tíma, er nótt var björt, ok hældu þeir bardaga alla nóttina. Þorsteinn ræð til uppgaungu á drekan ok Ángantýr ok Beli¹, en mart var manna eptir á Elliða. Faxi hleypr fram á móti þeim fóstbræðrum Ángantýr ok Bela, þeir eigast við hart vopnaskipti, bitu Faxa engin járn², en eigi höfðu þeir lengi barizt, áðr sár bárust á þá báða; í því kom Þorsteinn at ok sló með kylfunni, sem honum var hægast utan við vángann á Faxa, en hann [laut hvergi³ við; þá sló Þorsteinn annat ok aungu minna; þá leiddust Faxa höggin, ok stökk fyrir borð ok í kaf, svá í iljar honum var at sjá; þeim varð bilt báðum Bela ok Ángantýr eptir at fara. Þorsteinn hljóp þegar

¹) þegar eptir ok var þá bardagi hinn harðasti, ok svá kom, at allir menn voru fallnir af þeim Þorsteini nema þeir 3 fóstbræðr, *b. v. C.* ²) ok eigi heldr Angrvaðill, *b. v. C.* ³) reygðist, *C.*

23 K. ÞORSTEINS SAGA VIKINGSSONAR. 451.

fyrir borð, ok lagðist eptir Faxa, en hann undan; var því líkast sem hvalr legðist, þar sem Faxi fór; gekk svá lengi ok þar til er Faxi kom á land; en þeir fóstbræðr börðust við menn sem eptir voru, ok létu eigi fyrr, enn þeir höfðu drepit þá alla, er á drekanum voru; síðan tóku þeir sèr bát ok røru til lands at þeim Faxa ok Þorsteini. Nú sem Faxi er á land kominn, en Þorsteinn lagðist at fram- an; þreif Faxi upp steinn ok sendi at Þorsteini, en hann fór í kaf undan, ok lagðist út undan, ok varð mikit áfall, af því at steinninn kom niðr. Upp tók hann annann ok hinn þriðja, ok fóru allir á eina leið; ok í því komu þeir fóstbræðr Ángantýr ok Beli. Þorsteinn kastaði eptir kylfunni á drekanum, er hann hljóp fyrir borð, ok hafði Beli tekit upp kylfuna, ok kom þar at, sem Ötunfaxi stendr, ok slær með kylfunni aptan undir hnakkann ok þegar annat eptir, en Ángantýr grýtti hann með stórum steinum. Tók Faxa nú heldr at sárna skallinn', ok leiddist at búa undir þeirra höggum, ok steypti sèr í kaf ofan af hamrinum, lagðist hann þá á haf ok Þorsteinn eptir, ok er Faxi sá þat, snèri hann í móti Þorsteini, ok takast þeir til á sundinu, höfðu þeir þá sviptingar miklar ok stórar; færðu hvárir aðra í kaf, þó kendi Þorsteinn aflsmunar. Þar kom at Faxi

¹⁾ skjanninn, C.

færði Þorstein til grunna, tók þá af honum sundlætin; Þorsteinn þóttist þá vita, at Faxi ætlar at bíta sundr barkann í honum. Þorsteinn mælti: hvat mun mér annann tíma meiri þörf á þér, Sindri dvergr¹! enn nú. Þorsteinn varð við þat var, at gripit var á herðar Faxe svá hart, at þvínæst var hann við grunninn niðri ok Þorsteinn ofan á honum, hann var þá mjök mór ok þjakaðr af umfangi þeirra. Þorsteinn tekr þá týgilknífinn, sem Sindri gaf honum; hann stíngur honum fyrir bríngspalir Faxe, svá at sökkt allt upp at skapti, reist hann þá niðr allan kviðinn at smáþörmum, þó fann hann at Faxi var eigi dauðr, því hann mælti þá: mikil þrekvirki hefir þú unnit, Þorsteinn! er þú hefir mér fyríkomit, þvíat ek hefi átt 90 orrostur² ok haft í öllum sigrnema í þessi; ek hefi sigrazt 80³ sinna í einvígum, svá ek hefi á hólmgengit, en ek er nú 90⁴ ára gamall. Ekki þótti Þorsteini gagn at hann fleipraði fleira, ef hann mátti atgera, rak hann þá úr honum innan, þat laust var. Nú er at segja af þeim Ángantýr ok Bela, at þeir tóku sér skip ok ræru fram á sjóinn ok leita at þeim Faxe ok Þorsteini, ok finna þá hvergi lángan tíma; þá komu þeir þar at, sem sjórinn var blandinn ok rauðr af blóði, þóttust þeir þá vita, at þar mundi Faxi á grunninn niðri ok Þorstein drepit hafa,

¹) fóstura mínú, C. ²) ok einni fátt í, b. v. C. ³) 13, C. ⁴) 20, C.

ok er stund leið, sáu þeir at flaut á sjónum nokkut óþokkalligt¹⁾, þeir fóru þángat ok sáu þar fljóta innyfli mikil ok ósèlig; litlu síðar kom Þorsteinn upp, ok var þá svá lúinn ok yfirkominn, at eigi gat hann flotit á sjónum. Ræru þeir þá at honum ok drógu hann upp í skipit, var honum þá minni von lífs²⁾, en ekki var hann mjök sár, en hlaupit var niðr hold af beinum í hnikla; fóru þeir ok leituðu honum hæginda, raknaði hann þá skjótt; fóru þeir aptr til eyjanna, ok könnuðu valinn, ok voru eigi meir enn 30 manna græðandi, fóru þeir þá til Brennis karls, ok þökkuðu honum liðsemd sína; svá fór Þorsteinn til hinnar minni Brennieyjar, at finna Sindra dverg, ok gaf honum góðar gjafir, ok skildu með hinn mestu vináttu. Tók Þorsteinn drekann Elliða í sitt hlutskipti; en Beli hafði drekann Úfanaut, en Ángantýr tók svá mikit gull ok silfr, sem honum líkaði, í sitt hlutskipti. Gaf Þorsteinn Brenni, frænda sínum, öll þau skip, er (þeir) komust ekki með, en þeir hældu burt á 3³⁾ skipum heim í Sogn, ok sátu þar um vetrinn.

24. At vordögum hældu þeir í hernað; Ángantýr spyrr, hvert þá skyldi halda, segist hyggja at eydt mundi víkingum í Eystrasalti. Þá skulum vèr, segir Beli konúngr, halda vestr um haf, þvíat þángat höfum vèr ekki herjat áðr,

1) óþekkilig, C. 2) þannig úgiskat; manns, A, C, R. 3) 4, C; 13, R.

segir hann. Nú gera þeir svá; þegar þeir koma til Orkneyja, gánga þeir þar á land ok herja, brenna byggðir en ræna fè; gera þeir mikit hervirki, en allt var hrætt við þá ok stökk undan. Herrauðr hét jarl sá, er stýra átti eyjunum; en er hann spyr þetta hervirki, safnar hann liði í móti þeim, ok fór nætr sem daga, þar til þeir fundust við ey þá, er heitir Pap-ey; þar slær þegar í bardaga með þeim, var þar engi liðsmunr. Þeir börðust svá tvo daga, at ekki mátti milli sjá, hvárir sigrast mundu; þar kom umsíðir at mannfallinu hallaði á Herrauð, hruðust þá skip hans, náðu þeir bræðr þá upp-gaungu, ok þar kom umsíðir at Herrauðr jarl féll ok flestallt lið hans. Síðan fóru þeir um allar eyjar ok lögðu undir sik; eptir þat bjuggust þeir til heimferðar. Bauð Beli konúngur Þorsteini eyjarnar, ok gerast þar jarl yfir, en hann kveðst þat ekki vilja; vil ek heldr vera hersir ok skilja ekki við þik, enn heita jarl ok vera fjarlægr þér at vístum. Þá bauð hann Ángantýr at vera þar jarl yfir, ok þat þá hann, ok gerðist hann jarl yfir eyjunum, ok skyldi lúka skatt árliga. Síðan hældu þeir heim í Sogn, ok sátu þar þann vetr, þeir hældu menn sína¹ vel bæði at vopnum ok klæðum; þótti nú öngvir menn framari enn þeir fóstbræðr. Þeim varð barna auðit; hét Helgi ok Hálfván synir Bela, en Íngibjörg dóttir, var hún yngst þeirra syskina. Þor-

¹) í medallagi, b. v. C.

steinn átti þann son, er Friðþjófr hét. Haraldr óx upp í eyjunni hjá Grími, en þegar hann hafði aldr til, lagðist hann í hernað, ok varð hinn frægasti maðr, þótt hans sè lítt getit í þessi sögu; hélt hann nafni sínu, ok var kallaðr Haraldr kesja, ok er mart manna frá honum komit. Þeir Þorsteinn [ok Beli, Grímr ok Haraldr hældu vináttu sinni, meðan þeir lifðu.

25. Nú er þar til at taka sem Jökull Njörfason er, at hann stýrði Upplöndum, þá er þeir voru báðir dauðir Njörfi ok Víkingr; höfðu þeir vel haldit vináttu sinni allt til dauðadags. Jökull aflaði sèr skipa ok fjár, ok var hinn harðasti víkingr, ok fór í meðallagi með her sínum, en ekkibetr; gekk svá fram nokkur ár, at hann var hinn nafnfrægasti, hann lá í hernaði mest um Eystrasalt. Eigi höfðu þeir Þorsteinn ok Beli lengi heima verit, áðr þeir bjuggust í hernað, ok hældu suðr með landi, svá í gegnum Eyrarsund¹⁾, ok herjuðu á Saxland um sumarit, ok gerðu mikit hervirki, ok fengu þar mikit fè í gulli ok silfri ok mörgum öðrum gersimum. Síðan ætluðu þeir at sigla heim, sem þeir gerðu, ok er þeir komu fyrir mynni á Limalirði, þá kemr at þeim stormr veðrs, ok rak þá til hafs, ok skilja skjótliga skipin; tekr þá sjór at ganga á bæði borð, ok stóðu allir menn í austri. Þar kemr at þessi stormr rekr upp nauðreka drek-

1) v í C. 2) Eyrasund, C.

ann Elliða at Borgundarhólmi einskipa. Þar kemr við land þann tíma Jökull með tíu skipum, ok öll vel búin sakir vopna ok manna; þar þá eigi at (sökum) at spyrja, at Jökull lét sækja at Þorsteini ok mönnum hans; Þorsteinn var lítt viðbúinn, því þeir voru mjök dasaðir af mæði ok sjáfargangi. Þessi bardagi var bæði harðr ok mannskæðr; var Jökull enn ákafasti ok eggjaði fast menn sína, ok segir at þeir mundu aldri í betra færi komast við Þorstein: mun oss ok æfinlig brígl í vera, ef Þorsteinn kemst nú undan. Sóttu þeir þá at Þorsteini ok mönnum hans, ok létu eigi fyrr við, enn menn hans voru allir fallnir, svá enginn maðr stóð á drekanum nema Þorsteinn einsaman; hann varðist þá enn karlmannliga, var þat þá lángan tíma at þeir komu aungu sári á hann; þar kom þó um síðir at þeir (komu) svá nærri honum, at þeir komu á hann spjótalögum, ok hjó hann þau flest-öll af sér, þvíat sverðit Ángrvaðill beit sem vant var. Jökull sótti þá fast at, ok lagði til hans spjóti í gegnum lærit. Í því hjó Þorsteinn til Jökuls; þat högg kom á höndina fyrir framan olboga¹, ok tók af höndina; í því gátu þeir borit skjöldu at Þorsteini ok tekit hann; þá var komit at kveldi, svá þeim þótti eigi vígt at honum; var þá settr fjötr á fætr honum en bogastrengr á hendr; voru þá fengnir til tólf menn at geyma hans um nóttina; ok er allir voru á

¹) úlfliðinn vinstra, C.

land komnir, nema þeir tólf ok Þorsteinn, mælti hann: hvárt villð þér heldr skemta mér eðr ek skemti yðr? Þeir kváðu honum óvant um skemtun, at hann skyldi deyja þegar á morgin. Þorsteinn hugsaði nú sitt ráð, ok þóttist eigi vel staddr vera, hann mælti þá hljótt fyrir munni sér: hvat mun ek nú í annann tíma þurfa þín meir, Sindri fèlagi! enn nú, ef eigi væri lokit allri okkar vináttu? Sló þá dimmu yfir varðmennina, ok því næst sofnuðu þeir allir. Þá sá Þorsteinn, hvar Sindri fór eptir skipinu ok at honum ok mælti: lítt ertu staddr nú, Þorsteinn fèlagi! ok mun ráð at bjarga þér. Hann blès upp lásinn; síðan hjó hann af honum bogastrenginn, var Þorsteinn þá laus, tók hann þá sverðit, þvíat hann vissi, hvar hann hafði við þat skilit; snèri hann þá til varðmanna, ok drap þá alla, síðan hvarf Sindri í burt¹⁾, en Þorsteinn tók sér bát ok reri í land, ok fór burt ok heim í Sogn. Var þar fagnafundr með þeim Bela, ok þóttist hann Þorstein úr helju heimt hafa. Jökull vaknar snemma um morgininn, ok hugði gott til at taka bandíngjan ok drepa, en er þeir komu þar, var bandínginn burtu, en varðmenn dauðir; þóttust þeir þá sakna vinar í stað. Hèlt Jökull heim ok undi lítt við sína ferð, missi Þorsteins, en fengit þau örkuhl, at hann varð aldrí heill; var hann kallaðr síðan Jökull enn einhendti. Þeir fóstbræðr Beli kon-

¹⁾ at sýn, b. v. C.

úngr ok Þorsteinn söfnuðu liði, ok fóru til Upp-
 landa, ok gerðu orð Jökli, ok hösluðu honum
 völl til orrostu. Jökull safnaði mönnum, ok
 sátu þó margir heima, þeir er lýðskyldugir voru
 undir Jökul, ok gerðu þat fyrir vináttu sakir
 við Þorstein, ok er Jökull fékk fátt manna, þá
 treystist hann eigi at halda til orrostu við þá,
 ok stökk hann úr landi, ok fór þá til Vallands
 til Vilhjálms, mágs síns; tók hann þar Þriðjúng
 ríkis til forráða. Beli konúngr ok Þorsteinn
 lögðu undir sik Upplönd, ok fóru heim síðan,
 ok settust um kyrt. Nokkuru síðar komu menn
 af Vallandi til móts við Þorstein, þeir er Jök-
 ull sendi; var þat at erindum at Jökull bauð
 Þorsteini sættir, ok skyldu þeir finnast á Lima-
 firði, ok hafa þriú skip hvárir, ok tengja saman
 sættir. Þorsteini fêlst þetta vel í geð, sagðist
 nauðigr hafa átt ófrið við Jökul sakir Njörfa
 konúngs ok vináttu þeirra Víkings; var þetta
 nú staðráðit. Fóru sendimenn heim, en Þor-
 steinn bjóst heiman um sumarit, ok hafði drek-
 ann Elliða ok tvö skip önnur. Bela þótti sjá ferð
 ekki vænlig, þótti Jökull svikull ok ótrúr; þat
 var ráð hans, at hann sendi undan² njósna-
 menn, at vita hvárt allt væri tryggt af hendi
 Jökuls, ok færi svâ aptr í móti þeim til Eyra-
 sunds. Svâ gerðu þeir, ok komu aptr, ok
 sögðu þeim at þeir lægi á Limafirði með 3 skip-
 um ok allt væri kyrt um þá. Hêldu þeir þá

1) ok Beli, b. v. C. 2) 20, b. v. C.

fram ferðinni á fjörðinn, ok fundust í nefndum stað, ok gengu þar saman sættir með þeim at svá fyriskildu, at mannalát, áverkar ok bardagar skyldi vera jafnt, en Jökull skyldi taka aptr ríki sitt, ok skyldi eigi vera skattgildr undir nokkurn mann; ríki þat, er Þorsteinn átti at Upplöndum, skyldi falla undir Jökul fyrirhandarhöggit; með þessu skyldu þeir vera sáttir. Fór Jökull þá heim í ríki sitt, ok settist þar um kyrt. Þeir Þorsteinn ok Beli fóru heim í Sogn, ok settust nú at ríkjum sínum, ok létu öllum hernaði. Önduð var Íngibjörg, kona Þorsteins, ok hafði Íngibjörg Beladóttir hennar nafn. Friðþjófr óx upp með föður sínum. Þorsteinn átti dóttur, er Vefreyja hét; hún var þá roskin, er hær var komit sögunni, þvíat hún var getin í hellinum hjá Skellinefju, ok þar var hún fædd; brá henni um vísdom til móður sinnar; hún tók Ángrvaðil eptir Þorstein, föður sinn; [ok er mart ágætra manna frá Þorsteini komit. Þótti öllum mönnum Þorsteinn vera hinn frægasti maðr ok hinn ágætasti af þeim mönnum, sem honum voru samtíðis¹. Lúkum vèr hær nú sögu Þorsteins Víkingssonar [með þessu efni, ok er hin gamansamligasta².

¹) v. í C. ²) guð gefi oss allá góða daga utan enda, amen, C.

ÁSMUNDAR SAGA KAPPABANA.

Diffusion

Hér hefr upp Sögu Ásmundar, er kallaðr
er kappabani.

BUDLI er konúgr nefndr; hann ræð fyrir Sví-
þjóðu, ríkr ok ágætr; þat var háttr hans at elska
mjök smíðu, þá er hann fèkk hagasta, ok hon-
um gerði gersimar. Hann átti drottníngu ok
dóttur, er Hildir hét. Þat varð þar til tíðinda,
at drottníng andaðist, ok var konúgr kvænlaus.
Þess er getit, at eitt¹⁾ kveld komu 2 menn til
konúgrs, ok gengu fyrir hann með kveðju;
konúgr spurði, hverir þeir væri, en annar
nefndist Olíus, en annar Alíus: ok vildim við
hèr vetrvist þiggja. Hann spurði, ef þeir væri
hagleiksmenn nokkurir eðr búnir við íþróttum;
þeir kvøðust kunna at gjöra hagligahvern hlut,
þann er smíða skyldi. Konúgr vísaði þeim til
sætis, ok bað þá þar vera. Í þenna tíma var
með konúng boð nákkvart, en um kveldit komu
í höllina smíðir konúgrs, ok sýndu honum
smíðit gull eðr vâpn; svâ gjörðu þeir ávalt, ef
menn komu þángat, konúngi til frægðar. Allir
menn lofuðu smíði þeirra nema gestir; þeir

¹⁾ jóla, P.

ræddu fátt um; knífr einn var í því smíði vand-
aðr; þetta var sagt konungi, ok kveðst hann
ætla, at þeir mundi eigi betr smíða, hann kall-
ar þá til sín, ok mælti: hví eru þið svá tregir
til at lofa þat smíði, er hær er framborit, eðr
kunni þið betr at gjöra; þeir kvoðu konung þat
reyna mega, ef hann vildi, at smíði þetta mundi
eigi mikils vert hjá því. Konúngr bað þá gjöra
þá smíð, er til afbragðs mettist: ef þið villð eigi
vera falsarar; þeir kváðust brátt munu reyna,
at þessi smíð er lítills verð, ok eigi góð. Þeir
settu knífinn í rönd borðsins fyrir konung, ok
lá hjá þegar egginn, þeir báðu þar konung taka
við gersimi sinni, en kvoðust freista mundu at
gjöra annann kníf. Konúngr bað þá svá gera,
ok síðan gjörðu þeir kníf einn, ok færðu kon-
ungi; hann brá á kamp sèr, ok tók af kampinn
ok skinnit, svá at í holdi nam staðar. Konúngr
mælti: þat mun satt vera, at ið munuð hagir
menn, ok nú skuluð ið gjöra mèr gullhríng, ok
svá gerðu þeir, ok færðu konungi; hann leit á,
ok mælti: þat er rétt sagt, at ek hefi eigi sèð
meiri gersimi í einum gullhríng, ok svá mælti
allir er sá. Konúngr kvað slíkt tíginna manna
þjónustumenn, ok síðan mælti hann: nú skul-
uð ið gera mèr 2 sverð, þau er eigi beri minna
af öðru smíði, enn þessi smíð ykkar, ok þeim
sè hvergi til þess höggvit, er þau bíti eigi.
Olfus kveðst þat eigi vilja, ok læzt eigi örvænt
þikkja, at nákkvat mikit mundi áliggja, ef þeir

gjörði nauðgir, ok kvað til hófs bazt at búa. Konúngr kvað þá gjöra skyldu, hvort er þeir gerði nauðgir eðr eigi. Síðan setjast þeir til smíðar, ok gjörðu 2 sverð sérhvârr þeirra, ok gengu síðan fyrir konúng, ok sýndu honum sverðin. Konúngr leit á, ok sýndust honum vænlig, eða hverir fylgja kostir? Olíus segir, hann kvað því hvergi munda til höggva, at þat mundi eigi bita, ok hygg ek á því munu vera aungva annmarka. Konúngr segir: þá er gott, ok verðum vèr at reyna, hversu staðgott væri, ok skaut oddinum í öndugissúlu, ok lagðist lítt sverðit, ok síðan reisti hann þat í glugg einum. Smiðrin kvað þat ofraun sverðinu, ok lét þat til höggs búit, en eigi til reistíngar; konúngr kvað þat eigi mundu högg standast, ef þat brotnaði í slíkum tilraunum. Ok nú reyndi hann þat sverð, er Alíus hafði gjört, ok hljóp þat apr sem skíð, ok at öllu var þat vænligra enn hitt, ok stóðst hvárttveggja þær raunir, er konúngr gjörði. Konúngr mælti: þetta er enn betra, er Alíus hefir gjört; ok er hvárttveggja gott, eða hver náttúra fylgir? Alíus segir: þat, herra! ef þau mætast á lopti, ok sèu þau ímóti borin, þá mun sverð mitt frammar, ok má þat þó kalla kosti eina ok jafna. Síðan tók konúngr þat sverð, er Olíus hafði gert ok vildi brjóta, ok þá brast sverðit við hjaltit. Konúngr bað hann betra sverð gera, ok síðan gekk hann reiðr til

smiðju, ok gerði sverð, ok fèkk þat konúngi, hann hafði nú allar slíkar raunir, sem við et fyrra, ok stóðst þetta allar. Konúngr mælti: nú hefir þú vel gjört, eðr er nú ekki hér á til vandkvæðis? Hann segir: járngott er sverð, enda mun nú nökkur forföll áliggja til hamíngju brott, þvíat þat mun verða at bana enum göfgustum bræðrum, dóttursonum þínum. Konúngr mælti: spá þú manna armastr! nú skal bræðrum at bana verða, ok þó ógöfgum, ok hjó til hans, en þeir voru þá horfnir með skjótri brautför, ok neyttu þá ennar neðri leiðar. Konúngr mælti: þetta eru miklir úvinir, ok við því skal vinna, at sverð geri manni eigi mein. Konúngr lét þá gera stokk at sverðinu með blýi, ok lét sökkva niðr í Löginn hjá Agnafit.

2. Helgi hèt konúngr ágætr; hann var hermaðr mikill; Helgi fór með herskipum á fund Buðla konúngs, ok gerði honum orðsending, at hann mundi þar friðmaðr vera, ok kveðst vilja kannast við hann, ok þiggja at honum veizlu; konúngr tók því vel. Helgi-konúngr gekk upp til hallar, ok fèkk þar góðar viðtökur; Hildibrandr hèt faðir Helga konúngs, er ræð fyrir Húnalandi; Helgi konúngr mælti þá: birta mun ek minn vilja til yðar með tilmæli ráðahags við dóttur yðra, má ek sjá hvárttveggja at þessu sæmd, mik til landvarnar við yðr, en ríki yðart til móts. Buðli konúngr segir: ek vil yðru örendi vel svara með samhuga hennar við

¹⁾ kannske brátt eða brots; v. í P.

oss; ok síðan var þetta mál kært við hana, en hún geldr til samþykki vilja föður síns, ok er nú aukin veizlan eptir tíginna manna sið, ok fær Helgi konúgr Hildar, dóttur Buðla konúgs, ok síðan voru þeir mágar samhuga, ok var Buðla konúgi mikit traust at Helga konúgi. Þau Hildr áttu son, er Hildibrandr hét, er manna var vænstr, ok þegar er hann dróst á fætr, þá mælti Helgi konúgr, faðir hans: þinn fóstr-faðir skal vera Hildibrandr enn ríki, [faðir minn¹ í Húnalandi, ok er þá vænst, at þín forlög verði mátuligust. Helgi konúgr sendi nú þánga-at sveininn; Hildibrandr konúgr tók agætliga við honum, ok kveðst vænta, at þar mundi uppfæðast einn kappi. Eptir þat fór Helgi konúgr í hernað, en Buðli konúgr gjörðist gamall löndum at stýra.

3. Álfr hét konúgr, er ræð fyrir Danmörku; dóttir hans hét Æsa² en fagra, hún var fræg víða um lönd af vænleik sínum ok hannyrðum. Áki hét einn ríkr kappi í Danmörku, hann var í kærleikum miklum við konúg, ok Álfi konúgi var (at) honum mest traust. Konúgr kallaði hann til sín ok mælti: hernað viljum vèr drýgja í sumar, ok taka þat ríki undir vâra eign, er áðr liggr gæzlulaust, en þó frami, ef at náist; kappinn svarar: herra! hvar viti þèr ríki falt? Konúgr mælti: Buðli konúgr er nú

¹) v. i P. ²) Asa, P.

örvasi at aldri, ok viljum vèr leggja undir oss hans ríki. Áki segir: eigi vil ek þess letja, at gjöra stórræði, ok mun enn sem fyrr eptir frama- verk, at þer munuð laun hyggja vinum yðrum fyrir sitt starf. Síðan bjuggu þeit Álfr konúngr ok Áki her sinn, ok herjuðu í Svíþjóð á ríki Buðla konúngs, ok gjörðu þar mikit hervirki í manndrápum ok fjár upptektum. En er Buðli konúngr spyr þetta, stefnir hann saman sínum her, ok fær lítit lið, er styrkr Helga, mágs hans, var fjarri, en þó hèlt hann sókn upp, ok var borinn ofmagni, ok féll í þeirri orrostu, en Álfr konúngr tók at herfáangi dóttur hans ok allmikit fè, ok fara nú heim við svábúit. Þá mælti Álfr: svá hefir oss til handa borizt, at vèr höfum gnógt ríki ok fè, en fyrir þitt liðsinni, Áki! vil ek gipta þer Hildi Buðladóttur, þótt hún eigi áðr bónda. Áki segir: hver munu önnur skapfeldri laun enn þessi, ok eigi þikki mér at vera', þótt Helgi konúngr eigi hana áðr. Eptir þat gekk Áki at eiga Hildi, ok áttu þau einn son, sá hèt Ásmundr, hann var snemma mikill ok sterkr, ok lagðist í víkíng, þegar hann mátti, ok braut undir sik mikinn hermanna afla.

4. Nú er þar til máls at taka, er Hildibrandr er, bróðir hans, son Helga konúngs, en Helgi konúngr féll í hernaði. Hildibrandr braut undir sik mikinn afla, ok sveimaði víða með her sinn, hann var mægðr við þann konúng, er

1) verra, P.

Laszínus hèt, hann var einn enn ríkasti kon-
 úngr, hann sótti þángat með vingonarorðum til
 mágs síns, ok var honum þar vel fagnat, hann
 tók nú at gerast framgjarn mjök, er aflinn vóx,
 þá voru hertugar göfgir ok ættstórir í Saxlandi;
 Hildibrandr Húnakappi fór nú á hendr þeim, ok
 kvaðst vilja at þeir gjörði honum slíka virðing,
 sem hann beiddi, eða þeir mundi sem aðrir sæta
 afarkostum. Þeir hertogarnir áttu systur, ok
 var hún mest at ráðum, þviat hún var þeirra
 vitrust; síðan áttu þau eintal ok ætlast fyrir,
 hvat af skyldi kjósa, hún kvað þat meira ráð,
 at vægjast til hans með skattgjaldi enn eiga orr-
 ostu, ok er þat ráð, at ætla sèr hóf en snúast
 þá til móttöðu, er styrkr er nákkvar, kvað hær
 svá mundi fara, sem í öðrum stöðum, at hann
 mun sigrast. Síðan sögðu þeir hertogarnir, at
 þeir vilja játa honum skattgildi, hann kvað þat
 forsjálligt, ok sættast á þat. Hildibrandr Húna-
 kappi braut nú margar þjóðir undir sik; hann
 spyrir nú þau tíðindi, fall Buðla konúngs, móð-
 urföður síns; hann stefndi þá her at sèr af nýju,
 ok kvaddi þíngs. Hann mælti, kvað mönnum
 kunnigt, hverr vandi á var, at fara í hernað, en
 lèt eigi at högum tilskipt, ef herja skyldi á
 víkinga eðr á aðra menn fyrir litla sök eðr aungva,
 en hefna eigi móðurföður síns; eptir þat flutti
 hann herinn í ríki Álfs konúngs, ok kvað Dani
 hafa kennt atfór um búshagi, hann lèt eisa eld-
 um ok brenna víða. Álfr konúngr sótti nú í mót

470 ASMUNDAR SAGA KAPPABANA. 4-5 K.

með her sinn, ok þegar þeir fundust, börðust þeir. Hildibrandr konúgr hafði berserkja náttúru, ok kom á hann berserksgágr. Ekki var Áki hertogi við þessa orrostu, þvíat hann var í heraði. Hildibrandr konúgr gekk ígegnum fylkingar Álfs konúgs, ok var illt fyrir honum at verða, hjó hann á tvær hendr sér, ok sótti grenjandi at konúgsmerk-inu, ok í þeirri orrostu féll Álfr konúgr ok margt lið hans, ok eptir þat fóru Húnar aptr. Hildibrandr gjörist þá allra manna fræg- astr, ok sat jafnan at búum sínum á vetrum, en herjaði á sumrum.

5. Þar er nú til máls at taka, er Ásmundr Ákason var í heraði, ok þótti víkingum hann ósvífr í atlögum ok harðgjörr. Eyvindr skinnhöll hét maðr, danskr at ætt, vænn maðr ok ríkr ok auðigr, ok barsk á mikit, en er þeir feðg- ar Áki ok Ásmundr komu úr heraði, þá voru þeim sögð þessi tíðindi, fall Álfs konúgs; þeir sátu nú í kyrðum; Ásmundr vissi nú eigi frændsemi milli þeirra Hildibrands, þvíat móðir hans sagði honum ekki frá. Eyvindr skinnhöll fór á fund Æsu ennar fögru konúgsdóttur, ok kveðst mæla vilja til ráðahags við hana, kvað henni vera kunnigan mannasóma sinn ok fjár- eign, ætt hans ok framkvæmd; hún kveðst hafa mundu við ráð¹⁾ vina sinna um annsvör. Eptir þetta berr hún málit fyrir [þá Áka ok Ás-

¹⁾ hér byrjar B.

mund, fóstbróður sinn. Áki¹ kveðst þessa ekki mundu fýsa². Þá mælti Ásmundr: ekki skaltu eiga Eyvind, mik skaltu eiga; hún segir: fóstbróðir³! meira hefir hann nú yfirlæti í landinu⁴, ok býr ríkugligar, en þat munda ek ætla, at þú mundir hafa manndóm meira. Ásmundr mælti: legg til hamíngju þína með mér, ok má þá verða báðum okkr vegr at þessi ráðagerð. Hún mælti: þann ykkarn skal ek eiga, segir hún, er mér fær fegri hendr í haust or hernaði; síðan lögðu þau niðr þessa umræðu, ok lögðust þeir í hernað báðir eptir vanda, ok hætti Ásmundr opt með miklum háska til stórfanga, ok aflaði svá fjár ok frama, en Eyvindr var optliga hjá matgjörðarmönnum, ok lét eigi ganga glófa af hendi sér⁵. En er at hausti kom, sóttu þeir báðir á fund konungsdóttur, hvárr með sínum mönnum; Eyvindr gekk fyrri fram, ok bað konungsdóttur líta á sínar hendr. Ása en fagra mælti: vel hafa þessar hendr varðveittar verit, ok eru hvítar ok fagrar, hafa lítt litat sik í blóði nè ófegraðar⁶ í höggum; sjám nú, Ásmundr! Þínar hendr, segir hún; hann rætti fram sínar hendr, ok voru þær [öróttar ok heldr dökkvar af blóði ok⁷ vopnabiti, ok er hann brá frá klæð-

1) Haka fósttra sinn ok Asmund, hvat af skal kjósa; Haki, B. 2) ok lét henni aungva sæmd í slíku gjaforði, ok lét eigi heyrt hafa getit framkvæmdar Eyvindar ok stórvirkjar, b. v. B. 3) v. i. B. 4) enn þú, b. v. B. 5) hann var einn jarls son, b. v. B. 6) stirrat mjök, B. 7) mjök sárar ok ómjök af, B.

unum, þa voru þær hlaðnar hríngum gulls til axlar; þá mælti konúngsdóttir: þat mun þó mitt atkvæði, at Ásmundar hendr sè fegri með öllu saman¹, ok ertu Eyvindr fraráðinn þessum ráðahag. Ásmundr mælti: þá mun ek tilkosinn, frú! hún segir: fyrir skaltu hefna föður míns, þvíat þann einn samir mér mann at eiga, er þess rekr rættar, ok viðr sèr frama á Hildibrandi Húnakappa. Þa mælti Ásmundr: hversu má hann vinnast, er engi sigrast á honum, eðr hvørt ráð leggr þú til? Hún segir: heyrð hefi ek, at sverð sè fólgit í Leginum hjá Agnafit², ok heyrð hefi ek ummæli á því, ef þat sverð væri borit ímóti því, er Hildibrandr hefir, at hans sverð skyldi undan láta³, en í nánd vatninu býr gamall bóndi, vin minn, ok mun hann gera þér farargreiða með mínu tilstilli. Ásmundr kvað þat mundu á finnast, at hann var gjarn til ráðahags við hana, ef hann segði sik í þessa hættu. Eptir þetta fór Ásmundr einnsaman til bóndans, ok sagði honum sitt örendi ok orðsending konúngsdóttur; bóndinn bað hann velkominn; hann horfði mjök á Ásmund of kveldit; Ásmundr mælti: hví horfir

¹) Þvíat mannlíga hafa þær aflat með þínu tilstilli ok stórum áhuga, ok þarftu, Eyvindr! at lypta glófunum, áðr þú aflar slíks, *b. v. B.* ²) Agðafit, *M.* ³) hefir Buðli konúgr hér um búit, en dverginn gjörði Olíus ok Alíus; nú ef þessi sverð eru móti borin hvort öðru, þá var svá fyrimælt, at göfgum manni skyldi at hana verða; en hverr er nú göfgari enn Hildibrandr, ok vildi hún eigi segja honum þar meira af *b. v. B.*

Þú á mik? hann kvað sök til vera. Ásmundr mælti: hversu lengi hefir þú hér búit? hann kveðst þar hafa búit allan aldr sinn, en þar hygg ek nú at því, at hér gistu fyrir laungu sendimenn Buðla konúngs, en þeir fóru með Hildibrand [til fóstrs til Hildibrandskonúngs¹, en þik hefi ek sèð annann vænligstan enn hann, ok honum líkastan at svip. Ásmundr mælti: elgi veit ek, at með okkr sè nein skylda, eðr hvat veiztu til sverðs þess, hvar fólgt sè, er [afrek er frásagt². Hann segir: hér var ek, þá er því var sökt, ok gjörla hefi ek mið til, hvar þat er fólgt, ok mun enn vera óspilt, at því er ek hygg; þá mælti Ásmundr: fyrir orðsending konúngsdóttur þá flyttu mik þángat! hann kvað svá vera skyldu. Hann hafði með sér [flikki stór³ ok eldiskíð. Ásmundr mælti: hvat skal þetta, búandi? hann svaraði: ærit mun þer kalt, er þú kemr (upp), þóttu bakir þik við þetta. Ásmundr mælti: þú ert ráðigr mjök; síðan fóru þeir á skipi, [ok þá er minnst varir Ásmund⁴, mælti búandi: hér svána⁵. Síðan [hljóp Ásmundr fyrir borð⁶ ok kafaði, ok er hann kom upp, þá vildi hann niðr öðru sinni. Bóndi mælti: þat hæfir þer eigi, bakastu nú ok snæð! ok svá gjörir hann, ok öðru

¹) í stað þess frá [hefir B Helgason. ²) mest afbragð sè, B. ³) flikkis stúf, B. ⁴) yfir Löginn, þá, B. ⁵) sva na, þannig A; nokkut nærri er vonin, B. ⁶) fór Ásmundr af klæðum, B.

sinni, er hann kafar, kennir hann stokksins, ok lyptir [nokkut svâ¹, ok fór upp ok bakaðist; ok nú þriðja sinn kafar hann, ok náir hann stokkinum, ok fluttu þeir hann til lands, ok þá hjó Ásmundr upp stokkinn með öxi, ok [gekk af hyrnan, er kom í sverðs eggina². Ásmundr mælti: vel hefir þú veitt, karl! ok þigg af mér einn gullhring fyrir þitt starf, ok vitja mín kunnliga, ef þú þarft. Karl þakkaði honum vel, ok skildust. Eptir þat fór Ásmundr heim, ok segir konungsdóttur; hún sagði: nú er mikit at unnit, ok muntu vera³ ágætr maðr, nú er ráð fyrir hendi; ek vil senda þik til þeirra hertoga í Saxlandi, er ríkit hafa mist fyrir Hildibrandi, [ok til systur þeirra, þvíat hún er vitr kona⁴, ok er þat mitt ráð at gerast þaðan til slíkra hluta, sem þá vill í hendr bera, þvíat flesta get ek stopalt gánga fyrir þèr við áræði þitt [ok góðan vâpna kost; ok síðan fór Ásmundr í braut⁵.

6. Nú er at segja, hvat í Saxlandi er, at einn dag tók systir hertoga til orða⁶: svâ vísa mér draumar til, sem oss muni sækja heim ágætr maðr, sá er oss muni verða at mikilli

¹) ok getr eigi uppkomit, *B.* ²) kom hyrnan í eggina á sverðinu, ok tók hana þegar af, *B.* ³) verða, *B.* ⁴) en systir þeirra er vitrust af þeim, *B.* ⁵) ok hillst hana sem mest at ráðum, ok mun þá duga, síðan ríðr hann leiðar sinnar, *B.* ⁶) ekki kemr mér á óvart, þótt oss sæki heim stórburðigir menn, þvíat hér eru komnar margar dísar; hertogarnir spurðu, hversu hún mætti þat vita; hún svarar, *b. v. B.*

hamíngju, ok váru ríki. [Þeir bræðr tóku því vel¹, ok um kveldit þess dags sá þeir ríða at höllinni² mikinn mann með agætligum vâpnum, ok hertogarnir gengu í móti honum, ok buðu honum þar (at vera); hann læzt þat þiggja munðu; þeir settu hann milli sín, en systir þeirra skenkti³, ok settist síðan á tal við hann ok bræðr hennar; hún mælti þá: ekki er oss mjök kunnigt um yðra hagi, en sjá kunnu vèr þat, at mikill tignarsvipr er yfir yðr, ok trúum vèr, at nökkut gott leiði oss af þèr ok þinni hèrkvámu; nú munu þèr heyrt hafa, [hverja nauð vèr þolum fyrir ofríki⁴ Hildibrands Húnakappa; [vèr gengum fyrst undir skattgjald, en nú skulum vèr mæta á hverjum misserum hólmgangubodum afhans berserkjum, ok skal æ bú standa við hverja hólmgangungu; höfum vèr nú svá mist bæði manna várra ok búa, ok eru eigi meir eptir enn 12 bú várs hertogadæmis⁵. Ásmundr svarar: fru! segir hann, mikinn skaða kæri þèr fyrir mèr, ok nauðsyn væri at hepta þenna storm, ok til þess er ek hèr

¹) ok var þat fyrirhugát, at betra mundi, at biða síns hlutar um stund enn berjast við Hildibrand, *B.* ²) staðnum, *B.* ³) skemti honum, *B.* ⁴) hversu minkat hefir vårt ríki við tilkvámu, *B.* ⁵) en vèr vitum, ef þú vildir afráða þetta áfelli, at batna mundi vor hagr, þvíat nú er eigi meir eptir enn 12 stórbú, þvíat á hverjum misserum, höfum vèr mikit fé útlátit í vora útlausn, ok nú síðan á leið höfum vèr hólmgangungu lagt við berserki Hildibrands, ok hafa stórbú við legit hverja hólmgangungu; höfum vèr mist þess ok svá mannanna, ok gengum vèr fyrst undir skattgjald, ok þetta hefir nú á bak komit, *B.*

kominn, at [verja yðvart ríki, ef ek fæ¹; hertogarnir segja, at skamt mun líða, áðr [kraft mun vera hólmgangu²; Ásmundr segir: Þá verðr því [at svara³. Hann er nú þar í góðu yfirlæti.

7. Nú verðr at segja frá Lazín⁴ konúngi ok Hildibrandi Húnakappa⁵, mág hans⁶. Hildibrandr segir: mun eigi kominn sá tími, er hólmgangu skal reyna við hertogana ok menn þeirra, nú væri eigi torsóttligt at ná þeim búum, er eptir eru⁷. Konúngr [mælti: gjörum⁸ heldr mann til þeirra, ok vita ef [auðvelligar fáist⁹; sá maðr hét Vöggr¹⁰, er sendr var; frá hans ferð er ekki sagt, fyrr enn hann kemr til hertoganna; hann gekk í höllina ok fyrir borð, ok mælti síðan: [Lazínus konúngr ok hinn ríki Hildibrandr Húnakappi vilja¹¹ vita, hvárt þið villð koma til hólmostefnu, eðr láta þrautlaust, þat er [eptir er¹². Hertogarnir svara: svá er nú komit at¹³, ef ofmikil þykkir vor eiga, at¹⁴ lítit er¹⁵ at missa, hjá því sem góðra drengja. Ásmundr mælti: hví mæli þið svá? mun eigi því meiri nauðsyn at halda, er minna

1) at láta eigi lengr minka yðvart ríki, B. 2) enn menn Hildibrands mundi koma, ok kveðja hólms, B. 3) svá við at veita, er þar kemr, B. 4) Atla, B. 5) v. i. B. 6) at þeir talast með, b. v. B. 7) Atli, b. v. B. 8) þannig B; v. i. A, P. 9) náðugligar náist, B. 10) Vegr, hér B. 11) konúngr vorr inn mikli ok hinn vitri Hildibrandr vill, B. 12) hann kallar til, B. 13) b. v. B; v. i. A, P. 14) þannig B; er, A, P. 15) þat, b. v. B.

ereptir: Vöggrhorfir¹ á hann; Ásmundr mælti: hví horfir þú svá þrátt á mik; hann segir: þat berr til, at ek hefi [eigi sèð enn þriðja mann jafnvirðuligan, sem þið Hildibrandr eruð, hann er ljósari, en þú ert eigi óharðmannligri², ok spurt hefir Hildibrandr, at ókuðr maðr var hær kominn með góð vâpn, ok [ek skylda sjá þitt sverð. Ásmundr bað hann ráða, hann³ leit nú á, ok mælti: [hær fara vâpnin eptir yfirsýn þeirra, er eigu, hitt er⁴ bjartara, ok gert betr, en eigi er þat snarpara. Ásmundr kveðst eigi þat vita, en vita munt þú vilja þitt örendi; [hann kvað svá vera⁵. Ásmundr mælti: seg svá höfðingjum yðrum, at koma mun maðr af hendi hertoganna til hólmostefnu. Nú reið Vöggr heim, ok kvaddi konúng ok Hildibrandr; Hildibrandr mælti: hver svör kanntu at segja af ráðagerð hertoganna. Vöggr svarar: þess er mér von, at þeir ljúgi⁶ eigi hólmostefnu. Hildibrandr mælti: þó eru þeir nú mjök herðir⁷, eða veldr því sá enn ókunni⁸ maðr, eða með hverjum svip sýndist þær hann, þú ert glöggþekkin. Vöggr segir: [hans yfirbragð er með

1) fast, *b. v. B.* 2) þar aungvan sèð virðugligta menn nema Hildibrandr, ok er hann þó meiri, en mjök eru þið líkir, ok ekki ertu óhamingjusamligri í þínum svip, *B.* 3) því var ek sendr, at skynja um allt saman þetta, eðr viltu lofa mér, at sjá sverð þitt? Ásmundr svarar: því skaltu eigi sjá þat, er þú vilt, ok fékk honum. Vöggr, *B.* 4) þetta sverð ferr eptir yfirlitum þínum, ok Hildibrandr á annat sverð, ok er þat, *B.* 5) Vöggr segir: þat veit ek víst, *B.* 6) eða flýi, *A*; muni koma, *B.* 7) upphertir, *B.* 8) úlendi, *B.*

Því, at hann er látaðr vel ok alllíkr yðr í augum¹, ok sýndist mér líkligr til, at vera muni ofrhugi, ok þat sverð hefir hann, er ek sá ekki jafnlíkt því sem þú hefir; [ok þat hygg ek, at or einum afli (sè) borin². Hildibrandr mælti: mikit finnst þèr um þenna mann, ætlar þú eigi, at mitt sverð muni vera, eðr hann muni minn jafníngr verá? Vöggr svarar: eigi veit ek, hvárt hann er þinn jafníngr, hitt veit ek, at sá, er bersk við hann, kemr í þá raun, at hann er víst³ dugandi maðr. Hildibrandr mælti: framarla segist þèr frá, [ok nú lætr Hildibrandr einn af sínum köppum ríða til hólmostefnu⁴.

8. [Ok nú er Ásmundi sagt, ok nú biðr hann' taka sinn hest ok sín herklæði; hertogar mæltu: vèr bjóðum þèr vart lið; hann kvað einn skyldi einum ímót koma; [hann ríðr nú þángat, sem hólmostefnan skyldi vera⁵, ok nú riðust þeir at með brugðnum sverðum, ok et fyrsta⁶ högg hjó Ásmundr hann sundr í miðju, fleygði

¹) hann sýndist mér vænn ok tíguligr ok mikill vexti ok yðr um allt líkr at sjá, eygðr manna bezt, látaðr vel ok sterkmannligr, B. ²) v. í B. ³) vaskr ok, B. ⁴) nú komi hann til Masshellu (hellu óskirt) til móts við einhvèrn vorn mann! B. ⁵) Hildibrandr sendir nú mann til hertoganna, ok segir svá: þat býðr enn ríki Hildibrandr þeim hinum stóra, at hann komi í móti við hann, ef hann treystir sér. Ásmundr svarar: ek mun koma í þann stað. En sendimenn (fara) burt, en Ásmundr lét, B. ⁶) Fór Ásmundr, ok kemr af ánni Rín, þar sem hólmgángen var stefnt, þar kemr í móti honum einn af köppum Hildibrands, B. ⁷) hér endar B.

síðan hlutunum út á ána, ok rak þá fyrir höfuðborg¹ konúngs. Hildibrandr mælti: seint sækist várum félaga, at leysa þenna enn ókunna mann. Síðan mælti maðr einn: herra! segir sá, hær mun kostur at sjá hann, er hann rekr eptir ánni, ok er nú í tveim hlutum; hann mælti: ærit er þessi stórhöggr, ok skipizt nú tveir af várum mönnum, ok leysið hann því skjótara af hendi! Þeir kvoðu eigi þat mikit verk. Hildibrandr mælti: vart gagn er þat, ef þið vinnið skjótt sigr á honum. Ok annann dag eptir riðu þeir til vígvallar² móti Ásmundi; hann mælti: hær hafa berserkir fásen lög, er 2 sverð koma í móti einu, en albúinn em ek at fresta þetta víg við ykkur tvá. Þeim þótti úvirðuligt at standa tveim fyrir einum, ok hjuggu báðir til hans, en hann brá fyrir sik skildi, ok hjó sínu höggi hvárn til bana. Síðan reið hann aptr til hertoganna, en þeir gengu í móti honum með fagnaði; hann kveðst ætla, at aptr hefði unnizt 3 bú þeim til handa í hans ferð; þá mælti systir hertoganna: eigi hafa vilzt várir draumar um þessa manns kvámu, hann sat nú þar í veg miklum, ok hlaut af þessu frægð mikla. Þettavar nú sagt Hildibrandi, ok hann mælti: ekki undr þikki mér þetta, þóat einn maðr sigri 2 menn; nú skal skipa 4 mönnum í mót honum. Kapparnir kvoðu þat auðsætt, at þeir mundu skipta honum í sundr í 4 staði, ok nú riðu þeir til víg-

¹) höfuðbæ, B.

vallarins með góðum hjálmum ok hvítum brynjum ok hvössum sverðum. Nú komu þessi tíðendi fyrir Ásmund ok hertogana; þá báðu þeir, at hann skyldi fara með jafnmörgum mönnum; hann kveðst eigi þat vilja; lét þat vænst, at einn mundi senn einum í móti, en kvað mikit árnast, ef 4 bú fengist. Ok því næst fundust þeir. Ásmundr mælti: þat er auðsætt, at er þikkizt lítils verðir ok þèr skipizt 4 í móti einum, ok eigi megí þèr kappar heita heldr safnaðarmenn. Þeir urðu ákafa reiðir við orð hans, ok sóttu at honum þegar, en þat sverð, er hann bar, beit brynjur ok hjálma jafnslètt sem næfir, ok eyrði ekki mannsbeinum nè holdi, en sá reiddi til, er sterkan armlegg hafði, ok gott hjarta, þeir fengu stór sár af honum, ok skamt var í milli, ok drap hann þá 4, ok rak þá útá ána með hestunum. Nú fréttir Hildibrandr þetta, ok mælti: er nú annathvært at menn várir eru minni til herskapar enn vèr hugðum, eðr elligar er sjá forgángsmaðr. Hann kallar þá til sín 5 hina grimmustu kappa sína, ok kvað þeim eigi ofætlat, þótt þeir sigraði einn mann, þeir kvoðust ætla at færa í hóf hans dul, ok gefa dýrum hræ hans; síðan gánga þeir út, en er Ásmundr spyr þetta, þá mælti hann: í dag ætla ek at vinna til borðhalds mèr, þeir kvoðust ætla ugga, at hann mundi ofmikit ætla sèr, en kvoðust alla sæmd honum at launa eiga. Síðan hittast þeir, ok börðust þegar, ok hjó Ásmundr stórt ok tíð-

um, ok lauk svá at hann drap þá alla. En er Hildibrandr spyr þetta, mælti hann: seint dofna hans hönd, ok skamt skal til, at hann skal ná at berjast. Þá gerist í skálanum ýmr mikill af grenjun berserkjanna, er sjá einn mann skal gánga yfir svá marga menn. Þá mælti Hildibrandr: búist nú 6 várir menn, ok mátti þer þá vinna þá frægð at hefna vorra manna. Síðan fóru þeir til hólms, ok þá er Ásmundr spyr þetta, bjóst hann skjótt, ok mælti: þat sverð hefi ek, at jafngott er at drepa með 6 menn sem 3; ok síðan fundust þeir, þá mæltu kapparnir, at hann skyldi laust láta sverðit, ok gefast upp; hann segir: þat mun eigi at óhöggnum skildi, er yðr ókærin nauðsyn at hefna yðarra manna. Síðan börðust þeir, ok sóttu hann fast; hann kunni et sama lag á, at höggva sverðs egginni nú ok fyrr, ok þótt hann fengi sár, þá linaði hann ekki sverðshöggnum, ok hjó suma sundr í miðju, ok svá lauk, at hann drap þá alla, ok fór aptr til hertuganna. Þeir gjörðust fjölmennir, er ríkit vannst æ undir þá, ok nú er í hvers manns húsi umræða um þenna kapp. Ok enn komu þessi tíðindi fyrir Hildibrand, ok mælti hann: rýrt verðr nú tal váranna manna, eðr hvat er nú eptir? herra! segja þeir, eptir eru 7 ok 20; (Hildibrandr svarar): svá mun nú mega metast hêðan í frá, at þessi enn ókunni maðr með taliðr með stórköppum, ok svá bleðr

¹⁾ þannig.

hann af, sem við munum hittast verða, en senda skal enn 7, þá er lengi hafa í minni þjónustu verit; síðan bjuggust þeir. Ásmundi var sagt nú, at eigi mundi setuefni; hann segir: er þat þá eins snæðings hald, ef næðust 7 bú. Síðan fór hann, ok komu í móti honum 7 kappar; þá mælti Ásmundr: fyrir því hleypir Hildibrandr út mönnum sínum, en sitr heima sjálfr, ok etr á mik smámenni? Þeir reiddust mjök við orð hans, ok kváðu hann í aungva raun koma skulu, at berjast við Hildibrand. Síðan börðust þeir, ok hversu sem at ortist, þá drap hann þá alla; síðan hratt hann þeim útá ána, en er Hildibrandr frá þat, þá mælti hann: miklu eru nú stærri atburðir orðnir, enn vèr megum láta afhbyggjast; nú skulu at honum 8 berserkir, því at engum várum er líft við þat, ef eigi verða hefndir. Síðan grenjuðu þeir mjök, ok bitu or skjöldum, þat er tók; en Ásmundr var með hertogunum, ok komu honum þessi tíðindi, at enn mun kostur at berjast. Þá mælti systir hertoga: sæmd sú, er vèr létum, er nú öll aptrkomin, ok með meira mætti, enn vèr höfum [spurdaga til¹. Ásmundr segir: skulum vèr tilhætta, þvíat hann vill berserkjunum út egna, en engi máttur er yfir þeim, ok betra mundi, at þeirra ríkdómur legðist [við vart ríki², þvíat èr mistuð rángliga. Síðan reið hann í mót þeim, ok þegar þeir fundust, börðust þeir, ok var sjá

¹) áðr haft, P. ²) til vár, P.

fundr lengstr, en svá lýkr, at hann drepr þá alla. En er Hildibrandr spurð þetta, eyskraði hann mjök, ok mælti: sjá maðr er hamíngju-drjúgr, er ekki tjóar mannmergð móti; nú skulu at honum þeir 11, sem eptir eru. Ok er Ásmundr spýrr þetta, þá þagnaði¹ hann. Hertugarnir mæltu: nú viljum vèr skipa liði með þèr, en þú ver forínginn, ok mun þèr þá sigrast, en þú bersk eigi einn við svá marga ofrhuga! Ásmundr svarar aungvu, ok kom aptan, ok snæða menn, ok fóru síðan at sofa. Ásmund dreymdi, at konur stóðu yfir honum með hervápnnum, ok mæltu: hvat veit óttabragð þitt, þú ert ætlaðr at vera forgángsmaðr annarra, en þú óttast 11 menn, vèr erum spádísir þínar ok skulum [þèr vörn veita móti mönnum þeim, er þú átt við at reyna²; við þetta spratt hann upp, ok bjóst, en flestir löttu hann; síðan reið hann í móti köppunum; en þeir þóttust ráð hans í gaupnum hafa, ok létu honum betr hent at gánga á hönd Hildibrandi, enn látast³. Hann kvað þá sèr eigi ófalarí til dauða, enn þeir sem fyrr drap hann, ok kvað þat auðvitat, at mikill mundi verða frægðar munr eins ok 11. Síðan börðust þeir, ok kríngðu um hann, en hann var torsótttr, ok festust vápnin lítt við hann, en sverð hans beitt allt, þat sem fyrir varð ok þat

¹) fagnaði, P. ²) b. v. P; v. í A, þó er engin eyða fyrir því. ³) eptir, b. v. P.

tók, ok lauk svá, at hann veitti þeim öllum bana. Hertogarnir höfðu fylgt honum, ok kváðu hans afrek aldri mundu fyrnast, ok gerðist þat orð manna, at hann mundi eigi undan (víkja), þótt sjálfr Hildibrandr Húnakappi kæmi í móti honum, er manna var frægastr í þann tíma.

9. Ok er Hildibrandr frá þetta, at kappar hans voru drepnir, þá kom á hann berserks-gánger, ok snérist þegar til ferðar, ok mælti: eigi skal þat mælt, at ek hætta mönnum mínum út, en þorak eigi sjálfr at berjast; en í vanstilli þessu, er á honum var, ok hann var á ferðina kominn, þá sá hann son sinn, ok drap hann þegar. Síðan ók hann upp með ánni Rín til móts við Ásmund; þann skjöld hafði hann er á voru markaðir menn svá margir, sem hann hafði drepit. En er Ásmundr spurði þetta, þá bjóst hann til móts við hann. En þegar er þeir fundust, þá börðust þeir, ok voru flest högg ærit stór. En er þeir höfðu lengi barizt af mikilli reiði, þá neytti Hildibrandr afls, ok hjó til Ásmundar af öllu afli tveim höndum, ok í því er sverðit kom í hjálminn, þá brast þat sundr undir hjaltinu, ok fór brandrinn grenjandi niðr í ána, en hann varð sár mörgum sárum; síðan kvað hann vísur þessar:

Mjök er vandgætt,
hve verða skal,
ofborinn öðrum
at banorði;

þik drótt of bar
af Danmörku,
en mik sjálfan
á¹ Svíþjóðu.

Tveir voru þeir²
tyrvir gjarnir
Buðla nautar,
nú er brotinn annar;
svá höfðu dvergar
dauðir smíðat,
sem engi mun
áðr nè síðan.

Stendr mér at höfði,
hlíf en brotna,
eru þar taldir
tígir ens átta
manna þeirra
er ek at morði³ varð;
liggr þar enn svasi
sonr at höfði
eptir erfíngi
er ek eiga gat
óviljandi
aldrs synjaðak.

Bið ek þik, bróðir!
bænar einnar,
einnar bænar
eigi þú synja;
mik skaltu verja

¹) af, P. ²) þar, P. ³) bana, P.

váðum þínum,
sem fjörs bani
fár annars mun.

Nú verð ek liggja
lífs andvana
marki undaðr
þanns magna sár.

10. Eptir þat dó Hildibrandr Húnakappi; ok gerði Ásmundr virðugliga leizlu hans, ok hugði þá illa sínu verki. Hann hitti þá ekki hertugana, ok fór þá á þann bæ, er móðir hans átti ok Æsa en fagra konúngs dóttir; þá ætlar maðr at biðja hennar; Ásmundr kvað, er hann kom í hallar dyrnar:

Lítt varði mik
laga þeirra,
at mik manns einskis
ófyrr kvæði,
þá er mik til kappa
kuru Húnmegir
átta sinnum
fyrir jöfurs ríki.

Börðumst einn við einn,
en endr við tvo,
fimm ok fjóra
fletmegnínga¹;
sex ok við sjö
senn á velli,
einn ek við atta,
þó ek enn lífi.

¹) fletmennínga, P.

Þá hvarflaði
 hugr í brjósti,
 er menn ellifu
 ofrkapp buðu,
 áðr mēr í svefni
 sögðu dísir,
 at ek hjörleik þann
 heyja skyldak.

Þá kom enn hári¹
 Hildibrandr,
 Húnakappi,
 hann var mēr ómakr²,
 ok ek markaða
 meðan á honum
 herkumbl harðlig
 fyrir hjálm neðan.

Eptir þat fögnuðu menn honum vel, ok var hann kallaðr Ásmundr kappabani. Konúngsdóttir bað hann af sér reiði, þótt hún hefði verit í tilstilli um þetta, ok lét vārkunni við sik, en lét mikit atkvæði fylgt hafa vāpnunum, en þótt hann hefði reiðzt henni, þá minntist hann ástar hennar við sik, ok gerði brúðlaup sitt, ok gekk at eiga Æsu hina fögru, en drap þann, er hennar hafði beðit, ok er sá eigi nefndr. Síðan gjörðist Ásmundr kappabani víðfrægr, ok [nafnkunn- ugr maðr², ok lýkr þar þessari sögu.

¹) harri, .P, ²) máð i A.

Friðþjófs saga frækna.

1. **B**ELI hefir konúgr heitit, er ræð fyrir Svignafylki; hann átti tvo sonu ok eina dóttur; Helgi hét son hans, en annar Hálfván; dóttir hans er Ingibjörg nefnd; hún var væn ok vitr ok at öllu fremst konúngs barna. Drottning Bela konúngs var önduð. Þaðan frá skamt fyrir vestan fjörðinn var sá staðr, er þeir kölluðu Baldrs-haga; þat var griðastaðr ok hof mikit. Ingibjörg konúngsdóttir var fósturuð með þeim manni, er Hildíng hét; hann var ríkr bóndi. Þorsteinn hét ágætr maðr, er bjó í Sogni; hans son hét Friðþjófr, hann var manna vænstr ok enn mesti íþróttamaðr ok langt fyrir konúngssonum. Friðþjófr var jafnan með Hildíngi, ok voru þau konúngs dóttir fóstursyskin, ok báru þau langt af öðrum mönnum. Tveir menn eru nefndir til sögunnar; hét annar Björn, en annar Asmundr; ekki voru þeir stórrættar; þeir voru fóstbræðr Friðþjófs. Konúgr var velauðigr at lausafè, en Þorsteinn hersir hafði þriðjúng af ríkinu, ok skyldi vera landvarnarmaðr fyrir konúng, ok var konúngi enn mesti styrkr at honum. Hann gjörði konúngi veizlu eð þriðja lvert ár, ok voru þær veizlur hinar stórmannligustu. Beli konúgr tók sótt, ok heimti sonu sína til sín, ok mælti: þessi sótt mun heimta mik af ríki mínu ok lífinu með; vil ek biðja ykk, at þér hafð þá vini, sem ek hefi áðr haft, þvát mér sýnist ykk skorta allt við þá feðga, ok munu þeir vinnhollir, ef þið kunnið til at gæta. Ekki skal fè bera í haug hjá mér; haugr minn skal standa hjá firðinum; en skamt mun okkars Þorsteins í millum verða, ok er við

köllumst á; ok síðan dó hann. Ok þá tók Þorsteinn sótt, ok mælti: þess vil ek biðja þik, Friðþjófr! at þú sveigir til við konúngssyni, þótt sèrt þèr eigi ónægri enn þeir, þvíat svá á vera fyrir tignar sakir, ok vel segir mèr hugr um þitt. Síðan dó hann, ok var hann heygðr gegnt Bela haugi. Björn mat Friðþjófr mest, en Asmundr þjónaði. Þat skip átti Friðþjófr, er Elliði hét, annar gripr var hríngr, er engi var slíkr. Þat lèk orð á, at Friðþjófr þótti eigi minni sómamaðr fyrir utan konúnga tign enn konúnga synir, ok fundu menn þat á, at með þeim konúngsdóttur ok Friðþjófi var vel ástúðigt í milli. Þat fundu þeir konúngssynir, ok líkaði allilla, ok gjörðist fæð á með þeim Friðþjófi. Nú kom at því, at konúngssynir áttu at sækja þángat veizluna, ok gekk hún at vanda fram. Friðþjófr talaði opt við Ingibjörgu konúngsdóttur, ok þá mælti hún: góðan hríng áttu, segir hún. Hann svarar: ekki á ek þat, er ek hefi eigi aflat. Hún svarar: þat er mál manna, at sá eigi fè, sem lifir, en ekki dauðir menn. Hann svarar: kostr mun þér at eiga hrínginn, ok lóga eigi, send mèr aptr, ef þèr leiðist at eiga hann! Hún svarar: þú skalt hafa í móti hrínginn, er ek á, ok svá var. Eptir þat skildu þau. Hann var nu fámálugr. Björn, fóstbróðir hans, spurði, hvat honum væri. Hann svarar: kvonfáng er mèr í hug; þótt mèr sè þat oftign, þá em ek þó eigi minni háttar. Björn segir: því skulum vèr þá eigi fara ok ýfa þetta mál. Síðan fóru þeir. Konúngarnir sátu á haugi föður síns. Friðþjófr kvaddi þá, ok mælti: þat er erindi mitt hingat til yðar, at ek vil biðja systur yðarrar. Þeir svöruðu: eigi er þessa virðuliga leitast, at gefa hana ótignum manni, ok ekki vitum við þess á henni, at hún mun ótignum manni gefin verða. Hann svarar: þá er skjótt sagt, at ek mun yðr aldri lið veita. Þat hirðum við aldri, sögðu þeir. Hann kom heim aptr, ok tók Friðþjófr aptr gleði sína.

2. Hríngr lét konúgr, er reð fyrir Svíþjóð; hann mælti við sína menn heimugliga við vini sína: þat hefi ek spurt, at synir Bela konúgs hafa slitit vinfengi við Friðþjóf, er ágætastr er allra þeirra. Nú vil ek senda menn mína á fund þeirra, at þeir gangi á hönd mér, ella mun ek gjöra lið á hendr þeim, ok mun laust ríki, því þeir hafa hvorki við mér liðsafla nè vitsmuni, ok er gott á gamals aldri, at vinna þá yfir. Sendimenn kvomu til Bela sona, ok mælti svá: Svíakonúgr sendir yðr orð, ok vill at þið gjaldið þeim skatt, eðr berizt við hann ella; en þeir sögðust eigi vilja þjóna honum á unga aldri við skömm ok svívirðing, ok fóru sendimenn með þeim orðum aptr til konúgs síns. En konúngssynir söfnuðu liði, ok fengu lítit lið, ok sendu orð Friðþjófi, ok báðu hann liðs. En hann sat at taffi, er sendimenn kvomu til hans; þeir mæltu: konúngar vorir senda þér kveðju ok vildu þiggja liðsinni þitt til orrostu með sér. Hann svaraði öngu, ok mælti við Björn: leita ráðs fyrir, at tefla, því tvíkostr er þér á tvo vega, segir hann. Þá mæltu sendimenn: heyrir þú vort mál? Friðþjófr segir þeim, honum kveðst löngu heyra, en lið mun ek þeim aldri veita. Síðan fóru sendimenn aptr, ok sögðu svábúið þeim bræðrum. Eptir þat bjuggust þeir til ferðarinnar, ok kvoðu þat mundu ráð at flytja systur sína í Baldrshaga, ok 8 konur með henni, því þær er engi svá djarfr, at þángat fari. I einum garði var hof mikit ok goðablót, ok skíðgarðr um hofit, ok skyldi þar ekki samankoma konur ok karlar. Konúngar fóru í hernað í móti Hríngi konúgi, sem fyrr var sagt. Þat var einn tíma at Friðþjófr bað sína menn at setja fram skipit Elliða: ok vitum hvort hann kann ekki at skriða í Baldrshaga! Nú kvomu þeir þar, ok voru viðtektir góðar, settist Friðþjófr hjá konúngsdóttur, ok allir hans menn skipuðu sæti. Konúngsdóttir mælti: fast sækir þú, Friðþjófr! er þú vilt halda her þínum hingat í Baldrshaga.

Hann svarar: ekki hirði ek um Baldr eðr blót yð-
ar, jafngóðir eru manni máls endar hær sem heima. Þar
skorti ekki drykk ok góða gleði. Fór nú svà fram
hvern dag, á meðan konúngar voru í burtu, at þeir fóru
þángat at skemta sér.

3. Nú er at segja frá viðrskiptum konúnga,
er þeir fundust, at Hríngr konúngr hafði miklu meira
lið enn þeir bræðr; gengu þá í milli vinir beggja, ok
báðu þá sættast. Þá mælti Hríngr konúngr: vilja kon-
úngar gánga á mitt vald ok gipta mæx systur sína ok gefa
henni lausafé, svà henni sómi vel? En með því at kon-
úngar höfðu lítit lið, þá játuðu þeir þessu, ok bundu þetta
með swardögum, ok skildust þar vinir, ok fóru þeir
bræðr heim. Ok nú er at ræða um Friðþjóf; hann
mælti til konúngsdóttur: vel hafi þér oss fagnat, en nú
mun ek heim fara at sinni, en ef konúngar eru heim
komnir, þá gjörð oss vissu á einhvern hátt! En kon-
úngsdóttir svaraði: ekki gjörir þú at dæmum þeirra
viðvörun, en at vísu eigum vèr óvinum at mæta, ef þær
komið aptr. Eptir þat fóru þeir heim, ok um morgun-
inn gekk Friðþjófr út, ok mælti: nú má vera, Björn fê-
lagi! at fyrst hepti skemtunarferðum vorum í Baldrs-
haga. Nú koma konúngar heim, ok fregna hvat fram
hefir farit, á meðan þeir voru í burtu; gjörðu þeir sik
stórliga reiða, ok sögðu sér gjörða mikla svívirðing; fóru
þá enn vinir þeirra í millum, ok báðu Friðþjóf at gjöra
nokkura yfirbót við konúnga. Hann mælti: sá einn
hlutr er í friðargjörð af minni hendi, at gjöra minningar
við hina fyrri menn, en öngvan trúleik munu vèr þeim
sýna. Þá mæltu sendimenn: þat vilja konúngar taka í
sætt, at þær heimtið skatt af jarlinum Angantýri, er ræðr
fyrir Orkneyjum; þvíat sá skattr hefir lengi niðrlegit.
Friðþjófr svarar: þá viljum vèr, at fè vort hafi frið; ok
því var heitit honum. Síðan bjuggust þeir Friðþjófr
ok menn hans 13 til skipsins Elliða. Svà var tilætlat,

at Hríngur konungur skyldi sækja konungsdóttur um haust-
it. Ok er Friðþjófr var í burtu farinn, þá mælti Helgi:
þat mun bezt vera, bróðir! at Friðþjófr taki nú heg-
ning, munu við brenna bú hans. Síðan brendu þeir bæ-
inn á Framnesi. Eptir þat keyptu þeir at fjölkunnig-
um konum, at þær gjörði æðiveðr at þeim Friðþjófi ok
mönnum hans. Nú sem þeir kvomu skamt frá landi, þá
ókyrði sjóinn, ok gjörði storm mikinn, þá kvað Frið-
þjófr vísu:

þat var forðum	nú skal ek sigla
á Framnesi	í svölu veðri,
vera ek opt á tal	ok láta lætt undir mér
við Ingibjörgu;	lögdyr bruna.

Ok mun nú kostur, segir hann, at reyna góða liðsmenn,
ok er þetta eindælla enn í Baldrshaga. Björn segir:
slíkt er von, at eptir mundi koma, ok tökum þessu enn
vel! Ok síðan kafaði stórliga skipit, en þeir ruddust um
ágæta vel, því góðum drengjum var samansamnat. Þá
kvað Friðþjófr vísu:

Eigi of sjór til alda,	hrynja háfar báru,
erum vestr í haf komnir,	haug verpa svan flaugir,
allr þikki mér ægi,	nú er Elliði orpinn
sem (i) einmyrju hræri;	í ákafa báru.

Björn segir: svá er, fóstbróðir! segir hann: ekki sakar
enn, þótt þær glumri á borðunum, ok enn kvað Frið-
þjófr vísu:

Mjök drekkur á mik,	austr er orðinn
mær mun klökna,	í Elliða
ef ek skal sökva	þola blærra
í svanabrekku;	á blik mikit.

Björn mælti: þess minnir þik; ætlar þú at hinar sygusku
meyjar tárfeili eptir þik? Hann segir: kemr mér þat í
hug. Síðan eptir þetta gjörði svá mikinn storminn, at
föll fossum inn á bæði borð; þá kvað Björn vísu:

Ek em at sem ekki sölt er augu
 at austr fyrir oss drekki ef saka í laugu
 björt baug vara bil skorðs arma
 biði nær fara; birtir mér í hvarma.
 Friðþjófr mælti: svá mun þér þikkja; ýmist verður at
 freista. Þá kvað Asmundr vísu:

Þá var svarf við siglu dælla er til dýngju
 er sætr of mér gnúði, dögrverð konum at færa,
 ek varð einn með átta enn sjó Elliða at ausa
 innanborðs at vinna á úrígri báru.
 Þá mælti Friðþjófr: nú brá þér í þrælaættina. Friðþjófr
 kvað:

Sat ek á bólstri nú skal Ránar
 í Baldrshaga, ra'ban troða,
 kvað hvað ek kunna en annar mun
 fyrir konúngsdóttur; Ingibjargar.
 Björn mælti: nú eru kviður stórar í, fóstbróðir! Mæl
 aldri slíkt, at æðra sè í orðum þínum! Friðþjófr segir:
 eigi er þat nú traust, at mér komi þat eigi í hug; hann
 kvað:

Þess hefik gángs of goldit, saman höfum brenda bauga
 gekk mér þar í Baldrshaga lagðar,
 ambáttir átta varar vigri fjarri
 með Ingibjörgu á þingi; verður Hálfðánar garði.
 Björn mælti: við slíkt er nú at una, fóstbróðir! ok í því
 kom svá mikit áfall á, at úr laust borðin, ok fórust 4
 mennirnir. Þá mælti Friðþjófr: nú er víst, at til Rán-
 ar skal fara, ok búumst vaskliga, ok skal hverr gull hafa
 á sèr ok höggva í sundr hringinn Ingibjargarnaut, ok
 skiptum með oss! ok þá kvað hann vísu:

Nú hefir fjórum en Rán gætir
 offarit vorum röskum drengjum
 lögr lagsmenn, siðlaus kona
 þeim er lifa skyldu; sess ok rekkju.

Björn mælti: eigi er slíks örvænt, enda eigi vísa von.
Þá kvað Friðþjófr:

þann skal hring um höggva,	sjá skal gull á gestum,
er Hálfván átti,	ef vèr gistingar þurfum,
áðr oss tapi ægir,	þat dugir rausnar rekkum
audigr faðir rauðan;	í Ránar sal miðjum.

Nú fundu þeir, at skriðr varð á skipinu mikill, en ókunnigt var þeim, hvar þeir voru komnir. Síðan fór Friðþjófr upp í trè, ok kom ofan aptr, ok mælti: sá ek nu mjök kynliga sýn; hvalr einn liggr í hring um skip vort, ok vèr eigum landa von nær oss, ok get ek hann vili banna oss landit, ok hygg ek þá Helga ok Hálfván búa við oss eigi vingjarnliga, ok munu þeir hafa sendt oss vinsending. Tvær konur sá ek á baki hvalnum gjöra oss fararþann. Nú munu vèr tilhætta, hvort meira má gipta vor eða tröllómr þeirra, ok stýrum at þeim! þá kvað hann vísu:

Sé ek tröllkonur	þeim skal sníða
tvær á báru,	sundr í miðju
þær hefir Helgi	hrygg Elliði,
hingat sendar,	áðr af hafi skríði.

Síðan eggjaði hann fast sína menn, ok kom svá með frækleik hans, at þeir brutu hrygg ok leggi í hvorritveggju hamhleypunni. Síðan kyrði sjóinn, ok marði þó skipit uppi, ok voru þeir þá komnir at landi; en svá nær var þeim ekit, er eptir lifðu, at Friðþjófr gat komit þeim öllum á land, nema Björn einn gat borgit sèr. Friðþjófr breiddi á háseglit, ok kvað vísu:

Eg bar átta	nú hefik segli
til eldstaðar	á sand komit,
væsta drengi	er eigi hafsmegin
í drífa veðri;	hægt at reyna.

Ok enn kvað hann:

þurfum ei drengir	veri þjóðglaðir,
dauða at kvíða,	þegnar mínir!

þat mun verða,
ef vitu draumar,

at ek eiga mun
Ingibjörgu.

Björn mælti: enn kemr hún þér í hug, dællra er nú, ok gjörir þú nú mannlíga. Þar skamt í frá ræð fyrir Angantýr jarl. Enn bar til nýlundu, at maðr drakk viti sitt, er Hallvarðr hét, ok skyldi sitja á skála um nóttina í móti veðri; hann hêlt á horni, ok sêst um, ok getr at líta ferðir manna, ok kvað vísu:

Er at skála
skjól at sitja
drekka vestir
víkingar sem vor inni,

eru hraustari
þeir er hlunn geta,
drengrir ausa
í drífaveðri.

Enn kvað hann:

Sex sè ek ausa,
en sjö róa
væsta drengi
í drífaveðri;

þar er gunnhvötum
glíkt í stafni
en Friðþjófr frami
fells við árar.

Síðan gekk hann at byrlaranum, ok kvað vísu:

Gakk þú á gólfi
gá fögur kona!
á horni haldandi,
hefik af drukkit;

menn sè ek á mar,
þá er munu þurfa
hreggmóðir liðs,
áðr höfn taki.

Jarlinn mælti: hvat er til tíðinda? Herra! segir hann, menn dragast at landi, ok hygg ek vera allgóða drengi. Gángið vel fram í móti þeim, ef þar er kominn Friðþjófr, er einn er ágætastr. Atli hét víkingr, þeir voru 12 saman; hann mælti: þat er mèr sagt, at Friðþjófr hafi þat heitstrengt, at hann muni öngvan fur friðar biðja, ok er nú þat at reyna, ef svà kemr til. Hallvarðr kvað þat óskylt at reyna. Síðan kvomu þeir at, í því er Friðþjófr vaknaði, þvíat honum hafði höfgat mikit. Atli mælti: hitt er nú ráð, Friðþjófr! at verða vel við, ok sanna eð fornkveðna, at öndverðu skulu ernir klóast, enda muntu ekki þikkjast þurfa griða at biðja. Friðþjófr kvað vísu:

þér munuð ekki
oss of kúga,
æðrufallir
eyjarskeggjar!

heldr mun ek gánga,
enn griða biðja,
enn til ógnar
við yðr tíu.

Síðan kom Hallvarðr, ok mælti: hættið þessu ræðu; allir sèu þeir hær velkomnir, svà vill jarl vor, ok farið til hallar! Friðþjófr kvað sèr þat vel líka, en sæma þó virðing hvoratveggja. Hallvarðr mælti: heyrð hefi ek getit þín, enda erum vèr at sönnu komnir, ok hafi þér komit í mikla mannraun. Hann kvað vísu:

Jusum vèr, en yfir
fèll úr svala báru,
teitir á tvö borð
tíu dægur ok átta;

þat var kynvar
kvenna drengja
hversu vèr fórum
með firði.

Nú voru þeir í góðu yfirlæti. Friðþjófr gjörðist ókátr. Jarlinn mælti: því ertu svà fálátr, Friðþjófr! því vèr viljum vel til þín gjöra, ok ef þú ferr, skatt at heimta, þá liggja þar skjót svör fyrir, at konúngarnir þeir fá öngvan skatt ok öngvan góðan hlut af oss, er einskis góðs verðir eru af oss; en þú skalt þat fá, sem þú beiddist, ok gjör þat af fènu, sem þér vel líkar, en ekki hræðumst ek þá. En mun ek þat þiggja, segir Friðþjófr, ok var hann þar í góðu yfirlæti hjá jarlinum.

4. Nú er at segja frá því, at Hríngur konúgr kom til veizlunnar, ok gekk at brúðhlaupi sínu. En þat hafði orðit til tíðinda, at hinar fjölkunnigu konur höfðu fallit ofan af seiðhjalli sínum, ok er veizlan var úti, sá Hríngur konúgr hringinn Friðþjófsnaut á hendi Ingibjargar, ok mælti: hvaðan kom þér hringur sá? Hún kvað þat vera erfð sína. Nei, segir hann, Friðþjófr mun hafa gefit þér hann heldr; ekki skaltu hafa gull hans, þvíat fá muntu gull í mínu ríki. Síðan fékk hún hringinn í hönd konu Helga, ok bað hana senda Friðþjófi, sem þau höfðu með sèr mælt. Eptir þat fór konúgr heim í ríki sitt, ok Ingibjörg með honum. En er Friðþjófr bjóst í burt úr Orkneyjum, lét jarl bæta skip hans, ok skildust þeir

með hinni mestu blíðu, Angantýr jarl ok Friðþjófr. Síðan komu þeir aptr til Noregs ok í Sogn, ok fyrir bæ þann, er átt hafði Friðþjófr. Þá mælti hann: sortnat hafa nú byggðirnar hér, á meðan vèr höfum í burt verit. Hann hefir nú mál við sína menn, ok verða honum allir fegnir, ok sögðu honum tiltekju konúnganna. Hann kvað þá vísu:

Drukkum forðum	nú sè ek brendan
á Framnesi	bæ þann vera,
fræknir drengir	á ek öðlingum
með föður mínum;	íllt at gjalda.

Hann spurði þá at, hvar konúngarnir voru, en honum var sagt, at þeir væri í Baldrshaga, ok blótuðu goð sín. Þá mælti Friðþjófr: hvat sýnist þèr, Björn! segir hann, hversu með skal fara? Björn mælti: þik læt ek hafa ráð fyrir oss, segir hann. Þá ætla ek at færa þeim skatt sinn, hversu sem af hendi verðr leyst; ok svá gjörðu þeir, ok gengu frá skipi. Þá mælti Friðþjófr við Björn: við munum gánga uppá land, en þeir skulu brjóta skip þeirra á meðan; þvíat svá eins mun æf hendi greiddr skattr þeirra, at ólíkligt er, at oss þikki einn veg öllum. Konúngarnir sátu í húsinu goða sinna, en konur þeirra bökuðu goðin við eldinn. Þá kvað Friðþjófr vísu:

Einn mun ek gánga	verpi þèrældi
upp frá ströndu,	í jöfra bæ,
þarf ek lítit lið,	ef ek kem eigi
lofða at finna,	aptr at kveldi!

Björn mælti: þetta er vel kveðit. Síðan gekk Friðþjófr inn fyrir Helga, ok mælti: nú muntu vilja hafa skattinn, ok færði upp sjóðinn, ok rak á nasir honum, ok braut úr honum tvær tenrnar, ok féll hann í óvit. En Friðþjófr gekk at eldinum, ok sá hringinn á hendi konu Helga, ok greip til hennar, dragnaðist hún, en goðit valt út eldinn, ok er hann kom at dyrunum, raknaði hringrinn af hendi henni, en Friðþjófr gekk út, ok kvað vísu:

Gakk þú við skatti,
 skatna drottinn!
 fremstum tönnum,
 nema þú frammar beiðir;
 Eptir þat gekk Friðþjófr út, ok kvað vísu:

Hafa skal ek baug
 úr beggja höndum,
 úr svefnhúsi^a
 seggja meiðum,
 silfr er á botni
 belgjar-niðri,
 sem við Björn höfum
 báðir um ráðit.

Björn mælti: nú skiptir þú at höguðum, at hún dvelist eptir, en þú hafir hrínginn. Síðan ganga þeir til skipa, ok varð Friðþjófi litit aptr, ok kvað vísu:

Gáanganði fór ek frá garði nær yar nála gunni
 grunskjöldunga tveggja, við gistingar fundi,
 at ek illsögur ætti þat rak mik frá húsi
 í enni mína grandvær; heldr meir enn skyldi.

Helgi raknaða við, ok bað menn útganga: ok hefir sjá maðr fyrirgjört sér, er eigi hlífa griðastöðum; ok er þeir koma út, bað hann fá sér boga sinn, ok er hann sveigði bogann, brast boginn í sundr. Friðþjófr kvað vísu, er hann sá þetta, ok tók til ára, ok brant báðar senn í einu.

Kysta ek únga svá skulu árar
 Ingibjörgu á Elliða
 Beladóttur báðar brotna
 í Baldrshaga; sem bogi Helga.

Síðan fóru þeir til skipanna, en þau voru öll brotin. Nú mælti Björn við Friðþjóf: hvat skalt nú athafast, fóstbróðir! Ek ætla nú ráðligt, segir Friðþjófr, at kanna hermanna siðu, ok ráðast í víkingu. Ok svá gjörðu þeir, lágu nú í víkingu um hríð, ok gjörðist Friðþjófr ágæta maðr; hann drap illmenni, en bæendr lét hann í friði fara, ok urðu þeir stóranðigir af þessu:

5. Þat er sagt eitt sinn, at Friðþjófr mælti til Bjarnar: leiðir mér nú sjá iðn, ætla ek nú skiljast við yðr, ok vil ek hitta Hríng konung, ok vitið mín þó aptr

^a) *máske* svefnhúsi.

at sumri! Björn mælti: óvænlig ætlan er þat; en þó muntu ráða verða, eður viltu eigi aptr, ok drepa konúngana? Friðþjófr kvað þat til einskis vera, ok kvað vísu:

Makaðek hýrra	þar skal ek hætta
en hugar ræðum	Hríng at máli,
Bela dóttur	hversu at fylkir,
ok Baldrshaga;	fagnar greppi.

Ofús em ek til þess, segir Björn, at hætta þér einum á vald hans. Hann kveðst ráða vilja, ok flytið mik þáng-at! ok svá gjörðu þeir; ok er hann kom nær bænum, tók hann sér saltkarls kufl einn mikinn, ok steypti honum yfir sik. Hann var mikill maðr vexti ok stórligr, friðr sýnum. Síðan hitti hann hirði nokkura, ok fór óframliga, ok spurði, hvaðan þeir væri. Þeir kvoðust vera frá bæ Hríngs konúngs. Hann spurði: er hann ríkr konúngr? Þeir svara: svá lízt okkr, sem þú munt hafa aldr til at stýra vitsmunum þínum svá, at vita, hvert veldi Hríngr hefir. Hann segir: meir hefi ek hugsat at fága saltkatla enn spyrja at konúnga tigdum. Síðan gekk hann til hallarinnar, ok kom inn, ok nam staðar utarlíga við dyr. Konúngr mælti, er hann sá manninn: drottning! segir hann, maðr gekk inn í höllina. Drottning svarar: þat er lítil tíðindi hér, segir hún. Svá er víst, segir hann; gakk, sveinn! ok spyr, hverr hann er, hvaðan hann kom, eða hvar hann á kyn? Sveinninn kom fyrir hann, ok spurði: hvat heitir þú, eða hvar vartu í nótt? Hann segir: tíðum berr þú at; eður muntu nokkura grein kunna at gjöra, þótt ek segi þér; þjófr heiti ek, at Ulf's var ek í nótt, en í Angri uppfæddr. Sveinninn segir þetta konúngi. Þér skilst vel, segir konúngr, veit ek hérað heita í Angri, ok má vera at manninum sè eigi opt hughægt; þat má ok vera, at styttr sè nafn hans, ok hafi verit með ótryggum

mönnum um hríð; þikki mér mikit um mannum vert. Hvers er vert um stafkarla? segir drottningin. Konúgr mælti: forvitni er mér á at sjá hann, ok sè ek hann hugsar margt ok skygnist um. Síðan sendi konúgr eptir honum, ok kom hann fyrir konúng. Konúgr mælti: hvat heitir sjá hinn mikli maðr? Hann sagði hit sama til. Konúgr mælti: svá má vera. Hversu viltu, dróttning! fagna honum? Hún segir: svá sem öðrum stafkörlum. Nei, segir konúgr, hann mun verit hafa á skógi í nótt, er hann kveðst úlf gista, ok mun hann þurfa beina, sit hér á millum okkar drottningar! Hún mælti: gamalær gjörist þú nú, at þú skipar saltkörlum at sitja. Konúgr mælti: eigi er þat ráð, kasta kuflinum, þjófr! Hann kvað þat eigi hæfa: ok em ek óframr maðr. Konúgr mælti, gjör sem ek býð, ek verð at ráða. Síðan fór hann úr kuflinum, ok var maðrinn stórliga vel búinn. Nú kalla ek betr fara, at fá honum skikkju sæmiliga. Hún kvað svá vera skyldi: en lítit er mér um hann. Konúgr mælti: þring hefir þú góðan, þjófr! ok lengi muntu salt þar til hafa brent. Hann segir þat föðurarf sinn vera. Konúgr mælti: þat má vera. Konúgr settist síðan í háseti, en dróttningu setti fram dreyrrauða, ok vildi öngu við hann skipta; en konúgr var allgláðr, ok kunnir hann honum margt at segja, ok þokkaðist hann mönnum vel, ok var hann í góðu yfirlæti um vetrinn. Drottning mælti fátt við hann. Þess er getit eitthvert siun, at konúgr skyldi fara til véizlu, ok þá mælti konúgr: viltu fara með oss, þjófr? Já, herra! segir hann. Síðan fóru þeir, ok var þeim konúngi ok dróttningu ekit um ísinn. Þjófr mælti: farið þèr varliga, þvíat ótraustr er ísinn. Konúgr mælti: opt finnst þat á, at þèr er hugr um oss, ok litlu síðan brast ísinn, en þjófr hljóp at vagninum, ok bjargaði hann konúnginum ok öllu því, er í var, en drottning varð eptir, ok kipti hann heuni

upp úr ísbrotunum. Konúgr mælti: vel var nú borgat, eigi mundi Friðþjófr betr hafa hjástaðit, ok eru slíkt góðir fylgðarmenn. Nú vorar vel, ok einn dag mælti konúgr: göngum við út nú í dag, ok sjáumst um, hér er fagurt lands leg. Síðan gengu þeir tveir saman, konúgr ok þjófr, ok kvomu í skóg einn. Konúgr mælti: sífar mēr nú. Þjófr mælti: far heim heldr, herra! þat sómir betr tign yðvarri. Nei, segir konúgr, eigi má svá vera, ok lagðist niðr ok hraut fast. Þjófr sat hjá, ok dró sverðit út úr slíðrum, ok fleygði því langt í burt, en konúgr vaknaði, ok mælti: var svá, Friðþjófr! at ýmist kom í skapit ok vel skaltu hér komit, ok þegar kenda ek þik et fyrsta kveld er ek sá þik, ok ekki máttu svá skjótt í burt fara; mikit nokkut mun fyrir þik leggjast. Hann segir: vel hafi þer gjört við mik ok ágætliga, en burt skal nú fara skjótt! Eptir þat gengu þeir heim, ok um morguninn var drepit á skemmudyr konúgs. Hann spyr, hverr þar væri. Hér er Friðþjófr, ok ætla ek nú til ferðar, ok þá kvað hann vísu:

Nú skal ek þer	gistingar visti,
of gisting þakka,	ek man Ingibjörgu,
þú hefir þrúðliga	æ meðan við lifum bæði,
mik þrísat vetra;	hún sit heil með hnossir,
búinn er greppr at ganga	hylli fyrir koss at senda.

Konúgr mælti: ok varð svá, at henni var þökkuð betr veizlan enn mēr; ekki hefir hún betr gjört til þíns enn ek. Snæðum nú allir saman, áðr þú farir ok verum kátir. Sit þú upp, drottning! Hún kveðst eigi nenna. Nei, segir konúgr: vēr skulum öllsömun matast! ok svá varð at vera. Konúgr mælti: hér vilda ek þik dvelja, Friðþjófr! þá kvað hann vísu, ok mælti áðr: í burt ætla ek nú:

Bú þú, Hringr konúgr!	gættu, vísir, vel
heill ok lengi	vífs ok landa!
æztr öðlingi	skulu við Ingibjörg
undir vendils skauti,	aldri finnast.

Þá kvað konungr:

Far þú eigi svá,
Friðþjófr! hēðan
dýrstr drengr!
í döprum huga;

mun ek gjafir
þínar launa
betr enn þik of
varir sjálfan.

Ok enn kvað hann:

Gef ek fræknum
Friðþjófi

konu ok alla
eigu mína.

Friðþjófr kvað vísu:

Mun ek þær gjafir
þiggja eigi,

nema þú hafir, frægr!
fjörsoðtt tekit.

Konungr segir: eigi mundi ek þetta hafa gefit þér, nema þat væri, ok em ek sjúkr, enda ann ek þér þess ráðs bezt, ok henni þín at njóta, þvíat þið eruð fyrir flestum mönnum, ok nú mun ek gefa þér konungsnafn, þvíat bræðr hennar munu eigi unna þér slíkrar virðingar, ok fastna þú þér nú sjálfir konu; Friðþjófr mælti: hafi þér þökk fyrir, herra! en eigi vil ek hærri nafnbot bera enn jarlsnafn. Síðan andaðist konungr, en Friðþjófr gjörði brúðhlaup sitt, ok var þá drukkit erfi eptir konunginn. Síðan settist hann at landráðum, ok þótti vera enn mesti ágætismaðr, ok áttu börn saman, ok var Friðþjófr jafnan í Baldrshaga, ok var jarl kallaðr. Ok er þetta frétta bræðr hennar, mælti Helgi til bróður síns: slíkt er firn mikil, at ótíginn maðr skal eiga systur okkra; nú förum ok gjörum her á hendr honum, ok rennum þessum ósköpum! ok svá gjörðu þeir, söfnuðu miklu liði, ok fóru á hendr Friðþjófi. Ok er hann frètti þetta, mælti hann til drottningar: nú eigum vèr starfs von fyrir höndum; hversu sem gengr til; þá vilda ek at þér mislíkaði eigi. Hun segir: því er þar komit, er ek vill (þín) sízt missa. Síðan fóru þeir til bardaga, ok gekk Friðþjófr svá hart fram, at hann var fremstr af sínum mönnum, ok mættust þeir Helgi, ok börðust harðliga, en svá lauk

með þeim, at Helgi féll, ok var þá blásit sigrópi. Þá mælti Friðþjófr: tveir eru kostir, Hálfván! at taka sættir, eðr þola dauða, sýnist þat nú (sem at) betri málaefni hefik enn þið bræðr. Hálfván kveðst mundi þann kost taka, ok fór svá heim til ríkis síns, ok var hann skattgildr undir Friðþjóf alla æfi síðan, en Friðþjófr settist nú at löndum, ok var enn frægasti af sinni hreysti, ok átti hann margt barna með konu sinni, ok varð gamall maðr, ok endist svá sjá saga.

Örvar-Odds Saga.

GRÍMR hét maðr Loðinukinni, því var hann svá kallaðr, at hann var með því alinn. Hann var son Ketils hængs, Hallbjarnar sonar hálftrölls. Grímr átti bú í Hrafnistu, hann var auðigr at fé, ok mikils ráðandi um allt Hálogaland, ok þó víðara hvar. Hann var kvængaðr, ok hét Loptæna kona hans, hún var dóttir Haralds hersis austan or Vík. Grímr spurði þau tíðendi austan or Vík, at Haraldr mágr hans var dauðr, bjó hann þá ferð sína austr þannog, þvíat Loptæna var einbirni hans, ok var þángat at vitja ógrynni fjár í jörðum ok lausum penningum. Loptæna skyldi fara með Grími, ok var hún þó með barni, þvíat Grímr unni henni stórmikit. En er þau voru búin, ok byr gaf, höldu þau tveim skipum austr með landi, ok komu fyrir þann bæ, er heitir á Berurjóðri, þar lágu þau of nótt, ok þá kenndi hún sèr sóttar; var þá sendr maðr til bæjarins, en þar bjó bóndi sá, er Ingjaldr hét. Kona hans hét Alof; son áttu þau, er Asmundr hét, ungr ok fríðr at sjá. Þau voru auðig at penningum. En er Ingjaldr spurr til ferða Gríms, þá fór hann til strandar með eyki sína, ok bauð heim Grími til veizlu, ok öllu föruneysi hans, því sem hann vildi. Grímr tók því vel, var þeim nú ekit heim til bæjarins, fengu þau þar góðar viðtökur; var Loptænu fylgt í kvannahús, en Grími í skála, ok skipat í öndvegi; var þeim veittr eum mesti fagnaðr í drykk góðum ok öðrum lutum. Sótt elnaði við Loptænu, ok varð hún lættari at sveinbarni, þat var mikit ok vænt mjök. Loptæna bað færa föðurnum, kvað hann skyldu nafn gefa, þá var þessi sveinn vatni ausinn, ok nafn gefit, ok kallaðr Oddr. Þar voru þau þrjár nætr í enni fegrstu veizlu. Þá kveðst Loptæna vera búin. Grímr kvað þá skyldu ferðast. Ingjaldr sagði

at hann kveðst vildu hafa laun fyrir forbeina sinn. Grímr kvað þat skylt; ok kjós þær laun, þvíat nógir eru gripir ok lausir penningar! Ingjaldr mælti: fè hefi ek ærit, en styrk þinn vil ek ok vináttu, ok festa með því, at bjóða eptir Oddi, syni þínum. Þat veit (ek) eigi, segir Grímr, hversu Loptænu er um gefit. Hún var hjá tali þeirra, ok mælti: þat er minn vili, at þiggja þat, er svà er vel boðit. Nú ferr Grímr ok Loptæna með sínu föruneyti en Oddr dvelst eptir á Berurjóðri. Þau Grímr fóru nú ferðar sinnar, ok dvöldust slíka hríð í Vík austr, sem þeim þótti fallit, ok sigldu síðan austan¹⁾; ok er þau komu fyrir Berurjóðr, mælti Grímr at þeir mundi leggja seglin, ok leggja at landi. Loptæna spyrr, hvat því skyldi. Ek hugða, segir Grímr, at þú mundir vilja finna son þinn. Loptæna segir: leit ek hann, áðr við skildum, ok þótti mér sem hann renndi lítt ástaraugum til vār Hrafnistumanna, ok munu vēr fara leið vāra. Þau gera nú svà, ok koma heim til Hrafnistu, ok settust at eignum sínum.

2. Oddr vex upp á Berurjóðri, ok er hverjum manni meiri ok vænni, þeim er upp óx í Noregi ok víðara; hann nam allar íþróttir, þær er mönnum er títt at kunna. Asmundr var ok vel búinn at íþróttum, ok þjónaði Oddi í öllu, hann var ok gjörfiligr maðr, gjörðist fósthræðralag mikit með þeim. Aldrei vildi Oddr at leikum vera nè at rjá annarri sem úngmenni önnur; þeir voru á sundi eðr í skotbökkum, en þess í milli nam hann eitthvat at fóstura sínum Ingjalði, manna fræði eða túngur at tala, þvíat Ingjaldr var enu vísasti maðr í öllu, mat Ingjaldr meira Odd enn Asmund. Marga leiksveina vandi Oddr til sín, þó fylgði Asmundr honum fastast af þeim öllum. Aldrei vildi Oddr blóta, trúði hann á mátt sinn ok megin; hervilikt kveðst honum þikkja at hokra þar fyrir stokkum eða steinum; þar eptir vandist Asmundr. Eigi var þat af því, at Ingjaldr var enn mesti blótmaðr.

¹⁾ Þannig leiðrétt; austr, S.

Oddr lét gera sér skeyti mart ok stærra miklu enn annarra manna. Hafr lét Ingjaldr drepa svartan, ok lét flá með hornum, og kveðst Oddr vilja, at Ingjaldr gæfi honum, ok svá var. Þar berr Oddr í skeyti sínu, ok eigi léttir hann fyrr enn hann var fullr. Boga lét hann sér gjöra með þvílíku skapi. Þat var búningr Odds hversdagliga, at hann hafði skallazkyrtíl, rauðan, belti mjótt, hosur fagrar ok skúa, gullhlað um höfuð sér, örmal sinn á baki, en boga í hendi, engi hafði hann önnur vápn; til allra manna lagði hann gott í sínum orðum, ok öllum þótti hann góðr. Þetta leið nú frammi með þeima hætti, þar til er Oddr var 12 vetra, en Asmundr 15; svá var Oddr þá sterkr, at menn fundu varla, at honum yrði allfátt, til hvers sem hann tók.

Spá völvu.

3. Kona er nefnd Heiðr, hun var völvu ok seðkona, ok vissi fyrir óorðna hluti af fróðleik sínum. Hún fór á veizlur víða um landit, er bændr buðu henni til; sagði hún mönnum forlög sín ok vetrarfar eðr aðra luti. Hún hafði með sér 30 manna, 15 sveina ok fimtán meyar. Þat var raddlið mikit, þvíat þar skyldi vera kveðendi mikil sem hún var. Svá bar til um ferð hennar, at hún var á veizlu skamt frá Ingjaldr. Þat var mörgin einn snemma at Ingjaldr var á fótum, hann gengr þángat, er þeir fóstbræðr hvíldu, ok tók á fótum þeim, ok mælti: ek vil senda ykkur í dag, segir hann, er þú vilt. Hvert? segir Oddr. Ingjaldr mælti: þið skuluð hjóða hingat völvunni til veizlu. Þá fór mun ek eigi fara, segir Oddr, ok kunna óþökk, ef hún kemr, en hvert í annann stað fara, er þú vilt senda mik. Ingjaldr mælti: þó skal fara Asmundr! Þín á ek ráð. Oddr segir: gera skal ek annann hlut, þann er þér þikki eigi betr. Nú ferr Asmundr við enn fimta mann, ok býðr völvunni á Berurjóðr; hún tók því vel, ok kveðst koma mundu, ok þann sama aptan kemr hún þar með öllu liði sínu. Ingjaldr gengr

mót henni með fjölmenni, ok leiðir hana í skála, ok efnast þar veizla fögur. Oddr var í lítilli stofu, ok vildi ekki gánga í sýn við Heiði, ok eigi samneyta henni. Ingjaldr ok völvan ætluðu til seiðar mikils um nóttina, gekk hún þá út með liði sínu, er aðrir gengu til svefns, ok efdi seið. Um morgininn eptir gekk Ingjaldr til frétta við Heiði, ok spurði, hversu seiðrinn hefði gengit. Þat ætla ek, segir hún, at ek muna vís hafa orðit þeirra hluta, er þik varðar, ok þer báðuð mik forvitnast. Þá skal skipa í sæti, segir Ingjaldr, ok gánga þaðan sérhverr til frétta. Nú var svá gjört; Ingjaldr búandi spurði þá fyrst um veðráttu ok vetr, ok sagði hún slíkt, er hann spurði. Síðan gekk hann fram fyrir hana, ok mælti: nú vil ek vita mín forlög. Já, segir hún, gott er þer þat at vita; þú skalt búa á Berurjóðri með mikilli virðingu til elli, má þer þat vera mikill vegr ok öllum þínum vinum; þá gengr hann í brutt. Þá ferr Asmundr til fundar hennar; hún mælti: þat er vel, Asmundr! segir hún, er þú ert hér kominn, þvíat þinn vegr ferr víða of heiminn, ekki muntu við mikinn aldr togast eiga, ok þikkja þar drengja beztr, sem þá kemr þú; Asmundr gengr til sætis síns. Þá fór þann veg öll alþýða manna, ok sagði hún slíkt hverjum, sem fyrir var lagt. Allir una þar vel við. Ingjaldr bóndi þakkaði henni sitt starf, ok þá mælti völvan: hafa nú farit allir menn mjök til frétta við mik, þeir sem hér eru? Ingjaldr segir: ek ætla nú gjörsamliga hafa farit. Völvan mælti: en hvat liggr þar yfir í skálanum undir feldinum? mēr þikkir sem þat hrærist stundum. Oddr kastar af sér feldinum, ok sezt upp ok mælti: þat er sem þer sýnist, at þetta er maðr, ok sá einn er þat vill, at þú þegir skjótt, ok fleiprir ekki um mitt ráð, þvíat ek trúi ekki á þat, er þú segir; ella færi ek sprotann á nasar þer, er ek held á. Heiðr mælti: ekki fer ek at við hót þíni, þvíat eigi er leynanda um þitt ráð, ok þar má ek ok frásegja, en þú skalt til hlýða, ok þá varð henni ljóð á munni:

Ferr eigi þú svá
fjörðu breiða,
né líðr yfir
láða vâga;
þó skaltu brenna

á Berurjóðri.
Naðr mun þik höggva
neðan á fæti
fránn yr fornum
Faxa hausí.

Þat er þèr at segja, Oddr! er þèr mun þikkja gott at vita, þèr er ætlaðr aldr miklu meiri enn öðrum mönnum, þú skalt lifa hundrað vetra, þú skalt fara land af landi, ok þikkja þar mestr maðr ok ágætastr, sem þá kemr þú, þinn vegr mun fara um hvert land, þat er þú kemr á; en aldrei ferr hann svá víða, þá skaltu hèr deyja á Berurjóðri. Hestr stendr hèr at stalli, grár at lit, fœxótt, haus hans Faxa skal þèr at bana verða! Oddr mælti: seg þú allra kerlínga örmust sögu! Hann sprettr upp við, er hann mælti þetta, ok rekr sprotann á nasar kerlíngu, svá at þegar lá blóð á jörðu. Hún kallaði ok bað taka klæði sín: vil ek verða í brott sem skjótast, þar hefi ek hvergi komit, at menn hafa barit á mèr fyrr enn hèr. Ingjaldr mælti: tak þú þriggja náttu veizlu með mèr, sem ætlat var, en síðan skal ek reifa þik gjöfum. Heiðr mælti þá: lát fram gjafar slíkar, er þú vilt fyrir mann þenna, en í staðskal ek í brött með mínu líði. Svá varð að vera sem hún vildi; gjafar þá hon at Ingjaldi bónda, ok fór í braut þegar af veizlunni.

Drepinn (Faxi).

4. Litlu síðar kveðr Oddr Asmund með sèr, þeir gánga til Faxa, ok slá við hann heizli, ok leiða með (sèr) í eitthvert dalverpi, ok gjöra þar gröf svá djúpa, at nær var tveggja manns vaxta; síðan drepa þeir Faxa þar í ofan. Eptir þat knýja þeir fóstbræðr þar á ofan stórt grjót, sem þeir voru sterkir til, ok báru hjá hverjum steini aur ok sand; hang urpu þeir þar af upp; ok þá mælti Oddr: rennt mun ek hafa þeim sköpunum, at Faxi verði mèr at bana; eptir þat fara þeir heim.

Brautför Odds frá Ingjalði.

5. Nökkuru síðar kemr Oddr at máli við Ingjalð, ok sagði svá: ek vil at þú fáir mér skip. Ingjaldr segir: hvat viltu athafast nú? Oddr segir: ek ælta í braut hëðan af Berurjóðri. Ingjaldr mælti: hvat skal manna fara með þer? Við Asmundr tveir. Ingjaldr mælti: skamma stund vil ek at þið séð í bröttu. Oddr segir: aldrei skolum við aptrkoma. Ingjaldr mælti: þetta máttu svá gjöra at mér þikkir verst. Oddr segir: þess gerðist þú þá verðr, er þú baudt hingat völvunni. Ingjaldr kvað svá vera mundu verða, sem hann vildi. Þvínaest búa þeir fóstbræðr ferð sína; fær Ingjaldr þeim karfa einn, tólfæring, ok bjó þá at öllu vel af hendi; síðan biðja þeir Ingjalð vel lifa. Síðan taka þeir róðr¹⁾ frá landi; þá spyr Asmundr, hvert þeir skyldu fara. Oddr segir: nú (skal) sækja heim göfga frændr sína í Hrafnistu. Ok er þeir komu út um eyjar, mælti Oddr: erfið ferð er at róa, mun nú verða at reyna ættargipt vára; Grímr faðir minn hefir byr, hvert er hann vill sigla; þvínaest undu þeir segl sitt, ok er þeir höfðu umsigt, kom á byr enn bezti, gaf þeim byr ok leiði gött norðr á Hálogaland, ok lögðu at við Hrafnistu. Síðan gengu þeir heim til bæjar. Oddr hafði örvamal sinn á baki, en þoga í hendi, en Asmundr hafði vöpn sín. Sem Grímr fékk njósn sanna um ferð þeirra, gekk hann í mót þeim með alla húskarla sína, ok bauð þeim með sér at vera. Ek vil finna fyrst, segir Oddr, frændr mína Guðmund ok Sigurð; mér er sagt at þeir sé búnir til Bjarmalands. Grímr mælti: þat vil ek at þið séð með mér í vetr. Oddr mælti: finna vil ek þá fyrst. Svá skal þá vera, segir Grímr. Guðmundr var bróðir Odds, (ok var) tveim vetrum yngri, en Sigurðr var systursonr þeirra: þeir voru báðir enir vaskligstu menn. Grímr ferr nú með þeim Oddi þángat á eyrna, sem þeir

¹⁾ Þannig leiðrött; ræðr, S.

Guðmundr lágu tveim skipum. Oddr lét kalla þá á land; þeir fagna vel Oddi, hann tók því vel ok mælti: svà er (mál) með vexti, at við fóstbræðr viljum ráðast til ferðar með yðr. Guðmundr mælti: eigi má nú svà vera: vèr erum nú búnir til siglingar, ok ætlaðir menn saman bæði at mat ok drykk ok um aðra luti, má nú ekki dveljast, at skipa þat öðru vísi; en þú, bróðir! skalt fara með oss at sumri, hvert er þú vill halda. Oddr mælti: vel er þat talat, bróðir! en vera kann at ek þurfa ekki skip undir yðr at eiga at sumri. Guðmundr mælti; ekkimuntu nú með' oss fara at sinni. Ekki skal þess ok meir biðja, segir Oddr. Snýr Oddr heim með feðr, sínum; skipar Grímr Oddi í öndvegi hjá sèr, ok þar Asmundi et næsta. Þar var uppi öll alúð¹ af Grími; Loptanz húsfreyja fagnar þeim ok einkar vel; sátu þeir þar nú í inni fegrstu veizlu.

Draumr Guðmundar.

6. Nú er at segja frá þeim Guðmundi ok Sigurði: þeir lágu hálfan mánuð, svà at þeim gaf aldrei í brött; þat var á einni nótt at Guðmundr lét illa í svefni, ræddu menn um, at hann skyldi vekja. Sigurðr kvað hann skyldi njóta draums síns; þvínæst vaknar hann. Sigurðr mælti: hvað dreymdi þik, frændi? er þú læzt svà ervídt. Guðmundr mælti: mik dreymdi þat, at vèr lægim hèr undir eyrum tveim skipum, en ek sá hvítabjörn liggja í hring um eyrna Hrafnistu, en hèr mættist yfir skipunum dausin ok höfuð dýrsins. Þat var svà grimmlíkt, at ek hefi ekki slíkt sèð ok framm horfðu öll hár eptir dýrinu, ok svà þótti mér sem þat mundi hlaupa út á skipit, ok sökkva niðr. Sigurðr mælti: þat er auðsætt at dýr þetta er fylgja Odds, frænda várs, ok úlfhugr sá, er hann hefir á oss, ok þat er mín ætlan, at oss gefi eigi í braut, nema hann fylgi oss. Hvat er þá til ráðs? segir Guðmundr. Sigurðr mælti: bjóða honum með allri alvæð at

¹) þannig leiðrètt, auluð, S.

fara. Guðmundr mælti: hann mun nú eigi fara vilja. Sigurðr mælti: þá skolu við gefa honum skipit annat. Þetta staðfestist með þeim; fara þeir nú á land upp ok sinna Odd, ok bjóða honum at fara með sér. Oddr kveðst nú eigi fara vilja. Þeir mæltu: heldr enn þú farir eigi, viljum við gefa þér annat skip ok alla áhöfn. Oddr mælti: þá skal fara með ykkur, em ek nú ok alþúinn.

Oddr þiggr Gúsisnauta.

7. Nú fylgir Grímr þeim til skipa, ok at skilnaði mælti hann við Odd: gripir eru hér, frændi! segir hann, er ek vil þér gefa, þat eru örvar þrjár, en þær eigu nafn ok heita Gúsisnautar, þær vann ek af Gúsi Finnakon-úngi, en þær munu sjálfar fljúga aptr á streng, ok allt munu þær liitta, þat er þeim er atskotit. Oddr tók við örvunum, ok leit á, ok sýndist einkar vel skeyttit, þvíat þær voru gulli reyrðar. Hann mælti: margar hefi ek þegit góðar gjafar, faðir! ok aungvar þær er mér þikki jafngóðar þessum, ok haf þú, faðir! mikla þökk fyrir!

8. Eptir þetta skiljast þeir, snýr Grímr heim; en Oddr gengr á skip út. Hann heitr þegar á menn sína, biðr þá hafa uppi akkerin, ok dragast undan eynni með báti. Svá gjöra þeir; ok þvínæst bað hann þá vinda seglin, þeir gjöra ok svá, Grímr ok Sigurðr. Þeim gaf þegar byr, ok sigldu þeir í einni norðr til Finnmerkr; þeir lögðust þar um nóttina við akkeri. Þar var fjöldi gamma á land upp; um morguninn gánga þeir Guðmundr á land af skipi sínu, þeir renna í gammana, ok ræna Finnurnar, en Finnar voru ekki heima; þær þola illa ok æpa mjök. Þeir tala um á skipi Odds, at þeir vill á land gánga, en hann kvað þat eigi skolu vera. Þeir Guðmundr komu um kveldit til skipa, þá mælti Oddr: voru þér á land gengnir í dag, Guðmundr? Já, segir hann, ok þótti mér þat mikit gaman at ræna Finnurnar, ok muntu vilja fylgja oss á morgin? Eigi mun ek þat vilja, segir Oddr, þikki mér þat engi frami at ræna

konur, munu þær ok gjöld fyrir taka yðart starf, vil ek sigla þegar í morgin.

9. Þeir gera nú svá; er nú ekki sagt frá ferð þeirra fyrr enn þeir komu til Bjarmalands, ok höldu skipunum upp í ána Vínu. En er þeir voru þar komnir, fengu landsmenn skjótt njósn af, voru þá menn sendir til móts við þá, var þá sett friðr hálfan mánuð til kaupstefnu, komu þá landsmenn ofan með allskyns grávöru, fengu menn þar fullendi fjár, allir þeir er nákkvat höfðu at verja. En er sjá stund var liðin, þá var uppsagt friði; lögðu þeir Oddr þá út í ána um strengi. En er náttá tók, mælti Oddr til sinna manna: hvat vili þær ráðs þaka? Þeir báðu hann ráða. Þá skolu við Asmundr róa til lands ok forvitnast til landsmanna. Svá gerðu þeir, ok er þeir komu á land, gengu þeir til merkrinnar; í mörkinni sá þeir skála einn mikinn, þá var myrkt mjök. Þeir gengu at skáladyrnunum; sá þeir at þar var ljóst inni, svá at hvergi bar skugga á; mannfjöldi var þar mikill inni ok gleði ok drykkja. Oddr mælti þá: skilr þú nökkut hér manna mál? Asmundr segir: eigi heldr enn fugla klið, eða hvat skilr þú af? Oddr mælti: sjá muntu, at einn maðr skenkir á báða bekki, en þat grunar mik, segir Oddr, at sá muni kunna at tala á norræna tungu: nú skaltu bíða mín, meðan ek geng inn. Asmundr gerir nú svá. Oddr er nú innkominn, ok stendr við trapizu, hún stóð utar við dyrrin, þar bar ok helzt skuggann á. Gaungu byrlans bar þángat brátt at. Oddr þrífr til hans, ok bregðr honum á lopt. Byrlinn kveðr við hátt, ok kallar, at tröll taki hann. Bjarmar hlaupa nú upp ok þrífa til byrlans, en Oddr berr þá með honum, ok kemsk svá út, skilr þá með þeim. Oddr snýr þegar braut með byrlann, ok þeir Asmundr, ok til skipa. Oddr setr hann hjá sér, ok spurði hann tíðenda; byrlinn þagði. Oddr mælti þá; hér eru tveir kostir fyrir höndum, at þú svara mér, þvíat ek veit at þú kaupt

norræna tungu, eða ella skal þik í járn setja. Byrlinn mælti: hvers viltu spyrja? Oddr mælti: hverrar ættar ertu, eða hve lengi hefir þú hér verit? Byrlinn segir: ek hefi hér nú verit sjö vetr, en ek em norrænn at ætt, Oddr mælti: hvert vísar þú oss til fáfanga? Byrlinn segir: haugr stendr upp með ánni Vínu¹, borinn saman af moldu ok skírum penníngum, þángat skal bera gaupnir silfrs ok gaupnir moldar eptir hvern mann er andast ok svá fyrir þeim er í koma heiminn. Oddr mælti: þá skolu þér, Guðmundr frændi! segir hann, fara til lands, ok eptir vísan hans til haugsins í nótt með yðra skipara; en ek mun gæta skipa ok byrlans með mína menn. Svá gera þeir nú; þeir fara nú, ok koma til haugsins, ok binda sér þar byrðar, þvíat eigi skorti fê; ok þegar þeir voru búnir, fara þeir til skipa. Oddr lét vel yfir þeirra ferð, taka þeir nu við byrlanum. Oddr mælti: vaki þið trúliga yfir honum, þvíat svá standa augu hans á land, sem honum þikki hér eigi jafníllt, sem hann lætr yfir. Oddr ok hans menn fara nú til lands, ok síðan til haugsins. Nú varðveita þeir Guðmundr ok Sigurðr skipin, þeir setja byrlann í milli sín, en þeir taka nú ok sælda silfrit. En er minnst von er, bregðr byrlinn við, ok fleygir sér útbyrðis, ok leggst þegar til lands. Guðmundr hleypr upp, ok þrífir eitt snærisspjót, ok skýtr eptir honum, þat kemr í kálfa byrlanum, ok skilr þar með þeim; er byrlinn þvínæst á landi ok í skógi.

Frá ráðagerðum Odds.

10. Nú er at segja frá ferð þeirra Odds; er þeir koma til haugsins, mælti Oddr: nú skolum vèr búa oss byrðar, hverr eptir sínu magni, ok þó eigi stærri enn vèr me im fara gilda ferð. Þat var í öndverða lýsing, er þeir voru búnir; fóru þeir nú ofan með ánni, var þar (eitt nes) til annarrar handar. Oddr mælti: þá er þeir höfðu farit um hríð: hvat sjái þér tíðenda? Engi

¹) Þannig leiðrætt, Rhen, S.

sjá vèr, segir Asmundr, eða hvat sèr þú? Ek sè þau, segir Oddr, er oss eru óþörf, manna fjölda mikinn koma or skógi fram; er þat ætlan mín, segir Oddr, at þeim Guðmundi sè laus orðinn byrlinn, ok mun hann hafa borit Björnum njósn um ferð vára. Asmundr mælti: hvat er nú til ráðs? Oddr mælti: þèr skuluð víkja fram at ánni, ok fylkja um þvert nes þetta, er fram gengr í ána, en láta fèit á bak yðr; þeir gera svá. Oddr snèri þá aptr í skóginn, ok bjó sèr kylfu eina mikla, síðan fór hann til manna sinna. Þvínæst drífr lið at þeim, ok kennir Oddr þar byrlann í ferðarbroddi. Oddr varp orðum á hann ok mælti: hví stýrðir þú nú svá hverit? Byrlinn segir: ek sagða Björnum tiltekjur yðrar. Oddr mælti: hversu líkar þeim nú? Byrlinn segir: þeir vilja enn eiga kaupstefnu við yðr. Hver er sú, segir Oddr. Byrlinn mælti: kaupa við yðr vápnum. Oddr segir: eigi viljum vèr þat. Byrlinn mælti: þá skolu þèr verja fè yðvart ok fjör, en vèr munum tilsækja. Svá skal vera, segir Oddr. Þá mælti Oddr til sinna manna: þèr skuluð at því hyggja, þóat nökkut falli af liði váru, at þèr takið hveru sem dauðr er, ok kastið út á ána; þvíat þegar munu þeir gera fjölkýngi í lið vart, ef þeir ná nökkurum enum dauða.

Bardagi við Bjarma.

11. Þvínæst veita Bjarmar harða atsókn, í þat bil hleypr Oddr fram með kylfuna, ok berr til beggja handa svá hart, at allt stökkfrá, en fjöldi fèll. Asmundr fylgði honum einkar vel. Sjá bardagi var bæði harðr ok lángr, en sá varð endir á, at Bjarmar flýðu, en ógrynni fallit. Oddr rak flóttann, ok drap allt þat er hann náði, snèri síðan aptr til sinna manna, ok bað þá gera byrðaskipti: látum eptir moldina, en klyfjum oss með gripum góðum ok vápnum! Svá gerðu þeir, fóru nú síðan til skipa; ok er þeir kómu þar, voru skipin bruttu. Oddr mælti: hvat er nú til ráðs? Asmundr

bað hann fyrir sjá. Oddr mælti: tvennu mun skipta um tiltekjur þeirra Guðmundar, þeir munu hafa lagt í leyni, ella munu þeir hafa brugðizt oss meir enn vèr ætlum. Þat mun eigi vera, segir Asmundr. Ek mán gera raun til, segir Oddr; hann snéri þá til skógar, ok fór upp í trè eitt, ok tendraði eld í limum uppi, en síðan gekk hann til manna sinna, en trèit kviknaði svà skjótt, at því næst stóð logi í lopti uppi; þá sá þeir at bátar tveir rèru til lands; kendu þeir þar sína menn, ok varð þar fagnafundr með þeim frændum.

Brautför þeirra Odds af Bjarmalandi.

12. Nú stíga þeir á skip sitt, ok héldu þegar á brutt með herfáng sitt. Er nú ekki sagt um ferð þeirra fyrr enn þeir komu við Finnmörk, ok í þat sama lægi sem þeir höfðu haft fyrr; ok þá er þeir höfðu þar legit um nótt, þá vakna þeir við þat, at þeir heyrðu brest mikinn, svà at þeir hafa slíkan eigi fyrr heyrt. Oddr spyr þá Guðmund ok Sigurð, hvat þetta muni tákna, en er þeir áttu þetta at tala, þá kom brestr annar sýnu meiri, ok þegar leið þenna, kom enn þriði, ok var sá mestr. Hvat ætlar þú, Oddr frændi! segir Guðmundr, at þetta bendi? Oddr mælti: heyrt hefi ek þat sagt, at veðr tvö verði senn í lopti, ok farist í móti, en er þau hittast, verði af brestir stórir; nú munu vèr svà eiga við at búast, sem koma muni veðr nökkut hart, ok muni Finnar gjöra yðr veðr, fyrir þat er þèr ræntuð þá. Nú færa þeir á þvergyrðing á skipin; ok búast við öllu, sem þeir máttu, eptir fyrirsögn Odds. Síðan heinta þeir upp akkeri sín; þat var mjök jafn-skjótt ok veðrit laust á; þat var svà hart, at þegar rekr þá undan, ok aungu náðu þeir viðfalli. Ekki máttu þeir annat enn halda undan, en allir jósu sem viðkomust; svà rak þá út tuttugu dægr samföst. Oddr kallar á Guðmund, ok bað kasta finnskrefinu öllu, því er þèr höfðuð rænt Finnurnar, þvíat þat er ætlan mín, at eigi lètti

váru vólki, fyrr enn þat er útbyrðis. Guðmundr mælti: at hverju haldi mun þeim þat koma, þótt því sé útbyrðis kastat? Láttu þá fyrir því sjá, segir Oddr. Þetta gera þeir nú, at þeir brjóta upp finnskrefit, ok kasta útbyrðis, en þegar þat er komit útbyrðis, rekr þat með öðru borði fram ok öðru aptr, þar til er kemr í einn bagga; þá rekr þat óðfluga í gegn veðrinu, svá at þat er senn or augliti. Samdægris sem þetta var atgjört, rýfr þokuna, ok kyrrir sjáinn, ok litlu síðar sjá þeir land, þá voru ok flestir menn farnir at liðsemð, nema þeir frændr. Asmundr var næst Oddi um alla liðsemð, í hverigum háska, er þeir voru staddir.

13. Þeir tala þá um, hvert land þetta mun vera. Oddr mælti: þat er ætlan mín, at vèr munim langt norðr komnir í heiminn, ok at frásögn fróðra manna þikki mér því líkast, sem þetta muni vera Risaland, en farnir eru menn várir, svá at mér sýnist oss engi annar til, enn leita til lands ok hvíla sik, hvat sem þar er fyrir. Eptir þat draga þeir at landi, ok gekk út í moti þeim nes eðr ey mikil. Oddr bað þá þángat at leggja skipunum, þar var höfn góð, en stór skógr á landit. Ok er þeir höfðu tjaldat, segir Oddr at þeir skyldu róa með landi því, ok vita hvat við sik væri. Svá gera þeir; sjá þeir þá brátt, at þetta var eyland mikit ok gagnauðikt ok óbyggt, þar voru dýr mörg á skógum, hvalr ok selr margr við eyrna ok fugl; eptir þat fara þeir til föruneysis síns. Oddr bað sína menn vera vara um sik: skal vaka, segir hann, tólf menn hverja nótt á eyinni, en vèr skolum taka af veiðiskap til vista oss, ok hressa yðr, sem vèr megum; þeir gjöra nú svá. Einn dag er þeir fóru á mörkina, sá þeir skógarbjörn einn mikinn. Oddr skýtr at honum, ok missir eigi, ok drepa þeir björninn. Síðan lætr Oddr troða belginn ok spelkja, svá at hann mátti skjóta fram or munninum, þóat hann stæði fyrir aptan, hann lét ok leggja hellu í munninn, svá at þar

mátti lifa eldr; síðan lét hann setja þat á hamar, þann er til lands vissi, ok horfði bersi inn á meginland. Þeir dveljast nú þar um hríð, sá þeir fólk á land, ok þó fátt mjök, en stórt var þat, svá at þeir skildu þat, at þat voru Risar.

Frá Oddi.

14. Einn aptan síðla sá þeir, at Risarnir söfnuðust á nesit eigi allfáir fyrir innann sundit; Oddr mælti þá: forvitni er mér á, hvat fólk þetta et stóra bersk fyrir, ok vil ek, Asmundr! at við róim inn um sundit á báti sem hljóðligast. Þeir gera svá, ok er þeir koma inn undir nesit, þá höldu þeir upp árum, ok hlýddust um. Þeir heyrðu þá, at risinn tók at skvala með mikilli raust: þær vituð, segir hann, at nökkur skeggbörn eru komin í ey vára, ok drepa þar dýr vár ok annann veiðiskap; nú stefnda ek yðr því hingat, at vèr ráðim þeim banaráð. Nú af því, sem þær vitið, er ekki semst með okkr Bjólvi, bróður mínum, um ófrið, þá fæ ek at slíku lítinn gaum gefinn; nú er hær gullhríngur, er ek vil gefa þeim til, er fara vill til, at tortíma¹ þeim skeggbörnum. Þat sjá þeir nú, at kona ríss upp, ef konu skyldi kalla, hún mælti: skyld eru vèr til, Baði Risakonungr! at reka þitt örendi, allra helzt er þú býðr slíkt til; nú mun ek fara þessa ferð, ef þú vill. Hann segir: vel er þess fengit, Gneip hússfreyja! þvíat þú munt hafa örendi. En hvárt sjái þær at hær eru tvö skeggbörn á báti undir berginu, ok hlýða til tals vârs? Nú skal ek senda þeim sending. I þat bil sjá þeir Oddr, at steinn flýgr, ok stefnir á þá: Oddr mælti, at þeir skyldu bregða undan bátinum sem tíðast, ok svá gera þeir. Litlu síðar ferr annar, ok fór á sömu leið; enn þriði fór svá mikill, at þeim þótti undr at, ok af þeim fengu þeir mikit áfall. Oddr mælti: nú munu vèr róa út til eyjar, ok svá (gera) þeir . . . (þar næst kemr Gneip þar) . . . hún (var) í skinnkyrtli ok mikil vexti, illilig sýndist hún þeim, svá at

¹) þannig.

þeir höfðu ekki kykvendi slíkt sæð; járnstaf mikinn hafði hún í hendi. Oddr gengr nú fram á bergit, þar sem dýrit stóð, hann tendraði þá eld í munni dýrinu, en síðan skaut hann öru í gegnum dýrsbelginn ok at henni flagðkonunni. Hún heyrði hvininn, ok sá þá örina, ok brá við lófa sínum, ok beit eigi á heldr enn steini. Hún mælti: meira mun viðþurfa, segir hún. Oddr leitar nú at Gusisnautum, ok skýtr þeirri sem enni fyrri; hún bregðr við hendinni, en örin fló í gegnum lófann ok aprtr í augat ok út um hnakkann ok aprtr á streng. Hún mælti: þetta var mér ógreiði, en eigi skal áfram at síðr! Oddr skýtr nú í annat sinn Gusisnaut, ok ferr á sömu leið. Gneip mælti: nú mun verða aprtr at snúa, ok væri fyrr sæmra. Nú snýr hún aprtr, ok þíkkir þeim hún eigi vãnnum ógreiðara fara, ok er hún nú blind báðum augum.

15. Oddr mælti: nú vil ek, Asmundr! at við röim til lands, ok vil ek forvitnast, hvar Gneip eigi heima. Asmundr bað hann ráða, ræru þeir nú til lands, sá þeir at Gneip hêlt undan til fjalls. Oddr hafði boga sinn ok örfamæli, en Asmundr væpn sín. Þeir fóru mikit, ok sóttu fast í fjallit upp; sá þeir þá hvar eldr brann í helli, ok þángat sóttu þeir, ok komu þar. Þat sá þeir at þar var ketill yfir eldi mikill; ljóst var í hellinum af eldinum, en myrkt út at sjá; þar sátu mörg flögð á báða bekki; dólgr ekki lítill sat þar í öndugi, þat var hundvís jötunn, ok þar tröllkerlíng hjá honum. Aungar vættir þóttust þeir slíkar sæð hafa; hann var svartr allr nema augu ok tennr, þat var hvítt; nef hans var mikit, ok krókr á, sá er beygðist allt niðr fyrir munninn; varrar hans voru sem léturfur, ok hêkk en neðri ofan á hökuna¹, en hin efri flettist upp undir nefit; hár hans var stórt sem tálknfanar, ok hêkk ofan of alla hans bríngu; augu hans voru sem tjarnir tvær. Sagt

¹) þannig leiðrétt; þágunna, S.

er frá þeim báðum hjónum, er frá öðru er. Jötuninn tók þá til orða: hvar er Harðhaus þjónustumaðr varr? hví kemr eigi matr fyrir oss? Nú em ek, segir hann, hér kominn, ok (á) at segja þér hörð tíðendi. Hver eru þau? segir hann. Þau, segir Harðhaus, at Gneip dóttir þín er aþrkominn, ok er nú blind báðum augum, ok er skotin tveim örum. Þat var henni at vânum, segir jötun, hún ætlaðist ógert fyrir at bana Oddi ok hans félögum; en þat fær hún at síðr gert, at tortíma Oddi, at vèr fám eigi, þvíat honum er ætlaðr aldr miklu meiri enn öðrum mönnum. Ek veit ok, at Finnar hafa sent þá hingat, ok vildu at vèr tortímðim þeim; en með því at vèr megum eigi þat, þá mun ek gefa þeim byr á braut hëðan augu minna enn Finnar gáfu hingat, en fyrir þat er Oddr hefir skotit Gneip, dóttur mína, með Gusisnautum, þá mun ek honum nafn gefa ok kalla hann Örvar-Odd. Þá mælti Oddr: gef þú allra manna armastr byr! tekr nú eina af Gusisnautum ok skýtr at honum, en hann heyrir hvininn, ok bregzt við sem harðast, en örin fló í auga honum, leið síðan undir hönd flagðkonunni ok út undir aðra, en hún hljópu upp við, ok fló á býrlann ok reytti hann; þá hljópu upp óvættir á báða bekki, ok veittu hvárutveggja; þat mátti segja at þar var skratta atgánger. Þeir Oddr fara nú á brutt leið sína til förunauta sinna, ok fagna þeir Guðmundr þeim vel, ok spyr hvert þeir hefði farit et lengsta. Þá kvað Oddr:

Rèð ek at gânga	laust ek í auga
með Gusisnauta	einu flagði,
beggja á milli	en í brjóst framan
bjarga ok eisú;	bjarga Freygju.

Þess var at von . . . (Guðmundr spyr: hvat bar meira til tíðinda í ferð þinni? Nafn var mér gefit, segir Oddr, ok þá kvað hann:

þá fékk ek heiti,
þats ek hafa vilda,
er mik úr fjöllum
flögð kölluðu,

kváðust Oddi
Örvar vilja
byr bráðliga
í braut gefa.

Byr er oss heitinn, segir Oddr, í braut hëðan, ok er mër sagt, at sjá muni at aungu minni nè hægri, enn sá er Finnar gáfu hingat; ok þó skal nú á braut búask; ok svá gjöra þeir, ok búask um sem varligast megu þeir, ok síðan halda þeir undan landi. Ok þegar kemr byr á slíkr eða meiri enn fyrr. Svá var ákaði veðrsins mikill, at bæði fylgði storminum fjúk ok frost, svá at hvert áfall stóð þar sem kom; en þeir vörðu sík með miklum hraustleika ok sína farkosti, svá at þeir stóðu í austri enn 20dægr, bæði nætr ok daga. En við hraustleika þeirra ok auðnu Odds, er honum var ætlaðr aldr meiri, þá bar þá or hafi, ok komu aptr undir Finnmörk, ok tóku þar höfn ok hvíld. Eptir þat er ekki sagt frá ferð þeirra, fyrr enn þeir komu heim í Hrafnistu, ok var þá mikit af vetri. Grímr varð þeim stórliga feginn, ok þóttist þá or helju heimta hafa, ok bauð Oddi til sín með öllu liði sínu um vetrinn, ok Oddr þá þat; sátu þeir þar þann vetr. Oddr varð svá frægr af för þessi, at engi þótti slík farin vera í þeirra manna minnum, er þá voru upp. Allan fjárlut þann, er þeir fengu í ferð þessi, gáfu þeir Grími, feðr sínum. Þar voru drykkjur miklar um vetrinn ok gleði mikil; veitti Grímr þeim með mikilli stórmensku.

16. En er áleið vetrinn, spurði Oddr þá Guðmund frænda sinn, hvat þeir vildu athafast. Guðmundr segir: þú skalt sjá ráð fyrir oss. Oddr mælti: í víking vil ek þá ráðast. Þeir kvoðust þess búnir. Nökkuru síðar töluðust þeir feðgar við, sagði Oddr feðr sínum, at hann vill búast í hernað: vil ek at þú fáir mër 3 skip. Grímr kvað þat þegar skyldu til reiðu. Síðan bjöggust þeir frændr, ok völdu sèr menn af Hálogalandi ok Naum-

udal alla þá er röskvastir voru, þvíat allir vildu þeim gjarna fylgja er þeir nefndu. Ok er þeir voru búnir, mælti Oddr: nú vil ek, faðir! at þú vísir oss til víkings þess nökkurs, er þér þikkir við vart hæfi vera. Grímr mælti: Hálfván heitir víkingr, son Hróa Upplendíngakonúngs, hann liggr optast austr við Elvarsker, hann hefir 30 skipa; ok er sjálf enn hraustasti maðr. Oddr bað föður sinn hafa þökk fyrir, þvíat ek sè nú, segir hann, at þú þikkist mannfáng eiga í sonum, er þú vísar oss til 30 skipa með 3 skip. Eptir þat skiljast þeir feðgar, halda þeir bræðr austr með landi, er nú ekki sagt frá ferðum þeirra fyrr enn þeir koma austr við Elvarsker, ok lögðu þar til lægis. Þar eru margar eyjar ok lítt bygðar. Þá er þeir Oddr höfðu tjaldat ok umbúizt, reri Oddr í brutt við fá menn, sá þeir þá brátt, hvar víkingarnir lágu, ok í miðjum flotanum var dreki mikill ok glæsiligr með gyltum höfðum ok allr lýrbyrðr fyrir ofan sjá. Þá kallar Oddr, ok spyr, hvern fyrir liði því ráði; maðr sprettir tjaldskörunum á drekanum, ok svarar: sá heitir Hálfván, eða hvern spyr at? Oddr sagði nafn sitt. Fórtu til Bjarmalands fyrra sumar? segir, Hálfván. Kom ek þar, segir Oddr. En hvert er þitt erindi hingat? segir Hálfván. Oddr svarar: Háleygir, frændr mínir, þeim þikkir þú ræna sik við, nú ætla ek annarhvárr okkar skal eigi segja frá tíðendum. Hálfván mælti: hve mörg skip hafi þér? Oddr svarar: vèr höfum 3 skip ok 100 manna á hverju. Hálfván mælti: víst ætlast þú mikla dul, ok munu vèr sofa fyrir þetta. Oddr rær nú apr til (manna sinna), ok (segir) þeim . . . skolu vèr nú ryðja fè á land upp af skipum várum, en bera á grjót, síðan skolum vèr höggva 4 trè með kvistum á skip vár, skal þat vera stigar várir við drekan. Svá gerðu þeir, sem Oddr mælti, ok er þeir voru búnir, mælti Oddr: þið Guðmundr ok Sigurðr skoluð leggja skip ykkat á annat borð

drekans, en við Asmundr á annat. Þeir róa nú hljóðliga; skipin lágu rúmt í höfninni, róa þeir Oddr nú á bæði borð drekanum, ok þegar fylgði maðr upp hverjum kvisti, hleyptu þeir þá á þá tjöldunum, börðu þeir þá tjaldkúlur ekki hagliga, þvíat þeir börðu ok drápu allt þat, er kvikt var. Þar urðu skjót umskipti, þvíat á skammri stundu höfðu þeir ruddan drekann aptan at lyptíngunni. Hálfán hafði hlaupit í klæði sín, er hann heyrðri hakit; ok þvínæst greip hann vâpn, hljóp hann þá fram á lyptíngina, ok kallar á önnur skipin, bað þá leggja at sem tíðast. Oddr heyrir þetta, ok sá Hálfán; hann krækti þá öxi á lyptíngina, ok fleygði sér upp í lyptíngina. Hálfán hjó í móti honum, kom höggit á hjálminn, en hann bilaði eigi, brast þá sverðit undir hjaltinu. Oddr hjó þá Hálfán banahögg. Oddr gerir þá kosti þeim mönnum hans, hvárt þeir vilja halda við hann bardaga, eða gerast hans menn, en þeir kuru skjótt, kvoðust vilja honum til handa gánga. Oddr tekr þá af liði því, þat er honum þótti frækuligast, drekaun tekr Oddr ok sér til handa, ok annat skip, þat er honum þótti bezt, fè ok allt tekr hann til sín, síðan gefr hann víkingum önnur skipin; dreka þeim stýrir Oddr nú, ok gefr nafn ok kallar Hálfánarnaut. Oddr dvaldist þetta sumar allt úti á skipum fyrir Noregi, ok friðaði fyrir kaupmönnum, en um haustit sigla þeir til Hrafnistu, ok hafa fengit ágætan sigr ok oróf fjár. Grímr býðr þeim öllum til sín, sitja þeir þar um vetrinn.

17. Um vârit búast þeir í hernað, ok er þeir voru búnir, spyr Oddr föður sinn, hvar hann vísi honum til nökkurs víkings, þess er nökkur veig sè í. Grímr mælti: Sóti heitir víkingr, hann liggr suðr fyrir Skíðu, hann er mikill fyrir sér, hann hefir 40 skipa ok auð fjár. Eptir þat skilja þeir, halda þeir frændr suðr með landi 5 skipum, ok er áleið sumarit, þá spurr Sóti til ferða þeirra Odds, ok ferr þegar í móti þeim. Sóti fær þá andviðri, fékk hann þá njósn af sigling þeirra. Hann mælti þá:

nú skolu vèr leggja skip vár hvert at stafni annars, skal dreki minn liggja í miðjum flotanum. Ek hefi spurt, at Oddr er kappsmaðr mikill, mun hann sigla at skipum várum, en er þeir hafa fellt seglin, þá skolu vèr slá hríng utan at skipum þeirra, ok láta ekki mannsbarn á braut komast. Nú er at segja frá tiltekjum Odds; er þeir sá flota Sóta, þá mælti Oddr: sè ek fyrirætlan Sóta, at vèr skylim sigla at skipum þeirra. Guðmundr segir: mun þat eigi heldr óráðlikt við liðsmun þann sem er? Oddr mælti: [eigi skal ónýta¹ ráð Sóta, ek mun sigla fyrir dreka mínum. Oddr hèt á menn sína, bað bera aptr frá siglu allan þúnga, þann er þeir mætti; síðan bað hann alla menn herklædda vera fyrir aptan siglu; en er þetta var gjört, bað hann slá við öllu segli. Byr var at enn bezt, geysaði drekinn uppi fast Hálfánarnautr, hann var járnaðr allr framan um barðit, en þessa tiltækis varði aungan mann. Sóti verðr nú eigi fyrr (varr) við, enn drekinn rendi upp á dreka Sóta flatan, voru þeir þá at herklæðast, hljópu þeir Oddr þá á drekann Sóta, ok ruddu þeir hann þá á skammri stundu, ok drápu Sóta. Oddr gjörir þá kosti víkingum, hvárt þeir vilja halda við hann bardaga, eða taka grið; en þeir gáfust þegar upp. Oddr tók þar drekann Sótanaut ok 3 önnur skip ok ógrynni jár, valdi hann ok afliðinu þat, er honum þótti bazt búit ok vígligast. Síðan snèru þeir norðr aptr, ok létu eigi fyrr enn þeir komu norðr í Hrafnistu; tok Grímr við þeim báðum höndum, ok býðr þeim til sín, ok þat þágu þeir; sátu þeir þar nú of vetrinn með mikinn þríss.

18. En er áleið misserin, þá búa þeir Oddr skip sín or landi, þeir hafa nú 5 skip. Oddr vandar nú liðit mjök, ok er þeir voru búnir, gengr Oddr at föður sínum, ok mælti: nú skaltu vísa oss til víkings þess, er þú veizt verstan ok mestan. Grímr segir: þat er nú bæði at þèr eruð miklir fyrir yðr, enda þikkir yðr þat. Vísa mun ek yðr til þeirra tveggja víkinga, er ek veit mesta

¹) þannig leiðrètt; skaltu ýta, rángt S.

ok þezt at sèr; annar heitir Hjálmar en hugum-stóri, en annar Þórðr stafngláma. Oddr mælti: hvar hafa þeir friðland, eða hve mart lið hafa þeir? Grímr segir: þeir hafa 15 skip ok 100 manna á hverju skipi, en þeir hafa friðland á Svíþjóðu. Þar ræðr fyrir konúgr sá, er heitir Ingjaldr enn illráði, þeir hafa þar vetrsetu ok landvörn, ok eru úti hvert sumar á herskipum. Þeir Oddr biðja nú föður sinn vel lifa; sigla þeir nú austr með landi, er nú ekki sagt frá ferð þeirra, fyrr en þeir komu við Svíþjóð, ok lögðu við nes eitt, þat er gekk til hafs. Þeir tjölduðu þar yfir skipum sínum, ok síðan gengu þeir á land ok upp á nesit, en þar lágu þeir öðrum megin undir nesinu með 15 skipum Hjálmar ok Þórðr, ok höfðu herbúðir á landi, ok (voru at leikum) þar hjá tjöldunum. Þeir Oddr snúa nú til skipa sinna, ok sögðu þessi tíðendi. Guðmundr spyr, hvat nú skal athafast. Oddr mælti: nú skal skipta liði vâru í helmínga, skolu þer halda helmíngi liðs fram fyrir nesit ok æpa heróp, en ek mongánga á land upp með helmíng liðs, ok fram et efra með skóginum; munu vèr þá æpa óp annat. Nú má þat vera at þeir bregði við, ok hyggi lið vârt meira, kann vera at þeir hlaupi á merkr á braut. Þeir gjöra nú svâ, en er þeir heyra heróp þeirra Guðmundar, þá bregða þeir ekki við, er at leikinum voru; þvínæst heyra þeir annat heróp koma upp, þá namu þeir stað, er úti voru, ok þegar þat leið af, þá taka þeir til leiks sem áðr. Þeir Oddr snúa þá aptr hvárirtveggju, ok mælti Oddr: meiri vâ þikki mèr, at meira þurfim vèr við, ok ekki muni þessir skelfast við ófriðinn. Guðmundr spurði, hvat þá skyldi til ráðs taka. Oddr mælti: á þessa menn skal ekki stelast, skolu vèr liggja hèr í nótt; nú gera þeir svâ. Ok þegar er vígljóst var, herklæðast þeir Oddr, ok gánga á land til fundar við Hjálmar, ok þegar þeir Hjálmar sjá víkinga á landi með herklæðum, herklæðast þeir, ok gánga á land ok lið þeirra, ok ímót

þeim Oddi; ok þegar nemr kall, spyrr Hjalmar, hverr fyrir liði því ræði. Oddr sagði til sín. Hjalmar mælti: ertu sá er fór til Bjarmalands fyrir nökkurum vetrum? eðr hvert er örendi þitt hingat. Oddr segir: ek vil reyna, hvár okkar er meiri maðr. Hann segir: hve mörg skip hefir þú? Oddr mælti: vèr höfum 5 skip ok 100 manna á hverju, eða hversu hafi þèr? Vèr höfum 15 skip, segir hann, ok 100 manna á hverju, en aungu skal þik þat skipta; hèr skolu sitja hjá tíu skipshafnir, ok skal maðr manni í mót! Oddr segir: drengiliga er þat mælt. Ok eptir þat búast hváirtveggju til bardaga, ok fylkja liði sínu, ok berjast síðan, meðan dagr endist. Þá er brugðit upp friðskildi, ok spyrr Hjalmar Odd, hversu honum þikki hafa atfarit um daginn. Oddr lét vel yfir. Viltu leik þenna optar? segir Hjalmar. Ekki ætla ek annat, segir Oddr, þvíat ek fann aldri betri drengi fyrri nè harðfengari. Nú binda menn sár sín of kveldit, ok fara til herbúða hváirtveggju; en um morguninn fylkja hváirtveggju liði sínu, ok búast til orrostu, ok berjast dag annann. Um kveldit var brugðit upp friðskildi, ok þá spyrr Oddr Hjalmar, hversu honum þikki at hafa farit. Hann lét vel yfir: ok muntu vilja leik þenna enn þriðja dag? Já, segir Oddr, nú skal sverfa til stáls með oss! Þá mælti Þórðr: er þar fjárván mikil á skipum þínum? Eigi er þat, segir Oddr, þvíat vèr höfum einskis fjár aflat í sumar. Hèr heyrða ek sagt, kvað Þórðr, frá óvitruðu mönnum, þvíat vèr berjumst fyrir ofrkapp eitt ok metnað. Hvat viltu nú at hafast at því? segir Oddr. Ek vil, segir Þórðr, at vèr gjörim fèlag. Vel líkar mér þat, segir Oddr, en eigi veit ek, hversu Hjalvari er umgefit. Hjalmar mælti: ek vil þau ein víkingalög hafa, er ek hefi áðr haft. Oddr segir: heyra vil ek þau, áðr ek játa. Hjalmar mælti: ek vil aldri hrátt eta nè lið mitt, ok eigi blóð drekka; þat er ok margra manna siðr, at vinda vöðva í klæðum, ok

kalla þat þá soðit, en mér þikkir þat vera varga matr. Ek vil aldri kaupmenn ræna nè búkarla, meira en svá sem ek þarf til strandhöggva, ok leggja þó verð eptir fullt. Ek vil ok aldri konur láta ræna, hvargi sem þær finnast með miklum fjárlut. Tekr ok nökkur minna manna komu nauðga, eða leiðir nauðga til skipa, sá skal augu fyrirtýna nema lífi sínu, hvárt er hann er ríkr eðr úríkr. Oddr mælti: vel þikki mér lög þín, ok undir öll þau vil ek gánga.

Dráp berserkja.

19. Nú gjöra þeir félag sitt, ok hafa þeir nú jafnmikit lið allir saman, sem þeir Hjálmar höfðu, áðr þeir fundust, þá spyrr Oddr, hvat þeir vili athafast, eða (viti) fjárván nökkura. Hjálmar segir: á Selund veit ek berserki þá fimm, er harðfengari eru enn flestir aðrir; heitir Brandr ok Agnar, Asmundr ok Ingjaldr ok Alfr; þessir eru bræðr, ok hafa sex skip. Oddr læzt vilja at þeir hældi til móts við berserkina. Ok þvínæst koma þeir við Selund, ok finna þar á þessi skip. En þat var þar til tíðenda, at berserkir voru gengnir á land upp fimm saman. Þeir Oddr tjalda yfir skipum sínum, ok um kveldit fara menn at sofa. Um nóttina tekr Oddr vâpn sín hljóðliga, ok gengr á land einnsaman; hann stefnir þángat, sem hann vissi vân berserkjanna. En um morgininn, er ljóst var, gengu berserkir til skipa, ok þá mæta þeir Oddi, ok slær þar þegar í bardaga harðan; veita þeir Oddi grímaliga atsókn, en hann versk þeim harðfengliga; ok svá lýkr þeirra leik, at hann drepr þá alla, en hann var lítt sár. Snemma um morgininn saknar Asmundr Odds, ok sêr hann at Oddr er af skipum genginn. Þá segir hann: þat mun eigi bregðast at hann mun farinn til fundar við berserkina; nú skolu vér ok eigi vera sýslulausir! Hann heldr nú þar til sex skipum, er víkingarnir voru, ok bjöggust við hvarirtveggju, ok síðan lýstr þær saman bardaga. Var þat allt jafnskjótt, er

Oddr kom ofan, ok þá hafði Hjálmar hroðit skip þeirra öll, höfðu þeir þar ailat ógrynni fjár.

Oddr ferr til Svíþjóðar.

20. Um haustit býðr Hjálmar Oddi til Svíþjóðar með sér, ok þat þá hann; en þeir Asmundr ok Guðmundr ok Sigurðr með sínu liði fara norðr til Hrafnistu, ok mæla mót með sér um vârit við Elvi. Þeir Hjálmar ok Oddr koma nú í Svíþjóð, ok þvínæst til hirðar Ingjalds konungs, ok fá þar vegsamligar viðtökur, ok dvöldust nú þar um vetrinn; þar lagðist svâ mikil virðing á Odd, at engi maðr hefir þar ótiginn fengit þvílíka, bæði sakir vits ok atgerfi. Hjálmar gaf Oddi 3 (bú)... (Konúngr átti dóttur þá, er Ingibjörg hét,) meyja fríðust, ok vel at sér of flesta hluti. Einn tíma talar Oddr til Hjálmars þessum orðum: því biðr þú eigi konungsdóttur, ek sé at hugr ykkar ferr saman? Hjálmar segir: ek hefi beðit, en konúngr vill eigi gipta hana útignum manni. Þá skolu við, segir Oddr, draga saman lið okkat at sumri, ok gera konúngi tvâ kosti: annat hvârt at hann berist við okkr, eða gipti þer Ingibjörg, dóttur sína. Eigi vil ek þat, segir Hjálmar, ek hefi hêr lengi fríðland haft. Nú sitja þeir þar um vetrinn.

21. En um vârit búa þeir skip sín, ok halda í hernað, finna þá Asmund við Elfi; ræða þeir þá með sér, hvert halda skal of sumarit. Oddr kveðst vilja halda í vestrvíking, en Hjálmar bað hann ráða. Hafa þeir tuttugu skip af Norvegi. Oddr hefir dreka sinn Hálf-dánarnaut. Nú koma þeir fyrst við Orkneyjar, ok herja þar, ok leggja undir sik eyjarnar, þeir áttu þar margar orrostur, ok höfðu sigr í öllum. Þvínæst vanda þeir suðr undir Skotland, ok herja þar, þeir leggja undir sik mikit af Skotlandi, ok sátu þar tvâ vetr.

Liflát Asmundar.

22. Eptir þat stefna þeir hernaðinum undir Irland, ok höfðu þá 60 skipa. Sem þeir komu við Irland,

veita þeir upprásir, brenna bygðir, en ræna fê, ok drepa menn alla, þá er þeir náðu, en fólk þat, er mátti, dróst á merkr ok á skóga, ok báru fjárlut sinn í leyni. Asmundr fylgði Oddi þá sem jafnan fastast allra manna. Þat var einn dag at þeir Oddr ok Asmundr sóttu á landit upp, þeir fóru þá svá mikit, at aungvir gátu fylgt. Oddr var svá búinn, at hann hafði örvamal sinn á baki en boga í hendi; en er Odd varði minnst, heyrir hann at strengr gellr í skóginn, ok hann sêr, hvar ör flýgr, sú leitar staðar fyrir brjóst Asmundar, ok þegar féll hann, ok þvínæst dauðr. Oddi þikkir þetta svá mikit, at aldri beið hann fyrr þvilíkan skaða. Oddr hylr Asmund með skildi hans ok klæðum, en hann stefnir þangat í skóginn, sem örin fló at. Þvínæst sêr hann rjóðr mikit í skóginum, ok þar í mannfjölda mikinn bæði konur ok karla. Þar stóð upp maðr í guðvefjar klæðum, sá hefir boga í hendi, en örvar stóðu í vellinum hjá honum. Þat þikkir Oddi at sýnu gánga, at hann mun þar eiga eptir hefndum at sjá. Oddr tekr nú eina af Gusisnautum, ok skýtr at þessum manni, örin kemr á hann miðjan, ok féll sá skjótt. Oddr skýtr nú hverri at annarri, ok drepr þar 6 menn, þá var ok braut flýðr á skógaallr sá lýðr ok fjöldi. Oddr er nú með svá illu skapi, at hann ætlar at vinna Irum nú allt þat illt er hann má. Hann kom nú á skógarbraut eina mikla, gekk eptir, en hvar sem runnar urðu fyrir honum, þá reif hann þá upp með rótum. Einn hrísruðr varð fyrir honum lausari miklu enn aðrir; hann leit til, ok sêr at þar var hurð undir. Hann kippir henni upp, ok þá gekk hann þar í jörð niðr, ok finnr þar á konur sjö, ok var ein miklu fríðari enn aðrar. Oddr tekr þegar í hönd henni, ok vill kippa henni í braut or jarðhúsinu. Þá mælti hún: Oddr! segir hún, láttu mik vera! Hann segir: hvat muntu vita, at ek heiti Oddr? Hún segir: ek vissa þegar, er þer hingat komuð, hverr þú vart, ok svá at Hjálmar er

með þér, ok mun ek segja honum, ef ek fer nauðig til skipa. Oddr mælti: eigi skaltu fara at síðr. Nú þrifa þær til hennar konurnar, ok vilja halda á henni. Hún biðr þær hætta. Ek mun kaupa at þér, Oddr! segir hun, at þúflátir mik vera í friði, þvíat mik skortir eigi gersimar. Ek vil eigi fè þitt, segir Oddr. þá skal ek láta gera þér skyrtu. Oddr mælti: gnógar á ek þær. Gnógar müntu eiga, ok eigi þvílíkar sem sjá skal vera: hún skal gjör vera af silki, ok saumuð við gull; þeir kostir skolu ok fylgja, at fár munu aðrar svá gera. Oddr mælti: lát þú mik heyra þat fyrst! Hún mælti: þik skal aldri kala í skyrtunni, hvárki á sjá nè landi, þik skal eigi sund mæða ok eigi eldr granda, þik skal eigi húngr saka ok eigi járn bíta, ok við öllum lutum mon ek skyrtu gjöra nema einum. Hverr er sá enn eini, segir Oddr, ef þú mátt við þessu öllu gera? Við því má ek eigi gjöra, at járn munu þegar bíta, er þú kemr á flótta. Ef þú lætr þessar náttúrur fylgja, segir Oddr, þá þikki mér ólíkara, at ek koma á flótta; en nær skal búin vera? Hún segir: annat sumar í þat mund árs ok dags sem nú er, en nú er sól í suðri, ok hær í þessu sama rjóðri skolu við finnast. Oddr mælti: en þvat kemr þér í hug, hverr ek muna vera yðr írum, ef þú efnir eigi orð þín, svá illt sem ek hefi af yðr hlotið, er þér hafð feldan Asmund, fóstbróður minn. Já, segir hún, þikkist þú ekki hafa hefnt hans, er þú feldir nú föður minn ok bræðr mína þrjá? Eigi þikki mér hans at hefndra, segir Oddr, þó skal þetta vera kaup okkar, sem þú hefir beðit. Eptir þetta ferr Oddr til skipa, kemr Hjálmar ímót honum, hafði hann Asmund á baki sér. Hjálmar spyr nú, hversu atbærist um líflát Asmundar, eða hvárt Oddr hefði nökkut hefnt hans? Oddr kvað þá:

Fann ek at við áðr ek strengvölum
vagns slóð-götu, stríðum mættak;

FORNALDAR SÖGUR NORÐRLANDA, 2 BINDI. L 1

munda ek Asmund
auði mínum

aptr údáinn
öllum kaupum.

Herja muntu nú vilja, segir Hjálmar, ok brenna allt, ok drepa fólk. Eigi vil ek þat, segir Oddr, ek vil halda í brott hëðan, sem fyrst gefr byr. Þetta undra víkingar, en Hjálmar kveðr svá vera skolu, sem Oddr vill. Þeir verpa nú hang mikinn eptir Asmund, en síðan búast þeir braut. Svá láta víkingarnir yfir þessu, at þeir leggja bleyðiorð á bak Oddi, er hann hefnir eigi Asmundar; eigi lætr hann sem hann viti þat. Þvínæst sigla þeir vestan, ok er nú ekki sagt frá ferð þeirra, fyrr enn þeir komu undir Hlësey, þar lá fyrir þeim jarl sá, er Hergautr hét. Hann hafði hálfan þriðja tug skípa; þar leggr Oddr til orrostu við hann, ok varð þar hinn harðasti barðagi, ok rekr nú af sér bleyðiorðit. Svá lýkr þeirri orrostu, at jarlinn féll ok mestr hluti liðs hans, en þeir fengu þar ógrynni fjár. Eptir þat skilja þeir lið sitt, siglir frá Guðmundr ok Sigurðr með sínu liði, ok vilja nú hætta hernaði, sigla þeir norðr til Hrafnistu, ok setjast um kyrt.

23. Oddr ok Hjálmar sigla nú austr með Danmörku, ok herja á víkinga; þá rëðu fyrir Sjálandi jarlar tveir, hét annar Hólmgæir, en annar Harðvígr, þeir höfðu fengit landit með hernaði, þeir voru bræðr þeirra 5 berserkja, er Oddr feldi. Þessir bræðr fá njósn af um ferð þeirra Odds, ok leggja til móts við þá með 20 skip, en þeir Oddr hafa þá tíu skip; þar tókst orrosta mikil, ok lauk enn með sama móti, at þeir Oddr ok Hjálmar höfðu sigr, þat taka þeir nú ráðs at þeir setjast þar um vetrinn, ok um várit búa þeir her sinn, ok spurr Hjálmar, hvort nú skal halda herinum. Oddr segir, at halda skal til Írlands. Varð þér eigi þat leitt í fyrra sumar? Þó skal þángat halda, segir Oddr. Svá gera þeir nú; er nú ekki sagt frá ferðum þeirra, fyrr enn þeir komu til Írlands; ok er þeir höfðu umbúizt, þá segir Oddr at hann vill ganga

einnsaman á land. Hjálmar bauð at fara með honum, en Oddr kvað eigi þat vera skolu. Eptir þat gengr hann, ok lættir eigi fyrri enn hann kemr í rjóðr þat, sem þau Ölvör^r konungsdóttir höfðu fundizt it fyrra sumar, ok er Ölvör eigi komin. Oddr verðr nú stórliga reiðr, ok býr þó um stund. Ok þvínæst heyrir hann, at vagnar gánga, ok þar var Ölvör ok mart fólk með henni. Hún kveðr Odd fyrri ok mælti: nú vil ek eigi at þú sèr mèr reiðr, þó at ek hafa orðit nökkuru seinni enn ek kvað á. Er nú búin skyrtan? segir Oddr. Eigi ræddr um þat, segir hún, ok skaltu nú setjast niðr í vagninn hjá mèr ok líta á skyrtuna. Hún tekr nú skyrtu, ok sýnir honum. Hann lítr nú á, ok ferr í síðan, ok var hún honum at öllu hævilig. Oddr mælti þá: hvárt fylgja nú allir þeir kostir, sem ákveðnir eru? Svá er víst, segir hún. En hvárt hefir þú ein gjört þenna grip? þá varð henni ljóð á munni:

Serk of-frá ek or silki	slógu Saxa meyjar,
í sjö stöðum gervan;	en suðreyskar spunnu,
ermr var á Írlandi,	váfu valskar drósi,
önnur norðr með Finnum,	varp óþjóðans móðir.

þá varð Oddi ok ljóð á munni:

Vara sem brynja	þá er of síður
eða bláir hríngar	silkiskyrta
ísköld um mik	gulli saumuð
áðan felli,	gekk fast ofan.

Hún spyrr þá, hversu honum líki skyrtugerðin. Hann lætr vel yfir: ok skaltu nú kjósa þær laun fyrir. Hún mælti þá: hér er svá herskátt, segir hún, at síðan faðir minn féll frá, þá er við því búit, at þeir hafi undan mèr landit; nú kys ek þau laun, at þær sitid hér þrjá vetr. þat verðr eigi kauplaust, segir Oddr. Hvat skal þar til vinna, segir hún. Þú skalt gánga með mèr, segir Oddr.

¹⁾ Aulvaur, S.

ok vera mín eiginkona. Ölvör mælti: manngjarnliga mun þér mælt þikkja, segir hún; þenna kost mun ek taka, segir hún, eptir þetta taka þau þetta með fastmælum, hún fær honum þá mikit fólk, ok ferr hann við svá búit til skipa. Ok er þeir Hjálmar finnast, segir Oddr honum allt sem háttað er, ok biðr hann nú vera þar þessa 3 vetr, ok því játar Hjálmar honum; þvínæst drekk Oddr brúðlaup sitt, ok fær Ölvarar. Eptir þat liggja þeir úti á herskipum, ok drepa víkinga ok illgerðamenn, þá er þar höfðu herjat, líða nú þessir þrír vetr með þeima hætti. A þessi stundu gátu þau Oddr dóttur saman, sú hét Ragnhildr. At liðnum þrim vetrum lýsir Oddr brautferð sinni af Írlandi, ok vill hafa dóttur sína með sér. Ölvör segir at hún skal vera eptir hjá henni. þar til þreyta þau þetta, at Hjálmar hlytr at ráða ok skipa þessu, segir þat sitt atkvæði, at mærvaxi upp með móður sinni henni til yndis.

Frá Skolla:

24. Eptir þat sigla þeir vestan, ok halda til Norðimbraland; þar lá víkingr sá, er Skolli hét, hann hafði 60 skipa á vatni; ok er þeir fundust, spýrr Skolli, hverr fyrir liði reði. Oddr sagði til sín. Ertu sá Oddr, er fórt til Bjarmalands? Var ek þar, segir Oddr. Hvat viltu híngat? segir Skolli. Ek vil hafa fè þitt ok fjör, segir Oddr. Skolli mælti: hví viltu herja á mik? Oddr segir: þvíat þú herjar á konúng þinn. Skolli mælti: Veiztu, hverjar sakir ek á við konúng þenna? Nei, segir Oddr, þat veit ek eigi. þá skal ek segja þér, segir Skolli: þessi konúngr hefir drepit föður minn, er hér reð fyrir, ok Hrói jarl hét, en síðan lét hann gefa sér konúngs nafn, ok tók mitt ríki allt undir sik. Nú þætti mér yðr þat meiri frami, at ráðast í lið með mér ok drepa konúng þenna; vil ek því heita, at eiga síðan allt mitt mál undir yðr fóstbræðrum. Oddr segir: með því at þetta sé svá farit sem þú segir, þá skaltu fá þér

tólf bændr af landi ofan ok eiðafulltíng til sönnunar þíns máls þegar í morgin. Svá skal vera, segir Skolli; við þetta skilja þeir. Um morgininn gengr Oddr ok Hjálmar á land með öllu liði sínu, þá voru þar komnir 12 bændr af landi ofan, þessir sóru eiða með Skolla at þessum málum; eptir þat snúast þeir í lið Skolla, taka nú ok herja Norðimbraland ok leggja undir sik. En er þetta spyrr konúgr þeirra, ferr hann ímót með her sinn, ok slær þar þegar í bardaga, er þeir finnast. Þessi orrosta stóð þrjá daga með enu mesta mannsPELLI, ok þá féll konúgr þeirra; en þeir Oddr leggja undir sik landit, ok sitja þar um vetrinn; en um várit létu þeir taka Skolla til jarls; (skildu síðan) með hinum mesta kærleik.

25. Þeir Oddr sigla nú austr til Noregs, ok koma at austr við Elvina; þar lá fyrir herkonúgr, sá er Hlöðver hét, hann hafði 30 skipa, ok var sjálfr enn mesti kappi; annar konúgr var með honum, sá er (Róar) hét. Þegar þeir Oddr höfðu tjaldat ok umbúizt, þá róa þar í höfnina at þeim tíu skip; ok þegar þeir fundust, slær í bardaga með þeim. Þessir menn gjörðu svá harða lotu, at hverr þeirra hefir mann fyrir sik eða meir; en með því lauk at þeir Oddr ruddu þessi skip tíu. Oddr mælti þá til Hjálmars: allmjök hafa þessir menn miklaðir verit í frásögnum. Hjálmar mælti: bíðum enn, meiri ván at þeirra lið sè meira, ok í því komu 20 skip í höfnina at þeim, þeir æptu þegar heróp, ok lögðu þegar at þeim; tókst þegar áköf orrosta, ok svá hörð at Oddi þótti eigi ofsögum sagt frá hraustleik þessa manna. Svá lýkr þeirra leik, at þeir drepa konúngana báða ok allt lið þeirra. Þeir Oddr hafanú ok eigi meira lið enn tvö skip, er þeir sigla þaðan.

26. Þessunæst koma þeir Oddr ok Hjálmar í sker, þau er Elvarsker heita, en í skerin gánga vágar, þeir er Trönuvagar heita; þar lágu fyrir 2 skip mikil

ok tjaldat yfir svörtu. Nú kallar Oddr ok spyrr, hverr fyrir skipum ráði. Maðr sprettir skörum yfir sér, ok svarar: sá heitir Ögmundr, er fyrir skipum þessum ræðr. Hvat Ögmundr ertu? segir Oddr. Hvar landa ertu þess fæddr, segir hann, at þú hefir eigi heyrt getit Ögmundar Eypjósbanda? Oddr svarar: ek hefi þín vist heyrt getit, ok eptir því sem þú ert sjálfr at sjá, þvíat ek sá þér aldrei illmannliga mann, gánga ok frá þér illar sögur margar. Ögmundr segir: hverr er þessi enn stórorði? Oddr sagði nafn sitt. Ögmundr segir: fórtu til Bjarmalands fyrir nökkuru. Já, segir Oddr. Þá hefir vel tilborit, segir Ögmundr, þvíat ek hefi þín leitast um hríð. Oddr mælti: hvat hefir þú mér hugat? Við skolum berjast, hvárt er þú vill á sjá eða landi. Oddr mælti: við skolum berjast á skipum. Þá reka þeir Ögmundr tjöld af sér, ok þeir Oddr ok Hjálmar búast ok um, ok þera grjót á skip sín. Svá er sagt frá yfirlitum Ögmundar, at hann var svartr á hárs lit, ok hëkk flóki svartr mikill ofan fyrir andlitit, þat er topprinn skyldi heita; allr var hann ok svartr í andliti nema augu ok tenn. Hann hafði átta menn með sér, þá er voru at sjá sem hann; þeir voru líkari tröllum enn mönnum fyrir vaxtar sakir ok allrar flzku; þessa menn bitu¹ ok engi járn. En er hváirtveggju voru þúnir; þá tókst þar bardagi, ok leggja borð við borð. Þeir eiga lánga orrostu ok harða, ok er þat hafði gengit um hríð, þá bregðr Ögmundr friðskildi upp, ok spyrr Odd, hversu honum þikki atfara. Oddr mælti: vel læt ek yfir, þó þikkjumst ek nú við tröll eiga en eigi við meun; ek hjó á háls þér um hríð með sverði mínu, ok beit eigi heldr á, en tálknskíði væri hrökt um. Ögmundr svarar: hvártveggi okkar kaun at mæla slíkt við annann, ek hjó á öxl þér; ok hugðumst ek at gjöra þik einhendan, en eigi beit á þinni skyrtu, ok hefi ek þat sverð, er hvergi neurr í

¹) þannig leiðrétt; bitust, S.

höggvi stað, en hvárt viltu eiga bardaga lengr? Já, segir Oddr, reyna skal lengr. Ek mon nú segja þér, segir Ögmundr, hversu gánga mun í milli vár, hér munu falla bæði Hjálmar ok Þórðr ok menn þínir allir; þá munu ok fallnir allir kappar mínir, ok munu við tveir uppstanda, en ef við skolum við eigast, þá muntu drjúgari verða, þvíat þér er ætlaðr aldr meiri miklu enn öðrum, þú hefir ok skyrtu þá, er eigi bíta járn ok eigi eldr. Nú herða þeir at í annat sinn, ok berjast nú hvárr snarpara, ok eigi lýkr því fyrr, enn þeir standa þrír upp fóstbræðr, þá standa þeir Ögmundr upp nú. Þá mælti Ögmundr: viltu nú at vèr skilim, Oddr! þvíat nú kalla ek jafn vegit? Já, segir Oddr, því betr þikki mér, er vèr skiljum fyrri, þvíat ek á hér við fjandr en eigi við menn.

27. Þeir Oddr halda nú á braut einni skútu, ok komu um kveldit undir einn hólma. Oddr mælti þá: nú eru þrenn verk fyrir höndum, þat er eitt at skjóta dýr til matar í skógi, annat at gæta skips, þriðja at drepa eld ok fá oss eldivið. Þórðr mælti: ek mun gæta skips. Hjálmar mælti: ek mon slá eld ok fá eldivið. Þá ferr Oddr í skóg ok skýtr dýr, en er þeir komu apr, þá er fest skútan, en Þórðr í bruttu. Þeir fara nú ok leita hans, ok um síðir finna þeir hann í bergskoru einni, ok sitr þar, ok var þá örendr. Þetta þótti þeim svá harðr skaði, at þeir þóttust aungvan slíkan hafa fengit nema lát Asmundar. Þeir leita þá, hvat honum hafi at bana orðit, ok finna spjót undir hendi hans, en fjöðrin tók út öðrum megin; þá mælti Oddr: þetta mun enn vandi Ögmundr vitat hafa, ok skal nú þegar halda apr ok berjast til þrautar! Þeir gera nú svá, róa apr í sundin; ok er Ögmundr í brautu or vágum, þeir leita hans nú viku fulla ok fasta um sker ok hólma, ok eigi finna þeir hann því heldr, nè spyrja til hans.

Haugsgjörð eptir Hjálmar.

28. Nú snúa þeir þangat sem lík Þórðra var, ok

flytja hann heim með sér til Svíþjóðar, ok verpa þar eptir hann fagran haug. Ingjaldr konúgr tekr við þeim fóstbræðrum avar vel, ok dveljast þeir nú þar (um vetrinn) ¹.

Nú dvelst Oddr nökkvura hríð í Garðaríki, ok leggur konúgr til hans mikil metorð, svá at hann skyldi öllu ráða því með konúnginum sem hann vildi; Oddr hefir nú landvörn fyri Garðaríki.

29. Frá því er nú sagt eitt sumar, at Oddr siglir liði sínu til Gotlands, ok hefir tíu skip; þar varð fyrir honum víkingr.sá, er Sæviðr hét. Hann var mikill kappi, ok hverjum manni meiri ok sterkari, ok hafði alla æfi sína úti legit á herskipum. Hann hefir hálfau setta tug skipa; hann leggur þegar til orrostu við Odd með öllu liði sínu, en af því at liðsmunr var mikill, þá snýr mannfalli þegar í lið Odds, ok svá lýkr um kveldit, at rudd eru skip öll fyrir Oddi, þar til er hann stendr einn upp sinna manna. Ok þá stökr hann fyrir borð, en nálíga var myrkt, ok leggst þegar í braut frá skipunum. Þetta getr einn maðr sæð, ok þrífr gaflok, ok skýtr eptir honum, ok kemr í kálfa honum, ok bitr svá, at í beini nam stað. Oddi kom nú í hug, at meiri vâri væri at hann sè nú í flótta særðr; snýr nú apr í stað ok at skipunum. Jafnskjótt sem þeir víkingarnir geta þetta at líta, hafa þeir þegar hendr á honum, leggja nú fjötur á fætr Oddi, en bogastreng at höndum. Sæviðr fær nú til þrjár tylptir manna at vaka yfir Oddi, en allt fólk annat fór at sofa, ok flest á landi. En er herinn var sofnaðr, þá mælti Oddr: þer eruð vesælir menn, vakið eptir mæ, en hafið ekki til gamans, gjörð nú annathvært, at einhverr yðvar skemti, ella mun ek skemta! Þeir kvoðust gjarna vilja, at hann skemti, ok

¹) Hér er annathvort óviljandi sleppt í skinnbókinni frásögninni um dauða Hjálmars o. s. frv., eða það bil, sem eptir er audt orðið fyrir 7. línum, á að sýna, að þar vanti nokkuð í bókina.

kvoðu hann mikinn ágætismann vera; eptir þat kveðr Oddr þeim kvæði, ok hvert at öðru, þar til er þeir voru sofnaðir allir. Þá ekr Oddr sér þar at, er öx lá, hann gnýr þarvið bakinu, þartil er bogastrengurinn skarsk, ok er Oddr var laus á höndum, þá ók hann af sér fjötrinum; þvínæst leitar Oddr at skeyti sínu, ok fann örva-malinn ok svá boga sinn. Síðan snèri Oddr í skóg. Nú leið af nóttin, ok um morgininn ætlar Sæviðr at láta drepa Odd, sendir nú menn út á skip, sváfu þar varðmenn, en Oddr var í brautu. Sæviðr dvelst þar nökkura daga, en Oddr hefir njósn af athöfn hans; svaf hann þá á landi í tjaldi. Oddr leitar þá um nótt til tjalds Sæviðar, urðu varðmenn eigi fyrr varir við, enn Oddr feldi á þá tjaldit, ok barði þeim tjaldkúlur, ok létti eigi fyrr enn Sæviðr var drepinn, ok allir þeir er þar voru í tjaldi með honum. Oddr býzt þeim víkingunum til formanns, ok þeir játa því, ferr Oddr nú víða um lönd, ok vinnr stórverk, en sat jafnan í Svíþjóðu á vetrum.

Skírn Odds.

30. Eitt vár sendir Oddr menn norðr í Hrafnistu, at þeir frændr hans Guðmundr og Sigurðr kæmi norðan. Þeir bjöggu ok þegar sína ferð, ok mæltu fund sinn í Eikreyjum. Þetta vár sagði Oddr upp þjónustu við Ingjald Svíakonúng, hêlt Oddr þá til Eikreyja, ok er þeir fundust frændr, segir hann þeim skil á, at hann vill halda í útlönd liði sínu. Þeir létu vel yfir því, fóru þeir nú um sumarit; en hvar sem þeir komu í ókunn lönd, þá buðu konungar Oddi at hafa í þeirra ríki, hvat er hann vildi. Þenna vetr eptir sótti Oddr með liði sínu út á Grikkland, ok þar fékk hann sér skip, ok sigldi út undir Sikiley, þar var þá kristit. Sá ábóti rêð þar fyrir einu klaustri, er Hugi hêt, hann var enn mesti ágætismaðr; hann fékk spurn af, at þar voru heiðn-ir menn komnir norðan or heimi; fór þessi enn góði

ábóti þá til fundar við þá, ok tók tal við Odd; sagði ábóti honum marga hluti frá dýrð guðs, lét Oddr sér þat allt vel skiljast. Ábóti bað þá Odd at láta skírast, en hann kveðst mundu sjá fyrst síðu þeirra. Oddr ferr nú einn dag til kyrkju með sínum mönnum; heyrðu þeir þar klukknaðljóð ok fagran söng. Ábóti fór þá enn til tals við Odd, ok spurði hversu þeim gætist at sið þeirra. Oddr lét vel yfir; munu vèr nú, segir Oddr, sitja hér í vetr með yðru lofi. Ábóti kvað svá vera skyldu. Sem Oddr hafði þar setit fram um jól, lágu illgerðamenn úti, ok herjuðu á Sikiley. Hugi ábóti átti þá tal við Odd, ok bað hann frelsa land þeirra af illþýði. Oddr játar því, býr hann nú her sinn; þenna vetr fór hann víða um Grikklunds eyjar, ok herjaði, ok vann stór verk, ok fékk auð fjár. Þar kom hann fremst, er heitir Aqvítanaland; þar ræðu fyrir fjórir höfðingjar, ok þar átti Oddr orrostu mikla, ok feldi þar alla þessa höfðingja ok mikit fólk annat, ok fékk þar orof fjár. Þar um kvað hann þessa vísu:

Þar kom ek utarst,	þar lét ek fjóra
er Aqvítana	fallna liggja
bragna kindir	hrausta drengi,
borgum ræðu;	nú em ek hér kominn.

Eptir þat heldr Oddr aptr til Sikileyjar, ok dvaldist þar um hríð, var Oddr þá skírðr af Huga ábóta ok allr her hans.

31. Eptir þat siglir Oddr út til Jórsalalands, ok þá fékk hann storm svá mikinn ok grunnsævi, at þar braut skíp hans öll, þar týndust ok menn hans allir, svá at einn komst hann á land með því móti, at hann rak með skipflaki nökkuru til lands. Hann hafði örvalmal sinn með sér. Hér um kvað Oddr þessa vísu:

Sigldum síðan	svá at einnsaman,
suðr langt í haf,	en öllu firðr
áðr ek grunnsæfi	gumna sinni
griumu mættak;	gekk ek annam veg.

Oddr er nú kominn á Jórsalaland, hann snýr nú leið sinni út til Jórdánar, þar ferr hann or klæðum öllum, ok or skyrtu sinni, ok hèlt hún öllum kostum sínum; hann snýr nú austr með hafinu til Sýrlands, ok hefir örvamal sinn á baki.

32. Oddr ferr nú land af landi; er ekki sagt af ferð hans fyrr enn hann kemr austr á Ungaraland. Þar reðu fyrir landi konungar tveir úngir, hētu Vilhjálmr ok Knútr, þeir höfðu fyrir skömmu tekit við föðurleifð sinni. Vilhjálmr var þeirra eldri, ok vildi hann einn hafa forráð fyrir þeim, en Knútr undi því eigi, urðu þeir af því missáttir ok hèldu ófrið. En af því at Vilhjálmr var þeirra reyndr meir í orrostum, þá varð hann liðfleiri ok drjúgari, kom Knútr á flótta, ok lét lið mikit, stökk hann þá or ríki sínn, ałaði hann þá liðs hvargi sem hann fékk. Þá er svá er komit, kemr Oddr til móts við Knút konúng, ok bauð honum lið sitt. Konúngur spurði, hverr hann væri, en Oddr sagði. Knútr konúngur mælti: hefir þú farit til Bjarmalands fyrir laungu? Já, segir Oddr, var ek þar. Konúngur mælti þá: velkominn skaltu með oss vera, skaltu gerast forstjóri fyrir liði mínu.

Orrosta Odds við Vilhjálm konúng.

33. Nú dróst lið mikit til Knúts konúngs, ok eptir þat snýst hann aþtr með herinn til síns lands. Oddr mælti þá til Knúts: nú vil ek at þú sendir menn til konúngs, bróður þíns, ok bjóðir honum frið ok jafnsætti ok helmíngaskipti á ríki. Knútr segir: þessa för vil ek at þú farir. Oddr hefir nú með sér hundrað manna, ok finnr Vilhjálm konúng, ok segir honum boð bróður síns. Vilhjálmr konúngur segir, at hann vill einskis skiptis Knúti konúngi unna á ríki, meira enn hann sè innan hirðar. Oddr kvað hann eflaust mega þat vita, at Knútr konúngur mun eptir leita sínum hluta. Þeir skildu at svá mæltu. Oddr ferr nú ok segir Knúti

konúngi svá skapat, ok at þeim var allra sætta varnat. Eptir þat stefna þeir herinum í mót Vilhjálmi konúngi, ok þegar þeir finnast, slær þar í mikinn bardaga. Oddr gekk svá hart fram, at hann brauzt á skjallborg Vilhjálms konúngs, ok um síðir lagði hann sverði í gegnum hann, fèll konúngr þá undir merkjum sínum, var þá æpt sigróp um allan herinn. Knútr konúngr lét þá stöðva bardagann, ok bjóða öllum mönnum grið, tók þat þá öll alþýða, játtu honum allir menn þá hlýðni, ok gáfu þar til trú sína. Eptir þat settist Knútr konúngr í ríki sitt, bauð hann þá Oddi alla kosti með sér. Hèr um kvað Oddr þessa vísu:

Unda ek eigi,	rèð ek með öðrum
áðr Ungara	arfs at kveðja,
lofðunga tvo	veitta ek jöfri
lita knáttak;	vilt ofsinni.

Frá Oddi.

34. Oddr hefir þar nú verit svá, at nökkurum miss-erum hefir skipt, ok þá gerir honum svá leitt, at hann má þar með aungu móti lengr dveljast. Konúngr býðr honum lið mikit, en hann kveðst þat með aungu móti vilja. Oddr snýr nú á braut af Ungaralandi, ok ferr nú mörg lönd ok stórar merkr; hann kom fram um síðir á Húnalandi, þar fann hann í mörk einni mikilli lítinn bæ, ok þar fýsti Odd at taka hvíld. Hann hafði þá vaskufl einn mikinn ok síðan yfir klæðum sínum ok örva-mal sinn á baki, en boga í hendi. Sem Oddr snériat þeim litla bæ, stóð maðr úti, ok klauf skíð, sá var lítill vexti ok grár fyrir hæru, sá heilsar hinum komna ok spyr at nafni. Hann kveðst heita Víðförull, eða hvat heitir þú karl? Ek heiti Jólfr, segir karl, þú munt vilja vera hèr í nótt? Já, segir Oddr. Þeir gengu þá inn ok til stofu. Jólfr mælti: þú kerlíng skal sama við gestinn, en ek á mart annat. Kerlíng mælti: þat er mjök opt, at þú býðr mönnum, en matr er lítill. Um kveldit kom

vist fyrir þá bónda. Víðförull tekr kníf undan kofli sínum, þar voru gyltir hólkar á, þat var gersimi mikil. Karl tók upp knífinn, ok leit á, ok mælti: áttu gersimi þá? Já, segir Víðförull, eða viltu þiggja? Gjarna, segir karl, ok gef þú drengja heilastr! Nú sofa þeir af nótt þessa. Víðförull vaknar um morginun, ok er Jólfr karl í bruttu. Kerling mælti: þat vildi karl minn at þú biðir hans heima. Svá skal þá vera; segir Víðförull. Karl kom heim nær miðdegi, var þeim þá gefinn matr, ok sett borð; karl leggr á borð fyrir sik steinörvar þrjár. Víðförull seilist til, ok hyggir at, er þar vönduð mjök smíð á. Víðförull mælti: áttu skeyti et, góða, karl? Já, segir hann, væri svá vel at þær þætti sem þú talar um, þá vil ek þær gefa. Þetta er vel gefit, karl! en eigi veit ek, at ek þurfa at bera steinörvar eptir mér. Karl mælti: þat kann vera, Oddr! at þær dugi þessar örvar, er eigi duga Gusisnautar. Veizt þú at ek heiti Oddr? Já, segir karl. Þá má vera, segir Oddr, at þú vitir ok þat, er nú sagðir þú, ok skal at visu þiggja örvar, ok kumna þær mikla þökk fyrir. Oddr lætr þær nú í örvamel sinn. Oddr mælti: hverr ræðr fyrir landi þessu. Karl segir: sá konúgr heitir Herraudr, ok dóttir hans Silkisif, en kappar hans Sigurðr ok Sjólf, ráðgjafi konúgs heitir Hárekr, hann er ok fóstri konúgsdóttur. Vel segir (þú um þat), ok muntu vilja fylgja mér til konúgs? segir Oddr. Já, segir Jólfr, eigi mun föruneyti þitt of mikit, þótt ek fylgja þær. Þvínæst voru þeir búnir, ok fóru síðan, ok fram komu þar, sem Herraudr konúgr var með Húnaher. Sem þeir voru þar komnir, gengu þeir til konúgs, þar sem hann sat yfir borði, ok dóttir hans á aðra hönd honum, en Hárekr á aðra, kappar hans sátu í öndvegi gagnvart konúgi. Þeir heilsuðu á konúng; hann tók kveðju þeirra, ok spyrr, hverr sá væri enn mikli kofmaðrinn. Hann kveðst Víðförull heita. Konúgr spyrr, hvar landa hann sé fæðingi. Víðförull

kveðst ekki þat fá greint: hefi ek verit á mörkum útilengi ævi minnar; en ek em því hér kominn, at biðja yðr vetr-
vistar. Konúgr mælti: ertu at nökkru ípróttamaðr? Eigi
ferr þat nær, segir Víðförull. Þat hefi ek mælt, segir
konúgr, at ek skyla þeim einum mönnum gefa mat, er
nökkut vinnr til. Fjarri er því þó, herra! segir Oddr,
at ek vinna nökkut. Kunna muntu at draga saman dýr,
segir konúgr, ef aðrir skjóta. Þat má vera, segir Víð-
förull. Þat skal freista, segir konúgr; hvar skal ek sitja?
segir Víðförull. Sittu þar, segir konúgr, sem mættast hirð
vár ok gestir. Eptir þat snúa þeir í braut, ok leiðir
Víðförull Jólf karl út, ok þakkar honum sitt sinni: ok
er hér fingrgull, er þú skalt færa kerlíngu. Karl þakk-
ar vel Oddi. Snýr hann nú á braut, en Oddr í höllina,
ok þángat sem honum var til sætis vísat. Þar sátu fyrir
tveir hirðmenn, hét Ingjaldr ok Ottar; hann segir at
honum var þar til sætis vísat. Já, segja þeir, við vilj-
um ok gjarna við þér taka, ok skaltu sitja í milli okkar.
Þat þiggir hann, festir upp síðan örvamel¹ sinn yfir sik,
en trélurk sinn leggir hann undir fætr sér. Síðan leggst á
sitt knè hvárr þeirra, ok spyrja hann tíðenda, en hann
kann þeim segja nær af hverju landi; ekki heyra aðrir
menn til tals þeirra. Víðförull er nú þar um hirð, hann
ferr þess hvergi, er eigi hafi hann belg sinn ok trè. Þeir
bjóða at kaupa honum klæði góð, ok kastaði hann kofli
þessum; hann segir at ekki má svá vera.

Dýraveiði.

35. Svá berr nú til at mennskolu fara á dýraveið-
ar. Ingjaldr mælti þá: nú skolu vér vakna snemma í
morgin. Hvat skál nú athafast, segir Oddr. Ingjaldr
mælti: nú ætlar konúgr á dýraveiðar með hirð sína ok
kappa. Þeir sofa nú af nóttina. Um morgininn eru
þeir bræðr snemma á fótum, ok vilja vekja Víðförul, en
hann vaknar með aungu móti. Svá líðr langt á morgin-

¹) þannig.

inn fram, en þeir vilja eigi frá honum gánga. Þar kemr enn at Víðförull vaknar, ok mælti: hvat er nú, mun konúgr búinn vera? Þeir svöruðu báðir: óvænliga hefir þú sofit, er konúgr laungu í bruttu ok allt hans för- uneyti. Munu vér nú aldregi dýr fá, er allt er fellt. Förum nú at því! segir Víðförull. Svá gjöra þeir; Víð- förull hefir belg sinn á baki, en fork sinn í hendi. Víð- förull mælti: eru þeir allmiklir bogmenn, Sjólfir ok Sig- urðr? Já, segja þeir, á allar íþróttir eru þeir fyrir öðrum mönnum. Nú koma þeir á fjallit, ok renna dýr hjá þeim, ok benda þeir upp boga sinn, Ingjaldr ok Ottar, ok leita við at skjóta, ok hæfa aldri dýr. Víðförull mælti þá: allósimliga fari þið at þessu, ljái þið mér nú bogann, eigi má ek nú sjá, at mér muni firr fara. Víðförull tekr nú bogann, ok dregr þegar fyrir odd örinni, ok rekr í sundr bogann. Ingjaldr mælti: nú hefir þú illa gjört, ok er nú örugt at við munum ekki dýr skjóta í degi. Víðför- ull segir: illa er þá, ef ek hefi ykkur mein gjört. Breið- ið nú niðr mötla ykkra, ok mun ek nú sýna ykkur, hvat í belg mínum er. Þeir kvoðust þat vilja. Víðförull leysir nú til belgins, ok steypir or skeytinu. Þeir þikkj- ast ekki slíkt skeyt. séð hafa; þviat þetta var allt gulli reyrt. Oddr tekr nú kaðal einn, ok setr nú upp bogann, ok leggr ör á strug. Hann skýtr fram yfir höfuð öll- um mönnum, ok at þeim hirti, er hljóp fyrir sjálfum konúngi. Þessi gjörtr féll þegar. Konúgr undrast mjök, hvaðan þetta skot kom. Síðan skýtr Víðförull öllu sínu skeyti ok hefir dýr með hverri ör, þar til er sex eru eftir; þat eru Gasisnautar ok steinörvar karls. Þeir hljópu hjá, Ingjaldr ok Ottar, ok hlógu at. Þeir Sjólfir ok Sigurðr gáf á dýr skotit um daginn. Síðan fara menn heim um kveldit, ok er menn koma í sæti sitt; þá eru borin inn skei manna, ok lögð á borð fyrir konúng; skyldi konúgr þá sjá, hversu mörgum dýrum hverr hefði at skaða or; hvers manns skeyti var þar

markat. Þá ræða þeir bræðr um við Víðförul: nú skaltu ganga fyrir konúngs borð eptir skeyti þínu. Víðförull mælti: biðum fyrst ok hlýðumst um! Sem skeytit var komit fyrir konúng, þá mælti hann til dóttur sinnar: sé hér fagurt skeyti, dóttir! þau hældu nú á skeyti Víðföruls, ok töluðu um, hverr eiga mundi. Þá mælti Víðförull: nú skuluð þið ganga fyrir konúng, ok segja at þið eigið skeytit. Þeir svörðu: þat tjár ekki; konúngur veit áðr atgjörfi okkra. Þá skolu vèr fara, segir Víðförull. Svá gera þeir, ganga nú fyrir konúngs borð. Víðförull mælti: herra! segir hann, skeyti þetta eigu vèr félagar. Konúngur leið við honum, ok mælti: þú munt vera mikill bogmaðr. Fjarrir er því, herra! en þó hefi ek þessu helzt vanizt, er ek hefi legit úti á mörkum, at skjóta dýr eða fugla til matar mèr. Vera má svá, segir konúngur, kann ok vera at þú sér annar, enn þú segist. Eptir þat ganga þeir til satts síns, ok varðveitir Víðförull örvar sínar, líða nú stundir.

Veðjón.

36. Þat er einn aptan, er konúngur var útgenginn til svefnis, at þeir Sigurðr ok Sólfr ganga utar fyrir þá bræðr Ingjald ok Ottar; þeir bera þeim horn tvö af hinum sterkasta drysk, ok biðja þá drekka. Þeir taka við, ok drekka af. Litlu síðar komu þeir með önnur tvö horn, ok þóat þeir hefði orð fyrir, þá tóku þeir við, ok drukku af. Þá mælti Sjólfur: liggr sjá ok sefr, kosluðr, fèlagi ykkar? Já, segja þeir, þat þikkir honum ^{vir}trigra enn drekka sik ófæran. Hvært mun (svá) ra, segir Sjólfur, eða mun (hann) vanari at liggja úti mörkum, ok skjóta dýr til matar sér, enn halda samsæhja ríkum mönnum, eða mun hann vel syndr vera? Já, sja þeir, bæði mun hann vera vel búinn at þeirri íprót^k öðrum. Svá mun vera, segir Sjólfur, en þar skolum^r veðja um, hvært hann mun betr syndr einu eða^s báðir, ok þar skolu við

leggja við hring þenna, er stendr mörk, en þið tvá hringa, er stendr hálf mörk hvárr, en konúgr ok dóttir hans skolu sjá sund vart, ok konúgsdóttir skal varðveita hringana. - Nú með því at þeir Ingjaldr voru ofdruknir, þá játtu þeir þessu: eptir þat gánga þeir Sjólfir í brutt, en hinir gengu at sofa. Um morguninn, er þeir vakna Ingjaldr ok Ottar, kemr þeim í hug, at eigi mun veðjat orðit til vitrliga; taka nú þat ráðs at segja Víðförli, hversu komit er. Hann segir: eigi hefir yðr tekizt til forsjaliga, þvíat ið vitið eigi, hvárt ek flýt á vatni, en þó at svá væri um hríð at kalla, þá hefi ek þó svá fyrirlagt, at ek kom aldrei á sund et næsta þeir segja þá: gjörum eigi þetta oss at vanda; þat er makligast at við gjaldim sjálfir heimsku okkarrar, ok hafi þeir hringa okkra. Víðförull segir: eigi nenni ek því, þar sem ið þikkizt veita mér tillæti í öllu ok virðing, at fara eigi til sunds, ok segið svá konúgi ok dóttur hans. Þeir gjöra nú svá. Konúgr lætr nú blása um borgina, gengr nú til múgr ok margmenni, at sjá á þeirra leik. Sem konúgr ok dóttir hans ok allr borgar lýðr var kominn til vatns þess, er þar var, þá gánga þeir þrír á sund, ok voru þeir bræðr í sundfötum, en Víðförull var í kosli sínum, og þegar þeir koma á djúp, leggjast þeir báðir at koslmanni, ok færa niðr, ok halda í kafi lengi. Þar kom enn, at þeir létu hann upp, ok tóku hvíld; þeir leggjast þá at honum í annat sinn, en hanu seilist þá ímóti þeim sinni hendi hvárum, ok rekr báða í kaf, ok heldr niðri svá lengi at fádæmi þóttu í vera, áðr en létu. Þó ætlar hann þeim skamma hvíld, færir þá enn niðr, ok heldr niðri svá lengi, at engi ætlaði at lífs mundi þeir upp koma. Þat verðr enn at þeir koma upp allir, stökkur þá blóð or nösom þeim báðum bræðrum; þeir urðu þá ok eigi sjálfbjarga til lands. Víðförull flytr þá nú til lands. Síðan leggst hann á sund, ok leikr marga leika, ok um síðir gengr hann á land ok fyrir konúng, ok heilsaði á

hann; konúgr tók því vel, ok mælti: þú ert syndr vel, Víðförull! Já, herra! segir hann, yðar nýt ek at því, þótt ek fenga nú hæra hlut. Vera má svà, segir konúgr. Drífr nú fólk brutt. Konúgr gengr nú ok í höll sína með hirð sinni, ok er nú mjök hugsjúkr, hverr þessi maðr mun vera. Konúgsdóttir fær honum nú hringana, en Víðförull selr þeim Ingjaldr, ok segir at þeir skolu hafa. Konúgr talar nú jafnan við dóttur sína ok við Hárek, ok biðr þau vís verða, hverr þessi vetrgestr er; þau kvoðust þat gjarna vilja.

Enn veðjon.

37. Þat er nú eitt kveld, er stund leið, ok konúgr var sofa farinn, þá taka þeir Sjólfir ok Sigurðr horn tvö mikil með hinum sterkasta drykk, ok gánga utar fyrir þá Ingjaldr, ok biðja þá drekka. Þeir tóku við, og drukku af; þeir létu taka þeim önnur tvö; þá mælti Sjólfir: sefr þessi jafnan raumrinn, koflmaðrinn, eða hvárt má hann ekki drekka? Ingjaldr segir: þat er eigi, hann er hinn mesti drykkjumaðr. Sjólfir mælti: þar skolu við veðja um, hvárt meira má hann drekka eða við báðir bræðr, skolu við hringa tvá viðleggja, er stendr mörk hvarr, en þið skoluð leggja við höfuð ykkur, skal dóttir konúgs sitja hjá, ok skýra, hvárir vinna. Nú með því at þeir voru ofdrukkni, þá játtu þeir, ok festu þetta sín í milli; eptir þat fóru þeir at sofa. Um morgininn vakna þeir Ingjaldr, þikkjast nú vesælir sinna ummæla, þó segja þeir Víðförli til, hvar komit var. Víðförull mælti: svà mikil þarflausa sem mēr þótti í fyrri veðjon ykkarri, þá þikki mēr nú miklu viðauka, ef þið hafið líf ykkat lagt undir ena mestu fólsku, er ofdrykkja er; en sakir ykkars góðvilja annars til mín, ok umsátra þeirra, er oss vilja öllum fyrirkoma, þá mun mēr illt þikkja at sjá ykkur leidda undir öxi, ef ek má ykkur hjálpa; segið svà konúgsdóttur, at vér munum reyna drykkju í aptan, er konúgr er gengian at sofa. Þeir segja nú konúgs-

dóttur, ok hún föður sínum. Konúgr mælti: þat er eigi illa sums kostar, þvíat þat er líkast til, at vèr verðim vísir, hverr þessi maðr er, ok skolu þið Hárek gefa nú at góðan gaum, hvat í ferr með þeim. Þau kvoðust mundu freista. Nú líðr dagr sjá, ok ferr konúgr at sofa. Konúgrsdóttir færir nú sæti sitt, ok þau Hárekr, ok setjast þau utar á bekk jafnær hvárumtveggjum. Þá standa þeir Sjólfir ok Sigurðr upp með horn tvö, og gánga utar fyrir þá sessunauta. Þá mælti Sjólfir: þú koflmaðr! þat skal upphaf at ölteiti várri, at ek særi þik fyrir þann guð, er þú trúir á, ef þú átt annat nafn, enn heita Víðförull, þá seg nú til þess! Já, segir hann, ef þèr er forvitni á nafni mínu, þá er þat óvant, ek heiti Oddr. Já, segir Sjólfir, nú er enn hálfu betr, ok er þèr hèr horn:

Oddr! klaufstu eigi	guðr geisaði,
at orrostu,	gekk eldr í bæ,
hrökk hjálmat lið,	þá er af Vindum
Hamdis skyrtur;	vá sigr konúgr.

Nú fær Sigurðr honum annat horn, og kvað þetta:

Oddr! vartu eigi	bar ek sár þaðan
at eggroði,	sex ok átta,
þá er seggi alvalds	en þu með byggðum
svelta lètum;	batt þèr matar.

Nú gánga þeir at sitja, en Oddr drekkir af hornum; þá ríss Oddr upp, ok fyllir hornin, og gengr fyrir þá með, ok fær sitt horn hvárum, ok kvað þetta:

þið skoluð hlýða	þú látt, Sjólfir!
hróðri mínum,	soðgólfi á,
Sjólfir ok Sigurðr,	dáða vanr
sessunautar!	ok dýrs hugar;
ykkir á ek gjalda	en ek út
greypan	með Akvitanium
hróðr harðsnúinn	fjóra menn
huglausum tveim.	fjörvi næmdag.

Nú gengr Oddr at sitja, en þeir drekka af hornum. Síðan ganga þeir fyrir Odd með horn full, þá kvað Sjólfur:

þú hefir, Oddr!	en ek einn
farit með ölmusum,	af Ulfstjalli
ok bitlínga	höggvinn skjöld
berit af borði;	í hendi bark.

Þá selr Sigurður Oddi horn annat, ok kvað þetta:

Oddr! var þú eigi	gerðum harðan
út með Grikkjum,	hljóm ísarna,
þá er á Serkjum	féllu fyrðar
sverð vār ruðum;	í fólkröði.

Nú ganga þeir at sitja, en Oddr drekkur af hornum; síðan fyllir hann hornin, ok gengr fyrir þá, og kvað þetta:

Sjólfur! láttu v. meyja	En þú látt, Sigurður!
málmþing sam... ¹	í sal meyja,
meðan loga létum	meðan við Bjarma
leika um konúng;	börðumst tysvar;
unnum harðan	háðum hildi
hildíng drepinn,	heldr snarlíga,
ok hans félögum	en þú seggr í sal
aldr ofsynjat	svaft und blæju.

Oddr gengr þá at sitja, en þeir drekka af hornum. Því næst fara þeir Oddi horn tvö, og kvað Sjólfur þetta:

Oddr! vartu eigi	vér berserki
á Atalstjalli,	binda knáttum,
þá er fenloga	þá var af kappi
fengit höfðum;	konúngs lið drepit.

Sigurður kvað nú ekki: þeir ganga nú at sitja; en Oddr drekkur af hornum. Ok nú gengr hann fyrir þá með tvö horn, ok kvað þetta:

Sjólfur! vartu eigi	hrukku oddar
þar er sjá knátti	í járnserkjum,
brynjur manna	en þú höll konúngs
blóði þvegnað;	heldr kannaðir.

¹⁾ *máske* mál-þing-samr við meyjar.

Ok Sigurðr! vartu eigi, vartu ok eigi
 þar er sex ruðum; vestr með Skolla,
 hábrynjuð skip þá er Englagram
 fyrir Hólmsnesi; aldri nændum.
 Oddr sezt nú niðr, en þeir drekka af hornum, ok síð-
 an fylla þeir horn, ok færa honum, ok verðr nú ekki
 kveðit; þeir setjast niðr, en Oddr drekkur af hornum,
 ok fyllir þeim önnur, ok sér nú at þeir gerast mjök
 drukknir, ok nú færir hann þeim horn, ok kveðr þetta:

Sjólftr! vartu eigi	er á Sælund feldak
þar er sveið hvöss	bræðr bölharða
á hjarli	Brand ok Agnar,
fyrir Hlèseyyju;	Asmund, Ingjald,
en þú hallaðist	Alfr var enn fimti;
heima á milli	en þú heima látt
kynmálasamr	í höll konúngs
kálfs ok þýjar.	skrökmálasamr,

Ok Sigurðr! vartu eigi, skauð hernumín!

þá sezt Oddr, en þeir drekka af hornum, ok enn
 fylla þeir horn ok færa Oddi, ok kveða ekki; þvíat af
 þeim tók málit, er þeir gjörast úfærir. Oddr drekkur af
 hornum, en þeir sitja, ok nú fyllir Oddr hornin, ok
 færir þeim, ok kveðr þetta:

Sjólftr! vartu eigi	Ok Sigurðr! vartu eigi
suðr á skíðr,	þar í Svíaskerjum,
þar konúngar	þá er Hálfðáni
kníðu hjálma;	heiptir gúldum;
óðum dreyra,	urðu randir
svà at í ökla tók,	róg-miklaðra
víg vakta ek,	sverðum skornar,
vartu eigi þar!	en hann sjálfr drepinn.

Nú sezt Oddr niðr, en þeir drekka enn af hornum, ok
 nú færa þeir Oddi horn, ok geisar nú fast þeim, ok
 grenja mjök. Oddr drekkur þegar af, ok fyllir þeim
 önnur ok færir, ok kvað þetta:

Hvar voru þið þá,
vesælar snytur!
er vèr höldum aski
í Elvarsund;
teitir ok reifir
at Trönuvágum?
þar lá Ögmundur
Eypjósþani,
tráuðastr flugar

á tveim skipum.
þar létu vèr
lundi börðu
hörðu grjóti,
hvössum sverðum;
þeir lifðum vèr,
en þeir níu;
hrókr hernuminn
hví þegir nú?

Oddr gengr nú til sætis, en þeir drekka af hornum, ok færa Oddi horn tvö, ok þó sjá allir, er inni voru, at þeir voru farnir. Oddr drekkur af hornum þegar, ok fyllir enn ok færir þeim, ok kvað þetta:

Sjólf! vartu eigi
Sámseyju í,
þar er við Hjörvarðr
höggum skiptum;
tveir voru við,
en þeir tólf saman;
sigr hafða ek,
saztu kyrr meðan.

sjö dægr saman,
áðr ek Sævið fyndak,
knátta ek þeirra,
áðr ek þaðan færa,
fimtán liða
fjörvi ráða.

Gekk ek um Gautland
í grimnum hug

En þú gjögraðir,
gárúngr vesæll!
síð of öpnum
til sængr þýjar.

þá var æpt at um höllina alla, en Oddr gengr til sætis síns. Þeir drúkku af hornum enn; þá mælti konungsdóttir, það menn hlyða skemtan, þá er hjá væri. Sjólf stendr enn upp ok fyllir hornin ok færir Oddi, en Sigurðr var nú farinn. Oddr tekur við hornunum, ok drekkur af þegar; síðan byrlar hann í hornin, og gengr fyrir þá Sjólf, ok kvað:

Þið munuð hvergi
þæfir þikkja,
Sjólf ok Sigurðr!
í sveit konungs;
ef ek Hjálmars getk
ens hugum-stóra,

þess er snarligast
sverði beitti.

Gekk skarpr þórðr
fyrir skjöldu framm
hvargi er orrostu
eiga skyldum;

ham, lét Hálfðán
hníga at velli,
fræknan stilli
ok hans fylgjara.

Voru við Asmundr
opt í bernsku
fóstbræðr saman
báðir litnir;
bar fyrir stilli
staung darraðar,
þars konungar
kappi deildú.

Hefi ek á Saxa
ok á Svía herjat,
Frísi ok Frakka
ok á Flæmingja,
Ira ok Engla
ok endr Skota,

Sjólftr tók við horni þessu, ok féll þá af út dauðdrukk-
inn ok þeir Sigurðr báðir, en drykkur fór niðr. Oddr
gekk þá til sætis síns, ok drakk um stund, ok þóttust
flestir menn eigi mjök finna á hann. Konungsdóttir gekk
þá brátt í braut, ok Hárekr með henni, en þau höfðu
þó eigi ekki athafzt um kveldit, þvíat allan þeirra kveð-
skap ok samögn höfðu þau ristit á speldi.

Oddr segir til sín.

38. Sem konungr var klæddr um morgininn, kom
dóttir hans til hans, ok þau Hárekr, ok tæðu konungi
allt, þat er í hafði farit um nóttina; þóttust þau nú öll
saman gjörla skilja, hverr þessi maðr mundi vera, ok
þetta var þrekvirki Örvar-Odds, en einiskis manns annars,
þvíat þau höfðu þeirra opt heyrt getit áðr. Nú leið dagr
sá framan til drykkjumáls, ok sem konungr var kominn í
sæti, ok öll hirðin, sendi konungr eptir Viðförli, ok
bað hann koma fyrir borð sitt. Sem hann kom þar, mælti

þeim hefi ek öllum
óþarfr verit,

Nú hefi ek dýra
drengi talda,
þá er forðum mér
fylgðu úti;
munu engir
verða síðan
frægri fyrðar
í fólkröði.

Nú hefi ek orar,
iðnir taldar,
þær er forðum vér
framdar höfðum;
opt gengum vér
til öndvegis
sigri fegnir;
látum Sjólf mæla!

konúgr: hitt er nú til, Örvar-Oddr! ef þú ert sá sem vèr hyggjum, at kasta koflinum ok dyljast eigi lengr; ærit lengi höfum vèr þik sett með knöpum, ok kennum vèr þèr mikil völd af því. Svà skal nú vera, herra! segir Oddr, sem þèr vilið. Eptir (þat) kastaði Oddr af sèr koflinum, var hann undir í skallatz-kyrtli hlaðbúnnum, ok knýtt gullhlaði um enni sèr, digran gullhring á hendi sèr, hárit silki bleikt, ok féll allt með lokkum, ok var maðr-inn enn öldurmannligsti. Konúgr mælti: stíg upp, Oddr! í hásetit hjá oss, ok eig við oss át ok drykkju! Hafið mikla þökk, herra! fyrir gott boð, segir Oddr, en nær verðum vèr at sitja ok þeir sessunautar mínir, sem í vetr hafa setit hjá mèr, þvíat eigi samir mèr at þeir sita hjá knöpum, en ek setjumst í háseti. Konúgr mælti: ek kann þar gott ráð til: Hárekr skal sitja þèr et næsta, þá þeir Ingjaldr ok Ottar; skolu þeir ok þat starf fá at þeir skolu vera þèr til þjónostu dögum sem nóttum. Vel mæli þèr, herra! Nú var svà skipat, sem konúgr kvað á. Gjörðist nú brátt enn mesti félagskapr með Oddi ok Háreki; Ingjaldr ok Ottar þjónuðu honum ok í öllu því, er þeir máttu; konúgr metr nú ok Odd svà mikils, at engi komst til jafns um þat. Svà líðr nú framm þessi vetr; en er hallaði vetri, töluðust þeir við Oddr ok Hárekr; spurði Hárekr, hvat Oddr vill athafast, hann kveðst eigi ráðinn í því; mèr þikkist víðast dauðlikt eptir mannamissi þann, er ek hefi fengit. Værkunn er þat, segir Hárekr; þó verðr maðr eptir mann lifa, eðr eru þèr eigi kvánfaung í hug? Ek veit eigi þat, segir Oddr, mèr þikkir eigi afvænt, at ek þikkja gamall, en ek vil eigi kvángast til þess at stokka enn lágt. Hèr er slíks væn, segir Hárekr, eðr viltu þik í nökkura hættu leggja, at fá konungsdóttur, fóstru mína? Oddr spurði, hvernig sú hættu væri? Hárekr segir: konúgr heitir Alfr, er ræðr fyrir landi því, er Bjálkaland heitir, því er hann kallaðr Alfr bjálki; hann á konu þá, ef konu

skal kalla, er Gyða heitir, son þeirra heitir Víðgrípr; þau eru fiðlkunnig, svá at þau lina saman stoð ok stjörnur. Þar á konúgr várr skait af landi þessu, ok hefir lengi niðri legit; þat hefir konúgr várr mælt, at þeim manni muni hann gipta dóttur sína, er skattgildir landit undir hann í annat sinn. Oddr mælti: forvitnastu við konúng ok dóttur hans, ef þau unni mēr þessa kostar. Hárekr kvað svá vera skyldu. Nokkuru síðar kom Hárekr at máli við Odd, ok mælti: þat er ætlan mín, at þú megir leita þessa ráðs, er við töluðum næstum. Oddr mælti: samt er mēr í hug nú ok fyrri. Eptir þat vekr Oddr bónoð sitt við konúng, ok þó at þar væri fleira umtalat, þá lýkst með því, at Oddr festir konúngsdóttur, en hann heitr at skattgilda Bjálkaland. Þessa vísu kvað Oddr hēr um:

Var mēr Hárekr	öllum jörlum er ek böð
holtr fulltrúi,	ríki at sitja
þá er hann fastnaði mēr	ræð ek orrostu
fóstru sína;	eiga fyri.

39. Litlu síðar safnar konúgr hði handa Oddi, ok eptir þat búja þeir herinn, ok sem Oddr er búinn, tók hann orlof, ok mælti konúgr: hēr er gjöf, Oddr! er ek vil þér gefa, þat er ein skjaldmær; er hún örugg í bardaga, ok hefir mēr jafnan vel fylkt. Oddr segir: sjaldan var ek þar, er (ek hafða) konur fyrir mēr, ok svá mun enn vera; en af því at þér gerið fyrir góðu, þá skal ek þiggja. Nú var svá, ok fór hún með Oddi. Svá bar til einn dag at Oddr fór með her sinn, þar sem mýrótt var, ok varð fen nökkuð fyrir þeim. Oddr skapaði skeið, ok hljóp yfir fenit. Skjaldmærin skapaði skeið, ok ætlaði at hlaupa eptir honum, en er hún kom á bakkam, varð henni bilt. Oddr mælti: hví fór nú svá? Skjaldmær segir: ek skal betr hlaupa í annat sinn. Hún ræðr til í annat sinn,

ok fór á sömu leið. Mær sýnist, segir Oddr, sem þú þorir eigi. Hún ræðr til enn þriðja sinn, ok fór sömu leið. Oddr hljóp þá aptr yfir fenit, ok þrífr til hennar, ok steypir henni út í fenit, svà at hún kom aldrei upp, ok mælti þá: far þú nú þar er þik hafí öll tröll, heldr enn ek eiga sigr minn undir þér. Oddr hélt þá herinum í Bjálkaland, en þeir feðgar fá njósn af, draga þeir þá lið saman, (ok) búast til orrostu. Þeir senda menn til Odds, ok hasla honum völlum til bardagans. Eptir þat komu þeir þar hváirtveggju; Alfr hafði lið miklu meira, tókst þar enn harðasti bardagi. Oddr var í öndverðri fylkingu sinni, ok sá menn sína falla sem storð, honum þótti orrosta sjá fara mjök undarliga; hann sá ok hvergi Alf bjálka nè Víðgríp, son hans. Sá maðr var með Oddi, er Haki hét, hann var þjónustumaðr konungsdóttur, ok hafði hún fengit hann til fylgðar við Odd. Þat var mælt, at hann sæi jafulángt nefi sèr, eigi lengra. Oddr kallaði Haka til sín, ok mælti: hverju gegnir, er menn mínir falla svà sem storð, ek sè eigi orrostu þessa svà hættliga. Haki segir: sèr þú eigi, hvar þau fara þrjú saman, Gyða ok Alfr ok Víðgrípr, son þeirra? Já, segir Oddr, víst sè ek þau eigi. Haki mælti: sè þú undir hönd mér þá! Oddr gerir nú svà, ok þegar sá hann, hvar þau fóru, ok fór Gyða fyrir, ok veifði höndunum, ok hafði blóðgar trefr, ok hvern er hún sló með, féll hverr dauðr niðr; allt þat er í nánd þeim fló, grjót eðr örvar eðr önnur vâpn, þá brá hún við lófunum berum, ok beit aldrei á; þeir Alfr ok Víðgrípr hjuggu til beggja handa; þau voru þá í miðri fylkingu Odds. Hann varð óðr við þetta, ok hljóp frá Haka, ok ætlaði at þeim; ok þegar þeir voru skildir, þá sá Oddr þau eigi. Oddr snèri þá aptr til Haka, ok mælti: nú skaltu hlífa þér með skildi þínum, en ek mun leita at skeyti mínu, ok svà gjöra þeir. Oddr tekr nú Gusisnauta, ok skýtr at Gyðu; hún heyrði hvinnu, ok brá við lófanum, ok beit eigi heldr enn á hellu.

Oddr skaut öllum Gúsisnautum, ok þar féllu allar í grös. Oddr mælti: framkomit mun nú þat, sem Jólfr spáði, at farnir munu Gúsisnautar, mun nú ráð at reyna steinörvar hans. Oddr tekr nú steinörina, ok skýtr undir hönd Haka ok at Gyðu; hún heyrir hvíninn, ok bregðr við lófanum, örin slýgr í gegnum lófann ok aptr í augat ok út um hnakkann. Oddr skýtr annari, ok fór sömu leið. Oddr skaut þá enni þriðju, ok kom sú á Gyðu miðja, ok þá féll hún þegar, ok er hún var dauð, þá sá Oddr þá feðga, en er Víðgrípr sá fall móður sinnar, þá hljóp hann framm, ok barðist alldjarfliga. Oddr hleypr þá móti honum, ok áttu þeir þá allharða samkvæmu, ok lauk með því, at Víðgrípr féll. Alfr bjálki flýði þá til borgarinnar, var þá ok myrkt af nótt, ok skildi þá með þeim.

40. Um morgininn eptir lét Oddr kanna valinn, sá þeir þá, at þar var allt fullt af blótskap hjá borginni. Lét Oddr þá brenna öll hofin ok allan blótskap. Oddr snèri þá til borgarinnar með öllu liði sínu, en Alfr bjálki varði hliðit, ok þá kvað hann:

Hverr veldr eldi?	hof sviðnuðu
hverr orrostu?	hörgar brunnu,
hverr jarls magni	hverr rauð eggjar
eggjum beitir?	á Yngva nið?

Nú svarar Oddr, ok kvað þetta:

Oddr brendi hof,	gjörðu þau ekki
ok hörga braut	góðs í heimi,
ok trægðum	er þau or eldi
týndi þínum;	ösla nè máttu.
þá kvað Alfr:	

Þess hlægjumst ek,	gjörföll regin
at hefir fengna	gyðjum sínum!
Frcys reiði þú	eða hverr eggjaði þik
fári blandna;	austan hingat
hjálpí æsir	fræknan fella
ok ásynjur	flaráðau.

þá svarar Oddr, ok kvað:

Hirði ek eigi,	skolnð eigi ærr
þótt heitir þú,	skratta blóta.
fárgjarnt höfuð!	Veit ek í eldi
Freys reiði mér;	ásu brenna,
íllt er at eiga þræl	tröll eigi þik!
at einka vin,	trúi ek guði einum.

Skal nú ok reyna, segir Oddr, hvárt hamíngjan styrkir mik. Þreif Oddr þá trè eitt mikit, svà at furða mátti at þikkja, ok hljóp þá at borgarhliðinu, færði hann þá svà hart trèit á hurðina, at þegar gekk í sundr. Alfr bjálki ljó þá til Odds, en sverðit beit ekki, þar sem skyrta hans var fyrir. Oddr brá þá ok sverðinu, ok ljó til Alfs, ok beit eigi heldr enn hann hrökti tálknskíði; hjöggu þeir þá báðir hart ok tíðum, ok varð hvargi sár. Oddr þreif þá eikikylfu eina, ok sló til Bjálka á hialm-inn svà hart at þegar brotnaði hjálmurinn, en Alfr féll í úvit. Oddr lét þá fara hvert at öðru, þar til er Alfr bjálki var dauðr. Hèr um kvað Oddr þetta:

Færðum seggi	þarða ek Bjálka
frá svikaráðum,	í borghliði
ok trègoðum	eikikylfu,
týnda ek þeirra;	áðr hann önd of lét.

Eptir þetta lætr Oddr alla menn gánga til gríða í borg-inni, ok síðan skattgildir hann landit undir Herröð kon-úng, ok tók þar svà mikit fè, at eigi mátti töla ákoma í allskonargersimum. Oddr setr nú ylir landit Ingjald ok Ottar, ok lætr gefa þeim jarlsnöfn. Síðan fór Oddr heim í Húnaland, ok varð hann víðfrægr af ferð þessi. Litlu síðar tekr Herröðr konúngr sótt, ok andast; var orpinn haugr mikill eptir hann. Þvínæst lætr Oddr efna til veizlu mikillar í Húnalandi, er þá drukkit allt saman ervi eptir Herröð konúng ok brúðlaup Odds; tekr hann þá við landsstjórn, ok játa allir honum hlýðni, sezt Oddr nú um kyrt; þau Silkisif konúngsdóttir áttu mart barna.

Um Odd.

41. Þá er aldri Odds leið mjök eptir því sem völv-
an hafði fyrirspáð, var þat einn tíma at Oddr talaði
við drottningu þessum orðum: för er sú fyrir hendi, er
ek vil fara. Er þú vilt, hvert fara? segir hún. Oddr
mælti: ek ætla norðr í Noreg; vil ek vita, hverir eyna
Hrafnistu hafa at varðveita eða aðrar eigur várar, frænda.
Drottning segir: svá þætti mér sem þú mættir fullvel
uma hér með oss ríki í Húnalandi, ok mörg skattlönd
önnur; þætti mér sem þú þurftir eigi at girnast á eyjar-
skika þann, er vettugis er verðr. Já, segir Oddr, svá er
þat, at eyin er lítils verð; þó vil ek ráða, hverr hafa
skal, mun ok ekki tjóa at letja mik; þvíat ek er ráðinn
til ferðarinnar, en ek mun skamma hríð í bruttu vera.
Oddr býr tvö skip ok hundrað manna á hváru, ok nú
verðr ekki sagt frá ferð hans, fyrr enn hann kom við
Hrafnistu. Þat var tíðenda í eygni, at þar hafði komit
vestan af Írlandi Ragnhildr, dóttir Odds, hafði hún tekit
undir sik eyna ok allar eigur föður síns. Hún hafði
gipzt göfugum manni, er Hákon hét, ok voru þau þá önduð
bæði; son áttu þau eptir, er Víðkuðr hét, ok ræð hann
nú Hrafnistu. Sem Víðkuðr vissi, at Oddr frændi hans
var þar kominn, gjörði hann veizlu mikla í móti honum,
ok bauð til enum ríkustum mönnum um Naumdælafylki.
Oddr sótti þessa veizlu með öllu liði sínu. Allir menn
undruðust Oddmjök, þar sem þeir vissu aldr hans miklu
meira enn annarra manna, ok var hann enn hraustr ok
herfær, miklu var hann ok meiri enn aðrir menn, þeir er
þá voru, ok grár allr fyrir hærum. Oddr dvaldist þar
hálfan mánuð, ok voru þar allir hlutir fengnir í vald
hans, þeir sem hans frændr höfðu átt, en hann gaf þat
hverjum sem áðr hafði. Eptir þat býzt Oddr norðan,
ok var leiddr út með ágætligum gjöfum. Oddr siglir nú
norðan, þar til er hann kom fyrir Berurjóðr; þá mælti
Oddr: svá mikil forvitni er mér á at sjá bæ fóstura míns,

at vèr verðum at leggja seglin, ok gánga á land; svá gjörðu þeir. Oddr ok menn hans gengu nú þangat sem bærium var, ok segir Oddr þeim, hvar hvergi hús höfðu staðit. Þar var þá lítill bær. Oddr fylgði þeim ok þar til, er þeir Asmundr höfðu átt skotbakka, ok (sagði þeim), hverr munr með þeim var um skot. Oddr fylgði þeim ok þar til, er þeir höfðu á sund farit, ok sagði þeim þar allt til, þar var þá víða blásit ok jörvi, er þá voru hlíðir fagrar. Oddr mælti þá: förum leið vora! ekki er hér at horfa á, rennt mun þeim ósköpum, at ek brenna á Berurjóðri. Eptir þat snèru þeir ofan, ok urðu fyrir þeim smá hrískjörri ok blástr í milli, ok er þeir gengu snúðikt, drap Oddr fæti, ok laut áfram. Hann mælti: hvat illt var þat, er ek drap við mínum fæti? Hann skaraði til spjótskaptinu, ok sá þeir allir, at brosshaus var, ok þegar hrökkvist ormrinn undan ok at Oddi, ok ljó þegar á fót honum fyrir ofan ökla, ok þar laust þegar verk í með eitri, ok blès allan fótinn ok lærit. Svá tekr Oddr meín þetta fast, at þeir verða at leiða hann ofan til strandar, ok er hann kom þar, mælti hann: nú skolu þèr fara ok höggva mèr steinþró, en sumir skolu þèr sitja hjá mèr, ok rísta eptir kvæði því, er ek vil yrkja um athafnir mínar ok ævi. Eptir þat tekr hann at yrkja kvæði, en þeir rísta eptir á speldi, en svá leið at Oddi, sem upp leið á kvæðit, þessa vísu kvað Oddr síðast:

Fjöld er at segja
af förum mínum
snotrum seggjum,
sjá mun en efsta.
þèr skoluð skunda
til skipa ofan,

heilir allir,
hèr mun ek dveljast;
berið Silkisif
ok sonum okkrum
kveðju góða,
kem ek ekki þar!

Ok eptir þat deyr Oddr, ok er þat fornra manna ok fróðra frásögn, at hann þikki einu verit hafa mest-láttar maðr jafnborinna manna í fornum sið. Hann

hafði áðr sagt þat mönnum sínum, at þeir skyldu leggja hann í steinþró, draga síðan at við ok brenna svá líkam hans; þvíat hann vildi eigi at heiðnir menn fari með líkam hans; en steinþrókvað hann þar vera skyldu eptir til sýnis, ok er þat sögn manna, at hún sè sjö álna laung, ok svá hafi Oddr verit.

42. Eptir þessi tíðendi fara menn Odds austr heimleiðis; sögðu Silkisif drottningu þessi tíðendi ok kveðju Odds: hún kvað sèr slíkra tíðenda vãn. Nú tók hún ríki undir sik í Húnalandi með sonum sínum, ok kom mart ágætra manna frá þeim sonum Odds. Afkvæmi Ragnildar hefir víða dreifzt um Hálogaland; þaðan var kominn Víðkunnr í Bjarkey. Þat er fróðramanna sögn, at Oddr hafi lifat þrjú hundruð vetra tíræð, hann var fæddr fimmtíu vetra fyrr enn Haraldr enn hárfagri; en hann læzt á dögum Olafs konúngs Tryggvasonar, þá er hann hafði ráðit þrjá vetr Noregi. Þat sumar var skírðr hinn helgi Olaf konúngr *anno ab incarnatione domini* níu hundruð ára ok níutigir ok átta vetr. Vetri síðar var kristnat Hálogaland. Lýkr hær Örvar-Odds sögu.

LEIDRETTINGAR. *Bls.* 65, *lín.* 5. svegir *l.* sveigir. 74, 6: lángrýr, þannig *A*, réttara lavgrýr 3: lögrýr. 89, 9: Örkneyja *l.* Orkneyja. 104: Sor, Sorshaugr, þannig *A*, réttara Sör, Sörshaugr. 254, 10: ems *l.* sem. 259, 17 nær *l.* vèr. 338, 24: skiptumt *l.* skiptumst. 383, 15: elfr *l.* Elfr. 389, 1: sikr *l.* sik. 398, 12: manfall *l.* mannfall. 400, 26: föðurleyfð *l.* föðurleifð. 481, 29: með *l.* mun. 522, 19: hakit *l.* harkit. 535, 35: þórðra *l.* þórðar. *Bls.* 4, 9, 41, 46, 63, 69, 71: ega *l.* eiga.

THE HISTORY OF THE

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

